

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swó:bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđzeliske łopjeno

Safožit 1891 Křrjebjanstl farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschjinje

3. januara 1937

Baugen

Nowe lěto.

**Matth. 14, 27: Budźće dobreje nadźije, ja to bŕm;
niebojće ƒo jenož.**

Sažo je ƒo jene lěto minŕlo a naše ƒony ƒu dženska w nozy lube nowe lěto sastonike. Wšo leži pšhed nami pó cŕmje a stare prašhenja kóždeho noweho lěta wožiwja: što budže lube nowe lěto nam pšhinješć a što budže nam wšacž. Dha je tał kraŕnje, so mamy my, jačo ƒišesćenjo hłóž, kiž do wšchěch starosćow noweho lěta a do wšchěch prašhenjow noweho lěta nutswola, tał móznje a štrošhtnje nuts wola: budźće dobreje nadźije, ja to bŕm; njebojće ƒo!

Wo našim tekće ƒu wuczomnizy Jesom Křnsta na jěsorje Genezareth, Křnes njeje pola nich. Wón je na horu šohol, so by tam ƒo modlił. Ze cžemna nóz. Dha nastanje móznny wichor. Se wšhej mozu dželaŕu wuczomnizy, kiž ƒu hižo w tał někotrej cžezkej nozy na morju byli, ale jich móz je pšheklaba; njemóža docžinicž. Nóz njeha nochowacž, po dołhim cžakanju hałle dženi ƒwita. Dha, na jene dobo steji pšhed nimi wulki, móznny šhtalt, njemóža pak nicžo prawje spósnacž a ƒo jara štroža, tał jara, so mēnja, so je šherjenje a w štrashe wolaŕu. W tutym wołomiku steji pšhed nimi Jesuž. Sstŕjcha jeho hłóž, kaž ƒu jón hižo husto ƒŕnšeli, a jaŕnje a poŕny ƒmilenja klicž jim napschecžiwu: budźće dobreje nadźije, ja to bŕm, njebojće ƒo!

Wuczomnizy, we wichoru a wjedrje, njeje to našch wo-bras? My spominamy na kóž našheje zŕkwoje. Kelto steji pšchecžiwu njej. Kał někotre wojowanje ƒnadž na nju w nowym lěcže cžaka, a tola, my njehamy ƒobu cžinicž, so nowe pohanjstwo nam bibliju a spěwaške wošmje. Wětr je nam pšchecžiwny, ale to nicžo njepomha. Džerž, štož mašch, so by ničo njewšal twoju křonu.

My spominamy tež na našchu kóž žiwjenja, kaŕke bēchu to něhdy lěta w štarichim domje! A potom rēkašhe, won na morjo žiwjenja a nimo je se wšchēm mērom! Ničo njewē, što budže jutšje. Kał husto ƒy chŕŕ ƒo modlicž a ty to nje-móže che, cžezke štarosće wšchachu kaž cžorne mróczele na nje-bju žiwjenja.

Wuczomnizy njetrjebachu tał šadwelowani bŕcž, nē, wo-ni dnŕbjachu na to myšlicž, so bē Křnes jich dženi přjedy pšchi džiwny m napŕcženju tŕch pjeć tŕhaz tał po cžele a dušchi po-šlynił. Tał njeby jich tež nētko wopuščicž. Ale tajŕny ƒmny my ƒmjertni ludžo. Kał husto ƒmny Božu wulku pomoz pŕt-nyli, ženje nješmny wopuščicženi byli a tola, nješŕny tež ty hižo dwēlował na jeho wšchehomozny, kiž móžešhe tež tebi pomhačž? Tuta njewēra je woboje — kłasnoscž a wina.

Tał płačŕi šlawišna wo wuczomnikach na jěsorje Geneza-areth tež sa našch cžak. Tež my ƒmny kaž woni we wichorje, w štyšnosći a bojoscž. Ale Křnes, kiž k wuczomnikam rēcž, je tež našch Křnes Jesuž Křřstusž! Wón praŕi tež k nam: Budźće štrošhtni! Ja to bŕm! Njebojće ƒo! A štož to ros-pomni, tón njehlada na wichory a žolmny, nē, wón šapomni wšchē štarosće a nowa šhroblosć cžehnje do dušhe. A hdyž wšcha cžma ƒo nješhubi, njeh je, my wēmy tola, hđe našch pucž naž wjedže, my wēmy, wšcho steji w Božej ƒwjatej ruzy a Bóh wšcho k najlěpšchemu wuwjedže.

Ja to bŕm! Kaŕke wulke, kraŕne ƒłowo tola! Tał rjek-nje tón, šotremuž wētr a morjo pošluchaju. Nētko dnŕbi nóz ƒo minyčž, nētko wēmy, wot koho wšcho pšchindže, štož nam napschecžiwu štupi. Wšcho pšchindže wot toho, kiž njeje naž ženje mylił; Jesuž Křřstusž dže pšches ƒwēt w našchich dnjach, wo njeho jedna ƒo w bēdženjach našchich dnjow. Kaž nam w nusy bratrow napschecžiwu štupi a w brattach wo našhe durje kłapa, tał je tež pšhed nami we wšchěch nusach, šotrymiž mamy nētko cžinicž a wón ƒo prašcha po našhej

wěrje. A my mamy so sa njeho abo pschecziwo njemu ro-
budzicz. Psches wsche napschecziwnoscze pak klinczi jeho hlóš:
Ja hym!

Kak stroschtnje je to tola! Njech žolmy schumja a njech
wone nam hacz k wutrobje dzeja, Jesuž Khrystuž steji wy-
sche žolmow, a njech wichory duja a njech w nich strach nam
hrosy, Jesuž Khrystuž trónuje we wyšokosczi a wón wscho
pschewinje. Wscho, wscho, tež to, shtož napschecziwnje so da,
dyrbi jemu a jeho kražnosczi služicž. Wocziń wuschi a po-
šluchaj, kak majestetizy klinczi: Ja hym!

Alle runje tuto majestetiske słowo, ja hym, móže pak tež
klinczecž kaž hrیمانje a swón s wěžnoscze. Hlaj jenož, hdnž
nadziju naž saniczi a my stejimy pschi rospadankach sbožja,
hdnž stejich pschi ka schczach a rowach twojich lubnych a bud
Boži pschimnje do twojeho žiwjenja, dha rěka sašo: ja hym!

A tola, budž stroschtny! Hdnž žana hwěsda na njebjju
tebi wjazy so nješkwečzi, hdnž je wokolo tebe czemna nóz a
twoja móz nicžo wjazy njesamóže. Hdnž žadny wupucz wjazy
njewěsch, dha pschińdže wón. Jesuž poskiczi so tebi k wumo-
ženju a k pomogy. W hodžinje, hdžej ty a twoja móz nicžo
wjazy njeje, dha pschiwoła tebi: Ja hym, njeboj so!

So bychmy jenož spósnali, so to, shtož nam žiwjenje hu-
sto tak czežte czini, shtož pschichod czemny czini a shtož pschi-
tomnosczi nam k njesbožu czini, so je to bojošč, ta bojošč,
kiz njemóže wěricž a kiz njecha so nadzijecž. Wbo hym, hdnž
tak so bojimy a hdnž husto tak dwělujemy, podarmo hodny
šwjeczili a podarmo šlysheli wulku powěscž: Kiz njeje šwo-
jeho jenicžleho šyna nasche dla pschepuschczik, ale je jeho ia
naž wschitkich podak; kak dha by wón tež njedak s nim wschit-
ko nam hnadnje dacž? Esmy podarmo jandželow powěscž
na bethlehemskich honach šlysheli: Njeboježe so, hlaj, ja
pschpowědam wam wulke wješe, kiz wschemu ludu so do-
stacz budže, pschetož wam je so dženša Sbožnit narodžik?

Cžeho bychmy dyrbjeli so bojecž? My wěmy, so tym, kiz
Boha lubuja, wschitke wězy k lěpschemu šlužja. Pschi šapo-
czatku adventskeho cžaba je so nam pschpowědalo: Hlaj, twój
kral pschińdže! To placzi tež dale sa žyly lěto! My mamy
krala, mamy Sbožnisa, kiz nam pomha, a Knjesa, kiz wot
šmjercze wumóže. Shtož je w Khrystužu Jesužu šwojeho
njesjeskeho Wótza namakal, tón wyšta, njech šrudoba a nu-
sa pschińdže, njech šhorosč a šmjercz so pschibližuje abo njech
wscho druhe nam žiwjenje czežte czini, ja praju, tón sawola,
pschińdžcze jenož, ja hym troschtowany, ja so nicžeho njeboju!

Tak chzemy w Božim mjenje do noweho lěta puczowacz.
Nascha kóž žiwjenja je šwarnowana tež we wichorach a wje-
drach, jejna kótwiza, jejna nadziža a šamo jejny kónž je
w Božy. Šamjeń.

Š Jesužom do noweho lěta!

Dženša nětko sašo chzemy
Nowe lěto nastupicž,
Tola pucz, kiz njesnajemy,
Kak tón chzyl šami hicz? —
Ja wěm, prawoh' pschewodnika,
Khrysta, šwěta Wumožnika,
Šyna Boha wješšneho!
Jemu dowěr kóždy so!

Jesuž mēni derje s nami,
Kiz we bójškej lubosčzi,
Šmiljo so nad hrěšnikami,
Šbožny raj nam wotewri.

Wón, kiz ma wscho w šwojej mozy,
Samóže se štyškej' nozy
Kóždy cžab nam wupomhacz,
Wbo k cžerpjenju móz dacž.

Chzemy tola sa nim šlědžicž,
Šicž tam, hdžej naž powjedže,
S nim so prózowacz a bēdžicž,
Cžerpicž, hdnž joh' wola je!
Wšchak tež wofschewjenja nadošč,
Mēr we dušhi, šbožnu radošč,
Ma tón, kiz šej Jesuža
Wušwoli sa wjednika!

Tak, mój Jesu, dušchu, cžělo,
Myšle, hlaj, a wutrobu,
Kšód šwój, štarosč, wschitko džělo,
Do rukow Čži položu!
Na mnje njech tež w nowym lěcže
Šlónžo twojej' hnadny šwěczi.
Mamy-li pak so bēdžicž tu,
Daj Ty mozy k dohyczu.

A tež, Knježe, wschitkich šwojich
Twojej hnadže poruczju.
Štadło wumoženyh Twojich,
Šswěrnny paštrje, pschewodž tu.
Ludy, s Tobu šjednoczeni,
Kražnje budža šwjesheleni!
Luby Jesu, wjedž naž šam
Pucz, kiz wjedže k njesjekam.

S. B.

Jesuž.

Jesuž! Tak steji na přenim dnju tež tutoho noweho lěta
1937! Jesuž, tak šej tohodla na žytnym lěcže 1937! A niz je-
nož tak! Jesuž šam steji na tutym lěcže — steji, a byrnjež
chzyl jeho tež s tym wotšadžicž jako Knjesa wschěch cžabow,
so počinaju lěta licžicž — laž w Štalškej — po tym, shtož
čžlowjekoj dokonjachu, a je wjazy nochžedža licžicž po tym
jenym wulkim džiwnyym, shtož Bóh šczini sa čžlowjekow
tehdy, hdnž so da sa čžlowjekow a bu jako čžlowjek narodže-
ny — Jesuž. Kak dohko tež to budu tak licžicž?! — hladajo
do Ruskeje a Španiskeje! — Haj, Jesuž steji na tutym
lěcže 1937 a wostajne stejo, njech jeho tež mēnja wotšadžicž
móz — njech mēnja, jeho trón postorcžicž móz, powalejo a
palo jeho domy, twarjene wot čžlowjekow sa sachodneho,
njech mēnja, jeho móžnarštwo a kraleštwo šnicžicž móz, psche-
ščehajo tnych, jako nusujto tak a hinaš tnych, kiz jeho mjeno-
maja, wotpoložicž tuto mjeno; wuštupicž s jeho žyrkwje, sa-
czžignycž jeho šnamjo, wotpadnycž wot njeho, kotryž jim
šwěrnny hacž do šmjercze, kotremuž woni šwěru šlubichu!

Wšcho tajke njeje nicžo noweho! Šapocža so tehdy hižo,
jako lědy wón čžlowjek narodženy! Kraloj, mēchnizy, kěžo-
rojo, wojazy, wuczomzy, čžlowjekoj wschěch woršchtow šu to
špntowali psches 1900 lět — a šu špntowali podarmo. Jesuž
tu steji, a jeho kraleštwo tu je — woni, kiz pschecziwo njemu
bēchu, tu wjazy njesju a jich móžnarštwo tež niz! A Jesuž
wostanje stejo a jeho kraleštwo wostanje a wschitko dobudže
— a wscho, shtož pschecziwo njemu, podleži, pschetož Jesuž,
to džěcžo se žlobika, je tón, wo kotrymž steji pišane, so w je-
ho mjenje so budžetej šhibowacz koleni wschěch, kiz w nje-
šjekach a na šemi a pod šemju šu. Jesuž je to šjewjenje toho

jeneho jenicžkeho Boha, kiž stwori tutu maču semju a wšeh
 klonza a hwědy a zyle njebeža a wšhitko w swojej mozy
 ma a w swojima rukoma, kotrejž jenicžny wšehomóžnej
 a wšehomikej.

Tohodla: Jesuž! A tohodla: W Jesužowym mjenje do
 noweho lěta, kotrej jeho, — a do pšichodha, kotrnj jeho! Ubo
 chzeš Ty bncz mjes tymi, kiž wotstupja, wotpadnu? Hlaj,
 nětke na brjošy stareho a noweho lěta šda ho mi tak bycz,
 kaž tehdy, jako ho sta, šhtož je šapšane pola Jana na 6.
 Čžitaj tam 66. šhtuczku: „... wotěndže wjele... našady a
 wjazy s nim nješhodzachu.“ Na prošy runje tutoho lěta 1936,
 w kotrymž šu cžlowjełojo w krajach a wutrobach telko Božich
 domow špowalili, telko wěry podukšli, šo Jesuž — haj šo
 Jesuž šam ho pračha: „Chzeče tež wy precz hicz?“ A Ty
 šy mēnjeny, ššesčezijano, ššesčezijanka, a to, njech šy mjes
 młodymi, njech mjes štarymi, njech šy s rataštwu, njech
 s drugeho šhtanta! Kóždy je mēnjeny w kóždym kraju a
 ludu! A žadny a žana nještaj hižo s tym žyłu wotmołwu
 dałoj, hdyž štaj něšto prajtkoj s ertom, ně, wotmołwjataj
 džen a džen, nježelški a wšhedny s tym, šhtož rēčžitaj a čži-
 nitaj, kaš šo šadžeržitaj w domje a šwójbe, we wošadže a
 gmejnje, na wšy a w mēče, w žiwjenju dožyła, kaš šo ša-
 džeržitaj tam, hdyž pšecziwo Jesužej a jeho kralestwu, jeho
 žytkwi šteja a rēča a džeja a tam, hdyž ša Jesuža a jeho
 kralestwo, jeho žytkwej dželaja a škutkuj, hdyž w Jesužowym
 mjenje šo modla!

Na prošy tuteju lětow šy Ty nětke. Šhto wotmołwiš
 Ty? Pračhany šy! A mjełčez — je tež wotmołwa! Spraw-
 neho Bóh lubuje. Sprawnemu da Bóh šo derje radžicž —
 tež w lēče 1937!

Šhtóž wěri, šo jenicžki Bóh a Knjes je, kiž šo w Jesužu
 nam šjewi, a našch Wmožnik, Šbóžnik, Pomožnik bu, šo ie-
 nicžki Bóh a Knjes je, kiž wšhitko a wšhitkič we swojej
 mozy ma, kralujo na wšhem, šhtož štworjene, — šo jenicžki
 Bóh a Knjes je, kiž wiohor, wětry wodži a wšhitke mřóčzele
 — a šhtóž wěri, šo tutón Boha Knjesa pučž, po kotrymž šo
 šhodži, tym šwojim šjewicž wě — tón, tón praji a čžini
 wšhitko to, šhtož je wuprajene w šłowomaj: W Božim
 mjenje!“ — „W Jesužowym mjenje!“ Wón dže šam s Jesu-
 žom do noweho lěta a wošnje ša ruku na tutón pučž, kelkož
 jich nēkaš móže wšacz. Wón dže do noweho lěta a wošnje do
 swojeho dobroproščenja wšchěch šwojich, šwoju wošadu a
 žytkwej, šwój lud, šwój wótžny kraj a jeho wjednika, zyle no-
 we lěto a wšchón pšichod.

Na prošy stareho a noweho lěta! Šhtó njecha taš w Je-
 sužowym mjenje hicz? Šhtó? Wój, ššesčezijano, ššesčezijan-
 ka! Džimy w Jesužowym mjenje!

Hdyž Bóh Knjes šam našch pšeczel je,
 Nam šty duch šškodžicž njemóže;
 Čžert, šmjercž a hela wot naš dži,
 Naš Jesuž wšhitkič woššewi.
 Wón dawa prawu wješełoščž,
 Wšhem šwojim mēr a trošhta doščž;
 Šhto rudžič šo, o wutroba?
 Hlaj, Jesuž wjele šboža da.

Š džěla ššesčezijanšteje lubošče.

Móž a žohnowanje lubošče, kotraž šo nam cžlowjełam
 w hodownym Šbóžniku šjewi, nješšy špóšnaš a šapšijaš,
 hdyž nješšy šo prózowaš, špóšnacž a šejnacž, šhto ššesčezijan-
 ška luboščž čžini a džěla a woprjuje ša cžlowjełow naššeho lu-
 da a štata nětke a šhto je wot dawna šem čžinika a džěłaka

a woprowaša, a to po žanej drugej pšchifašni ššiba tej, ko-
 traž je šo wšchemu cžlowjełowu šjewiła w tej lubošči, š ko-
 trejž je Bóh naš taš lubowaš, šo je šwojeho Šsyna nam daš.

Tuž pohladajmy džęža jenož ras štrótko do rosprawja-
 zeho mēšacznika šakšeho krajneho towaštwa ša Šnutschowne
 mišionštwo „Bausteine“, kotrnj móže šebi kóždy wošadny,
 hdyž šebi jón šam nješšaja, wupožčicž pola swojeho šararja.
 Tam šteji, šo něšto wušběhnjemy, na pič. pod napišmom:
 „Volksdienst und Liebestätigkeit“ — čžičko ša mēšaz dezem-
 ber 1936 —: „Jahresversammlung der Evangelischen Kon-
 ferenz für Straffälligenpflege“. Š rosprawy šhonišch, kaš
 šo ššesčezijanski luboščž štara ša tyč, kiž buchu šakudženi a
 pokšlostani, a kaš šo šdobom wo to prózjuje, namacač puče
 a šredli, ša šniženje licžby tajkič šobucžlowjełow a ša wo-
 baranje pšecziwo tajkemu šhřěščenju. Šdobom tam šhonišch,
 šo mamy kaš „Čžerwjeny ššičž“ a „Wěly ššičž“ tež „Čžorny
 ššičž“. Pod tutym mjenom škutkuje šjednocženštwo „Christ-
 liche Gefangenenhilfe“.

Šnydom ryncžł dale tam čžitajš: „Arbeitstagung für
 evangelische Trinkerfürsorge“. Na tutej šhromadžišnje na
 pič. poščicži šo wobšchěrnny pšchednošch: „Wer trägt im neuen
 Deutschland die Verantwortung für die Alkoholnot?“

Tomu šo pšchijamtnje hnydom rosprawa pod napišmom:
 „Deutscher Verband der Ausbildungsstätten für evangelische
 Kinderpflege“. Tutón šwjašł bē šwoju šhromadžišnu šjedno-
 čžil s jubilejnym šwjatocžnoščžemi diafonije, kotrej bēchu
 w oktobru w Kaišerswerthšim macžerčnym domje diafonišow.
 Šhromadžišnu wjedžešče pšchedžyda wulkeho Kaišerswerth-
 škeho macžerčneho doma diafonišow, šaraš hrabja von Lüt-
 tichau. Šo je runje tež tuto džělo jara nušne, šhtó to nočžyč
 pšchidaczž?

„Seminar für kirchlichen Frauendienst“ je ššedowaze na-
 pišmo. Wo bibliškej šchuli šo tu jedna, wo wufublanju žón-
 škič w bibliškim džěle. Tuta šchula ššucha šwjaškej ewangel-
 škič młodnyč holzow Němškeje. 200 šchulečkow wupóšła se-
 minar do wošadow, šo buchu tam pomhale, wošadnyč šako-
 rjenicž w Božim šłowje. A to je něšto, šhtož šmjercž
 nušne!

Taš mohł je šamžneho wotdžělenja tuteho mēšacznika
 hiščeže to a tamne mjenowacz, na pič. „Forschungsarbeit
 für evangelische Arbeiterseelsorge“, ale njech je s tutym po-
 kaššami doščž!

Š tyč wjetšich napišmow, kotrej tam pšchezo někotre
 rosprawy a někotre džěla lubošče šjednocžēja, njech šu hiščeže
 našpomnjene ščžehowaze: „Dienst an der Jugend“, — kaš
 jara wažne je tola runje tuto džělo! — „Gesundheitsfür-
 sorge“ — „Soziales“ —. Ubo druge napišma šu tam: Wo
 kniach — tež protyčach; wo džělaczerjach a džělaczerkach
 Šnutschowneho mišionštwa atd.

A to wšcho jenož s jenicžkeho čžička tuteho mēšacznika.
 Kóžde napišmo šhowa wjele džěla a próžy, a to džělo a tu
 próžu wufonja ššesčezijanski luboščž; kóžde mjeno je šdobom
 dołha a hušto jara šhutna štawišna wo wojowanju ššesčezij-
 anškeje lubošče pšecziwo ššłodowanjam dušše, ducha a
 čžěla a taš pšecziwo šškodam luda a štata, ale hušto tež ša-
 šo woššewjaza a pošhlnjaza štawišna wo žohnowanym škut-
 łowanju ššesčezijanšteje lubošče ša dobre a naššepše jenot-
 liweho kaš žytkwa. Haj wšcho to wopomni runje nětke, hdyž
 hodowny šhtom šoš wěčži a nam powěda wo lubošči bóškej.
 Š džakownošče š tutej lubošči a w pošhlychnošči š nješ, ko-
 traž je prajka a šwědcžika: „Ša šym wam hēšempel daš, šo
 bušščeže tež wy čžinili, kaš šym ša wam čžinil!“ — Jan. 13

— wukonja křehcizijanska lubošć tole a hišće wjele, wjele druheho; njeje tu tola naspomnjene na psch. bóle powšchitkownje inate džělo křehcizijanskeje lubošće kaž hladanje khornych, kpirnych, bėdných a wchěch někat hubjenných a czerpjaznych. A je to wot dołhich lět hem wukonjala, hušto došč kramo pschecziwo wyschnošćam abo tola bjes wyschnošćow a jich pomozny a podpjern. To wschitto žebi rospominajmy a džakujmy žo Jesušeje se skutkami lubošće.

Słowo s czařa sa czař a tať wořebje tež sa nowe lěto.

Direktor universitneje khorownje w Erlangenu, prof. dr. L. K. Müller, mjejske wotřalnu rěč a wotpołoža w njej, žo křozu na lětdžekatti dołhe nashonjenje, žwědcenje ja móž wěry a modlitwy. My tu někotre žłowa s tuteje rěče padamy, kotrež nam tať prawje wobkřwěta wschelake wudawanja našeho czařa, kotrež pať runje tež tať nělotremu křehcizijanej něščto dopraja, kotryž s njespokojnošču abo s dwělowanjom abo s druhimi křabošćemi wobcžeženy rěči wo wěry a modlitwy. Lěkar praji mjes druhim: „Tať mam ja sa wulke nejprawo, hdyž žo na štronje lěkarjow něščto stanje, šchtož mohlo nabožne pschekřwědcenje khornych šschacž. Lěkar dyrbi wědžecž, so njemóže žana filosofija a žana ethika a žadny křwětanahlad hnutkownu móž nabožneje wěry narunacž“ — dr. Müller po žłowje rjekny: „... keine Form der Philosophie oder der Ethik und keine Weltanschauung den seelichen Halt eines religiösen Glaubens ersetzen kann.“ — „a tuta, njenujzy: nabožna wěra, móže jenož bycž na wěruwujnacze swajana. Wěšo njeby pschihłohowacž mohł, by-li lěkar dyrbi, žo mějo po pobožnym, žo powołanym šastupjerjam jenotliwych nabožnych wusnacžow do jich džěla tyłacž. Stawimy drje nam powědaja, so bėchu pola wschěch přenjoťnych ludow lěkarjo šdobom tež měšchnizy. Hdyž štej žo nětko tež powołani měšchnika a lěkarja w bėhu czařow džěliłej, nježmemy žo tola toho wđacž, so žo našim khorym najkřlnišchi trošht wěry do ducha, kiž w křwětaporjedze je, doštanje.“

Dale žo wulzy dokonjenny lěkar, žo powołajo na žwoje nashonjenja w Bayerškej, ale pať tež w Franzowškej a Žendželškej, wořebje pať na žwoje nashonjenja we wulkej wójnje w raišchich krajach, sa to wupraji, so maja křehcizijanske wothladački khornych w křužbje wostacž. Wón rjekny: „We wjele padach, w kotrychž my lěkarjo nicžo wjazy njemóžemy dokonjecž, wědža wone hišće trošht a nadžiju, ščerpliwosć a křobłošć sa žiwjenje, haj kramo wjekełošć sa wumrěcže šbudžowacž. So křehcizijanstwo, kotrež džě kaž žana druha nabožina lubošć k bližšchemu a s tym špomozěrške škutkowanje sa khornych přėduje, woporniwe wothładanje do rukow žónškich połožilo, kotrež žo žyle czerpjaznym do křužby staja, napołoža nam lěkarjam pschihłohowosć sa czežke a riane powołanje kotrow šrosunjene mčž! My dyrbimy žo sa to štaracž, so njeje mřda kotrow jenož jene „šapalacž Bóh“, ale so žo tež na to džiwa, šchtož maja sa žiwjenje a wocžerštwjenje nušne.“

Myšlimy žebi, so runje tute žłowa nělotremužkuli něščtožkuli dopraja.

Žyrfej a štat.

Saška krajna žyrfej je na to pořajala, so ma žo žwje-džerš Třoch kralow žyrfeiwizny křwecžicž; Bože křužby maja

žo tať połožicž, so móža po móžnosći wschitzy pschicž. To drje sa wschě naške dwojorěcžne a swjetšcha žyle burške wotřadny rěka, so šmějemy žwoje Bože křužby dopołdnja w šwuczenym czařu. W nich škladujemy s džalnej wutrobu dar sa Knješowe mižijonštwo.

Se Serbow a s daloka.

S Lupoje. Po wotřalenju knjesa wiktara Šchottky, kiž je nětko w Budyščinje pschi Michašškej žyrfeiwizny, je knjes duchowny Lasar-Minakašški nadawł doštal, naške šarštwowu křobu šastawacž.

Bombaj Bóh.

Wam wschitkim do noweho lěta a psches nowe lěto, lube czi-tarki a lubi cziatarjo, lube křobudželacžerkit a křobudželacžerjo, tať prajimy pschėjemy nutrni, žo džakujmo našchemu Bóhu, kotryž je nam hacž žem pomhał, a džakujmo žo Wam wschěm sa wschu žwěru a dowěru a lubošć a pomoz a prózu a woporniwosć. Bóh luby Knješ šapłacž a žohnuj a daj Wam žohnowane a tohodla žožowne nowe lěto, a žožcž Wam do-brehu na dušchi a cžěle wjele. Wón, našč Bóh, pať njech našč tež namata křwěrných, hajicž drohe nam dowěrjene kubla, mjes kotrymiž je wotžow a macžerjow wěra a rěč.

Redaktor.

Bibliški pučžniš.

Njedžela po nowym lěcže, 3. jan.: Knježe, nawucž našč žo s Bóhu modlitč! Luk. 11, 1. — Křuzy štykuj k modlenju, wotřada, džerž wěru; křwecž žej křozny wutrobu, Bóhu křužicž žwěru. Wschědnje ty nuterny šdychuj, prošch a špěwaj, Bóhu k cžesći džělaj. K. 505, 1. — Luk. 2, 33—40. — Žef. 45, 5—7.

Pōndžela, 4. jan.: My nimamy tudy žane wobštajne měštno, ale to pschichodne pytamy. Šebr. 13, 14. — K. 457, 1. 1. Kor. 1, 1—17. — Žosua 1, 1—9.

Wutora, 5. jan.: Tať mějachu šhromadžimny pokoj psches žyłu Židowštu, Galilejštu a Šamarištu šemju, twarjachu žo a křodžachu w bojošči toho Knješa a buchu napjeljnjeni s trošhtom křwjeteho Ducha. Žap. š. 9, 31. — K. 472, 8. — 1. Kor. 1, 18—31. — Žef. 2, 2—5.

Srieda, 6. jan. (Třoch kralow): My žmy jeho hwěšdu widželi. Mat. 2, 2. — Mat. 2, 1—12. — Žef. 42, 5—8. — Ach, Knježe, žmil tež na tny žo, kiž hišće nješmaja cze, wschitkich ludži Šbóžniko, so tebe pošnaja. K. 68, 12.

Schtwórtk, 7. jan.: Šawěrnje, ja praju wam: Šchtož k tutej horje by rjeknył: Šbėhni žo a cžihni žo do morja, a njebył njewěšty w žwojej wutrobje, ale wěrik, so by žo štało šchtož wón rjeknje: dha budže žo jemu štacž, šchtož wón praji. Mark. 11, 23. — K. 63, 5. — 1. Kor. 2. — Žosua 1, 10—18.

Pjatt, 8. jan.: Žesuš džěške k žwojim wucžomnikam: Šcže wy tež hdy nusu měli? Woni džachu: Nihdy žanu. Luk. 22, 35. — 1. Kor. 3, 1—10. — Žosua 2, 1—13.

Ssobota, 9. jan.: My pať džemy pschi modlitwy a pschi křužbje toho žłowa wostacž. Žap. š. 6, 4. — 1. Kor. 3, 11—23. — Pšalm 122. — Šchtož, Bóžo, czi žo dowěri, tón nješahinje ženje. K. 676, 8.

Wištowanje. Ša 10. jan. (Epiphany) poštaji k. w. f. Š. — Ša 2. p. Epiph., 17. 1., W . . . r W Š. — Ša Sept. M. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ce
Swóbnj statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Čerbike njedželske łopjeno

Sałožiti 1891 Khrjebjanski fatari dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

10. januara 1937

Baugen

Čswjedžen Čsjoch kralow.

Mat. 2, 1—12.

Hodowne sczenje čhynče nam pšchede wšěm přědowacž Jesuřowny narod we wšěch čłowškej niskosći. W malej hródžiczy w hubjenym žlobitu je male džěcžatko ležalo a je jenož tym wocžam, kotrež běchu wotewrjene sa njebjesku kražnosć, Božu wěcžnu lubosć šjewiło.

Dženžnišče sczenje pač čhze nam pokasacž, kač je šo Jesuř přeni krocž šjewil jako Khrystuř šwěta. Boži šyn bě šo narodžil a jenož paštyrjo běchu pola maleho džěscžja pobnyli a běchu jeho čžjtu rjanosć widželi. Woni šo šažo wrocžichu na šwoje džělo a šhwalachu Boha. Nicžo nam wo tym pra-jene njeje hacž šu tež Bethlehemižny špósnali Bóštku kražnosć maleho džěscžja, ale čsjo mudri tam š dalokoho rańšče-ho kraja pšhicžahnychu. Woni njeběchu kralojo, kač nam mjeno dženžnišcheho dnja praji, ale běchu mužojo, kotřž šo wuštejachu na hwěšdu. Woni jich běh wobkedžbowachu a čhynchu š njeho pšichod špósnacž. Na taške waschnje woni tehdom wuhladachu špodžiwnu hwěšdu, kač ju hiščeje ženje njeběchu widželi. Woni šo nastajichu na pucž a hwěšda bě jich do šlubjeneho kraja wjedla a wot židow běchu woni šlyšeli, šo woni čžakachu na šwojeho mešjaša, ale hdnž šo židow ša jich nowonarodžěnym kralom prašachu, njewědžachu woni jim žaneje wotmołwy dacž. Ženož tamne wěščeženje profety woni šnajachu, šo dnrbj šo mešjaš w Bethlehemje narodžicž. Bajka nam powěda, šo je jich hwěšda naj-prjedy runy pucž š rańšcheho kraja do Bethlehema wjedla, ale hdnž woni pošni wocžakowanja w meštacžku krala židow pytachu, woni jenož khude džěcžatko namačachu, kotrež tač do čžjsta kralowške njewonhladašče a šrudni woni dale čžehnjedchu, ale nětk bjes nadžije a žana hwěšda jich wjazy njewjedžěšče. Profetowe šłowo še šwjateho pišma pač bě

jich šažo na prawe pucž pokajalo a hwěšda jim šažo šwěcžě-šče. šo móžachu Khrystuřa namačacž, š njemu šo modlicž. šo jemu šwoje dary pšichinjěcž.

My čhzemj š wobrasa Khrystuřoweho šjewjenja dwoje wušběhnyč: Pohanjjo pšchindžechu — wot hodowneje hwěšdy wjedženi — a pšichinjěčechu Khrystuřkej dary šobu. Š teho dnrbimj špósnacž:

1. Bóh čhze, šo by šo jeho ewangelijon wšěm čłowje-tam přědował a —
2. a my, kotřž šmy jeho kražnosć widželi, mamy jemu w lubosći woporny pšichinjěcž.

Šdnž my přjedy dachmy stawišnu Khrystuřoweho šjewje-nja pšched šwojim wocžkom nimo čžahnyč, njeišmy tola špomnili na Herodascha, židowškeho krala ša čžaj Khrystuřo-weho naroda. Wón pač šlyšcha šobu do tuteho wobrasa. Wón je tón přeni nješpšecžel najšcheho Šbóžnika. Š leštno-šcžu čhze wón jeho šłóžowacž. Šizom tehdy šo wobkrcži: Wón pšchindže do teho šwojeho a čži šwoji jeho horje nje-wšachu. Šdnž pač tež woni jeho horje njewjachu, tač je wón tola šebi jeme mjeno ščžinil mjes pohanjami a je jich ša šwój nowy wušwoleny lud powołał. Wón je dač šwojej hwěšdže šwěcžicž do pohanjškeho kraja, šo bychu tež pohanjjo šhonili, šo šu hodny ša wšchón šwět. Dženka wón njedawa wjazy šwojej hwěšdže šwěcžicž, šo bychu pohanjjo špósnali Božu kražnosć, ale dženka je to našč nadawł, šo my won džemj do dalokich krajow a tam hnadu přědujemj, kotraž je šo nam dostała w Khrystuřu Jesuřu. Tehodla je pola našč šwjedžen Čsjoch Kralow pšchego tež šwjedžen mižionštwa był.

Mižionštwo je Boža wola, kotrež mamy šo wšchitzy podwołicž. Bóh čhze, šo bychu wšchitke ludj jeho kražnosć widželi. Wón je žny šwět lubował, hdnž je šwojeho jenicž-keho narodženeho šyna do šwěta dač. Tež ša te ludj, kotrež njeišu hiščeje pšchijšli š wěrie do jeho mjena. Njeje šmano

našcha wina, wina našcheje kšesćizjanskeje zyrkwje, hdyž jich wjele ludow pschezo hišćeje w czěmnošći kłodzi? Hdy pschindže tón cžaš, so budu tež posledni pohanjo w jeho kweće kłodzic? Njesabudžmy ženje jeho mjeno w kweće pschpowjedacž. Džicze a wuczcze wschitkich pohanow.

Dženža pak dyrbinny mjes nami sapocjecž. W našchim kraju dyrbi hwěda Khrystuškoweho naroda snowa w rjanej kražnosći jekadjecž. Tón, kiž nožny tu rjanu sernicžku we šebi, njeswodžej ju, ale daj jawnje kwećicž, so by našch Sbožnik mjes wschitkimi snaty był jako tón

jažny, kražny, wupnišeny, pošbėnjeny,
w darach rjanu, wulžny jara lubowany!

Na kłodzi daloko wonka na morju bė šo stało, so bė žolma jeneho šobu dele do hlubiny storhnyła. Jedyn druhi šo khetse ja nim do morja pušćeži a špyta jeho wukhowacž. Jenož s najwjetschim napinanjom može wón snjesboženeho tač dolho wnyše wodny džeržecž, doniž njeje cžolm dele pušćezeny. Hdyž pak je tamny wukhowany, wopuščezichu wukhowarja šameho jeho mozy a wón šo podnuri. Jenož jako cželo mōžachu jeho wukhowacž! Wukhowany šwojeho morweho wukhowarja wobjima a jemu šlubi, so čže wschėdnje kwećicž wo jeho woporje, kotryž je sa njeho pschinješl. Njedyrbjalo našche žiwjenje tež tajke štajne kwećenje bycz ja teho, wot kotrehož wschitko mamy? Šchtož mje pošnaje psched ludžimi, teho čžu ja tež pošnacž psched šwojim Wōtzom, kotryž je we njebjekach.

Nichto njech njepraji, so je wscha próza podarmo. Tež tehdom je hwěda jim wjele kwećizila, kotřiz njejšu ja njej šchli a šo dali do maleje hrōdžicžki wjesčž. Hdyž dženska wschelažny wotpošajaju Bože šlowo, tač naž to tola nješne šamlyčž, so šwėru dale pschpowėdacž. Někotrnyžkuli, kotryž je najprjedy trošcht ewangelija wotpošajal, je šo tola pošdžischo hišćeje sa nim jedžil. My čžemy šwėru sa to štačž, so by šo našchemu ludej ewangelijon šđeržalo.

Tač mamy my dženska dacž psches naž tej rjanej sernicžny kwećicž, so by wschitkōn lud šhonil, tač kražnu wėž je Bōh na nami čžinil. W chōn kweć dyrbi wjedžecž, so mamy drohotny poklad, kotryž naž snutskownje wobohacž. Tač budžemy pohanam a tym, kotřiz šu našchu wėru wotpošajali, najlėpje pucž pošajacž, so bychu šo k žlobikej našcheho Sbožnika namakali tač tamni tšjo mudri, kotrychž bė hwěda na njebjewabika na pucžowanje a jim mēra njeda, doniž njebėchu to male džecžatko namakali, k njemu šo modlili a jemu woprowali drohotne dary. Sbožny tōn cžlowjeł, kotryž je sa šwojeho bližšeho byl tajka hwěda, so je jeho wjedł k našchemu Sbožnikej. To je najkražnišcha šlužba, kotruž mōžemy šwojemu bližšemu wopoka acž. Džatowmi šmy temu, kotryž je nam tutōn pucž pošajal. Šorkošč a hida pak na naž pschindžetej, hdyž špominamy na tajkeho, kotryž je nam tutōn pucž cžezki čžinil psches šžu a ludarštwu abo šamo w bjesbožnosći čžył naž wotwjesčž wot jenicžny praweho pucža. So by jich prawje wjele šwoj pucž k Sbožnikej namakalo!

Tež nam je nusno, so my tutōn pucž hušo džemy a pschi žlobiku šo ke Khrystušej modlimy a jeho wobdarimy tač tamni mudri. Semšte dary to bėchu, kotrež woni tehdom małemu džescžu woprowachu: šloto, wgruch a maru. Tehodla šo tež našche wōhadny runje na šwojedženju Tšjoč Kralow napominaju, so bychu bohacze semšte kubla woprowali ja rosšchėrjenje jeho kralestwa mjes cžlowjekami. Wschitke semšte kubla šu nam wot Boha date, so byčmy je wužitne na-

ložili. A temu pak tež šluscha, so je radny wrōcžo damy, hdyž je Bōh trjeba k twarjenju šwojeho kralestwa.

Me mudri njebėchu jenož semšte kubla woprowali. Wōni wōstajichu wschu cžlowiku mudrošč. Wschė druhe hwědy woni šabudžichu, jako woni tu jenu wulku wuhladaču — ja njej woni nētk džechu do dalokého kraja. Woni šo wšdachu wschėje cžescze pola cžlowjekow a klecžachu tam pschi kšudym žlobiku.

Tute wopory mamy tež my pschinješč. Mudry, kotryž čže je šwojim rošumom wschė potajnitwa wukłėdžicž, njemōže ženje k wješelej wėrje do Jesom Khrysta pschincž. Tōn, kotryž čže psched kwećom wjele pčacžicž, njebudže mōž ženje w jašnym kweće Khrystuškoweho žlobika mōž klecžecž.

Jesuškowe šjewjenje psched pōhanami.

Šlōž: Ja Anježe džal Čži dawam.

Kač šylnje w našchim cžašu
Anjes šlōž šwoj šlyšćecž da,
So pschischle k Jeho kwašu
Tež ludy s pōhanštwu!
Wy, ludy wschitke šwėta,
Šlōž šylny šašlyšće!
Duch Boži džiwnje lėta,
Wam šbožo bliško je!

Wy kralestwa na šemi,
Šchto s dala štejicze?
Psched trōna pōdnožemi
Šow sa waž mēsto je!
Šacž stare abo nowe,
Wam tudy rėkaja,
Wy wschitke Khrystuškowe
Bycz macze Bože dla.

Našch Khrystuž šam je s kralom!
Je to tež wėcznje był!
Šchto čžecze pod Baalom,
Kiž šam je wupadnył?
O wocžinjeicze wrota
So kral k wam pschindže šam!
Wšach Jeho trōna šlota
Šso blišćeži wam a nam!

Wōn je našch Sbožnik krawny,
Kiž ja naž wumrėk je,
A Jeho šbožne štawy
Tež wy bycz dyrbicze.
Šchtož do Khrystuža wėri
A kšchėnžu doštanje,
Tōn je na prawej čžėri
Tam nuts do šbožnosće!

Wam ruka Jesuškowa
Je nētko pschėtrjena;
Wōn šwoje šlōdke šlowa
Wam kladže do wucha.
O šlyšćeje, kač Wōn kaže:
Šso wotewć, šephata!
Wōn wocži wašchey maže
Se žalbu žiwjenja.

Głaj, njebio roszkwtelene
 Ze zyle i hwěsdami
 A wjchě hu s jednoczene,
 Czješć dawacz, Knježe, Czi!
 Tak žane sařubadło—
 Bncz nježmė na semi,
 Bncz dyrbi jene šadło
 A pařny jeniczki!

Wy, bjesbóžni, nam hrožće,
 Kaž wam je wješele!
 Wy, wěrjazy, pak wožće
 Nam i twarej kamjenje,
 So twarile ho murje
 Nětk bncz zionste,
 Hdnž wotewrił je durje
 Nařah Bóh, kaž widžicze!

Džerž, Knježe, žwoju ruku
 Nad miřionstwom řam.
 Puřćez pohanow na ľuku,
 Kiž dawa pařtwu nam!
 Twój řeptar nad ľudami
 Knjež miřny po řwěcze!
 Do žyřtwje řjednocz i nami
 Tež řyly pohanste!

J. W.

Džen miřionstwa.

Hdžez řriedu, 6. januara, řwjedžen řjewjenja mjes po-
 hanami řwjećadžu a řa Knjesowe miřionstwo darowadhu,
 kaž to w řakřćich wořadach bė, tam dženřa dodawaja dary do-
 řwjećzejo řwjedžen řřjoch kralow i tymi wořadami, kotrež
 hařle dženřa pohanow hodny řwjećza a řa miřionstwo řwoje
 dary wopruja, kaž to w prušććich wořadach řo řtawa. Ale
 řtawa řo wřchudžom, řo tutón wořebity džen řwjećza a řo da-
 ry přćinofćhuja řa twarjenje Knjesoweho kraleřtwu mjes pó-
 hanami! A to njemóže hinař bncz! Stejimy tola přćez
 hiřćezje pod Knjesowej přćikafřnju: „Džicze a řežićezje řa mo-
 řić wucžomnikow wřćiććich ćřłowjekow!“ Čřinjo po tutej
 přćikafřni, wėmy, řo tež tu w kraju a ľudu, wřćudžom, hdžez
 řmy, mamy twaricž Bože kraleřtwu a tu zyle wořobinřny
 kóždy ře řwojim řłowom, řřććom, řadžerženjom a řiwjenjom,
 řo njeby tak byľo, řo řo druhdže Bože kraleřtwu twari a tam
 w nim Bože řohnowanje řyđli a řbožo byđli — pola nař tu
 pař řo řhubjuje Bože kraleřtwu a Bože řohnowanje a řbožo.

So by řo tu pola nař wřćudžom Bože kraleřtwu twa-
 riľo a hařilo, řa to řu řa tuto ľeto Ewangelřny po řyľym kraju
 a ľudu řtaji ni pod řhromadne heřľo tuteho ľeta, pod řľowo
 Łuř. 9, 60: „Ty dži a přćipowjedaj to kraleřtwu Bože!“ A
 tón, kiž to kaže, je řažo řeřuř řhryřtuř. Tuž pař, kaž řka:
 „Dži a twar řobu Bože kraleřtwu po řylej semi, řobudžėľa řo
 ř modlitwami a darami džaľowneje ľubofćze!“ tak řka tež:
 Dži a twar a přćiporej Bože kraleřtwu tu wřćudžom ř řyľym
 řwojim řiwjenjom a řadžerženjom w džaľownej ľubofćzi!“
 To jene niž bjes druheho. řene řohnuje to druhe. Wobojie
 hařle ćřini, řo řy řyľy řćeřćřřjan, řyľa řćeřćřřjanka, ćřinjo
 řyľu wolu řbóžniľa, kiž řbóžniľ wřćėch ľudži.

Dženřa, hdnž řobu řwjećřimy pohanow hodny, řtaji my
 tu řľowo wo miřionřtwje, kotrež dyrbi řebi něťkle wjele ľu-
 bicž dacž wot tnych, kiž přćeřćřřwo njemu řu a wot tnych, kiž
 wjazy řa njo njeřřu, haćřřunje tež řić něhdy miřionřtwu po-
 hanřtwu wutorřny, t. r. řić řriedownikow a ř tym řić, a to

řľowo řwėđka, kotrehož drje budu wřćudžom řlyřćeřć dyr-
 bjeć. Ewen ředin, řľawny řćwediřćki pućřwar a řpřćaczel
 řo praži a přće:

„Wjele ř mořić najřřeňřćić dopomnjenjow ř doľćić ľet,
 kotrež w Wřřćej přćebywac, pořhadžej a ř domow miřionřtwu.
 Čřim ľepje řa miřionarow řeřnac, ćřim bóle wobdžiwac řa
 řić ćřicze, njewuřřawaze, a huřto tak njedžaľowne dželó. Ně-
 ľořći mloduyřćny — Ewen ředin přće: einige junge řante —
 mėňja, řo to dobremu wafřny řľuřća, řo i pořľednim ř hor-
 džazym řazpiwanjom mėćř, řim poroľowacz, řić řudžicž a
 řić dželó w řľužbjie řćeřćřřjanřtwu řařudowacz. Njech je
 wuřbyť řić njedžaľowneho dželó řćtož ćřze, wojowanje řa
 ćřeřćne přćeřćwėđćenje je přćezto wobdžiwanja řobne, a we
 ćřopu, w kotrymž je teľto, řćtož řo mjes řobu njeřřeřny, je
 ćři to kaž wumóženje, řo ras ř ćřłowjekami řeľćacz, ľořćř řa
 dobncze řwėťka na řemi wojuja.“

Měj řwoje wješele na tym Knjesu!

Měj řwoje wješele
 Na Knjesu, řwojim Bořny!
 O i ćřemu runje te?
 ře řazpiwaju mnořny.
 Hdnž řwėťa wješele
 Eřo rućze pominje,
 Pař te, kiž ř Bořa je,
 Nam wėćřnje wořřanje.

Njech wabja i modlenju
 Nař Bože džiwne řřćći,
 Kiž wřćićľo řćřini tu,
 A wjedže řwėť řamluťki!
 Nařah Knjes tež řdžerži wřćo
 A wřćiććich nařnyćzi!
 To dyrbi kóždeho
 Něťľ budžicž i radořćzi.

Wjaz hiřćezje wopomni to! —
 Nařah Knjes nam přćihotuje,
 Hdnž nařće řubjeňřćwo
 řom' wutrobu tak řnuje,
 So Eřyna ľubeho,
 Tu řa nař wřćiććich da.
 Tak wumóh ćřłowjeřćwo
 Tu ř wėćřnoř' řřaženja.

Na tajke póřeľřćwo
 Čřnyľ hiřćezje ľiwki wořřacz?
 Bóh na nař waži wřćo,
 So móhľi řbóžnořć dořřacz!
 řćtož dućej Bořemu
 Eřo tudy wodžicž da,
 řon w řwojim řbóžniľu,
 Ma, řćtož řej pořřada.

Eřo wjeřeľ ř dowėřu!
 Eřmėřć Bořu, řćtož ćze tnyřći,
 Přćeř přćinjeřćř ř modlitwu.
 Wón twoji prošćwu řlyřći.
 Nař pař tež ľubuje,
 Hdnž prošćwu řapowjedzi.
 Wřćaľ wė řam najľepje,
 řćto nam je i řbóžnořćzi.

S. B.

Jedyn s wulkich němsteho luda.

Rosmołwjadny so a rěczachny tež wo wustupje s zyrk-
wje. Sa njón schczuwachu runje tehdy. Něchtón rjekny, so
czi dzeja, kiž tola k njej nješluchaja; je škoda, so tajkich
njejšku dawno hižo won cziznyli.

Tu rjekny stary hrabja Zeppelin jara khtny, so je
wón zyle hinascheho mēnjenja. Zyrkej njeje tola žane towar-
stwo, s kotrehož njeporjadne stawy wusamkaja, ale je wulka
šwójba, do kotrejež my wschitny šluchamy. Sa šwójbu pak
njeje wjeticheje šrudoby dnžli teje, so šo staw w njedobrym
wot njeje dželi.

Tole powěda Paul le Soeur w „Hochweg“ 1935/9 w na-
stawku: „Von Soldaten, die Christen waren.“

Tež pschinoschf.

Młodeho mužškeho pschitajichu, so by zoly džen ja „Syn-
sku pomoc“ bėrny nožyl k potrebnym, kofiz w wulkim
městce wjele pschodow wyžo bndlachu. Wěch a šožo mēch
wja wón na ramjo a štupešche šhodženik po šhodženiku zpicizki
džen.

Wječor poidže šo jeho woprašachu, šhto chze ja tuto
dželo nētk saplaczene mēcz. Won šruna kribjet, kotryž jeho
bolešče a rjekny s wješołym wobličjom: „Nicžo! To bē mój
pschinoschf ja šmysku pomoc!“

Zyrkej a štat.

Licžby rěcza a wobštoržuja bolschewikow w Španiiskej
— dyrbišch prajicz: bolschewikow w Španiiskej, dokež nje-
šku wschitny španiškny bolschewikojo, kofiz w Španiiskej tar
šahadžeja. A tute licžby šu: Woni spalichu abo šnicžichu
hewak nēkak 20 000 Božich domow. W Barcinje a wokoli-
nje šu woni w tutnych mēkazach šnutsowneho wojowanja
morili na 14 000 duchownych. — Šsowjetruška wyschnošcz
šama wojewja, so je w Ruskej w lēczje 1935 na 14 000 Bo-
žich domow a kapałow dała šawrēcž, so je 3687 duchownych
do kłostaštskeho pschepytanja wšala a 29 šafšelicž dała.

Še Šserbom a s dalofa.

S Drježdjan. Wošadne towarštwo ev. Šserbom „Čer-
noboh“ mēješche njedzeli 3. t. m. šwoju hlownu šhroma-
džišnu w „Elisenhof“ Elisenstr. rōžk Hammerstr., kotraž bē
pomērnje derje wopytana. Š nowolētnej pēšnju wot Š.
Šchewczika-Komorowškeho, w Šserbškich Nowinach wocz-
šchzanej šahaji k. wumēšski moleč Kowar šhromadžišnu. Po
wutrobnym poštrowje a šbožopšchecžu k nowemu lētu šastupi
šo do porjada. Pošledni šapiz šo pscheczita a rosprawa
s lēta 1936, hdžej bē škutkowanje tow. derje wobrašowane.
Šchtiri šerbške Bože šlužby šmy mēli, pošlednju je nam
šlužik w maczernej rēczi knj. šarac Mjerwa s Bulez, ša cžož
šmy štajnje džakowni. Rosprawy poškadnika a knihownizy
kaž šhorhojnika bēchu šajimawe a dopokasaja, so je wschitto
w dobrym rjedže. Pšahi nowowōlbje wuidže šnowa knj.
Kowar jako prēni pschēdšynda, tež prēni šapizowar a druhi
poškadnik šastojštwo šažo pschewšaschaj. Pšcheczita šo psche-
ložk „Pšhadla je Marja kudžakku“, kiž bu w advencze we
Kšchiznej zyrkwi wot Nēmzow němšny špěwany. Po wschela-
škim wažnym wuradžowanju šlōnczi je šerbškim špěwami
wobwēnzowana šhromadžišna, kaž šmy to šwuczeni. Š. Th. Š.

Sakske mišionške towarštwo je mały lētak wudašo, ko-
trnyž kōždeho se šłowom a wobrašom pokazje do mišionškeho
džela, w kotrymž je towarštwo nētk druhi lēštotytk nastupiko,
škutlujo w Rašskej Afrizy a w Rašskej Indiskej. Wobrašny
pokasuja mjes druhim indiški pohanski tempel a indistu
kšchescžiansku wješnu zyrkej.

S Dešchna. Narodow je bylo w Dešchnje 16, w Štrjazow-
wje 8, w Žyłowje 40. — Wšerwanjow w Dešchnje 2, we
Štrjazowje 3, w Žyłowje 10. — Šemrētnych w Dešchnje 10,
w Štrjazowje 3, mjes nimi mandželškej wot 81 lēt, w Žylo-
wje 16. — Konfirmērowanych w Dešchnje 14, w Štrjazowje
7, w Žyłowje 30. — K špowjedzi jo bylo 3565 wošobow.

Bibliški pucžnik.

1. njedzela po Tjoch kralach, 10. januara: Woni waž
budža je šwojich šhromadžišnow wustorkacz. Čzaš pak pschi-
dže, so, šchtōž waž mori, budže šebi myšlicž, so wón Bohu na
tym šlužbu cžini. Jan 16, 2. — Luk. 2, 41—52. — 1. Mōšj.
28, 10—17. — Šdnž bjesbōžni šo rosšlobja, šhto chzpli wo to
rodžicz? Wšchat Bōh našch Knjes naš pschikrywa, šhto
mohlo dha nam šchtodžicz? Bōh našcha šylnošcz je, nam
šłowo šdžeržecz chze, dacž šczēpnošcz w tnychnošczi, troscht
mōžny w šmjerczi; šhto mohlo naš tu trašchicz? K. 192, 4.

Pōndzeli, 11. januara: Šchtōž mje lubuje, tōn budže
moje šłowo džeržecz; a mōj Wōtcžez budže jeho lubowacz, a
my pschidžemy k njemu a budžemy wobnydenje pola njeho
cžinicž. Jana 14, 23. — K. 568, 8. — 1. Kor. 4, 1—8. —
Jošua 2, 14—24.

Wutoru, 12. januara: Šladajczje šo, so byšczje njeby-
li šawjedzeni. Pšchetōž jich wjele pschidžje w mojim mjenje
a budža prajicz: Ja šym Kšhrytuz, a tōn cžaz je šo pschibli-
žak. Njekhodžczje tehodla ša nimi. Luk. 21, 8. — K. 200, 4.
— 1. Kor. 4, 9—21. — Jošua 3, 1—8.

Šsrjedu, 13. januara: Wašch njebjeski Wōtcžez wē, so
wy teho wšcheho potrebacze. Matth. 6, 32. — K. 714, 1. —
1. Kor. 5. — Jošua 3, 9—17.

Šchtwōrtk, 14. januara: Komuž šo picž chze, njech pschi-
dže; a šchtōž chze, njech wošnje wodu žiwjenja darmo. Šjewj.
Jan. 22, 17. — K. 277, 1. — 1. Kor. 6, 1—11. 19. 20. —
Jošua 4, 1—11.

Pjatk, 15. januara: Njeje w žanym druhim ta šbōž-
nošč; tež njeje žane druhe mjeno pod njebjom date tym
cžlowjekam, w kotrymž my mōhli šbōžni bycz. Zap. šl. 4, 12.
— K. 56, 3. — 1. Kor. 8. — Jošua 4, 12—24.

Šsobotu, 16. januara: Šbōžny je tōn, kiž kšlēb je w Bo-
žim kraleštwje. Luk. 14, 15. — 1. Kor. 10, 1—13. — Šej.
61, 1—6. — D, Kšhryšczje, kšlēbje žiwjenja, budž moje
žohnowanje, o krej, ty ša mnje pschelata, mi šluž ša wujed-
nanje. Ty we mni a ja we tebi, dōnž junu k tamnej kraž-
noščzi mje nješbudžich šam s rowa. K. 283, 4.

Šištowanje:

Wšchē wošadny šakskeje a pruskeje Lužizy šu tež lēška
prošchene, šapodacz rosprawy wo wošadnym žiwjenju lē-
ta 1936.

K. Š. w D.: Wutrobnny džak.

Redaktor.

Ša 10. 1. je pižak W. w B. — Ša 2. po C. (17. 1.) smē-
je W. . . r w Š. — ša Sept. N. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřěw ce! F.

Gserbiske njeđzelske lopieno

Sałožił 1891 Křrjebjanstli farar dr. theol. a fil. Bjedriř Sella.

W Budyščinje

17. januara 1937

Baugen

2. njeđzela po štwjedženju Sjewjenja.

Luk. 9, 60: Ty dži a pšhipowědaj to kralestwo Bože!"

Tuto słowo hu žebi stajile wšě ewangelske sřednoczeństwa sa šromadne hežło lěta 1937. Hdyž pak wone — tež wščitajzj Ewangelšajzj! Abó hdyž na pšh. našcha ewangelska mlodžina žo wě sřednocžena runje w tutym lěće pod tutym hežlom, cžehodla my stari a staršchi niz? Njeje runje našcha žwjata winowatošć, jim, našchim mlodym, i pšhikladom bnež w tym, šhtož naščeje wěrnj je? Čhžemy my stari a staršchi našad wošćacž, hdyž žo mlodžina hromadži pod tajkim hežlom?

Njeje to słowo a hežło, sa kotrež dožahatej hubje, po kotrymž žy hžjo cžinil, hdyž stej hubje tuto słowo prajilej, šheptalej! Ně, to je słowo šćutka! W wono budže šćutk, hdyž budže wono w twojej wutrobje žiwa móž! W wono to budže, hdyž budže w twojej wutrobje žiwa wěra a žiwa lubošć, kotraž hinal njemóže, hacž hieč a pšhipowědacž Bože kralestwo a jeho krala Jesuša wšhittim cžlowjetam a to žwoje dla, t. r. tuteje lubošće a wěrnj dla, a to tutoho krala Jesuša dla a to tnyh dla, kiž jeho snaja a maja, a to tnyh dla, kiž jeho ani njesnaja ani nimaja, a niz mjenje tnyh dla, kiž jeho drje snaja, ale nimaja!

W tebi tuto słowo placzi, tebi, kiž ty najmjenšcha jeho snajesch! „Ty dži!“ stej tam. Tón, kiž praji: „Ty dži!“, je Jesuř Křhřituř žam! Wón stej pšhed tobu a ty pšhed nim, a wón tebi praji: „Ty dži!“

Majš žo ty to nětkle, žo hanibujó šacžerwjenicž, hdyž ty runje pšhitudžesch i dnjow, kotrež tebi šćadnosć dachu, tu to słowo cžiniecž i wutrobu, se słowom, se šćutkom — mjenujzj žwjecžo pohanow hody w lubošći a džakownošći a darujo dar abó wopor? Kajku wotmořkwu wošnamjenja wšcho to, šhtož žy ty cžinil abó nječinił w šandžennyh dnjach se

šłowom a se šćutkom a i wutrobu? Stejesche tola na tutych dnjach to słowo Jesuřowe, kotrež cži nadrobnišcho pokajuje pučž, po kotrymž dužy žy cžinjer našcheho hežla: „Ty dži!“ a pšhipowědaj to kralestwo Bože!“, mjenujzj Mat. 28, 18—20: „Džicže a šćuicže wšhittich cžlowjetow mojih wučomnikow i tym, so jih kšcžijecže...“ Namaka wón, Jesuř, tebe žwěrnje cžinjo se słowom a šćutkom tute słowa, kotrež tež „mišijonstku pšhilańnju“ njenujemy?

Alle njemyl žo! Njebudž se žobu šćokojom hžjo, hdyž tu šćokojajeje wotmořkwu dach, dokelž darowajšche sa Knjesowe mišijonstwo, žo sa njo w lubošći modlo! Kóždžicžki džěń je tu sa tebe šćadnosć, kotraž žada: „Nětko pokaj, hacž chžesch bnež twojemu Knjesej a Šbóžnikej pošćuichny, cžinjo jeho słowo: „Dži a pšhipowědaj to kralestwo Bože!“ Pokaj to se žwojim słowom, kotrež rěcžiš w žwojim domje, w žuřym domje, se žuřodom, i pšhecželom, i hewak někim! Pokaj to se žwojimi šćcžěžkami a pučžemi, kotrež džesch wodnjo a we nožy! Pokaj to se žwojim cžinjenjom a šadžerženjom w dobrym a njeđobrym cžaku, we wjeřelu a w šćudobje! Po cžimž to wšcho je, po tym je tež twoje šćužlenje, twoja wutroba, twoje šćutstowne a tak twoja wěra, twoje kšhescžijanstwo.

Žyly našch cžajš, kóždy džěń — njeđzeliki kaž wšhedny, wšhón našch lud — wšcho je nětkle luta šćadnosć, pokajazž, wobšćwědcžicž, so kšhescžijan žy, so kšhescžijanka žy — abó so woboje njesžy i wutrobu, i ertom, se šćutkom. Hdyž w tutym Jesuřowym słowje: „Ty dži a pšhipowědaj...!“ je žadane wot kóždeho kšhescžijana a wot kóždeje kšhescžijanki: „Dži a budž mój mišijonar, moja mišijonarka mjes pohanimi — hdyž niz wořobinšajzj, tola i darom, i woporom, i modlitwu, se słowom!“ je w tutym słowje Jesuřowym runje tak kšutnje žadane: „Dži a budž mój ewangelista tu a nětkle nješćestawajzj a wšhudžom i wutrobu, se słowom, se šćutkom, i žylym šadžerženjom pšhipowědajó a pokajujó, twarjó

a hajo moje kralestwo, Bože kralestwo w ludu a kraju, kotryž bebi Wóh wuswolil sa to městno, na kotrymž by byl ewangelij Khrystuſowu snowa wšchitkim człowjekam czisty předo-
wany!“

Hdyž na tole wšcho myšlisch, srosumisch, tak wulke to słowo je, kotrež bu sa hežlo wuswolene, a srosumisch, so taž jara nusne je, so i tajkim słowom je psches zple lěto kóždy, kiž Bože kralestwo a swój lud lubuje a wérne sbožo pyta, nastajnje na to dopomnienny, so wón je tu ewangelista, so wón — a runje tak wona! — ma džen a džen pschpowědacž, twariczž, hajicz Bože kralestwo. A hdyž stej wušchi sa słowo sawrjenej, pschpowědaj sa woczi, t. r. se skutkami, se sadžerženjom! Jenož pschpowědaj! Jenož dopjelnej ty Knjesowu pschitajnju. Tebje wón mēni, prajizy: „Ty dži a pschpowědaj . . .!“ Ty so staraj, so tuta wulka skladnosć, bncž ewangelista, njeje sa tebje žana skomdžena skladnosć. Wěsch, so se skomdženymi skladnosćemi a i dobrymi prjódktwacžemi je pucž do hele plestrowany!

Hdyž drusy skomdža tutu skladnosć, hdyž drusy ani nje-
křyšča ani nječinja Bože słowo, haj, hdyž drusy pschecziwo wšchemu tomu, budu woni i tutym wšchem ras psched tym Knjesom a budnikom. Staraj so ty wo to, so wšchitzy, kiž tebje křyšča a widža, dostanu skladnosć, křyšchecž a widžecž Bože kralestwo a tak w nim živi so. Budžaze słowo tola we tutym smyśle je: „Křyšcizienjo dyrbya bóle „wumoženi“ bncž, hdyž dyrbyu ja do Sbožnika wěricž!“ Wěsch, so to rěka: „Ja dyrbyu na křyšcizijanach wjazy wěryskutkow, wěryžiwjenja, dozyla wjazy wěry do Jesuža Sbožnika widžecž, hdyž dyrbyu so wot tuteje wěry dacž pschewinycž a sam bncž křyšcizijan, — ale ja tajkeho njewidžu — a tuž njewěrju.“

My njemožemy tu doicž křyšcizijanizy bncž nēttle — dofelž dže doicž nje-křyšcizijanskich myšlow, mēnjenjow psches našch cžaž a dofelž tu doicž toho je, sčtož křyšcizijanow wjedže wot wěry, sčtož křyšcizijanow traschi wěry dla, a dofelž tu doicž je, sčtož pschecziwo wěrje a wěrjazym je, sčtož chže tomu sadžewacž, so křyšcizienjo činja swojeho Knjesa słowo: „Dži a pschpowědaj kralestwo Bože!“

To wšcho pať runje praji: „Derje wam tutoho słowa! Wono je nusne, žmjerčž nusne! Sjednocžje so pod nim a budžče jeho činjerjo! Ale njeboicžje so! Tón, kiž jo da a kiž tebje pošla i tutym słowom, je tón, kiž praji: „Mi je data wšchitka mōz w njebjach a na semi, a hlaj, ja žym pola waž wšchitke dny hacž do skóncženja žwěta!“ Wón je i nami, wjedže naš! Wón bē žwěrnny a je žwěrnny a žwěrnny žwěrnny wostanje. Tuž: „Ty dži a pschpowědaj to kralestwo Bože!“

„Wěri wón, so budže sbožny?“

Podawł se žiwjenja stareho Fryza, wot Lamby.

Pruski kral Bjedrich II., powšchitkownje stary Fryza mje-
nowany, běšče Schleyku dobył a nētko, 1781, se swojej kucžu dobyte kraje pschepucžowa. Wón běšče so lestarik, bě-
šče chorowaty a mucžny. Wicž jeho czwilowasche, ale wón běšče kaž pschezo jažneho ducha. Zple dny wón, najebacž hroš-
neho wjedra, psches města, mětacžka, wšy a nitmo wulkich kublow jedžesche. Pucže běchu žmjerčž hubjene, na dobre pu-
cže wón njedžeržesche.

Pola Benzendorfa so swrjeska, kucža kiwlasche, kral bu se swojeho žynda storčeny, jene kolo bē so skamało. Stary stražmischtr husarow a něhduschi wójnski towaršč, kotryž žē-
džesche, i wosa skoczi.

„Wón, wošol wón!“ kral na njeho sawrjeska.

„Ach, njech Wascha majestocž pohlada na kónczojte ka-
mjenje, kotrež njechmani burja nježku i kolijow wotnožyli! Sto tomu scholcže na křibet!“

„Wón móže sam sto mēczž!“

„Te tola njedostanu, ale majestocž dyrbi i wosa slēcž a so wot křuzobnika do wšy dowjesč dacž; tam ma so kowat skasacž.“

„Chže wón swojemu kralej rosčasowacž? Čžehodla ja bēdžo wostacž njemōžu?“

„Dofelž je Benzendorf žyrkwina wješ i twjerdym far-
skim domom, a Wascha majestocž dyrbi tak rucže kaž móžna sa fararjez czopke kachle!“

„Wón je kujon a njekrašnik!“ rjekny stary Fryza a so na swojeho něhduscheho wójnskeho towaršču žurowje wu-
šmja. Potom so poškluschnje na pucž poda, do swojeho sta-
reho kožucha sawaleny a na swój kij cžežlo so sepjerajo. Sa nim lačaj džesche.

Wješ běšče woprawdže pěna. Stary Fryza je spodo-
banjom na jamožite burke dwory hladasche, a jako pschi-
niškej murži stejesch, rjanu žyrkej wobdžiwa a wuhlada, tak na hōrzy, se schtomami wobhadženej, schwarne farstow-
steji, snowa wobēlene a i wuršanyymi durjemi.

„Fararjei njemōžesč i kanony wušeleny do domu
pražnyčž“, kral lačaj rjekny, „njech do přēdka skoczi a mje-
pschpowědži. Sewať mohla hiščeže fararja Boža rucžka
ajecž.“

Lačaj i dolžimaj nohomaj kaž bacžon psches bčoto a kuže-
skasasche a so pošled twarjenja šhubi. Pomaťku kral sa nim
džesche.

Naras so durje farškeho domu wotewriču a kralej so
w czmicžkach lubošny wobras poškiczi. Tam žadny farať k po-
witanju swojeho knjesa njeješesche, ale tši lubošne, něžne
holcžki, jažne jandželki, kotrež so poškonja, pošmēskotaja a
ani kuska stracha psched kralom nimaja.

„Dobry wječor, knježnicžki, hōže je knjes nan?“

„Ach, knjes kralo“, staršča njebojašliwje wupražny,
„knjes nan běšče hiščeže w starej draščje! Tajki so psched na-
škim kralom poškasacž njemōžesche.“

„Tak wón do komory skoczi, so by so do žuknje žunyl“,
so druha žmējesche; najmōdscha pať šhwatniwje durje wo-
czini a krala do rjaneje istwy sa czopke kachle dowjedže. Tam
kral pošhileny bēdžesche a i radoščju na te tši lubošne holcžki
hladasche. Wšchitke tši mējachu cžerwjene licžka, bēchu strowe-
a cžerstwe kaž nalētné rōže.

Toła naras bu staršča štraščiwa pod wōtrnymaj wocžo-
maj krala; wona ščerofu žuknju dwōrliwje a wošebnje sa-
pschiminnywšchi so poškonji a štułoze: „Ninetta, ščēšnacže lēt
stara.“ Snydom druha so poškoniwšchi rjeknje: „Marija
Čharlotta, ščyrnacže lēt a tši mēžazy“, a ta namjenišča:
„A ja, Marija Theresia mam jednacže lēt.“ — Potom so
wšchitke tši ščerwjjenja a so wobrocža.

„Sejda, wobrocžče so sažo, knježnicžki, a kralej do wo-
blicza hladajče“, stary Fryza pschitaja, a jako namēščje poš-
žluchachu, rjeknje: „Wy dyrbicže so so mnu rosotwjeć a
mje sabawjecž. Mōžecže dha franžowizy powědacž a na kla-
wěrje pinłotacž?“

„Haj, to móžemy a k tomu tež hiščeže pjez, tkacž a wu-
šchiwacž“, staršča sawoła. „A nan je pschitasał, my chžje-
knjesa krala i hudžbu sabawjecž.“

Lubošnje Čharlottka k klawěrj poškoczi, hlōš hrajesche a
žnydom wšchitke tši jažnje křluschł šaspěwachu kaž pošobiki.

„To bęšče idwarnje, jara lubošnje sa wuſchi“, kral po-
thwali. „Chzerže dha wy, dokelz telko mōžecze, ſo tež wo-
jenicz?“

Haj, to wone wſchitte chzedza; ſchto dha hewaf? Wone
tola ſedžo woſtacz niechadzja, ale žanych offižerow, žanych
kralowſkich wyſchtow!

To bęšče kaž blyſt! „Cžehodla wſchaf žanych wot kralo-
wnych wyſchtow?“

Minetta wotmołwi: „Offižerojo dyrbja taf wjele poſtku-
chacz a jich žony tež.“

Tuž ſo kral wōtije ſaſmja.

A nętko tež te tſi kichotaja a ſo mjes ſobu ſchuruja.
W tym nan do iſtwy ſtupi, derje ſwoblekany a wottruhany.
Farač je rjany cžlowjeſ, hobr po ſchtalcze.

„Tōn ma ſa uſchomaj“, ſebi kral pomyšli a ſebi muža
wobhlada, kiž ma po ſdacžu pryſle we hłowje.

„Wōn je ſbožowny i tajtimi pęknymi džęczimi.“

„Majeſtoſcz, ja mam dwanacze džęczy, i nich wožom hōl-
zow! To je wjekele, jich wſchitkich hromadze widžecz! Hōlzy
ſo wſchitzy na duchowniſtwo pſchihotuja; ſtarſcha džowka je
hižo fararčka!“

„To je fararč kaž bycz dyrbi!“ ſebi kral pomyšli; toho
hžu ras i cžežtim praſchenjom do wuſtoſczow pichinjecz.

Wōn ſwojej mōžnej woczki na fararja wuwali a ſo wo-
praſcha, kaž by i piſtolu wuſſelit: „Nadžija wōn ſo, ſo budže
ſbožny?“

„Nę“, fararč ſawręſta.

„Schto wōn tam niepraji?“ ſo kral ſpodžiwa.

„Wſchetoz pižane ſteji, majeſtoſcz: „Ty njebudžeſch ſbož-
ny, hdnž njeiſzy wſchitto ſaplaczik.“ Ja pač mam doh. Hamt-
manej Waſcheje majeſtoſcze hym 300 toleč winojty. Nętko je
moja ſaſlužba mała, ſwōjba pač wulka. Nihdy na nihdy
dohſa ſaplaczicz njemōžu! Taf tež ſo nadžijecz njemōžu, ſo
ſbožny budu.“

Stary mjelczi, ale jemu ſo tajki fararč jara ſpodoba.
Bōry w božemje praji, holczi pomajka a fararjej ruku podu.

Potom na poredženy wōs ſalęſe. Ale w Lęhnizy ſebi 300
toleč ſtaſa, ſam je ſwojimaj rukomaj je ſapakuje a je fa-
rarjej poſczele.

Swjęčha liſt nuts pokoži, do kotrehož bę napiſač: „So
by ſo jemu kōžda njewęſtoſcz wſała, hacž jōnu ſbožny budže.
Fridericus, kral.“ Wo Drieždž. powj. M. 5.

Zyrkej a ſtat.

Staropruſta zyrkej je porjad ſa kęrchowy a ſa khowania
na nich ſnowa rjadowala a poſtajika, taf ma to pſchi khowa-
njach bycz, hdnž chzedza pſchi nich ręcžecz duchowni njeſchi-
poſnatych nabožnych ſjednocženiſtwow a laikow. Tu ma ſo do-
wolnoſcz woſadneho ſajupjeriſtwa pntacz; tuta je tež tręb-
na, hdnž ſo na kęrchowach nęſchto wurjadne ſpęwa abo hdnž
ma tam hudžba bycz.

Hollandſka zyrkwina wyſchnoſcz je ſwobodnomyšlnym
— Freidenker — dowolnoſcz ſažo wſała, w hollandſkim ra-
diju ręcžecz.

Schaumburg-Dippeſka zyrkwina rada je poſtajika, ſo ma-
ja paczeriſke džęczy 1½ lęta na paczerje kłodžicz.

Italſki wōjniſti miniſter je poſtajik, ſo ſu pola wojaſkow
wiche njeſchihōdne ręcže a wſcho ſelenje ſaſaſane.

Bieſbōžni ſiewja ſwoju bieſbōžnoſcz woſebje wokolo
wulkiſch ſwjedženjow kſchęczijskiſke zyrkwje. Taf bę to tež
wokolo hōd. W Ruſkej ſwječzachu hōdy po ſtarej julianſkej
protzy, to je po naſchej gregorianſkej 6. januara. Stara ju-

lianſka protyka pſaczi pſchęzo hiſcže ſa grichifko-katolſku
zyrkej. Jedyn i ruſkich bolschewiſkiſkich wjednikow bieſbōžnych
praji, ſo njedoſaha, zyrkwje a modleńje ſawęracz. Bože do-
my a modleńje naſtawaju w bydlenjach węrijazyh kollektiv-
nych burow, ſwječzata pſchęczahnu ſe iſtwow do kſchinjow;
ſajtojniſtwo duchowneho ſaſtawaja burja po rjadu. Sbytki na-
božneho žiwjenja bywaja do hłubiny ſnucžene, niž pač ſni-
cžene. — Nowina, kotraž tute wuprajenja woſjewja,
piſche na druhim męſtnje, ſo ſu wſy a męſta, kotrychž wobn-
dlerjo pod woſebitym nabožnym wliwom ſteja. Mjes tutymi
ſu na pſch. tež nęmſzy wobndlerjo w Alexandertalu w kra-
jinje pſchi Wōlſy. Woni ſu jara „inſižerowani“ i nabožnynt
myſlemi. Zyrkwje a modleńje ſu drje ſawrjene, tola nę-
tajzy duchowni ſtutkujja dale. Węrijazy ſchadzujja ſo w pri-
watnych domach. Modleńja we wſy Stareje Kluczi je na-
božne ſrjedziſcže Nęmſkich zykeho wotręka. Wo to dže, ſo
kōždy nabožny dom, kōždu ſwōjbu „dobudžemy“ a nabožny
wliw pſchewinjemy. — S tutymi roſprawami wupraja woni
ſjawnje doſcz, ſchtož chzedza, pſcheradzja pač tež drugeho doſcz,
mjenujzy, ſo tam, hdnž ſo ſda organiſowana zyrkej wotſtro-
njena bycz, je hiſcže žiwa zyrkej węrijazyh, w kotrejž ſo
wędza ſjednoczeni wſchitzy, kiž ſu ſprawneje wole, kſchęczi-
jenjo woſtacz a ſwojemu Sbōžniſkej dale ſkuzicz we węrije a
luboſczi. To ręka: pſchi wſchęm ſachadženju pſchęcziwo kſchę-
czijskiſkej węrije njeiſku woni ſamohli, ju pſchewinjecz a ſni-
cžicz. A runje pola Nęmzow ma wona ſwojich ſwęrných
pſchiwizowarijow. Hdžęz tuczi Nęmzy tam w zuſbje pſchi taj-
kim pſchęcziſchjanju kſchęczijskiſkej zyrkwi ſwęrnj woſtanu,
woſtanje nęmſki lud we ſwojej domiſnje a w kraju reforma-
tora Luthera tež kſchęczijskiſkej węrije ſwęrnny, njech ſo pſche-
cziwo njei ſbęha, ſchtožkuli a ſchtožkuli dže.

Se Serbow a ſ dalofa.

S Budyſhina. Sa 6. a 7. februakra pichotuje ſo w Bu-
dyſhinje ſa Budyſchin a zrytu dalſchu a bližſchu wokolinu
„evangelſki džen“. Na to budž tu dženka hižo poſaſane. Wu-
ſnamni evangelſzy ręcžnizy budu ręcžecz. Dalſcheho podamy
pojdžiſcho.

Nadoſtna powęcz. Njeſnata njemjenowana wožoba je
redaktorej „Serbiſkich Nowin“ liſczil ſe 100 hriwnami pō-
kſala i prōſtwu, ſo by ſo tutōn pjenes na potuſchenje ſer-
biſkich ſpęwarſkich i 3 na 2 hriwnje wužik. Mōžemy tohodla
wſchęm potrebnym Serbam 100 evangelſkich ſerbiſkich ſpę-
warſkich ſa 2 hriwnje pſchewoſtaticz. Skromnemu njemjeno-
wanemu dariczelej na tutym męſtnje w mjenje wſchitkich,
kiž ſmęja i toho ſwoju lępſchinu, najwutrobnišchi džač wu-
prajamy.

Serbiſka prędarſka konferenca bę ſo, pręni kręcž pod
wjedniſtwom ſwojeho noweho pſchędęhdy, k. fararja Mjętwy-
Buceczanſkeho, ſeſchta pōndželu 11. januara. Męjeſche wo wa-
nych ju a naſche woſady naſtupazyh praſchenjach jednacž.
Wuſwoli ſebi noweho męſtopſchędęhdy, a to k. fararja Bōža-
Budeczanſkeho. Se ſapižowarijom bu k. wkar Wirth-Budy-
ſchinkſki. Poſtaji ſo, ſo ma ſo Serbiſka prędarſka konferenca
w pſchichodže wotmęwacz po mōžnoſczi ſchtwōrtk tajkich ty-
dženjow, w kotrychž w Budyſhinje nęmiſkeje konferency njeje.
Po tutym rjadowanju ſwojich naležnoſczow jednacze kon-
ferenca wo naležnoſczach, kotrejž ſu ſdobom naležnoſcze na-
ſchich woſadow, a wo wuwjedženju wſchelaſkich porucženjow
zyrkwineje wyſchnoſcže. Prędowanja ſa naſche njedželſke ko-
pjeno ſo ſapižowachu; pſchi njedoſahazyh ſapiſtach poſtaji
w pſchichodže nęſchto cžaža doprędka pſchędęhdy konferency,

šhto ma nutrnoscj napišacj. — Wščitzy duchowni našchi dwojorječnyh wožadow chzpli šo wo to štaracj, šo by čitaracjow a čitarjow našeho njedželsteho lopjena wjazy a wjazy byt, a s nimi chzpli šo wščitzy wožadni wo to štaracj, šo by tež s tym šheščijanika mnyl a wera šo špnluka w ludu a tak nam wšchm njepobrachowalo to, šhtož nam nētkle a w pšichodže najnusnišhe a najspomožnišhe: šheščijanika wera, kotraž truce jałožena šteji na šwojim jeniczkim nje-powalnym jałožku, kotrny je Jesuž Khrystuž, šchizowany a štanjeny.

Evangelšte ranšhe nutrnoscje smēje Lipjczanski šczelak po tuhwilnyh poštajenjach 24. januara, 28. februara a 14. mērza 1937.

S Minakata. Njedawno šwjeczēšhe čzečjeny štan našhe wožady, našch štanik Šchołta-Minakatski, šwoje 85. narodniny. Tež našhe njedželste lopjenko „Womhaj Bōh“ jemu wjele šboža Božeho žohnowanja pšheje. — Knjes Šchołta bēšhe prijedawšchi wješnjanosta Minakatskeje gmejny a lēta dołho tež šobuštaw žyrkwinskeho pšheditejczestwa, kotrehož mēštopšhednyda wōn w pošlednim čžašu bēšhe. Runje tak je hižo dlēje se štanikom a dženža hišhcze pšchi šwojeje wyškoje štarobje šwoje šastojnstwo šwēru dopjelni, hacž runjež ma štanik w našchim čžašu došč džēla, wošebje s tym, dofelž ma runje kaž šararjo wjele wopišmow wupišacj ša dopočas ariskeho pothada. Budž Bōh dale s nim a žohnuj jeho a jeho džēlo.

Se Eslepoho. (Žyrkwinska rosprawa.) W šandženyh lēcze je šo w našhej wožadje narodžilo 153 džēczi, to je 40 wjazy hacž lēto priedy. Mjes nimi bēšhtej 2 morwonarodženej. — Wufšhcžilo je šo w našchim Božim domje 138 džēczi, 64 hōłzow a 74 holzow. 1935 bēšhe šo 115 džēczi wufšhcžilo, potajkim w šandženyh lēcze 23 wjazy. 8 džēczi bēšhe njemandželstich. — Konfirmērowanč bu 86 džēczi, 4 mjenje hacž lēto priedy; bēšhe jich 42 hōmzow a 44 holzow. — Wērowanjow bēšhe w našchim Božim domje 61, to je 5 mjenje, hacž lēto priedy. — Wumrēlo je w našhej wožadje 39 wošobow, 11 mjenje hacž lēto priedy. Wščitzy buchū na šerchowach našheje wožady s žyrkwinskimi čzeščemi pothowani. Mjes šemrētnymi bēšhe: 10 ženjenych mužškich, 5 ženjenych žōnškich, 1 wudowž, 7 wudowow, 1 nježenjeny muž, 1 mlōdženž, 1 mlōda holza, 10 džēczi niže lēta, 2 morwonarodženej džēczi. Najštarjcha wošoba bēšhe Marja šwud. Mudrina je Eslepoho, kotraž štarobu 84 lēt 1 m. 2 dnjej dozpē. — K Božemu blidu bēšhe hromadže 4548 špowēdnych, to je 105 proz. našheje wožady. Mužškich bēšhe 1788, žōnškich 2760. 1935 bēšhe 4058 špowēdnych, potajkim w šandženyh lēcze 490 wjazy. Šserbškich špowēdnych bēšhe 3241, to je 700 wjazy hacž lēto priedy. Šserbškich mužškich bēšhe 1252, šerbškich žōnškich 1989. Nēmškich špowēdnych bēšhe 1307, a to 536 mužškich a 771 žōnškich. Doma woprawjenych a tnych, kiž šu pšchi Božich šlužbach w domach a šchulach s Božemu blidu byli, bēšhe 187 wošobow, 36 mužškich a 151 žōnškich; 171 Šserbow a 16 Nēmzow. — Pšchi kollektach je šo šbērało 532,71 hriwnow. K tomu pšchindže domjaza šbērka ša Šnutstowne mišijonstwo s wunoščkom 191 hriwnow. Dale je šo ša mišijonstwo mjes pohaznami woprowalo 150 hr., Pšchi kollektach ša našch Boži dom je šo šbērało 343,50 hr. Wšcho hromadže je šo šbērało 1217,21 hriwnow, to je 915,98 hr. wjazy hacž lēto priedy. Wšchitkim daricjelam wutrobny džak! Našchemu Božemu domej šu da-

rili w šandženyh lēcze: 1 Božu martru ša woltač, 2 šlēbor-naj šwēcžnikaj ša woltač, 1 šawf ša wērowanja a konfirmacij. S pomožu darow ša Boži dom a kollektow ša našchu žyrfej je nam možno bylo, 2 wulkaj šwēcžnikaj kupicž, elektriske šwētko do draštomory a špody thōrow klajcz a wšhelake šawki ponowicž. Dale šmy mogli w šandženyh lēcze tepjenje do Božeho domu klajcz, kiž šo wšchitkim kemscherjam jara lubi a šo jara wita. Je to tepjenje s powētrom a šo jara derje ša našch Boži dom hodži. W hodownym čžašu, hōžēž mējach-my wjele šwjatnych dnjow, šmy tute nowe tepjenje mogli derje wupruhowacž a je naž jara šwješeliko, tak rjenje čzoplo je pšhezo w Božim domje bylo. — Wšchitkim, kiž šu se šwojimi darami šwoju lubošcz s Božemu domej pošasali, wutrobne „Šapłacž Bōh!“ Bōh žohnuj dale našchu lubu wožadū a daj, šo by šo w njej jeho šwjate kralestwo pšhezo dale twarilo!

Bibliški pucžnik.

2. njedžela po Tjioch kralach, 17. jan.: Bješe mnje njemōžecze ničžo čžinicž. Jana 15, 5. — Jana 2, 1—11. — 1. Mōji. 50, 15—21. — Žiwjenje šy dushe mojej', Jesu, moje wješele, wšchōn šo dam do ruki twojej' nētk a hacž do wēcznosče. Ša Bōha čze šwojoh' šnaju, tuž pšhed žylym šwētom praju: Ša šym twōj, a ty šy mōj, wēczny šlub šmōj ščžnikoj. K. 371, 1.

Bōndžela, 18. jan.: Je-li ta rada abo tōn štuff wot čžlowjekow, dha budže šahincž. Je-li pak wot Bōha, njebudžecze wy to mōž štašncž. Žap. št. 5, 38. 39. — K. 680, 1. — Psalm 91. — Šej. 61.

Wutora, 19. jan.: To je tōn Knjes! Jana 21, 7. — K. 57, 2. — 1. Kor. 10, 14—23. — Žosua 5, 10—15.

Šerjeda, 20. jan.: Na njebježa wy šo wufšhcž; njemōžecze dha šo tež wufštacž na šnamjenja čžašow? Mat. 16, 3. — K. 787, 1. — 1. Kor. 10, 24—33. — Žosua 6, 1—15.

Šhtwōrtk, 21. jan.: Jesuž Khrystuž, hacž runje Boži šym bēšhe, je wšchak s toho, šhtož čzerpješhe, pošlušchmošč wufnyl. Šebr. 5, 8. — K. 110, 3. — 1. Kor. 11, 23—34. — Žosua 6, 16—27.

Šjatt, 22. jan.: Šbožny je tōn, kiž čžita a kotšž šlyšcha profetiške šłowa a šahowaju, šhtož we nich napišane je. Šjew. Jana 1. 3. — K. 252, 2. — 1. Kor. 12, 1—11. — Žosua 7, 1—9.

Šsobota, 23. jan.: O, ty małowērny! Čžehodla šy njewobštajny? Mat. 14, 31. — 1. Kor. 12, 12—31. — Šerem. 9, 22. 23. — Ach, wobhoń, špytaj, Božo, mje, mi šjerō, hacž mōj pucž prawny je; po wēcznym pucžu pšhewodž mje, kiž do twojeho raja dže. K. 303, 20.

Šistowanje. Wožadne rosprawy. Wo nje prošny našhe lopjenko wšhe wožadny. Wono džē chze tola šdobom našch wožadnik bycz. Wono je porjadu w šlēdowazyh čžičkach wosjewi. Šdobom tu na to pošasujemy, šo šo čžitarjo wošebje tež ša to šajimuja, šhonicž, kelko šerbškeho hišhcze we wožadach, wošebje kelko šerbškich špowēdnych.

Ša Šept.: M. w B. — Ša Šer. "B. . . ž w B. — Ša Čito-mihi: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Sirowja ce
Swó.bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnny
Napoj mócnny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrn y
Přez spar měrnny
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiŕke njedžělske łopjeno

Satožil 1891 Křrjebjanŕŕi farať dr. theol. a fil. Wjedriř Sella.

W Budyschinje

2. januara 1937

Baugen

Njedžěla Septuagesima.

Mat. 20, 1—16.

Kak huřto řmy kař druge tak teř tuto řzenje řlyřcheli, mohł skoro prajicř, řo řmy řo přchěhuřto řlyřcheli tak, řo řo ř hłowu wěmy a řnajemy. Ale runje tehodla řnawo řmy řo huřto dořeř jenoř řwěřřřňnje řlyřcheli abo čřitali. Njebny-li temu tak było, by řiwjenje dnrřbjało hinarřchi napohlad męř, a to niz řchto wě hđže na řwěcže, ale runje pola nař, wokrjedř řřchěcřřřjanřtwa. Sdy by nařř Křjes dženřa řařo přchřřřř, by wěcže ř hłowu řřchajł teho a tamneho dla, řchtoř by tu wi-dřal, a by nařřřerje to a tamne křute řłowo ř wokrěbitej řhř- noscřu wospřetował, a to dře wokrěbje řnate řłowo: Žně řu wulke, ale mało je džělaczerjow. Čřehodla runje to, budže nam nadřřřřomnje jařne, hđň dženřa Boři hłób řnowa řlyř- řchimy: Dři teř ty do Bože je winizy!

Wřchelaka nuřa tu je, Jeřuř praji: Nuřa džěłonjeměje- řjow, nuřa džěla, nuřa řwjatoka.

řchtoř ř nař je wokrědřbował, tak je licřba řnych, kottřř žaněho džěla nimaju, řpadnyta, je řo wulzy na tym wjěřelł, je džakomny był wřchřłkim, kottřř řu řo prězowali a řo prěz- řja, řo by řo hobrřka licřba řnych njěřbořřomnyř ludři pomjě- řchřka. Přchetoř to běřhe řakottnje, jako pola nař řkoro kottřdy džěřaty řtaw nařchěho luda bjes džěla řteřeřhe. Bjes džěla byčř, je hiřo řwonřna wulka nuřa; přchetoř řa řiwjenje čže kottřdy džeń řhětro wjele byčř. Bjes džěla byčř, je pať wokrěbje teř řnutřna nuřa; přchetoř tak tola nima nařchě řiwjenje řa- něho řmřřla, čřłowjek je takřez wothđdnoscženy, jěho mořy řinu, dořelř je njemōže řřebacř. Ale runje tak řłe teř je, hđň řo řkorrři, řo džělaczerjo pobrachuja. Kottř řtaw na- řchěho luda to dženřniřchi džeń wokrěbje nařtupa, je řnate a njetrjeba řo wokrěbje wuřběhowacř. řo by řo tola poradřřřlo, řutemu njedostatkř wotpomhacř! Tola wo to w nařřim řče-

nju njedže, ale wo to, řo ma Bóh Křjes řam wjele tajřch, kottřř řu bjes džěla. Jeřuř jara jařnje praji, kak huřto hokr- řar, a to njeje niřto druge hačř Bóh, wuřdže a přchězo řařo řajřch namaka, kottřř prědri na torhokrěcřu řteřachu. řkoro řaneje hđđřntki njěřařdže, řo řo řich njebny prajřat: Čřehodla přchězo hiřchěže bjes džěla? Dři teř ty do mojeje winizy! Bóh Křjes potajřim nuřa a řtrach tajřchěho prědriňjěho řiwjenja řnaje. Wola njěho njěřmě niřto řkorrřčř, řo njeje jěho niřto najal. Jěho hnada a řmilnosć to je, řo wón nař wřchřłřch wola. Wón nař dře njetrjeba, řchto wřchřłřto wón čřini bjes teho, řo by jemu řchto pomhail, wón pať wě, řo ř nami řłe řteři, jeliřo w jěho winizy njedžěłamy. řa Boha bjes džěla byčř, je tola řamřne kař řpřla niz řiwy byčř. Nařchě řiwjenje ma džě jenoř řmřřla a rořuma, hđň je nękať nařořene, a čřim řępře je nařořene, čřim wjazy hđdnoscže tola ma. A my tola njedžěłamy jenoř, řo byřmy řo řeřiwjeli abo ře řwójim džě- łom ř powřchřłřownemu řępřchěmu přchřnoschowali, ale řo byř- my řwój řiwjěniřki řaměř dolonjeli. Džělacř je řa nař kař řa- ma Boga řluzřba. Bóh Křjes řam tola na řtajnosćři džěla, a Jeřuř řo wuřna: Moja ředř je, řo Bořu wolu čřiniřu, a řařo: Mam džělacř, kař dořho je džeń. Kak mōže řchěcřřřřjan řiwje- nje wutracř bjes teho, řo njebny řa Boha džěłat? Budřmy tola džakowni, řo wón přchězo hiřchěže wola: Dři teř ty do mojeje winizy, a řo přchř tym njěhlada ani na řtarobu ani na nařřu hđdnoscčř ani na nęřchto druge, řchtoř řo nam w čřařřnym ři- wjěniřu nęřchto hđdne řdawa. Wřchřłřto, řchtoř řmy a mamy, čže a ma byčř do jěho řluzřby řtajene. A kak mało řich tola je, kottřř řo po tym maja. To je nuřa.

My pať tola džěłamy, prajřřch. My řo wjěřelimy, řo řměmy džělacř. ř wuřenjow nařřchř tworrnjow řo řařo kurti, kōla mařřinow řo wjercřa. řaj, tu a tam njemōřa dođžěla:ř. Wjele ludři je ř džěłom přchěcžěženyř, tehodla řu woni huřto tak čřuczřiwi, řo do řo řkorrřaja a řo wadřa. Woprawdže řo

wjele džela w našim czaŕu. Ale je to wšitko dželo we Rnjeŕowej winizy? Hacz jim ſzyła w jich džele myſliczka pſchindže, ſo tam dželaja? Hdy bychu tak ſmyſleni byli, by potom jich dželo ſo wutonjecz mohło tak njewjeſele, njepilnje, ſwjercſchnje. Albo tak je ſdychowanjom a ſe ſtonanjom, ſo ma ſo ſzyła ſtać? Kać mohło naſche dželo tak huſto bjes duſche być a cźlowjeć kam ſo ſa maſchinu mjeć? Albo kać by ſo to a tamne dželo mohło ſa mjenje hódne wobhladować a ſ nim teź cźlowjeć kam? S dželaczerjom być w Rnjeŕowej winizy, to by cźlowjeća poſbchowalo, teź najjednorischedo! Naſche ſczenje naſ tola wuczi, ſo njebe hoſpodarzej dželo jato tajke najwaźniſche; pſchetoź kać by wón hewať w dzewjatej a kam hieſcže w jednatej hodźinje wuńcź mohł, ſo by dželaczerjom najat? Wón chynſche wjele bóle cźlowjećow wumóz, ſo njebychu próſdni, ł woſtudlemu ſtejenju na torhoſcžu ſa-ħudźeni byli, ale byli ſtajeni do ħwjateje cźiſchiny Božeje winizy, do cźiſteho powětra, kiź ſo tam ħrěba, pod nawjedowanje Božeje miłoſcže a Duchu Božejo. Kać by ſo ſ tym naſcha luboſcź ſa dželo powjeſchala a runje tak ſkorźenja mjenje bylo, ſo po ſdaczu huſto podarmo dželamy! Hdy bychmy ſo bóle cźuli ſa dželaczerjom w Rnjeŕowej winizy, bychmy teź wiazy na ħebi ħamyh, to je na naſchej duſchi, dželali. So ſo to tać mało ſtawa, to je naſcha nuſa.

Kać pać móže ſo wo nuſy ħwjatoća dla rěczecź? Temu tola ħlowo ħwjatoć hižo napſcheczo ſteji, a kać rjenje ſo wo ħwjatoću ſpěwa? Pſchibłowo teź praji: Po doſonjanym džele ħo derje wotpoczjuje. Schtó njeby ħebi měrny ħwjatoć pſchať?

A tola tu tajka nuſa je. W ſwonknym žiwjenju wěſcže. Někotrzykuli cźlowjeć je ſo drěť czaſ žiwjenja, ale jeho ħwjatoć je wſcho druge hacź miły, ħwětky, radoſtny: Staroſcže wſchelaſe jeho traſcha, pſchetrjebane cźelo jemu wobcžežnoſcžow cźini, ħamotnoſcź jeho wobdawa, doleź běchu czi jeho wopuſchczi, ſa kotrychž běſche ſo prózowať, ſ njeđzatom ſo jemu jeho próza mytowaſche. Druſy njeběchu ſo tać napinali a wſhitko tać pěknie na ſtaroſczi měli, a jim ſo po ſdaczu lěpje dže na ħwjatoću. Ĥaj, ſzyła druſy a pſchirunowanje ſ nimi! Cžitaj naſche ſczenje ſcht. 11.: Woni morſotachu pſchecziwo hoſpodarzej. Na ħwjatoću morſotacź, to je pſchezo nuſa, doleź to wo ſtaženym ħwjatoću ħwědczi. Po cźlowſtkim běſche tole morſotanje tam nękať ſroſumliwe, a my wſchitzy njeſchmy wot njeho tać jara daločo. Ale kać ſlě to je, hdy ſo wo ħwjatoć jedna, kiź je ſa Boha, ſa wěcžnoſcź ſtaženy! Tehdy dyrbjať ſo ħwěrny dželaczer ſkěrje radowacź, ſo je tać daločo dozpěť, na pſchiklad kać ſtary prawótz: Rnježe, ja woczafuju na twoje ſbože, abo kać Simeon: Někto puſchcziſch ħwojeho wotrocźka ſmėrom! Najſtrudniſche tam bē, ſo bē ſo cźlowjećow ħwjatoć na Božej ħmilnoſczi ſkaſpł: Ĥladaſch tehodla ħroſnje, ſo ħym tać dobrocziwny? Tajke nęſcho běſche tam jenoź móžno, doleź běchu dželaczerjo ſe ſymnej, jenoź na mſdu myſlazej wutrobu a poľni ſawiſcže w ħwojim džele ſtali, na ſtajnoſczi ħebi prajo: Schtó mam ſ teho? a niź na to myſlo, ſo we Božej winizy dželacź ħmęcź je hnada a ničo druge. Smějemy my ſo ſkóncžnje někto po tym? Bóh chynł ſo nam ħnadnje ſpožczić! Tohodla hiſcže ras: Dži teź ty do mojeje winizy!

W nowym lěcže.

Pſ. 143, 10. Wucź mje cžinicź po Twojej woli, pſchetoź Ty ħy mój Bóh, Twój dobry duch wjedź mje po prawym pucžu.

Ĥłóħ: Cžit ſo mnu, Rnježe, tać kać chzeſch

Pucź ł ſbožnoſczi ħej wuſwolcže
Sa ħwoje mlode hižo lěta!
Stych loſchtow wſchěch ſo ſdalujcže,
Stych žadoſcžow wſchěch ħwěta!
Eswět ſandže je wſchēm ſachodnym,
Slě pórđže ſo wſchēm bjesbóžnym,
Hdyň wěcžny Rnjeſ dže ł ħudu!

Se ħebje cźlowjeć prawy njei'
Pſched iſi krócź ħwjatym Bohom!
Pſched Majeſtoſcžu Rnjeſowej;
Pſched Jeho ħwjatym ħlowom
Eso wſchitzy dyrbja ſhibowacź.
Mıdu ħwoju kóždy dyrbi bracź,
Hdyň wjeczor Rnjeſ mſdu dawa!

Eswój ħym tu cźlowjeć kóždy žnje,
Na ducha a na cźelo —
Kać bohacže Bóh žohnuje
Wſcho czeſne, ħwěrne dželo!
Schtóž ħluži Bohu, bliźſchemu
We ħwěcže je wiſhej luboſcžu,
Tón cžini wolu Božu.

Eso ſawjeſcź njedaj, wutroba,
Wot bjesbóžnych, ſtych ludži!
Eli ſtorcža cže do ſtaženja,
Esu w ħluźbie cžerta wſchudže.
Kać ſrudny je wſchěch ħrěchow pad!
Cžit Bohu wolu w ħwěcže rad',
Czaſ Božej ħnady wopomń!

Twój wjednik ł ſbožu je Bóh Rnjeſ.
W nim žiwjenje maſch wěcžne.
Joh' duch cže wjedže do njebjeſ!
O njeħhodź pucže ħrěſchne!
Pucź ħwětnych džeczi ł heli dže!
Bóh ħhloſta wſchitke ſkutki ſle
Dónt bjesbóžnych je ſrudny!

Sty cźlowjeć tu je ħmjerczi ſcžen.
Wſchať noħže w ħwětle ħhodźicź;
Naſch nadawł budź tu kóždy džei:
Po Božich pucžach ħhodźicź
A moricź ſtaroh' ħadama,
Eke cželne loſchty, žadanja,
So ħmjercź naſ njepſchewata!

Czaſ minje ſo a wěcžnoſcź dže,
Kiź žanoh' kónza nima.
Schtó mudry, ſo ł njei hotuje,
Prjed' hacź ħmjercź jeho pſchima.
Tuź poſtupujmy we wěrje,
We ſkutkach ħwěrnej luboſcže!
A tom' pomħaj Bóh nam ł ħnady.

Pucź ł ſbožnoſczi Rnjeſ Jeſuſ je
A Jeho wěcžna ħnada;
Nam dawa wěcžne žiwjenje
A naſ je wumohł ł pada.
My ł Jeho krwě a prawdoſcže
Někł mamy ħrěchow wodacže,
Tam w njebju wěcžnu ſbožnoſcź!

Czescz, khalba, dżak Czi, Jesu, budź!
 Czehi nascha dusche k Szebi;
 Schtöz njeda ǰo wot Tebje smycz,
 Tón nima džel na Tebi.
 Pšched Bohom nascha prawdoščy ǰy,
 My Twój lud, Twoje herbstowo ǰmy,
 Smy sbóžne Bože džeczi!

J. W.

400 lětne jubileje reformazije w Sakskej.

Sapocžatk lěta 1937 dopomina naš na to, so je ǰo nětk 400 lět minyło, so buchu džele nětcziščeje Sakskeje lutherste. Wobřah Sakskeje Lutheroweho čařa bě dže čziščy hinascht, kaž to se stawisnow reformazije wěny. Trjebamy ǰo jeno dopomnicz na sakskich kurwjerchow, kotřiz běchu najšwěrnischi škitarjo reformazije, a na saksich wójwodow, kotřiz běchu pšhecziwo Lutherej a jeho reformaziji; tuczi běchu — so tež tute mjena tu stajimy — i Albertinskeje Sakskeje, tamni i Ernestinskeje.

W ranškej Albertinskej Sakskej bě wořebje Jurij Brodaty pšhecziwo tomu, so by ǰo w jeho krajach reformazije sa- hndlika; wón puščy ǰo hano radzicelow, kiž běchu druheho mēnjenja, se sastojnstwa. Hinaf bu pař po něczim jeho bratr Heinrich smyhlens, kotremuž Freibergske krajiny kluščachu. Wón měješče sa mandželsku medlenburgsku prynzeřu, kotraž bě ǰama luthersta, sa reformaziju, schtöz bě zyle po myšli Freibergskich, kiž běchu spójnali wulku hodžinu, kotruž bě Bóh i Lutherom zylemu ludej pšichotowař. Ale Heinrich bě, wo- řebje i pjenjesami, na ǰwojeho bratra pokasany, a tohodla ǰo dlješče, ǰo Lutherkim pšichamknyč. Nasmu lěta 1536 spožči pař wón ǰwojim Freibergskim hižo nabožnu ǰwobod- nosčy. Sa nowe lěto 1537 dozpi jeho mandželska Katharina, so jeje dwórski předar Schenk w domje Božu klužbu wotmě, kotraž bě šjednocžena se ǰwajatym wotkasanjom, pšchi kotrymž, kaž je to našy Knjes Sbožnik wustajil, wudželowachu khlěb a wino, niz jeno khlěb, kaž to pola Katolikow bě a hiščy je. S tym bu přenja a wažna krocžel sczinjena. Po někotrych měřazach ǰo wójwoda Heinrich doroskudži: sastupi do Schmat- kaldišeho swjaska. Po jeho poručnosčy wotmě Lutherowy pšhecžel Spalatin wšitaziju; pšchi tutej bu w domje nowy zyrkwiny porjad pšhipowjedženy. S tym njebu jenož Frei- bergski hamt, ale tež Wolksteiniski hamt lutherki. W tuty- maj dželomaj Sakskeje bě wójwoda Heinrich i krajnym knie- jom. Tutaj wokřejaj ǰwječzitat nětk lěka hižo ǰwój 400- lětny reformaziški jubilej, mjes tym, so ǰu sa wšch druge dže- le 400 lět hagle sa 2 lěče pokne.

Schtöz dže řebi ras sařo, schtöz je wo reformaziji we Lu- žizy wjedžak, wobnowič, čzitat knihi, kotřez buchu 1917 we Budyřinje wo Lužizy a jeje reformaziji wudate. Zelišo je ǰam nima, dostanje, je sa tuni pjenjes zyle wěščy pola wo- řadneho duchowneho abo tež w „Sserbkich Nowinach.“

Kóždy tajki jubilej pař, kaž kóždy wopomnjeński džen re- formazije kaž na pšch. bliski řmjertny džen reformatora, 18. februara — pohnuwaj naš, so my we řebi wobnowimy, po- řynimy, řhlubřimy ǰwojy ewangellstu wěru — a to čzim bó- le, čzim bóle tón abo tamny liwfnje abo to a tamne ǰo pšhe- cziwo njej řběha. A tomu naš wab nascha wěra a nasche pšchewědčjenje, nascha wěřosčy, so je Luther nam po Božej woli a i Božej pomozu dacz řměl a mohł snowa tón ewangeli, kotryž je Boža wobřbožaza powjescz wo Sbožniku Jesuřu Křristuřu sa wšchě čzłowjekow. A tomu, so ǰo řynimy we ewangellstej wěřy, nusuj naš pař tež bojosčy pšched tym, schtöz mohło i toho řčehowacz, so ǰo wot tuteho ewangeliya wotwo-

brocžeya ludžo w tym kraju, kotryž Bóh tón Knjes i tutym ewangelljom dwóřy tak hnadnje domach pntasche: jařo póřla miřionarow a jařo póřla Luthera. Schtó potom, hdyž toho- dla by ǰo dopjelnišo, schtöz profeta Amos piščy w 8. stawje? „Slaj“, — tak tam řteji — „tón čař pšchindže, praji tón Knjes, so hłód do kraja póřčzelo, niz hłód po khlěbje ani lacz- nosčy po wodže ale hłód a řadanje po řłowje teho Knjesa jo řkšchecz, so budžeya tam a řem wot jeneho morja i druhemu, wot polnořy i ranju, wokořo běhacz a pntacz teho Knjesa řlo- wo a jo njenamacz.“

Kóždy tajki wopomnjeński džen řklóčy nam snowa do ruřow Bibliju, zyle řlowo Božo w macžernej řeczi, — a i Bi- bliju řpěwařke a katechismuř, — so byřmy wšchědnje řiwot byli niz jeno se wšchědnym khlěbom tuteje řemje, ale tež i khlě- bom Božeho řlowa, hdyž tola Jesuř Křristuř řam praji, so čzłowjek njeje řiwot khlěba řameho, ale wot kóždeho řlo- wa, kotřez i Božeho erta wurdže. Ewangellski řchesczjan byč řka: wšchědnje řiwot byč i Božim řlowom a i modlitwu, řka: řpěwacz a dželacz! Prajmy, doprajmy řebi tola tola! He- wař — hewař mař drje tuto mjeno, ale pař jo njeřy! A prajmy a doprajmy řebi to řami, so njeby tak byřo, so nam to praji hewař něřcho, řnadž nusa a řyř! A prajmy a do- prajmy to druhim, kotřiz řu i nami abo nam dowěřeni, wje- džo, so jim to najlěpje doprajmy se řwojim řkutkom, se řwo- jim pšchikladom! Tak njeřebamy řami řo a njeřebamy druhich.

Zyrkej a řtat.

Džen polizije řwořa řřy lud, řo ras zyle wořebje dopom- nicz džaknje polizije, kotraž řluži kaž řtatej a zylemu ludej tař kóždemu jenotliwemu. Sdobom bě tutón džen pominanje. i poliziju řhromadnje řo prozowacz, so by řo řtemu a řazaze- mu wobarařo a dobre a řpomozne řo čzim bóle řajiko. Tole pař řo pšchedewšchěm i tym dozpiwa, so bohobojosčy a pobož- nosčy řajimy a křczimy w mlodnyř a řtaryř. S tutej hagle řowobarař řtemu a njedobremu, so hagle njenastawa. He- wař jewi řo tola tu a tam řazageho — řamo tam, hdyž řebi to njemyřliřy — a řajy, dokelž pšchezo tola njepšchindže ani pšched poliziju ani pšched řudnika. Džakni pař budžmy, so po- lizija a řehorunja řakonje řu řahaczike řtemu a řlósčam pučz tař, so řu řo tute njedostatki a řřkodowanje porňo druhim čzakařam wo wjele řhubike.

Ředž i jeneho řornza a řymřta pomoz dozřla řluža tež we tutej řymje, kotraž, kaž řo řda, hagle nětk tař prawje pšchřha- dža, řtatej w jeho prozowanju, wšchěř wobřtaracz i tym, schtöz kóždy potřeba. Wjele je řo hižo nahromadžiko i jenotliwy- mi řberkami dom wot doma a na řařach kaž i běřnyimi dara- mi, kotřez maja po řotajenjach jenotliwi dawacz, tař na pšch. řastojnizy w pjenjesach, řatarjo w řlodach. Wjele řo hiščy woczakuje sa pólědnje měřazy tuteje řymy w tutym wojowa- nju pšhecziwo nusy.

Samo mjes kommunistami w Srowjetruskej řu kommu- nistiřy wjednikojo namakali tajkich, kotřiz pšchi wšchěm řa- njenju a wuřměřchowanju a pšchescžehanju pšchi wěřy a zyrk- wi wořtanu a do řjesbóžnyř njeřkluščeyu. Tař řu woni dyr- bjeli 2000 kommunistow i řartaje wuřamknyč, dokelž běchu tuczi dali řwoje džeczi řchecz i dokelž běchu pšchi wěrowa- njach a pohřebach po duchowneho řšli. Tehorunja wuřtor- čzichu 683 řonow kommunistow i řartaje, kotřez běchu řradžu do zyrkwow a řapařow řemřchi řhodžike. — Tole tu njeřtaji- my jenož, so byřmy rosprawy i Ruskeje podali, ně tež, so byřmy to ras do řřjedž našchich wořadow řtajili prajizy: Tam

w tutej Ruskeji khodža femiški, khodža žamo šarižani kommu-
nistoj po duchowneho a femiški, hacžrunje wjedža, kak cžežke-
ho na niw cžaka a pola naž. . . .

Se Serbow a j daloka.

Ptaczi kwaj. Dróbniškeho wšchat wo nim njechamy pi-
hacž, to jene pať tola ja wulkich a maľnych, ja wulke a male
džeczi. Ptaczi wobradžeja — to naž dopomni, so chzemy džať-
ni bycž, a žyma, kotraž počžina nětk tež skóncžnje je žněhom
žwoju móž pošajowacž, nam jewi, kak a j cžim žo staracž, so
maja ptaczi došč praweje pižny! S tym, so jim dobre měř-
no ja pižowanje pšhiprawiřich a žo wo to starařich, žo tam tež
pšchezo něšto namakaja, njepomhařich jenož ptacžatkam a
njeřwjeřeliřich jenož tute, ně, pšchihotujeliřich žebi žam wulke
wjeřele. Pšchihladowacž, kak ptaczi wšchěch družin pšchil-
tuja a pšchilkatuja, kak žebi žłodžicž daja, — tež, kak žo
druhdy honia — kajke to wjeřele ja starych a mlodych, kotrez
žyle wěřcže mjeřiřke njebudže, hdyž pšchi tym cže tež pšchi wul-
kež žymje cžopke kachle worjewaja. — Tuž starařim žo wo
ptacžatka a njeřabudžim, žo tež hewať wo šwěrinu staracž.
Tež tute Bože štworjenja wšchě šacžuwaja žymu, a hdyž žim
žyma hiřcže pšchirnyje semju je žněhom, maja nusu, žo j pr-
žu šataracž. A tón, kiž je šataruje, trjeba tebe ja pomozni-
ka. A šhto mohle wnyřiške a wjetřiške bycž, hacž pomozniť
Boži bycž?

Martin=Luther=Bund, tak mjenuje žo lutherřke šjedno-
cženřtvo, kotrez žo wo Lutherřkich němiřkeho kraja a němiřkeho
luda šwonka mješow štara. Dženřka žwječzi wón w Driježďa-
nach žwój tulětny žwjedžen. W domje budže žwjedženřka
Boža žlužba, w kotreiz budže bayerřki krajny biřkop D. Mei-
ser předowacž. Na žwjedženřkej hłownej šhromadžinje we
rumnoščach wožadneho doma Řřhižnjeje žyrkwoje budže žo
pšchedneřchowacž wo pošlednich pšchěščehanjach lutherřkeje
žyrkwoje w Ruřowřkej. Tež wo položěnju Lutherřkich w Čžeřko-
hłowakřkej budže žo tam rosprawječž. Škóncžaza žwřatocž-
nošč budže w žyrwi Šswj. Duchu; předowacž budže superin-
tendent Šahn.

S Bulež. (Žyrkwinskak rosprawa.) W lěcže 1936 naro-
dži žo 57 džeczi, 29 hólzow a 28 hólzow. To je 10 mjenje
hacž 1935. Bórřny po narodže wumřěchu 3 džeczi. Wěrowało
je žo 27 (40) porow. Pšhipowědało je žo 52 (55) porow.
Pohřjebało je žo 47 wožadnych: 26 mužřkich a 21 žónřkich.
Nimo toho žo j druhich wožadow 3 wožobny pokhowachu.
Hacž do 14. lěta běchu to 3 wožobny, do 20. lěta jena, do 30.
lěta jena, do 40. lěta dwě, do 50. lěta 8, do 60. lěta 5, do
70. lěta 8, do 80. lěta 11, do 90. lěta 9 a pšches 90 lět dwě
najřtarřkej wožobje běchtaj wumjenkať Jan Bohuwěr Bje-
nada w Trjebjeřny 90 l. 1 m. 4 dny; domkať a tyřchěť Jan
August Řjeńcž j Nownych Koporz 90 l. 5 m. 25 dnjow štary.
Řhowało je žo potajřim 14 wožobow wjazy hacž 1935. Ř Wo-
žemu bliđu pšchilřtupi 3408 wožobow, w lěcže 1935 3518.
Kollekty wunjeřechu 1139,01 hřiwnow. Ša šwonk. miřžion-
řtvo žo nimo toho nawda 210,70 hřiwnow. To je řjany do-
pořas woporniwoščje nařcheje wožadny a tež na tutym měř-
nje žo wšchěm daricželam wutrobnny džak wupraja.

S Borřhiž. W lěcže 1936 je žo w nařchěj wožadže 21
džeczi narodžilo, 16 mjenje hacž lěto přjedny, 12 hólzow a 9
hólzow, mjes nimi dwójnikaj a njemandželřki hólčřk. Š no-
wonarodžěnych je jene džecžo šažo wumřělo. Pšched 100 lě-
tami narodži žo 40 džeczi, 20 hólzow a 20 hólzow. — Pšchi-

powědało je žo 22 porow, 10 mjenje hacž 1935. W Borřhi-
žach je žo 14 mandželřtwow šwěrowało, 4 mjenje hacž 1935.
Pšched 100 lětami běche žo pšhipowědžilo 16 a w Borřhižach
šwěrowało 7 mandželřtwow. — Konfirměrowanych bu 24 džě-
czi, 2 mjenje hacž lěto přjedny, 11 hólzow a 13 hólzow. 12
džeczi je žo řerbřki a 12 němiřki konfirměrowało. Pšched 100
lětami je žo 27 džeczi konfirměrowało, 16 hólzow a 11 hólzow.
— Wumřělo je 13 wožobow, pokhowanych tu 15 wožobow,
5 mjenje hacž lěto přjedny. Mjes nimi běchu: 2 mandželřkaj
muřej, 1 mandželřka žona, 2 wudowžaj, 6 wudowow, 2 džěščzi,
wobě mlódschěj lěta. Najřtarřcha wožoba běche Jan Wicžas
j Borřhiž, 86 lět štary, 3 wožobny běchu pšches 80 lět štare, 4
běchu mjes 70 a 80 lětami, 4 mjes 61 a 70 lětami. Pšched
100 lětami wumřě 45 wožobow, 18 mužřkich a 27 žónřkich. —
Špowjednych běche 1687, 155 mjenje hacž 1935. Mjes nimi
běche 739 mužow a 948 žonow, 43 je žo doma woprajało. —
Žyrkwinskich kollektow je žo nawdało 1067,97 hř., ja Šustan-
Wdolřřke towarřřtvo 151,20 hř., ja šwonkowne miřžionřtvo
222,20 hř., ja šnutřkowne miřžionřtvo 178,15 hř., ja wožadnu
diafoniju 122,55 hř., hřomadže 1742,07 hř., — Wožadna wo-
přhižja 1603 duřchow.

Bibliři pucžniť.

Mjedzela Septuagesima, 24. januara: My žmy Řhry-
řtuřka dořtali, je-li jo my jeno tón špocžatk šažojěnja hacž do
kónza twjerdny šakhowamy. Hebr. 3, 14. — Matth. 20, 1—16.
— 1. Šam. 18, 1—4. — Mój Žesu, njech ja hładam na twoje
woblicže, ja j wutrobu cže žadam; pój cžim ty žwětkle wiřho!
Bjes tebe tudny khodžicž, je luta hubjenošč, žo j tobu řje-
nje wodžicž, je luta wjeřelofč. Ř. 345, 3.

Pondžela, 25. januara: . . . a džachu: Wulke a džiwne
žu twoje šlutki, Řnježe, Božo wšchěhomóžny; prawe a wěrne
žu twoje pucže! Šjewj. Jan. 15, 3. — Ř. 669, 7. — 1. Řor.
13. — Žosua 7, 10—15.

Wutora, 26. januara: Ščeřpliwocž je wam pať trjeba,
jo byřcže Božu wolu cžinili a to žlubjenje dořtali. Hebr. 10,
36. — Ř. 692, 8. — 1. Řor. 15, 1—11. — Žosua 7, 16—26.

Šerjeda, 27. januara: Ja prařu wam pať, so dnyřba lu-
džo na řudnym dnju wotmolwicž ja kóžde njewužitne žłowo,
kotrez woni žu řěčželi. Matth. 12, 36. — Ř. 788. — 1. Řor.
15, 12—25. — Žosua 8, 1—13.

Šchwóřk, 28. januara: Wraš Wóť wě, cžoho wam je
trjeba, přjedny hdyž-li jeho prošřcže. Matth. 6, 8. — Ř. 506,
1. — 1. Řor. 15, 26—34. — Žosua 8, 14—23.

Pjatk, 29. januara: Šbóžni žu, kofřiz jeho kařnje džerža.
Šjewj. Jan. 22, 14. — Ř. 254, 1. — 1. Řor. 15, 35—49. —
Žosua 8, 24—35.

Šsobota, 30. januara: Šbóžni žu cži řmilni; pšchetož
woni budža řmilnošč dořtacž. Matth. 5, 7. — 1. Řor. 15,
50—58. — Amos 8, 11. 12. — Ach, wobarnuj mje pšched
řlym ludom, hdyž žama řkóčž žo nawuknje. Pšched mořoh'
hřěřchnoř' cžěla řłudom njech duch žo štajnje řdaluje, njech
wřřitřkim hřěřcham ř pucža dže, kiž duřchu wjedu do hele! Ř.
567, 6.

Wiřtowanje:

Ř. J. P. w L.: Wutrobnny džak a šažo pošrowy. Dyr-
bjach něšto wuwostajicž. Redaktor.

Ša Šerag.: B. . . ž w B. — Ša Šřtomihj: W. w B. —
Ša Šwocavit: Ř. w Ř.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ce
Swó.bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoř mócný
Lubosc ma;
Bóh pak s.wěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđeliske łopjeno

Safožil 1891 Khrjebjanřil farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

31. januara 1937

Bauzen

Njeđzela Serageřima.

Łut. 8, 4—15.

Nashe pschirunanje, je kóždemu snate, wjedze nař won na polo, hdžeř ratar řwoje džěło čžini. Je krařne pschirunanje, kiř pschězo řařo rady čžitamy, ale leži nad nim wulka, hłuboka řelniwosć, hdņř řlyřchimy, dobre řymjo řo wuřnje, a jenoř maty džěl namaka dobru rolu, hdžeř móže plóda pschijněsć; wřcho druhe hinje.

Al pschi tym njeh kóđny na řo myřli. Bóh tón Knjes je čži telko hnadnych lět spořčzil, řy 50 abo 60 abo hiřo 70 lět řiwn a telko řornow ř Bořeho řwjateho řłowa je řo do twojeje wutrobny wuřnyło. Je pschi puczu na twjerdu rolu abo do čžerņjow abo na řtaku padnyło? D řo njebyřmy řenje, hdņř Bože řwjate řłowo řlyřchimy, řabnyli, řařke řamotwjenje nam je řlyřchenja řtořće, řo mamy pschisłuchnosć, plódy pschijněsć. Kař je nam to móžno? Nasř telřt čže nam radřić, hdņř pschi tónzu čžitamy, řo dyrřimy Bože řwjate řłowo řlyřhecć a potom jo řařhowač a řłóncžnje řeđerpliwosć męcć.

Sřlyřhecć dyrřimy, to je to přenje, ale Knjes řesuš praji řas ř řwojim wuřomnitam: hłajeće, řař wy řlyřchicće. Haj, wo to „řař“ řo jedna. Dha widřilř tny řenyř, řař řo marřruja, řo řpar njeřchindže, je jim Bože řłowo řař wostudne, druř řlyřcha i wuřchomaj, ale wutroba wot wřcheho nicžo nima; řečřim je wřcho njeřnata wěř a řyle wřcho jene, a woni njeřptnu, řo řo jim w Bořim řłowje to najřjeřřche, wřcho řbožo, wřche wjeřela, kiř na řemi řu, pořřicjeja. Al njeř řu hiřo w prawym wuřchju pořřluchali, dha je se řařhowanjom a se řeđerpliwosćju hiřchće řrudniřho a řta wěř. Kelko řař njeřnowanyř řheřeřčijanow móřeř widžeć, kiř męnia, je dořć, řo řu do řheřeřřilř řnihow řapřřani, ale woni ni-

čžo nimaja wot řwjateje řhutnosćje, kiř jim pschězo řařo pra ři, tu řo jedna wo moje řiwjenje a wo moju řbořnosć. Woni hřaja ř węcžnym a nimaja řaneje lubosćje ř řesušej. Łedma řu řas pschi jenej řładnosći nęřřto Bořeho řłowa řlyřcheli, dha je řeř hiřo řapomnite, pschetoř řchtoř čřłowjeř njeľubuje, řa čžoř wutrobu njeda, to hnydom řařo řapomni. Ale řbořni řu čži, kiř Bože řłowo řlyřcha a to řame wobarnuja! řbořny je tón čřłowjeř, kiř to, řchtoř je řlyřchař, twjerđe řařhowa, řbořni řu čži, kiř, hdņř ř Bořeho domoj pschindu, řebi wo tym řchtoř řu řlyřcheli, řařnowanje dadřa. Kař řjenje je — pola nasřilř wóřcow řař bę —, hdņř řyla řwóřba wo tym, řchtoř je řo na dnju toho řnjesa w Bořim domje přeřdowało, doma řečři, hdņř pntaja řo do řař nętotreho hłubokého a njeřłóncžnje wuřneho potajņřtwa nuts myřlicć a jo wuřařnicć. Lubosņje je w domje, hdžeř pntaja řwóřbni řeř po Bořim řłowje, kiř řu řlyřcheli, řiwi byčř, hdžeř Boha řnjesa prořcha, řo wón jim wocři wocřini řa wřche řjanořće Bořeho řłowa, hdžeř Boha řnjesa prořcha wo prawe řrojumjenje a twjerđe džerjenje toho, řchtoř je jim řař. Tam budže Bože řwjate řłowo woprawdže ř mozu, kiř pomha wřchitke wobčeřnosćje pschewi-nyčř, ř mozu, kiř dobyčće dawa w řpntowanjach řiwjenja, ř trořřtom w naječžemniřilřch hodřinach. Tam řo řtanje řeř řo, čžeřoř řo řwět pschězo řařo džiwa; njeh pschindže nusa, řař řama řmjerčř, wocřło męřjajeřo čřłowjeřa řo řwęcři, dořelř řařki čřłowjeř w najřnutřłowniřchim to potajņřtwo ma, kiř řeřa řiwjenje!

Je wěřte, řeř tu řeřa řeđerpliwosć męcć a čžatačř. Najprijedny řnutřłowne džěło duřhe, potom plódy; najprijedny řawjenje w čřichim, potom pořařuja řo plódy w řiwjenju. řeđerpliwosć řnadř je to naječžęřche w nasřim řheřeřčijanřtwje a tola to, řchtoř nanajņnuřniřho řřebamy. řchto leři wřcho w njeř a řchto wřchitko ř njeje wurořće: řoniřnosć, čřiřha myřli, Bože dowęřjenje a hiřchće wjele druheho. Hdņř řa

pschirody hladamy, dha widžimy, kaš shtomy, s kotrychž drje-
wa domy natwarimy, k rosczenju dolhe, dolhe leta trzebaju;
dha reka sczerpliwoscž męcž. A tak je tež pola naž. Hdnyž chze-
my plody pschinjescž, dha dyrbymy sczerpliwoscž męcž, kōždy
se bobu, sczerpliwoscž pschi czežkim džele, hdnyž tež wjele sa-
džewow bobu pschinjeke, sczerpliwoscž, hdnyž dže psches w-
chory a psches czerpjenja a hdže by jene žiwjenje bjes wjele
czežkeho bylo? Snutskowny cžlowjek, kiž wopravdže něšto
je, šo njeroswiwa wot dženša na jutšje! To dyrbja šebi wo-
šebje štarschi pschezo sašo prajicž, hdnyž chzedža džeczi woczah-
nyčž. Dha možemy hušto kšyšecž, ach, shtyto budže jenož i to-
ho abo tamneho džescža. Tam widži nan hrěchi a wón chze
sawelowacz, tu widži macž wšchelafore njeprawe a wona
chze iprózna bywacz a nima wjazy sczerpliwoscže. So bychmy
šo šami psched Bohom pruhowali, šmy dha my hotowi? Bōh
je nam rjany šapihel dał w Božich džekacz kašnjach, kiž sa
kōždeho dženša hišecže placzja; pruhujmy šo tola w šwětle
kašnjow abo w šwětle cžišeho žiwjenja Jesom Khrysta, a
prašchamy šo potom, hacž šmy wopravdže hižo tajžy, jako
kašnjichž chze Knjes naž męcž! Ach, kelko dha kōždemu hišecže
pobrachuje, šo njebychmy ženje tajke pruhowanje wšchědnje
šabyl. Potom budžemy tež wuknyčž, nasche džeczi prawje wo-
czahnyčž. Potom smějemy zyle hinasche žadanje po Sbožniku,
potom šo zyle hinal hodowneho šwjedženja, cžicheho pjatka a
jutrowného šwjedženja wješeliny, pschetož my wěmy, kaš
nušnje to wšcho trzebamy a kaš može Jesuž Khrystuž naž
wobšbožicž a šbōžnyčž cžinicž.

Prajicž chzemy to pak tež pschezo sašo wšchěm tym, kiž
měnja, šo mnu w žiwjenju a w šwjeczenju doprědka njeidže.
Pschecželo, šywy pomalu rostu a pomalu srawja, měj sczer-
pliwoscž. Tōn, kiž je w tebi šapoczal tōn dobry štuk, budže
jōn tež dokonjecž hacž do toho dnja Jesom Khrysta. Hdnyž
budžesh jenož šwěrnny namašany! Sswěrnny, jenož šwěrnny! Ni-
cžo šo pak wjazy njepyta na šastojnikach, hacž jenož, šo šwěrn-
ni namašani budža. Chzemy jenož prawje šwěrnje dobre
šmyjo, kiž budže bohacže wužyte, do wutroby wšacz. Kaš
prawje mješesche tamny štary muž, jako na šchorožu ležesche
a jako prajesche, ja šo wošebje toho wješelu a šym tohodla
tak džakowny, šo šym mohl kōždu njedželu kemšchi šhodžicž a
šo natwaricž na Božim šlowje. Kelko mlodym dyrbi šo to
prajicž, kiž měnja, to wjazy nušne njeje. Je wěscže, jenož te-
mšchi šhodžicž njecžini, ale wěscže cžini to, hdnyž damy šebi
do pěkneje wutroby Bože šwjate šlowo jako šymjo šycž a to
kōždy trjeba! A to šymjo, kiž bu nam w Božim domje abo
pschi cžitanju Božeho šwjateho šlowa date, chzemy s luboscžu
a pilnosčžu sašhowacz, s modlitwu a s proštwu twjerdže džer-
žecž a w sczerpliwoscži jo rosrišacz dacž. Potom pak chzemy
wšcho Bohu Knjesej porucžecž; šmy my to šwoje cžinili, bu-
dže wón tež šwoje cžinicž, to reka, jeho hnada budže šo tež
nam dostacz. Žně budža napoškledk na šlawne pschinjescž, šo
njebe Bože dželo na naž podarmo a šo bu Bože šwjate šlowo
nam s wullej mozu a šo bu w běhu lětow našcha wutroba do-
bra rola, kiž je pschi wšchej štaboscži a pschi wšchěch hrěchach
— a shtó wot naž je bjes hrěchow a shtó njeby wšchědnje
trjebal wodacže hrěchow —, tola plody pschinjekla, plody
w sczerpliwoscži. So by Knjes kōždemu, kiž je šo na našim
pschirunanju natwaril, to w šwojej wullej hnadže daril!
A tomu chzemy dženša a wšchědnje šnowa špěwacz a prošnyčž:

Spožčž, šo šym ja dobra rola, kotraž plody njeke cži;
Shtož mje wucži twoja wola a shtož twój Duch praji mi,
Nječ šo do mnje šašecžepi a šo šbōžnje poradži!

Knježe, njedaj ženje rubicž šwoje drohe šlowo mi,
Chzyla-li šo wěra šhubicž, nječ ju s mozu pošplyni!
Sswěcz mi s nim psches cžemny dol, šo bych prawje šho-
džicž mohl. Šamjeň.

Lōsy wěšfik.

S njebiež dele šněžk šo šaje,
Duzy s nim šej wěšfik hraje.
Wěšfik druhdy lōsy, hruby,
Šoni šněžk po polu, drošy.
„Wěšfiko, ach šněžkej pokoj daj!
Njehoň jōn tak psche wšchōn kraj,
Dže šněžkej šchidleschia ty šlemiš šy!“
Wěšfik pak mje nješklyšchi — tōn šy;
Wōn honi — honi wysche, niže
Šněžk k mojej tomorzy šem bliže,
Nuts psches wotewriene wotnjescho.
Tam pak hašny šněžka žiwjenčžo. L.

Łuf. 9, 23 a 60.

Łuf. 9, 60: „... a le Ty dži a pschipo wědaj to
šra le šwo Bože!“ Tuto šlowo je šebi najpriedy ewan-
gelška mlodžina ša hežlo tutoho leta 1937 šcžinika a jo
wšchěm Ewangelškim pschowošala. A Ewangelšy po žylym
krajy šu jo pschuwšali a šo šobu pod tuto hežlo štajili. Toho-
dla tež my jo tu dženša wošebje štajimy.

Nětko wěmy s krotkim šlowom, shtož cžinicž mamy,
s cžimž mamy wobšwědcžicž, šo Ewangelšy šmy. A prajicž
drje šo njetrjeba, šo mamy wo tym šwědcžicž s wutrobu, s ex-
tom, s ruku, s žylym žiwjenjom a wšchudžom a štajnje a we
šwojim domje a w Božim domje a psched tymi, kotšiz šche-
šcžijenjo šu, a psched tymi, kotšiz šchescžijenjo wjazy nješju,
a psched tymi, kotšiz hišecže šchescžijenjo nješju.

A hdnyž je tole hežlo ša žyke lěto, je hežlo ša tutōn mēšaz
januar hežlo Łuf. 9, 23: „Chze-li shtó ša mnu
pschi ū cž tōn šaprej šo šam!“ Nječ dženša tež hižo
poškledni džej tutoho mēšaza, my tu tuto šlowo tola štajimy.
Wšchal mašy žyly džej dženša cžaša a k tomu žyly tydžej
psched šobu, šebi rospominacz, shtyto to mašy cžinicž, hdnyž
mašy hicž a pschipo wědacž Bože kralestwo, wobkēdžbujo tuto
šlowo: „Tōn šaprej šo šam!“ Pschetož Bože kralestwo pschi-
powědacž, to reka tola ša Jesužom hicž.

A hdnyž wěmy, šo šmy w cžažu žiwi, w kotrymž je wjele
mudrowanja wo wěrie a nabožinje a tež wjele rěczenja a pi-
šanja pschecžiwu wěrie a nabožinje, dyrbymy tež wědžecž, šo
mamy tohodla runje nětkle cžim šwěrnišcho wobšwědcžicž, šo
šchescžijenjo šmy — jeli šo šměmy dozyla tak prajicž, šo je
trěbne, nětkle šwěrnišcho hacž hewat šwědcžicž. A tohodla
runje mamy šo šami šaprecž; šo jene žyke praktišny wušbēh-
njemy: My mamy nětkle cžaž, kotryž bychmy šnadž hewat
ša něšto druhe wužili, naložicž na to, šo hišecže šwěrnišcho
Bibliju cžitamy a šo hišecže nutrnišcho šo modlimy; my ma-
my tež tehdy, hdnyž hewat šnadž njebychmy do Božeho domu
ššli, tam hicž, tam hicž s nutrnoscžu, šo bychmy runje nětkle
tež s tym wobšwědcžili, šo šchescžijenjo šmy a šo šo k wěrie,
k nabožinje wušlawamy.

To něšto k tutymaj hežlomaj; wšcho dalsche dodaj Ty
še šlowom a štukom.

Zyrkej a stat.

Kerlusche. W Pomorſkej běchu ſo němſtowěrjazy — Deutschgläubige — na to dali, kerlusche pſchetworicz a i nich, ſchtož je kſheſczijanſte, wukorjenicz. Pſchi tym paſ běchu wu-
plodn tajkeho czinjenja najtaſe, kotrej běchu mjenje hač
knadnujchke. Zyrkwinſki wubjert ſo tohodla na partaju wo-
broczi. Wot tuteje doſta wotmoſtwu, w kotrejž rěka: „Ich bin
ſchon aus Gründen des Geſchmackes und des Stilempfindens,
mit Ihnen der Auffassung, daß Bearbeitungen alter Kirchen-
lieder durch Umdichten der Texte unterbleiben müſſen und
habe dementsprechende Anweisungen für das Gangebiet
Pommern ergehen laſſen.“

S Ruſſeje. Eſowjetruſka ſtatna czisheczernja bě 250 000
knihow pėſnjerja Puſhkina czisheczala a ſhotowila. Tola ja-
ko běchu hotowe, dnrbjeſche ſo jažo ſniczicz. Czehodla? W tu-
tych knihach ſtejeſche ſłowo: „Bóh“.

Se Eserbow a ſ dalofa.

Wobras Jeſuſown. Pſchi rězy Euphrat w Aſiſkej rnjachu
we wójnje hriebje ja wojakow a pſchiudžechu pſchi tym na ſta-
re měſto. Nětko ſu tam dale ryli a wjele wurpli, teſ privat-
ny dom, w kotrymž bě kſheſczijanſka kapala pſchiprawjena.
Na jeje ſczinach ſu wobrašy ſ Biblije. Mjes nimi je teſ wo-
bras Jeſuſown. — Czehodla to wožebje naſpomniny? Tohe-
dla, dofelž drje je tutón wobras najſtarschi, kotryž wot Ebož-
nika mamy. Je ſ lěta 232. Nabožne wobrašy ſu paſ taſ derje
ſhotowjene, ſo je wěſte, ſo ſu ſo hižo lětdžebatti do toho
ſ tajkimi ſaběrail. Eſnadž bórny wjazy wo tym.

S Budeſtež. W Budeſteczanſkej wožadze je ſo w lěcze
1936 narodžilo 137 džeczi (1935 = 110) a to 60 hólzy a 76
hólzy, jóntrócž dwójnikaj, jene džeczo bě morwe. Konfirměro-
walo je ſo 146 (143) džeczi, mjes nimi jenož 6 herbſkich pa-
czereſkich džeczi, lěto přjedy jenož tſi. Wěrwanjow bě 62
(56). Wumrěli ſu 84 (84) wožobow, 13 džeczi, 36 mužſkich a
36 žónſkich. A Božemu bliđu mějeſche ſo 4112, 1791 mužſkich
a 2321 žónſkich. Swonka Božeho domu ſu 137 ſwjate Bože
wotkaſanje ſwjeczili. W kollektach je ſo ſkladowalo 3326,16
hr., lěto přjedy 3417,43 hriwnow. To je jara ſwjebelaza
liczba! Bóh žohnuj dary a dariczelow.

S Budnyſch'nia. (Zyrkwinſka roſprawa.) W lěcze 1936 je
ſo w naſchej wožadze 12 džeczi (9) narodžilo, 6 hólzow a 6
hólzow. Eſwój kſheczeniſki ſlub wobnowi pſched Božim wotka-
rjom 11 (14) džeczi, 5 hólzow a 6 hólzow. Pſchipowědacž da
ſo 7 porow, kaž lěto přjedy, ſ nich bu 5 porow w naſchim
Božim domje ſwěrwanjow. Wumrělo je 8 wožobow (5), ſ je-
nym wuwſaczom ſtejadu wſchitžy w ſtarobje 70—80 lět.
Eſwjate Bože wotkaſanje bě 423 w Božim domje ſwjeczilo,
1935 bě 490 Bože wotkaſanej ſwjeczilo. S 436 ſaſndženeho lě-
a 13 doma, dožyla potajkim 436. To je 100 proz. W lěcze
ta bě 270 Eserbow a 166 Němzow, 193 muži a 243 žonow.
Na dobrowólnych darach je ſo pola naſ naſběrało: ſberki na
herbſki chlemychach: 182,23 hr., na němſkich kemſchach: 137,15
hr., pſchinoschki ſa Guſtaw-Abolſſke towaſtowo 65,95 hr., hro-
madjenje ſa towaſtowo ſnutſkowneho miſijonſtwa 31,25 hr.,
dary ſa ſwonkowne miſijonſtowo 41,76 hr. pſchi ſpowědžach,
20 hr. dary jenotliwych, k tomu dari jena přjedawſcha Bud-
ſchinkſka ſwójſba pſchi wobhladanju naſcheho Božeho domu 7
hriwnow. Wſcho hromadze je ſo potajkim 485,34 hriwnow na-
ſběrało, 323,04 hr. w lěcze 1935.

S Hrodziſheczja. Wožada ma 1934 duſchow. Licžby we
ſpinkach ſo na lěto 1935 poczahuja. Narodžilo je ſo 20 (39)
džeczi, mjes nimi 3 njemandželſke; ſ nich bu w běhu lěta jene
pſchipoſnate. Bě 10 (17) hólzow a 10 (22) hólzow. Naro-
džile ſu ſo w Kortnizach 4 džeczi, w Brěſezach a Droždžiju 3
džeczi, w Bělej Hori, Hrodziſheczju a Worzynje 2 džeci, w Nie-
hornju, Raſojdach, Skanezach a Wichowach 1 džeczo. 1 džeczo
je po narodze bórny jažo wumrělo. Kſheczenjow bu 21 džec-
czi. Pſchipowjedanjow bě 25 (21), wěrwanjow 17 (16).
Wumrělo je 26 (22) wožobow, poſchowanjow bu 26 (23) wo-
žobow. Mjes 26 poſchowanjami běchu 4 džeczi, jedyn nježe-
njeny muž, 3 nježenjene žony, 5 ženjenjow mužow, 5 ženje-
njow žonow, 3 wudowzy a 5 wudowow. Najwſchſcha ſtaroba
bě 84 lět 8 mėkazow a 15 dnjow. Eſpowědnjow bě 1630 (1793),
a to 668 (759) mužſkich a 962 (1034) žónſkich. Pſchi herbſkich
ſpowědžach wobdželi ſo 1117 (1182) a pſchi němſkich 513 (611)
wožadnjow. Domach wopravjenjow bě 91 wožadnjow a to 77
Eserbow a 14 Němzow. Paczerſkich džeczi bě 36 (49). Na
herbſkej konfirmaziji wobdželi ſo 11 a na němſkej 25 džeczi.
Kollektny wunjeſechu 612,70 hr. Eſsobulicžena je ſberka ja
ſnutſkowne miſijonſtowo, kotraž je 115 hr. wunjeſta. Sa wě-
rowaniſke biblije je ſo wyſche teho 23 hriwnow naſběrało. Sa
zyrkej je ſo 193,50 hr. nawdawalo. Sa ſwonkowne miſion-
ſtowo je ſo pſchi ſpowědžach, wopravjenjach a wot czitarjow
miſionſkeho počola 400 hr. woprowalo. Wſchitkim dariczelam
wutrobny džak.

S Sučiny. (Zyrkwinſka roſprawa.) Wuſſheczilo je ſo
w naſchim Božim domje 10 džeczi. — Konfirměrowanjow bu
27 džeczi. — Wěrwanjow běſche 8, pſchipowědało 11. —
Wumrělo je 7 wožobow. — A Božemu bliđu běſche hroma-
dže 634 ſpowědnjow, 251 mužſkich a 383 žónſkich, doma wo-
prawjenjow 24. — Naſběrało je ſo pſchi krajnjow kollektach
178,17 hr., ja naſchu wožadu: kollektny 38,36 hr., w kaſhecz-
tach 53 hr., hromadze 91,36 hriwnow., ja ſnutſkowne miſi-
jonſtowo: domjaza ſberka 22 hr., ja Guſtaw-Abolſſke towaſtowo
wot ſobuſtawow 19,75 hr., ja miſijonſtowo mjes pohanami:
ſ miſijonſkeho kaſheczila, wot czitarjow „Miſ. počla“ a wo-
prawjenjow 80 hr., dalſche dary a wot ſobuſtawow miſijon-
ſkeje ſlužby 55,85 hr., hromadze 138,85 hr. Wſcho hromadze
je ſo naſběrało 447,13 hriwnow. Wſchitkim dariczelam wu-
trobny džak!

S Khriebje. W ſaſchym lěcze wotmě ſo 61 němſkich a 43
herbſkich Božich ſlužbow, k tomu pſchiudže hiſheczje 7 Božich
ſlužbow w Mikowie. Němſke Bože ſlužby wopyta w pſche-
reſku 95, herbſke w pſcherěſku 51 wožobow. Na džeczikemſche-
njach wobdželi ſo w pſcherěſku 60 hač 70 džeczi. Najſpſchilniſchi
wopyt mějeſchaj ſmjertna njeđzela a Czichi Pjatk. A ſpowje-
dži ſtupi 804 wožadnjow a to 357 muži a 447 žonow. To je
něhđže 50 proz. wſchich wožadnjow. Loni doſta 27 džeczi ſwja-
tu kſheczenju, wěrwalow je ſo 18 porow, wumrělo je 9 wo-
žadnjow.

S Gaja. W naſchej wožadze je ſo w ſaſndženjow lěcze na-
rodžilo 53 džeczi (1935: 85). Mjes nimi běchu 4 morwona-
rodzene (2). Eſwjatu kſheczenizju doſtali ſu 49 (83); mjes
nimi 1 njemandželſke džeczo (1). Eſwój kſheczeniſki ſlub wob-
nowili ſu w naſchim Božim domje 63 džeczi (66), a to 31
hólzow (38) a 32 hólzow (28); mjes nimi běchu 4 herbſkich
hólzow (9) a 7 herbſkich hólzow (4). Wěrwanjow běſche we
ſaſndženjow lěcze 24 (31). Semrěli ſu w naſchej wožadze 29
wožobow (24), mjes nimi 6 džeczi (6). Wſchitžy buch na
naſchimaj pohrjebniſheczjomaj poſchowani. A Božemu bliđu
běſche 1912 ſpowjednjow, to je 67 proz. naſcheje wožadny (1649

= 61 proz.). Mužškich běšche 837 (744), žónškich 1057 (905). Eserbškich spowjednych běšche 1282 (1024); 556 mužškich (454) a 726 žónškich (570). Doma woprawjennych a tych, kiž řu pšich Božich řlužbach w domach a řhulach ř Božemu blidu byli, běšche 74 (42), 16 mužškich (10) a 58 žónškich (32), 68 Eserbow (33) a 6 Němzow (9). Wopytarjow Božich řlužbow w řańdženym lěcze je řo 20 436 (20 002) nalicziřo, 13 734 (12 735) Eserbow a 6 702 (7 268) Němzow. — řa kollektu je řo řberařo 530 řriwnow (450). ř tomu pšichńdže řberka řa řwonřowne miřionřtvo 90 řr., řa řnuzřkowne miřionřtvo 100 řr. a řa potrzebnych najřheje wořadu 180 řriwnow. Wřcho řromańdže je řo potajřim 900 řriwnow nashěrařo.

ř **Maleřez.** (řyrkwinsřa rosprařa.) Narodziřo je řo 37 dźěczi (1935: 26), 18 řyntow a 19 dźowecziřkow (3 njeřmandželřte. — řwěrowařo je 19 porow, pšichpowědařo 8 porow. — řemřěřo je 18 wořobow, 12 dorosřczenych, 6 dźěczi, najřtarsřha wořoba bě pšches 87 lět. — ř Božemu blidu je 1192 hořczi (1366) pobnyřo, 512 mužřkich, 680 žónřkich, mjes nimi 33 paczerřřkich a 60 wořebje, 668 na řerbřřim, 524 na němřřim (1935: 768 na řerbřřim, 598 na němřřim, paczerřřte wřchě na němřřim, 1935 hiřchcze 3 na řerbřřim!). — řberři pšichi kollektach řu 235 řr. wunjeřřle, wřchitřte dary řyrkwinsřteje lubosřcze 428 řriwnow wuřzinjachu. Wóř daj na nowe lěto najřhej wořadže dale řwoje řbožo a řohnowanje ř jejnřmi 1555 duřchemi.

ř **Minatara.** (řyrkwinsřa rosprařa.) Narodziřo je řo w najřhej wořadže w lěcze 1936 42 dźěczi (1935 bě to 39), a to 23 (18) hólzow a 19 (21) hólzow; njeřmandželřte běchu 4 (8); 3 (4) řu řařo wumřěře. Wukřchczenych bu 43 (36), ř tnych řtej dwě doma nuřnu řchczenizřu dořtařej. Wěrowanjow bě w najřchim Božim domje 20 (23), dwě w řerbřřej rěczi, pšichpowědanjow 29 (35). řwój řchczenřřki řlub wobnowi Břmoněřku 36 (52) paczerřřkich dźěczi, a to 18 (22) hólzow a 18 (30) hólzow. řa němřřte paczerřje běchu 28 (37) a na řerbřřte 7 (15) řhodžiře. řena hólza (řana Pawlizeř ř Drobow) bě řyřy řerbřři řatechismuř ř řłowny nawukřa a řkoro bjes řamyřlenja pšchednjeřřla a dořta řa to wuřtajene myřto ř řakubowěřho řegata. řimo tořo buřhu njeđželu řraudi 4 (3) dorosřczeni řonřřmėrowani. — ř tuteje řřařnořcze do wěcřnořcze řa wořař je wřchěřomōzny Wóř 21 (29) wořobow, a to 16 (7) mužřkich a 5 (22) žónřkich. řjes nimi běchu: 2 wudowzaj, 2 wudowje, 11 nježenjenych mužow, 1 wudata řona, řena njeřwudata řónřka, 1 řhulřřte dźěcřo a 3 male dźěczi. Najřtarsřha wořoba bě řentnař Auguřř řinz w Adolřřřej řěcze, kiž bě 95 lět, 7 mėřazow a 9 dnjow řtary. 20 wořobow řmny na tudomnej Božej roli řhowali, řene rčěřo bu w Drjeđžanřřim řrematorizřu řpalene, řotrehořř popjeřowe powořtanki řu na najřchim pohřjebnizřcžu řhowane. 6 pohřjebow je řo w řerbřřej rěczi wotněřo. — řpowědnych běšche w řańdženym lěcze 1269 (1228), a to 531 (535) mužřkich a 738 (693) žónřkich. ř řerbřřřtemu Božemu blidu běšche 759 (648), ř němřřřtemu 510 (580). Doma woprajennych a tamnych, kiž řu řebi řwř. řakrament pšichi domjazyřch Božich řlužbach řadali, běšche 152 (76). řotajřim wřcho řromadže běšche w řańdženym lěcze 41 řpowědnych wjazyř hacž lěto prjedny; Eserbow pak běšche 111 wjazyř a Němzow 70 mjenje hacž lěto prjedny. — řřchi kollektach je řo nashěrařo wřcho řromadže 370,52 (303,51) řr., a to běšche řa nashřu řyrřej 140,61 (79,10) řr., řa řrajnořyrkwinsřte kollektu 173,45 (172,23) řr. a řa miřijonřtvo w miřijonřřim

řakřcziřu a wot rčitarjow „Miř. póřřla“ 55,96 (52,18) řr. Wřchitřřim dariczelam řo wutrobny dźař wupraji. — ř tuřnych rosprařach najřchich wořadow ma řo wořebje řež na řerbřřte řyrkwinsřte řiwjenje pokasacž, a to je řo řtalo, hđny řu řo řorjeřla rčizřla řerbřřlich řařtojnřřich řtutřow pomjenowale. řso wě, řo mohřo na pšichřlad rčizřřo řerbřřřich paczerřřřich dźěczi a runje řa wěrowanjow a pohřjebow wjeřřře hncž, ale řnano řuřř na tym lězi, řo je runje najwjeřřřha politizřřa gmejna nariřheje wořady, řhřřřta-Adolřřřka řěta, řkoro řyře pšichnėmčzřna. řny mamy pak řež wřny we wořadže, řotrehořř wobnyřlerjo řu nimale wřchě řwěřni Eserbjia a maja řo — młodži řaž řtari — ř pšichpowědanju Božeho řłowa w řerbřřřej maczerřřřcziřne. ř tutch wřow řhodža dźěczi do řerbřřřteho dźěcziřemjřenja a młodži ludžo wopytaja řerbřřřu řlužbu młodžiny.

Bibliřři pucžniř.

Njeđžela řerageřřima, 31. jan.: Njeboj řo, řa řym řon prėni a pořředni, a řon řiřny. řa bėch morwy, a řlai, řa řym řiřny wot wěcřnořcze řacž dowěcřnořcze. řjew. řana 1, 17. 18. — řuf. 8, 4—15. — 2. řam. 12, 1—7. — řudž trořřtne, male řtadleřřřto, njeř njeřpšcheczeřřo hřoza; a byřli wřcho na řebje řchřo, tu wřchaf je pomoz Boža. řlai, wořo Wóřzowe njeř' niřny pšichřřřte; řoh' řamjo řyřne je a ř řemi pobije wřchěch njeřpšcheczeřřow wóřřřo. ř. 201, 1.

řondžela, 1. febr.: ředžbuřcze na to, řo by nėchřo ř Břžeje hnadny njeřwupanyř, řo nėhđže nėřařři hōřři řorjeř njeřny wurořřř a řchřodu naciřniř a řiř wjeře pšches řon řamy nariřřerjedzenych byřo. řebr. 12, 15. — ř. 414, 4. — 1. řor. 16. — řořua 9, 1—15.

řutora, 2. febr.: řchřo řo wy řež řtaracze, řo řhřeba niřmacze? řjepōřnajecze wy hiřchcze ani njeřořumicze? řacze wy hiřchcze wariřu řtwierdnjenu wutrobřu? řark. 8, 17. — ř. 684, 2. — řark. 1, 1—13. — řořua 9, 16—27.

řsřjeda, 3. febr.: řbōžni řu rči řami wotrocžny, řotrych řon řnjes pšichřchěđřhi namara, řo woni wachuřa. řuf. 12, 37. — ř. 786, 5. — řark. 1, 14—28. — řořua 10, 1—14.

řchřwōřřř, 4. febr.: řěřř je řo wopokajara řbožo a mōz a řraleřřtvo najřheho Bōha a wřchnořcž řeho řhřřřřřřřa. řjew. řana 12, 10. — ř. 307, 4. — řark. 1, 29—45. — řořua 10, 15—27.

řjatt, 5. febr.: řbōžni řcze wy, hđny wař ludžo moje dla řanja a pšchěcžehaju a rěcza wřcho řte na wař, hđny na tym řžu. řat. 5, 11. — ř. 450, 3. — řark. 2, 1—12. — řořua 10, 28—43.

řosobota, 6. febr.: řřłowjeřa řym njeje pšichřchōř, řo by řebi dař řlužicž, ale řo by wōn řlužiř a dař řwoje řiwjenje ř wumōženju řa řiř wjeře. řat. 20, 28. — řark. 2, 13—28. — řes. 8, 4—9. — ř, đerje tym, kiž řudny maja we wěřje řwōřoh' řbōžniřa, rči řenje řu hncž njeřřjeřaja we řanym řchřizřu bjes trořřta. řě! řařřim pšchězo ř njeřjeř řeř řon bōřři trořřř řo wuliwa, kiž řim Wóř řwōjaty řuch řam řějeře, řař đerje je pšichi řesřřřu. řěřř řłōřř.

řiřřowanje. řni. ř. w ř.: řutrobny dźař řa nowu pōřřřřřřu a wjeře đobřeho, řež řa đořpōřne wotřhorjenje. řed.

řa řřřomizř: ř. w ř. — řa řnwocavit: ř. w ř. — řa řeminiřcere: ř. w ř.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swó.bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedželske lopjeno

Čaložil 1891 Křrjebjanskij farań dr. theol. a fil. Bjedrieh Sella.

W Budyščinje

7. februara 1937

Baužen

Njedžela Čstomihi.

Slaj, my džemy horje do Jerusalema! Luf. 18, 31—43.

Slaj, my džemy horje do Jerusalema; i tutymi słowami chze naš hwy. pišmo napominac, so na puc, hotowac a je hwojim Sbožnikom horje czahnyć do Jerusalema. Róždny poštny czaš je ja naš křesćijanski wožadny tajke pucžowanje se Jesužom horje do Jerusalema a tutón poštny czaš stej jašo psched durjemi. Wšchi tym so dopomnju na tamnu hórku pola Tübingena, kotraž ma na hwojim wjerštku kapalku. Wšchi nahlym pucžu, kiž k nej horje wjedze steja male domcžki. Róždny i nich je jenož ta wulki, so ma jedny wobras w nim rum. Tak steja tam pschi pucžu wobrasy Křristužowego cžerpjenja. Hdyž potom katolske prozefionny horje do kapalki czahnu, woštanu wone psched lóždym wobrasom stejo a sanurja so do cžerpjenjow Křristužowego pošledneho pucža, kotryž je wón ja naš schoł. Hdyž my ewangelszy tež tuto widomne waschnje prozefionow nimamy, tak chze naš tola naše słowo wabicz we duchu i našim Sbožnikom horje czahnyć: Slaj, my džemy horje do Jerusalema!

Přjedy pak hac, so na puc, nastajimy, dawa naše dženzniške seženje nam pohladac do wutrobny našeho Sbožnika a nam potajac, we tajkej wěstojczi, poškusich nójczi a lubojczi k nam cžlowjekam wón tutón cžetki pucž horje do Jerusalema dže.

Jako bě naš Sbožnik na hwojim pucžowanju blisko k městu Jerusalemej pschischoł, sjewi wón hwojim wučobnikam wšhitko, sčtož so stacz dyrbi. Woni dyrbja wjedžec, so woni tu pošledni krocž i nim hromadu tutón pucž na jutrowny hwojedžec czahnu. Tšeczi krocž to najškerje bě, ale nětk budže tón czaš hórny dopielnjene. „Slaj, my džemy horje do Jerusalema!“ tak wón sapocznje hwoju rěcž, pschetož do pschichoda dyrbja tež woni widžecž kaž wón, so hychu woni

na wšcho pschihotowani byli, sčtož ma pschińcž. Do rukow póhanow budže wón podaty. Wušmješchowany wón budže, hanjeny a sapluwany. Woni budu jeho křjudowacž a napošledku tež moricž. Kaž bě wón jim sjewil, tak so tež wšhitko dopielni. Kak je to možno, so cžlowjek w tajkej jašnosći hwoj kónz dopředka widži a tola njehabljje? Husťo w nowinach cžitamy, so hu ludžo hami na so ruku složili, dofelž bě jim lěkać jich bliki kónz jewil. Jesuž njewidžeske jenož cžerpjenje a hmyercž, ale wón widžeske po wšhitkim nowe žiwjenje: Na tšeczi džet budže wón jašo stanyč. To da jemu tutu wěstosć a njeda jemu khablacž na jeho cžetkim pucžu. A njeje tež nam tutón hamy troscht daty? Tež my wěmy, so naš nicžo dželicz njemóže wot lubojcže našeho Boha. Bóh pak je hylnišchi hac wšhitzy njepšcheczeljo, hac kóžde spytowanje našeho cžeta. Jako bšche Jerusalema ja czaš profety Jesajaja wot hylneho njepšcheczela woblehnyeny a zyle měšto sadwelowacž chzyske, poštaný profeta a dopomni Jerusalemskich na jich wěru do wšchomóžneho Boha. Kak móža woni so strachowacž? Ně, dothož maju woni křutu wěru do Boha, njemóža woni šhubjeni byč. Tehodla jich Jesajaj křutnje napomina, so hychu zyle Bohu dowěri: Je-li so wy njewěricze, dha wy njewobštecze. Dothož my křucze do Boha wěrimy, móžemy stroschtnje a njehablajo hwoj pucž hicz, kaž Jesuž tehdom hwoj pošledni pucž horje do Jerusalema. To dohycze dyrbi tola naše byč.

Hdyž bě Jesuž takle k hwojim wučobnikam rěcžak wo hwojim pošlednim pucžu a sčto dyrbi so wšhitko stacz, woni nicžo wot teho njestroschidchu a ta rěcž bě jim potajena a njewjedžidchu, sčto prajene bě. Haj, to my derje stroschidmy, so bě jim ta rěcž potajena. Woni běchu se czašom spósnali, so je jich mištr wjazny dylžli cžlowjek. Přtr hami bě wšna: To hychu žiweho Boha. Kak dyrbjak Bóh hwojeho hychu dacž tak cžerpicz? Woni běchu widželi, křtku móž Jesužo-

we słowo ma. Jeho słowo ma móg na choroscjach a słych duchach. Haj, na jeho słowo so hamo morwi sažo k żywym wrócza. Njedyrbjał Jesuś móg se swojim słowom wschitkich swojich njespšeczelow runje tak pobicz. Tu móg je Jesuś měl, ale wón swoju móg njeje k temu wužil, pschetož wschitko dyrbjesche so stacz, so by dopjelnjene bylo, sčtož je psches profetow pižane wo człowiskim bynje. Tež w naschym živjenju ma so Boža wola dopjelnicz. Hdyž my tež Božu woju njespšewidžimy a njesrosumimy, dyrbimy tola Bohu poklušni bycz. Kak jara nam pali to „czehodla“ na duscht, hdyž je do nascheho živjenja srudoba saczahnyła. Dopšnacž pal budžemy hagle junu we wječnoscz, nětke pal dyrbimy swoje živjenja na tym měsce a w tym stawje žiwi bycz, kaž je to Bóh po swojej woli postajil.

Bóh pał bė wschitko tak postajil nascheho wumozjenja dla. W lubosczy k nam człowjekam bė Jesuś schoł swoj czěžki pucz horje do Jerusalema. Wschitko bė so nasche dla stało. Nasche sczenje chze naž wožebje na tutu luboscz nascheho Sbožnika pokasacz, hdyž wono nam powjeda wo wustrowjenju tamneho kłepeho. Kaž je so Jesuś w lubosczy dele sškilil temu kłepemu a je jeho proštwu wužnyšak, tak stejische Khrystuhowe žyke živjenje pod sakonjom lubosczy. Naž wumoz wot hrěcha a smjercze, sa to bė wón žiwy a sa to wón tež na kšichu wumrje. Tak tež Pětr w sbožnym wjěkelu piža: Wón je nasche hrěchi na swojim czěle ham woprowal na drjewje, so bychmy hrěcham wotemrjeli a prawdosczy žiwi byli. Hrěchaj wotemrjecz a prawdosczy žiwi bycz, to je nascha horza žadoscz, ale to je jenož možno, hdyž hladamy na Khrystuža, kotryž je sa naž wumrjel. Wón je psches swoju smjercz pastryč a biskop naschich duschow. Wón chze naschej duschi pomhacz w bėdženju pschecziwo hrěchaj a wschitkej czemnosczy.

Hdyž my takle wopominamy Khrystuhowy pucz horje do Jerusalema, dyrbi pschi tym sobu kłincžecz džakownoscz: Nam derje tajkoh' Knjesa! Samjeń.

Je luby Bóh na naž sapomni?

Wichor howri, kněh pod stupom schrěczy;
S jažnych njebychow nam symny měžaczč hwěczy.
Syma, ach symna syma so tak kurowi!
Hacž luby Bóh knadž na naž tudy sapomni? —
Wyžoło kněh na semju tu spada
Na trawnik kaž pucze, rostliny a lada.
Swěrina hlódna khodzi tak sa zyrobu!
To luby Bóh knadž sapomni na swěrinu? —
Wodarmo pschi keczku hym ja stała,
Hacž tam njebych ptaczkow hróneczko wužnyšaka.
Syma pał syma ptaczkej pscht je samknyła,
Hacžrunje czople pjerkó jeho pschikrywa!
Kak wón pyta na kečku a sčtomje,
Hacž sa hymu czerikej tam sparny dom je!
Sněh, kněh ach sažypa jom wschitke sornjatta!
Je luby Bóh knadž sapomni na ptaczatka? —
Ně, o ně! Bóh luby Knjes ně wěscze,
Czehodla tu tajka syma na wschém měsce!
Wocžakaj! Bóh nam wupšchi saž liliju
W wobradzi, sčtož trěbne nam je k živjenju! —
Wichor tuž njech howri psches živjenje,
Njech je syma, horzoty tu wotmėnjenje,
Bóh Knjes, kłyš, tola pschezo „myšle mēra“ ma!
O sapšchimn, rospomni to, ty duscha dwėlowaza!

Wobšedzu staru šerbku Bibliju i drugeho wudawca. Wot smyłow porjedžena bu wona w lěcže 1823 wot Jana Gottfrieda Kühna, předarja w Klusku, wudata, k druhemu rasej šwěru pschegladana. Tak je moja Biblija lětk 114 lět stara. Czischczal je ju Ernst Gottlob Monja w Budyschinje; je do fruteje kože twjerdže a derje swjasana, a malo wobšchodžena. Koža na wětach njeje roszybana, a tak ma moja Biblija hšchcze rjany napohlad. Lopiēna bu drje žolte, ale piškmi bu dobre a derje czitacz, jenož spinkaj staj wošlabłoi. Moja Biblija njewuškadža i mojeje swójby. Sa ju psched 4 lětami namrěch wot pobožneho šwěrneho dobrego Eserba, njeboh Bohuwěra Hanczki, kiž bė sobusakožer a šwěrný sobuštaw towarštwa „Czornobóh“ hacž do smjercze.

Moja Biblija njeje jednora Biblija; wona ma něšcht wožebiteho. Tak možemy na přenim nje pocziščezanym łopjeńku, wot dobreje ruki i czornizu pižane němste piškmo czitacz: „Zur Erinnerung an die 300jährigen Jubelfeiern der Augsburgischen Konfession 1830 von der Zweig-Bibel-Gesellschaft in Budisin. Christiana Wobsten, Großwelta am 26. Juny 1830.“

Tak wēm, sčto bė přenja wobšedžerka mojeje Biblije. Bė wona mloda? bė wona starša? To njewēm. Žyke wěšte je, so bė tehdy žiwa a mějesche to pobožne mjeno Khrystla. Mohla-li moja Biblija tola powědacž, kelto a lažny bėchu jeje wobšedžerjo, sčto wscho je sobu pschecziwila srudoby, horja a wjěšela, by mi knadž dny dołho powědacž mēla. Sa ju jara lubuju, moju staru Bibliju, a knój na so tak swuczikoj, so so njemōžemoj dželicz. Wona w kamorje k ruzny leži, a hdyž ja kamor wotewrju, wona na swojej spinkaj mi napscheczo pschca a prošy: „Wsmi mje khwilu, pēstuj mje, sabėraj so so mnu! Mi je so tu woštudžilo!“ Potom wošmu ja to džěczatko, wobrocžam łopjena jene po druhim a nětko pytnu: „To njeje džěczko, to je možny mudry duch, kiž tu pał přėduje, wuczzi, pucz pokasuje a sažo powēda. Jeho hłóž je druhdy kurowy, potom pał sažo miły a luboscz kama. Wón dawa mēr a pokoj a sčtož trjebam. „Pstajcze a wy budžecze namałacz!“ stejti tu pižane, a so tomu tak je, to njech Waž, moji lubi czitarjo a moje lube czitaczki, tónle wěrný podawč pschegwědczi.

We wulkej šwětowej wójnje, hdyž wscho tak žadne bēšche, pschidžje kemni stara žónka, kiž mějesche lěto stareho wnuczka na rukomaj. Starosczjwa a srudna mi powēdasche: „Sa hym swoju zokrowu khartku pał šhubila pał sapoložila! Sa ju njenamalam a nimam ani drjebjeńczki zokora w domje a sa io džěczko jón tola nušnje trjebam.“

Dach jej schalku zokora, troschtowach ju, so knadž khartku tola namała. „So ju šhubišcze, to njewěrju, seže tola pschezo tak wobhladniwa!“ Radzach jej, so w mērie doma pošnydnyč a derje pschemyšlowacz wscho, sčtož džěšca džekaschcze, knadž so pschpōdla dopomni, hđže bė ju pokožika.

Wona džěsche domoj, njehdyžje pał so, w mērie pschemyšlowacz, ně, wona czinjēsche něšcht rosumnijcheho, dokelž bė starša a mudriša. Wona wsa swoju Bibliju a nawoczi a džěczko na klin, a tak hdyžje so k blidu, w Bibliji mēr pytačž. Nawoczi bėchu samōrane, tuž i mjehkej lapku jeje schelnyžy czisčesche. Mjes tym džěczko Bibliju wotewri a łopjena dale wobrocžesche; wona pošwari: „Njecziń to!“ Tola džěczko dale wobrocžesche, mjes tym so wowka nawoczi czisčesche. Sdobom da džěczko swuł wot so, jako by něšcht namałako a mějesche rōžojtu papjerku w rucžy, ju wowžny k wobliczu džeržo. Wowka psches nawoczi pohlada a czitasche: „Zuckerarte“. To bė

wješe! Džeczo bě w Bibliji namažalo, šhtož wowka pytaše. Tuž pytajmy w Bibliji. My tam namažamy, šhtož je nam najnušniše sa tu a tam.

Šhto móžesh Ty wo žebi a šwojej Bibliji powědacž?
L.

Bože słowo!

Luby Jesu, žórko mozy
W Tvojim słowje je sa naž,
Hdyž naž trajača hluda nozy.
W nim tola, kóždy czaž,
Prawo žwětło namažam!
Runje pšehes njoh' wšahat Ty nam
Wutrobu jow roškwětluješah,
A njebjekam pucz' pokajujeshah!

Kajki je nam poklad tola
W Eswjatym pišmje šhowany!
Pšehes njoh' žo nam Boža wola
Saschcžepi do wutrobnj,
Hdyž pak w šwojej hrěšahnošczi,
Po njej njejšmny cžinili, —
Tym, kiž žel je, šeho pada —
Wono wobšwědczi, hdyž hnada.

Eslowo hnady dobra pastwa
Sa hrěšahnikow kóždy czaž!
Tu žo šjewi, kať Ty š jastwa
Hrěchow wuřwobodži naž.
W žylej Twojej lubošczi,
Šbóžniko mój najlubšahi,
Pšeheso š noweho Cze widžu,
Hdyž we Eslowje sa tym šlědžu.

Božo, Tvoje Eslowo duzy.
Je mi, hdyž ja wustawam,
Ešylny kij w mojej ruzy,
Na kotryž žo sepjeram.
Pšehes njo tež nětk kóždy czaž.
Twój duch powucžuje naž,
Kať štačž mamy w špytowanju,
Tu žu brónje š wojowanju!

A hdyž my tu njehladamy,
Tvojich puczow na semi!
W Tvojim słowje pak my mamy,
Trojšht w kóždej žalosczi!
A hdyž w šmjertnej štyšahnošczi
Hladam w šbóžnej nadžiji,
Eswěrnny Jesu, jenož š Tebi,
Wošmjesh Ty mje š hnady š žebi.

J. B.

Pšehot sa pšehod.

Pšehed něšhto czažom měješche pólny general marschall von Mackensen pšahi pošwjećenju doma sa Hitlerowu młodžinu rěcž, kotraž ma žo tať:

„Moji lubi hólzy! Wam mam dženža tutón dom pšehopodacž, kotryž směje pšehodnje moje mjeno. Wy smějeczje junu šlužicž w nowym němskim ludowym wóšstu. Wjazy hišcžje: hdyž hladamy na našche nětcžišche položenje žwěta, pokajuje žo pšeheso bóle, šo pšehidžje sa našah němski lud roš-

šahdžowanje š cžerwjenym ranjom. Šdy to budže, wě tón knjes žam. To budže kšchžny czaž sa kšehcžijanške podložki našcheje europšehje kultury. W tutym wojowanju smějeczje Wy, moji němszy hólzy, žo jako dobri wojazy wopofajacž. To njemóžeczje Wy, hdyž njejšcžje w kšehcžijanškej wěrie šakoženi. Prawny němski wojak dyrbi tež kšehcžijanški muž bycž. Tehodla je moje wošebite pšeheczje, šo žo w Hitlerowej młodžinje tež kšehcžijanški duch haji. Dajcže bycž bohabojošczi a kšehcžijanšlim pocžinkam we wěrie mjes wami žiwym! We tutej myšli pšehopodawam Wam Wašah nowy dom!“

Njedžela.

Se statnym šakonjom bu w Němskej njedželski mēr haťle 1896 šchitany. Woprawdže bě pak njedželski mēr tehdy hižo wšchudžom. 100 lět je to lětža, šo Stuttgartski pšehkupž Friedrich Stambach w nowinje „Schwäbischer Merkur“ wošjewi, šo směje žwoje klamy na wšchěch žwajatych dnjach a njedželah šacžinjene. Wojachu žo, šo tutón šchwarny pšehkupž lupowarjow šhubi, tola žo mylachy, wjaz jich pšehidobny wšchědne dny a wjaz a wjaz pšehkupžow žo jeho postupej pšehišamkny a měješche runje tať njedželu klamy šacžinjene. Tuto hibanje žo na druge města rošchěri a je šawěscžje š našterkom bylo sa pošdžišche šakonške postajenja wo powšchitlownym njedželskim mērje.

Sajimawy to wěscžje podawš a pšehikadny sa czažy kaž našche.

Zyrkej a štat.

W Drježdžanah bě žo 28. januara w domje wulka žyła Ewangelškich šromadžila. Rěcžesche tam tola wjednik Wušjerka ewangelškeje zyrkwe Němskeje, generalsuperintendent D. Zöllner, wo „puczju ewangelškeje zyrkwe Němskeje.“ Wón šwola lutheršku zyrkej Šakškeje, šo by woštała pšahi tym, šhtož šakožł jeje bycžja a šo by žo šastajila móžnje a roškudnje jako zyrkej Křyštušowa sa wěru a pšehesjednošcž wěry, sa lud a wjednika.

Lipš, ewangelški Lipš bu w januaru šwolany š ewangelškemu wustupej do hoberškeje rumnošcžje Alberthalle a to pod hešłom „Christusglaube oder deutscher Glaube.“ Dokho do poštajeneho czaža šromadži žo w 3 Wožich domach wjaz hačž 6000 wošobow. Rěcželi žu tam Šamburgski bywšahi biskop D. Schöffel, a defan abo wjednik theologiškeje Lipšcžanškeje šakulty, prof. D. Bornkamm a Lipšcžanski šupertendent D. Schumann. Tutón wustup bě tať rjež wotmošwa na propagandu hibanja „Deutsche Glaubensbewegung“, pšehedewšchěm pak móžne wušnacžje š Šbóžniškej Jesuškej Křyštuškej.

Ewangelške hibanje w Awštriji njeje žo pominyło. Wo tym powjedaja tež licžby šandženeho lěta. W 9 wošadach hłowneho města Wina pšehištuji jich w lěcžje 1936 3042 wošobow š ewangelškeje zyrkwi. Š njeje wustupišo je sa tuto lěto 648.

Še Šerbow a š daloha.

„Württembergski bibliški wustaw“ w Stuttgartcžje dokonja lětža 125. lěto žwojeho wobšchěrneho a žohnowaneho škutkowanja. Wón je sa tute lěta wudať 22 milionow Bilibliow a džělow Biliblije; š tutnych bu jich sa pošlednje 25 lět 20 milionow wudatnych. Rječ Bóh dale žohnuje škutkowanje tuteho towarštwu. Esmy tola pšahi tym, žo šakožicž na to hešł: kóždy měj žwoju Bilibliju! a tež po nim cžinicž.

Tuž tež měj nětk kóždy swoju Bibliju, ju čítajo, w njej py-
tajo, so bychmy tať s Božim słowom w rukomaj a we wutro-
hje wobitali w žiwjenju kajtež je a ras tež we wumrěcju a
junu tež we wěcžnosći. — Nasche herbste Biblije wukladuje
nasche Sakiske hłowne bibliste towarštwu. Wono da snowa
herbste Biblije wjašacž; tať móže so tež kóždy Eserb a kóždy
Eserbowta se herbstej Bibliju šastaracž. Žary kaž „Eserb-
ste Nowiny“ wobštaraja rad kóždemu Bibliju. Nětkle so ku-
puja dary ša konfirmaziju. Čitamy tu po mjenowanym
hefle: Dajmy kóždemu paczerštemu džěcju kaž špěwaršte tať
Bibliju šobu do žiwjenja.

**Bóh šwaruj naš a naš kraj pšehed šlósniškimaj ruku-
maj, kotrejž štatoki šapalatej. Naštróženi šlyšchimy wšchitzy,
šo je šo šašo paliko a to dwóžy hnydom. W Drobach pola
Minakala šo šnicži štatok a nětk šašo w Rhelnje a se štatoko-
maj wjele nadobny a wjele žnjow. Njeh šo prawje bórny
šwěšczi, šchto je škuczeť a njeh šo se wšchey mozu wobara tať-
femu njedocžimštwu! Domachpytanym pať pšchicž šchěšczi-
janška lubošč na pomoz!**

Žyrkwinska rosprawa Michalskeje wožadny. Wožada
ma 9860 dušchow, 3000 na Židowje, 860 w Tšelanach, 6000
wonta měšta. Licžby w špinkach šo na lěto 1935 počahuja.
Ršchcženyh bu 168 džěczi (177), 82 hólčkow a 86 hólčkow,
mjes nimi 12 njemandželskich džěczi. Paczerškich džěczi bě
174 (180), 106 hólzow a 68 hólzow; 6 džěczi je šo na herb-
škim kemschenju a 168 na němškim w šchcžěškim šlubje wob-
krucžiko. Pšchipowědanjow bě 114 (116), wěrowanjow 72
(82). Pošhowanych je 132 wožobow (125); mjes nimi bě
21 džěczi (š tych 3 morwe narodžene), 11 nježenjenych muž,
13 nježenjenych žonow, 17 ženjenych muži, 20 ženjenych žo-
now, 17 wudowžow a 36 wudowow. Najštaršchey běšhtaj
Eserb a Eserbowta: šanitetny rada dr. Hermann w Tšela-
nach 95 lět štary a Marja Reša Schubertowa na Židowje we
91. lěcže žiwjenja. Pošhowali šmy na hrodžištku 39 (36),
na Michalskim pohrjebnišchcju 38 (49), we Wulškim Wjelko-
wje 5 (7), w Mašym Wjelkowje 6 (2), w Čžichonžach 6 (8),
w Džěžnikězach 0 (0), w Dobrušchi 11 (6), w Ešlonej Bor-
šchczi 3 (2), na pohrjebnišchcju wokrjěneho wuštawa 23
(15). Špowjednych bě 4153 (4074), a to 1636 mužškich a
2517 žonškich (1613 a 2461). Pšchi herbškich špowjedžach wob-
džěli šo 1022 a pšchi němškich 3131. W Božim domje mějach-
my 68 špowjedžow ša 3684 špowjednych, 34 ša 920 Eserbow
a 34 ša 2764 Němžow; domach wopravjenych bě 241, 102
Eserbow a 139 Němžow; we wokrjěšnym wuštawje bě 228
špowjednych. Kollekty wunješechu se šběrkami ša šwjate mi-
šionštwu a ša Gustav-Wdolšiske towarštwu 2751 hr. Našdu
draštkomoru móžachmy šebi rjanu wobnowicž. Bóh luby
Rnjesh chžyl dale se šwojej wulkej lubošcju š nam našchu lu-
bošč budžicž a žohnowacž!

S Hornjeho Wušesda. W lěcže 1936 narodži šo 32, 26
w lěcže 1935, džěczi, 13 hólzow a 19 hólzow a to 29 mandžel-
škich a 3 njemandželske. Konfirměrowalo je šo 31 (25) džě-
czi, 20 hólzow a 11 hólzow. Pšchipowjedalo je šo 16 (29)
porow, wěrowalo 12 (18) porow. Wumrělo je 19 (14) wo-
žobow a to 8 mužškich a 11 žonškich abo 14 dorosčenyh a 5
džěczi, mjes nimi jene morwonarodžene. R špowjedži pobry
1177 (1218) wožobow, mjenužy 544 muži a 633 žonow. Kol-
lekty wunješechu 800,09 hr. (760,37 hr.). Nimo teho wotmě
šo 26 (21) kemschenjow ša džěczi, 9 (8) Božich šlužbow ša mšo-
džinu, 5 (5) pošškich a 2 (5) adventškich pobožnosčow, 34

(32) němškich a 3 (5) herbškich špowjedžow a 14 (31) doma-
wobštaranjow.

S Wóšlinka. (Žyrkwinska rosprawa.) W lěcže 1936 na-
rodžichu šo w našchey wožadže 39 džěczi (1935: 53), a to 23
hólčkow a 16 hólčkow, mjes nimi 2 njemandželskej a 1 mor-
wonarodžene. — Paczerški chžěczi běšche 71 (75). — Pšchipo-
wědanjow běšche tu 28 (29), wěrowanjow 24 (25). — Wu-
mrělo je 32 (34) wožobow, šhowanjow běšche we Wóšlinku 25,
w Čžikowje 6. Žena wožoba bu w drugej wožadže pošhowa-
na. Tš wožobny, kiž běchu w žubje wumrěte, buchu pola naš
šhowane. — Špowědnych je bylo 1548 (1667), mjes nimi 63
doma wopravjenych. Šběrki šu wunješle 374,92 hr., (301,21
hr.). S tutoho wunošchta je šo 227,60 hr. wotědalo, 147,32
hr. wosta ša wožadnu.

Bibliški pučžniš.

Njědzela Eštomiši, 7. februara: Šlaj, my džemy horie
do Jerušalema a wšchitko budže dolonjane, šchtož pižane je
pšches profetow wo čłowškim žynu. Luk. 18, 31. — Luk. 18,
31—43. — Přěd. Šal. 7, 3—5. — Šlaj, tudny šłabe š šho-
roščju dže Bože jehnio š rešanju, šo šminje wješeloščje a
womnje na šo hanibu, žměch, rany, šchizž, žmjercž žaloštnu, to
wšcho dla twojej šlósčje. R. 78, 1.

Póndžela, 8. februara: Žesuš šawoła džěcžo š šebi a po-
štaji šo šrjedža bjes nich a džěšche: šawěrnje, ša praju wam:
Že-li šo šo njewobrocžicže a njebudžecže jako džěczi, dha wy
njepšchindžecže do njebjěšeho kraleštwu. Matth. 18, 3. —
R. 397, 7. — Mark. 3, 1—12. — Žosua 11, 1—12.

Wutora, 9. februara: Wón wopokasuje móž se šwojim
ramjenjom a roščěri tych, kotšž hordži šu w šwojich wu-
trobnych myšlach. Luk. 1, 51. — R. 428, 1. — Mark. 3,
13—22. — Žosua 11, 13—23.

Šsrijeda, 10. februara: Žesuš džěšche: Wótcže, wodaž
jim; pšchetož woni njewjedža, šchto čžinja. Luk. 23, 34. — R.
413, 1. — Mark. 3, 23—35. — Žosua 14.

Šchtwórtk, 11. februara: ... Alle bjes hrěcha. Šebr. 4,
15. — R. 378, 3. — Mark. 4, 1—20. — Žosua 20.

Pjatt, 12. februara: Pawoť přědowasche to kraleštwu
Bože a wučěšche wo Rnjesa Žesom Ržrjštom se wšchey šhro-
błošcju bjes šakšanja. Žap. šl. 28, 31. — R. 491, 8. —
Mark. 4, 21—29. — Žosua 23.

Šsobota, 13. februara: Wopomni pať, kať šy doštal a
šlyšchal a džerž to šame! Šjewj. Žana 3, 3. — Mark. 4,
30—41. — 1. Móš. 22, 1—14. — Wudžerž tu, Žionje, džerž
šwěrnosč tu, njebudž liwke, šběhni šo špěšchnje, škoro pšchit-
džěch š dobycžu; šběhni šo, wostaj wšchitko hrěšchne. Žionje,
we šmjertnym bėdženju wudžerž tu. R. 203, 7.

Žištowanie:

Rni. Š. W. w B.: Že-li šo něšchto š pošlednich pošłankow
hišchcže njewošjewjene, prošymy nam wotpišš toho pšchi-
pošłacž.

Rni. Ž. w D.: Šo tať bórny šašo pižaschcže, je šwěšelaze.
Wutrobnny džak a wjele dobreho.

Do wožadow: S kotrejž wožadny šo hišchcže wožadna
rosprawa ša lěto 1936 njewotěda, njeh šo hišchcže wotěda,
šo bychmy wšchě po rjadu wošjewili. Redaktor.

Ša Žnwoavit: R. w R. — Ša Reminišcere: Ž. w M. —
Ša Ōkuli: B. š w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosc ma;
Boh pak swěrný
Préz spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Boh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiske njedželske łopjeno

Safožit 1891 Křhřebjanski farań dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyschinje

14. februara 1937

Baugen

Njedžela Inwokavit.

Mat. 4, 1—11.

W tutej biblijskej stawijnje nam Jezus wožebje blišto štupi jako čłowjeł, kiž runje tak bu čwiliwany wot hlodu a lačnosću kaž my, kiž bu we wschittim spytowany kaž my, tola bjes hrěcha. Wón ƚo nam tu pokazuje jako wěrný čłowjeł, a tola šdobom jako hodny ƚyn ƚwojeho wótza w njebjesach. Kaž wón ƚam ma tež kóždy jeho wuczobnikow, ƚaj kóžde jeho džěcžo Bože ƚwoje spytowanja. Ale

Jesuz na jich psichklad w spytowanju.

Boh drje pójła ƚwojeho ƚyna do puscžiny, ale čert jeho spytowasche. Wótž njedopušćeži jeno spytowanje, ale chynsche ƚamo, so by jeho ƚyn w tutym spytowanju ƚo wupruhował. Tak tež dženzka hišćeže runje Bože džěcži spytowanja paterjehja, so bychu ƚwoju počłuchnosć a ƚwěrnosc wopokasale. Wone ƚu štajnje we wojowanju. Kohož čert hižo we ƚwojej mozy ma, toho njetrjeba ƚakle spytowacž.

Dzerž ƚo, ducho, hotown,
Štań, wšmi ƚwoje brónje,
Štražuj, modl ƚo, čaž je šty,
Šusto nětt ƚo šhoni,
So tež my wěrzajz
Čzerta lešč a šchudy

Wutracž mamy druhdy. (Křel. 444, 1.)

Runje běsche Anjes ƚwječžinu dostał ša ƚwoje skutkowanje na šemi, a njebješa běchu ƚo jemu wotewrite, a pschi ƚwojej ššćenizy w Jordanje běsche wón pschipošnawazy hlóž š njebješ ƚlyšchal: To je mój luby ƚyn, na kotrymž mam dobre špodobanje, toho dyrbicze počłuchacž! Nětko běsche šchol do puscžiny, so by ƚo w ƚamotnosći na ƚwoje džěło žiwjenja pschihotował. Pschi tym běsche na potrebnosće ƚwojeho čžela šapomnił a po dołhim pošćenju čwiliwazy hlód šacžy. Tutu

škladnosć čzert wuži, so by jeho spytował, a džěsche š njemu: Sy-li Boži ƚyn, rjekń, šo budža tele šamjenje šhlěb! To by došč hlěba bylo ša jeho čželo, a wschón hlód by štajeny byl. Čzert ƚamo jeho wužaduje, šebi ƚamemu pomhacž se šłowami: Sy-li Boži ƚyn, šewak to njewěrju. Boži ƚyn tola njebudže hlodu tradacž. — Wón runje tak šhani, kaž njewěrjajz, kiž pod jeho ššchžom nimo džěchu a š šłowu wjachu a džachu: Sy-li ty Boži ƚyn, štuš š šchžy dele. Drje by Jezus šebi mohl ƚamemu pomhacž, ale ƚacž by to po woli ƚwojeho Wótza bylo? Njedyrbiesche wón žyłu ƚwoju njebještu mój š tomu wužicž, šo by druhim pomhal a šim šłuził, a niž šebi ƚamemu? Njedyrbiesche wón tež wschu nusu čłowškeho žiwjenja pschecžerpicž a pschětracž a tak ƚwojim šobucžłowješam pschiklad dacž, tak je najšěpje šnježu? Njeběsche wón runje tohodla do šwěta pschišchol, šo by čłowješam pokasal, kaš moža woni we wschěm šhorju a we wschěj nušy š čžěcžy a š prawdu wobštacž a hišćeže špokojne a šbožowne džěcži Bože bycž, šdy by wón tomu nadawkejš čžeknył, njemohl šich pschiklad bycž. Šsnano tež tebe spytuje šhudoba, jako by to najwážnišče bylo, šo čłowjeł potrebnosće a žadoščje ƚwojeho čžela špokoji a šebi wscho popščeje, ƚaj wschě wješela wopatawa, špomi na to, šštož Jezus špntowarjej wotmošwi: „Čłowjeł njeje žiwy wot šhlěba šameho, ale wot kóždeho šłowa, šotrež psches Boži ert dže.“ Ty maš tola tež njšmjertnu dušy, a ta čže tež šštarana a špokojena bycž, a ta je wjele wážnišcha ƚacž šachodne čželo; tej pak jědž a picže njepomhatejš, ale Bože šłowo a Boža šnada. Tuž pntaj najšprjedy Bože šraleštwo a jeho prawdošč, a tebi budže wscho druhe pschidate. Šaj twoja dušcha je žiwa wot prawdoščje š šhady. Wo to dže w twojim žiwjenju. Šewak je wona hlódna a lačna a šhinje. Tutu woprawdžitosć čže twoja žyrkej wucži. Tak ƚo njedaj na wopacžne šolije w šwojim žiwjenju šwonyč, kaš čži, kiž jenož na to wužadžeja, ƚwoje žiwjenje

wużiwacj. Chto czi pomha, hdy by runje zły śwēt dobył a pał na swojej duschi schłodował? Młodzenzo, hladaj na prau czēr žiwjenja!

Hdyž bēšche Ješuś w hamotnośczi a nudy wobstał, jeho cžert spytowasche we wulkim ludapólnym mēšcze a jemu, jako bēšche spōsnał, kał kłutnje ſo wón na duchowne ſtutkowanie a dofonjenje ſwojeho powołanja ſamerjeſche, ſpyta pucz po-kaſowacj, po kotrymž mohł wón bōrſy wobdžiwanje a pſchiz- wyſkanie wſchēch dohncj: „Eſy-li Boži ſyn, ſkocz dele; pſchetoz pižane ſteji: wón budže ſwojim jandželam pſchikaſacj, a woni budža cze na rukomaj nožycj, ſo by ſwoju wolu wo- žadyn kamjeit njeſtorcził.“ — Hdy by Ješuś njeſtranjennj i wjerſchta templa ſkoczwiſchi na ſemi ſtał, kał by njewērjazny ſwēt jeho ſławil a jemu hołdował. Wſcho ſudjenje a cžer- pjenje by jemu ſalutowane bylo; tajke ſtutki chze wčyrny ſwēt widžecj. Ale by to wēra byla? By to ſbōžnoſcž komu pſchinjeſlo? To by kelleſki ſtutk byl. To rēka Boha ſpyto- wacj. Bōh drje rad cžlowjekej w nudy pomha, ale hdyž ſchtō i lohkomynſknoſcžu ſo do ſtracha poda, je Bōh winowaty, jeho wumōž? Ješuś njehaſche ſebi ſlužicj, ale Bohu a cžlowie- kam. A tutym možeſche jenož ſlužicj, hdyž jim pſchiklad po- ſluſchnoſcže a ponižnoſcže da. Prawny pucz k ſławje a pſchi- pōſnacza wjedže pſches poſluſchnoſcž a ſwērnoſcž. — Spytuje tebe cžeſczelatomnoſcž? Njedaj ſo cžertej ſlepicy. Eſwoju cžeſcž dobudžeſch ſebi i poſluſchnoſcžu a cžerpliwocſcžu w do- bryn. Drje prōſdne rēcze liſchczeryow nētotrehoſtuli ſawjedu, ale poſluſchaj na to, ſchto czi ſłowo Bože prēduje: „Hdyž ſcže wiſchitto cžinili, ſchtož cžinicz ſcže winowaczi, rjēkncze: my ſmy njewuſchni wotrocžny! Njedaj ſo pſches prōſdne rēcze ſwēta ſawjeſcž k njeprawemu ſtutkej. Knježe, wucz mje cži- nicž po twojej woli; pſchetoz ty ſy mōj Bōh, twōj dobry duch wjedž mje po prawym puczju! Tež ſpytowanie k lohkemu a ſwjerſchnemu žiwjenju w ſwētowej cžeſczi Ješuś wotpoſtaia.

Tola cžert njepſcheſtanie ſpytowacj. Wospjet wjedžeſche jeho na jara wyſołu horu a poſaſa jemu wiſchitke ſwētne kra- leſtwa a iſch kraſnoſcže a džeſche: „To wiſchitko chzu czi dacj, jeli ſo dele padnywſchi ſo te mni modliſch.“ Jačo by to wſcho cžertej ſluſchało a wón zły ſwēt ſmēł roſdaricj, tōn kłudy, kiž tola nicžo nima a njemōže cžlowjekej nicžo dacj hacj roſ- kacze a wēcžnu cžwilu! Kał wón ſo naduwa! Tola Bōh može wjeſcž na wyſchiny cžłowſkeho žiwjenja a cžlowjeka tež ſe ſemſtkimi kublami a i nahladnoſcžu pſched cžlowjekami žoh- nowacj. Ale k tomu maſch j e m u poſluſchacj a ſo k njemu modlicj. Jeho je zły ſwēt; wón je jōn ſtworil a jōn wjedže. Cžert czi k wuſpēchej w ſemſtkich naležnoſcžach pomhacj n j e m o ž e. Bōh jenicžny pał može cze tež na wyſchinach cžłow- ſkeho žiwjenja ſdžeržecj, ſo njeby padnył. Cžert lubi cžlowje- tež wſcho mōžne wabjaze, ale na kōnzu tola njemōže czi nicžo dacj, hacj hubjeiſtwa. Njepoſluſchaj na njeho. Bōh ma wo- prawdže kraſnoſcž a može ju tež dacj tym, kiž jeho lubuja a do njeho wērja. Ale ſpytowanie njewēr. A hdyž ſy ſo jemu ſtanje ſpjeczil, wón cze tež wopuſchczi a ty ſy wumōženy, ſy dobył. A tajke je to ſbōžne ſacžucze! Je czi, kał bychu czi Bo- ži jandželjo wſchudžom ſlužili, haj zły njebjeſa ſo ſobu wjeſhela na twojim dohncju. Pſchetoz Bōh chze, ſo by wiſchit- tim ludžom pomhane bylo.

Tač bē ſpytowanie Ješuſa wojowanie, kotremuž nie- bjeſa a hela i napiatoſcžu pſchihładowaſchtej. Tu dyrbjeſche ſo wopokaſacj, hacj je Ješuś wopravdže prawy ſyn Boži, Bohu poſluſchny a jeho kraleſtwa pſchisporjazny. Hdyž bēšche Hadam, prēni cžlowjeł, leſknemu ſpytowaniej podležal, Ješuś, druhi Hadam, tola doby a ſtwori ſapocžatk noweho cžlowje-

ſtwa. Po kim ſy ty ſo radzil? Kōždy budž imyſlenny, kał Je- ſuś Khrjſtuſ tež bēšche.

Nētko maſch ty, luby ſchecjzjano, tež pomoznika w ſpy- towanju, kiž ſnaje twoju ſłaboſcž, a može czi pomhacj. Two- ja ſamžna mudroſcž a mōž njedohahatej. Tež twōj roſum czi prau wērnoſcž pſchezo njewotkrnje, ale ty ju namaſach w Božim ſłowje, kotrež je czi najwadžniſcha brōit. Ewucžuj ſo w nej, kał tōn Knjes ſtajnje cžerta i Božim ſłowom ſbi.

Spytowana pſchindu cžaſ žiwjenja. Cžim bōle pał ty ſte- mu napſchecžiwō ſtejiſch, cžim bōle ſpytowač mōž nad tobu ſhubi a potom ſkōncžnje pſcheſtanie cze nadbēhowacj, a jan- dželjo Boži czi ſluža.

Schtōž tu dohycze chze doſtacj
A tam kōnu njebjeſtu,
Dyrbi pſchezo ſwērny wotcač
We wſchēm cžeržkim bēdženju.

W ſwōjatym pōſtnym cžaſu.

Ecž. Jana 1, 29: Hłaj, to je Bože jehnjō!

O jehnjō Bože ſwiate,
Ty wot wſchēch ſchizowane,
Sa wopor ſa naſ date,
A ſwiate namaſane,
Eſy wumohlo naſ i hrēcha,
Wot ſmjerce, ſheho ſmēcha.
Eſmil ſo nad nami, o Jeſu, o Jeſu!

Naſ wſchēch tač lubowało
Eſy, ſwiate jehnjō Bože,
Eſo na ſchiz pſchibicž dało.
Tač my pſches Tebje ſbože,
Haj ſbōžnoſcž mamy i hnady
A wodate wſchē padny.
Eſmil ſo nad nami, o Jeſu, o Jeſu!

Kač wjele cžerpił w ſwēcze
Eſy k najchom' wēcžnom' ſbožu,
So mēli derjemēcze
Pſches wēcžnu hnadu Božu!
Cžehit naſ wſchēch bliže k ſebi,
So mohli byč pſchi Tebi.
Eſmil ſo nad nami, o Jeſu, o Jeſu!

Sdžerž, ſachowaj naſ ſwēru
Wiſchi ſebi, Jeſu ſwōjaty.
Kač cžerpił ſy pſches mēru,
So wērjazym mohł daty
Byč nētk ſaſ Twōj raj jažny,
Pſches wopor twōj tač kražny.
Eſmil ſo nad nami, o Jeſu, o Jeſu!

Czi kłwalbu, džač, cžeſcž damy,
So wumohł ſy naſ ſwēru
Wiſchē i wēcžnej' ſmjerže kłlany.
Sdžerž, poſchlit Ty nam wēru,
Wjedž ſbōžnje naſ ſe ſwēta
Dom, tam hđžež wēcžna hēta.
Eſmil ſo nad nami, o Jeſu, o Jeſu!

Naſ wumōž wot wſchōh' ſheho,
Ty Wumōžniko ſplny!
Proſch Wōtza njebjeſkeho,

So był nam hładny, łmilny,
 Kiz pyta łhubjonego
 A hlada pokutneho.
 Esmil ło nad nami, o Jezu, o Jezu!

Wjedź, Jezu, lubość Twoja
 Naš dom do Twojoh' raja.
 Tam jedži dułcha moja,
 Hdjeź ło tał derje maja
 Czi Twoji wumoženi,
 Dom ł mērej dowjedzeni.
 Daj nam twój mēr, o Jezu, o Jezu!

Jan Wiczas.

Wjełelcze ło, io wasche mjena w njebjębach łu pišane.

Tuto łoowo namakaš Łu. 10, 20. Ty maš łoeb i o wascz nētkle w tutym mēkazu wšchēdnje pšched wocz i a do myšlow a łoebi io rospominacz. Wono je, kaź wēš, našche ewangelište hełło ia tutōn mēkaz februar, kaź bē ia januar hełło: „Chze-li šhto ia mnu pšchincz, tōn ło saprēj łam!“ — Łu. 9, 23 — Teź ty maš bycz czinjeť tutoho hełła a maš tutōn mēkaz februar ia to wužicź, io ło wudołpokniš w tym, tał, io potom samōžeš to hełło lēta 1937: „Ty dži a pšchpowēdaj to kralestwo Bože!“ — Łu. 9, 60 — czinicź, haj žiwy bycz i tym, io se łowojim wjełelenjom a radowanjom pšchpowēdaj Bože kralestwo, a to i tym, ł a ł ło w j e b e l i š, kał ło wjełeliš, hdnź czašy tałkeho a drugeho wjełelenja tu ło, na pš. teź, hdnź tu pōstnižy ło, — a dale i tym, io ło w j e b e l i š, io ło raduješ teź, hdnź tu nusa je a łchiz. Ty wšhitko prawje samōžeš, hdnź wēš, hdnź ło toho wjełeliš, io twoje mjeno je w njebjębach łapišane — i Khrysta łrwju. Ty to wšhitko samōžeš, hdnź ło i Tejom Khrystom ławjašany i tej wēru, łotraź wušnawa:

„Ła łrej a prawda Khrystuša
 Je moja drałta pšchitojna,
 S tej pšched Bohom ia wobłtač hzu,
 Hdň do njebję nuts poczałnu.“

Haj niz jenoź tehdy, „hdnź do njebję nuts poczałnu“, nē, wjažy hiłcze: „i tej pšched Bohom ia wobłteju, dołhoź tu po tutej semi du“, dołhoź tu žiwy łoym na tutej semi, njech je czoł tajki abo łajki. Do toho pał łołucha, io my nētko teź tōn pucz, łotryź je Jezuš Khrystuš nētko łabo nastupił, tōn pōstny pucz, ia Jezušom džemy nje ł a m y l e n i — haj njełampleni, byrnjeź ia tu było łajki, łotryź łchiz, Jezušowny łchiz, łampli, io woni dale wjažy nočzedža hieź ia tym, łiz je na łchiz łchol. Haj, runje łajki dla maš ty jało łcheczełijan hieź ia Khrystušom tutōn pucz łchiza — a to i wjełelenjom, io bychu runje łajzy łpōłnali, io je nam hałle i tym, io Jezuš Khrystuš czełpiełche, mōžno, ło wērnje, wutrobnje radowacz, a to łohodla, dołeł je wōn i tym, io czełpiełche a bu łchizowan, našche mjena łapił do łnihow Božeho kralestwa niz jenoź, nē łamo do łnihow Božeho džęczatłwa. Hałle i tym, io je Jezuš Khrystuš dołonjał łowoje czełpienje, je nam to prawo date, io łmēmy wulkemu, łowiatemu Bohu ło bližicź a ł njemu łrajicź: „Abba, łuby Wōłcze! Wōłcze naš, łiz ło w njebjębach!“ So pał to łmēmy a mōžemy, je nam mōž, ło teź wērnje wjełelicź tehdy, hdnź nusa a łtył a łłoda drugeho wjełelenje łaczēri a hubu ł morłotanju wotewri.

Tuź pał nētk rošłudnje pod tuto hełło ia februar: „Wjełelcze ło, io ło wasche mjena w njebjębach pišane!“ Rosmyšłujmy łoebi io džēť kaź džēť, io by wono žyle našche było se wšchē, łchtoź žada a łchtoź dawa, a io bychmy my byli i dobrej mozu a i dobrej brōnju wjažy wuhotowani ia czał pšched nami a tał i czim wjełchim žohnowanjom łchli łowoj pucz, pšchpowēdajio po Jezušowej porucznołczi kralestwo Bože — a to teź niz najpołlešy tył dla, łotryź ło nētko łotuja na łonfirmaziju a hzedža łoebu do tutoho džęła w Jezušowym kralestwje. So by jim to wjełele było a io bychu ia njo derje pšchihotowani byli a io bychu w naš dobrny, łrēnił džęłaczēriow a dobre pšchilady mēli, to je našcha wēž a wotwižuje wot toho, hacź a kał ło ł tutym łołowam a hełłam mamy.

Žyrfej a łtat.

Wjesbožni bolschewikojo ło łabo ras łjawnje łjewili, łchto hzedža a łajkeho dułha džęci ło. ło łjawnym wōłjewjenju łraja: „My hzedmy žyrłwe žyleho łołwa łapalicź. Wšchwiłowarjo wšchē nabožinow dyrbja wēdžęć, io iał žadny Bōh pšched łahubu njeuwłhowa.“ Šchtoź se łołowami łraja, to se łkutkami łajgluja: W mēłcze Włagowełchłchēnł łteji — nē, łtejełche łjana łathedrala. Bolschewikojo łpyłachu 5 łrōcz, tu tōn Bōži dom rołłelicź. Łola wōn wōłta łtejo. Tuź jōn łapalichu. S wulkim wrjełłotom ło łjany łwar łłōcznje łołny. — W Španiłkej w mēłłaczł Cervera w Kataloniłkej łajłelichu bolschewikojo mēłłnił a 94 łatolłkił łtudentow, dołeł io łucz i njełachu Bōha hanciz. — My wēmy, io wylche nał a wylche nił, tōn, łiz wylche wšchłłkił, Bōh, a tutōn njełatyla jenoź wšchē łajke huby w łołojm czał, nē, wōn łniczi a łahubi teź wšchē łajke łkutki i tymi, łotryź je wšłłłowachu.

Se Eserbow a i dalōfa.

Radio. Powšchłłownje ło łola nał jara wobžaruje, io nam radio mało nabožneho, łcheczełijanłkeho łosticza, kaź Bōže łołžby, nutrołcze. Łohodla njech je tu na nēłchto, łchtoź łwjełela, łokašane. Hamburgłki łčelal ma łōđu pōndželu, nētkle 3/47 łodžin, łyđženłki ławodny łchpruch. Sa tutōn łajimuje ło iał wjažy a wjažy, niz jenoź w łukraju, ale teź we wukraju. Łajimaze a łwjełelaze je, io ło runje na tuto wuhotowanje radia łokałe łołojłch pōłłajenyl wšchelake wułnamne mēłłna a wuławy a domy, tał 10. łorps nēmyłkeho wōłłka, nēmyłke łōđžłłwo Raniłkeho morja a wulke namōłłke domy a wuławy. Kał je i wjełe dołiłow wucžłłacz, łhromađuje ło łoriadnje pšchēzo hiłcze pšchibwaza wōłada, łołchecź runje tuto łcheczełijanłke pōłłelstwo. — Njełyrbjało io i nastorkom bycz, io radio wjažy łajkeho łosticza?

Najwjełłche byrgle abo piłchjele žyleje łemje natwarłchu nētkle do doma Ełwi. Žurja w Łondonje. Wone maja 2000 piłchčelow; najmjełłłcha i nił je 2 žłm. dołha, najwjełłłcha 9 łetrow.

S Barta. (Žyrłwinłta rołprawa.) Narodžilo je ło w našej wōładze w łęczje 1936: 29 džęci (łēto 1935: 36), a to 12 hōłow a 16 hōłow, 1 džęczō morwe. Mjes nimi 4 njełmandželłke. Ełwój łchčēriłki łołub wobnowi 44 (35) łaczēłłkił džęci, a to 13 hōłow a 31 hōłow. Wērowanjow bē 15 (15), pšchpowēdanjow 26 (21). Khowali łmy 22 (14) wōłowow, a to 1 morwonarodžene džęczō, 3 młode hōły, 1 młodženza, pšchē 30 łēť: 2; pšchē 40 łēť: 1; pšchē 50 łēť: 3; pšchē 60 łēť: 1; pšchē 70 łēť: 7; pšchē 80 łēť: 2; a jało najłłarłchju Madłenu łwud. Granłłowu i Dubrawki: 92 łēť 25 dnjow. Ełwōłdnyl bē hromadze 1490 (1491) a to 610 (614)

mužškich a 880 (877) žónškich abo 805 (730) řerbškich a 685 (761) němškich. Swonka Božeho domu wužiwašče Bože wot-
kaſanje 88 (97) wořobow. Šbėrki řu wunjeřke hromadže
1025,73 hriwow, nimo toho řa miřijonřtwo jako dary ř miři-
žonřkich řa řchcziłow atd. 310 hr., a wjele darow njeřnatnyř
wořadny řa řkutki lubořcže. Wřhēm hiřcže ras wutrobny
džař! — Bōh žohnuj nařchu wořadu a kōžde řkuttowanje we
njeř, řo by rořtka w tym, kiž je to hłowa, Jeřuř řhryřtuř!

Š **Rořacziž** mamy wo wořadnyř podawlař lėta 1936
řcžehowaze řdželič. Narodziło je řo tu we wořadže 5 džeczi,
nimo toho narodziřcže řo dwė swonka wořadny, tař řo mamy
we wořadže 7 džecziatłow ř lėta 1936, 5 hōłzow a 2 hōłczzy.
1935 bė 15 narodow. Wuffřcženyř bu 7 džeczi, lėto přjedny
15. Njemandželřkich narodow njebė. Šwōj řcžczeniřki řlub
wobnowi 8 džeczi, kař lėto přjedny, 3 hōłzy a 5 hōłzow. Wřhi-
powėdanjow bėchu ři a jenož jene wėrowanje, lėto přjedny
řchtyri. Šemřke řu tu we wořadže 4 wořobny, lėto přjedny
5; nimo tutnyř wumřė mlōda hōłza ř nařcžeje wořadny w Bu-
dyřchinje a bu tam pořhownana. Tu pořhownařmy nařpomnje-
nyř řchtyřcōř a jenu přjedawřařu wořadnu, kotrař w Lubiju
wumřė; 1935: 5. Wėchu to: nan a mandželřki, 67 lėt řtary, a
jeho 30 lėt řtary řyn a 3 wudowny a maczerje řwojeje řtarobny
wot 71 hačř 76 lėt. Ř řpowėdži pobny 472, ř nich 20 doma. Mjes
nimi bė 203 Šserbow a 260 Němzow; lėto přjedny bė jich 503,
a to 235 Šserbow a 268 Němzow. Do kollektow nawda řo
wřřho hromadže 371,95 hriwow, lėto přjedny 271,54 hr. Ša
Šnutřkowne miřijonřtwo dari řo 27 hr. a wřřhelake jenotli-
we druhe dary. Ša Šakře miřijonřte towarřtwo nařhroma-
džiřmy a wotėdachiřmy 123 hr. porjadnyř darow a 17 hr. wo-
řebityř řa jubilej a řa Gořnerowe 30 hriwow. Ša Woři
dom dari a nadžėla řo to a tamne; tař dořta dwōjzy wulke
řwėczi řa řnjeřowny woltař. Bōh žohnuj wřřcēř daricželow
a řkladowariřow bohacže po řwojeř hnadže a tohorunja jich
dary a tyř, kotryř řu wėnowane. Bōh pomhař zylėj wořa-
dže a kōždemu jenotliwemu w njeř, řo řo wřřchityř řkrucziřmy
w nařcžeř řcžcziřanřkej wėrje a řwėrni cziřnerjo řmy ewan-
gelřteho heřka, kotrež řteji na tutnyř lėcže: „Ty pař dži a přhi-
powėdaj Bože kraleřtwo!“ a to ř wutrobu, ř ertom, je řkutkom
a ř zylym žiwjenjom wřřchudžm a řtajnje.

Bibliřki pucziř.

Njedžela Inwocavit: 14. febr.: W mojeho Wōtza domje
je wjele wobnydlenjow. Šdy by tomu tař njebyło, dha byř
ř wam řjeknyř: Ja du tam, wam to mēřto přhiřhotowacž. Ja-
na 14, 2. — Mat. 4, 1—11. — řeř. 58, 6—9. — Šchtož pař
cže dom řo wjeřelič, tōn dyrbi po tym puczu hič, kiž wulki
mjenujemy. Wo řchėrořim wřřař řawėřcže, hdyž runje řjany,
řlōřchtny je, my dom přhiřcziř njemōžemy: pucž řchėroři bjes
pořuty je dompucž jara řtrařřniwy. Pėtr Wlōřk, Žionřte hlo-
řny 476, 6.

Pōndžela, 15. febr.: Ja řym pař wuřwolik a pořtajiř, řo
bnyřcže wy řchli a plōd přhiřnjeřli a řo by wařř plōd wotřař.
řana 15, 16. — Ř. 306, 5. — Mark. 5, 1—20. — řořua 24,
1—10.

Wutora, 16. febr.: Jeřuř džeřche: řacheo, řėř řucže dele;
přchetož ja mam dženřa w twōjim domje wotřač. řuf. 19, 5.
— Ř. 341, 1. — Mark. 5, 21—34. — řořua 24, 11—24.

Šerjeda, 17. febr.: Dženřa budžeř ty řo mnu w para-
diřu. řuf. 23, 43. — Ř. 106, 10. — Mark. 5, 35—43. —
řořua 24, 25—33.

Šchwōřk, 18. febr.: Řnježe, cžeřch-li, dha mōžeř ty mje
wucziřczič. Mat. 8, 2. — Ř. 99, 1. — Mark. 6, 1—13. —
Řnihi řudniř. 6, 1—10.

Piatt, 19. febr.: Wny hiřcže njeřcže řo hačř do řwė
přchcziřwili na bėdženju přchcziřwo hřėhu. řeř. 12, 4. —
Ř. 353, 7. — Mark. 6, 14—29. — Řnihi řudniř. 6, 11—23.

Šsobota, 20. febr.: Šdy by wřřař ty wėdžalo, dha by ty
tež wopomniło w tym řwojim czařu, řchto řo ř twōjemu mē-
reř hōdži. řuf. 19, 42. — Mark. 6, 30—44. — 2. Mōři. 33,
17—23. — Tuž dha wopomni ř czařom tudny, hđže twōj pucž
dže, cžlowjecže! Šsmjercž ta přhiřdže nařle druřdy, potom
řka: pořdže je. řotom řana pořuta ničžo wjazy njepomha.
Wřřho, řchtož cžlowjeř tudny řnyje, ač, to wōn po řmjerczi žnė-
je. (Žionřte hlořny 501, 9.)

Wiřtowanje. Do wořadow: řich dořcž cže, řo by nařche
řopjeřko niž jenož po mjenje, ale teř woprowdže „wořadniř“
było. řohodla cžyřli řo wřřchityř řobu wo to pořtaracž, řo na-
řche řopjeno teř potom, hdyž řu rořprowy wo lėcže 1936 řkō-
cžene, pořjadnje rořprowy a powėřcže ř wořadow dořtawo.

Ředaktor.

Ša Řeminiřcere: ř. w M. — Ša řculi: ř. . . ř w ř. —
Ša řactare: ř. . . ř w ř.

Šlicžbowanje řerbřteho pobocžneho miřijonřteho tow. w Budnyřchinje a wokolnořczi na lėto 1936.

W lėcže 1936 je řo řa řwonřkowne miřijonřtwo woprowalo:

(□ = miřijonřki řa řchcziř, † = cžiřtario „Miř. pōřta“.)

ř Bortřteje wořady: □ 186.91 hr., † 13.60 hr., přhi woprowjenyř 18.55 hr., přhi nutrořcziř a řonřteř řlužbje 90.94 hr.	310.— hr.
ř Budeřcziřteje wořady: † 104.— hr., paćeřřke džeczi 28.— hr., ř kollektow 290.— hr., jenotliwė daru 18.50 hr.	440.50 hr.
ř Budyřteje Miřaliřteje wořady: □ 161.— hr., † 120.— hr., přhi woprowjenyř 191.— hr.	472.— hr.
ř Budyřchinskje wořady	38.58 hr.
ř Budeřcziřteje wořady	210.— hr.
ř Ğobdžiřteje wořady: kollektu na miřijonřkich řwjedžen- yř 119.29 hr., ř řniřow řa miřijonřtwo 100.— hr.	219.29 hr.
ř Ğrodžiřcžanřteje wořady	400.— hr.
ř Ğucziřanřteje wořady	80.— hr.
ř Ğlukřanřteje wořady: □ 55.91 hr., † 38.99 hr.	94.90 hr.
ř Ğmaleřanřteje wořady: □ 20.80 hr., † 14.30 hr., miř. přchcziř 19.40 hr., přhi adventřřkich nutrořcziř 3.— hr.	57.50 hr.
ř Ğminariřteje wořady: miřijonřki wjecžor 14.27 hr. druhe dary 62.13 hr.	76.40 hr.
ř Ğmjeřwacziřteje wořady: kollektu přhi miř. přchėd- nořřtu 8.63 hr., druhe dary 38.35 hr.	46.98 hr.
ř Ğořacziřanřteje wořady: □ 33.— hr., † a přhi wo- prowjenyř 72.85 hr., wořebite dary 17.15 hr. cžornuř 0.50 hr.	123.50 hr.
ř Ğořřchjeje wořady: □ 146.42 hr., † 15.90 hr.	162.32 hr.
ř Ğwjelečanřteje wořady	200.— hr.
ř Njemjenowaný dar	20.— hr.

hromadže 2951.97 hr.

kotrež dořta Šakře hłowne miřijonřte towarřtwo w Ğrježdžanach

W lėcže 1935 bėřche darow . . . 3224.31 hr.

Tuž bėřche řařdžene lėto 1936 mjenje 272.34 hr.

Řnjeř řwōjateho miřijonřtwo žohnuj wřřchitke dary a řdžerž a přhiřpoř-
jeř lubořcž ř miřijonřtwo mjes pōřanami w nařchich řerbřkich wořadach.

W Budyřchinje, 15. wulkeho rōřka 1937.

řarař em. řjeda, pořadniř.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twoj swjatos,
Zradny e.

Za staw sprony
Naoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbike njedželske łopjeno

Čaložil 1891 Křtjebjanfil farar dr. theol. a fil. Bjeđich Sella.

W Budyščinje

21. februara 1937

Bauzen

Njedžela Reminiscere.

Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam: Je-li so pšehćizne šorno do semje njepadnje a njesemrje, dha woštanje wone hame; hdnj pak semrje, pšehćizne wjele plodow. Jan. 12, 24.

Dženža mamy šažo čjestne wopominanje wšittich našich padnjennych rjekow šwjecizic, wšittich tnych, kiž njeišu šo tehdom pšehed dwazeczi lětami se šwětoweje wójny wrócizili do domišny, kiž šu wonka woštali, kiž leža w zujej semi, abo hdnj šu domišnu šažo widželi, šu na šmjercz khori byli. Na nich špominamy š čzesćliwosću a š džakownosću, runje tak kaž tež na tnych, kiž šu po wójnje hišće šwoje žiwjenje woštajili ša wótzny kraj. Woni wšě šu tamni rjekajo, kotrymž pomnjecze džehńišćeho dnja je wěnowane.

Alle njesabudžny, šo w špoczatku šwjateho pošta šteji- my, w čažu, w kotrymž mamy my šfšesćizjenje, my Žesukowi wuczobnižy šwojeho Knjesa a Šbožnika pšehewodžic po najčesćišćim pucžu jeho žiwjenja w čažu, w kotrymž šmy šebi pšehedewšali: „Š Žesukom nam dajće čahnyć, hladacž jeho štopjenjow, wot šwěta na šwěće štanecž, hić, kaž wón je přjedny šcho!“ W tutym šwjatym čažu špominamy žyle wošebje na to, kaž wón, našch Knjes, šwoje žiwjenje da ša naš, kaž wón je tón, kiž njeje pšehišchoł, šo by dał šebi šlužicž, ale šo by šam šlužil a šwoje žiwjenje dał š wumožanju ša jich wjele.

Šotajkim: Wumrjecze tu a wumrjecze tam! A šo hódži, runje w poštnym čažu špominacž na šmjercz našich padnjennych rjekow. A šo hódži ša to tež njedžela Reminiscere, pšehetož šacžanske šłowo „Reminiscere“ po šerbškim ničžo da- le njeřěka hacž „špomá!“ A dwoje je, šštož džehńišća nje- džela Reminiscere naš wuczi:

1. My widžimy, kaž hórke wumrjecze móže być.

2. My widžimy pak tež, kažki bohaty plód móže tuto wumrjecze pšehinješć.

1. Šórke hěšhe wumrjecze našich padnjennych rjekow. My njehamy ničžo pšeherašnicž. Haj wšah, čažy šahojara ny. Alle hórke tuteho wumrjecza tola woštanje: Čłowje- tojo, štrowi, šynli, młodži, nanojo, šynojo šu wuczahnyli, hušto pošni šahoritocze. A njeišu šo do štareje domišny wrócizili. Abó šu šo wrócizili, ale šymješćo šmjercze we šebi nješo, woni widžachu domišnu hšće ras a wumrje- chu. Wjele šboža je šo na tajke wašhny šfšahlo.

A wjele šo woprašča: Čžehodla to? A to čžim bóle, čžim dlěje wšcho trajěšhe. Někotryžtuli šo woprašča: Móže to Bóh šžyla pšehiwolicž? Tón abo tamny mēnjěšhe, šo njemó- žěšhe wjažy do Boha wěricž. Kóžny, kiž šebi bē myšlicž, šo je Bóh jenož luby Knjes, kiž wšcho tak čžini, kaž čłowjek šebi žada, dyršješhe wěru šhubicž, dofelž jeho wěra dozžyla hišće prawa a došpofna niebē. Alle tón, kiž wjedžěšhe, šo móže Bóh tež w potajnym być, šo móže naš tež po pucžach wješć, kiž nješnajemy a nješrošumimy, kiž šnaje 90. psalm, w kotrymž pobožny spěwať spěwa: „Šchtó wěri pak, šo ty šo tak jara hñewašch? A šchtó boji šo pšehed tajkej twojej šuro- wosću?“ tón je šo tehdom hacžle prawje na šwojeho Boha wobrocžil a wěru šahowal.

Alle šmjercz, wumrjecze je pšehozo hórke, tež tam, hđžěž šmjercz je wumožanja ša čłowjeka, pšehozo ma šwoje ža- hadlo: w čłowjeku bē žiwjenje a móž a hibanje, a po šmjerc- czi je žiwjenje šnicžene a hibanje je šaštalo, wšcho je šymne a proste a morwe. A wumrjecze we wójnje bē tak hórke, do- felž jich tak wjele bē a dofelž někotryžtuli š nimi mohł hišće džehža žiwy być! Někotražtuli šwójba mohla šo w džehńišćim dnju hinať mēcz! Keško šwójbných nanow woštaji wudowu a džěczi! Někotryžtuli šyn, kiž mohł nē- to štaršchich podpjeracž, wošta wonka. A po wójnje njeje ša-

stało, wulka je liczba tych, kiž su sa našu nowu niemiwojowali a swoje žiwjenje sa to woprowali. Na dženbniškim dnju mamy so na to wscho dopomnicž, pschetož tutón džen blišča jim tola zyle wošebje, jim, našim padnjonym rjekam.

Alle potom je dženbniški džen tež druha njeđzela hwiataho pošta, kiž naš pokasuje na hwiata czejpjenje a wumrjecze našeho Knjesa Jesom Khrysta. Njebě jeho wumrjecze tež hórke? Wón štejesche na wšchinje hwojeho žiwjenja; hwiataho ščenikojo nam rosprawja, kak je skutkował jako předar a pomoznik. A ludjo džiwachu so jeho wuczby, pschetož wón wuczjesche jich móznje, jako jedyn kiž poknomóz ma, a niž kaž pišmawuczeni. A kak jara hmiti so nade wšchěmi, kiž k njemu pschidžechu w někajkej nusi! A wón, kiž hwiataho bě, Boži syn, dyrbesche wumrjecz. Hdnyž so na cžłowške wašchnje prashamy, šcho bě dozpěl? Njebě njeđonjany skutk sawostajit? A hórke bě dale, so su pobožni jeho na kich pschidžechi, farijejszy, pišmawuczeni, mšchnizy, kiž chynchu wošebje pobožni hycž, su jeho skónzowali! A jedyn i jeho wuczobnikow bšche jeho pscheradnik! Haj, hórke, czejke bě jeho wumrjecze. Erudny kónz je tón namakał, kiž bě najlěpši na tutej semi byl.

2. Alle bšche tajke wumrjecze podarmo? Kak Jesuž Khrystuž sam praji? „Zeli-jo pschenczne sorno do semje nje- padnje a njeemrje, dha woštanje wone hame; hdnyž pak semrje, pschidžech wjele plodow.“ Ze to pschirunanje, sakon pschirody, kiž naš Knjes sam na so naloži. Wón sam je tajke pschenczne sorno. A kak Jesuž to mēni, móžemy hēbi i tym wujaknič a wuklašč, so my najprjedy tuto pschirunanje na našich padnjonych rjekow naložimy.

Bšche jich wumrjecze podarmo? Dženka widžimy, a to někto lěpje hačž krotko po wójnje, so jich wopor podarmo nje- bē. Šcho by so stało, hdny njebychu hwoje žiwjenje wažili? My to hēbi skoro wumrjecz njemóžemy. Sa jich wóznny kraj je so wscho stało. A jedyn i mlodych němstich bažnikow wójnišeho cžaka bšche to wuprajit: Němska dyrbi žiwa hycž, tež hdnyž dyrbinmy my wumrjecz!

Nē, je kaž sakon pschirody: Sorno dyrbi do semje pad- nycž a wumrjecz, jenož na tajke wašchnje wjele plodow pschi- nješe, hewal niž. To je so pscheco jako šjewilo w žiwjenju. Hdnyž na to myšlimy: Kelko wěrjazych dyrbesche w žalost- nyh cžakach pschescžehanja šchescžianškeje wěry hwoje žiwje- nje woštanje. A cžim wjazy wumrje, cžim wjazy nowu wē- ru namala! A jedyn zyrkwinski wótz je wuprajit: „Krej martyrijow je hymjo zyrkwje.“ A tež krej padnjonych rjekow je hymjo, kiž w našim wóznym kraju plody pschidžech. A niž jenož šrudoba naš wobkneži, ale dyrbi hycž džen czejne- ho wopominanja, na kotrymž ma naš tež džakowanje dopje- nicž sa wscho, šchož su cžinili. A špominajmy tež i džakow- nošču a i czejčliwošču na hynow našeho šerbiteho luda, kiž su hwoje žiwjenje woprowali sa naš wulki wóznny kraj a kiž su so na tajke wašchnje dopokajali jako najšwěrniški štaczenjo!

To wscho njech je nam dženka w tutym předowanju, we tutym pschidžech Božeho šlowa pschirunanje sa Jesu- škowe wumrjecze. My nješmemy hēbi myšlicž, so wumrje- cze našich rjekow a wumrjecze našeho knjesa Jesom Khrysta je jene a šamšne, wjele bóle je dwoje. A i jažnosčju dyrbinmy wuprajicž, so šmjercž našeho Šbóžnika je něšcho, šchož je so jenož jenicžki ras stało na semi a móže so ženje wjazy wošpjetowacž, a žane hinasche wumrjecze na šwěcže móžesh hwiatemu wumrjecžu našeho Knjesa ani kuf pschi-

runacž! Alle to móžemy wuknycž i dženbniškeho dnja: Wu- mrjecze njeje podarmo. A to njech tamni hēbi praja, kiž maja hewal předowanje wo šchidžowanym Khrystuž — kaž hwiata Pawoł praji — sa wulke pohóšchenje abo sa hlu- polč. My wěmy, so naš Knjes njeje žadny njeđonjany skutk hwojeho žiwjenja sawostajit, ale so dyrbesche hycž do Jerusalema, so bē jemu wot hwojeho Wótza w njebjechach tak postajene, na tajke wašchnje hwoje žiwjenje dołonjecž a i tym kónowacž.

Jesuž Khrystuž bē sam to pschenczne sorno, kiž do semje padnje a semrje a pschidžech wjele plodow. A my šmemy iute bohate plody jeho wumrjecza dženka hšchče wužiwacž, pschetož my, kiž hewal na šwěcže žadny prawy mēr a žane wumóženje njenamafamy, wěmy: Ta šchraja leži na nim, so bychmy my mēr mēli a psches jeho rany šmy šahojeni, šmy wumóženi. A nješabudžmy tehodla na tajkim dnju kaž na dženbniškim džaka, kiž šmy jemu winojcži, dženka, kiž chze- my i tym dopokasacž, so šwěru sa nim šhodžimy, kaž je wón prjedy šchol

Džak tebi, Jesu, špěwamy,
so sa naš šhudnyh wumrjecz hē
a nam je hwojeje drohej krowju
hē dobył prawdošč njebještu!

18. februara.

Smy so wšchitzy šandženy šchwortit dopomnili, so su Lutherowe šmjertniny, so naš reformator D. Martin Luther 18. februara 1546 w Eislebenje we wěrje do Šbóžnika Jesuža Khrystuža wumrč? My mamy dozyla wschu pschi- cžinu, na njeho a na jeho skutk a tež na jeho šbóžne wumrč- cze myšlicž, — někto w našim cžaku pak wošebje. To tež hycž tehodla, dokelž je kanzler a wjednik Adolf Hitler Luthera mjenował najwjetškeho mjes Němzami. A potom: Luther je tón muž, kotrehož hēbi Wóh šbudži w němštim lu- du, so by tutemu a i tym wšchitkim ludam dał to wulke ewan- gelijon wo Jesužu Khrystužu, Šbóžniku wšchěch cžłowjekow, šnowa cžište a prawe a tak tón šakad, na kotrymž jenicžny je šložene wscho wěrne trajaze a špokojaze šbožo cžłowjekow — jenclichnyh kaž ludow.

Na kónzu jeho thešow, kotrež Luther 31. oktobra 1517 na durje hrodowškeje zyrkwje we Wittenbergu pschibi, šteji w 95. thešy: „Wěry postad zyrkwje je najšwěcžiške Ewan- gelijon krašnosče a hnadny Božeje.“ A jeho pošelstwo sa naš cžak je to: „Wóh je Wóh, Khrystuž je tón Knjes; ewangelijon je postad zyrkwje!“ Lutherowe pošelstwo sa ewangelisku zyr- kej je to: „Pschidžech to ewangelijon!“ A Lutherowe pošelstwo sa lud je to: „Woštan Khrystuše, wojwodže duške, šwěrnny!“

A to je tež to pošelstwo, kotrež ma Luther sa tebe! Tuž mēmy so wšchitzy i druhim wulkim luda, kiž je i našeho cžaka a prajmy i nim a budžmy žiwi i nim, šchož i nim pra- jimy — i pošnym maršchalom Šindenburgom, kiž wušna a wobšwědča: „Šwojeho Šbóžnika našu we wutrobje! Šwojeho Khrystuža džeržu twjerdže hačž do hwojeje pošled- njeje hodžinki!“

Něšcho sa pacžetške džeczi a — sa wšchěch.

Snate je, so knjeni dr. Mathilde Ludendorffowa pišche a wojuje pschecžiwu šchescžianškej wěrje a tehodla tež psche- dewšchēm pschecžiwu Bibliji. Wona wudawa, so su Biblija hake w 11. lěštotku šhotowjena.

Wo tym powjedasche farat w paczerstej wuczbe dzjećom. Tuż postaje paczersta holza a rjekny:

„Njewě dha Mathilda Ludendorffowa niczo wo tym, so je prěnja němka kniha pšcheložt Biblije, totrož biskop Alfilaras pšcheloži?“

S krótkka a dokładnje bu s tutym krótkim słowom paczerstekeho dzjećca porażene tuto wudawanje spšchaczellki. S toho móže žebi kóždy pšchillad wsacz sa to, tak žo to i druhim ma, šhtož wona tak pšhecziwo Bibliji piša. Ale mēnisch ty, so to wottrašduje, jeje wudawanja dale rosnošhowacz? Ně! Dojcz jich je, kotřiz to dale rosnošhujaja a tak pšhecziwo Bibliji a wěrje šchězuwaja. Čžehodla? Dokelž to pšhecziwo Bibliji! A Biblija ma tajke žadanja a tajke wěrnošcže, kotrež žo cžłowiskemu w cžłowjetej njeľubja a satanej hišcže mjenje. A tehodla wužiwa satan, antikřyst kóždy žredť a kóždy pucz, so by Bibliji a wěrje šchědodžal.

Ale niž jeno, so bychmy tu tole wupowjedali, štajichmy jo tu! Ně! S toho nastawa prašhenje sa nasche paczerste dzjećci: „Šhto wěsch ty wo Bibliji? Šchitach tež ty žej tak žwoju Bibliju?? By tež ty tajke porážaze słowo sa Bibliju prajicz mohło, wjedžo na pšch., so biskop Alfilaras něhdže wožoło lěta 350 hižo Bibliju do gotišteje — germaništeje — rěcže pšcheloži?“

A hišcže wjazny! Wy starschi, cžitacže wy je žwojimi dzjećimi Bibliju? Widža a cžuja wasche dzjećci, so wy Bibliju ľubujecže? Móžecže wy, hdyž žo tak pšhecziwo Bibliji a wěrje rěcži, šhto prajicz a prajicže wy šhto?

A štaracže žo wy wo to, so ma wasche dzjećzo žame žwoju Bibliju, i kotrež ma wone žame sa žo wobštacž pšched Bohom tu we žiwjenju a junu, hdy. žo šjewi se žwojeje dušhu we wěcžnošcži pšched nim? Móžesch dzjećcu sa žiwjenje — a sa wumrěcže — nušnišcheho dara žobu dacž abo ke šonfirmaziji wěnowacz, dnyžli Biblija je? Šswójbna Biblija, něšhto wulzy rjane a špomožne a nušne to! Wona nješhubi nicžo wot žwojeje wažnošcže, hdyž ty cžinišch po hešlu: „Róždemu jeho Bibliju!“ Wona dyrbi hycž šrejedžichcže žwojžbneho žiwjenja, wožoło kotrehož žo wšchitzy hromadža! Haj, wožoło njeje mataj hromadžicž štaršchej wšchěch žwojžbnych, tutym pokasujo pucz do wěrnošcže tak, so kóždy i nich jón rad žam sažo tež pyta.

A kaž paczerste dzjećzo, kaž nan, macž, tak žy tež ty prašchany, njech žy, šhtóž žy: „Kaž je i tobu a i twojeje Bibliju?“ Abo hdyž žam žwojeje Biblije nimašch: „Kaž je i tobu a i Bibliju?“ A móžesch ty něšhto sa nju prajicz a prajisch to? Abo je to, šhtož kažazeho w cžahu, w tebi škasho šchěcžijansku wěru?

Ša mlodžinu.

Pšched krótkim tu wocžišchěžane słowo, kotrež je pólny maršchal von Mackensen w šandženym novemburu pšchi pošhwjeczenju doma sa Hitlerowu mlodžinu prajič, je tež runje w tutym cžahu słowo sa nasche paczerste dzjećci — a niž jeno sa nje, ale tež sa jich štaršchich, haj dozyla sa štaršchich. Wšchitzy dyrbja wjedžecž: „Wy njemóžecže to w pšchichodnych wojowanjach a rošhružowanjach jako dobri wojazy wopokasacz, hdyž wy njěšcže w šchěcžijanskej wěrje šažoženi!“

Šo bychu to wšchitzy cžitali a žlyšchell! Dajcže to wšcho, šhtož je pólny maršchal prajič, žim wšchěm cžitacz, jelišo woni žami šopjentko nimaja, ľubi cžitarjo, ľube cžitarki!

A tomu, kiž je tak pšched mlodžinu rěcžak, je to i wutro-

by a i dołheho nashonjenja pšchishlo. Praji tola pólny maršchal tež ras tuto žłowo: „Sa žym pšches 85. lěto mojeho žiwjenja i Božej hnadu w nješlemjenej mozy žiwjenja dale krocžik, žym pať kóždy wołomit sa wotwołanje hotowny.“

A hdyž tu něť telko wo tutym žławnym wojaku němškeho wójška napřchachmy, pšchipřichmy tež šchěhowaze hišcže, šhtož nam jeho wobras wudošpólnja:

Pólny maršchal von Mackensen je žo jara sa to štarat a tež žam sa to wjele woprowal, so by wješ Mackensen pola Łauenburga doštojnny Boži dom doštala. Dobri wězywuštojni žu jemu pšchi tym pomhali. Na wěži wšhaja něť tji šwonny i rjanym pólnym šynkom, kotrež do kraja klinežha a wošadnych do Božeho doma wołaja. Najwjetšchi i tutnyž ži šwonow, kotrehož hłóž najšhľubichy, je njebočžicžkej mandželškej pólneho maršchala wěnowann. Na nim šteji: „Nješapomácže drohich morowny!“ Šsrjedžny šwón, tež wjecžorny šwón mjenowann, ma wopominacz macžer pólneho maršchala a ma na žebi špruch, kotrož wona wošebje ľubowasche: „Špěwaj a dželaj!“ Na šlecžim šwonje šteji šspruch jeho něcžišcžeje mandželškej, kotrož wón i jašnym hłóžom pšchipowjeda: „Čžescž budž Bohu we wyškolšcži!“

Biblija.

Šažo bu nowny pšcheložt Biblije do rěcže, w kotrež ju hišcže njeměšachmy, došonjann. W lěcže 1925 bě pšcheložt Noweho Testamenta w rěcži „Ławenda“ w Afrizy hotowny. Něť je šuperintendent Šhwellnus po škilětnym dalschim dzěle žyłu Bibliju do tuteje rěcže pšcheložik; po dalschimaj lětomaj bu něť tež cžišchěž došončženny.

S tym je tutón němki mišionar mlodej žyrkwi w kraju „Ławenda“ wulku pomoz pšchinješł; šdobom je wón tež wědomošcži wo afrikanškich rěcžach derje pošlužik.

Žyrkej a štat.

Šwangelška žyrkej Němšteje šteji w rošhružnym cžahu a i njej kóždy jeje šlaw: Wubjerť Šwangelšteje Žyrkwe Němšteje je nadawł, kotrož bě jemu doměrjenn, sa šjednoczenje a šmērowanie žyšeje šwangelšteje žyrkwe pšchepodaty, němštemu ministrej sa žyrkwine naležnošcže wrócžo dať, dokelž njebě móžno, nadawł dowušonjecž. Němški minister Kerrl je wjedniškej a kanzlerej wo tym pšchednošchował a wjedniš a kanzler Adolf Hitler je němštemu ministrej porucžik, so ma wólbu generalneje šynody pšchihotowacz. Doniž tuta nowny žyrkwiny porjad njepoštaji, wostanje wjedništwo žyrkwe pola dołalnego wubjerka. Šwangelškim dyrbi tak šmóžnjene hycž, w polnej žwobodže žebi po žwojeje woli sa pšchichod žyrkej tak šriadowacz, kaž maja to sa najšěpšche. Wjedniš a kanzler Adolf Hitler čže tak šmóžnicž a dozpicž, so w němškim ľudu šteji a škutkuje jena šjednocžena šwangelška žyrkej. — Drobnišcheho wo tym njehodži žo dženža — wutoru — hišcže prajicz. Ale to dyrbi a móže žo hižo prajicz, so ma kóždy šlaw šwangelšteje žyrkwe tu žobu škutkowacz, so by žo wšcho tak štalo a šriadowało, so to Bohu i čžescži, wšchěm Šwangelškim a jich wošadam a tak žyštemu ľudej i žohnowanju. —

Radio: Njedželu, 28. februara, rano we 8 hodž. šcžele Dipšł šwangelšku raššchu nutrošcž. Rěcžecž budže farat Bodenstein-Hochweitzschenski, kotrož bě pšched wjaz lětami w Šchěrachowje i šatarjom a potom dlěžiči cžah wjedniš šwangelšteje žonškeje mlodžiny w Šakškej.

Wedomność a nabożina — Wissenschaft und Religion —

Wo tym łu łu w poźlednim czaŕu w Nėmŕkej a w druhich europiŕskich krajach pnyŕitarjo, lėkarjo a druzi ŕastupjerjo wėdomnoŕce wuprajili. Wŕchi tym je łu njewiko, ŕo je liberaliŕtiŕke a a materialiŕtiŕke ŕtejniŕcejo, na kotrymž jich w ŕandźe-nych lėtdźeŕatkach wjele ŕtejeŕche, prėjo ducha a duchowne a taŕ Boha, wėrjo jenož, ŕchtož bė mőžno widźecž, wėricž, wa-żicž, licžicž, wot jich wjele wopuŕŕczone. W Amerizy je to po-dobnje; to nam wobŕwėdźeja ŕcźehowaze wuprajena: Uni-wersitny profesor dr. Lowic piŕche: „Njech cži, kiž žadny dru-ghi idol njeŕnaja, ŕhibe jenož tu wėrnoŕcž, lotruž mőža wė-żownje dopoŕajacž, dźeja ŕwój pucž, woni paŕ njeŕmėdźa ŕebi pŕŕipadnyč dacz, ŕwoje mėnjenje pŕŕipowėdacz jako te, to- trež by jenicžy pŕaczilo.“ — Univerŕitny profesor Hopkins powoła łu w jennyh ŕ jeho knihow na ŕłowa lorda Kelvina, kiž praji: „ŕchtož je ŕwucženy, ŕylnje a doŕkadnje ŕebi ro-ŕnyŕłowacz, toho nuŕuje wėdomnoŕcž ŕ wėrje do Boha“, a pŕŕipomni: „Je njewuprajnje intereŕantne, wobŕwėdźicž, ŕo je wėdomnoŕcž po nėczim ŕ materialismom pŕŕenajŕczena — überŕättigt —“

Podarmo łu pŕchezo jaŕo pŕŕiwizowarjo hibanja nėm-ŕłowėrjazyh — Bewegung der Deutschgläubigkeit — ipny- wali, wutworicž a natwaricž woŕadny, kotrež łu w jich nabo- žinje ŕaložene. Na tute poŕpny hladajo a je poŕwėdujo, praji hrabia Reventlow, kiž bė łuobu ŕ wjednikom tutoho hibanja, ŕo je praktiŕny njemőžno, wutworicž wulke njeŕŕeŕcijanŕte, nabožne, organiŕowane ŕjednocženŕwo. —

Se Serbow a ŕ daloka.

Konfirmacija je lėtka hižo taŕ bliŕko. Kmőtija a pŕŕe- czeljo naŕchich paczerŕŕŕich dźeczi kupuja dary. Wot dawna ŕem luby dar ŕa konfirmaciju łu ŕpėwarŕke, ŕa ŕerbŕŕe dźecžo wėŕo ŕerbŕŕe ŕpėwarŕke. W ŕerbŕŕej cžisŕczerėni macze rjany wubjerŕ ŕerbŕŕŕich ŕpėwarŕŕŕich. A tutym kniham pŕŕidźeli łu Biblija. Kőždemu jeho Bibliju! rėta ŕ poŕnym prawom heŕlo ŕ naŕŕeho czaŕa. A bėle lubowany dar hacž wjele rő- žow a kwėtkow łu dale dobre knihi. Tež ŕ tutymi wam we ŕerbŕŕim domje poŕluža. Dobra kniha woŕtanje ŕa pŕchezo a mőže nam pŕchezo jaŕo nėŕŕto dobre dacz ŕa žiwjenje. Se wŕŕhėmi darami paŕ ŕjednocžny ŕbožo pŕŕecža, kotrež paŕ nje- ŕmėdźa bjes nutrneho dobroŕŕŕenja woŕtacž.

ŕ Kluska. Zyrkwinske powjeŕcje. W lėcze 1936 naro- dži łu w naŕŕej woŕadze 43 dźeczi, mjes nimi 1 morwona- rodžene a jene, kotrež bėrŕy po narodze wumrje, a 2 njeman- dźelŕŕej dźeczi, ŕ kotrejuž łu jene bėrŕy pŕŕipőŕna. Wŕŕipo- wjedalo je łu 28 ŕlubjennyh porow, ŕ kotryhž łu 19 tu ŕwė- rowa. Konfirmėrowalo je łu 50 paczerŕŕŕich dźeczi. Semrė- lo je 29 woŕadnyh, ŕ kotryhž bu 28 tu pohrjebanyh. Wože wotkaŕanje wužiwaŕŕe 1395 ŕpowjednyh, mjes nimi 574 mužow a 821 žonow abo 740 Serbow a 655 Nėmžow. 51 mjes nimi bu doma woprawjennyh. Njech woŕada roŕcže we wŕŕŕŕim na tym, kiž je ŕłowa, ŕhryŕtuŕ!

ŕ Lupoje. Zyrkwinska roŕprawa. Narodžilo je łu we naŕŕej woŕadze w ŕandźenym lėcze 12 dźeczi (lėto prjedny 15), wuŕŕcžilo 15 (13). Eŕwój ŕŕczerŕŕŕŕŕ ŕlub wobnowi 11 (13) paczerŕŕŕich dźeczi, 7 (8) hólzow a 4 (5) hólzow. Wėrowa- njow bėŕŕe 5 (3), pŕŕipowjedanjow 7 (4). Wumrjeło je 7 (4) woŕobow, najŕtarŕŕa bė Madlena Petraŕŕoŕwa ŕ Lupo-

janŕŕeje Dubrawny, kiž bėŕŕe 82 lėt ŕara. A Wožemu bliđu bėŕŕe wŕŕo hromadze 380 (336) woŕadnyh, a to 166 (143) mužŕŕŕich a 214 (194) žoniŕŕich; ŕ ŕerbŕŕej ŕpowjedzi bėŕŕe 132 (121) a ŕ nėmŕkej 248 (215) woŕobow. — Spomnjenja hėd- ne je hiŕŕcže, ŕo naŕŕa woŕada ŕažo bjes paŕŕŕja je, doŕež je zyrkwinska wŕŕŕnoŕcž 15. novembra 1936 knjeŕa wŕara ŕŕoŕtu do Budyŕŕina na Michaŕŕu woŕadu powołaŕ. Na- ŕŕa woŕada, kiž łu nadžija, bėrŕy ŕažo noweho duchowneho doŕtacž, łu nėtko ŕ Minakala łuobu wobŕara.

W Dipŕu, w mėicze ŕwėtaŕnatnyh maŕow, wutworja rumnoŕcže, w kotryhž mőžeja łu wŕowarjo a pŕŕekupny ŕeicž ŕa ŕnutŕtowne natwarjenje a wofŕewjenje w ŕŕeŕcijan- ŕŕej pŕŕeŕjednoŕczi ŕ druhimi. — Tole je ŕnamjo ŕa to, ŕo tu pŕŕŕi wŕŕej mėŕŕenju mėnjenjow tola žadanje je po taŕkim ŕendźenju w ŕŕeŕcijanŕŕim duchu ŕamo na maŕy, kotraž tola dźeŕa a wobŕaranja a roŕŕŕŕenja doŕcž pŕŕŕŕŕuje; to paŕ je tež ŕnamjo ŕa to, ŕo je ŕŕeŕcijanŕŕa zyrkeŕ na tym, wŕŕe ŕŕadnoŕcže wutrebacz, kotrež łu ŕŕiczeja, a paŕ tež wŕŕem, kiž ŕŕadnoŕcž pytaja, ŕŕadnoŕcž dacz, łu natwaricž a ŕŕu- cžicž w tym, ŕchtož naŕŕeje wėrny je.

Bibliŕŕi pucžnik.

Reminiscere, 21. februara: Budž ŕwėrny hacž do ŕmjerceje, dha chzu tebi kŕonu žiwjenja dacz. Eŕewj. Jan. 2, 10. — Romŕ. 8, 31—39. — Jan. 3, 3, 12, 24—26. 3, 16. — Budž tehodla, o wutroba, kaž ŕ cželom taŕ tež ŕ duŕŕu nėtk Bohu Knjeŕej poddata pŕŕŕi wŕŕelkim ŕwojim ŕŕŕižu. Ach, wojuj! ŕchtož łu njebėdži, tőn kŕonu wėcznu njewidži. K. 463, 7.

Bėndžela, 22. februara: Proŕŕcže, dha bracz budźecze, ŕo by łu waŕŕe wjeŕele dopjelnilo. Jan 16, 24. — K. 508, 3. — Marŕ. 6, 45—56. — Knihŕ ŕudn. 6, 24—32.

Wutora, 23. februara: Pėŕ paŕ bė w jaŕtwje dzeržany; ale zyrkwina gmejna modleŕŕe je bjes pŕŕeŕtacža ŕ Bohu ŕa njeho. Zap. ŕ. 12, 5. — K. 221, 1. — Marŕ. 7, 1—16. — Knihŕ ŕudn. 6, 33—40.

ŕrjeda, 24. februara: Jeŕuŕ rjeŕnje ŕ ŕwojej maczeri: Žoniŕka, hlaj, twój ŕyn. Potom dzeŕŕe wőn ŕ wucžomŕŕej: Hlaj, to je twoja macz. Jana 19, 26. 27. — K. 104, 4. — Marŕ. 7, 17—37. — Knihŕ ŕudn. 7, 1—12.

ŕtwėrŕŕ, 25. februara: Mój łu wŕŕaŕ teho njemőže- mój woŕtajicž, ŕo bychmój njeŕėcžaloj, ŕchtož ŕmój widžiloj a ŕŕŕŕaloj. Zap. ŕ. 4, 20. — K. 270, 2. — Marŕ. 8, 1—12. — Knihŕ ŕudn. 7, 13—25.

Piatt, 26. februara: ... a pŕėdowawŕŕe jemu ewan- gelion wot Jeŕuŕa. Zap. ŕ. 8, 35. — K. 628, 1. — Marŕ. 8, 13—26. — Knihŕ ŕudn. 11, 1—12.

ŕsobota, 27. februara: Ebőžni łu cži, kiž njewidža a wŕŕaŕ wėrja. Jan. 20, 29. — Marŕ. 8, 27—38. — Jeŕ. 26, 1—15. — Knježe, pój, bydl w naŕ, njech je duŕŕa moja ŕwajatniza na ŕwėcže twoja; pój, łu w naŕ pŕŕekraŕu, ŕo cze lubujemy, ŕwėru tebe czeŕcžujemy. Namaŕacz chzyl łu dacz wŕŕudžom nam na ŕwėcže, ŕo cze czeŕcža dźeczi. K. 289, 7.

Liŕtowanie:

Kn. S. B. w B.: Wulki džaŕ. Wosjewimny rad. Wŕŕe- jemy žohnowany, cžŕŕŕi pőŕny czaŕ. Redaktor.
ŕa Okuli: B. . . ŕ w B. — ŕa Laetare: B. . . r w B. —
ŕa Judita: K. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Nadoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Čaložit 1891 Křrjebjanstf farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyščinje

28. februara 1937

Bauzen

Njedžela Dkuli.

Schtóž so mnu njeje, tón je pschecziwo mi; a schtóž so mnu njehromadzi, tón rosšpje, Luk. 11, 23.

Kschesczijanstwo steji w tutych dnjach psched kschizom Jesom Křrjita. Sswjaty kschiz je mějtno rosšudženja sa kóždeho čłowjela. Sswjaty japoschtol Pawoł praji 1. Kor. 1, 18: Pschetóž to kłowo wot kschiza je hlupošč tym, kiž šhubjeni budža; nam pak, kiž my sbóžni budžemy, je wone Boža móž. Tuto kłowo njedyrbimy jenož čitacž jako kłowo, kiž je japoschtol w swojim čažu ludžom w Korincze pižal, ně, wone nam płaczi a wone chze nam prašchenje pschedpołožicž, na kajkej stronje stejisch ty? To kłowo staji nam wulle prašchenje wěcznosće: šhubjenu abo sbóžny?

Tak chze Krijes tež j našim kłowom k rosšudženju napominacž; wón chze nam dženska prajicž, wotucžecze, šwjecžecze Dkuli, t. r. hlajcze štajnje na Krijela, pschetóž jedna šo pola kóždeho wo najwažnišče sa čažnosć a wěcznosć. Je jara lhutne kłowo, hdnyž Jesuž rjeknje: schtóž so mnu njeje, tón je pschecziwo mi; a schtóž so mnu njehromadzi, tón rosšpje. Je to woprawdže tutón Jesuž, kaž jim wjele wot naš psched woczomaj steji, tutón pscheczelnivy sbóžnik, kiž bē čizeheje myšle a s wutrobny počorny, tón wumožnik, kiž pscheprožny: pójcze šem ke mni wschitzy, kiž wy spróžni a wobceženi seže, ja chzu waž wofschewicž, tón Jesuž, kiž mějesche šosumjenje sa wschě kłabosće a brachi a kiž tak rady hrěchi wodawasche? Wěscze, tajki bē tež naš lubny Jesuž, tón pscheczelnivy, kiž šu wot wschěch wopuschecženi a kiž dyrbja šebi prajicž, hdnyž ništo mje njerosumi, wón mje rosumi, hdnyž wschitzy mje wot šo štorčža, wón ma wutrobu sa mnje, k njemu móžu pschego pschitč. Ale Křrjituž bē tež rosšudženy muž, kiž wědžesche, schto chzysche, kiž ženje njekhabla, kiž njeda šo ani psches hanjenje ani psches hroženje wot praweho pucža

wotwjescž. Hladaj na njeho, študuj jeho, kaž w kóždej hodžinje j zplej duschu, rosšudženy šwoju pschizkušnosć dopjelni! Schtóž je jako dwanacželětny wuprajik: njewěstaj, šo dyrbju šryč w tym, schtóž je mojeho Wótža? to bē šlubjenje, kiž je potom dopjelni. Wón džerzi twjerdže ruku Wótža w njebjesach, dopjelni jeho wolu a pije kheluch a nješe kschiz, schtóž je Wótž sa njeho postajik, počkušny hacž do šmjercze, woprawdže žyly muž, rjek, kajkehož njeje šwět šažo widžal.

A nětko rěka:

Mój kschesczijano, sa mnu dži,
Dži sa mnu, Křrjituž rjeknje;
Sso šapřej šam, kschiz na šo wšmi,
Njeh duscha šwětej čjeknje;
Budž mojom' hložkej počkušny,
W žiwjenju mi podobny.

Schtóž so mnu njeje, tón je pschecziwo mi; a schtóž so mnu njehromadzi, tón rosšpje. To je pschecziwo wschěm tym prajene, kiž chzedža tak rady j tym jenym džeržecž, ale druheho tež lubuja, kiž šu dženska tat a jutšje hinał, kiž na druhich hladaju, kał bychu mohli šo šadžeržecž, hacž dyrbja mjelčecž abo rěcžecž, drusy, kiž šo prašcheja, schto mam ja wot wscheho toho, nimam pschi tym žanu schkodu? Tajkich čłowjekow njeha Jesuž Křrjituž, jich njemóže wón trjebacž. Pola njeho rěka šo rosšudžicž, pak, pak; pak žyle sa Křrjituža, pak sa satana. Jesuž chze naš žylych mēč, niz jenož jedym džel wot naš, niz jenož jenu hodžinu ras, ně, w kóždym wokomiku dyrbimy Jesužkej pschizkušecž. Rěka šo sa njeho rosšudžicž a šo se wschěj lhutnosću k njemu wušnacž, kaž w křluschu špěwamy:

Sso j lubošcžu šy podak sa mnje,
Čzi kłuscha moja wutroba;
Nětk hnada twoja pada na mnje
A twoja sbóžna šakkušba.

Ty wujednal by moje padn
 A by je czijnył wschitke sady.

O Jesu, sacziłchcz mjeno bwoje
 Ssam do mnje prawje hlubofo.
 Njech rjenje do mnje bwećzi twoje
 Najsopodobniſche wobliczo!
 Ssamlutki by mój wuſwolony,
 Chzu woſtacz i tobu ſjednoczeny.

Dha pał blyſchu hłoby, kiž praja, haj to je wschitto jara rjenje, ale hdze je tón człowjeł, kiž to móže? Hdze je tón, kiž by mohł i Chryſtuſom prajicž, ſchto móže mnje jeneho hrěcha dowjeicž, abo njeby my wjele bóle wschitzy hrěſchnizy, ludžo, kiž pſchezo ſažo bo wot Boha wotwobrocza a bwoje pucze dzeja. Spominajmy jenož na te hodžiny, haj bñadz dny, nje-dzele, mębazy, hdzež tał ſymni bęchmy, hdzež bę nam to błowo wera wſcho jene, hdzež njeby my bo bñadz izyla wo Jeſuſa ita-rali. My by my bñadz swontownje bobu czinili, ale to nicžo njebe! Runje pſches tutu liwoſcž by bóle Bože kraletwo ſa-niczil dnžli twarił. Pſchazelo, to bę figowz, kiž jenož lićje, a hdny wybeto pſchindze kczjenja męjeſche, ale to wſcho nicžo hódne njeje, hdny ſchtom zenje žane plody nima. Dha praji Knjes ſkóncznje, porubaj jón, abo kajke budne błowo to bło-wo tekſta: Schtóž ſo mnu njeje, tón je pſchecztiwo mi; a ſchtož ſo mnu njechromadzi, tón roſkypje. Tuto błowo budzi kóždeho!

Schto nęcio? Kał móžemy wobitacz? Kſcheczijenjo, do-pomimy bo na Jeſuſa jako toho, kiž njeje pſchichol, ſo by człowjeka budzil, ale ſo by jeho ſbóžneho czinil. Kał huſto a kał pſcheczelnije pſcheproby naž i bebi, wón je tón ſbóžnil, kiž je prajil: Toho, kiž te mni pſchindze, njebudu ja won wa-ſtorczicž.

Dha leži tam piſchi brjoſy rěki muž a ſpi. Ale w tym cza-ku je powęscž pſchichla, ſo wulla woda pſchindze, a woprav-dze woda teſ pſchezo bóle pſchidęra a wbohi, kiž tam piſchi ręzn ſpi, nje wę, w kajkim piſchje je. Sdalota wołaju pſcheczęlo, ale to nicžo njepomha, ſkóncznje bo jedyn ſchrobli tam pſches wodu hieč a jeho móžnje ſchajęč, ſo wotuczi. Tajta hodžina je nętko teſ ja tebe pſchichla! Kał huſto je Knjes tebe wo-kał, kóždu njedzelu w předowanju je cze wabil, te wo duſchu woſowal, je cze proſył, a ty, ty njeby poſluchal, by na ſta-rym puczu ſmęrom dale ſchol, by ſpał. Ale dha pſchindze Knjes dženka i tajkim khtnym błowom, wón tebe dženka móžnje ſchaje, ſchtož ſo mnu njeje, tón je pſchecztiwo mi; a ſchtož ſo mnu njechromadzi, tón roſkypje. Schtó njeby bo ſtro-žil, a wón cze tola jenož naſche ſbožo. To je tał prawje waſchnje wumožnika, wón njech ſo bo tepimy! Okuli, naſchej woczi cze nam woczi, ſo khtnoſcž, kiž pſchęd nami leži, ſpóinaemy, ſo widžimy, tał ſtraſchnje je, dale tał wo bñje khdžicž, hdzež bo wo to jedna, ſo bo khtnje roſkudžimy a ja Jeſuſom khdžimy. A w tutym roſkudženju njedyrbi naž nicžo wróczó dzeržecž. Maſch pſcheczelow, kiž czi praja, tał khtnje njebudęſch tola wſcho wſacz. Haj, my by my tola teſ kſcheczijenjo, ale ſchtož je pſchewjele, je pſchewjele, nje pſche-mybli bebi dolho jim prajicž, haj, dha njemožemy wjazy dale hromadze pucž pſches žiwjenje czinicž, ja hinał njemožu, ja dnyrby bo Jeſuſej woprowacz. Abó maſch powoľanje, kiž tebe wot Jeſuſa wotdęrzi, pntaj bebi i mozu bwoobodne hodžiny, kiž tomu Knjeſej pſchichluſcheja, njedaj bebi njedzelu jako džen toho Knjeſa wſacz, a hdny to a tamne tu na ſemi ſhubiſch, budze czi dwóžny w njebjebach ſarunane.

Tał cžemy naſcheho lubeho ſbóžnika proſyč, Knježe, wofaž nam twoje pucze a wjedž ty naž kam. Daj nam ſtajnje

prawje twjerdu wutrobu, ſo budze piſęzo bóle naſche wu-ſnacze: ty we mni a ja w tebi.

Hdny žiwjenje cze mam, ty węrne,
 Njech męje wſcho, ſchtož njeby ty!
 Czi dač bo, žiwjenje wjeſcž bweerne,
 Nętk hałle węm, ſchto ty mi by.
 O Jesu, mój ty dnyrbiſch woſtacz,
 Wſchu luboſcž twoju chzu ja doſtacž,
 Kaž lubje mi by bñubil kam.
 O ręka, kiž bo i njebjež lije,
 Hdny moja duſcha i tebe pije,
 Węm, ſo ja pſcheczęla cze mam.

Samjeñ.

Bętr Młónt.

My mamy tola wschitzy naſchu rjanu berbſtu protnyku a i njeje węmy, ſo bo 6. februara 50 lęt miny, „ſo je“ — tał piſche „Pſchędženak“ — „naſch najwjeſchi ludowy kęrluſcheč Bętr Młónt na pucžu pola Praſłowa nahle wumręł.“ A my cžitamy tola bweeru naſche „Eserbſte Nowiny“; tute by naž dny dolho na tole dopominale a tutoho naſcheho wulkeho Eserba wopominale, węnujo jemu naſtawli wo jeho žiwje-nju a jeho ſtutkowanju a podawajo pękne pokaſti i jeho kęrluſchow. Naſche kopieńko „Bomhaj Bóh“ je piſchezo ſažo a ſažo teſ bohate pollady, kotrež Bętr Młónt bwojemu berbſte-mu ludej ſawoſtaji, wužiwało a i nič to a tamne berbſkemu ludej poſkicžalo, woſebje w cžach, hdny w berbſkim ludu niłoho abo jich jara mało namaka, kotſiž bychu pękeń abo kęrluſch mohli abo teſ cžyli podawacz a tał i darom, kotryž Bóh jim ſpožęzi, bñužicž bwojemu ludej. Džakownje ſa to a dožyla džakownje czeſcžny toho, kotryž je tał rad a rjenje ſbudzil ſe bwojimi darami bwojemu ludej, ſpomina nętko dženka teſ na-ſche kopieńko na Bętra Młónta, prjedny hacž bo mębaz fe-bruár, mębaz jeho 50. bñjertninow, minje. Wóno to cžini džakowne ſa to, ſo je namakalo w berbſkim ludu tjoch, dwę Eserbowzy a jeneho Eserba, kotſiž tutkhwilu bweerne a pilnje jemu podawaja kęrluſche a pękne, kotrež ſaſpęworč a ſpęknicž jim ſmóžnja jich dary, kotrež Bóh jim dary, a kotrež woni wužiwaja Bohu i džalej a kęſęczi, berbſkemu ludej pał i žoh-nowanju a i radowanju. Jenu i nič wohladaja wiſchitzy teſ kęra w berbſkej piſchje, wóna piſche naſtawli a podawa kęrluſche a pękne pod piſchitkom „L“. Tamnaj druhaj dopiſhujetał pod „S. B.“ a „J. W.“

Pſchispominimy tu, dokełz ſaž a ſaž wſchelale napraſcho-wanja pſchindu, ſo jenajke piſchiti pſchezo tu jenu a kamžnu woſobu woinamjenjeja; potajkim „L“ pſchezo naſchu bweeru Driježdžanſtu bñbudžękaczętu. —

Bętr Młónt! Jeho wopominanje cžemy teſ tu ſbudžicž ſtrótkim pohladom do jeho žiwjenja a i pokaſtom i jeho kęrluſchow. Schtóž cžyl bo dale i nim ſabęracž, wſmi hiſchęze raſ protnyku a cžitaj a roſpominaj, ſchtož „Eserbſte Nowiny“ we tutym mębazu wo tutym kęrluſcherju piſchachu. Ale to njedo-baha: A tomu wſmi bebi kóždy Bętra Młóntowe kęrluſche a podnuł bo do toho, ſchtož je tutón muž ſpęwal i wutrobu ſe bwojeho žiwjenja a ſe žiwjenja berbſkeho luda. Mamy tu tola muža ſe berbſkeho luda, kotryž je bebi wažil wulzy wſcho, wo cžimž bę bebi węſty, ſo to je wot Boha. A to je žyle po waſchnju berbſkeho luda. Tohodla lubowaſche džakowny bwo-ju berbſku ręcž a narodnoſcž; wędęſche, ſo je Bóh jeho jako Eserba ſtworił a ſo cžze, ſo by jemu nętko teſ jako Eserb bñužil. To je dožyla tón jenicžny prawy nahlad, kotryž dny-rbiſch wo kóždej narodnoſczi męč.

Pěšnicz je wón hižo sapočzał w młodych lětach. Běchu jeho do wjałow wsali, hačž runjež bě šo, hačle 17 lět stary, šahe woženik tohodla, šo by šo wojeřstwa šminy. Wukupicz šo njemožesche, dokelž bě šyn khudeju staršcheju w Žičenju, hđež šo 20. měrza 1805 narodži, hđež š nimaj tež hiščeje na robotu khodžesche. Stejo na straži pěšnješche hižo a wutwori to do šlowow, šchož chzyšche š hlubinow jeho wutrobny, jeho dušche.

Wot wojakow přichšedšichi přšehydli šo wón je šwojej mandželškej Hanu rodženej Bindemannez se Žičenja do Džiwociz, hđež bě šebi nan 1821 roboczansku žiwnošč kupil a khodžesche tam na dželo. Wón je přšezho pilnje a tež czežko dželacz dyrbjal; dželajche na přš. šobu na železnizy. Hižo šchědžiwž khodžesche hiščeje bošy na dželo. Hačle w lěcze 1867 poda šo na wumjeńš. Straššišku žiwnošč přšewsa šyn. Dwe lěcze pošdžišho šhubi šwoju mandželštu; bě to jara czežko ša njeho. 18 lět je šměl po tym hiščeje tu dale dróhowacz, doniž Bóh tón Knjes šebi jeho nahle njewotwoša.

Wón bě šwěrnny Šserb, a to rěka přšezho tež šwěrnny šičšezžijan. Wón khodžesche kóždu njedželu ke mišči. Kóždy ras přšišťupi š rowej šwojeje mandželškej a wušpěwa tam Knjesowu modlitwu. Čžim šarschi bě a čžim bóle šo š šwojej šmjerčzi bližesche, čžim bóle špominasche we šwojich šerlušach na šmjerčž. „Ša widžu našdala tón wěčny dom, te nješješa!“ Ša a podobnje to š jeho šerlušow šliněži. Šako młody čžlowjek pěšnješche tež šwěrne špěwy a pěšnje. Šola š tym bu hinaš po podeniženju, šotrež mějesche ras w Račlowje, abo šepje po šlowje, šotrež jemu rjetny štary šwěrnny Šserb je šerbškej pobožneje wutrobny. Bě to w Račlowje mišijonšti šwjedžen a Šětr Młónš tam tež bě a wjele Šserbow. — Wošastajmy ras! Nješšijšča Šserbja runje š tuteje powěšče wobštoržbu a pominanje? Njedopomnja šo wjazy, šak je to bylo, hđny šu Šserbja šwječžili něhdže mišijonšti a druge šwjedženje a šak šu to tež š dalokich wošadow tam šhwatali šobu šwječžičž? Šak je to dženkša? Šak šu tute šwjedženje dženkša něšcho druge, šak je luboščž a šwěra Šserbow š Wožemu šraleštwu hinascha. Še šwjedženje nješbu ničžo druge dženkša! Wošastim — Šam na tutym šwjedženju přšišťupi Šětrej Młónškej hižo napomnjemy Šserb a rjetny: „Duby šratšje, Šy mašich wot Woša wubjerny dar špěwacz; našožuj šon jeničžy š čžesčži Wožej!“ Ša Šětr Młónš? Šačž runjež hiščeje młody, šacžu wěrnoščž tutoho šlowa, šak šo wšchě šwoje pěšnje š wojeřšlich lět špali a wot tutoho čžadža jenož hiščeje špěwasche, šak bě tamny šrajš, š Wožej čžesčži. Šo šak je přšezho tež šdobom čžlowjelam š žohnowanju, š špomoženju, š radowanju.

Ša š tutych jeho špěwow štajimy tu nětko jedny, šotryž naš šdobom dopomina na čžadž žyřtwineho lěta, w šotrymž šmy nětkle živi, na pošny čžadž. Šuž, wopominajo džaknje Šětra Młónša, tutoho šwěrneho a pobožneho Šserba a šerluššerja, wopominajimy tež džakni, šchož tutón čžadž nam š Młónšowym šerlušom dopraji:

Gethjemane a Golgatha!

To šu te šwjate města,

Ša šotrychž, moja wutroba,

Nětk nam'šakš Šesom Šhryšta,

Šiž wot šo šam a šwólniwje

Ša našche hrěchi čžerpjesche.

Šaj! wot šo šam a šwólniwje

Wón ša naš š šmjerčzi džěšche

Ša šnješesche wšcho ščerpilwje,

Šđny ššičžowaný běšche.

Šak čžišche, měrnje, ščerpilwje
Wón ša našch hrěch šo bědžesche.

Šđny ššišnižy ša dobrotu,
Šiž wón šim čžiniš běšche,
Šam „ššičžuj, ššičžuj“, wošachu,
Šha wón tež šwólnje džěšche
Š šam šwój ššičž šej nješesche
Šačž tam, hđež čžerpicz mějesche.

Šaj, hiščeje mřejo na ššičžu
Šych Wótža hnadži poda,
Šiž jeho na ššičž poššnyšchu:
Šim š wutrobu wšcho woda,
Šu dušchu Wótžej poruczš
Ša mřejo šlowu pošhili.

Še šlowa šak, šiz š Šesušej
Ššched Šilatam lud rěčži:
„Nješ na naš přšičžnje jeho šrej
Ša tež na našche džěčži“;
Še dyrbja nam ša šnamjo byčž,
Šo Bóh šo njeda ša šměch měčž.

Šak wjele štyšškej žakošče
Šón lud na šwoje džěčži
Ša tež šam na šo přšišněšš je,
Še šnate w žyřnym šwěčži:
Šak šarschich hrěchi šurowje
Ša džěčžoch budža šhlostane.

Šlaj, wošomnacž štow lět je
Šso hižo pominyšlo,
Ša dženkša hiščeje widžičž,
Šak je šo dopjelnišlo,
Šchož žadašche šej tamny lud,
Šak je Bóh poššlal čžěčži šud.

Šuž hrěšnižy, aš wopomněče
Še prawym čžadžu tudy,
Šak jara čžěčže šhlostanje
Šóh ščžele na te ludy,
Šiž w šwojej hrěššnej šhrošoščži
Ššam šebi šwój šud wupraji.

Šež nětk šo ludžo nam'šaju,
Šiž šwoje žorty čžerja
Š šej Wožej šwjatej bibliju
Ša žyle tomu wěria,
Šo žadny Bóh nješ' na nješju,
Šiž šudži ludy š prawdoščžu.

Šuž, jehnjo Wože na nješju,
Šiž čžerpilšch ša wšchě hrěchi,
Ššmil šo tež na tym hrěššniku,
Šiž š tobu čžerpi šměchi.

Šaj, šwojich šrawnych ranow dla
Ššmi š hnadže šožđoh' hrěššnika.

Šyřfej a štat.

Ššičžny drje wšchudžom čžadža š wjele praščenjemi, šcho nětko budže, hđny je wjednik a šanzler Adolf Štiller wuššas wudaš, šo ma lud žyřtwje šebi generalnu šynodu woličž a šak šam šwoju žyřšej řadowacz a šwój pučž do přšichoda přšičžotowacz. Šo tym budžemy šakle něšcho šrajčž móž, hđny tu to budže, šchož ma po porucznoščži wjedniša němššti minister Šerřl ša poššajenu wólbu přšichotowacz. Šo jene šak

je wěšte, so kóždy, kiž chze křesćizian być, so hewaf a wšchudzom a stajnje wupraji sa zyrkej, kotraž je sałożena na tym jennym a jeniczkim sałożku, kotryž je Ješuž Khrystuž, křizžowaný a stanjený, a tohodla tež nětko so tak wupraji. Haj sa to steji a wušnawa so tola křesćizian pščezo a dozyla a tohodla tola tež wšchudzom a pščezo, hdyž je sa tym prašchany! Ale wón pak tež, dolelž křesćizian je, so na kóždy pad wušnawa a njemjelczi, wón hweđczi a njewoſtanje ani lěni ani liwki doma a w kucze a w potajnym. Dajmy tež tu našchemu Pětrej Młóntkej nam něšto woſpjetowacž, šhtož wón pšched wjazy hacž 50 lětami spěwał a wušnał je:

Šhto mam ja w tutym cžažu wěricž?

A šhto je moja nadžija?

Hdyž hweť chze i tajkim žorty cžericž,

Šhtož pišche hwjata biblija,

A praji: To nětk njej' ja naž,

Sa rošhwětleny lud a cžaž.

Nětk kóždy ham po hwojej woli

Ssej hwoju wěru wumyžli,

A mēni, so so tajki moli,

Kiž hišcže wěri bibliji;

Ta biblija njej' — praja saž —

Sa rošhwětleny lud a cžaž.

Tak wón spěwa so prašhejo a wotmołwejo a powědajo nam wo tym, kak tehdy to bē pšched wjazy hacž 50 lětami, tehdy, jako pšchi wšchēm tak mjenowanym „rošhwětlenju“ a pšchi wšchēm ſdalowanju a wotwlaſowanju runje našche wožadny wobšwědčichu, so křesćizianske hu, so hwoeru mějo i Bibliji — wěšo i zyrkej Bibliji —, i Božemu domej, i Božemu bliđu! A wono njeje bjes smyžla, so hmy my runje w hwojatym poſtnym cžažu ſtajeni pod tute prašchenje — w poſtnym cžažu, kotryž nam pokáže hórko cžerpjenje a bēdženje Ješuža Khrystuža, tola pak tež tu wulku njeſapšchijomnu luboſcž Boha Knješa wšchewomózneho a wěcneho. Čžitajcže tola ham ras tutón dołhi kěrluſch žyly, kiž steji w Pětra Młóntkowych kni- hač pod čžiškłom 64! A čžitajcže nutrnje dale wšchē kěrluſche pod naprižnom „Křesćizianska zyrkej!“ My namaſamy tam kražnych a kaž sa naž a našch cžaž pižaných hłowow doſcž. Wón nam dopraji a po tym so mějmy:

„Naſcha zyrkej derje ſtej“,

Bóh so po njej horje bjerje!

Tuž wšchaf to, šhtož mamy w njej,

Dale wobarnujmy derje,

So tež bychu sa nami

Čžistu wucžbu namkali!“

Ge Eserbow a i dalofa.

Eserbsta Boža služba w Drježdžanach. Eswjaty poſtny cžaž je tu, cžiči cžaž, cžaž pšchihotowanja na wšcho to, šhtož je nětko pšched nami. Drježdžanszy Eserbja a kemschihodžerjo so nimo toho tež hotuja na hěrbsku Božu službu, kiž bu- dže, da-li Bóh, 7. mērza, njeđzelu Látare, w Křizžnej zyrkwi tu w Drježdžanach. Šchynri krócž wob lěto so tu Eserbja ſhromadžuja, pak wjeſſcha pak mjeiſſcha cžrjódka, hlyšchecž Bože hłowu w macžernej rěczi a wužiwacž hwojate wotkła- nje. Tež w tutym hwojatym poſtnym cžažu budžeja Drježdžan- szy Eserbja i Božemu bliđu křwatacž. Kak je to wutrobje a wuſcham derje, hlyšchecž lube mjehle, hěrbske synki i erta hěrbskeho duchowneho! S lubeje domiſny knjes duchowny

pšchihwata do jemu zuſeje zyrkwje, lubym krajanam a kra- janam předomacž a wjecžor w našchey hřjedžiſnje pšchew- wacž. To hu pšchewo natwarjaze hodžinki! Njeđzelu porođnju 1/4 hodžin, hdyž swony wšchēch zyrkwow mjelcža, wołaja swony Křizžneje zyrkwje le miſchi, a cžrjódki Eserbow do njeje křwataja. Wěšo mohli Eserbja zyrkej wupjelnicž, telko tu Eserbow bydli! Wjele i nich Božu službu njewopntuje; pak nohzu pšchicž, pak njewědža. Tuž, lubi Eserbja w do- miſnje, dopomnicže hwojich lubnych ſnatych a pšchecželow a hwo- je lube džerzi na hěrbsku Božu službu. Dopomnicže tež Wn- jich, so woni tež i nam hlyšheja. Woni to tež w němſkich no- winach čžitaja a hlyšcha to i kłětki pšchi němſkich Božich služ- bah. Tak je kóžda ſkladnoſcž wužita, to wšchēm tu bydlazym Eserbam ſdželicž, so to wědža. Tu ſetkaja so towarſchojo. Tu hmy kaž ſtari ſnaczi a lubi pšchecželjo. Tu hmy kaž doma a luczi ſnaczi, dolelž hmy Eserbja, a to je rjenje. Njeđzelu Lát- tare pak njech so woſebje wjele Eserbow a ſnatych ſeđdže. To daj Bóh!

L.

Bibliſki pučžnik.

Skuli, 28. febr.: O ty dobry a hwoerny wotrocžko, ty hu nad małym hwoerny byl, ja chzu cže nad wjele poſtajičž; dži nuts i twojeho Knješa wjekełocžzi. Mat. 25, 21. — Luk. 20, 9—20. — Mich. 6, 3—8. — Ta wěroſcž, kiž w Božy hwoj ſa- pocžatk ma a budže pšches jeho móž podpjerana, a Boži mēr cži na ſemi da a jónu najkražniſche wužiwanja. (Zionſke hłow- hu 347, 6.)

Póndžela, 1. mērza: Tak hwoerž tež waſche hwoetko pšched ludžimi, so bychu woni waſche dobre ſtutki widželi a waſcheho Wótža w njebjeſach cžecžili. Mat. 5, 16. — K. 23, 4. — Pſalm 129. — Knihy hūdnik. 11, 28—40.

Wutora, 2. mērza: Knježe Ješužo, wſmi mojeho ducha horje! Zap. ſk. 7, 59. — K. 101. — Mark. 9, 1—13. — Kni- hi hūdnik. 13, 1—10.

Esřjeda, 3. mērza: Wotoko džewjateje hodžiny ſawofa Ješuž i wulkim hłowom a džesche: Mój Božo! mój Božo! cže- hodla hu mje wopuſchcžil? Mat. 27, 46. — K. 103, 7. — Mark. 9, 14—29. — Knihy hūdnik. 13, 11—25.

Šchwórtk, 4. mērza: Ješuž džesche i Žariſejſkim: Wn- ježe cži, kiž so ham ſa prawnych pšched cžlowjekami cžinicže, ale Bóh ſnaje waſche wutrobny. Luk. 16, 15. — K. 394, 3. — Mark. 9, 30—40. — Knihy hūdnik. 14, 1—9.

Pjatk, 5. mērza: Bojoſcž pak jich wšchitkich ſapopadže a křwalachu Boha a džachu: Wulki profeta je mjes nami poſta- nył a Bóh je i hwojemu ludej pohladał. Luk. 7, 16. — K. 392, 2. — Mark. 9, 41—50. — Knihy hūdnik. 14, 10—20.

Esobota, 6. mērza: Ješuž džesche: ... šhtož mje widži, tón widži Wótža. Jana 14, 9. — Mark. 10, 1—16. — Jeſ. 52, 7—10. — Knježe, wjedž ty i dobrej radu moje žyłe ži- wjenje, so bych doſtał i lutej hnadu tajke kražne ſbóžnoſcže. Poněžny njech woſtanu, hřechow dla so wurudžu, njech na cžichu myhl tu hladam, twoju prawdoſcž hłódný žadam. K. 472, 10.

Liſtowanje. Kni. L. w D.: Doſtachmy, so džakujemy a woſjewjamy. Eſnadž doſtanjecže bórny ertny džak w D. Wšchēm ſa Látare Bože žohnowanje. — K. Ž. H. H. w D.: Tohorunja džak ſa wšcho, šhtož i D. pišacže. Redaktor.

Sa Látare: B . . r w B. — Sa Žudika: K. w B. — Sa Palmarum: K. w H. — Sa Žutny poſtaji i. pšchedžyda f. M. w B.

Sy-li spěwał,
Pilmje džětał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatos
Zradny e.

Za staw spróny
Naoj mócny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnny
Prez spar měrnny
Čerstwosc da.

Niech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech ci khmana
Ziwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Gserbiske niedźeliske lopjeno

Satožni 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyschinje

7. měrza 1937

Bauzen

Niedźela Łätare.

Math. 20, 28.

„Čłowjeka Esyn njeje pschischoł, so by dał hebi služicź, ale so by wón služil a dał hwoje žiwjenje k wumóženju sa jich wjele.“

Esamřne derjehicze je sa wjele čłowjekow hjes dwěla to najwadžnišce a najhwojeczishe na semi. Woni řu žiwi po tym řlowje, kotrež je čzert wunamakał: „Kóždy je hebi řam najbliřischi.“ Woni řu teho měnenja, so je wřhittko jenož k temu tu, so by k jich parřchonřtemu wužitkei řluřicźko. Pschi wřhěch řwojich řtuffach řo po tym prařheja: „Kařki wuřpěch a dobytł mam wot teho?“ A teř řwojich řobucźlowjekow po tym wobhladařu, kař hřchu jich najłepie sa řebje wuřiwali. Woni njechaju řenje řluřicź, ale pschezo řařluřicź a řnjeřicź.

Tařku řebicźiwoscź pak njechamy jenož pola druhich pytać a řatamacź. Tařka řebicźiwoscź teř we nař ředži a we njeředřbowannych wolomikach řo w nařhich mřřlach a řtuffach pschecźisřečujuje. To je ta řtara namřęta řhoroscź, ř kotreř ř čzert nařchu duřchu a řhromadne řiwjenje čřlowjekow řaje dojeři. To je tón řalořkny hřęh, ř kotrehoř třřaz druhich hřęchow pschirřdže, kiž nař do wotrocźkowřtwa teho řleho řtorcži. S tuteho wotrocźkowřtwa njemořemy řo řami wuřwobodžicź. To moře jenož tón jedny, kiž je řam čřicze řwobodny wot řebicźiwoscze, kiž je pschischoł, niř, so by dał hebi řluřicź, ale so by wón řluřil a dał hwoje řiwjenje k wumóženju sa jich wjele.

Wřhittko, řhtoř wo řesufu wěmř, je řluřba řa nař. Tuta řluřba řo w Bethlehemje řapocza a na Golgacze řlónczi. Wón řo w niřkosczi a řhudobje narodži, so hřchmř psches jeho řhudobu bohaczi hřli. Haczřunjeř wo řwojim bójřkim pořhadže wě, wostanje řwojim řtarřhim pořluřchny a řluřobny, doniř Wótž jeho do řlawnořcze njewoła. Potom dže na řwo-

je řbořnikowe řajtojnřtwa, niř pař tař, kař řidži wocřafachu, we wuřiwaniu řwonkneje mořny a řrařnořcze. Wón njecha tńeřicź, ale řluřicź a wumóz. Wot ranja hać do wjećjora je njewuřtawajřny džęlawy, řahoji a pomha na čęle a na duřchi. Wřhittkim řwoju pomoz pořticzuje: „Wójcze řem ře mni wřhittzy, kiž wy řpřozni a wobcřeřeni řcze; ja řžu wař wo řřchewicź.“ řadny njeje jemu pschęřkazęny, pschęřhubjęny; wón dže do řoždeho doma, so by runje tym pomhał, kiž jeho řluřbu wořebje nuřnje mařu. „Čřlowjeka Esyn je pschischoł, so by pytał a řbořne řčinił, řhtoř řhubjene je.“ Wbo řpomi najmř na tamny podawł, kiž je wucřobnikam pschezo njeřa pomnjęny wostł, jało wón, tón miřhtr, řwojim wucřobnikam, nař mřje. Tutu wotrocźkowu řluřbu jim nacřini, so by řim do wutrobny piřał, so njeje pschischoł, so by dał hebi řluřicź, ale so by wón řluřil a dał hwoje řiwjenje k wumóženju sa jich wjele. řhtoř je mřřł jeho řiwjenja, jeho předořwanja a řtuffowanja, to je teř mřřł jeho čzěřpienja a wumřęca. řky řwět, w kotrymř řebicźiwoscź triumphuje, moře řo jenož wumóz psches jeneho, kiž řo řam řyle řapřęje, kiž wřchu čřlowřtu řlósč řam na řebi pschętraje a móz a pollecze teho řleho pschewinje. To je to wulke na nařhřm řbořniku, so teř w čzěřpienju, teř pod řžu a pschęradu, pod čřwilemi a řurowořcžemi řenje řwoju lubořcź a wolu k řluřenju njeshubi. řako pschirřdu, so hřchu jeho řajeli, řam na řo njemřřli, ale na řwojich wucřobnikow, so by jich řhřtital. Wón řo přořujuje wo řwojeho pschęradnika, so by jeho wot čřęmneho řtuffa wotwobrocžil. řako řętr wotrocźkei wřhřřheho męřhniku wuřho wotbije, řesuf jeho řařo řahoji. A jało pod najřalořtńišhimi čřwilemi mřęřazy na řhřřžu wřřny, wón hiřhęcze řamóže, řa řwojich čřwilowarřow přořhęcź: „Wótčze, wodař řim, pschętoř woni njewędža, řhto čřtńja!“ řeho wumřęcze je řronowanje jeho řiwjenja, dořonječe jeho řluřby. Wón da řwoje řwojate, bójřke řiwjenje wot mořow hřdy řanicźicź, so

by tak wschittich, kiž do njeho wěrja, i wotrocźkownstwa hrěšnych mozow wumohl, niž jenož swojich tehdomnišich wucjobnikow, ale kóždu cźłowisku duschu, kiž so něhdy a něhdže won žedzi i jaštwa hamžneho „ja“, i hrěcha a šmjertneje nusi, a swojej ruzy wupšhestrěje po tym, kiž je naž wschittich šwobodnych lubował.

Khrystuž pak njecha naž jenož wot stareho wuřwobodžicž, ale pschede wschēm nowe mozy do naž płodžicž, kiž nasche žywe žiwjenje pschemjenja. Wón njewořtanje nam daloki w njebieštej krašnosći, wón pschindže jako Šbóžnik, jako pomoznik, jako lětač, jako wobnowječ, nuts do nascheje dusche. To je to najwjetšhe, šhtož wo nim wemy, so čže we naž bycz a psches swoju pschitomosć wschitte dobre, bójške mozy we naž i wuwowanju pschinjesč. Wón njeje jenož naš pschiklad, ale tež móž, so bychmy jemu podobni byli. „Je-li šhto we Khrystužu, tón je nowe štworjenje.“ Je-li so Khrystuž woprawdže we naž bydli a tnježi, potom tež jeho smyřhlenje pschezo bóle do nascheje wutroby nuts roščže: niž řebi řlužicž dacž, ale řlužicž, tak njeřebicžiw, kaž je naš Šbóžnik nam řlužik. Potom njemóže w našim žiwjenju ženje wjazy wo to prařchenje hieč: kał móžu swojich řobucžlowjekow i swojemu lěpschemu wužiwać, ale, kał móžu jim najlěpje řlužicž a pomhačž? Řiches Khrystuža je wschak našhe řamžne „ja“ swoju wažnosć řhubilo. Wono njeřteji wjazy w řředžiščezju našheho žiwjenja, ale Boža wola. A tuta praji nam: „Ty dyrbiř Boha, swojeho Řnješa, lubowáčž i žylej swojej wutrobu, i žylej swojej duschu a i žylej swojej myřlu! A ty dyrbiř swojeho bliřšheho lubowáčž jako řam řo!“ Bóh a naš bliřšhi, kał bychmy jimaž najčřiřčřiřho řlužili, to je to řakladne prařchenje řřheřčřiřanskeho žiwjenja. Nětk njeje řadn našich řobucžlowjekow nam wjazy řusobnit, ale bratr, řa řotrehož je tež Šbóžnik na řřhižu wumřel. Haj, hiřheče wjazy: w kóždym cźlowjeku, řotrehož řekamy, řteji Khrystuž psched nami a řada našhu řlužbu. Špominajmy na jeho řłowo: „Šhtož řeže čřinili jenemu mjes mojimi najmjeřřhiřmi bratrami, to řeže wy mi čřinili.“

Čžemy-li po tutym řłowje řiwi bycz, potom řapocřinajmy je řwojim řluženjom pola tyč, kiž řu nam jako nanajbliřřhi na našhu řtronu řtaji, pola našich řwójbnych. Šacž řy muž abo řona, nan abo macž, řyn abo džowka, pyta, kał móžeř řwojim řwójbnyim najlěpje řlužicž. Daj řim pyřnečž, řo je Khrystuž, tón miřřtr řluženja, twoje smyřhlenje wuřworečřil wot wscheje řebicžiwosćže a čže i nowymi mozami lubosćže wuhotował. Kał řbožowny budže řajki dom, w kóřimž kóždy řwoju čžeřčž we tym pyta, kał by druhim najlěpje řlužil. Šdžež řesuž Khrystuž řnježi, tam řaneho řuma wjazy njeje řa řwadu a řostoru. Tam dže pschezo po řapojřtołowym napominanju: „Řjeř jedyn njeře teho drugeho wobčeřnosć.“

Tajku řesuřowu smyřhlenosćž pak nimamy jenož woporařacž w řwojim domje, ale wschudžom, řdžež i druhimi cźłowjekami čřinicž mamy, we řwojim powořlanju, na řwojim džekaniřčezju, we řjawnym žiwjenju. Wschudžom pyřajmy řřkladnosć, řwojim bliřřim řlužobni a pomozni bycz, řo bychmy řo pschede wschēmi ludžimi jako prawi wucžobnizy teho woporařali, kiž njeje pschischoł, řo by dał řebi řlužicž, ale řo by wón řlužil a dał řwoje řiwjenje i wumóženju řa řiř wjele. Řjeř Šbóžnik nam i temu řwoju bójšku móž řpočři!

Šamjeř.

W posćje!

Šyno Boži, řwěta Wumóžniko!
Twoju řmjercž a čžeřpienje
Čžu ja wschēdnje wopomináčž nětko,
Kał řy i wēčřnej' lubosćže
Ty řam prawy woprował řo řa naž,
So hnēw Boži njeby pschischoł na naž;
Ty řam řařtaji tu řo
Ša naž, Bože jehnjatko!

Pomhaj, řesu, řo byč hrěchi řidžil,
Řiž Čže na řřhiž pschibichu,
A byč nětko řtajnje w duchu widžil,
Šhto tež řa mnje wuřta tu,
Šdžež je řly we tamnej řrudnej nozy,
Řapinajo wschitte řeřřke mozy,
Duschu twoju naddēhal,
So Čři řkutł by řadžewal.

řesu, Ty bu i cźłowřtwu wuřtorčženn,
So Wótž w hnadže pschisřa mje!
Ři Ty, kiž bē žyle wopuřřčženn,
Řēr řa duschu pschinjeřy!
řehnjo Bože, řa naž woprowane,
Š Twojej řwjatej řwju nětk řapřřany —
Džak budž Tebi! — řym tež řa
Tam do řnihow řiwjenja!

Řnježe, wuč mje, řo byč w pořřušřnosćři
Štajnje řhodžil řa tobu.
A řwóž řřhižil nořyl w řčzerpliwosćři,
Řajkiž mařř řon řa mnje tu.
Pomhaj mi tež řtrařowáčž řow řwēru.
So Twóž dobytł řa naž i prawej wēru
Twjerdže džeržu, tak řo mi
Řjepřhečřel řon njeřubi.

W řalosćři a w řřřřapoknej nozy,
řesu, twoje rany řu
Ša mnje řórko řreřřta, nowe' mozy,
W řiwjenju kaž wumřezju!
Š tym, řo w řajřej řórřej řmjercři pobny,
Ři tež řiwjenje a řbóžnosćž doby.
A tuž móžu řunu řa
Šmērom čřahnęčž ře řwěta.

S. B.

Ře řonfirmaziji.

Ma řonfirmaziju hotuja řo nětkle nasche paczeřřke džęči, i nimi niž mjenje řarřhi a pschiswuřni a řmóřřja. A šhto nočřyl wschēm, pschedewschēm pak paczeřřkim džęčřom, i žylej wutrobu pschecz řbožo řa tutu řwřatocžnosćž řiř młodeho řiwjenja? Woprawdže pak řim řbožo pschejemy, řdnž řo modlo řa nič řrořemy. Tuž čřinmy to! Tuž čřin to žyla wóřada!

W pořřednich řětach, řaj řětdžeřřatłach řmy pschezo řažo prajili, řo paczeřřke džęči we wóřebitym čřařu a we wuřnamnym řęčže řwóž řřčřęřřř řlub wobnowjeja. Řęřřa je žyle wēřče mjes tutymi wóřebitymi a wuřnamnymi řětami to najbóle wóřebite a najbóle wuřnamne. Ma tola žyla ewangeliřa žyřřej Řēmřteje po wjednikowym wuřřu řwoje naležnosćže řa pschichod dořřladnje řama řřadowáčž. To móže řo jenož řtačž na řałožku, kóřřž je řesuž Khrystuž a wēra do njeho. Tohodla mamy my řo wschitžy w tutym čřařu tutoho řałožka dopomnicž a řhutinje pruhowáčž hacž a kał řmy

my na njón saloženi a hacž hnadž njejšmy pódla tutoho sa-
ložka ho saložili na něšto druhe. S teho wšeho pohadža,
kaž wulzy wažne je, so ho našchi mlodži kručže a wěšče saložu
na tutón jedyn saložk, wo kotrymž rěka, sa žadyn druhi nje-
može nihtón saložicž: Jesuž Khrystuž! Tohodla pač dyrbi
tež kóždy jenotliwny a zyła wošada pschinoschowacz, so by ho
to stalo! A s čim pschinoschowacz? S modlitwu a s dobro-
proshenjom! Se žiwym, sprawnym pschikladom, kotryž da-
wamy w słowach a skutkach, w zyłym žiwjenju — kotryž da-
wamy w domjazym a hwojbnym žiwjenju kaž w sjawnym, —
kotryž dawamy nětkle we wšehem, sčtož swižuje s tym wul-
kim roshudzenjom, psched kotrež hmy my a našcha zyrkej sta-
jeni. A niz najpošlesy s tym, so pacžerškim džěczom wuhotu-
jemy rjany konfirmaziški džen w Božim domje a w hwojbnym
domje, pschedewšchem s tym, so wšchitzy jich pschi konfir-
maziji wobdawamy se hwojimi modlitwami. A s tym niz
hiščeje wšcho! My mamy pschede wšchem psched nimi hičž
do tajkeho noweho křutneho pschichoda jako cži, kiž twjerdže
wižaja na Khrystužu a to wopokasuja w zyłym hwojim ži-
wjenju a cžinjenju se słowom a skutkom, wošebje pač w tym,
sčtož ewangeliška zyrkej je a jeje wušnacže ke Khrystužej a
jeje skutkowanje k žohnowanju jenotliweho a ludu a k Bohu
k cželcži. A tohodla budžmy s našchimi pacžerškimi džěczimi
hobu konfirmandojo, wobnowjejo hwoj křchcženiški a hwoj kon-
firmaziški słub s zykej hwojej dušchu!

To čžeja tola hewak hižo cžinicž wšchitzy „słoczi konfir-
mandojo“ we wjele Božich domach. Woni, kiž po 50 lětach
sjawnje a sprawnje stupja psched Knjesowny wołtar, psched
kotrymž něhdy słubjenje konfirmazije wotpołożachu, budu to
lětka zyłe wěšče s wošebitym sacžuczom cžinicž: ho džakuj, so
hu w mozy hwojeje wěry psches tuto žiwjenje, w kotrymž
bě telko cžežleho a roshudneho, hacž hem pschischli a so hme-
dža nětk słote wopominanje tamneho wušnamneho dnja hwoje-
cžicž, a słubjo, so čžeja nětk tež w tutym cžažu a w pschicho-
dže hwojeje wěry wušnacže wobhweščicž sjawnje a spraw-
nje psched wšchemi, pschedewšchem tež psched hwojimi mlodny-
mi hobušchecžijanami, — psched wšchemi, — psched wšchemi,
psched tymi, kiž w zyrkwi a kiž niz w nej, psched tymi, kiž sa
ewangelišku, na Khrysta cžerpjenje a horjestacže saloženu zyr-
kej, a psched tymi, kiž niz sa nju, haj kiž pschecžiwu nej.
Pschejemy tež tutym „słotym“ Bože bohate žohnowanje sa
tutón jim spožčeny džen a sa jich hweščenje tuteho dnja
a wobsamitny tež jich do hwojeho dobroproshenja.

Teho wšeho dla njebudžemy tež dołho w dwělu, sčto
pacžerškim džěczom daricž. Wěmy tola, so mjes darami ma
byčž zyłe wěšče stary luby konfirmaziški dar: spēwaršče —
sa herbike džěczjo wěšo herbiske spēwaršče. A nimo toho: Bi-
blija! Pschezo sažo wušběhnjene hešło a žadanje: Kóždemu
jeho Bibliju! abo: Kóždy měj a stej tu a junu se hwojej Bi-
bliju psched Bohom! ma zyłe wěšče prawo a našch cžaž ža-
da hěbi to wošebje. A potom dobre kniži! Pschi tym wšchem
njebudže potom sabnte, sčtož džěczjo hewak trjeba a sčtož jo
swješkela.

Hižo Laetare! Tuž hotujmy a pschihotujmy ho hami a
wšcho, so bnyhmy radowanje druhim pschihotowali a hami ho
radowali!

Sektu.

Wo sektach a jich pschiwihowarjach, pschedewšchem wo
licžbje sektow a jich pschiwihowarjow, je wjele njewěštosče
a njewjedženja mjes ludžimi, tež mjes zyrkwinskimi. Wošeb-
je nimaja cži prawo, kiž praja, so je pschiwihowarjow sek-
tow nětkle mjenje. Wrotšlawski duchowny Bunzel je, wo-

šebje sa Schlesijsku, tule wěž pschepytował a pišche drobni-
šeho wo tym. Sčtož by ho wo drobnosťki wo tym sajimo-
wał, doštanje tajkich pola hwojeho šararja.

Duchowny Bunzel je 1932 a tež sažo 1936 knihu wo sek-
tach a jich hibanju w Schlesijskej w powojniskim cžažu wudał
a tehdy 52 sektow, kotrež w Schlesijskej namata, wopisał.
Nětkle wón w tydženiku: „Deutsches Pfarrerblatt“ dale wo
tym pišche.

Licžba sektow je w pošlednich lětach wotehjerała, licžba
jich pschiwihowarjow pač niz. So je mjenje sektow, na tym
je wina, so wyschnosč wjaz sektow šakasa. Nětkle je jich
něhdže 20 sektow mjenje.

Kaž w Sakskej je, njemóžemy tak nadrobne prajicž, do-
kelž sa Saksku tajkeho pschehlada nimamy, kaž jón duchowny
Bunzel sa Schlesijsku podawa. Tež njejšku sekty po wšchch
džělach Němškeje jenat šakasane, ale pač tež niz jenat roshčě-
riene. My tu w Sakskej wšchelake sekty nimamy, kotrež hu
w druhich kónčinach Němškeje doma. Pola naš w Sakskej je
na psch. sekta „Neue Kreuzfahrer“ šakasana, druhdže niz, drie
tohodla niz, dofelž ho njeje druhdže tak jewiła kaž w Sakskej.

Mjes šakasany 20 sektami hu wošebje: „Bibelvor-
scher“, „Die Weissenberger“, „Die Neue Erde“, „Tannen-
bergbund“, „Mazdazmanloge“, „Bund der Kämpfer für
Glaube und Wahrheit“, „Die Siebententags-Adventisten —
Reformbewegung“ atd.

Pschippomnicž čžemy hiščeje, so šakasnje wšchch sektow
njejšku jenat wótre a so někotre buchu sažo šdžela wolóžene.

Zyrkej a stat.

Wo šarjadowanju ewangeliške zyrkwje njeje hiščeje ni-
cžo wušchlo. My pižamy tole 1. 3. Wěž je tola tak wulzy
wažna, so ho nješmě ničžo pschewhatacž. Ma ho tola zyrk-
wine žiwjenje sa daloki pschichod šnowa dokladnje šriadowacž
a to sa wšchch Ewangeliških w Němškej. Kaž ho ničžo nje-
šmě pschewhatacž, — tak tež ničžo škomdžicž. Škomdžicž ho
nješmě, so ho kóždy na to polaže, so wo tole wažne dže, a
pschi tym wo to, so ma saložk noweho woštacž Jesuž Khrystuž,
křchžowanj a štanjenj. Zyrkej, kiž bjes tutoho saložka,
njeje křchecžijanška zyrkej. Pschetož mjeno njecžini zyrkej
„křchecžijanšku“ a tež niz cžlowjeka „křchecžijana“. Škom-
džicž pač ho tež nješmě, so my wšchitzy wošmjemy tuto šarja-
dowanje zyrkwje do hwojich dobroproshenjow kóždy džen.

„Zelijo Knjes křěžu njetwari, džělaju podarmo, kotřiz ju
twarja.“ Tuto słowo, kotrež tak polne dowěry k Bohu, wu-
praji se štarosakoniškim 127. psalmom wjednik a kanzler Adolf
Hitler w jenej se hwojich wulkich rěczow, kotrež mějesche psched
zyłym ludom kaž psched zyłym hweštom. Wono placži wo
„křěži“ štata a luda, wono placži wo „křěži“ jenotliweho a
hwojbn, wono placži tež wo „křěži“ wošady a zyrkwje. Wóh
twari hwoju zyrkej tu na semi nětk hižo 1900 lět, Wóh ju
twari tež nětkle. Wón trjeba twarzow a džělacžerjow, so by
ho wšcho po jeho woli štawalo a došonjalo. Tuž budžmy my
nětkle cži, kiž ho do jeho služby štaja, hdyž jeho šemška, wi-
domna zyrkej ho tu w našchim kraju a ludu dale twari! Dale
twari, pišchemy, pschetož saložena wona je; jeje saložk je a wo-
štanje Jesuž Khrystuž! — A hiščeje wjazny budžmy! Budž
kóždy „žiwny kamjeň“ w tutym twarje, kaž Jesuž Khrystuž
praji! T. r. budžmy w žiwěj wěrje živi se křchžowanym a
štanjenym Šbóžnikom! Tak wěmy, sčtož mamy cžinicž!

Ruther, kotryž ma nětkle pschi šnowašarjadowanju ewan-
geliške zyrkwje tola wošebite słowčžo hobo rěčecž praji:
„Škutk Šswjateho Duha je: křchecžijanšku zyrkej cžinicž,
wodawanje hrěchow předowacz, cžělo s morwch budžicž a wěcž-

ne žiwjenje dacz. Šhto reka: **jena šwjata kšesćijanska zyrkej?** To reka: čžinicž šhromadžisnu tajkich ludži, kiž bu šwje-
czi, kiž maja wodacze hrěchow, stawanje toho čžela, to šłowo
a wěcžne žiwjenje. Summa summarum: To je naše šbožo,
— Darin besteht unser Heil — so Khrystuškowe šłowo šlyšči-
my; tak stanje šo šhromadžisna šwjatnyh. Šdnž to, niemó-
že šmjercž knježicž, ale to žiwjenje šo dari, to wěcžne žiwje-
nje.“ — „Po tym je zyrkej Boža šhromadžisna čžłowjekow,
kotryhž ewangelij šapschimmje a twjerdže džerži, w kotrejž
šhromadžisnje je Bóh i ewangelstim předowanjom wopraw-
dže škutkowazy, a dawa tym, kiž pošutu čžinja a do šlubjenja
toho wujednanja wěrja, šwjateho Duchu a wěcžne žiwjenje. .
Bóh čžze, so je jeho zyrkej w žylym čžłowškim narodže šly-
šhecž, so šo wšchudžom widomna čžiniž Wšchudžom, hdžezž
šlyšchilšy hłób nještazeneho ewangelija, wěr, so šy tam we
žyrkwi.“ Tole druhe je Melancthonowe šłowo.

Na kupje Sumatra šu pošwjećili pomnik 75lětneho
žohnowaneho džela, kotrejž je Rhyński mižioniske towarštwu
tam mjes ludom Bataf dofonjalo. 370 000 i tuteho luda je
kšesćijansku wěru pšchijalo a šo nětke i njej wušnawa.
Pšchi jubilejnyh šwjatocžnosćach wupraji šastupjer holland-
škeje kolonialneje wšchynoscže Rhyńskemu mižionistwu šwoje
čžejčžowanje sa to, šhtož je mižionistwo mjes ludom Bataf
samohlo wuškutkowacz a pšheješhe jemu dalšhe dobre wu-
šbytki a trajaze měštno sa jeho škutkowanje mjes ludom Ba-
taf. — Tu mamy šjawne a šprawne šwědčženje stareho kolo-
nialneho knježestwa sa žohnowanja pošne škutkowanje kšes-
ćijanskeho mižionistwa.

Se Šserbow a i daloka.

„**Serrnhuter Vofungen**“, tutu pěknú a dobru knižku
knížku, tutón Bibliški pucžnik Beatrovškeje gmejny, šnajeja
iž wjele. Njebny tež po prawym bylo; njebnyhmy-li my we
Lužicy tutu knižku šnali, hdnyž je wona tola po wšchém šwě-
cže snata. Je wona tola po milionach po žylej šemi rosschě-
riena a we wšchelakich rěczach. Lěšba bu wona nětč tež do
kšinskeje rěče pšcheložena. — Wono šo šda, so zyrkej wjazy
njedobnywa, wono šo šda, ale wono je šinaš, wona dobnwal!
Šdžezž pak šo jej wotrijeknu, tam wotrijeknu šo wěrnemu šbo-
žu, kotrejž jenicžny čžłowšku duschu špokoj a čžłowjeka wěrnje
šbožowneho čžini. Šdžezž šo žyrkwi a jeje šłowu wot Khris-
tuška wotrijeknu, tam pšchindu do toho štraha, wo kotrymž
ma profeta Amos pšchpowjedacz — 8, 11, 12 — „Hłób a
žadanje po šłowje teho Knjesa jo šlyšhecž, so budu tam a
šem bēhacz... a pytačž teho Knjesa šłowo a jo njenama-
facž.“

Do Wóšporta a tam do „Zeldhěžora“, kaž Šserbja
praja, ščzelemy wutrobne šbožopšhecža. K. cand. theol.
Töpfer je w Lipsku šwoje přenje theologiske pruhowanje wob-
štal. Tak šmē šažo jena i našchich šerbškich wošadow nadži-
ju mēcz, so šerbškeho wšcara a pošdžišcho šerbškeho duchowne-
ho doštanje. Čžaka tola wošebje Lupjanska wošada, kotruž
ma nětke Minakaf šobu, a hišhcže dlěje Šodžiška wošada
na duchowneho.

S Driježdjan. Wot 14. hacž do 21. februara wotměchu šo
tu wječžory ewangelijazije w škoro wšchěch ewangelškich cyrk-
wjach. Tute wulžy šajimawe pšchednoški, pošlicžene wot ša-
rarjow i bliška a i daloka, mējachu wulki wušpěch a šu pšchi-
noschowale i nabožnemu wobnowjenju Ewangelškich. Šwjet-
šcha bēchu žyrkwoje pšchepjeljene, dofelž pšchisjewjene pšhed-

noški hižo i napišownych thematow wabjachu mlodyh a šta-
ryh. Po štach pšchšstupichu potom tež i Božemu blidu, šhtož
drje bē najrjemšchi wukónž tutnyh duchownych natwarjenjow.
Tež na dalšhe budža jónu w tydženju tajke wječžory ewan-
gelijazije šłedowacz, kiž pak wotmēwaju wošadni šararjo.
— Šserbske towarštwu „Čžornobóh“ bu wot wěšteje štrony
namoškowane šwoje mjeno wotpoložicž a šej druhe mjeno wu-
bracz, šhtož pak šobustawy jenohłóžnje wotpošajuja, dofelž
mjeno towarštwu ničžo čžinicž nima i horu Čžornobóh, ale
je wšate je žorka našheje mythologije. — Šsobotu 27. t. m.
wotmēje šo šhromadžisna wšchitšich Driježdžanskich towar-
štwow, kiž do Domowiny šlyšheja, w Elisenhofje na Elisen-
šcaše wječžor we 8 hodžinach. Wopnt tuteje šhromadžisny je
nadžomny.

Bibliški pucžnik.

Vactare, 7. mērza: Wny macže nětke šrudobu; ale ja čžzu
waš šažo widžecz, a wašha wutroba budže šo wješelicž, a
wašhe wjekele ničto njebudže wot waš přecz wšacz. Jana
16, 22. — Jana 15, 17—25. — Žef. 54, 7—10. — Šhtož tu
jara pšaka, na trošcht štyšnje čžaka pšchescžehanjow dla, šmēje
w šwojim čžaku pšchi nješestim kwažu wulke wješela. Po
našy a po próžy budža wšchitžy wobčžezženi wěcžnje wofšhe-
wjeni. K. 689, 3.

Póndžela, 8. mērza: Wny šče žyle šapomnili napomina-
nja, kiž i wam, jako i džeczom, rěcži: Mój šyno, niemē i
šnadne Knjesowe powucženje a nješawutl pšhed jeho šhlo-
štanjom. Šebr. 12, 5. — K. 698, 1. — Mark. 10, 17—27. —
Knihy šudnik. 15, 1—10.

Wutora, 9. mērza: Pšchšstupny tehodla i šhrobłoscžu
i temu štolu teje hnady, so bnyhmy šmilnosčž doštali a hnadu
namakali na tón čžak, hdnyž nam pomožy trjeba budže. Šebr.
4, 16. — K. 90, 3. — Mark. 10, 28—40. Knihy šudnik. 15,
11—20.

Srjeda, 10. mērza: Potom, jako Žesuf wjedžeshe, so
nētč wšchitko došonjane bēšhe, so by to pišmo dopjeljene
bylo, rieknu wón: Mi šo čžze picž. Jana 19, 28. — K. 102,
1. — Mark. 10, 40—52. — Knihy šudnik. 16, 4—20.

Šchwártk, 11. mērza: Wón je wšchitko derje čžinik.
Mark. 7, 37. — K. 92, 3. — Mark. 11, 1—11. — Knihy šud-
nik. 16, 21—31.

Pjatk, 12. mērza: Khrystušk je junu woprowany, so by
iž wjele hrěchi přecz wšak. Šebr. 9, 28. — K. 88, 4. —
Mark. 11, 12—23. — Ruth 1, 1—14.

Šsobota, 13. mērza: Redžbujcže na japošhtoła a wšch-
šcheho mēšchnika, kotrehož my pošnajemy, Khrystuška Žesufa.
Šebr. 3, 1. — Mark. 11, 24—33. — 4. Móšj, 21, 4—9.
— Štajnje čžzu ja pšhed wocži šej štajicž tamne čžiche
jehnjatko. O, mohł tebi pošnu šhwalbu prajicž, Žesu, wšch-
šchi mēšchniko! W šrawnym pocže sa mnje wojowashe, ty,
hdnyž nješeshe tam winy našhe, haj, tež na mnje špomnil šy,
hdnyž šwój škutt ty wobšamny. K. 83, 2.

Wištwanje:

K. J. W. we W-D.: Doštachmy a šo džakujemy sa pošny-
tu a poštrony. Haj, Bóh tón Knjes špočž nam žohnowa-
ne, radoščiwe Žutry. Wny pak džimy pšches tutón poštny
čžak a pšches tutón rošžudny čžak w šhutnym, šwěrnym roš-
pomnanju a pšchihotowanju.
Redaktor.

Ša Žudika: K. w B. — Ša Šalmarum: K. w Šr. —
Ša Žutry poštaji i. pšhedšnyda.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh cí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Gserbiske nedźeliske lopjeno

Sałožiti 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyščinje

14. měrza 1937

Baugen

Njedźela Judika.

Scjenje śwj. Jana 8, 46—59.

Jesu, mojej dusce sbože,
Jesu, moje žiwjenje,
Kíž in žalosć na ho słoži,
Da ho sa mnje do šmjercze,
Na duschi by stajnosć dostał,
Sewal bych we šmjerczi woštał.

Ma tule shtuczku ho dopomnimy, hdnž čítamy Knjesowe kłowo: „Budže-li shtó moje kłowo džeržecž. tón njebudže šmjercze wohladacž wěcžnje.“ Tu widžiš, tak Jesuž šmjercž pschewinje, so šměšch prajicž:

Jesu, moje žiwjenje.

Shto dha je nasche žiwjenje bjes Khrysta? Bjes Khrysta widžimy psched hobu stajnje šmjercž. Hdnž by mlodny, žadašch bebi wjazny lět, bórny pač ho stnje, so by rad swoje mozy wobkhowač, kotrež mašch a kotrež czi rucze wotebėraju. Trajne sbožo bebi znano druhde wocžakujesch, a by-li tam, sbožo sažo cžeka. Wocžachy pschindu a ludžo ho hižo sažo na nowe wješela. Najyma pschinjeke molrosymne mhlj, syma lód a žněhi, nalěcžo wótre wětrny, kotrež jich wjele do rowa pušchcža, lěcžo tlóččatu horzotu, njewjedra a wulke wody. Khorj bebi myšli, so mohł namačacž pola druheho lėfaria wuhojenja. Staršchaj staj najebacž swojich džěczi w starých lětach wošamocženaj kaž pschi sapočatku mandželstwa. Bohaty lepi po nowych woschewjenjach; žada-li bebi psches měru, schori. Wóžny bebi pschewo wjazny wliwa pscheje a widži pschecžiwnikow, kotřiz jemu tole njepopscheja. W Jesužowym žiwjenju tomu tak njebe: bjes Jesuža noscha wšch nasche wješela šmjercž w bebi. Njedyrbjało ho nam wšchitkim tajkeho žiwjenja woštudžicž?

Hladajmy, shto je nasche žiwjenje psches Khrystuža. Wo Abrahamje ho praji, so ho wješelešche, so by Jesužowy džěń widžal. Pschetoz, shtoz khodži w žwětle, potaša stajnje próžowanje wo njebyeske wěžny. Kschescžijan posbėha swojej wocžki k horam, wot kotrychž nam pomoz pschindže. Nadžija njesahanihi. Wón wě, so budže mřěcže sbožne wužnjenje, so namačaju pschuwšni w Bosh toho, kíž ho sa nich stara a jich wodži, hdnž jeho wocžko wjazny na nich pohladacž, jeho ert wjazny sa nich rěcžecž, jeho ruka wjazny sa nich džělacž njemóže. Wěcžnosć ma tu hižo w swojim žiwjenju a směje ju jeno rješchu tam.

Pschewo polaže šwjatu wosbožazu lubosć. Wón pola toho do schule khodži, kíž je na njepschecželow nadbėhi s bolosćemi wotmoškil; lubuje kaž Bóh předy a niz dla mšny. Bjes tajkeje lubosćje, lubaj mandželstaj a staršchaj, a lube džěczi, je žiwjenje něšhto morwe.

Wěra do Jesuža cžini naž stawy na cžele Khrystužowym. Tow nješteji žadny kam sa ho, ale jedny sa wšchitkich, wšchitny ja jeneho, a wšchitny sluttuja psches šwjateho Ducha na pschekrašjenje žiwjenja. Tu njesawidži žadny wjetšchemu wliwej druheho, dokelž wě, so w jenym cžele stawy wšchelake džělo mēč dyrbja. Ludžo wědža, sa cžo džělaju. Njedyrbja s tym tež duschni a sbožowni bycž?

Sčoncžnje hladajmy, kajku waznosć ma nasche žiwjenje sa raj Khrystužowy! S přenja je nusne, so šmy hotowi, sa njón cžerpjeć. Židža mjenowachu Jesuža Samariskeho a po-koła hele a wobžynjeneho. A dokelž s duchownymi brónjemi jeho sluttowanju njemóžachu wobaracž, sbėhnychu kamjenje pschecžiwu njemu. Esu pač ludžo mišchtra pschescžěhali, kač dyrbjeli naž khowacž? Tohodla njedžiwajecze ho, hdnž kžě a namóz ho hibaju.

Khodžcže sa Jesužom šwěru! Wón kam móžesche prajicž: „Sa pač snaju jeho a džeržu jeho kašnje“, a móžesche ho pra-

ščec: „Schtó móže mi hrěch dowjescz?“ Bychmy-li my takle rěczeli, tak rucze bychmy wuřwědczeni byli! Budź šwěrný w twojim powołanju, dźerž Bože kašnje tež we wšchědnym žiwjenju! Njeh šwěczi twoje šwětko pšched ludźimi, so bychu twoje dobre štutki widželi! Lubuj šwojeho bližšeho; modl šo tež ša šwojich njepšheczelow!

Mjeno tejele njedzele „Judika“ nař na to polaže, šo dyrbimy w šudu pšched Khrystuřom wobřacž. Spytajmy, šo šwoje žiwjenje tak wjedzemy, kaž czi wot Boha narodženi. Chzemy-li to, mamy pšchijimacž jeho šłowo a džiwn, a wšchit- lo cžinicž w Jesuřowym duchu, to je w duchu lubošcže.

A tomu wón šam nam najlěpje dopomha. Lohodla:

Lyřaz krócž djař praju czi
Sa to, Jesu najlubšči.

Šamjeń.

Šórlo mozy.

Šórlo mozy pšchezo šnowoh'
Je mi w mojim žiwjenju,
Lubý Jesu, kóžde šłowo,
Riž by rěczal na šchizju.

Ty, kiž w hórkej cziwli prořnyř
Wótza ša nař wo hnadu,
Mje tež na wutrobje nořnyř
Dale š bójškej šmilnořcžu.

Starazu nam lubošcž šjewiř
Šwoju, Bože jehnjatko,
Šdnž je šłowom trořcha šchewiř,
Riž tam šteja řarujo.

Jesu, kiž ša pokutneho
Mařch tam krařne šlubjenje,
To je ša mnje šłudzazeho
Šłowo šbožnej' nadžije!

Ty, kiž nař dla w duřhe cžwilach
Tnyřny ř Bohu wořařhe,
Špořcž, šo pytam w tajřich šhwilach
Ženož Bože wobliczo.

Jesu, tak šo picž tam Tebi
Chze po šbožu cžlowjeřwa!
Šórke kreřki, kiž wřa ř řebi,
Běchu mořich hrěchow mřda.

O tak wobřboža mje krařnje
Twoje: „Dolonjane je!“
Cžini cžěmny doř mi jařny,
We šmjercoži mje trořchtuje!

Na Twój štutř, mój Wumožniko,
Móžu šmėrom wořhal hič.
A tak Wótza hnadže nětko
Šwoju duřhu porucžicž.

Nasbėranti ša wřchěch, wořebje ša pacřeřřke džěczi.

W tutnyř dnjach řmy wořebje špominali na jeneho š wulřich němřteho luda, na hrabju Zeppelina. Jeho mjeno wřchal huřto mjenujemy, mjenujo němřte hobřřte powėtrowe kóžde; haj řnadž hižo tak je, šo mjenujo tute jeho powėtrowe kóžde, řabudžemy jeho řameho, kotryž je, řapocžawřřchi 1873, wojo- wacž měř je wřchěmi móžnyimi řadžěwřkami, je wřchěmi móž- nyimi pšhecžiwnikami, wucženyimi a njewucženyimi, doniž řo jemu njemóžni řwoju přėnju kóž do powėtra puřchecžicž. A řchto cžinjěřhe wón, přjedny hacž řo to řta? Wobdaty wot řwojich pomoznikow a džěřacžerjow řo wón hřubofo huřny přchi řwojeř kóžři řłakny. W jeho wutrobje bě lute modienje, džakowanje.

A hiřchcže něřchto wo tutym wėřjazym wulřim, kotrehož 20. řmjertninny běchu 8. mėřza. Šsmny to hižo ras tu nařpom- nili, tola w tutym řwiřtu jo wořpjetujemy runje nětkle w tu- tym cžřařu.

Rěczachu wo wuřtupje ř zyrkwje. Šřabja Zeppelin rjeřny řara řhutnje něhđže tole: Zyrkej njeje tola řane towarřtwo, ř kotrehož wotřronjeja řobuřtawny, kotrež řu njeporjadne, ale zyrkej je ta wulřa řwóřba, ke kotreřž wřchitzy pšchriřłušcha- my. Ša řwóřbu njeje pař wjěřřeho bola, dnžli toho, šo řo jedny ř jeje řtawow džěli w njedobrym . . .

A ř tutomu, kotrehož řu „huřara powėtra“ mjenowali, nam wřchěm řnateho „huřara řemje“, pořłednjeho pólneho ge- neralneho marřchalla von Mađenřen, kotrehož wuřnawarřřte řchěřcžijarřřke šłowo hařle njedawno wořjewiřchmy, je 15. oř- tobra 1936 pšched młodžinu w Naumburgu prařil: „Šdnž młodžina njeje řařožena w řchěřcžijarřřtwje, njemóže wona nabycž tnyř mozow duřhe, šo by to mohřla dořonjecž, řchtož je němřřta młodžina w brónjach dořonjara we wulřkej wóřnje.“

My wėmy tež, šo marřhall von Mađenřen řteji řobu řa to, šo řo w němřřim ludu dale twari ta ewangelřřka zyrkej, ko- traž bu a je řařožena na tón jedny řařožř, kotryž je Jesuř Khrystuř, řchizowany a řtanjeny. —

Günter von Hünfeld je drje nam wřchěm řnaty młwiřři řetar. Wo nim piřřhe Carin Göring, njebocžicžřa mandželřřka němřřteho ministra Göringa: „Günter von Hünfeld bě řebi řařhowař wėru řwojich džěczaznyř řėt; wón bě woprawđžitny řchěřcžijarř a řo njehaniřbowarřřhe, to byřč. Wón rěczěřřhe wo řwojeř wėřje, wo řwojeř lubošcži ke Khrystuřej tež ř towarř- řchěmi, kořřiz běchu zyle materielni. Wón bě řhrobřny, řchłoda, šo wumř.“ —

A pólny marřhall Hindenburg? Wón řhodžěřřhe porjad- nje řemřřchi, tež jařo preřident němřřteho luda w Barylne. Šchtož pař by jeho we wulřim, řjanym domje pyřal, by řo myřil. Do maleje, řtareje zyrkwje Šswj. Trojizy řhodžěřřhe Hindenburg řemřřchi, t. r. do wořadnje zyrkwje. Pałarř němřřteho preřidenty řłušchěřřhe do jeje wokrjeřka. Ale niž jeno piřchi Božich řłušřbach měřěřřhe řo wón ř wořadže, ně tež hewarř be wón ř wořadu řjednocženy a řa wořadne řiwjenje. Hindenburg cžitařřhe porjadnje wořadne řopjeno! Tež to mamy wuřbėh- nyřč; řłušřha to tola do wořadneho řiwjenja narřřeho cžřařa. A řjawnym wjecžoram, kotrež w jeho domje běchu, běchu řtaj- nje wřchitzy řřřo wořadni duchowni pšchepřořřeni. Wřřhi wřchěch wořadnyř řbėřřach řo wón ř nahladnym darom wob- džěli. Wo řebje wutrobnje řwjecžěřřhe wón řwjařocžnořcž řonfirmazije řobu. Wřřchěch řonfir- mařřiu powita wón w řřchcžěřřřkej řa-

pali paczjeriſke džęczi a dopomni je na to, kaſt
k hutny a waſzny je tutón džęń. Po konfirmaziji da
wón kóždemu džęczi ruku a pſhejeſche kóždemu wutrobnje
Bože žohnowanie. — Ras pſchindže wón je ſwojej hotru do
kamſzneje kſchęcniſkeje kapały, w kotrejž bęchu ſo konfirměro-
wane mlode holzy woſadny ſhromadzike, ſwjeczicž lętny džęń
ſwojego woſadnego ſjednocženstwa mlodnyh holzow ſ Bożej
kluźbu a ſhromadnym ſwjeczenjom Božeho wotkasańja. Wón
ſo wopraſcha: „Esu to paczjeriſke holzy?“ Diaconiſha, lotraž
holzy mejeſche, jemu wſcho roſpraji. Jaſo marſhall ſe ſwojej
hotru czjřodu wopuſhčęzi, rjekny wón: „Tuž pſheje dale Bože
žohnowanie!“ Diaconiſha bę jemu prajiła, ſo ſu ſo tute holzy
ſjednoczile do woſadnego ſjednocženstwa mlodnyh holzow, ſo
bychu ſhromadnje ewangelij klyſhale, ſo ſa kſhejczijanſke ži-
wjenje wudoſpołnjate a ſo runje ſwjeczja ſwoj lętny ſwję-
dzeń. — A hiſhčęje jene kłowo tutoho wulkeho. Ras bęchu
pola njeho jaſtupjerjo ſtudentow. Jaſo ſo hotowachu wotěncž,
rjekny Hindenburg: „... a njeſapomńče ſwojego Sbožnika!“

Bę w ſhorowni, w rumje ſa operazije. Holza tam ležeſche
a wſcho bę ſa operaziju pſchihotowane. Pręni lękar rjekny,
prjedy hacž jej narjoſu da: „Prjedy hacž mōžemy tebe ſtro-
wu ſčjinič, dyrbiſch ty ſpacž!“ — „Tak?“ rjekny holza. „Hdyž
paſ dyrbju ſpacž, dyrbju ſo najprjedy modlicž!“ Wona ruzy
ſtynly a ſo modleſche. — Lękarjam, kiž woſoko njeje ſtejachu,
ſtupiaču klyſy do woczow. Jedyn ſ nich wuſna po operaziji:
„Tutón wjeczor bym ſo ja po 30 lętach jaſo modlił!“ —

Stara ſwěrna maczěrka wędžeſche wo tym, ſo je ſa ewan-
gelſtu zyrkej k hutny a roſbudny czaſ a ſo wo to dže, ſo maja
wſchitzy wſchitko czjinič, ſo by ſo w ludu ta na Jeſuſa Khr-
ſtuſa jałožena zyrkej niž jenož wobkhowała, ale teſ dale twa-
riła. Wona pſchindže a pſchinjeke w liſčę 50 hriwnow ſa to,
ſo by ſo wſcho ſtało ſa zyrkej, lotraž je nętkle w nuſy. A wona
bęche jenož rentudoſtawarka. —

A ſkōncznye dženſa hiſhčęje nęſchjo, hdyž bymy my wſchitzy,
niž jenož naſche paczjeriſke džęczi, pſched konfirmaziſke praſche-
nja ſtajeni w Božim domje a wonka w žiwjenju a ſ tym
pſchede wſchēm pokaſani na to jene praſchenje: „Chzeczje Wny
t naſchej ewangelſko-lutherſkej zyrkwi, lotraž Waſ ſ Božim
kłowom a je jaſtamentom t tutomu Sbožnikowej wjedže, ſwěrnij
ſpacž?“ Wukłimny wot dželaczerja, ſchto mamy prajicž a wu-
ſnacž je kłowom a je ſtutkom!

Jendjelſki ſwobodnoſmyžlyny Collin letka jemu ſnateho
dželaczerja, lotrož bę duzy kęmſchi. Wón ſo jecho wopraſcha:
„Je twój Bóh wulki abo mały?“

„Tak wulki“, wotmołwi dželaczer, „ſo Waſcha kłowa jecho
njeſapſchija, a tak mały, ſo mōže w mojej wutrobje bydlicž.“

Collin je wuſnał, ſo njejbu wſchē wucžene ſnapſhčęziwje-
nja a roſeſtajenja ſ tajkim ſacžisčęzom na njeho byle, ſ kaj-
timž tute kłowa dželaczerja bęchu.

Na ſnēhowki.

Pręnje kčęjaze ſnēhowki!
Wutrobnje witam do ſahrodki
Pręniſch waſ poſołow luboſ' nalęcza.
Wczera tu bęły ſnēh hiſhčęje ležeſche,
Dženſa wy lubuſhki kčęjeczje,
Eso njebojo ſnēha a mjerſnjenja.

Pręnje kčęjaze ſnēhowki,
Malicžke ſwjate wy jandjelſki!
Božu nam luboſčę ſnowa ſjewicže!
Čęiſte ſu koſchulki waſche bękuſhke,

S węſtkom zunjo wy ſwonicze,
A ſbudžicze we mni tak ſynczenje.

Pręnje kčęjaze ſnēhowki,
Wubudžęje kwętki a ſijaſki,
Wyſchicž a wonjecž tak ſwjedženſzy.
A t ſwjatokej jim ſawonicze.
Nalęczo do kraja ſacžehnje,
Čęjeczneho hoſčja rad witajmy.

L.

Nabožina.

Pohlad do wulkeje były wſchelatiſch nabožinow a pſche-
hľad wo jich wuſnawarjach podawa nam to, ſchtož ſo nętkle
wo pſchihotach ſa krownowanie jendjelſkeho krala woſjewja.
Tuta ſwjatocznoſč budže w meji tutoho lęta. Wona ſo ſdo-
bom ſobu ſa to wužije, ſo ſo w Londonje ſęndu jaſtupjerjo
wſchēm nabožinow hobrſkeho britiſkeho mōznaſtwa. A te licž-
by, kotrejž ſo pſchi tym mjenuja, połaſuja nam, kaſt wulke tu-
to britiſke mōznaſtwa je a ſdobom kętko milijonow pſchwi-
ſowarjow te wſchelake wuſnacza maja.

Piſche ſo, ſo nęhdže 80 000 000 kſhejczijanow w briti-
kſkim kraleſtwje a kęzorſtwje bydli. Ale nętko te wſchelake na-
božiny: Nęhdže 80 000 000 pſchwiſowarjow maja aſtrianſke
nabožiny a ta wulka była wſchelatiſch ſęttow. 250 000 000 paſ
wuſnawa ſo t indikſkim nabožinom. Mohamedanſkſch je jich
nęhdže 12 000 000. A ſkōncznye ma britiſke mōznaſtwa nęhdže
10—15 milijonow wſchelakornych kultow, w kotrychž čłowje-
kojo ſo wſchēm mōžnym pſchiboham modla.

Tute milijony ſu wobras wobſchěrnōſčęje krajow, kotrejž
ſu w britiſkim mōznaſtwje ſjendocžene, ſdobom paſ teſ wu-
ręſk ſ pſchehlada wo tym, kętko nabožinow a kętko jich wuſna-
warjow na ſebi nima kſhejczijanſtwa.

Nęſchto wo Ruſkej.

Wo Ruſkej ſu mōhli we wſchelatiſch woſadach Budnyſch-
ſkeho wotrjeka woſadni nadrobneho ſhonicž. Je tola tu a
tam ręczał mlodny duchowny — teſ w Budnyſchinje — kotrož
je ſo w Ruſkej narodžil a tam teſ na ſchulach byl. S jecho
pſcheczjeſtwa bu jich wjaž do Sibiriſkej wuhnatych, hđęž nę-
kōſſi, tak wowzy, wumręchu. Teſ nan bu ſajaty, tola wumō-
ženy.

S jecho roſprawow ſhonimy, ſo je kſhejczijanſka zyrkej
tam we wulkej nuſy. Woſebje paſ ſu tam pſcheczjehani
Nęmzy. Hacž na 2 milijonaj bę licžba potomnikow nęmſkſch
wuczahowarjow, kōſſiž nęhdny nęhdže 50 000 woſobow licž-
chu, ſroſtka. Wjetſchina ſ nich wuczahny tam w lęčę 1765,
tola hižo 1576 naſta w Ruſkej pręnja ewangelſko-lutherſka
woſada. Nętkle je tam hiſhčęje nęhdže 80 000 Nęmzow ži-
wnych, ale kaſ. Tamni namałachu ſmjercž. Dožyla je tam
w poſlednich 19 lętach 20 milijonow čłowjekow wo žiwjenje
pſchihſchko.

To, ſchtož bymy tu wo ſrudnym dōncze Ewangelſkſch, pſche-
dewſchēm fararjow, piſhali, bu nam ſ roſprawow wobkručę-
ne. Do wulkeje wōjny bę jich w Ruſkej 2634 ewangelſkſch
woſadow a 1827 Božich domow a kapałow. W nich ſtutkowa-
ſche 230 duchownych. S tutych je w Ruſkej jich hiſhčęje 85
žiwnych, ale žadyn ſ nich njeje wjažy w ſwojim ſaſtojſtwje;
30 ſu w hubjenſtwje žiwi, 55 ſu w jaſtwach a we wuhnaſ-
twe. 6 ſ nich ſaſudžichu 1936 t ſmjerczi a hacžrunje wu-
traje ſakrocžichu, buchu nękōſſi ſ nich morjeni. Teſ 5 abo 6

mandželjskich tutnych duchownych w jastwoje. Dozyla je tam 57 farańkow a 27 swudowjennych farańkow a 15 diakonikow.

32 bywšichich ruskich duchownych je w Němstej; nimale wšchitzy s nich šu w farškim saſtojnſtwje. 86 dalšichich wudowow bydli w Letiſkej a w Němstej. Wšchitzy, kiž w Ruſkej nělak Božemu domej a wošadže šluža, maja šo jara hubjenje, njedostawaju wošebje nicžo k jėdži. Tuž je wulzy wštacž, šo šo Letiſka, Schwediſka, Amerika a druſy ſtaraja ſa tutnych wobohič, a ſpytaja, jim něšto pšchipošlacž. S Němsteje nješmėdža tamni wobſy nicžo doſtawacž. Ssmu tola čžitali, šo budhu žamo tajkich darow dla k šmjerčži ſažudženi. To wšcho je tak prawje ſtawilna ſa rospominanje w poſtnym čžašu. Tuž ſpominajmny na tutnych wobohič s luboščju.

Zyrkej a ſtat.

Judita. Dženka drje wšchudžom w našichich wošadach pačeriſke džeczi w tal mjenowanym zyrkwinskim pruhowanju pšched wošadu poſtaža, šo šu doma w Bibliji a šo wėdža, šcho šu ſałožki našeje ewangelijeje zyrkweje a našeho kšcheczi-janſkeho žiwjenja. Hdyž našy tal thutny čžaš prawje ſrosumimny, wėmny, šo šmny my wšchitzy nětkle w tajkim pruhowanju, w kotrynž šmny prašeni ſa tym, šcho našcha zyrkej je a šcho ſałožk tuteje zyrkweje a tohodla tež našeje wėry a tohodla tež našeho žiwjenja. Sałožk zyrkweje je dženk a kaž tehdy, hdyž ty pačeriſke džeczo bė a tak hižo wot 1900 lėt šem Jeſuž Khrystuž, kšchizowany a ſtanjenny. Na tym njeje ani pšchecžehanje ani mudrowanje ani wėdomošč ani politika nicžo pšchemėnika a tež hewaſ nicžo druge niz. Ale hačž je Twojeje wėry a Twojeho žiwjenja ſałožk hišcže a žyle Jeſuž Khrystuž kšchizowany a ſtanjenny — to je druha wėž, to je Twoja wėž, kaž tež to, s čžimž je šo tu šcho pšchemėniko. Sa wšchėm tym žy Ty prašchany nětkle w tutym čžašu, a bėrny budže Tebi ſkladnošč data, tež na druhim mėſtnje, we wėlbje ſa generalnu ſynodu němsteje ewangelijeje zyrkweje, wotmoſwu na wšchė tute prašchjenja dacž, haj, wjažy hišcže, wšnacže wšnacž. A tuto njemėže hinaſ rėſacž pola Tebje, hačž: Jeſuž Khrystuž kšchizowany a ſtanjenny mój Knjes a Sbožnik! — Ubo šcho hewaſ. Tuž paſ ma kėždy — a tal tež Ty — hdyž šwoju zyrkej a šwojeho Sbožnika lubo mašch, w tutej wėlbje ſa to byčž, šo woſtanje zyrkej našeho luda ſałožena na tutnym ſałožku, kotrynž je Jeſuž Khrystuž, kšchizowany a ſtanjenny, kažkehož nam jewi Biblija, žyle ſłowo Bože. Hdy a tal tuta wėlba budže, njewėmny hišcže. Ale šo wšchitzy ſa tajke roſkudjenje budžemy, to wėmny drje dženk a hižo wšchitzy!

Se Šerbow a s daloka.

Kantor Jan Auguſt Kaplet †.

Najštaršchi, ale tež jedym s najšwėrnichich ſerbskich wučerjow Jan Auguſt Kaplet, je šrejedu bėh šwojeho dolkeho žohnowaneho žiwjenja w Hermanezach, hdyž po-šlednje lėta bydleſche, čžicho dolonjaſ. S nim je šo muž wul-lich ſašlužbow wo ſerbske ſchulſtvo a wo Michaſku wošadu minyſ. Šo je šo ſerbska rėčž na wšach, kotrež šu do Michaſkeje ſchule ſagmejnowane, ſaškowala, mamy šo wošebje je-mu džakowacž. Wėn je šo tež wo to prožowal, šo by ſerbska wučžba tež w druhich ſtronach šo ſaškowala. S tutym wot-pohladom je Bartkowu ſerbsko-nėmſku čžitanku ſnowa wob-dželaſ. Šu šu we wjetſchej liczbje ſchulow ſawjedli a dolke

lėta wužiwali. Šwojim kollegam je w šwojeje ſchuli dopo-kaſal, šo šo s jeje pomožu hodža ſerbske džeczi ſa jene lėto ſerbski a němſki doſpołnje čžitacž nawucžicž. Pėdla ſchule je šo ſemrėty tež jako kantor Michaſkeje zyrkweje wšnamje-nik. Jako tajki je zyrkwinski kšor ſałožik. Ša njėn je tekſt němſkich ſpėwow pšchekšchicžik abo tež wšchelake kšory žam komponowal a tekſt k temu ſpėžnik. Dotholėtne kniškkladniſke džėlo w Macžizy Šerbskeje je wėn hačž do wyškėje ſtaroby žwėru ſaſtawal. Žeho šu tehodla ſa čžestneho žobuſtawa po-mjenowali. Pošlednje lėta bė čžėlnje jara ſkpirik a woškla-bik, tola duchownu čžerſtowošč hačž do pošlednjeho čžaša wobkšhowal. Hišcže pšched dwėmaj lėtomaj bėſche žortny ſpėw w ſerbskich kermuſchach ſpėžnik, kotrynž je šo we Šerbs-ſkich Nowinach wocžišcžal. W druhim ſpėwje potom na šwoju čžėlnu kšmanošč ſtoržėſche a Boha proſchėſche, šo by jeho s jeho čžerpjenja bėrny wumohl. Kaſ je šo wėn pšchego jako Šerb čžul a męšlik, šo tež pošlednje dny jeho žiwjenja pokaſowalſche. Wėn je šwojeje wokolnoščju jenož ſerbski rė-čžėſche. Šemrėty je šo 12. junija 1851 we Bownjowje jako žyn ſerbskeho ratarja narodžik. Na krajnoſtawſtim ſemina-rie w Budyſchinje wučeriſke pruhowanje wobitawſchi, šo 1872 jako ſchulſki witar de Račklowa powola. Wot lėta 1875 we žyrotnej ſchuli w Budyſchinje ſkuttowalſche a šo bėrny po tym ſa kantora Michaſkeje zyrkweje wuſwoli. Žeho wote-mrėte čžėlo budže šo žobotu popoſdnju w 3 hodžinach na Michaſkim pohrjebniſchėžu w Budyſchinje kšhowacž. Žeho žohnowane ſkuttowanje ſa ſerbski lud w ſtajnym džakownym wopomnjecžu woſtanje.

Šerbske ſpėwarſke šu w jednorym ſwjaſku nětkle a hačž do 1. meje ſa potuſſchenu plačkſinu doſtacž. Šo by tola jich wjele tutu ſkladnošč wužiko a ſerbske ſpėwarſke kupiko. Tuta ſkladnošč je šo tež pšchede wšchėm tohodla poſtkicžila, šo mohli kmoſſja a ſtaršchi pšchede wšchėm wšchėm pačeriſkim džecžom, tež tam, hdyž žrėdki pobračkujaj, ſerbske ſpėwarſke daricž. Špėwarſke šu tola wot dawna žem kmoſſjažy dar te konfir-mazi. A to s dobrym prawom. Namakaſch tola w ſpėwarſkich ſa kėždy čžaš, njech je kačkž dže, něšto. Šchtož šwoje ſpė-warſke ſnaje, tón wė, kažke bohatſtvo w nich je. Kėrluſche ſa kėždy čžaš a s nimi modlitwy, a to proſtrny a dobroproſchjenja, džakowanja a kšwalenja nimo wošebitych pšchidatnych modlit-wow; s Biblije ſchpruči tam mašch a pokaſowar tekſtow pšches žyle zyrkwine lėto; doſpołny porjad Božich žlužbow, wošebje tež žwiateho wotkaſanja; a k tomu žyly Maſy ſatechiſmus Lutherowy a hłowny džel Augsbuſkeho wėruwſnacžja; a hišcže to a tamne. Jednore ſpėwarſke knihi plačkja tukhwilu po potuſſchenej plačkſinje 2 hriwnje.

Do Moſtwn bė ſwolany žwėtowy kongrež bjesbėžnych. Na 1600 ſaſtupjerjow je wšchėch mőžnych krajow dyrbjeſche šo tam ſeicž. Štalo paſ šo to njeje. Čžehodla niz, njeje hišcže inate. — Džiwali šo paſ bychmy, njebychuli bjesbėžni tež lėtka pšchecziwo jutrownemu žwjedženjeje wuſtupowali. Woni šu hižo pšchi tym po žylej Šwojetruſkeje, wošebje paſ dzedža Čžichi tydžen ſa to wužicž — abo lėpje drje pražimny: ſa to njewužitkne wužiwačž.

Žištowanje. Kni L. w D.: Wutrobnny džak a poſtrow. Šsnadž tam nětk bėrny ertny poſtrow a ſkaſane doſtanjecže. Š. tam je.

Redaktor.

Ša Palmarum: K. w Hr. — Ša Žutry: K. w K.

Sy-li spěwał,
Pilnje džętał,
Strowja ce
Swó,bny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoju mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosc da.

Niech ty spěwaš,
Swérnje džętaš
Wšędne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Ziwnosc je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Čerbite njeđelste łopjeno

Čaložiti 1891 Křrjehjanški farar dr. theol. a fil. Bjedrich Cella.

W Budyschinje

21. měřza 1937

Baugen

Njeđzela Palmarum.

1. Tim. 6, 12.

„Wojuj dobre wojowanje wěry; řapřhimá wěčne žiwjenje, na kotrež tež řy powołany a řy pólnał dobre pólnače pšched wjele řwědkami.“ Tak řwjaty japoschoł na řwojeho řobudželaczerja Timoteja piřa. To řlowo rad našim paczerřkim džęczom řobudamy. So by jenož tak bylo, a řo bychu džęńřa, hđęž tńřazy a řařo tńřazy w našim wóznym kraju ke konřiramziřtemu woltarjej pšchistupja, dobre pólnače pólnali pšched wjele řwědkami. Hđy by to pšchęzo dobre pólnače bylo w běhu lět, tak wjele hinał by džęńřa ř našej ewangeliřko-lutherřkej řyřkwju řtalo! Ale wot tńř, kotřiz řu pólnače pólnali, je jich wjele ř nekajřkej pšchicžiny ř řyřkwje wuřtupilo. Čzi řo nětko njemóřa wjazy ř Božemu řlowu a blidu džęřecž, a tola řu to we řwojim čřařu řlubili. So bychu řo wřhitzy paczerřřny niz jenož džęńřa, ale tež do wřřeho pšchihoda ř wěrje do Boha našeho Wóřza, řeřuřa Křrjřtuřa, jeho řyna, našeho Kńjeřa a řwjateho ducha pšched Bohom a čřlowjekami pólnali, řo bychu řo řprawnje řóřowali po tutej wěrje řo řadžęřecž, řręhej řo wotřęz a řa našim Šbóžnikom řhodžicž. Kařka konřirmazija! W kajřim čřařu! So je rořřudny džęń řa paczerřřřny džęčzi, řchto to njeby řižo ř konřirmaziřřny řrařčęńřow řpólnał? Njeje řo řdobna řituazija, řaž tehdom, jako řosua lud řoheldni ras w řiřhemje řhromadži a ř iřraelskim řtarřim, řudnikam a řpšchedřtajęnym wot Božeho džiwneho wjedniřtwa řęčřęře a řwoju řęčř řkónčzi ř rořřudnym řrařčęńřom: Čhčęřę tomu Kńjeřej řlubicž abo Amorejřřim řpřiboham. Wuřwolčę řebi! Wón řam řa řo řa toho Kńjeřa rořřudzi: řa řa a mój dom řhčęmy tomu Kńjeřej řlubicž! Móřęmy wěřčę pšchęřwědcžęni řyčř, řo je řosua řlubjenje džęřčak, pšchetož męřęře ř tomu

řrutu wolu. ře wřhitke řwoje mozy napinal, a Bóh dawa řobęčę, hđy řo čřlowjek řrawje řóřuje.

Řchęzo řadnje řola nař konřirmazija na njeđzelu Palmarum, to řęka do řařionřřkeho čřařa. Tón lud nam pšched wocřomaj řteji, kotřiz řeřuřej řohđuje. Řchęřčęřa draštu na řučř, abo řuba řařořy wot řchtomow a řęzele je na řučř. Řřchiwjřkuje jemu: řošřana temu řynej Dawitowemu. Řhwaleny budž, řiz pšchindžę w mjenje teho Kńjeřa! Ale to bě řhabřaty lud. Bóřřy wolařę: Řřchizuj, řřchizuj jeho! Kař derje řo řeřuř wot tutyř nje wobřtajnyř čřlowjekow rořęřnawa! Njeje džęńřa řařki a řutřę řinajřři. Ně, je řebi řwěřny wóřtal. ře řórki řučř řačř do řohřednjeho řónřa po woli řwojeho njebjęřřkeho Wóřřa řchol. To nař řařionřřki čřař wučřzi. Řřchř tym je tež pšchęzo řařo řwoju wučřřbu wobřtręčřil. Šřlowo a řřuff řo pšchř řeřuřowej řmjerečzi na řrařřne wařřnje řjednocžitej. Řrořřy řa řwojich njeřpřchęčęřlow a dořonja řřuff wumóřęnja. řař řa řařřim Šbóžnikom je řódno řičř. Dřa njeřřny na wopacžnym řučřu. To je tón wulki wřřchřři męřřnik, řiz je řo řam řa nař woprowal. ře řobuřęlene męř ř našej řlabořčřu. Džęmy po tutym řučřu, džę řo nje wobřřunęmy. Njeřpřchřindžęmy na wotpučę. Ale tón řučř nař ř Wóřřej do domu wjedęę. Křrjřtuř je čęřpřil řa nař wóřřajiwřři nam wopřřmo, řo bychmy řlędžili řa jeho řřopami. Wotpořařčř móže jeho jenož tón, kotřiz jeho njeřnaje, abo tón, kotřiz jeho njeřodzi. Ale řeřuřowe řlowo řlaczi: řchtož mje pólnaje pšched ludřimi, teho řhřu řa tež pólnačř pšched řwojim Wóřřom, řiz je w njebjęřřach; řchtož mje řa řapřę pšched ludřimi, teho řhřu řa tež řapřęčř pšched řwojim wóřřom, řiz je w njebjęřřach. řehodla řtari a młodzi: řohřluchajmy na řeřuřa, kotřiz řękńę: Čhčęřę ři řchto řa mnu pšchřindžę, tón řam řo řapřęř a wřřmi řwój řřchřiz na řo a řoř řa mnu.

W lětka padnje konfirmazija do czaŝa psichotowania na zyrkwinstu wólbu. Tjecze konfirmaziŝke praŝhenje rěka, hač chzedža ŝo paczeŝny i našej evangeliŝto-lutherŝkej zyrkwi ŝwěru dzeržecž. Ale njeŝtaji ŝo psches wólbu evangeliŝta zyrkej do praŝhenja? Může ŝo ŝyła zyrkwinstu wólba wotmęcž? Šhto je zyrkej? Tam je, hdžez ŝo Bože ŝlowo prawje předuje a ŝakramentaj ŝo prawje, mjenujzy po wuŝtaje nju našeho Knjesa wufonjatej. Njeje ŝo to pschezo ŝtalo we našej evangeliŝto-lutherŝkej zyrkwi? Njeje to zyrkej Khrystuŝowa? Haj jenož ŝa nju móžemy hŝoŝowacž. Šhto dha chze němŝke kŝchescjanŝtwo? Němŝku nationalnu zyrkej? Kŝchescjanŝtwo jako tajke njemůže ženje nazionalne byčž. Naŝy Knjes ŝebi žada: Džicze po wŝchěm ŝwęcze a wuczcze wŝchittich ludži a kŝchecicze jich w mjenje Wótza a Eŝyna a ŝwjateho Ducha. Potajkim kŝchescjanŝtwo njeje na naŝy lud wobmjefowane, kaž teŝ na žadyn druhi lud niž. Pschi tym wŝchaf mamy wuŝbėhnyčž, ŝo ŝmy ŝo jako Eŝerbja narodžili, a ŝo ŝmy jako tajzy dobri němzy ŝtaczjenjo. Ale hdž wědomi němzy nazionalni ŝozialiŝtojo dželicž wjedža zyrkej a ŝtat, dha durbjeli my Eŝerbja to hiŝcze wjele lėpje rojumicž. Tehodla ŝa naŝich paczeŝkich a naŝ dorocžennych žadyn ŝrach njeje: Khrystuŝowa zyrkej twjerdže ŝteji. Šelŝke wrota ju njebudža pschewinyčž. Šamjeń!

Khrystuŝ našy paŝtyř.

Psalm 23.

Šlŝh: Jako wowzka Jeŝuŝa.
Hdž ja, Jeŝu, Tebje mam,
W ŝwęcze tradacž njetrejam.
Paŝtyř mŝj ŝy drohi, lubny!
Dopjeli Eŝwoje kraŝne ŝluby;
Njedch ŝym Twoja wowczicžka
Cžaknje, węcžnje ŝbožowna.

Kaž mje wjedjeŝ, chzu ja hičž,
Njedaj mi ŝo ŝabludžicž.
Tebje ŝebi horzo žadam,
W po Twojej hnadže tradam.
W ŝwėtnej harje ŝnyŝcze ŝo,
Mi po Tebi, Jeŝuŝo!

Wutrobnje mam lubo Cže,
Ty ŝy moje wjeŝele!
Knjes a Šbožnik mŝj ŝy lubny!
Šo mnu Twoje ŝwjate ŝluby! —
Wŝtań pschi mni, Jeŝuŝo,
Ty ŝy moje bohatŝtwo!

Eŝmsil Eŝo na mni, Jeŝuŝo
Ečžit mje w Boŝny bohatoh'.
Hreŝchnik khudy chze byčž žiwny
Š Twojej' hnadžy, ŝtrowny čžily.
Jeŝu, wjeřcho žiwjenja,
Šbožny je, ŝhtŝž Tebje ma!

Wumŝžniko, Jeŝu mŝj,
Węcžnje byčž chzu, wŝtacž Twŝj!
Wumŝženy wot wŝcheho ŝteho,
Poła Wótza njebjelŝeho
Njeŝŝchi džak chzu ŝpėwacž Cži,
Hdžez ŝu ŝbožni w radoŝcži.

Šhtŝž pschi Khrystcže wŝtanje,
Dobry džel ŝ Nim doŝtanje!
W žanyh druhim ŝbožnoŝcž njeje!
W Knjesu wjeŝelmy ŝo jeje!
We Nim duŝke wėrijaze
Maja węcžne žiwjenje!

J. W.

Konfirmaziŝki ŝchpruch.

Wěŝy ty ŝwŝj — konfirmaziŝki ŝchpruch? — Šhto durbt wonėmicž? Ty? —

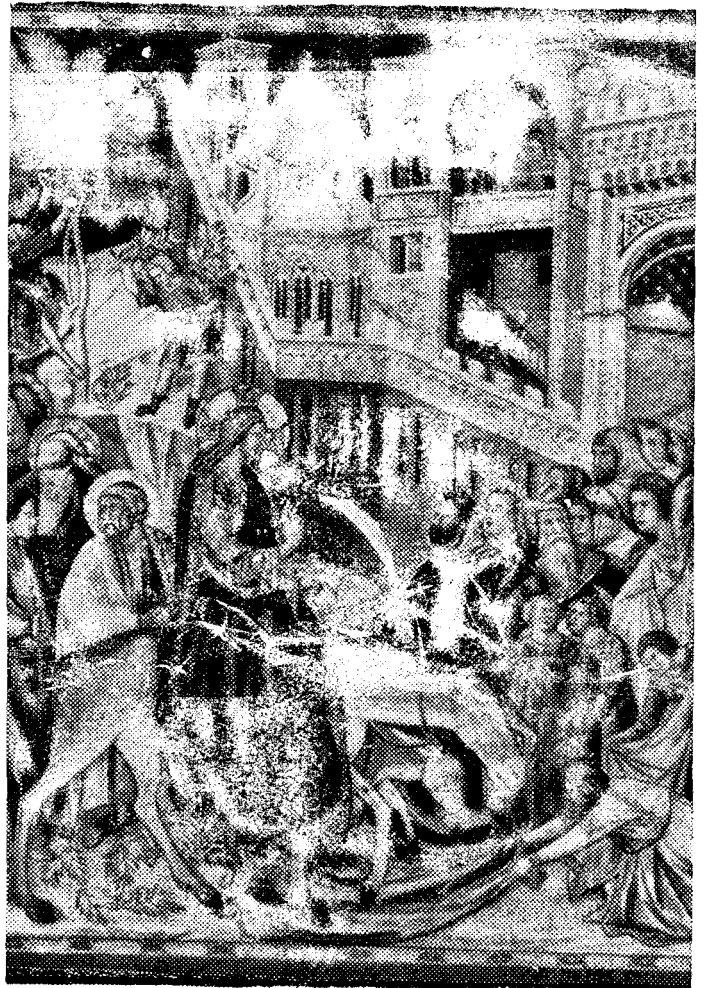
Alle to njedŝkaha, ŝo jeho dopomnicž hnadž pschi konfirmaziji džecži, ně, pucžnik psches žwjenje chze wŝn byčž! Eŝy jŝn ty jako tajki wužiwal?

Dobre je, ŝhtŝž něchtŝn ŝwojemu woŝadnemu kopjenej namjetuje: w džakownoŝcži ŝa jemu daty ŝchpruch:

Kŝžde paczeŝke džecžo — taŝ piŝche wŝn — napiŝaj ŝebi abo daj ŝebi napiŝacž, ŝlėp ŝebi abo daj ŝebi ŝlėpicž konfirmaziŝki ŝchpruch do ŝpėwarŝkich a to, hdž móžno, předy hačž přeni ras ŝ Božemu bliđu dže. Taŝ wŝn jemu ŝam wot ŝo pschezo jaŝo na wocži pschindže a ŝam toho, kiž jŝn doŝta, dopomina, niž jeno ŝam na ŝo, ale dožyla na žyŝe ŝwjatocžne hodžinki, na wŝcho, ŝhto ma nam konfirmazija prajicž.

Depŝowat piŝche: „Njedch kŝždy jaŝo nawuknje, ŝo chze jeho konfirmaziŝki ŝchpruch runje wot njeho něŝhto a ŝo konfirmazija njewoŝnamjenja někajki kŝnz, ale ŝo wona woŝnamjenja ŝapocžatŝ woŝobiniŝkeho kŝchescjanŝkeho žiwjenja.“

Njemėniŝch, ŝo tole njeje jenož piŝane ŝa paczeŝke džecži tutoho lėta, ale ŝa wŝchėch konfirmėrowanyh? Njeje to teŝ pschewŝchim praŝhenje — a Wŝh daj — lubo dopomnienie wŝchėch „ŝlotyč konfirmadow?“

Jeŝuŝowy pschitħad do Jerusalema.

Wbo dyrbi hatle czaŕ s nufami naŕ k temu nanuŕowacz. Cžitaj teŕ tole hiŕŕe, ſchtoŕ pólnoſchery s pola piſche:

„Tu we wójnje by cžiliŕe hinaschi cžlowjeſ a myſliſch hebi piſchezo ſaŕo a ſaŕo na ſwój konfirmaziſki ſchpruch. S toho móŕeſch hebi wjele wjač, a kóŕde ſłowo je kaŕ ſa tebe. Wjele bu iach hiŕo hinaschich, hacŕ runje jim wo to cžinicŕ njebē, ale: nufa wuczi ſo modlicŕ . . .“

Nasbēranſi ſa wiſchēch, woſebje ſa pacžerſſe dŕēczi.

Pod tutym heſłom bēchmy tu tydženja wiſchelakeho woſjewili, ſchtoŕ je, kaŕ wēmy, iach wjele ſajimowało. K tomu, ſchtoŕ wo hrabi Zeppelinu woſjewichmy, móŕemy tu dženŕa teŕ tu modlitwu dodacz, wo kotrejŕ bē tydženja rēcŕ:

Po 27 lētach horzeho a cžezteho bēdženja wo powētrou kóŕ, wo kotrejŕ bē hrabja hiŕo 1873 prēnje nacziſki ſapodał, a po wjele wurēcŕowanju, wuſmēſchowanju a po wjele wotpoſaſanjach bē pſchiſchoł džen 2. julija 1900. Prēnja kóŕ bē dotwarjena a je hotowa ſa prēni lēt tam w hali w Manzellu. Wiſchitko cžaka na pſchikas, ſo maja ſo wrota hale woczinicŕ. Tola to ſo njeſtanie. Cži, kiŕ bliſko hrabje ſteja, wiŕdŕa, kaŕ wón ſwoju bēlu cžapku ſcžehnje, a ruŕy ſtyknie; jeho hłóſh klinczi pſches rumnoſcŕ. Stary hrabja Zeppelin ſo modli: „Smilny Knjeŕe, my porucžamy tutu kóŕ do Twojeju móŕneju rułow. Niŕ worakawoſcŕ to bē, kotraŕ nam da ruŕy na to ſkožicŕ. Ty to wēſch. Ty wēſch teŕ, ſo ſmy my cžinili, ſchtoŕ ſamóŕa cžlowjeło cžinicŕ, a ſo to njeje nicŕo, ſ cžimŕ bychmy Tebe ſpytowali, hdyŕ nētk ſpytamy, ſo poſbēhnyč do powētra. My wēmy pał, ſo je jenicŕy w twojim ſohnowanju wiſcho ſapſchijate. Daj Twojimaj wuſchowazymaj rułomaj nad nami byč, Knjeŕe a Boŕo. Tola niŕ moja, ale Twoja wola ſo ſtañ do wēčnoſcŕe. Hamjeñ.“

Njeje to runje nēſchto ſa naſche pacžerſſe dŕęczi, kotrejŕ dyrbja tał rjeŕ ſwój prēni ſlēt do žiwjenja ſpytacŕ? Njeje to nēſchto ſa waſ, kiŕ wy ſtaryſi a kmóſſja tutych dŕęczi ſcže? A njeje to nēſchto ſa naſ ſtarych a najſtarychich, hdyŕ tutón ſhēdŕiwŕ a dŕēlacŕet a rjeł ſo tałte modli pſchi ſwojim dŕēle? A njeje to nēſchto teŕ ſa waſ, wy „ſłote pacžerſſe dŕęczi“, kiŕ by, kaŕ hrabja Zeppelin, ſcže ſmēli dołhi pucz cžahnyč a ſe ſmēli dołhi džen dŕēlacŕ — a wēricŕ a ſo modlicŕ?

Kał dopomina naŕ to tola na jeneho drugeho, kiŕ je teŕ ſutkowal ſa zŕny lud a kraj dołhe žiwjenje dołho — kaŕ hrabja Zeppelin, — na Hindenburga. Hindenburgowe heſło je było wot mlodych lēt hacŕ do poſledneje hodŕiny — a wono je pſched nim ſtało, jało bē wojał a jało bē preſident: „Spēwaj a dŕēłaj!“

Biblija.

Tał tam wonkach daloło k ranju — a kał to tu pola naſ!? — tał dyrbjeli prajicŕ, hdyŕ ſlyſchimy, kał tam na pokupje Korea — w Wiſſkej napſchecŕiwo japanſkim kupam — ſtuduja Bibliju. Studium Biblije ma wuſnamne mēſtno w zŕkwinſkim žiwjenju Koreje. Sałožuja tam ſchule ſa tutón ſtudium a wuhotuja tam kurſy abo roſwucžowanja ſa to. Loni je tute bibliſke roſwucžowanja wopytowało 178 313 ſchulerjow; to bē iach 15000 wjaŕ hacŕ lēto prjedny! Sdobom ſo tam kſchecŕŕianſtowo ſpłnje roſſchēria. 15 874 woſobow bu kſchecŕenyh. W pſcherēſku je tam kóŕdu njedŕelu 288 338 kemscherjow w Boŕich domach, nimo toho maja tam tał mjeſnowane „njedŕelſke ſchule“ 344 268 wopytwarjow; iach bē

loni na 20 000 wjaŕ hacŕ lēto prjedny! Sa zŕkwinſke roſwucženje je ſo 1936 ſamokwiło 17 626 katechumenow.

So bychu ſaſtojnſkow japanſkeje wyſchnoſcŕe wo ſkutkowanju miŕionſtwa roſwucžili a ſdobom ſwiſki mjes koreanſkimi a japanſkimi zŕkwiemi ſtruczeli, poſcželu ſaſtojnſkam ewangelij Jana ſ roſprawjaŕym piſmom.

Njedyrbjal zŕny naſch czaŕ ſamóŕ, naŕ nanuŕowacz, ſo ſmy bóle a wjaŕy ſ Bibliju žiwi?

Zŕrkei a ſtat.

Balmarum. Tuta njedŕela naſchich pacžerſkich dŕęczi ma byč bjes wuhotowanjow partaje; tał je partaja na napraſchowanje krajnozŕkwinſkemu hamtej w Drjeŕdŕanach ſjewila.

Woſjewjenje ſa tutón roſkudny czaŕ ſtaj mjes mnoho druhimi teŕ woſjewiſkoj bywſchej preſidentaj ſjednocženſtwa abo wuſtawa „Deutscher Evangelischer Kirchentag“, D. Wilhelm Freiherr von Bethmann a D. dr. Luther; my ſo tu ſtajimy, ſo by trochu ſ roſjaſnjenjom było w tutym czaŕu, we kotrymŕ ſo telko rēczi a teŕ piſche wo pſchijewjenej wólbje. Kotruŕ je wjednik a kanŕler Adolf Hitler porucžil, ſo by ſo ewangelſki lud w nej ſwobodnje roſkudŕil a wuprajil: „Pomhajeŕe ſobu, ſo by ſo wiſcho, ſchtoŕ dŕēli, naſad ſtajiko, a ſo ſo wiſchitŕy, kiŕ dŕeja zŕrkei, kotraŕ ſo na Bibliji a wuſnacŕu twari, a wiſchitŕy, kiŕ dŕeja zŕrkei jało zŕrkei, ſjednocŕa tał, ſo ſu w ſwojej woli a w ſwojim cžinjenju zŕle piſchējene. Njeñdŕe nētkle woprawdŕe wo to, hacŕ tuto abo tamne woſebte wuſnacŕe, tuto abo tamne theologſke pſchēſwēdŕenje, tutón abo tamny zŕkwinopolitiſki nahlad piſchewahu doſtanie: nē, wono dŕe jenicŕy a jenoŕ wo ewangelſtu zŕrkei, kotraŕ ſ moŕy ewangelija w njeſchemēnjenjomnej ſwērie k ſwojemu Sbóŕnitej Jeſuſhej Chriſtuſhej a w horzei luboſczi k nēmſkemu ludej ewangelſke kſchecŕjanſtowo jało ſałožk, bjes kotrehoŕ njeñdŕe, ſwēſczi. Pomhajeŕe, ſo wieſeli tomu wēnuje, wiſchudŕom, ſo ſo tuta myſł pſchedobudŕe jało nawjedowaze heſło ſa wólbny, kotrejŕ ſu porucžene, ſo by ſo zŕkwinſke žiwjenje ſmērowało.“ — Wono njeñdŕe pſchi tutej wólbje wo to, kał zŕrkei ſtatej ſteji, njeſ tu teŕ tajŕy ſu, kiŕ tole praja. Wbo tutym praſchenju njemoŕe a njetrjeba ani rēcŕe byč! To ſpóſnaſch na pſch. jaſnje doſcŕ ſ woſjewjenja ſakſkeho zŕkwineweho wubjerka a wiſchēch ſakſkich ſuperintendentow, potajſkim wjedniſtwa a jaſtupjeſtwa ſakſkeje zŕkwi — a zŕny jeje wubjerk je nēmſki miniſter ſa zŕkwine naleŕnoſcŕe ſam powołał! —; tam ſteji: „Jało muŕojo zŕkwi ſtejimy my, hebi toho połnje wēdomni, woſrjedŕ ludſtwoweho nawróta — wólkſcher Aufbruch — a wēmy ſo ſ naſchim ludom a ſ naſchim wjednikom we ſwērie ſjednocženi a ſwiaſani.“ A tola je móŕno było, ſo ſu prajili, ſo ſu cži, kiŕ w tajkim wuſnacŕu k zŕrwi a tohodla teŕ k ſtatej ſteja, pſchecŕiwniŕy ſtata! To wiſcho nam nanajſhutniſcho ſnowa napołoŕa tu pſchikluſchnoſcŕ, kotruŕ pał hiŕo pſchezo mējachmy: dobroproſnyč ſa ewangelſtu zŕrkei a jeje ſkutkowanje Bohu k cžecŕzi a cžlowjełam k ſohnowanju, a dobro proſnyč ſa lud a ſtat, ſa wótzny kraj a wjednika. A to ſo ſtañ niŕ jeno w Boŕim domje, nē, to ſo ſtañ runje tał w domjaŕnyh nutnoſcŕach! Je ſo tola tał nēkotre roſkudŕenje, wo kotrejŕ ſu ſo hewał nēkał prózowałi, roſkudŕiło w modleſkej komorŕy — a to nanajſpje! Niſhtón ſo njedaj ſamylcŕ we ſwojim wuſnacŕu a we ſwojej wērie, kotraŕ je ſałožena na Bibliju a ke kotrejŕ ſo wuſnawamy po lutherſku, w kotrejŕ teŕ ſtejimy w ſwērie a we modlenju k wótznemu krajei a k wjedniſkei! Njeſch pſchēñdŕe wudawa-

nje a wumjetowanje tajke a hinašče a wot kajkehož kuli boša: naša wěra je ta a naša zyrkej je ta, kiž je sałożena na tón jedyn sałoż, kotruž je Ješuž Khrystuž, Boži a čłowški Ssyn, Uchizowany a stanjeny, nam pschipowjedany a nam přədowanj wot zyljeje Biblije, kotruž da reformator Luther, kotrehož je wjednik a kanzler Adolf Hitler najwjetšeho mjes Němzami mjenował němškemu ludkej w maczernej rěczy.

Se Sserbotu a s daloka.

Kantor Jan August Kapler, na kotrehož žiwjenje a skutlowanje a wumrěcže je naše kopjenko hižo tydženja spominalo, bu šobotu, 13. měrza, na Michalskim pohrjebnišćeju pohowany. Mnogo je jeho semrěte čžeto po poslednim pučju pschewodžalo a šo njebočičičkemu džaowało sa wscho, šchož wón dekonjał a zyrkej a lud. Tež naše kopjenko „Pomhaj Bóh“ šo jemu džačuje sa wschu prózu, kotruž je tež sa njo naložil, wošebje w lětach, jako bě s redaktorom wučer Tiedler, ale pał tež hišće po tym. Redaktor šam a jich dočj druhich šu s jeho schulerjemi byli a šo pola njeho we šerbskej rěczy wudošpotnjeli. S džaokom špominamy na to. Bóh je jemu tajku šwěrnju šlužbu pschi jeho zyrkwi a w schuli a mjes ludom žohnował, Bóh ju jemu dale žohnuje.

Paul Gerhardt, šlawny a lubje šnaty němški kerkuscher, narodži šo psched 350 lětami. Tuž jeho tał a hinał lětša wopominaja. My to tu tež budžemy a w kóždej wošadže drje šo to tež štanje.

S Drježdžan. Njedželu 7. nalětnika, runje na tym dnju, hđžež naša nacžolna organizacija bě šwobala wažnu ludowu šhromadžisnu, wotměchu šo tu w Kschiznej zyrkwi šerbske kemsche, kiž běchu derje wopytane. Eslužbu wukonja knjes farač Krawj s Hrodžišćeja, kotrehož přədowanje w lubej maczeršćejnje wschitkich lubnyh Sserbow roswešeli. Tež pschi šledowazym Božim wotkasanju šo mnoho ludži wobdželi. — Po tym šo wotmě w „Janškim dworje“ wošadna šhromadžisna, kiž knjes wuměłki molet Rował nawjedowasche. Połasawšči na tutón wažny džen, kiž je wschěh Sserbow šajimował, šaspěwa šo narodna hymna. Wschelake nowostki buch wošewjene a po tym jimašče šo šłowa knjes farač Krawj, kotrehož wuwjedženja dženšnišče zyrkwinske praschenje rosjašnjaze se šajimom šo pschijima. Na skutlowanje, pschitomeho knjesa fararja em. Tyscherja, kiž nětko tu pschebnwa, špomina knjes Hajdan, bohuzel pał knjes farač Tyscher mjes nami šwoštačj njemóžesche, tuž jeho narěčj nješledowasche. Jedna Sserbowka, s Ameriki šo wróčjaza, rěčesche wo zyrkwinskim a wschědnym žiwjenju w tutym internazionalnym kraju a wušbėhny, šo Němzj šo jenož psches zyrkej w zusbje šo šwjajajaja a tał wulki zylk tworja. S narodnym špěwami škóncži šo šhromadžisna. Š. Th. Š.

W Krimitšhawje šu njedželu Gaetare nowu tam natarjenu zyrkej pošwjećili. Wobladachmy w Drježdžanach njedawno krašne wodžecja sa jeje wołtač a kłětku, kotrež we Drježdžanskim maczernym domje diakonšow wuštojnje wschiwachu. Esawatóčnosť mješesche šuperintendent Hammeršmidt.

W Pariju pschihotuja wulku šwětowu wuštajenžu — njech tež pschi wschelatick haczenjach a šadžewkach; džětaczerjo šo tam wadža a „štrajtuja“ a wulka woda wobčežuje twarj a pschihoty. W šwištu s tutej wuštajenžu pschihotuja tam tež wulki šwětowy kongreš, kotruž ma šo šaběračj s praschenjemi kšesješjianskeho mandželškeho a šwójšneho žiwjenja.

Bibliški pučnik.

Palmarum, 21. měrza: Mój Knježe a mój Božo! Jana 20, 28. — Jana 12, 1—13. — Zach. 9, 9. — Wschitko, šchož wy šapocznječe, šapocže to s Ješužom, o, dha šbože doštanječe, twaricže šej kruty dom. Tón wěrjazy doštawa wschitko psches hnadu, psches Ješuža k wschemu najlěpschu ma radu. D, Knjesowe mjeno je šwarnowanje, njech njepšchecjel najšhórschi na waš tež dže. (Zionske hłošy 181, 10.)

Póndželu, 22. měrza: Abó mēnišj ty, šo njemohł ja šwojeho Wótza prošycž, šo by wón mi póžłal wjazj dnžli dwanacže legionow šandželow? Ale tał by pižmo hňlo dopielnjene? Wono dyrbi šo tał štačj. Matth. 26, 53—54. — K. 109, 3. — Mark. 13, 24—37. — Psalm 2.

Wutora, 23. měrza: Khrystuž je šam psches šwoju krej junu do šwjateho nuts šchol a wěcžne wumóženje namakał. Šebr. 9, 12. — K. 208, 1. — Mark 14, 1—9. — Psalm 42.

Šerjeda, 24. měrza: Kaž Ješuž běšče šwojich lubował, kotřjž na šwěcže běchu, tał jich lubowasche hacž do kónja. Jana 13, 1. — K. 100, 9. — Mark 14, 10—21. — Psalm 111.

Šchwórtk, Šeleny šchwórtk, 25. měrza: Ja šym wtnowj pjenk, wy šcže halošj; šchož woštanje we mni a ja we nim, tón pschijnježe wjele šłodow. Jana 15, 5. — K. 277. — Jana 13, 1—25. — Psalm 111, 1—5.

Pjatt, Čžichi pjatt, 26. měrza: Ješuž šawola s wulkim hłošom a džešče: Wótče, ja poručju šwoju dušchu do twójeju rukow. Luk. 23, 46. — Luk. 23, 33—48. — Šej. 53, 1—8. — Šdnž dyrbja wotšal čžahnycž, šo njedželi wote mnje, čžył na pomož mi štanycž, hđyž šmjercž mje čžwiluje, hđyž budže najšyšnišcho mi tehdy we wutrobje, mi šjew šo najštroščtnišcho dla šwojeje šyššnosče. K. 106, 9.

Šsobota, 27. měrza: Jošej s Arimathije pschischedišč k Pilatej prošesche psche čželo Ješužowe; a wón wša jo dele, šawali to šame do čžišteho platu a položi jo do wurubaneho rowa, w kotrymž hišćeže nihdy ništo njeběšče ležal. Luk. 23, 53. — 2. Kor. 13. — Psalm 118, 14—24. — Šesu, čži šo džačuju, šo šy čžerpil šamnje; čželo, haj šmjercž žalostnu, wscho šy wažil na mnje. Šdnž jow džał mój šhudj je, tam šo lěpje radži, hđyž Bóh wscheje šmilnosče do njebieš mje šadži. K. 84.

Džitowanje:

K. Š. Š. w D.: Wulki džał! Ša Judita doštač pał to pschepošdže. Redaktor.

Ša Jutry: K. w K. — Ša Quasimodo: K. w B. — Ša Miš. Dom.: W. we W.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđzelske łopjeno

Safožit 1891 Khrjebjanstl farat dr. theol. a fil. Wjedrič Sella.

W Budyschjinje

28. měrza 1937

Baužen

Jutry.

Mat. 28, 1—10.

Jutrowna powjescz jandzelow: Njebojće ǰo!

1. Njebojće ǰo ǰmjerca! Wón njeje tudy, wón je horje stanył.
2. Njebojće ǰo žiwjenja! Wón přjedny waǰ póndže a wy budžecze jeho widžecz.

I.

Njebojće ǰo! tak běšće nušne wučzobnikam prajicž. Woni běchu žaložnu móz ǰmjerca nashonili. Morwy je tón, kiž je prajil: „Ja ǰym tón pucž a ta wěrnosć a to žiwjenje,“ kiž je ǰlubil: „Ja ǰym to horjeitanje a to žiwjenje.“ Kamjeń běšće waleny pšched rowowe durje — a wón ležeshe jako kamjeń starosće na wutrobach. A na kamjeń běchu sygl scžinili a stražnikojo wobstražowachu row. Woni widžachu ǰamu ǰmjerca. A tola, kajki džiw to! Kamjeń běšće wotwaleny, sygl stamany, město wajchtarjow ǰmjerca — póšli žiwjenja: „Njebojće ǰo!“ A jako to wěricž njemóža, wobkrući tón žiwy Sbožnik: Njebojće ǰo!

Njetřebamy tež my tak powjescz? Žaložna je ǰmjerca. Morwe, šhtož běšće krótko přjedny žiwjenje. Lube džeczo ǰo tebi wosnje. Mandželska ǰo torhne wot boła mandželskeho. Wulke polo morwyh widžimy na bitwiščach. A pomysl ǰebi: tež tebi spěwaja jónu ǰmjertne křelushe.

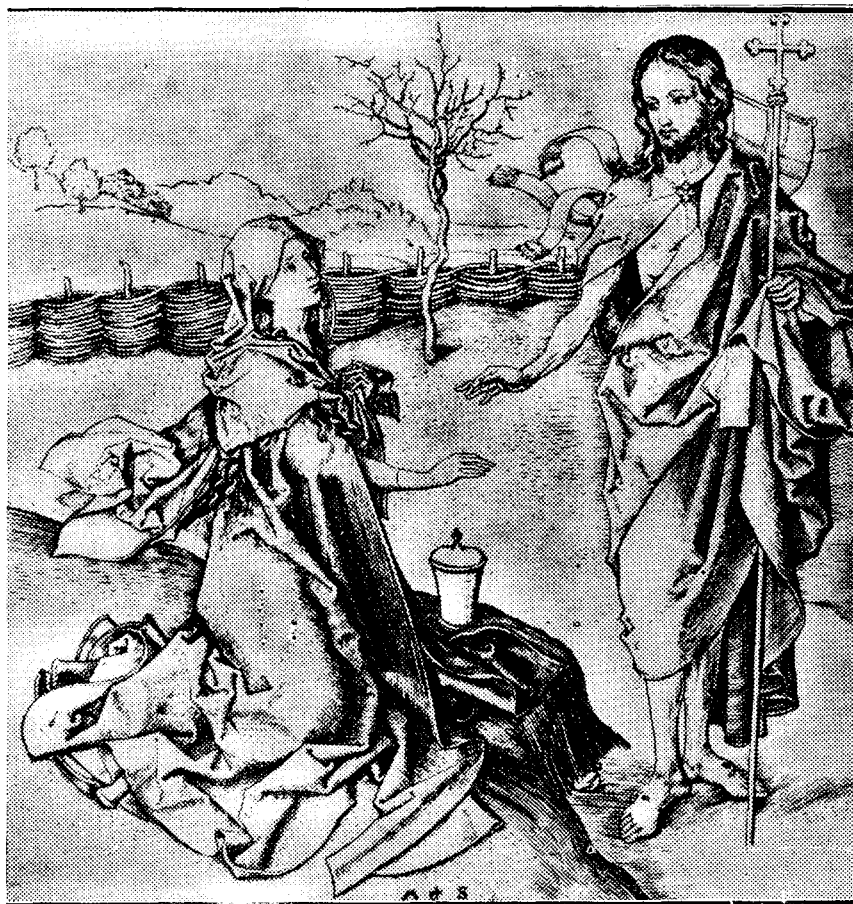
Sǰmjerca praji: Woj ǰo! Ale jutry tebi pšchipowědaju: Njeboj ǰo! „Hlaj to město, hdžež ǰu jeho položili.“ Póhanjo tam stoja bjes nadžije. Tebi pak je to město mēra: „ja ležu a spju zple smērom,“ rola Boža: „byte budže sachodne a horjeitanycž budže njesachodne.“ Wón je horjeitanyl. Jesuř, móz Knjes, žiwy je a ja budu s nim ǰobu žiwy. A njehal-li ty jandzelam wěricž, tón Knjes jo ǰam wobkrući: „Njebojće ǰo!“ Wón štupi k rowam kaž k Łazaruřowemu rowej. Wón

ma ǰlowa wěczneho žiwjenja. Kamjeń je wotwaleny: „Sǰmjerca, hdže je twoje žahadlo? Hdže je, twoje dobycze? Bohu budž džak, kiž nam to dobycze dawa pšches našcheho Knjesa Jesom Khrysta.“

II.

Njebojće ǰo žiwjenja, pšchetož wón přjedny waǰ póndže. „Njeje-li Khrystuř horjeitanyl, dha je wařcha wěra podarmo a wy scže hiščecze we ǰwojich hrěchach.“ Wón přjedny naǰ dže! Za jandželska powjescz pošasuje do žiwjenja. Sǰrshe hacž ǰmjerca je žiwjenje bjes njeho. Ale cži wučzobniky ǰu jeho widželi, teho horjeitanjeneho. Hdže je wón wšchudžom šchet s mateje hródže w Bethlehemje a s rowoweje komorki: hlaj, ja ǰym pola waǰ wšchitte dny hacž do škónczenja ǰwěta. Woni ǰu jeho widželi: Pawol pšched městom Damařkuřom, Sčezěpan tež njebježa wotewriene widžeshe. Wšchitzy cži ǰu jeho widželi, kiž běchu pobožni, bohabožasni a šbožni, dokelž do njeho wěryachu, wšchitzy cži, kotryhž žiwjenje bu pšchekražnjene pšches njebjeske ǰwětko, wšchitzy, kiž mrějo njebjeski powětr dnachy, — hacž běšće jich žiwjenje lohke abo czežle, woni ǰu jeho widželi a dokelž ǰu jeho namakali, móžachy wjeřeli bycz! Kaž Luther w cžahach štyřknoicze na blido napřija: „Wón je žiwy,“ tak je to troscht a móz našcheho žiwjenja.

A njeřby ty jeho widžal cžah žiwjenja? Wón pšchidže pšchi ǰwjatej šchčenizy, pšchi wěrowanju, wón je blisko we domje, w šrudobje, w štyřku, wšchudžom se ǰwojim ǰlowom. A hdž je tež ǰnano twoje žiwjenje nětko šrudne, njeboj ǰo žiwjenja! Cžerpjenja tuteho cžaha njeřbu hódne teje krařnosće, kotraž ǰo nad nami šjewicž budže. Jesuř šetka ǰwojich wučzobnikow a džeshe: „Bomhaj Bóh wam!“ Po hebřejskej rěcži to ǰlowo rěša: „Wjeřelcze ǰo!“ Nařcha jutrowna powjescz: „Njebojće ǰo, hlaj, ja pšchipowjedam wam wulke wjeřele! Njebojće ǰo, ale wjeřelcze ǰo!“ Šamjeń.

Scherl-Bilderbogen.

Zutrofony fwojedzeń.

Hłóh: Wozuczje, hłóh Boži woła.

Jesuz mój je i rowa stanył!
 Mi łóh na wješk'ke město panył (Psalm 16, 6),
 Někł mam ja fwojoh' Sbožnika! —
 Duscha moja wumožena,
 S krowu Jesuzkovej wobkryjepjena,
 Ma i Jeho hnady njebieša!
 O sbóžne wješkele. S nim du do kražnosće.
 Halleluja! Shtož potřeba, někł duscha ma:
 Na węcžne fwojoh' Sbožnika!

Khwalbu Khrystej saspěwajmy,
 Zom' wutrobu a duschu dajmy!
 Anjes Jesuz našcha sbóžnosć je!
 S nim we fhubje sjednoczeni
 A w lubosći i Nim stowatscheni,
 O, to je sbóžne wješkele!
 Wón našche sbožo je a węcžne žiwjenje!
 Halleluja! Wšehes wěru my Joh' stawy fmy,
 Čžescž węcžnu Zemu spěwamy!

Swojich lubujesč Ty, Božo,
 Sny staka našcha, móż a sbožo.
 Budž čžescž Čži do wschej' węcžnosće!
 Wumožnika kražnoh' mamy,
 Čžescž, džak a khwalbu Zemu damy!
 Anjes dobnł nam je žiwjenje! —
 We Tebi wješkeła je byla křesćiansta!
 Kralo węcžny, budž čžescženy a khwaleny!
 My twój lud, twoje herbstwo fmy!

Kralestwo je sałożene,
 Wot Boha Wótža wobtwjerdžene

Je móžne, węcžnje woštanje.
 Wšehomóžna ruka Boža
 Naš wodži i žórku wšehoho sboža,
 Nam dawa węcžne žiwjenje.
 Bóh džerži fhubjenja, wšeh kražnje dopjelnja!
 Khwalče Boha! Shtož wodnyh ma, nješ saspěwa:
 Čžescž, kražnosć ma móż Anjesowa!

S morwchstacža fłonzo fhwěczi;
 Wšehes Khrystuša fmy Bože džěczi;
 Ssmny Boži, Jeho herbojo!
 Herbstwo kražne, njesachodne
 Někł džěczi Bože maja sbóžne!
 Čžescž węcžna budž Čži, Jesužo!
 Wšchi trónje Jesuša wšchón lud fo shromadža
 A čžesczi Božej, fo stadiuja a spěwaja
 Zom' nowy kěrlušč dobnycža!

J. W.

Křesćijanstwa zyrkej fo twari.

We kopjenu sa Wolmoncžku pižachmy něsčto wo tom, kał tam daloko i ranju, na pokupje Koreji křesćijanstwa zyrkej pšchibyla, kał tam Bibliju lubuja a studnja, dženkha něsčto i drugeho kónža semje, i kupow „Mak Sunda“ i poknožy wot Awstraliskeje. A nim fhubšeha kupy Mor, Pantar a Poera bliško kupy Timor. Tute fu žohnowane a plodom pokne polo sa mišionstwo. Wokoło lěta 1900 wufšecžichu tam přěnie džěcžo. Někł je tam 60 942 křesćijanow mjes 80 000 wobndlerjemi.

Haj, Anjesowa zyrkej fo twari. Stanjeny Anjes a Sbožnik jewi dženkha kał pšhed lěstami mjes čžlowjekami fwoju móż a fwoje žohnowanje, — tež hdnž pšhecžiwio nje-mu fu. A wono njeje sa čžaj žylch 1900 lět křesćijanstwa zyrkwe žaneho čžaka bylo, w kotrymž njebnchu čžlowjeto-

jo pshecziwo zyrkwi a kšhesczjianskej wěrje byli. Hizo sa cžab japoschtow to tak bē. Tež w našich krajach je to pschezo tak bylo. Je tola pschēd nēščto lētdžejatkami Nēmz knihi pi-
 bał, i kotrymž chyšče dopokojacž, so Jesuŝ Khrystuŝ dozŝta njeje ženje žywy byl. Njeje wēricž, so je tajkeho možno! mohł prajicž. Ale wono njeje možno, wono so tež sta. A tajkich tu tež bē, kotřiz tomu wěrjachu a pschihłowachu — wošebje mjes tał mjenowanymi „polwucženymi“, kotřiz pschezo mē-
 nja, so wschitko wēdža. Ale cžlowjetojo řu tutu wēž hizzo daw-
 no „ad akta“ položili, kaž řo to praji, t. r. do boka položili, dofelž bu tōrnoscž tajkeho spocžinanja dopokajana. A tak bu-
 dže to na wschēm kōnzu se wschēm, sčtož bu piřane, prajene, wucžene sa to, so by Jesuŝ Khrystuŝ byl saprēty. Jenož je-
 nicžke woŝtanie: Bože řlowo. Tak je řwēdcžene, tak to tež budže!

Ale nēščto tu tola je, hdyž widžimy tajkeho, kajkehož řo stawa: bojoscž. Tola niz bojoscž wo Knjesowu zyrkej, sa-
 loženu na njeho! Ta steji a woŝtanie stejo a řo dale twari. Nē, ta bojoscž, so mohł pschicž do krajow, w kotrychž je nētkle kšhesczjiansstwo doma, hłōd — tōn hłōd, wo kotrymž rēka, so budža pytacž a bēhacž a so tola njenamařaja wjazny: Bože řlowo, so woŝtanu hłōdni a maja nusu a cžwilu.

Jutry.

Jesuŝ Khrystuŝ kšhizowany
 We bōjskej mozy i morwynch stany.
 Row jeho dđeržecž njemōže.
 Njepšhecžel je pschewinjeny,
 Se jeho mozy wumōženy,
 Lud wěrjazy řo řraduje.
 My mamy řrēdnika,
 Riž i Wōtzom wujedna
 Wschitkich ludži, tuž hnadu wschu,
 Nētk dostanu,
 Riž i Bohom pschindu i dowēru!

Knježe, řhwalba, cžescž budž Tebi,
 So hrēřnikow tał cžehnjesch i řebi,
 Ty i wēcžnej, řmilnej luboscžu!
 Tał psches Tvoju pomoz Božu
 Ja Wōtza hnadu dostacž mōžu,
 Hdyž i wēru prawdosčž sapschimnu,
 Riž Ty řy dobyt mi.
 Mōj Jesu najlubšchi,
 Sčto mi řchłōdži tu řleho mōž,
 A řmjercže nōž,
 Hdyž Bōh we njebju je mōj Wōtz!

Pschewinjerjo wschehomōžny,
 Hdyž padam w bēdženjach jow sprōžny,
 Ty luboscžiwje pomhařch mi.
 Jesu, mojej duřche řadosčž,
 Ja hnadu, pokoj, trořcht a radosčž
 Jow jenož namřkam pschi Tebi!
 Ty, hdyž ja wořkal du,
 Mje řbudžišch i řiwjenju!
 Ty dže řwēdcžišch: Tōn njewumrje,
 Riž so mnu je,
 Nē, ma tam wēcžne řiwjenje!

Wojowaza — dobywaza zyrkej.

Š Moskwy pschihhadžeja powēscže, so je řo licžba „bjes-
 bōžnych“ wot 5 000 000 poniřila na 2 000 000, haj hiřcže mjenje. Kommissariat sa wukublanje je 5 musejow, kotrež dyrbjachu antinabožinje řlužicž, t. r. tomu, sčtož pschecziwo nabožinje a wěrje je. Tohorunja bu sa tajke wojowanje psche-
 cziwo nabožinje pořtajeny institut řacžinjeny, pschi kotrymž bē 3000 řtudentow řapřžanych. Tohorunja je liga kommunisti-
 řkeje mlodžiny w nēkotrych krajinach řastaba se řwojim dželom pschecziwo nabožinje.

Mamy wocžakacž, hacž řu tute powēscže wērne abo sčto na tym je. —

Ruřny orthodoxni kšhesczjienjo řo jutry řtrowja: „Khrystuŝ je stanył!“ „Wōn je řawēscže stanył!“ a řo trōžny wo-
 řheja. Zentrala bjesbōžnych w Moskwyje je nētko na bjesbōžne organisařije piřaka, so tutej řlowje jutrowneho pořtrowa řluřchatej do „nabožneje pschewery“. Dale steji w tutym piř-
 mje: „Jutry řu řwjedžen horjeřtaczja proletariata. Wařhnyo, řo řořicž, njech woŝtanie, ale te řlowa, řiz řo pschi tym pra-
 ja, maja rēlacž: Kłafa dželaczerjow je stanyła!“ „Wona je se řowjetřkej mozu woprawdže stanyła!“ —

W Esedmohōrřkej wojuje kšhesczjianska zyrkej dorajnje pschecziwo tajkemu bjesbōžnemu hibanju. W mēscže Her-
 mannstadt wulhadžeja tam „Zyrkwinske łopjena“. Tute řu wudale wořebite łopjeno: „Pschecziwo bjesbōžnosčži.“ — Tež w druhich krajach wojuja nēmřke evangellřke řjednocženřtwa wukrajnych Nēmzow pschecziwo bjesbōžnemu hibanju. Řich wjedniřny řu řo njedawno we Winje wo tym řrēčeli. — A tola je mōžno, so w tutraju tajřny řu, řiz praja, so dyrbi řo pschecziwo kšhesczjiansřtwa wojowacž, dofelž wono komunis-
 mus podpjera!

W řendželřkej bēchu kommunistojo plakaty wořjewili a pschicžinili, kotrež pokasuja, kał hamor a řerp nad kšhizowa-
 nym Khrystuŝu dobywatej. W britiřkim řemje řebi řastupje-
 rjo wotřtronjenje a řakajanje tutoho plakata řadachu a mēja-
 chu pschi tym wulki pschileř.

Šnate je tež, so je bamž njedawno enyřkřiku wořjewil pschecziwo bjesbōžnemu komunismej.

W Mexiku, hdyž bēchu wyschnosčže řdžela jara wōtrje pschecziwo kšhesczjianskej — katolřkej — zyrkwi řakrocřike, pocžina řo tež polēpschecž. Tak buchu řařo nēkotre Bože domny wocžinjene a Bože řluřby w nich řu jara wopytane.

Hdyž řane Bože řluřby, dyrbjia runje pola nař nētkle w tutym rořřudnym cžaku Bože řluřby byčž wot řich jara wjele wopytane. Abō njedha řich pola nař jara wjele wo tym řwēdcžicž, so Jesuŝ Khrystuŝ kšhizowany je stanył, a so wo-
 ni řu řiwi w jutrownej wērje do tutoho stanjeneho Šbōžnika — kotryž tola dobudže, njech pschindže napschecziwnoscž wot boka kajkehož chže. A runje tał dyrbjachu Bože řluřby pořt-
 neho cžaka, wořebje Cžicheho piatka jara wopytane byčž, po-
 kařujo tež wocžam, so řich jara wjele wuřnawa: „Mōj je wschōn tōn kšhizowany!“ A nētko w pojutrownym cžaku njebudže to hinał, i najmjeřřcha tam niz, hdyž řpōřnawaja, so to dže wo řbōžnosčž a tohodla wo řbožo. Wschitřny budu to řjawnje a řpawnje wuřnawacž tež w Bořim domje, tał huřto hacž to nēkał mōžno. A řwēřnemu budže to huřto, pschezo mōžno!

Šřlowo řa našch cžab.

Hindenburg je wuprajenje, wuřnacže řawořtajiř, kotrež ma, kaž tež druhe jeho řlowa, zřleř Nēmřkej runje nētkle wjele prajicž. My jo tu řajimy:

„Njeh šo człowjekojo wadža wo wěru hišće bóle, ja dżeržu moje kłubjenje: Mojeho Jesuša ja nje-pušćeju!“

Zyrkej a stat.

Sekty, kotrej šu sakasane abo tola šdžela sakasane, nje-moža šo woitajić, tež pschi tutych sakasach a pschecziwo nim dale dželacž a propangandu czinicž. Tola dyrbjachu pschecziwo nim sakrocizč. W Königsbergu sebrachu w zentrali sekty „Bibelforscher“ 320 zentnarjow (!) sakasannyh czisćezannyh wězow; dweju s jich agentow šajudžichu t jaštwa. — W měscze Jena šajudžichu někotre stawy sekty „Siebentagsadventisten“ t jaštwa, dokelž běchu dale skutkowali, hacž runje jim to sakasane.

Wo Abežynskej czitamny pschezo hišće to a tamne, tak šo je katolska zyrkej tutón nětko italski kraj do zyrkwinyh wokrješow rosdželila a šwoje skutkowanje tam šjadowała. Pschi tym pak maja tež evangelske mišijonstwa dowolnosć, tam dale dželacž a skutkowacž, tak hižo dlěšchi cžaš němške Hermannsburgske mišijonstwo; nětko šu tajku dowolnosć tež amerikanške mišijonstwa dostale.

S Texasa je pschisćla žalostna powěsć, kotraž tež naš, njeh daloko wot Poknózneje Ameriki šmy, nastroži a šrudži. Šhula rosbuchny, w kotrejž bě na 1200 džeczi a wučerjow pschi roswučowanju. 525 morwynh a 125 franjennyh šu dyrbjeli s rospadankow wučahnyč. Pschicžina drje je byla, šo je šo jena s rošow, psches kotrejž pschirodny plun do šhule czěrjachu, puknyla. S tutym plunom šhulu wutepjachu. Plun pak je štraschny; wón šo lohzy šapali a rosbuchnje. Šobrška šhula šteji w tym dželu Texasa, w kotrymž je wjele wolija a tohedla tež wjele pschirodneho pluna. Pschi wuškowanškich dželach, pschi kotrychž šo wjele štow ludži, wojakow, polizištow, wobornikow a druhich wobdželi, namatakachu něšto, šštož tak prawje žyłu tragiku tutoho poděndženja jewi: Wu-czežechu s rospadankow wulku šhulsku tašlu, kaž tež w šhulškich šštwach na ščženach wišajau; na nej štejesche: „Wolij a pschirodny plun štej najwjetšche šemške žohnowanje Karšcheho Texasa. Wjes njeju njeby tuta šhula tu štała, a žadym s naš njeby tu byl a wukny!“ — A nětko buschtej runje wolij a pschirodny plun s pschicžinu, šo tam šhula wjazy nješteji a šo tam w nej nichón wjazy njewuknje. Sawěšće, njebě to powěsć, kotraž naš nanuczi, martrowny tydžej čim khtušichu jako poštny tydžej wužiwacž? Šsy Ty to?

Še Šserbow a s daloka.

Luziza, wošebje Budyšchin a blišča a dalšcha wokolina, je dženkša šrijedžišće šo jich wjele, kiž šu duzy po pucžu wot wšchěh lóncžin. Jutrowne jěhanje našch katolskich Šserbow a ještakulenje, to štej mjenje, kotrejž štej šo po žylej Němškej a dale rosnješlej. Wonej wabitej jich s dala a s bliška, šem pschikhwatač. A hdnž Bóh da ššlónčne jutrowne wjedro, tež jich wěšće wjele pschindže.

Šsrjedu po jutrach je džej Macžizy Šserbskeje. Na ššlownej šhromadžinje popošdnju 1/3 hodžin — dopošdnja šu wotrijadny — šmjeje t. šaraš Handrik-Drježdžanski, šrijedž Ššlepjanski, pschednosć: „Šajmawe wězy wo Šserbach

Drježdžanskih kónikow.“ Š njeho wušklyšchimy wěšće tež wšhelakeho, šštož naše kužišće wošady a zyrkwinske wobštejnosće nastupa.

Kamjeničanska eforija wošwjeczi 350. narodniny Pawola Gerhardta žyle wošebje: wuhotuje jěšbu do Lubnowa, hdnž je zyrkej, pošwjecžena ša wopominanje tutoho ššlawneho kěrlušcherja. W nej budže wopominaniška Boža ššlužba ša wšchěh wobdželnikow tuteje jěšby.

S Bayerškeje. Šštyšchimy pschezo šašo prašchenje, kaš wulka ewangelška zyrkej w Bayerškeje je. Po licženjach w šecze 1935 možemy tu šdželicž, šo mějesche bayerška krajna zyrkej 1 650 425 duškow w šecze 1935. Mjes 30 973 pacžerškimi džeczi bē jich 3657 džeczi s měšchannyh mandželštwow. Do mandželštwu štupi jich 12 207 porow ewangelškich a 5879 měšchannyh porow; s tutych bu w ewangelškich Božich domach 2637 porow šwěrowannyh, tamne w katolskich abo dožyła niž; 124 poram bu ewangelške wěrowanje šapowědžene. W 1697 mandželštwach budže wukubłanje džeczi ewangelške, w 1507 njebu wo tym ničžo wěšte pošajene.

Bibliški pucžnik.

Jutrownicžka, 28. mērza: Tutoho Jesuša je Bóh ššbudžil, toho šmy my wšchitzy šwědkojo. Šap. šš. 2, 322. — Mark. 16, 1—8. — Šš. 118, 16—24. — Šutry, jutry! Wodnyh mišny! Šutry, jutry s rowa žiwy Khrystuž, Knjes našch, šštanž je. Kweški nětk njeh rjenje kčžēja, dušche njeh šo s džakom hrēja. Šesuž džerži dobročje. K. 142, 1.

2. džej jutrow, 29. mērza: Njebojčje šo; džicze a pschipowědajčje to mojim bratram. Mat. 28, 10. — Luk. 24, 13 hacž 35. — Šan 14, 19. — Š Jesu, ššeršhta žiwjenja, budž našch Knjes rycžerški, šo naš tež kóna dobročja tam jónu wupšchi. Šionške ššlozy 112, 13.

Wutora, 30. mērza: Šesuž Khrystuž, kotrehož wy ššce šššizowali, je tón kamjen, wot waž czěšlow ššczijšnyjny, kotryž ržžny kamjen je ššzinjny. Šap. šš. 4, 11. — K. 127, 5. — Mark. 16, 9—20. — Ššalm 68, 1—21.

Šsrjeda, 31. mērza: To pak je to pschirunanje: Ššymjo je ššlowo Bože. Luk. 8, 11. — K. 243, 6. — Ššalm 16. — 1. Šam. 1, 1—11.

Šštwórk, 1. haprleje: To ššlowo pak na dobrej roli šš czi, kiž ššlowo šššcha a šššhowaju šo w pěknej a dobrej wutrobje a pschinjekju plody w šščerpliwošći. Luk. 8, 15. — K. 438, 5. — 2. Kor. 1, 1—11. — 1. Šam. 1, 12—20.

Ššat, 2. haprleje: Tohodla wy šš tak modlcže: Našch Wótcze, kiž šš w njebjekach. Mat. 6, 9. — K. 509. — 2. Kor. 1, 12—24. — 1. Šam. 1, 21—28.

Ššobota, 3. haprleje: Ša ššym tebe pschekrašnik na šemi a ššym dokonjak tón ššuff, kotryž ty mi daš šš, šo bych czinik. Šana 17, 4. — 2. Kor. 2. — 1. Móšš. 32, 22—31. — Kšwalčje, dušche wšchitke rjenje, we nim mamny wumóženje, došhte nam s jeho krowju. Žiwjenje je šššhadžalo, wujednanje je šš štało wam, wy dušche, t šššchemu. K. 342, 5.

Ššštwonanje. Quasimodo: K. w B. — Miš. Dom.: W. we W. — Ššilate: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosc' ma;
Boh pak swěrný
Przez spar měrný
Čerstwosc' da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Boh poda,
Wokřew ce! F.

Čerbiŕke njedželske kopjeno

Čaložil 1891 Ćhrjebjanŕŕi faraŕ dr. theol. a fil. Bjedriŕ Selŕa.

W Budyŕŕhinje

4. ģaprlje 1937

Baužen

Njedžela Quasimodogeniti.

Thomaŕŕ pak wotmolwi a džěŕŕe t Jesuŕŕej: Mój Ānježe a mój Božo! Jana 20, 28.

Čažo ģmy pŕŕes ģnadu Božu jutry ģwjecžili a mamy džěŕŕa „mlode jutry“. Āaž po łóždym wulkim podawku a ģwjedženju tał ģladamy nětko wróćzo a ŕo praŕŕŕamy: Čŕto ģu jutry nam pŕŕinjeŕŕe? Āajki je ģiģ ŕnutŕŕowny dobytĕ ŕa naž? Běchu ģwjate dny ŕa naž dny, kiž nam pomģachu, naŕŕu wěru poģyniĕ? Wbo niž? Wjeŕŕoĕy ŕynt jutrownyģ ŕwonow ģiŕŕeĕe ŕynczi. Je teŕ nam dał wěŕŕoŕŕeĕe jutrownesje wěrný?

Wŕŕŕitzy, kiž ģu t ģorjeŕŕanjenym teģdom ģromadže pŕŕiŕŕŕi, doŕŕŕachu wulku wjeŕŕeŕoŕŕe do wutroby. Džěni ģmjerĕe bē nimo, ŕa njōn mējachu nětko džěni žiwjenja; žane ģylŕy wjaž, ale nětko wjeŕŕe, žana ĕžemnosć wjaž, ŕa nju ģwěťoŕŕe. Āajke wulke pģhemēnjenje we wŕŕem! A t tym wulki mē, kiž ŕaĕŕŕŕny do wutroby łóždeho, kiž bē widžŕŕ ģorjeŕŕanjeneho a do njeho wēriŕŕe. A tał ŕo ŕŕŕŕe, ŕo je tuta jutrowna wēra je ģlabnyģ bojaŕŕŕnyģ ĕžlowjeĕow ŕĕžinika mōžnyģ wojowarjow ŕa Ānjeŕa, kiž nětko ŕažo mējachu wēŕty ŕamēr žiwjenja.

Boh daj teŕ tebi, luby ĕžitarjo, pŕŕes tute ģlowo jako jutrowny dobytĕ! tajku ģylnu wēru do ģorjeŕŕanjeneho, ŕo mōžesģ t Thomaŕŕŕom wuŕŕŕŕe: „Mój Ānježe a mój Božo!“

Je tydžēni po prēniĕ jutry. Wucžomnižy ģu ŕhromadženi a rēĕza wo ģwojim Ānjeju, kotrehož ģu tydženja widželi. Ženož jedny njebē teģdom mjes nimi. Toģodla njehaŕŕe a njemōžesĕ wēriĕ, ŕo je tōn Ānjeŕ ģorjeŕŕanŕŕ, a jeha wutroba bē poŕna dwēlowanjow. — Čŕto mōže tu pomĕaĕ? Ženož jedny — ģorjeŕŕanjeny ģam. Wōn ŕtupi ģrjedža a ģiģ wŕŕŕŕŕŕiĕ postrowi: „Mēr budž t Wami!“ a wobroĕzi ŕo po-

tom woŕŕeĕje t Thomaŕŕŕej, kiž ģiŕŕeĕe do njeho njewēri: „Tŕŕŕ ģem ģwōj porŕt a wobladaj mojeŕ ruzy; a podaj ģem ģwoju ruku a poĕoŕ ju do mojeģo boĕa; a njebudž njewērižny, ale budž wērižny.“ Āał kraŕŕne bē nětko Thomaŕŕŕowe wotmolwjenje „Mój Ānježe a mój Božo!“ t krōtkim ģlowom wōn jaŕŕnje wupraji, ŕŕto je prawa wēra.

Thomaŕŕ tu wupraji, ŕŕtož my wuŕŕawamy w druĕej ģlownej wucžbje, ģdžež Luther wulkaduje: *T a w ē r j u , ŕ o J e s u ŕ Ā h r y ŕ t u ŕ , w ē r n y B ŕ h , w o t W ŕ t z a w e w ē ĕ ŕ n o ŕ ŕ z i p o r o d ž e n y , a t e ŕ w ē r n y ĕ ž l o w j e ŕ , w o t Ā n j e ŕ n y M a r j e n a r o d ž e n y , j e m ŕ j Ā n j e s . „ Ā n j e s „ j e h o m j e n u j e m y , w ŕ n m a p o t a ģ k i m d o b r e p r a w o , n a ŕ w j e ŕ ĕ a w o d ž iĕ , a l e n a ŕ ŕ a ģ w j a t a w i n o w a t o ŕ ŕ a p a k p o t o m j e , j e m u ģ l u ŕ iĕ , ŕ a n j e h o ž i w i b yĕ a j e m u w u m r j eĕ . „ J e s u ŕ , m ŕ j Ā n j e s , ž i w n j e , t n i m j a ŕ o b u ž i w n y b u d u . „*

A „Božo“ jeha mjenuje. Čŕtož jeha widži, widži Wōtza. Čŕtož jeha ĕžesĕzi, ĕžesĕzi Boha. Čŕtož jeha ma, ma Boha. A t temu ŕtupi ģiŕŕeĕe ģlowĕĕlo „mój“. Njeje doŕĕĕ, ŕo je ģorjeŕŕanjeny Ānjeŕ a Boh Thomaŕŕŕowny był, wjele bōle dyrĕbē byĕ „mój Ānjeŕ“ a „mój Boh“. Č tutyĕ ģlowom „mój“ ģapŕŕŕimnjeny jeha a ŕŕajimy ŕo pod njeho a ĕžehnjeny jeha do ģwojeje wutroby. Č nim pał ģlubimy teŕ, ŕo ĕžemny jeha byĕ t ĕžēlom a t duŕŕu ŕa ĕžŕŕ a wēĕĕnosć.

„Tvoji ģmy; naŕ, Ānježe Božo,
Č ŕŕŕŕŕŕom ģwojim pŕŕŕŕŕŕwaj
Bohate a miĕe ŕbožo
Āajŕim pucžowanjam daj,
Čžiniĕ wŕŕo po twojeŕ woli,
Wŕdacž ŕo teģo, ŕŕtož ĕje boli;
Pŕŕemēni ŕaroh' ĕžlowjeĕa
Do noweho ŕtworjenja.

Āaj, nowe ŕtworjenje, ŕŕtož t ģorjeŕŕanjenym ģromadže pŕŕiĕdže. Āał wjeŕŕoĕy bē Thomaŕŕ w ģwojeŕ wēriĕ. Prje-

dy bē wón njeměrnny, njesbožownny człowjek, kž ham stejesche se swojimi dwělowanjami, nětko je wón wšcho namakał sa społojne žiwjenje! Nětko haſle mějesche wón swoje jutry! A tutón měr, kotryž je pšehes wěru dostał, je hebi ſkhował hač do ſmjercze. Kaž ſo powjeda, je Thomaſch hač do Indiskeje czahnył a tam po wulkim prózowanju sa swojeho Knjeſa wulku woſada ſažoſil. Tak je wón ſwěrnny woſtał hač do ſmjercze ſwojemu Knjeſej.

„Hlaj, ja činju wšcho nowe“ — tutón džiwo ſo hiſcheže dženka ſtanje. Hdžež człowjek hebi ham pomhač njemóže, dokež dwělowanja pšehylna a wěra pšehylna, tam móže tón Knjes pšcheměnič, ſo ſkónčnje ſ Thomaſchom wuſnajeſch: „Mój Knježe a mój Božo!“

„Ja ſym twój!“ Tuž praj ty hamjeń na to.

„Ty ſy mój!“, ja ſawołam.

Zyle žiwjenje njech tebi ſa to,

So mje pytał ſy, ja dam.

Sapoczeč a činieč wšcho chzu ſ tobu,

Hdžež ja ſym a pónđu, budž ty ſobu.

To hač do dnja poſlednjoh’

Budž naj’ ſlub a towaſtwa! Hamjeń.

Džeczom do ſchule.

Róžnym pupkam ſeže podobne,
Sbožowne džeczi, přeni krócž do ſchule
Wot maczerje lubej’ dženš wjedzene!
A juſſje žno ſame pucž pónđzecze.

Duchowne kubla a bohatſtwa
Œhula Wam dari ſa waſch pucž žiwjenja.
Eso dopjelni Waſche dženš žedjenje,
A „dyrbjecž“ Wam ſbožownym zuſe ie!

Woiſtańce w džeczazej njewinje
Pětne wy pšchezo, wuczerje poſluſchne!
Hdny hra ſo Wam ſ wuſnjenjom wotměnja,
Budž kóžda Wam luba ta hodžinka! —

Œ pupkow ſo wuwija róžicžki
Œ pupkow ſo wuwija róžicžki
Młode a lube — a pſyha nam ſahrodki.
Kaſ kóždy te rjanke tak lubuje!
Dw tajkim ſo róžicžkam runajcže!

Na pucž do ſchule.

Luba ſerbiſka kmótra a czeta, kž Eserbiſtwa a ſerbiſke džeczi jenak jara lubuje a tohodla tež ſama rad — hačrunje we wulkim měſcže — w ſerbiſkej narodnej draſcže khodži a młode holzy rad ſerbiſke wobleka, je hižo rjany ſpěwczł a lube pšhecža Waſchim lubuſchlam, kotrež Wny, lubi ſtarſchi, nětk do ſchule powjedzeče, wěnowała a tak ſdobom ſa naſche kopjeno a ſa naž lubu nam ſlužbu wuſonjała, wutrobnje pšhecž Bože žohnowanje a tak — a jenož tak! — wěrne ſbožo młoduſchlam na ſchulſki pucž a runje tak Wam, lubi ſtarſchi, a Waſchim ſwojbam. Bóh žohnuj tutón přeni khód Waſchich maſnyh a Bóh woſtań pſchi nič na jich pucžach a wone ſ Wa-

mi na Božich pucžach. Tohodla paſ tež džicže ſ nimi na ſchulſki pucž po ſemſchazej ſchcžežy, to reka, džicže ſ nimi, lubi ſtarſchi, kmóſſja, wulzy ſtarſchi a pſchiwuſni — a ſ Wami zyla woſada! — ſemſchi, činjo tež pſchi tutym wulzy wažnym pšcheměnenju w žiwjenju ſwojich džeczi po Knjeſowym ſłowje: „Njech džeczatka ke mni pſchińdu a njewobarajcže jim!“ A potom, kaž je noſhycže, hdny chzecže jim luboſcž wo-poſaſač na ſwojimaj rukomaj, tak je noſhycže naſtajnje na modleſtimaj rukomaj. A ſ tuteju je njepuſhycže, dokhóž tu ſ nimi na ſemi ſcže. Hlajcže jenož potom ſcže wšcho činili ſa to, ſo budže Wam ta ſbóžna radoſcž — po Božej hnadže —, wo kotrež ſerluſcheč tak rjenje ſpěwa:

„... ſo mohł rjeknyč wježele:

To ſy, Wótcže, moje džeczi,

Kotrež dał ſy w tamnym ſwěcže.“

To dai Bóh Wam a Waſchim džeczom.

Hlaj runje čitach w łopjenu, kotrež ſa maczerje a žony nětkle tak wažneho podawa a kotrež Wny ſnajecže ſe ſwojeje ſchecſcijanſkeje žónſkeje ſlužby — Chriſtlicher Frauendienst — wo maczeri, kotraž, jako ſo ſměrki pšehes woſna do iſtwy lěhadu, ſwojej tak njeſpróžnej ruzy do kłina ſtoži a hebi rosmuſhlowaſche, ſchto džen jej pſchinježł a ſchto bylo w dnjach ſańdženych pšhedewſchěm wołoko džeczi a ſ džeczimi.

Haſle njedawno bē ſo najſtarſcha holza praſchala: „Praj nam Biblija woprawdže wěrnocž?“ Kaſ bē wona — macž — Bohu džakowna, ſo bē jej mohla ſ zykej wutrobu wotmoſ-wicz: „Haj!“ Džalna ſtylny ſnowa ſwojej ruzy, džakna ſa to, ſo bē jej Jeſuſ Chryſtuſ Œbóžnik ſa čažnoſcž a wěcžnoſcž. Kaſ čjiſche bēchu džeczi pſchipoſluſchate, jako bē, piſchi nič na ložu hežjo, jim powjedała wo džiwnych ſtukach Božich, wo kotrychž nam Biblija w Starym a Nowym Teſtamencže powjeda, a wo tak někotrym džiwoje, kotryž bē ſama w ſwojim žiwjenju naſhonila. Wona derje wjedžeſche, ſ wotkal te dwěle jeje džowki poſhadžachu. Bē jich tola w tutym čažu doſcž, koſkiž njedachu Bibliji wjažy Bože ſłowo byčž a koſkiž chzachu džeczom ſnicžicž, ſchtož najſwječjiſche. Eſam ſe ſwojej mozu twač hebi ſwoje žiwjenje! — tak rekaſche hežł. Dw wy mali, tórni człowjekojo! — tak hebi ſ čziha praji, — Kaſ hu-bjenje ſy Wam radžili!

Wona wjedžeſche: Džeczi pſchirunaja a maja wótrej wóczy. Wone namakaja bórny, ſchto wěrne a ſchto njewěrne, ſchto prawe a ſchto njeprawe, ſchto ſprawne a ſchto njeprawne, ſchto jeno po ſdacžu tajke a ſchto woprawdže tajke. W tutej wječornej hodžinzny bu ji ſnowa widomne a wěſte, tak móžnje dwě mozy wo duſchu džeczi wojowaſchtej: ta jena poſhadžejo wot deleka — ſlepjo a roſhrywajo dwěle: Dyrbjak Bóh to prajicž? Doſcž ſo jich da nětkle ſjebacž ſ tutym a čziſny wěru a dowěru do Boha přecž. — Ta tamna móž — to wjedže ſama wot ſo — prózowaſche ſo bóle ſ čziha a bóle ſ luboſcžu wo wutrobu. To bē ta móž, kotraž ſ wyſoła poſhadžeſche, kotraž bē pola teho jeneho, kotryž człowjekam pſchipojew-daſche: Ja ſym tón pucž, ta wěrnocž, to žiwjenje.

Wona bē ſo pšchezo prózowała, ſobu žiwa byčž w myſljenju ſwojich džeczi, jich knihi čitacž, na jich rosmoſwny a rěcže ledžbowacž, ſo by ſpóinała, ſ čzim ſo w tutnyh njeměrnnyh ča-ſkach ſaběraču. Tej chzylſche ſtyſkno byčž, hdny hebi pšchemy-ſlowaſche, kelko ſtraſchneho wot wſchěch boſow młodžinu nad-běhowaſche. Saſorjenjene a ſaſchčepjene w Božim ſłowje — haj, tajke dyrbjachu jeje džeczi ras do žiwjenja ſaſtupicž, ſo njebychu bludžite a khablate, haj ſamo padnyſe.

Na to ſtylny wona ſlubjo a ſo modlo ruzy. Čzińcže to: tež Wny wſchitzy tak! Čzińmy to my wſchitzy tak!

Saffi krajnozrytkwinfski wobjerf wosjetoja.

Shto? Ssłowo k wólbje, s kotrejž ma ewangelski lud generalnu synodu, to rěka! hłowne sastupještvo wolicz po postajenju wjednika a kanzlera. Wo tutej wólbje njeje hacž do dženža — 30. měrza — hišćeje nicžo snate. W naspomnje-
nym słowje rěka:

„Wono žo njejedna wo praschenje: Zyrkej a stat. Zyla ewangelska zyrkej a zyla wosjebje zyrkej Lutherowa steji šwě-
na k statej. Wono žo njejedna wo praschenje: Zyrkej abo na-
zionalsozialismuš. Wono žo njejedna wo to praschenje: Ze-
na ewangelska zyrkej abo šdzerjenje tych 28 krajnych zyrkwjow.
Wo tym wšchēm njeje powšchittkownje žaneho wšchelakeho mē-
njenja.

Wono dže wo Bibliju. Wono dže wo Knjesa Khrystuša. Wono dže wo zyrkej naschich wótzow a naschich džěczi. Wona je sakožena na Knjesa Khrystuša a jenož na njeho. Zeje dla žu žo dali naschi wótzajo něhdy s doma a s dwora wurčěricž, jeje dla je wjele tyžaz s nich do šmjercze šchlo. My chžemy šwěrnj bycz kaž woni — so naž nasche džěczi njewobškorža.

Dokelž žo to jedna wo tute snutskownozrytkwinfske nalež-
nosće, tohodla je wjednik 15. februara t. l. postajik, so ma žebi zyrkej žama w dospołnej šwobodže po postajenju luda zyrkwje nowu wustawu a s tym nowy porjad dacž.“

Wostan šwěrnny a čžiš žwoju pšchibšluchnosć!

Jutry — a tola žane Jutry!

Tač mōžesh stajicz na powjescž wo scžehowazym podar-
ku, w kotrymž tyždenit „das Evangelische Deutschland“ pišche po powjesczi drugeho čžahopija.

Rhowaja muššleho, kotryž bē staw hibanja „Deutsche Glaubensbewegung.“ Wjenit tamnišeho wokrejša tuteho wěryhibanja bē rěczal. Žačo laschcz do rowa pušchczachu, wu-
praji wón scžehowaze žłowa: „My kładžemy Tvoje čžělo do kłina němškeje semje, kotraž naž wšchittkich žiwjenje nožy Sańcz nētk k macžert semi, k tej daloko žo wupšchestrěwazej milej semi! Wotewē žo, semja, pošlicž jemu dobry sastup a dobry pšchebntk! Kaž macž džěcžo se žwojim plachczom tač sawodžej jeho ty, semja! My Tebje pošledni krócz štruwimy. Tvoje čžělo sańdže nētk we wullim kole pšchirody. Ta duchow-
na mōz, kotraž žo do Tebje wutwori — die in dir Gestalt ge-
wann — bu wróczžo data njewuměrnym pražorčkam žiwjenja. Tvoje pytanje a žedjenje je dale žiwe w naž, kaž my Tvoje wopomnjecze lubujo sakhowamy.“ —

S drugeho kōpjena tuteho hibanja „Deutsche Glaubens-
bewegung“, kotrejž je wěra bjes Khrystuša haj pšchecžiwio Khrystušej, stajimy tu hišćeje krótko wušnacze, kotrejž nam stejnišchczjo tuteje noweje němškeje wěry wosnamjenja: „My mamy wěru a tuta wěra je njepowalna. Nascha wěra je nasch lud. Nasche dopielnjenje je to, šchtož nascha krej dožiwi, nascha wěcznosć je Němska... nasche wojowanje je wojo-
wanje sa wěrjaze Němžowštvo.“

Dobroproschenje.

Se žwojeho sastojnskeho žiwjenja jedyn duchowny tole powědasche: „Sa wěrjazeho šchescžijana snajach. Kunjež niz hišćeje we wušchich lětach stejazy, bēšche wón tola jara sestarik, dokelž jeho žynaj po bjesbōžnych pucžach kōdžeschtaj. Mōžno, so bē jimaj prjedy we wšchēch wězach pšchewjele přē-
dowal a jimaj žwēt pšchewušt čžinik, pšchi tym pač s nimaj tola hacž nanajlěpje mēnik. Tola s tym bē dawno pšchetač;

ale nētko wón žadyn džet njestomdži, žo sa njeju k Bohu wōkacz. Ras k tutomu mužej pšchindžech. So mnu do domu listat sastupi a jemu list s jastwa pšchepoda. Wón list wo-
twori, pšchecžita a pšchi tym woblēdny. „Mōj žyn Arnold — 6 lēt jastwa!“ tač wón hluboko šrudženy šdychny. Na to do komorki, pšchi jstwie ležazej, wotēndže, s kotrejž čžiche žako-
ščenje a proščenje sakhšchach a ja s nim pšchi žebi žobu prošchach. Wo poč hodžiny žo sažo do jstwy wróczji, bēšche žebi žwoje woblicžo smyl a štrošchtny k njeju pokasawšchi rjekny: „Sa žyn to jemu prajik.“ Wón bēšche čžinik, šchtož w jeho mozy stejesch a bē žwoju naležnosć do Šbōžnikoweju ru-
kow položik. Hacž je žo tamny žyn pošdžišcho k Bohu wobro-
czik, to ženje šhonik njejšym. Tola pač nanowe proštny wē-
šče podarmo byle njejšu.

Tež žyn žōnsku šnal, kiž bē žhuda wudowa a we žwo-
jim domczku žamalutka bydlešche. Pšched ludžimi bēšche nje-
nahladna a niska, pšched Bohom pač dla žwojeje pobožnosće
nahladna a widžana. Wona žwōj khlēb se žyljami jēdžesch,
niz tohodla, dokelž by žo tač jara wo njōn prōžowacz dyr-
bjala, ale tohodla, so bēšche žo jejny jenicžki žyn na jara
hubjene pucže sabšudžik. Dokelž špochi macžerne napomina-
nja a šdychowanja žynšchecž njechasche, bē žyn škōncžnje dom
wopuschczik. Lēta dotho nicžo domoj njepišchasche. Tola macž
žynšchesch, so s nim pšchezo bōle s hory dele džěšche. Wšchi
tym macž šchori a jejne škōncženje žo bližesch. Ža žyn pšchi
jejnym ložu žedžal. A hdyž žo ju ras sa jejnym žynom wo-
prachach, wona rjekny: „Dotho, dotho njejšym wjazy ža-
neho lista wot njeho doštala, šchtož pač wot drugech wo nim
žynšchach, bē jara šrudne; ale wumōženy wón tola budže.“
A to žłowo „wumōženy wón tola budže“ wona hišćeje jō-
nu wōšpjetowasche, na čžož čžišche wudycha. A šchto žo sta?
Šdnyž macž žhowachmy, žo na jene dobo žyn wróczji. Wón
daloko byk njebē, a bē nētko na žhowanje pšchischof. Wšchi ro-
wje pocža wón kaž bjes rošuma hawtowacz: „Ža dyrčju ju
hišćeje ras widžecž.“ Ža jeho džeržach, hewač budžišche sa
laschczom do rowa škocžik, a k njemu rjeknych: „Widžicž ty
žwoju macž wjazy njemōžesh, ale žynšchecž ju dyrčišch. Sa
tebje je wona prošyla hacž do šmjercze. Ža čži praju, so je
jejne pošlednje žłowo bylo: „Wumōženy wón tola budže.“
Nētko žo jemu jeho sažakka wutroba šlemi, a macž bēšche
prawo mēla.“

Wužlyšchana proštnwa.

Bohaty pšchekup, kiž bēšche šdobom pšchecžel žhudnych,
tole pišche: „Ža bēch ras jara dobre dothodny mēk. Šdnyž žo wje-
czor domoj podach, bēšche moja mōšchen pošna. Myšlach žebi,
so smēju tutu nōz dobry wotpocžint, dokelž mōžach žo s tej
wēštošczju k mēru podacz, so žyn wullki dobytik mēk. Tola s tym
šwoprēdka nicžo njebē. Šdnyž bēch žo hižo do loža lehnnyk,
pšchindže mi, ja žam njewēm tač, wudowa mojeho něhdu-
šcheho pšchecžela do myšlow, wo kotrejž wēdžach, so je we wul-
kej žhudobje žiwa. Snutskowny hłōž mi pšchiwōla: „Dži a
daj tutej wudowje džel žwojeho dženznišcheho dobytka.“
S wobšamknjenjom, so najajtra k wudowje pōndu, chžnych wuž-
nycz špytacž, ale to njemōžach. „Dži na mēšče k njej“, tač
šnutskowny hłōž dale rēczesch; „pšchetož wōj mōžetaj wobač
hacž do jutšišcheho dnja morwaj bycz“. Napōšledku štažech,
žo šwoblekach a žo na pucz podach. Bēšche hižo khētro pošdže,
hdyž pšched wudowinym domom stejach, w kotrymž žo hišćeje
błuka žwēcžka žwēcžesch. Čžišche po škhodže hacž k jejnym
durjam horje džech. Durje bēchu trochu powocžinjene, tač so
mōžach žynšchecž, šchto žo nutskach rēczesch; a ja žynšchach, tač
tuta wudowa, drje se žlabym hłōžom, tola pač s pošnym do-

wěrjenjom Boha wo pomoc proschese. Ja hebi njeswěrid, ho hibnyč, dokelž je w jejnej modlitwie mylicž njedach. Tola njeběh ja wot Boha pōšlany, jej pomoc pschinyseč? Kak to japoczeč? Hdnyž běh hebi hiščeže khwilku pschemyšklowal, kał jej pomhacž, wšach se hwojeje mōšchnje nēscho tolerjow a škulach je jedyn po druhim i durinej schmarlu do jstwy, kiž běšche i teppichami pokladžena. Na to čžišche, kaž běh pschischoł, sažo i domu džěh. Někto mōžach, ho do loža lehnyschli, na mēsče wužnyč. A ta wudowa? Hdnyž běšche ho wot hwojeje modlitwy šbēhnyla, wuhlada te hwekke tolerje leže. Wona jara derje wjedžese, so běšche Bōh jejnu modlitwu wužnyšchal a jej psches někoho nusnu potrebu wobradžil. Duž ho sažo pollakny a někto džakownu modlitwu spewasche — niz wjazny se staroscziwey, ale i wješelej wutrobu. Njecžini Bōh wjazny džiwny? —

Rhodženje to nowym žiwjenju.

Hdnyž hwojaty japoschtot Pawol praji: „Smy-li i Khrystužom wumrjeli, wěriny, so tež i nim žiwi budžemy,“ dha tuto hlowo tak loško rosumicž njeje. Wono ho najprjōdžny na našču kschćeniznu mēri; pschetōž psches nju hmy my i Khrystužom do hmyercze ponōrjeni, so i nim, i plodami jeho wumōženja wobohacženi, i rowa sažo stanjemy. Ale někto pak sa naž rēka, w nowym žiwjenju rhodžicž. Duž je tež to hlowo: „i Khrystužom wumrjecž,“ tak wjele kaž „hrēchi wotkladowacž.“

To je to hōrke wojowanje, kiž je nam kschesczijska wēra pschinyškla, so hwojim hrēcham wjazny žaneho pochoja njewostajamy. Kaž prawy wojak sa njepšhecželom psches horn a dolny, psches rēki a jēsory, w nožy a wo dnjo čžeri a jemu wodnyhnyč njeda, doniž jeho sajak abo šnicžil njeje, tak mamy tež my pschezo sa hwojimi hrēchami honicž. Hdžez ho žadny pokazje a hdy by ho nam hiščeže lubošniški sdał a nam hiščeže rjēnsche šbože lubil, mamy hwoje ledžby, kaž wojak i mjecžom, tak i wēru wopasacž a tak dolho do njeho rubacž, doniž njeje naž wopušcžil. Štōncžnje tola nad nim dobudžemy a hmy i tajkim dobyčom na pucžu šboža a žiwjenja wo wjele do prēdka pschischi.

To stare mrēje, to nowe rošče; my hmy po čžažu zple nowi čzlowjetojo. Pschetōž wšcho stare je ho minylo a wšchitko nowe sežiniło. S Khrystužom hmy žiwi, po jeho snamjenju rhodžimy a našcha nadžija dōtka ho hižom njebjēskich wrotow, kiž ho na poškledku sa naž wotewrja, so hnyhmy tam i Khrystužom žiwi byli wēcznje.

Zyrfej a stat.

Wufas nēmšteje wyschmōšče postaja, so nješmēdža saštojnizny, pschisštajeni a dželacžerjo w šlawnyh službach, kotkiž i šjednocženštwu „Siebentage-Adventisten“ hłuscheja, tužeho šjednocženštwu dla žaneho wužwobodženja wot služby wjazny dostacž.

Ge Eserbow a i dalofa.

Sandrij Krōna-Bulecžanski dalofa a šcherofo šnaty herbški bur a wōtcžinz, je njebočicžki. Tuta powjescž rosnjēny ho 21. mērza a po tym po Eserbach. Njēch hmy ju tež dlēje hižo wocžakowali, wjedžo, so je čžežko khory, hnu naž tola.

Ssrjedu, 24. mērza, jeho semrēte čželo wulka nutrna a žarowaza a džakna wošada i rowu pschewodžese na kērchow, na kotrymž je wōn — bē džē dlēšchi čžaž tež i tōtku Bulecžanski je wošady, — sa druhich, mlōdnyh a štaryh, rak někotry row ryl a sa lotryž, kaž sa Boži dom a žyłu wošadu, je ho wōn dolhe lēta hweću hōbu štaral, bywajo i wošadny i šstupjērijom. Tež našchemu njedželnikey je wōn hweću pschecžel byl. Sa to je wone jemu džakowne. Jeho šažkužby, kotrež ma, wošebje sa našche herbste wošady a dozyla sa našch herbški lud, budu wēscže hiščeže wošebje wopominamy. Bōh dai jeho nješmjerneuy duschi tam wohlacž, šchož tu je wērka we wērye do kschizowaneho a štanjeneho Šbōžnika.

Bibliški pucžnik.

Quasimodogeniti, 4. haprleje: Kraleštwu teho hweća hu ho dostale našchemu Knieseuy a jeho Khrystužey, a wōn budže i kralom wot wēcznosče hacž do wēcznosče. Sjewj. Jan. 11, 15. — Jan. 20, 24—29. — 1. Kor. 15, 50—57. — Něk Kniesha našchōh' prawiza je wulžny powyšchena, a i mozu wona pohiwa wšchu hidu Božōh' mjena. Ssmjercž, čžert, hweć, hrēšchne žadescže hu i jeho mozu štužene, jich hnewey mōž je wšata R. 124, 4.

Pōndželu, 5. haprleje: A hnydom padžechu wot jeho wōczow jako šchupisny a widžese i molom sažo a štanu a da ho kschēcicž a wša jēdž i hebi a pošynli ho a hnydom prēdowasche wōn Khrystuža w škulach, so tōn je tōn hmy Boži. Jap. št. 9, 18, 19, 20. — R. 331, 4. — 2. Kor. 3. — 1. Sam. 2, 1—11.

Wutora, 6. haprleje: Njebočje ho tyh, kiž čželo morja duschu pak njemōža moricž; ale bōčje ho škerje teho, kiž mōže čželo a duschu w heli šlasčž. Matth. 10, 20. — R. 439, 7. — 2. Kor. 4, 1—18. — 1. Sam. 3.

Ssrjeda, 7. haprleje: Jesuž štupi šriedža a džese i hwojim wucžomnikam: Mēr budž i wami! Jana 20, 19. — R. 140, 3. — 2. Kor. 5, 1—10. — 1. Sam. 4, 1—11.

Schtwōrtl, 8. haprleje: Jesuž džese i Thomašey: Tyki šem hwoj porit a wohlacaj mojej ruzny; a podaj šem hwoju rufu a polož ju do mojeho bofa; a njebudž njewērjazny, ale budž wērjazny. Sczenje Jan. 20, 27. — R. 126, 7. — 2. Kor. 5, 11—21. — 1. Sam. 4, 12—18.

Pjatl, 9. haprleje: Jesuž džese: Ja čže khwalu, Wōtcže a Knježe njebjēkow a jemje, so ty to psched mudrymi a rosumnymi postajil hny a hny jo njerosumny šjewil. Matth. 11, 25. — R. 136, 7, 8. — 2. Kor. 6, 1—10. — 1. Sam. 7, 1—13.

Ssobota, 10. haprleje: Wōštanče w mojej lubošči! Jana 15, 9, 2. Kor. 6, 11—18. — Psalm 23. — Duž dha džimny šjednocženi w prawey horzej lubošči, wērnybratija! pošynjeni dale hwoj pucž i wēcznosče. Hacž ho tam w Božim raju, hdžez našch Šbōžnik Jesuž je, našche dusche namakaju wšchitke sažo hromadže. Pētr Mōnt. (Zionške hlošny 350, 6.).

Listowanje:

Rni. 2. w D.: Wulki džak! Njēch někto tež štaršchey abo džed a wowka małym šchulerjam a šchuleckam pēšencžku čžitaja, haj ju i nimi wuknjeja. — Šchoda, so ho njesetkāsche. Ssnadž žama ras špytacže. Redaktor.

Miš. Dom.: W. we W. — Jubiltē: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swójbny stato',
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróbnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech cí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbičke niedželske kopjeno

Čaložiti 1891 Křesćijanští farar dr. theol. a fil. Bjedrieh Sella.

W Budyschinje

11. haprjeje 1937

Bauzen

Miserikordias Domini.

Jana 21, 15—19.

Nasche scjenje wutlincža do Knjesoweho napominanja „Bój ja mnu!“ Kaž je to wot Pětra hebi žadał, tak žada hebi tež wot naš.

Bój ja mnu!

1. S ch to k tomu kłuscha? My dyrbymy nascheho Knjesa a Sbožnika s wutrobu lubowacž. Pšchetoz šchtóz jeho njelubuje, njemóže tež sa nim kłodžicž. Móžemy pak tež tomu Knjesej swoju luboscž runje tak šwjedžeńšy sawěščicž, kaž to Pětr čzinjesche na jeho prashenje? To je wažna wěž šwědomja. Tež Pětr nješmědžesche to prashenje lohto wšacž. Tohodla šo Sbožnik s wotpohladom tróžy prasha, so by hebi šwoje wotmołwenje derje rosmyšlił. A Pětr móžesche se šnatskowneho pšchewědženja wotmołwicž: „Knježe ty wěšch wšchitke wězy, ty wěšch, so ja cze lubuju.“ Mohli tež my tak prajicž? Ale w našej wutrobje bydli hušto wšchelakora druha luboscž, kotraž nasche myšle napjelnja a luboscž k Jesušeji mori; to móže bycž pšchewulka luboscž k žonje a džěrcjom, k powołanju, k pjenjesam a kublam, pola druhich šažo nječžišta luboscž k lošhtam a žadoščam. Wjele jich hebi myšli, hdyž šo jich prashesch, hacž Jesuša lubuja, so šo to šamo wot šo rosumi. Ale to šo šamo wot šo njerosumi. Wšchetoz tón Knjes Jesuž dyrbi nasche žyłe myšlenje napjelnicž, a to je jara czežko. Wšchi khtutnym pruhowanju najšterje namakamy, so hebi najšterje pšchemalo na šwojeho Sbožnika myšlimy. Tuž budž nam Pětr we šwojej horjazej luboscži žiwnj pšchiklad luboscže, hdyž tež w bojoščej pšched čłowjeta mi ras podleža jako šlabny čłowjek.

2. S ch to hebi tón Knjes wot naš žada?

Wot luboscže k Jesušeji wotwižuje žohnowane wukonjenje nascheho powołanja. Pětr běsche wupadnył se šwojeho powołanja jako wučzomnik. Tón Knjes jeho pak šažo šnowa postaji: „Paž moje jehnjata. Paž moje wowzy!“ Pastyrški hamt dyrbi Pětr dale wjesčž, ale niž wón šam — ale wšchitzy jeho wučzomnižy. Kaž běsche Pětr we šwojim powołanju šwěrnj, dyrbi kłodžy mjes nami Jesušowu ponižnosćž po šwojich mozach dopjelnicž. S tym móže kłodžy pokajacž, hacž šwojeho Sbožnika lubuje a sa nim kłodži. A kať wjele je kłodžemu dowěrejene! Jedyn ma šwojbu, druhi škluzobnyč, třeczi šchulerjow, šchwórtny wošadu, pjaty pšcheczelow a šuššodow. To je nasche pastwiščczo; pšchetoz wšchitzy, kiž šu nam dowěrjeni, šu wowzy Jesom Křyšta. Wučzomnik Jesušowny dyrbi, kaž dobry pastyrč, wutrobu sa druhich mječž.

3. S ch to nam tón Knjes dopřědka praji? Niž wulku czeščž a šbožo, kaž šo we šwětnym powołanju wočakuje. Pětrej to Sbožnik dopřědka praji, šcht. 18., a šchto je s tym myšlene, wujajni 19. šchtucžka: Pětr dyrbi sa šwojeho Knjesa a w škluzbje toho Knjesa šwoje žiwjenje wostažicž. To je šo piecža w Romje štało. Sa naš w našim cžabž to řeka: Hdyž wy sa Jesušom kłodžicže, šmjećeže wjele wot šwěta cžerpicž. Pětr bu šchizowany, my dyrbymy na druge cžerpijenja pšchihotowani bycž. Šchtož šo wottraschicž da, njeje Sbožnika hódny. Šchtož chže sa Sbožnikom kłodžicž, dyrbi šo přjedny khtutnje pruhowacž, hacž tež w cžerpienju pšchi nim wutraje.

Jutry šu naš wubudžile, sa Jesušom hicž, kiž je dobnj cžeršy s rowa wušchol. Nawukimy wot Pětra, sa Sbožnikom kłodžicž w luboscži, w šwěrnosći, w cžerpienju.

Šamjeń.

Hlaj, ja steju psched durjemi a klapam.

Sjewjenje Jana 3, 20.

Po swojim hlošu.

Ja klapam tu! We khlódku syma je,
Tam klonzo njehrěje! —
Duch, duscha mrje, bjes klonza wěcznosće,
Lubosće bójskeje! —
Tež wutrobny šu samjersnjene —
Mi durje njejšu wotewrjene! —
Sslyš! čłowjecze, wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ty luby masch šy šwět
A jeho wjeřela,
Eswět dawa pať žno takle wjele lět
Čzi šwoje kłodžisna. —
Ty njejšy wot nich našyczeny,
S joh' picžom njejšy swošchwjeny;
Eswět šjeba čze — wo twoju wutrobu!
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ty džeczo šwěta šy,
Wote mnje šdaleny —
Mi njeđakny sa moje dobroty,
Esy twjerdej' wutrobny —
Esy čłowjek, kiž mje lubuje,
Na moje lašnje njekeđžbuje;
O, wopomá to! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ja pola tebje šať
Esym, k tebi pošlanj!
O wotew' mi, šo minje hnadny čzať! —
Esy bjes mje šhubjeny! —
O wužij tule moju hnadu!
Ja dam čzi nětk tu dobru radu:
O pošluchaj! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ja šym twój wumožnik,
Ja tebje lubuju,
We klabosći šym ja twój pomoznik,
Čze š nusy wutorhnu.
Měj ke mni pošne dowěrjenje!
Esym šwětej pschinješ wumožjenje!
Wěr jeno ty! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Dženš klapam hiščeže ras
Wo twój dom wutrobny, — Sach. 2, 10. —
Čžu bndlicž w nim, nětk masch ščeže hnadny čzať!
Dom wotew' samknjeny! —
Dženš hiščeže tu šym ja twój Šbóžnik,
Dženš žuda žiwych, morwych žudnik!
To njesapomá! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu — tež tón krócž podarmo,
Šdžež jamu ryja šej! —
Žno wjele krócž pntač, hrěšniko,
Kiž ty šy myšle šej! — 1. Móš. 8, 21. —

O wopomá wulku šmilnosć moju!
Eso jedna tu wo duschu twoju!
Ešlyš, rošbudž šo! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Jan Wiczas.

Staršchi a džeczi.

Staršchi a džeczi! Šdnž hdy, šteja čzi staršchi a džeczi.
w čzašu wokoło jutrow psched woczomaj a psched duschu. Wi-
džiš jich hič hromadže k woltarzej konfirmazije — do toho-
hižo k žyrkwinskemu pruhowanju. Wobhladaš jich pschi šwoja-
nym wotkasanju a na kemšchazej ščžežy. Ešlyšiš jich šo
dželicž pod wutrobnyimi pschecžemi a proštwami, hdyž džeczo
dže na šlužbu abo do wučžby abo na šchulu. Ty džeš šobu
š nutrnymi pschecžemi, hdyž mali šchulerjo, male šchulerki du
prěni pučž do šchule. Ty šrošumiš, hdyž macž, hdyž nan
tu hušto hlada w myšlach do dala — pntajo tam šyna, džow-
ku, wobdawajo džeczo š pschecžemi, š modlitwami. —

Tak mohł poštracžowacž hiščeže wjele krócž. Poštracžus
šej šam a rošpomá a wopomá, hdyže a hdy to wšchudžom
staršchi a džeczi psched tobu. Bóh čžyť dacž, šo jich wěšch
pschede wšchěm tež w domjazej nutrnosći, pschi Bibliji psched
šobu! Bjes toho bē něšchto škomdžene pschezo hižo — pschezo
hižo! Bjes toho je škomdžene nětkle něšchto! A tuto „něšchto“
bē a je wulke, wažne, rošbudne. A tutoho škomdženja šo ka-
jetaj staršchaj, hdyž niž tu hižo, tola wěčže we wěcznosći, a
pod tutym škomdženjom čžerpja džeczi tu hižo, wěčže pať
we wěcznosći — a škorža, haj wobškoržuja — toho? tyč,
kiž škomdženje šawinowachu.

So bnyču wšchě džeczi — wšchě džeczi mohle to šwědcžicž,
šchtož holecžka ras jako šchulski nastawł napiša! Wona bē pi-
šala pod napišmonť. „Macžernej ruzy“:

„S jenej ruku džerži macž Bibliju na klinje, š drugej
měšcha wona, š jenej ruku pšata wona, š drugej plecže wo-
pušče; ja nana ma wona dvě ruzy, dvě ruzy ma wona ša
kóžde š naš žydom džeczi, dvě ruzy ma ša kuchinu, dvě ša
šahrodu, dvě ša lubeho Boha, hdyž jej k modlenju štytaje.
To je wšcho hromadže 26 macžernej rufow.“

Žako wučžej nastawki wrócžo dawasche, rjekny wón:
„Šdnž je to tak, šmėje luby Bóh tež ša twoju macž ras dvě
ruzy, dvě žohnowazej ruzy. A ty, lube džeczo, — ty šy naj-
lěpšchi nastawł napišako!“

Šbožowne džeczi! Šbožowna macž! — prajiš hnuty.
A po prawom: hdyže by mohla macž bnyč, kotraž njeby čžyła
tak šbožowna bnyč?! So bnyču našche macžerje tola mēle
wšchě — tajkej „macžernej rufi“! So by kóžde džeczo šwěd-
čžicž mohlo tak wo šwojej macžeri! So by šo kóžda macž wē-
džaka tak pod žohnowazymaj rufomaj Boha Wótža — a
wědžaka pod tutymaj žohnowazymaj rufomaj Božimaj tež
šwoje džeczi!

A nan niž mjenje! Njech nan šwojej šylnej, šchitazej,
dželazej ruzy wobej š macžerju štyknje ša džeczi a dom a njech
jej škoži rošbudnje na Bibliju, w kotrejž je nam šjewjena
Boža lubosć w Jesužu Khrystužu, ale pať tež Boža wšcheho-
móz a šwjatosć a — Boži žud! A njech woštanu wšchitzy hro-
madže pschi Bibliji w tej wěrje, w kotrejž šu šo š Lutherom
šakožili na nju a š tym na Jesuža Khrystuža, wšchitčy čžlo-
wjekow Šbóžnika, wědžo:

Muž prawy ša naš wujuje,
Bóh jeho k bitwe wabi!
Šdnž šchto joh' pošnacž čže,
Wón Jesuž Khrystuž je,

Rnjes mózny na wójskach,
 Haj Bóh na njebjekach,
 Tón dyrbi wěsće dobnych.

A w kotrejž nashonjeja:

Ted'n twjerdy hród je naš Bóh kam,
 Brón dobra, kólna skala.
 Wón se wškej nudy pomha nam,
 Riž naž je sapschijala.

A džeczi, male a wulke, njedh žu sa tajkej maczernej a nanowej ruzy džakownej maczeri, nanej, Bohu — a to s wutrobu, s ertom, s rukomaj, haj s žylym žiwjenjom! A to hnydom a dohhož starschej žiwaj staj, so njebychu dyrbjale bycz s rudženjom a s rostacjom džakowne potom, hdyž macz, hdyž nan ruzy složiščaj k wotpoczínkej na pschezo! A Bóh daj wšchém džecjom, so bychu w maczernymaj, w nanowymaj rukomaj pschezo wukhow, mēr, pokoj namašale, hdyž žwēt, hdyž człowjek jim njemēr, njepokoj naczinja, wědžo so tutej ruzy a s nimaj starscheju wutroba, tohodla mēr a pokoj wu-šywatej, došelž Boži mēr, dohny s Božeje luboscze, je we nimaj.

Slaj: 19lětny studenta! Na wjele žo wušteji. Wě wob-licizicž, kelko mil mjes semju a hwěsdami a kelko lět trjeba žwētko, so by se sdalenyh hwěsdow a žlónzow pschischlo hacž k nam na semju. Srosumi s motorškim kolom jědžicž a s lě- tadlom lětacž. Ale, hdyž snutskownych nusow ma, pschindže wošrjedž czěmneje nozy scžicha k kožu maczerje a složi žwo- ju głowu do jeje rukow . . .

A k tomu tuto male džeczo:

Žank žlyšchi, kaš nan maczeri sličžbowanje czjta, kotrejž bē moleč sestajal wo žwojim džele, kotrejž bē w jich bydlenju došonjal. Žako žlyšchi jenotliwe licžby a sa czo žu płacizicž, žebi pomyšli: „To mohł tola maczeri tež ras tajle sličžbo- wanje napišacz!“ A hižo tež piša: „Po žakny pobny 2 pj., czrije czjščizil 3 pj. atd.“, doniž sličžbowanje njewuczini 10 pj. Macz pohlada na sličžbowanje a njeprajt nicžo. Wjeczor leža 10 pj. na Žankownym mēscze. Nicžo njeprajto a wježetny wošmje Žank pjenjesy. Ale nasajtra rano namaša na žwo- jim mēstnje sažo něščto — papjerku — sličžbownje maczerje. Na nim czjta: „Sa bydlenje na 10 lět 0,00 hr., sa jědž na 10 lět 0,00 hr., sa wothladanje pschi khorosčach 0,00 hr., sa płatanje, wuporjedženje, płokanje 0,00 hr. To je wšcho hro- madže 0,00 hr.“

Žank czjtasche sličžbowanje a mjelcžesche. Tola dohho njetraješche a swaha pschiwleczi žo Žank k maczeri, sšhowa žwoje mjeswoczjo w maczernym klinje a tykny žwoje 10 pj. maczeri do sačžka. — So pak by kōžda macz wědžala, tež takle žwoje džeczo woczahnyčž! —

A došelž tak runje w tajkim powědanju žmy, tu hny- dom tež hišcže něščo, sčtož jene „wulke“ džeczo pišasche:

„ . . . Nētł bu Twój hólž pólny maršhall, je dozpil naj- wjetšchu czescž, kotraž móže žo . . . wojakej dostacz . . . Lu- by Bóh je powołanje, kotrejž žebi wušwolich, a s tym moje žiwjenje widomnje žohnowal. Wjele wjazy hacž žym žebi sažlužil a hacž žym woczakowal, je mi sboža dał . . . Dohh mojeho džaka je njewuměrnny. A tajke dalšche sbožo, luba macze, so žy Ty hišcže žiwa a widžišah tutón postup Sswo- jeho žyna! Hdyž móže mi něščto moje wježele wožebje žwječizicž, je to tole tak njewišchědne. Ža widžu w tym žyle wožebitu hnadu Božu a pschiměrijam Twójim modlitwam wulki džel wušpěcha, kotrejž je s mojim mjenom sjednocženy.

Kelko je jich mužow w mojih lětach, kotřž mohli hišcže žwoje maczeri pišacz, kiž mohli žo „džeczo“ wołani žly- šchecz a s tym žo mlodži czuczž!“

To pišasche žlawny pošledni pólny maršhall wulkeje wójny von Mackensen.

Žyrkej a stat.

Se jatšete krajneje žyrkwje. S wošjewjenja Sakskeje ewangeliškeje korrespondenzy stajimny tu tole: Wufas němškeho ministra sa žyrkwine naležnosčje 20. mērža postaja mjes druhim, so žu žyrkwine wošchnosčje, kotrejž žu w tukhiwlu w hamcže, po prawom we nim. To rěka sa našchu krajnu žyr- kej, so je sakski žyrkwiny wubjerł w žwojim škutkowanju pschipošnaty. Sakska krajna žyrkej je tež po postajenju žyrk- wineho wubjerka se škutkowanjom tutoho a se žobustutkowa- njom wošadow a žararjow skoro žyle k mērej pschischla. Wjecz dželow se schēcž wšchěh žararjow je šhromadnje sa žyrkwiny wubjerł wuštupilo a jemu žwoje dowěrjenje wuprajilo. Se wšchelakich saštupjerštwow žararjow je žo rada dowěrnikow wutworila, s czimž žo tuta pschesjednosč a tuto šhromadne dželo hišcže bóle wošnamjenja. Wožebite pschicowanske wuhotowanja a šhromadžiny sa šhromadne dželo w našmje lěta 1936 žu to, sčtož hromadže wježe, štruczile a nowe mo- žy wupłodžile. Pschicowanske wuhotowanja sa wošadnyh sajtownikow w februaru t. l. žu w žamžnym smyšle pošyl- nile wolu a saštajenje sa dospólny žyfl. To pak njeje něščto snutskowneho žyrkwinske. Nē, s tym bu dopjelnjene a do- pjelnja žo wjele samołwjenja w žiwjenju našcheho luda a sa našch lud. To dže pak krajnožyrkwinski wubjerł tež sa pschi- hotowanie wólby. Tomu džeždža na psch. tež žlužicž wošje- wjenja, kotrejž je wošadne kopjeno sa mērž a haprleju pschi- njekto, — tež našche kopjenko halle w žwojim 14. czjžle to jene wošjewi! — To samołwjenje, kotrejž žyrkej ma, móže wona najlěpje a jenož tak dopjelnicž, so wona žama derje wo tym wē a so wona praji, sčto jeje sačožk je a sčto jeje nadawł, a sčto wona dže a dyrbi džežycž, hdyž dže wona žyr- kej bycz a woštacz. Wona ma pschicowědacž ewangelij Žesufka Khrjštufka. Wona ma wulke herbštwo hajicž a sčlitacz. Tuto je jej pschepodał profecziški muž, kšesczijanski Nēmž Martin Luther. Wona ma jo tak hajicž, so jo wišitžy žlyšcha a sro- sumja w rěczi našcheho němškeho luda, kotryž je dženža we wobnowjenju, a žlyšcha a srosumja tež k tomu a pschi tym, sčtož nētłle němštemu ludej tak žara naleži.

S tutoho wošjewjenja kaž s druhich špōšnawa kōždy, so našch sakski krajnožyrkwinski wubjerł s pōšnym prawom we hamcže, a tež to, so wón steji na sačožku žyleje Biblije a na wušnacžach našcheje lutherškeje žyrkwje a so sa tutu žyrkej a jeje wožady džela a škutkuje. Se wšchelakim je žo tu a tam w našchich wošadach samjenje sawinowalo; tón abo tamny njewē, sčto a kaš. My pak tola mamny w Sakskej hišcže žwoju ewangelišku lutheršku žyrkej. Sčtož dže na sačožku Khrjštufkowneho ewangelija sačoženy woštacz, a sčtož dže žo wušnawacz s wušnacžom ewangeliškeje žyrkwje k tutomu Šbōž- nilej Žesufkej Khrjštufkej, kšičžowanemu a stanjenemu, sčtož dže žwoje lutherškej žyrkwi žwěrnny woštacz, sčtož dže žwoje žiwjenje žiwy bycz w tej wěrje, kotraž je žiwe hro- madubnyčje se stanjenym a žiwym Šbōžnikom Žesufkom Khrj- štuškom, a sčtož dže, hdyž jeho pošlednja hodžinka pschidžje. Šbōžnje wumrēcž, žebi wēšty, so Žesuf Khrjštuf je sa njeho wumrěl a stanył a tež sa njeho tu prawdosčž dohnył, kotraž psched Bohom płaczi, tón budž a woštań dale žwěrnny žwojei

evangelstej zyrkwi a wuſnawaj ſo k njej a czytaj a pytaj we ſwojej Bibliji a modl ſo, modl ſo: „Knjeże, ja wěrju, pomhaj mi wěrzić!“ a modl ſo ſa ewangelſku zyrkej a ſa zły lud. Jeſuſ Chryſtuſ, Knjes tuteje jeho zyrkwje, njej poſaſny na tajku człowiku pomoz, wón pał ju chze a ju zohnuje czyjni a wěrzi, pytajo na kóždym ſwėru. Jeſuſ Chryſtuſ je twarił ſwoju zyrkej pches 1900 lėt a je ju twarił i człowiekami, kotſiž chychu, jemu ſłužo, jeho grat bycz, a je ju twarił bjes pomozny człowjekow a je ju twarił pſhecziwo woli człowjekow a je ju twarił pſchi wſchēm mójnym pſhecziwjenju człowjekow, a wón ju twari — a wón ju twari! A ſchtóž jeho je — nječžeka, ale ſo wuſnawa a ma ewangelij w rukomaj a we wutrobje! Kajki by mi to tež ewangelſki ſcheczijan był a kajka to ewangelſka ſcheczijana, kiž chychi pſchi netajkej ſwadže, pſchi netajkim ropoczje — njech je to tež ſrudžaje doſcz! — ſo nabojeć a precžka hič, ſchtó wėdže, knadž tam, hdžež hič jim hiſchče pſched krótkim njeby ani do myſlow pſchichlo. Ně, na tym męſtnje, na kotrej je ſtajeny, ſtej, ſtutkuj, wuſnawaj ſo kóždy ſwėru k ſwojej ewangelſko-lutherſkej zyrkwi i wutrobu, ſłowom, je ſtutkom, a hdž rėka ſa ſwėru rėczecz a wuſtupicz, njeſtań ſo to na waſchne, i kotrymž ſo wſcho ſcheczijanſte, i kotrymž ſo Chryſtuſ ſaprėwa! We wěrje a w luboſczy Chryſtuſej ſo wſcho ſtawa. Tak budže wón tón ſcheczijan, kotrehož naſch lud trjeba! Tak budže wón ſwėrny ſtačjan w ſemſkim ſtačje! A to my tola wſchitzy chzemy bycz je wſchej ſwėru! Kopot a hara ſo minje a — budže wėcznoſcz!

Wólba do generalneje ſynody. Hdny a kajka budže, nje wėmy hiſchče. S wólbnego hibanja pſchithadžeja jara wſchelafore powėſczje, tež tajke, kotrej njemožeja ſwježelicz, ale jara ſrudžicz; to ſu te, kiž nam powėdaja, ſo pſchi rėczach a ſadžerženju na to ſabudu, ſo ſu to zyrkwinske wólby a niž politiste abo hewał netajke, a ſo to ſcheczijenjo tam ſteja a rėcza wo ſcheczijanſkej zyrkwi a ſa nju! Tajkeho nima Božeho zohnowanja a ſpodobanja! — Prėni ſacžihcz, kotryž maſch, je tón, ſo ſo ničo njejednoci, ale ſo ſo džełi a ſchczėpi. A tola chzemy pſchesjene a do zyka pſchicž. Čehodla niž na ſałožku ewangelſko-lutherſkeje zyrkwje, hdž bė 9 džežatkow ludži, kiž nėmſzy rėczachu, lutherſki a tón 10. džežatt niž daloko wot Luthera? — Poſpny ſa ſjednocjenje na tutyjm ſałožku ſo činja. Tak je ſo čziřoda Ewangelſkich ſjednocžila pod wjednictwom ſwobodneho knjeſa von Ledebur, kotraž je mjes druhim woſjewiła: „Tuta wólba dyrbi ſtėnczije tu Nėmſku Ewangelſku Zyrkej wutworicz, kotraž, ſaforjenje na w ludu, jako ludowa zyrkej naſchej generaciji a pſchithodnym generacijam Boha a jeho Eſyna Jeſuſa Chryſtuſa pſchpowėda.“ — Dofelž huſto mylneho ſluchimy, ſtajimy tu ſtrótko tole: „Deutiſche Glaubensbewegung“ abo podobne hibanja a mjena — do tutyh ſluſcha tež to hibanje woſoko Ludendorffez mandželſteju — a „Deutiſche Chriſten“ nje ſmėmy ſamėnicž abo ſa jene a ſamkne mėcz. „Deutiſche Glaubensbewegung“ — pod tutyjm mjenom je zyka ſep wſchelaſkich hibanjow mēnjena — pyta nowu wėru ſa nėmſki lud a to wėru bjes Chryſtuſa. A ſažo: „Deutiſche Chriſten“ džełi ſo tež ſažo; maſch: „Deutiſche Chriſten Thuringer Richtung“ a „Reichsbewegung: Deutiſche Chriſten“. Tutej dwė hibanj „Deutiſche Chriſten“ njeſku pſchesjene a njeidu tež w tutej wólbe hromadže. — Dalſchego pſchirunaj w podla ſtejazym rospřanju „Se ſaſſeje krajneje zyrkwje“.

Se Eſerbow a i daloka.

S Indijeje pſchithadžeja nėtkle wſchelaſke powėſczje. Swjetſcha ſu wone wožebje wažne ſa Zendželju. Tola jena mjes nimi naſtupa naž wſchėch: W južnej wječornej Indijeſkej bydli džeł indijeſkeho luda, je jich wjazny hač 2 000 000 duſchow — kotryž ſo Ežhara mjenuje. Tutón lud je woſjewił, ſo chze ſo Hinduismej, t. r. tej wěrje, kotruž Hindu maja, wotrjež a ſcheczijanſkej wěrje pſchewupicz. „My ſmy“, tak woni we ſwojim woſamknjenju praja, „i Hinduismom njeſpolojom a pſchewemy žebi nabožinu Jeſuſa Chryſtuſa. My žebi wažimy zyke žiwjenje trajaze ſtutkowanje ſcheczijanſkich miſijonarow a wobdžiwany ſtutki ſcheczijanſteje luboſczje.“ S tym pſchidže wėſo hobarſke džełi ſa miſijonarow w Indijeſkej. Wſchelaſke miſijoniſke towaſtwa ſu ſo tohodla ſjednocžile ſa ſhromadne džełi. — Wo tutyh powėſczach ſu ſo tucži pohanjy pſchewinyčž dali pſchede wſchēm wot toho, ſchtóž ſu widželi. W tym leži ſa wſchėch ſcheczijanow we wſchėch krajach kſhutne napominanje.

Bibliſki pucžnik.

Miſericordias Domini, 11. haprleje: To jehnjo je tón Knjes wſchitkich knježich a kral wſchitkich kralow. Ejewi. Jan 17, 14. — Jana 10, 12—16. — Pſalm 127. — Jedyn je i kralom, njech wſchitko tu leži, jedyn je žiwny, njech wſchitko tež mrje. Jeſuſ, Knjes ſylny, do wėcznoſczje knježi; Wón ſa naž čzerpił a k Wótzej ſchoł je. K 334, 1.

Bondžela, 12. haprleje. Poſbėže ſo wulke pſchecžehanje na tu woſadu Božu w Jeruſalemje, a kotſiž roſhonjeni bėchu, kſhodžachu woſoko a prėdowachu to ſłowo Bože. Zap. ſf. 8, 1. 4. — K. 206, 5. — 2. Kor. 7. — 1. Sam. 8.

Wutora, 13. haprleje: Slaj, ja pſchidnu bėrny a moja mſda ſo mnu, ſo bych dał kóždemu, kajkež jeho ſtutki budža. Ejewi. Jan. 22, 12. — K. 790, 7. — 2. Kor. 8, 1—9. — 1. Sam. 9, 1—13.

Esrjeda, 14. haprleje: Jako wuczomnizy Jeſuſa widžachu, ſo wón po morju kſhodži, ſtróžichu woni ſo c džachu: To je ſcherjenje a woſachu w ſtraſche. Ale na mē rėczėſche Jeſuſ k nim a džeſche: Budžče dobreje nadžije, to ſym; njebojče ſo jenož. Mat. 14, 26. 27. — K. 707, 7 — 2. Kor. 9. — 1. Sam. 9, 14—27.

Štwórtk, 15. haprleje: Wón je prajik: J. . . nočzu wopuſchczicz ani nihdy čje ſkomdžicz. Hebr. 13, 5. — K. 265, 6. — 2. Kor. 11, 1—11. — 1. Sam. 10, 1—16.

Pjatt, 16. haprleje: . . . ale tón wjetſhi mjes wami dyrbi bycz jako młódschi, a tón wožebniſchi jako ſlužobnik. Luč. 22, 26. — K. 676, 7. — 2. Kor. 12, 1—9. — 1. Sam. 10, 17—27.

Eſobota, 17. haprleje: Hończje ſa mėrom pſchecziwo kóždemu! Hebr. 12, 14. — 2. Kor. 12, 10—21. — Jeſ. 40, 26 hač 31. — We twojim mērie wodžicz ty chych mje po knadži, tak doſcho, hač mam kſhodžicz we tutej ſlaboſczy, hač, hdžež ſo ſhromadžuja tam k twojim jandželam, čzi wyſchſche halėluja ja i nimi ſaſpėwam. Zionſke hłóžny 84, 10.

Wiſtowanje. Sa Jubilate (pacžerſke dječzi): W. w B. — Sa Cantate: L. w M. — Sa Rogate (Bože ſpicze): E. w B. —

Sy-li spěwał,
 Pilnje džěłał,
 Strowja će
 Swó,bny statok,
 A twój swjatosk
 Zradny je.

Za staw sprócný
 Napoj mócný
 Lubosc ma;
 Bóh pak swěrný
 Přez spar měrný
 Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
 Swěrnje džěłaš
 Wšědne dny;
 Džeń pak swjatosk,
 Duši daty,
 Wotpočń ty.

Z njebjes mana
 Njeh ćí khmana
 Žiwnosć je,
 Žiwa woda,
 Kiž Bóh poda,
 Wokřew će! F.

Serbiske njeđzelske lopjeno

Sałožit 1891 Khrjebjanstfi farań dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyschinje

18. haprleje 1937

Baugen

Njeđzela Jubilate.

Wote. arjensta Boža klužba sa páczerstku wuczbu.

Słóžni šu czi, kiž njewidža a wschał wěrja! Jana 16, 16—23.

Wyskajće Bohu wschitke kraje, halleluja! Tak strowi naš na njeđzeli Jubilate słowo se šwjateho pišma. Tute jutrowne njeđzela šu polne wješela. Jutrowna wješela powjesć klinczi nam hišćeje we wutrobje: Tón Knjes je stanyl — ha, wón je woprawdže stanyl wot morwnych. Tehodla: Wyskajće Bohu wschitke kraje, halleluja!

Tón wješelošć leži tež w našim dženžniškim tekste. Naše, a Słóžnik je do šwojeje šmjercze se šwojimi wuczobnikami šhromadženy a jeho myšle du do pschichoda. Čzežli čzaz, pschindže sa njeho a sa jeho wuczobnikow: Po malej khwili njebudžecze wy mje widžecz. Wón budže wot nich wsjatny a woni budža plakać a žalosćiczi, ale šwět budže šo wješeliczi. To pak budže jenož mašu khwilu traczi, pschetoz: pak po malej khwili budžecze mje widžecz. Potom budže kónz wscheje šrudoby. Woni budu šo sašo wješeliczi, kaž šo macz po porodže na šwojim džěšču wješeli.

Tak běšche Jesuž šwojim wuczobnikam wěšćezil a wschitko šo sta, kaž bě wón jim prajil. Šdy bychu žebí jeho słowa prawje we šwojich wutrobach rospominali, woni njebychu tak čzeřpili, jako bu Jesuž wot nich wsjatny a woni jeho wjazny njewidžachu. Tak pak šo jim tehdom na čzichim psatku wschitko rostama. Woni čzychu š nim jeho čzežki puć hić, jeli dyrbało być. „Čzehimy š nim, šo bychmy š nim wurmjeli“ běšche jeho wuczobnik prajil. Pětr wuczabny šwóž mjecz, šo by šwojeho mištra šakital, ale šdyž Jesuž jeho pomoz wotpokaja: Tynki šwój mjecz na šwoje město, bě kaž by jeho móz šlemjena była, šo wón wjazny šwěru š njemu štaczi njemóžesche a wón jeho šapre: Ša jeho nješajnu. Woni

čzychu š nim hić, woni čzychu jemu hać do šmjercze šwěrní być, ale woni pak njewjedžachu, šo budže Khrjstušowu puć čzeřpenja tak čzežki. Woni běchu jeho horzo lubowali a wulkeho wot njeho wocžakowali. Bě tola Pětr šam wurmjel: Ty šy Khrjstuš, žiweho Boha šyn. Někł pak džěšche tutón Boži šyn, na kotrymž žadyn hrěch njeběšche, kaž šłóžnik do šmjercze a šo njewobrasche. Š tym pak šo jich žyła wěra do Jesuža rostama a š jeho čžetom bě tež jich nadžija powhřebana. Woni plakaču a žalosćachu, ale šwět — židowski lud — pak šo wješelesche. Šdyž pak bychu wuczobniky tehdom na Khrjstušowym wěšćezjenju kručze džerželi, šo wón jim prajil bě: Po malej khwili njebudžecze mje widžecz, ale pak po malej khwili budžecze mje widžecz, woni bychu we wschej jich šrudobje troscht měli.

Pschetoz jenož mašu khwilu trajesche jich šrudoba. Šako běchu na jutrownym ranju tamne tři žony w rowje pobylí a jón prošdny namakali, bu jim ta wěšćozć data: Khrjstuš je stanyl. Bórny šo rosschěrja mjes wuczobnikami tuta wješela powjesć. Někł woni wjazny njeběchu ta maša šdušchena horška, kotraž w šrudobje želesche wo šwojeho Knjesa. Bóh bě psches Khrjstušowe horjestanjenje tola dohncze dał. Šich šrudoba bu do wješela pschewobročena. Woni běchu šwojeho Knjesa widželi, kaž wón jim prajil bě: Po malej khwili njebudžecze wy mje widžecz, a pak po malej khwili budžecze wy mje widžecz. Dotelž běchu jeho někł šami widželi, džěchu woni jako jeho japoschtoljo won do šwěta a pschpowjedachu Khrjstuša, kotryž bu pschizowany, je wurmjel, bu powhřebany, je š heli dele šupil, ale kotryž je na šćezzi džěń ša šo stanyl wot morwnych. Tak buchu jutrowne ranje ša wuczobnikow jedyn nowy šapoczatk!

Dopjelnilo bě šo Khrjstušowe wěšćezjenje: Po malej khwili njebudžecze mje widžecz, a pak po malej khwili budžecze mje widžecz. W šakim čzazu štejimy pak my džěža?!

Widzimy my jeho abo je wón wot naš schoł? Sdny my hladamy won do šwěta, chze so nam sadz, kaž by ja naš czaš srudoby a plakanja pschichschoł. W Rušowskej a Schpaniskej so Bože mjeno hani. Zyrkej Knjesa ma tam žalostnje czerpicz. My widzimy tak w našim wótznym kraju hamym mužojo postanu pschecziwo Khrystušej naschemu Knjesej. Tehodla kóždu njedzelu prošymy:

Sjew kwoju móz, o Khrystuše ty,
So sam Knjes wschittkich knjezich by,
A swarnuj swoje kschesczianstwo,
So by cze wěcznje khowaliko.

Me sjewi Khrystuž kwoju móz? Postanje wón, so by swojich njescheczelow šik? Ach, wono drje je tón czaš, wo kotrymž je nam naš Sbóžnik prajil: Po malej khowili wy mje njebudzeczje widzecz. Kaž by mohła naša zyrkej do tajleho njeměrneho pytanja pschińc, hdy by wona Khrystuša widžala? Widzi cžlowjek dženšnišeho czaša Khrystuša? Wón so stara, wón pyta na wschelate waschnje ja Bohom. Sdže pak je Khrystuž, so by wón pomhal swojej zyrkwi a wschittkim pytažym wutrobam? Ach, wono drje je tola tón czaš plakanja a žalosczenja pschichschoł.

Ně, tak pak njemóže byc, pschetoz tehdom jako bě so horjeistanjeny Khrystuž Schimanej a wschittkim jeho wuczobnikam sjewil, bě so tón nowy czaš sapoczal, wo kotrymž je Knjes wěšcził: A pak po malej khowili budzeczje mje widzecz a tutón czaš njeje pschestal hač do dženšnišeho dnja. Wot tamneho dnja, jako šebi wuczobnizy wjekele powěsč donoschowachu: Tón Knjes je stanł, je so wona s mozu dale po wschém kwečze rosschěrika. Kóžde jutry naše swony won do kraja wołaju: Tón Knjes je stanł. Naše žyle zyrkwinske lěto dostawa swoje žyle šwětko wot jutrow. Sčto by byl adventski czaš, sčto bychu byle hodny a póitne njedzele, hdyž njeby tón, kotruž je so wot Boha we wěcznosčzi narodzil a czerpil na kschizu, pschewinyl šmjercz a psches swoje horjeistanjenje wot morwých nam dobył měr a žiwjenje? Tutón jutrowny Boži džiw bě tehdom wuczobnikam snamjo noweho šbóžneho žiwjenja a wón je to woštal hač do dženšnišeho czaša. Wón je so tehdom swojim wuczobnikam sjewil a my jeho dženža widzimy. Po malej khowili wy njebudzeczje widzecz a pak po malej khowili wy mje budzeczje widzecz. Ta mała khowila, hdyž bě wón wot swojich wuczobnikow prjecz schoł, trajesche jenož krotki czaš. Wot jeho stanjenja na jutrownym ranju je wón nětk žiw a je naš pastyr, kotruž naš snaje a kotrehož my snajemy a widzimy.

My jeho widzimy! Me naše widjenje wschal je jene hinajšche widjenje hač to wuczobnikow šrijedž jutrow a k njejustpicza. My njemóžemy swoju ruku položicz na jeho bok, my njemóžemy s nim rěczecz kaž bēschaj wuczobnikaj tehdom duzy do Emmauša s nim rěčaloj. My móžemy jeho widzecz, ale niz s cželnym, ale se swojim snutskownym wócžlom. My móžemy s nim rěczecz, ale jenož, hdyž so k njemu modlimy w duchu a prawdže. Tehodla bě Jesuž Thomaškej rjeknyl: „Sbóžni šu cži, kiž njewidža a wschal wěrja.“ We tym leži wulka hnada našeho Boha. Kaž mohł wón biskop a pastyr najšich dušchow byc, hdy by wón byl swjasany na widomne cžeko? My njebychmy móhli stajnje w šbóžnej wěstosčzi žiw byc, so je wón pola naš, naš schitta pschede wschém šlym a naš wjedže po swojej wótzowskej woli. Sbóžni šu, kiž njewidža a wschal wěrja.

Snada to je, ale tež cžezki nadawł. My mamy so tutemu njewidomnemu Bohu wuśnac. Tak bě psalmista hižom so Bohu wołal wo pomoz, pschetoz bjesbóžni bēchu k njemu

pschistupili a bēchu jeho hanlili: Sdže je nětk twój Bóh? Jedyn hanjer našeje kschescziansteje wěry bě něhdy prajil, byrnjež bychu so wschē wuczěrjo bohokłowstwa hišcže bóle prózowali, woni tola njemóža dopofasacz, so je Khrystuž wopravdže stanł wot morwých. To je tež wěrnó, dopofasacz to ničto njemóže, kaž tež ničto Boha se swojim rozumom šapschimnycz njemóže. Tu so potaja prawa wěra, kotraž tež psched njewěrjajym šwětom so wuśnaje k swojemu njebjeske-
mu, njewidomnemu Wótzej.

Tuteho njewidomneho Boha ma nětk zyrkej předomacz a wuczicz. Lube paczerške džeczzi, hdyž waš nětko zyrkej do swojeje ruki wośnje, dha wona to cžini s wutrobnyim modlenjom, so by wasche snutskowne wócžko Khrystuša namačalo. Me wschitta naša wuczbu móže jenož jene pomhanje byc. My chzemy wam pucz k njemu runacz, my chzemy wam pomhač wasche dwěle pschewinycz, ale so byšcže jeho we wěrje tež widželi, to my wam dacz njemóžemy. My chzemy wam te žorka pokasacz, ale hač budzeczje s nich tež wopravdže wodu wěczneho žiwjenja picz, to njeleži w našich mozach.

Lubi starschi, tu macze wy swoj šwjaty nadawł na swojich džeczoch. Na wami budže psched wschém šaležecz, hač wasche džeczzi swojeho Sbóžnika namačaju. My w paczerškej wuczby chzemy jim kschizowaneho a horjeistanjeneho Khrystuša wuczicz, ale wy macze jim psches wasche domjaze žiwjenje polasacz, so je tutón Khrystuž ta šylna móz wascheho žiwjenja, so wy njebyšcže móhli bjes njeho žiw byc. Wotom tež wasche džeczzi njebudu chzycz bjes njeho hič swoj pucz. My chzemy waschim džeczom rosklawowacz šwjate Pišmo, ale so je to wopravdže naše šwjate Pišmo, s kotrehož so nam žorki czerstwa woda, kotruž ja naše žiwjenje trjebamy, to dyrba džeczzi wot waš wufnycz.

Lube džeczzi, to je prózowanje paczerškeje wuczby a waschich šwěrných starschich, so byšcže wy špólnali, so šmy my w tym czašu žiw, wo kotrymž je tón Knjes prajil: A pak po malej khowili budzeczje mje widzecz. Bóh pak wam daj swojeho šwjateho ducha, so byšcže jeho tež wopravdže widželi s wócžkom wěry. Sdny pak pschitudu na waš cžezke dwělowanija, tak njesadwělujczje, ale wojujczje šwěru. Sdny šče jeho šhubili, njewotpoczujczje, doniž nješcže jeho šašo namačali. Wopominajczje pschezo pschi tym, so pschitdže junu tón czaš, hdyž budžemy jeho šašo tak kaž jeho wuczobnizy tehdom wot woblicza k wobliczu widzecz. Sdny naš dženzja hišcže wschelte praschenja cžwiluja, dha chzemy šwěru cžakacz na tutón czaš. Potom budže naše wjekele wulke a naše wjekele njebudže ničto móz wot naš prjecz wsacz a na tym dnju njebudžemy so jeho ničžo wjazy praschecz. Šamjen.

Baczerškim džeczom a jich starschim.

Džeczzi a šašo džeczzi, a starschi a šašo starschi! tak rěka to wošoko jutrow. Džeczzi džeja se šchule a pschitudu k woštarzej konfirmazije, a džeczzi du do wuczby abo na šlužbu, a džeczzi du do šchule — a starschi wschudžom s nimi, wošoko nich a ja nje! A nětk je dženzja Šubilate — kaž hižo lěta došho — Boža šlužba ja šapoczatk paczerjom. Džeczzi a starschi šu s njej a k njej wošani.

Džeczzi a starschi! Njesapomimy, so s nimi je pschezo a šašo wošany hišcže něčtón: wošada! Zeje džeczzi to šu, jeje šawy to šu abo budu! Tuž ma wošada šamokwenje ša nje, kaž so to wošadže pschedewschēm tež pschi konfirmaziji praji. Wona ma je pschewodžecz s dobroproščenjom, wona ma s nimi hič je wobdawajo, pschewodžejo, schittajo, wona ma psched nimi hič s dobrymi kschesczianškimi pschitkadami

wšahedny džen a njedželiski džen. A hdyž ma to wošada czi-
nicž, ma to tež cžinicž kóždy wošadny, kóžda wošadna!

Hdyž tu hiščeje nětoho njewušběhnjemy, škomdzimy
něšcto. Kmótsija nješmédža tu šapomnjem bncž! Šamt
kmótruw je pšchezo wažny byt. Wón je to sawěscje tež w na-
šchim cžašju. Tuž kmótra, sestupajcje šo do jeneho rjada, —
ně lěpše do jeneho škutkowanja sa džěcži! Wone šu tež Wam
dowěrjene! Wy njeběšcje jenož pšchi dupje šwědkojo, Wy
budžecje tež junu šwědkojo!

Dženš, Jubilate, nětk Boža šlužba sa šapocžatk pacze-
rjow. Wy wšchitzy, kiž runje mjenowani, šluščecje do nje-
je a šluščecje do dobroprošchjenjow sa nowe pacžerške džě-
cži. A Wy pacžerške džěcži niž mjenje! Bóh dai wšchém, kiž
Wafš wjedu a wučža, šwoju móž a šwoje žohnowanje a
Wam runje tač, kiž Wy šo macje wuhotowacž sa žiwjenje,
wumrěcje, wěcžnosč. Tač to tola je, njedch tež šo šwjetšcha
jenož wo pšchihotowanja sa žiwjenje rěcži. Šcto šu czi lětku
šemšleho žiwjenja pornjo wěcžnosčam wěcžnosčje! Abo šcto
šu wšchě hodžiny dołheho abo krotkeho žiwjenja pornjo ho-
džinam, w kotrychž šo hotujesh, i tuteje cžašnosčje hiečž!
Wšchě hodžiny šwojeho žiwjenja šy tehdy prawje žiwe, hdyž
masch kóždu sa pšchihotowanje na tutu jenu pošlednju hodži-
nu. Tehdy budžesh w tutej pšchihotowane, dohotowane!

Tuž wšmi nětk sa tuto pšchihotowanje pšchedewšchěm tro-
ji grat do rukow: Bibliju, špěwašške, katechizmuš. Š tym
šy hnydom dopomnjene na teho muža, lotryž je tole trojake
šchescžijanam do rukow dač, na reformatora Luthera. A
i tym masch šdobom wotyšnjeny kónž pšched šobu: Še wšchaj
šwěru a piłnosčju šo i modlitwami wo to próžowacž, šo šku-
cžicž w tej ewangelškej wěrje, w kotrejž Luther štal a wojo-
wał, žiwy byt a wumrěč, w tej wěrje, kotraž je šaložena na
Šesuža Khrjštusa, šchijowaneho a štanjeneho jenicžleho
Šbóžnika cžlowjekow a na Bibliju, w kotrejž mamy to wul-
ke a pošlednje šjewjenje wěcžneho Boha, i kotrymž tutón čže
wuwednanje a tač šbóžnosč a šbožo wšchěch cžlowjekow. We
tutej wěrje potom wušnawašch we wšchém, tež w cžežkim a
šrudnym cžašju:

Jedyn twjerdy hród je našch Bóh šam,
Brón dobra, šylna škala,
Wón se wšchaj nuy pomha nam,
Kiž naš je šapšchijala.

To pač je tež ta wěra, kotraž w cžašach šnutsšneho a
šwonšneho wojowanja, kotraž w cžašach kaž našch tu wobšteji
wušnawajo:

To šłowo dyrbja wostajicž
A žanoh' džala doštacž!

Tuž dži a cžiń wšcho tač w Božim mjenje, lube džěcžo!

Wšchajemy Tebi — a tač kóždemu, — šo by Ty mohło
pšchezo wo šwojim pucžu pšches cžaš a žiwjenje tač wušna-
wacž kaž na pšchi. wušnawa šławny pucžowacž a wučženz
Šhackleton, kotryž je sa južnym cžopom šłědžil. Wón pišche
šcžehowaze, — a i toho hnydom špóšnajesh, šo njeje tač, kač
pšchecžiwizy wěry wudawaja, šo pšchirodošpytnizy a drusy
šłědžerjo do Boha njewěrja, ale šo je to nawopač:

„Hdyž špominam na tute dny,“ — wón mēni cžaš, we
kotrymž tam w južnym ludowym morju južny cžop pytašche
— „njedwělujy na tym, šo bēchmy pod wošebitym šchkitom
Božim, niž jenož duzy pšches šněhowe runiny, ale tež duzy
pšches wihorjate běle morjo, kotrejž šupa Elefanteninsel wot
našcheje štajije w Šužnej Georgiji džělešche. Šusto šo mi
šdašche, jač njebchmy my jenož ššio byli ale šchtyrjo duzy

po tutym 36 hodžin dołhim pucžu mjes horami a lodowzami,
kotrejž hišcže žaneho mjena nimaja tu w Šužnej Georgi-
ji..“

A Ty, lube džěcžo pšchejesh šebi wěscže šame, šo by tež
Ty we wyškofich lětach tač wješole a tač roššudne wušnacž
mohło to, šctož pošny marschall Šindenburg wušna:

„Njedch šo ludžo wadža tež hišcže bóle wo wěru, ja wo-
štanu pšchi šwojim šlubjenju: „Mojeho Šesuža ja nje-
pušchcžu!“

Wušnacže.

W šwojim testamencže pišche Šriedrich Wilhelm I., ko-
trnyž šaloži pruske wóšško a pruske offizěrštwow, a kotryž je se
šwojej šylnaj wolu a se šwojej jašnej myšlu prusšemu lu-
dej a štatej jeho ras dač:

„... Ša šym wot 20. lěta šwojeho žiwjenja šwoje žy-
ke dowěrjenje na Bohu štajal, ke kotremuž šym šo štajnje wo
hnačne wuššchjenje wolal a kotryž je moje modjenje tež
štajnje wuššchjowal, a šym šebi wěšny, šo budu pšches hnadu
Šesom Khrjšta a jeho hórke cžerpjenje a wumrěcže šbožny.“

Tutón sa Prusku a i tym tež sa Němšku tač wulzy wažny
pruski wječch wumrě, šdychnywšchi jač pošlednje šłowo:
„Knježe Šesu, Ty šy moje dohncže w žiwjenju a we wumrě-
cžu!“

Šcto tež to by tón našhonič, kiž by tutemu wječchaj
pšchijšchot i mudroščju, kotryž nětkle šyšchjish, a jemu prajil:
„Tuta wěra, šo je hřech, pošuta a hnača pošaze, šctož je wob-
šarowacž, šlemjeny šcharakter Wajšcheje majestoscže?“

Šyrkej a štat.

Wjednik a kanšler Adolf Štiller šwjeczi 20. haprleje
šwoje narodniny. Šo my Ewangelšy jemu hatle to šlubjenje
šwěry šlubicž njetrjebamy, ale k njemu a k štatej wot njeho
wjedženemu šwěrnj štejimy, to wón wě a to šo šamo wot šo
wě, ale my tuto šlubjenje wobnowimy na tutym dnju a pšchi-
nješemy jemu jač najlěpšchi dar: modlitwy a dobroprošche-
nje k Bohu sa njeho a sa jeho wjedništwo, šo by wón šo mohł
wufonjecž tač, kač to ludej a krajej k wěrnemu šbožu a Bohu
k cžescži je. Bože žohnowanje, Boža pomož je wšchěch darow
najlěpšchi; bjes tuteho wšcha cžłowška pomož, wšcha cžłowška
wěra tola ničžo dodoškonjecž njemóže. — Šdyž tole wupraj-
my, wuprajimy wěrnoscž, kotryž je wón, wjednik a kanšler
Adolf Štiller, pšchi špocžatku šwojeho škutkowanja jač wjed-
nik Němškeje w lěcže 1933 šam wuprajil i nam derje šmatym
šłowom Štareho Testamenta, i 127. psalmom: „Šeli šo Knjes
šhěžu njetwari, džělaju podarmo, kotšij ju twarja.“ — A
hdyž wón šwjeczi šwoje narodniny runje nětkle w cžašju,
hdyž je ewangelška šyrkej Němškeje w roššudženju, čžył Bóh
k tomu wšchemu špožcžicž, šo lud Němškeje, lud toho kraja,
i kotrehož Bóh reformatora Luthera šbudži, hinač wchže a
njemóže hacž i džatnej šwěru a lubošcžu šwój pšchihod a
šwoju šyrkej twaricž na tón šaložč, kotryž je šaloženy a ko-
trnyž šo nješnuje: Šesuž Khrjštus a ta wěra do njeho. A Bóh
čžył hnadny bncž a wobaracž wšchemu, šctož čže tajšemu
twarjenju na šaložku šchescžijanškeje wěry napšchecžiwow bncž.
Wo to prošchmy a cžińmy dobroprošchjenje k Bohu! To budž
i tamnym darom modlitwow a proštwow dašchi dar k narod-
ninam wjednika a kanšlera a žyšemu ludej. A šo by Bóh
našch Wótcžez we šwojej wšchehomozy a hnače tajkim mo-
ditwam wuššchjenje špožčil a dač, štejmy wšchitzy i wutro-
bu, se šłowom, se škutkom, i žyšym žiwjenjom k tutym mo-
ditwam a sa tajku našchu wěru a sa našch wóžny kraj!

Konfirmacija. Hannoverška krajna zyrkeja je wosjewiła wufas wo roswucžowanju paczerškich dźeczi. Tam maja starichi swoje dźeczi 2 lécze do konfirmacije sa paczeršku wucžbu samowuč. Dźeczi směja tak mjenowane pschodhodne roswucžowanje a po tym paczeršku wucžbu.

Se Serbow a s daloka.

Cantate. Spěwajće! wona wola. A kšesćizjenjejo spěwaja tež wošebje na tutej njedzeli. Tak šhromadža so zyrkwinšte thory Lubijskeho wokreježa lětša njedzeli Cantate we Hornim Friedersdorffe, so bnychu tam 1/26 hodž. Sapoczeli se šhromadnym spěwanjom. Wšitzy wožadni su tam sohu pscheproscheni.

S Drježdjan. Esobotu, 3. haprleje seńdže so towarštwu „Czornoboh“ k domijnistemu wječorej do hosćenja „Elisenhof“. Wječork bě tak bohacze wopytany, so městna njedožahachu. Pschezo sažo stoly s druhich istwow noschachu. Bě tola mlody štud. theol. knjes Picz pschednoscht pschilubil. Tak so sohuštawny s dypkom šhromadžichu a pschedňnda, knjes Rowat, mlodeho študentu wutrobnje witašče tak tež wšchěch seńdženych. Najnušnišče dypki dnjoweho porjada so srjadowachu a potom pschedňnda mlodeho knjesa pschese wo jeho pschednoscht. Jako won postanu, knjezešče hnydom zyrkwina czischina; wšchěch woczi wšchachtej na jeho hubomaj a wšitzy wocžakowachu něšto wošebiteho. Pschednoschowat, kiž je němiskeho pschoda, rěczesche s jažnym, mernym hložom a na dobrej herbskej rěczy wo herbskich spěwarškich. Rychowasche jich pucz wot spoczatka, hdzež běchu jenož rukopisne kopjenka, hacž do naschich dnjow, šchtož bě jara sajimowaze a powucžaze. Riz jeneho drie mjes nami njebe, kiž je pucz naschich lubnych spěwow snal. Wšachmy je pschezo do rukow jako hoto we knihi. Pschednoschowat bě tež wšchelate herbske knihi sohu pschinješt, na pschiklad: Přenje herbske předowanje we Ršchiznej zyrkwi w Drježdjanach. Dale: Poslednje herbske předowanje w někotrych wožadach. To běchu wutrobu hnujaze głowa, kiž duchowny pschledni króc s wožadze rěczesche. Dale: Ssmjertne předowanje we Njezwacžidlskej wožadze sa khudeho hrěschnika, kiž bu jako sapalec pola Scheschowa s mjeczom morjenu. To a wšchelateho drugeho sajimaweho głyschachmy, hdny pschednoschowat stonczi, njeswěrichmy hebi po tutnych tak khutnych głowach pschilestowacz. Jeho głyschazze a mērne woblicžo pak rěczesche: Wasche nutrne pschipoškuchanje bě mi to najbohacžishe myto! Po khwili dwě ruzy kljeslaschtej, a wšitzy pschitomni so pschisamknychu. Eswo je stare knizki pschednoschowat jako žadne debjenki a drohottki w rukomaj dzerzešče, so so žana njeby shubika. We mni pak našta žedjenje: Mohla ja tola jene stare knizki tu pschipoškuzicž; tu bychu byle derje sthowane! — Stara knjezna ke mni pschistupi prajizy: To bě sajmne! Kajki je to mjehki a jažny hlóž! Ja jenož jara wobžaruju, so njemóžu woblicžo widžecž! Wona khětro malo widži. — Ja jej wotmolwidž: „Woblicžo a hlóž stej zyle jenastej!“ Spokojeni podachmy so na dompucz s tej nadžizy: Ssnano bórny sažo něšto rjaneho głyschimy!

S Ruskej pschikhadzeja — tak mohlo to tež hinaf bycž, dolhož tam tajke nadknježstwo? — tež lětša powěsče, kajež so tam hižo lěta dolho w jutrownym cžazu wospjetuja: Seřynjene wojowanje pschecžiwu Khryštuskej a jeho zyrkwi! Jutry, hdny so runje w Ruskej kšesćizjenjejo po waschnju

prěnich kšesćizjanow strowja: „Tón Knjes je stanyl!“ — „Tón Knjes je sawěsče stanyl!“, požaža kowjetruskim mōz narjam kōzde lěto snowa jich njemōz a Khrysta žiwu mōz, kotraž so tola jewja, byrnjež njeprowda a niesprawnosč, šchězwanje a ludanje, pschescžehanje a mordowanje ju spytowala sanicžicž. Esu tam noweho kōmmisara sa nabožne naležnosče postajili, a tutón je snaty jako nježmilny cžlowek. Młodžinu chzedža tam s noweju mozu a s nowymi lubjenjemi hjesbōžnu scžinicž. S nowymi wohidnymi wobrazami a šchězwanjemi a hrozenjemi tam šchězujaju a hroju roshywjaja. — Kak dolho hišchče?

Žadna namatanka. W jeverlandскеj wožadze Accum namatachu na sarje w starej Bibliji pschipoškuzenu papjeru, kotraž bě popisžana. A šchto bě ju popisžat? Reformator Luther žam a jeho pomocnik Jan Bugenhagen. Staj na tutu papjeru hebi napisžatoj wšchelate schpruci s Biblije a jich pscheložk a to w lěcže 1543. Biblija je pak s lěta 1693. So su so wulzy radowali, mōžemy hebi myšlicž.

Biblijski puczniš.

Jubilate, 18. haprleje: Wón budže s kralom na Jakubowym domje wěcznje a jeho kralestwa njebudže žadny kōnz. Luk. 31, 33. — Jana 16, 16—23. — Ps. 73, 23—26. — Knježe knjež, šdzerž, kralo, žwojich, dobywarjo, dobywaj. Wjedž ty wōjnu žam sa žwojich, jatym s jastwa wupomhaj, wupuschež tudy dusche s jamy psches krej nowoh' sačonja, so we cžwili njetradamy, twōj Duch sa naš dobre ma. R. 493, 8.

Pōndžela, 19. haprleje: A hlaj, Kananejska žōnska, kotraž s tnyh žamnyh mjesow pschindže, wofasche sa nim a dzešče: Knježe, ty žyno Dawitowy, žmil so nade mnu; moja džowka budže wot cžerta hubjenje cžwilowana. A wón jej głowcžko njewotmolwi. Mat. 15, 22. 23. — R. 593, 1. — Psalm 38. — 1. Sam. 12, 1—13.

Wutora, 20. haprleje: Tuž wotmolwi Jesuž a dzešče k njej: D žōnska, twoja wěra je wulka! tebi so staj, kaž chzešch. A jeje džowka woczerštwi w tej žamej hodžinje. Mat. 15, 28. — R. 608, 4. — 2. Kor. 13. — 1. Sam. 12, 14—25.

Srieda, 21. haprleje: ... so bychmy njewopuschcžili žami swoje šhromadjenje, jako někotři waschnje maju. Hebr. 10, 25. — R. 267, 1. — Jakobus 1, 1—15. — 1. Sam. 13, 1—14.

Schtwōrk, 22. haprleje: Njebežka budža šahinycž, ty pak wostanješch. Hebr. 1, 11. — R. 796, 1. — Jakobus 1, 16—27. — 1. Sam. 14, 1—15.

Pjatk, 23. haprleje: Jastnik wjedzešče jeju do žwojeho domu, staji jimaj blido a wješelesche so s zylej žwojeje khěžu, so do Boha wěri. Zap. sk. 16, 34. — R. 383, 7. — Jakobus 2, 1—13. — 1. Sam. 15, 1—11.

Esobota, 24 haprleje: Wšchak pak, šchtož macže, to dzerže, hacž pschindu. Sjew. Jana 2, 25. — Jakobus 2, 14—26. — Psalm 98. — Ach, pomhaj, Knježe Jesužo, a žmil so, lubny Sbožniko, nad wšchemi, kiž su w sludži, kiž stajnje hrěscha na hnadu pschi žwojim hrěschnym žiwjenju, haj, wobrocž wšchitkich ludži a pomhaj wšchitkim hromadže nam s hnady k wěcznej sbožnosčji! Zionške głōžy cžo. 291, 13.

Wistowanje:

Rni. L. w D.: Džak a postrow.

R. W. we W.: A pschispomnješka w P. W.? Redaktor.

Sa Cantate: L. w M. — Sa Rogate (Bože špicže) Sch.

w B. — dnrbj pōndželu rano do cžišchcžejnje. —

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatoť
Zradny je.

Za staw sprócny
Nadoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čěrbike njedźelske lopjeno

Sałožił 1891 Křrjebjanstł farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

25. haprleje 1937

Baugen

Njedźela Kantate.

Spěwajće Knjezej nowy kěrluš, pschetož wón čini džiwy. Psalm 98, 1.

„Kantate!“ Tak nam dženšnišča njedźela pschisła. „Spěwajće!“ rěka to po naškej lubej čěrbikej rěčzi. „Spěwajće!“ tak nam Bože žwjate słowo pschisłuje, a to niž je nož w tutym tekstnym słowje, ale husto došč w žwjatym pižnje stareho a noweho testamenta.

Spěw słuscha žobu do Božeho stworjenja. Hižo pschi spěw cžatku žwěta žu spěwali. Bóh žo Hioba woprascha: „Hdže běšče ty, jako ja semju sałožich, a raišče hwěšdn hromadže khwalachu a wyškachu wschitte džěczi Bože?“ A na kónzu wschěch semškich a cžaknych wězow budžesa spěwacž. Pschetož tak steji w šewjenju žwj. Jana wo dołonjanej gmejnje: „Woni spěwachu nowy kěrluš.“

Me naž wschittich, kiž žmy nětło žiwi, Bože słowo napomina: „Spěwajće Knjezej nowy kěrluš!“ Našch doktor Marczin Luther praji: „Do noweho džiwa kěrlušča tež nowy kěrluš, džak a přědowanje.“ Tohodla je Luther žam we žwojim přěnim kěrlušchu w lěcze 1523 tak pižnił: „Nětk nowy kěrluščaspěwamy, Bóh tón Knjes naž žohnuje.“ Wóžebje ja młody lud chžyšče wón dacž se wschěmi swonami swonicž a se wschěmi byrglemi piškacž a wschitto kłincžecž, šchtož móže kłincžecž.

Tohodla spěw tež runje do naščejje ewangelskeje žyrkweje kěrlušča, a my žebi našče Bože kěrlušč, našče žyrkwinšte šhromadžišny a našču žyrkwinšku wučžbu bjes spěwa, bjes našchich kěrlušchow štoro wumyšlicž njemóžemy. A cžehodla spěwamy? Psalmstki spěwar wotmołwi: „Pschetož wón čini džiwy!“ Haj tohodla, dolelž wschěhomóžneho Boha mamy, kiž žo pschězo šnowa jewi se žwojimi šluttkami a se žwojei hnadu,

spěwamy jemu k cžěczi, khwalimy jeho wulkosč a mudrosč a móž:

„Wulki Božo, khwalbu cži,
Čsynny Knježe, jaspewamy,
Semja cži žo pokhilli;
Kak žo tebi dodžiwamy?
Tvoja kražnosč bě a je,
Wostanje do wěcžnosčje.“

Tak my dženša hišče rad po khwalbnym kěrlušchu Ambrosija, kiž běšče psched wjazny hacž 1500 lětami s biskopom w Milanje, spěwamy.

Haj, spěwajće Knjezej nowy kěrluš, pschetož wón čini džiwy! Wo Božich šluttkach a džiwach tola w našchich kěrlušach spěwamy. Kóždy woprawny kěrlušč je spěwane a wuložene Bože słowo, kóždy kěrlušč je přědowanje w małym. A nowy je kóždy tajki kěrlušč potom, hdyž šnowa nam Božu móž a hnadu pschipowěda. Wóžebje derje samóžesa to kěrlušče našchich wótzow s reformaziskeho cžaka, kiž našča młodžina, kotraž chže runje w našchim cžaku nowe spěwanje hacž, tak rad spěwa.

Kóždy tajki „nowy kěrlušč“, kiž Boha khwali, rěczi wo ženym s šhych šluttkow trojenicžneho Boha: Bóh je mje štworit se wschěmi štworjenjemi; Bóh je mje wumohl s tym, so mi we žwojim Čsynu Jesužu Křristužu mojego Knješa da; Bóh hromadži žwój lud, twari žwoju žyrkej, pschihotuje žwoje kralestwo psches žwjateho Duča.

Haj, tohodla spěwamy Bohu k cžěczi a khwalbje, so je wón wschěhomóžny štworicžel njebježow a semje! Nětko we nalěcžu sažo něšchto wo tym sacžujemy, tak Bóh žwoju štworicželsku móž jewi: wscho žo wonka seleni a roščje, tak so žwoje wutrobne wjekele na tym mamy. Ženož je to našča proštwá, so Bóh žyle lěto našče pola a kufi a šahrodny žohnuje; a bur runje je, kiž žam najšěpje wě, so w tym wschěm wot wschěhomóžneho štworicžela wotwižujemy. Me tak móžemy tola spě-

wacž: „Schož Bóh Knjes tudy stworil je, to je tež šđeržecž kłubil.“ Haj, Bóh je stworiczel; wo tym spěwamy w našich kěrłuschach. Dopomínmy šo pał na wukładowanje přenjeho artitla našeho kšesczjianskeho wěrutownacza! W artitlu hamym steji wuśnacze k Bohu stworiczelej njebiešow a semje. Luther to pał tał wuložuje, šo njerěcži jenož wo tym, šo je Bóh šwět šczynil, ale wošebje wo tym, šo je mje stworil a mi wščitko dał. Haj, to nješmēm šabycž, šo wščitko, šchož ja mam, mam wot Boha: moje žiwjenje, moju strowošć cžěła a dusche, moju draštu, moju jědž, wšcho kłublo, moju šwójbu, wščitko to je mi wot Boha date a dowěrjene. Tež moja domišna, mój narod, mój lud, mój wótzny kraj je mi wot Boha daty; tohodla prošymy tež ša wótzny kraj a jeho wjedniča — to wošebje tež k jeho narodninam, kiž je w šandžonym tydženju měł — a ša našču domišnu a našch lud, kaž w kěrłuschu cžinimy:

„Ma naš š hnadu pohladaj,
Swarnuj, žehnuj šwoje herbstwo.
Knježe, wodž našch lud a kraj,
Šđerž a šchituj našche Šserbstwo.“

Haj, wščitko, šchož mam, mam wot Boha, tež to, šo je mje Bóh tón Knjes hacž do dženšniškeho dnja wjedł a kłubil, šo chze dale pšchi naš wostacž se šwoje hnadu. Ale šcho dyrby ja? Luther nam to praji: „Ša cžož wščitko šym ja winojtr, šo jemu džakowacž a jeho thwalicž a jemu škuzicž a jeho pošłuchacž.“ Nělotre kěrłusche nam to tež wurajnje praja; pšhecžitaj šebi tola ras tute kěrłusche.

„Spěwajcže Knjesej nowy kěrłusch, pšchetož wón cžini džiwny!“ Kotry drje je najwješči Boži džiw? Neje to tón, šo je š wulkeje bójškeje lubošće nam šwojeho jenicžleho narodženeho Šsyna pošłal, „šo bych wšchitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli, ale wěcžne žiwjenje měli.“ Kěrłuscher wo tym tał spěwa: „Šdnž tutón džiw chzu šapšhijecž, hdže mohł šo rojum wupšchestrěcž!“ Kał džakowni móžemy bycž, šo tajkeho Šbóžnika mamy, kiž je naš wšchitkich pšches šwoju šwjatu krej wumohl a nam tał njebiešte durje wotewril, a šo my wěmy, tutón Šbóžnik je štanyl wot morwynch, je žiw a chze dženža našch Knjes a pomoznik bycž, šo móžemy runje nětko we wěšetnym jutrownym cžadžu spěwacž a wyšlacž:

„Khrjšť je š rowa štanyl
A se wšchej martry cžahnył;
Šso toho mamy šadowacž,
A Khrjšťuš chze naš trošhtowacž!“

Haj, kał wjele kražnych kěrłuschow mamy tola wo našchim Knjesu Khrjšťušu, kał wjele modlitwow a wuśnacžow k nje- mu jašo Šsynej Božemu! A runje w našchim cžadžu, w kotrymž nělotři nadděhuja pšhecžiwu Jesuše Khrjšťušej jako Knjesej a Wumožnikej zpleho šwěta, šiejmy twjerdže we wuśnacžu: „Jesuša ja njepuschcžu, dokelž je šo ša mnje podał!“

A šecži wulki džiw, kotrehož dla Bohu nowy kěrłusch spěwamy, je tón, šo wón dženža hišcže pšches šwjateho Duha šwój lud na šemi hromadži, šo je tudy šwoju zyrkej šaložil. Zyrkej njeje žane cžłowške towarštwó, hdžež rjane napominaze a natwarjaze šłowa šlyšchich, ale móžny twar, wot Boha šameho pšches šwjateho Duha natwarjeny, „hdžež — tał pišche šwj. Pawoł na Šfesiskich — Jesuž Khrjšťuš ham róžkny šamjet je, na kotrymž to zple twarjenje hromadu šwajšane rošcže k šwjatemu templu w tym Knjesu, na kotrymž tež wy šobu štwarjeni šcže k Božemu wobydlenju w tym Duchu.“ Haj wščał, w zyrkwi džěkaža cžłowjekójo, a hdžež cžłowjekójo šu, namakašch cžłowške wašchne a cžłowšku šłabošć,

ale Knjes zyrkwje je jenož trojenicžki Bóh, zyrkej njeje cžłowjecža, ale Knjesowa wěž. Knjes Khrjšťuš je dobywacžy štanyl, a tohodla wěmy, šo jeho zyrkej je tež dobywacžka zyrkej. To móže nam trošht a nadžija bycž runje w šhutnym cžadžu, w kotrymž našcha zyrkej nětko šteji. Jenož to jene nješmēm šabycž: Bóh móže dacž, šo šo na wšchelaticž měštnach šemje zyrkej šhubuje. Bóh je to tež hižo cžinil: Špomínmy na kraj, w kotrymž přenje kšesczjianske wošady, potajkim přenja kšesczjianska zyrkej našta, to je Mała Wšiška, hdžež běšhtaj mjes druhimi šwj. Pawoł a šwj. Jan škutkowałoj! 1000 lět je tam zyrkej byla, potom je pohanštwó dobyło. Špomínmy na Rusku. Lětštotki dolho bě tež tam zyrkej, nětko tam bjesbóžnošć dobywa.

Šwarunj Bóh našch luby wótzny kraj pšched tajkim nješbožom! Daj nam wšchitkim prawe štejšcže, šo w šwěrnošcži k našchej zyrkwi štejšimy, tajkuš mamy! Šjedajmy šo mylič, my njetrejamy žanu nowu zyrkej! Wjele bóle spěwajmy:

„Šđerž, Knježe, šwoje šłowo nam
A poštorcž nješpšhecželow šam,
Kiž twojoh' Šsyna Khrjšťuša
Nětko chzedža štorcžicž se štoła.
Šjew šwoju móž, o Khrjšcže ty,
Šo šam Knjes wšchitkich knježich šy,
A šwarnuj šwoje kšescžanštwó,
Šo by cže wěcžnje thwaliko.“

Jako Pawoł a Šilas w Šilipje, w přenim europškim měšcže, w kotrymž běšhtaj ewangelij pšchpowědałoj, jataj we jaštwe ležěšhtaj a jeju nošy běšhtej šamknjenej do kšłódy, spěwacžtaj Bohu kšwalbne kěrłusche. To je móžne pšchirunanje wo wulkej možy spěwaneho ewangelija. Šo bychmy tež my to našonili! Čžim bóle bychmy cžinili po napominanju Božeho šłowa: „Spěwajcže Knjesej nowy kěrłusch, pšchetož wón cžini džiwny!“ Šamjeń.

Šcho tyšchi a šcho pošylni.

To je napišmo spěwčžka, kotryž našch Šandrij Šejler 1870 ša Mišioniski Pošłol šanješe. Wny jón tu dženža štajimy do našcheho šopjeńka a š tym do našcheho cžadža.

Tu Bože domy štarja,
Haj šemja, njebieža:
To šłowo Bože traje
A wěcžnje wostawa.

Tu wumrěcž widžich, cžahnyčž
Wšchěch Božich wotrocžkow;
Tón hošpodač njej šmjertny,
Kiž pyta winizow.

Šso minu wukłincžane
Tu Bože šwjedjenje:
Šam kražnošć Boha Knjesa
Pał wšchědnje šjawna je.

Tam š kłulej šlampu džěłba
Wot Khrjšta wotpadnje:
A kražnošć jeho mjena
Pšches kraj a morjo dže.

Tam šłaba cžrjódka mała
Chze pomhacž pohanam;
A njej Bóh Knjes tež šo šnaje
A k jejnym študnicžkam.

Na staršich našich novejch paczerškich džěczi.

Wschudžom w našich wožadach ho sašo paczerška wuczba sapocznije. Tež twoje džěcžo nětko jón krócz sa tndžen k swojemu fararjej na paczerje khodži, so by ho pschihotowało na džen konfirmazije, ach niz jenož na džen konfirmazije, ale na swoje zyle křesćijanske žiwjenje. Wono dyrbi — runje taž kaž by sam pschi wobnowjenju swojeho křesćenšeho kłuba čžinik — swoju wěru do trojenicžkeho Boha wusnacž a kłubicž, pschezo tutu wěru wusnawacž psched Bohom a psched čžlowjekami, po tutej wěrje žiwe bycz a sa swojim Knjesom Křhristužom psches žiwjenje khodžicž. So wono to potom tež woprawdže samóže, k temu čže paczerška wuczba pomhacž, twoje džěcžo dyrbi tam swoju bibliju pschezo bóle sešnacž a nawuknycz, w nej k swojemu dobytnej čžitacž, dyrbi ho sa wječž do žytkwinšeho a wožadneho žiwjenja a ho sanóricž do potajnistwa a křasnóscže křesćijanskeje wěry.

Haj wschał, wěru dacž móže jenož Bóh psches křwateho Ducha; ty snajesh Lutherowe kłowa: „Ja wěrju, so ja sam se swojeho rojuma abo mozy njemóžu do Jesom Křhrista, swojeho Knjesa wěricž ani k njemu pschicž, ale křwaty Duch je mje psches ewangelion powołał.“ Ale křwaty Duch sa to čžlowjekow wuži. Tak je tež pola twojeho džěcža. Psches čžlowjekow stutuje křwaty Duch. Ale njewěč, so itaj to jenož farar a wučer twojeho džěcža, ale pschede wschēm by ty to sam! Njepraj: „Najch hólz, našcha holza nětko na paczerje dže. Fararjej ho hižo poradži, našchemu hólzei, našchej holzy prawe myšle saščezěpicž, so potom po prawym pucžu psches žiwjenje pónđe!“ Lubu nano, luba macže, so ho twoja nadžija dopjelni, to leži najprijedy ho bu na tebi! Pschetož najlepšchu wuczbu w křesćijanskej wěrje njedostanje twoe džěcžo w schuli a na paczerjach, ale pschi tebi doma!

Twoje džěcžo našoni w konfirmaziškej wuczbe wo křasnóscži a mozy našcheje wěry do Jesom Křhrista, wo tym, taž ma ho tajka wěra wusnacž a dopoľacž k křesćijanskim žiwjenjom; wono wuknje, so je křwate pišmo taž pucžnik sa kóždeho křesćijana, jemu ho praji, so ho Jesužowny wuczobnik džerži k Božemu kłowu a k Božemu blidu. Ale schto nětč, hdyž ty sam swoju wěru njepoľasujesh, hdyž čži samemu biblija hu njemate inihi, do kotrychž ženje abo jenož jara maľo hladach, hdyž sam porjadnje kemschi njekhodžicž? Twoje džěcžo šej potom praji: Mojimaj staršimaj na tym njesaleži, wonaž ho samaj wo to njestarataj, schtož farar praji, tuž nicžo na tym wschēm njeje, tuž to tež ja njetrjebam; ja paczeršku wuczbu a konfirmaziju ho bu čžinju, dokelž drusy to tež čžinja, ale hewak je mi wschitko wscho jene, a farar móže prajicž, schtož wón čže, hdyž sajimawe je, schtož powěda, pschipoľstucham. Ale schto dyrbi to sa moje snutskowne? Staršchej to tež njetrjebataj!

Na tym spóšnajesh, kajku samotwitočž ty runje w paczerškim čžadžu swojeho džěcža maľch. Haj, twoje džěcžo dže na paczerje: dži w duchu tež ho bu na paczerje, poľaz jemu, so ty tež sajim maľch sa to, schtož je wono tam křwachaľo, ho woprašchej wo to abo tamne k paczerškeje wuczby, wukni tež k swojim džěcžom a praj jemu, wošebje hdyž jemu wuknjenje čžežko padnje, so njewuknje jenož sa fararja, ale sa žiwjenje. Haj, twoje džěcžo dže kemschi. Dyrbi kame hicž? We wschelaľich domach taž je, so drje staršchej na to hladataj, so jeju džěcžo kemschi dže, ale samaj na to šyľa njemýšlitaj. Ně, taž dyrbi bycz taž w tamnym domje, hdyž žinacželětna Leńta k swojej maczeri pschicž a rjeknje: „Ty, maczi, ja wēm

něschto křagne! Hdyž nětko na paczerje pónđu, potom njemdu wjazy žama njedželu na Božu křwabu sa džěcži, ale tuž pónđu wschał k wami hromadže kemschi. To budže rjenje!“ — „Haj, džěcžo, nan a ja kmoj tež hižo wo tym rěčžaloj, a ho jara na to wješelimoj!“ —

Ale nětko na kónzu hiščče kłowo na tebe, kiž by křbiski nan a křbiska macž; maczerščežina twojeho džěcža je křbiska rěcz, wy doma ženje hinaľ hacž křbisky njerěczicže. Njechach tež dacž swoje džěcžo křbisky konfirmowacž? Ty sam by tola tešdom na dnju konfirmazije swoj křesćenški kłub w křbiskej maczerščežinje wobnowil, by křbiske wěruwusnacže wuprajil, by k přenjemu rajej k křbiskej ipowědži schol. A twój hólz, twoja holza? Haj wschał, ty maľch swoje wobmyšljenje. Twoje džěcžo knano derje čžitacž njemóže a njeje hiščče ženje křbisky wuknyľo, knano dozyla w waschej schuli žana křbiska wuczba njeje.

Ja bym na swojej křbiskej paczerškej wuczbe džěcži měł, kiž njeběchu mohli w schuli křbisky wuknycz a kiž hu tola na paczerjach swoju wěž taž derje dokonjate, so skoro šyľa žadyn rosdžel njeběche mjes džěcžimi, kiž běchu křbisku wuczbu dostate a mjes tymi, kiž njeběchu ju dostate. Ja wēm, so w přenim čžadžu hu staršchi kuff ho bu pomhali. Schtož ma ľošcht a lubošč, tomu ho wschitko poradži. Farar tež bóršy ipóšnaje, kajke džěcži hu wobdarjene a kajke niz, a čžini potom po kłowje: Komuž ho wjele dawa, wot toho ho wjele žada.

A napozledku hiščče to: Wuknjenje a čžitanje njeje to najwažnišche w paczerškej wuczbe — so wjele na tym saleži, to kóždy křosumliwy čžlowjek wě —, ale jene je hiščče wažnišche: To je to, so w paczerškim čžadžu bymjo Božeho kłowa ho wušywa a so ho do wutroby džěcža schčžepi a pľodny pschijnje, a k tomu to, so wono pschezo bóle křwajeho Sbožnika sešnaje a lubuje.

Čserbška rěcz je maczerščežina twojeho džěcža; njewěšch sam, so maczerščežina ma wuklu móž w šebi; njeklinčži to hinaľ, schtož w maczerščežinje křwajicž? Twojemu džěcžu ho runje taž dže, tež hdyž žamo to wěščze njewě a njerojumi. W paczerškej wuczbe je hinaľ hacž w schuli; tam je křbiscžnje wscho jene, twoje džěcžo wěšte wězy w křbiskej abo w němškej rěcz křwajicž a nawuknje. A to ho wě, so dyrbi twoje džěcžo tež němšku rěcz derje wobkñežicž. Ale tam ho jedna wo Bože kłowo; a derje tomu džěcžu, kiž křwajicž Bože křwate kłowo we wuczbe a na kemschach w rěcz swojeje maczerje.

Tohdla, lubi křbisky staršchi, dajče swoje džěcži křbisky konfirmowacž! Ale nimo toho wscheho njesabudžče to jene, mjenujzy tež Boha proľnyč sa swoje džěcži. Pschetož jeli so Knjes křěžu njetwari, tuž džěľaja podarmo, kotsiž ju twarja.

L. w M.

Gsłowo taž sa naž.

Bě 28. oktobra ľeta 1870. Wójna bě taž rjež sa Němštu hižo dobytka a pucž ke křonowanju němškeho křěžora hižo hotowny. Na tutym dnju wupraj kanzler Bismarck, kotremuž hu stawisny čžešne mjeno „želešny kanzler“ dale scžehowaze kłowa:

„Ja mam swoju wobstajnosč, kotruž bym 10 ľet doľho sjawnje pschecžiwu wschēm móžnym njemóžnosčam wopoľasjal, jenož se swojeje rošbudneje wěry. Wošmu-li woni mi tutu wěru, wošmu mi mój wótžny kraj. Hdyž ja njebych byľ křesćijan kruteje wěry, hdyž ja njebych měł křagny saľošť nabožiny, njebychu woni tajkeho swjastkowneho kanzlera nihdy měli.“

Zyrkej a stat.

Wo zyrkej nětko dže. Wjele so rěczi, pišče, czisłchzi. Tu ras něšto s wošjewjenja, kotrež so w zyle druhim tónzu Němskeje t tutej wězy wošjewi. Ewangelsta wošjada měšta Kassela praji w nim mjes druhim tole: ... Wo to štož sa- ložk zyrkwoje, wo Khrystuša dže to w tym rošhadžowanju, kotrež howri laž wišor pišes mēnjenja a nahladu. Lud ži- dow je něhdy Jesuša saczižnyl a křižizował. My dzeržimy, štož mamy, toho Knjeja zyrkwoje s zylej dušchu, dofelž hmy pišewwēdczeni: „My, našy luby lud, njemōzemy bjes njeho bycz! Njeje mōžno, na měštno Khrystuša něšto druge sta- jicz! — ... S mozami ewangelija chzemy my hwojemu wjed- nišej a hwojemu statej služicž. My ewangelizy křišcizijem- nochzemy so we hwojej horzej lubosczzi t wōtznemu krajej wor- niho dacz pišetrišciz. Ewangelsta zyrkej njemōže hinaž služicž hacž s tutym ewangelijom, kotryž je Bōh jej dowētil jako dar, jako najwyšchju službu. Ale wona njeje to hamž- ne, štož je stat. — Stat, lud, to je něšto, štož tu je; němiki lud steji swonka wscheje debatty; wo wjednikowe kło- wo njeje žaneje debatty; wono so s počnej dowēru pišijimu. Tež ewangelijon je swonka wscheje debatty; wono je woi- Boha date w Jesušu Khrystušu. W ewangelijonje je wschit- te prajene, wschitko rošhadžene, wschitko date; my njemōzemy ewangelijon pišetworicz a pišehotowacz, kaž so nam to runje wušdanje. My njemōzemy tež žane nowe ewangelijon wunamakacz; my njemōzemy ničžo pišchitajicz a ničžo precž wsacz. Jenož na tutym žaložku mōže so wona pišezo snowa twaricz. — Lud zyrkwoje mōže wolicž jenož tajkich mužow a tajke žony, kotřiž chzedža na tutym žaložku itacz a tak zyrkej twaricz a němiskemu ewangeliskemu ludej služicž. ... — Pšchi spoczatku tutoho wošjewjenja tam steji: „My hmy 18. mērza 1937 wudyr a wobnowjenje ewangeliskeho wēdomnja a dušer- w našim mērcze nashonili a sacžuli; to bē pišče wschē nar- bóle napiate wozčakowanja. Ewangeliski lud so hibasche a žožmjesche po hachach, a so kopjesche pšchi durjach zyrkwjow. Martinowa zyrkej a stara lutheriska zyrkej bēschtej hodžiny do šapoczatka hižo počnej a šastup dyrbesche so sawrēcž. A nětko so lud walesche do šchtrjoch druhich zyrkwjow. Wschudžom wobšaherne rumy Božich domow počne człowjekow, kiž bēchu šnutskownje hnuczzi a počni wozčakowanja ...“

Krajna zyrkej je poruczila, spěwacz nětkle Lutherowy kērlušč: „Sdžerž, Knježe, hwoje kłowo nam“ — w nowych spěwarškich czo. 195, w starých czo. 161 — Czi, kiž jón se sta- rnych spěwarškich — czo. 161, 1—3 šcht. — spěwaja, chzpli jón pišezo tak sohu spěwacz, kaž jón s nowych spěwamy, wošebje přenju šchtuczku. Woni ju namakaja w předomanju sa dženž- nišchu njedželu Kantate tu w našim kopjenu. — Tuž spě- wajmy jón tak s zylej wutrobu, niz jeno, dofelž je lēžka 400- lētny jubilej tutoho reformaziskeho kērlušcha, ale tež tohodla, dofelž je tutón kērlušč — po nowych spěwarškich — kaž sa našy cžaj spěwany. A cziimy to tohodla, so by naš Bōh a Knjes, kiž mōže hwoju zyrkej tež bjes naš twaricz a tež dru- dže twaricz, naš hvērnnyh namakal pšchi jeho kłowje a we jeho zyrwi a tak naš sa hōdnnyh mēl, naš w hwojej zyrwi šachowacz a nam hwoju zyrkej šdžeržecz a tak hwoje hwojate Bože žohnowanje, bjes kotrehož žane wērne šbožo na semi a žana šbožnoscz w njebježach.

Se Eserbow a f dalofa.

Eserbste spěwarške. Jednory swjast nowych kērbškich spě- warškich, kotryž hewat 3 hriwny placzi, pšchedawa so tukhwil- lu sa potuščenu placzišnu, sa 2 hriwnje. Eserbška předarška konferenza je postajila, so so cžaj tutoho potuščeného pšche- dawanja, kotryž mēl s tutym mēřazom ščoncženy bycz, wo mē- řaz podlēšhi. Tak dostanješch nowe kērbste spěwarške sa 2 hr. hišcže kaž w haprleji tak w meji.

Bibliški puczniš.

Cantate, 25. haprleje: Jesuž dunu na wuczomniłow a džesche t nim: Wšmicže hwojateho Duša! Jana 20, 22. — Jana 16, 5—15. — Pšalm 98. — Ach, Jesu, njech twój Duš naš potajnje wuczzi, so ty našcha šnutskowna pšichnoscz žani hny; daj wušwolicž potajne pucže nam rucže, hacž runje pod křižom a štyšnosczu hmy. Njech žwēt nam šli rēka a pšched nami cžeka, Bōh žlubi naš jōnu na prawizju itajicz a „Bōjczē žem te mni, wy moji“ nam prajicz. K. 434, 8.

Pōndžela, 26. haprleje: Njedyrbjal pak tež Bōh wumōž hwojich wušwolennyh, liž so wo dnjo a w nozy t njemu wo- řaju, a njedyrbjal ščezpliwy bycz nad nimi? Ja praju wam: Bōřny budže wōn jich wumōž. Luč. 18, 7. 8. — K. 677, 9. — 1. Sam. 15, 12—23.

Wutera, 27. haprleje: Jesuž šrudži so na jich wutroby twjerdoščzi. Mark. 3, 5. — K. 451, 4. — Jak. 3, 1—12. — 1. Sam. 15, 24—35.

Esrieda, 28. haprleje: Šlaj, Knješewy jandžel pšchidže tam a žwētko hvēczesche so w tym domje; a wōn štorczzi Pēta do boha a wubudži jeho a džesche: Štañ na mērcze! A taj rje- cžaj padžeschtaj wot jeho rukow. Zap. šk. 12, 7. — K. 673. — Jak. 3, 13—4, 6. — 1. Sam. 16, 1—13.

Schtwōrtk, 29. haprleje: Mōžno njeje, so by Bōh šhal. Hebr. 6, 18. — K. 316, 3. — Jak. 4, 7—17. — 1. Sam. 16, 14—23.

Pjatl, 30. haprleje: Jesuž džesche t njemu: Bōj sa mñ! Jana 21, 19. — K. 450, 1. — Jak. 5, 1—9. — 1. Sam. 17, 1—11.

Esobota, 1. meje: ... czi wšachu to kłowo horje se wschej wolu a wobhonichu so wschēdnje w pišmje, hacž bychu wēzy so tak mēle. Zap. šk. 17, 11. — Jak. 5, 10—20. — Jes. 55, 6—11. Šdžerž, Knježe, žam ty kłowo nam, wšach wot tebe so mamy, so na semi pucz t šbožnosczzi my we nim namakamy. K. 250, 8.

Porjedženka: W našim njedželškim kopjenu „Bombaj Bōh“ czižblo 15 lētnila 47 žu w spěwje J. W. někotre šmylki našake. W ščezjej šchtuczzy w š. ryncžku dyrbi rēfacz: Esy człowjek, kiž mje „njelubuje“ — tam kłowo: lubuje, je wo- pat. — W pošlednej šchtuczzy w ščezjim ryncžku kłowo „cže“ njesteji; dyrbi rēfacz: Žno wjele trōcz „cže“ pytach hrēšchnito.

Wišowanje. K. J. W. w D.: Doštach a dach dale. Wulki džak. — K. R. w R.: Štož bē sa šutry pšhilubjene, njestježe pošak. A drugeho tež niz!? — Redaktor.

Ša Rogate — Bože špicze —: Šch. w B. — Ša Graudi — dyrbi pōndželu w czišcžejēni bycz —: W. w Š. — Ša Šswjatk: W. we W.

Sy-li spěwał,
Pilmje džěłał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech čí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđzelske łopjeno

Sałožiti 1891 Khrjebjanskli farań dr. theol. a fil. Bjedriř Sella.

W Budyschinje

2. meje 1937

Bauzen

Njeđzela Rogate.

Próštwa praweho wjele samóže, hdnj sprawna je.

Łal. 5, 6.

W tamnej čornej nozy, w kotrejž wšě mozy čzemnosće našeho Sbožnika nadběhowachu, je hwojich wuczomnikow napominał, ho modlicz. Tak tež w našim čažu, hdnj je telko čzěpjenja na naš lud pschischo, hdnj čzmowe mozy dobudza, hlychu se wšěch starosćow a nušow, čzějow a kschizow napominanje nam napisheczo kliczecz: Stražuj a modli ho, kichescjanstwo!

Kóžda wěz ma ho nawutncz. Dženka čze Jakub nam pomhacž, so bychmy w prawym duchu nawukli hwoju modlitwu k Bohu spěwacž. Eslubjenje a napominanje nam pschiwoła: „Próštwa praweho wjele samóže, hdnj je sprawna.“

„Próštwa praweho“ — šhto dha ho hme prawy mjenowacž? Njesteji pižane: „Pšched tobu njeje žadyn žiwy prawy?“ Haj, nihto nje je pšched Bohom ham wot ho prawy. Ale tóždy móže to hncž. Wšchak je naš Sbožnik pschischoł, so by hsubjennych hřěšnikow prawych scžinil. Wón je naše hřěchi na ho wšak, so bychmy my mēr mēli. Hdnj tež naž naše pschestupjenja wobštorža, nětko ničjo wjazny njeje, so by šatamało tych, kiž su w Khrjstužu Jesužu. Šhtóž do njeho wēri, je prawy!

To běšče wješola powěcž, i kotrejž Pawoł kraj do kraja, lud do luda džěšče. To běšče droha parla, kotruž Luther we kłóštrje pytašče a w bibliji namaka. To je to wulke, šbožne nahonjenje džěczi Božich we wšěch čžachach a na wšěch městach: Moje hřěchi su wodate, moje wumóženje je ho štało, mój Bóh je mje pschiwšak, hym prawy i hnadny!

A to je nětk hnutne praščenje sa naž wšchitkich: Móže my tak jało džěczi Bože, kiž buchju prawe, pšched Boha štu-
picž?

Pšches ert hwojeho profety Jesajaža je Bóh hwojemu ludu junu pschiwołał: „Tón lud ho ke mni pschibližuje se hwojim ertom a mje čžesczi se hwojimaj hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje.“ Tež džęznischi džęri jich wjele jemu hwojej hubje dari, niž pač hwoju wutrobu. Čžezdža i modlitwu ho jeho trónej pschibližowacž, ale wot hwojeje njeprawdoscze nochzedža wotštipicž. Esmědža ho potom džiwacž, hdnj ho jich próštwy njewužlyšcha. Wopomńmy tola: Próštwa njepraweho, próštwa khablazeho, próštwa polwu-
trobnj, próštwa hweťnje smyžleneho nima žaneho hlybjenja. Šenož praweho próštwa wjele samóže.

Tuž sřjaduj to hwoje se hwojim Bohom. Najprjedny tomu knjesej wutrobu, potom próštwu! Wšmi polnu hnadu, kotruž tebi w Khrjstužu Jesužu pošćiczi. Potom pšched nim štejšich laž džěczo pšched nanom. Njebjo hwoje woľno nad tobu woczini. Esměšch šhonicž, kajku mój próštwa praweho w hēbi ma.

„Wjele samóže“. Wjele, to njeje: wšchitko. Něchtóžkuli nam praji: „Ešym ho sa hwojeho muža, hwoju žonu, hwoje džěczo k Bohu wołał wo dnjo a w nozy, a tola bē wšcha próštwa podarmo. Nětk njemóžu wjazny do tajkeho Boha wēricz, kiž modlitwy njewužlyšchi!“ Ale je to ho nam hlybiko, so i próštwu wšcho dobudžemy, po čžimž ho našej wutrobje čže? Potom njebny ho wšchitko wjazny po Božej woli štało, ale po našej. Bóh wšchedomóznj by potom byl twój wotročł a ty jeho knjes. A šhto by potom se hweťom, hdnj by byl žyle pschepodaty čžlowjekam? Ně, džakowano Bohu, so tón hēbi hwoj šzeptar i rukow wšacž njeda! Modlitwa wšcho njesamóže. Tež najwjetšchi modleť, naš Sbožnik, njesamó keluch čžěpjenja wot hēbje wotwobrocžicž, hacžrunjež i wutrobu proššesche: „Wótcze, jeli so je móžno, wšmi tónle keluch wote mnje!“

Modlitwa wscho njesamóže, samóže pať wjele. Kajke džiwy je dofonjaka, kajke mozy šbudžiła! Mójsaš w bitwje s Amalektarjami šo t Bohu woľashe, a Israelske džeczi dobuchu. Hana šo modleshe, a Samuel jej bu daty. Jenje njeby šo Jairuřowa holeczka šbudžiła, njeby-li nan t tomu Knjesej pschischedschi pomoz šej naprořnył.

Kajke samotwjenje je Bóh tón Knjes s tym do nasheju rukow poloził! Kóždy móže šobu pomhacž pschi wumóženju s hłubokeje nuřny. Kóždy móže šobu twaricž na štrawiškim pschichodže nasheho luda. Štyłimny ruzny, šhibujimny kolena, pošbėhujimny wutrobny! Modlimy šo a njewustawajimny! Próřtwa praweho wjele samóže.

Jakub t tomu hiřheče pschitaji: „Šdnž je sprawná“. Wón cžlowjeřku wutrobu šnaje, wě, kať je druhdy napjelnjena s rospjerišenymi myřlemi. Šdnž do Božeho doma šastupišch, šwoju hłowu škhilejo šo modlišch. Woprawdže? Módlišch šo šhutnje? S wutrobu? — A šwjaty Wótčzenasch — Luther je jón najwjeřsheho martrarja mjenowať — kať njeředžbnje šo huřto wuřpěwa! Šdnž pať njeřimny šami pschi šwojich modlitwach, kať móžemy potom teho šo nadžijecž, šo je Bóh pschi nič?

Njech je nashe heřlo, šo šwoje modleřske žiwjenje we šwjatej šhutnořci wjedžemy. Psched Božim trónom štejimny, hdnž šo modlimny. To najwjeřshe cžinimny, šchtož je nam dowolene: Štworjenje je šwojim štworiczelom řeczi, cžlowjeř khudy je šwjatny Bohom, džeczo je šwojim Wótčom. Wřhitke rospjerišne hłowny w nař a wokolo nař maja mjelcžecž. Jenož jena myřl nař wobnjenje: Šteju psched žwym Bohom! Potom wulke wězy šhonimny a wulke wězy dozpiwajimny. Próřtwa praweho wjele samóže, hdnž je sprawná.

Šamjen.

Khryřtuřowe t njejuřpicže.

Šlób: Njebudž šparna moja duřcha.

Knježe mój, džu Tebi šdželicž:
Bolořcž, štyř, řchiz cžišheči mje, —
Ty pať džeřch, šo wot mje dželicž,
Cžehnjesch do wyřokojče!
Mje tať khudoř šobu wřmi,
Wořtaň we wutrobje Ty mi,
So meľ Tebe, — dary tvoje;
Knježe, Ty řny kublo moje!

Wořtaj wutrobu mi Šwoju,
Knježe, tu, šo mam ja Cže;
Šsobu řorje wřmi pať moju.
Šsprawnje prošnyč nawucž mje
A, hdnž njemžu prošnyč Cže, —
Šbola Wótza šastup mje,
A řeho prawizny Ty ředžišch;
Nade wřhitkim wěčnje řnježišch!

Psche wscho cžahne myřle moje
Cžehú wot řemje t njebeřkam,
Njeřachodne kubla Šwoje
Wudžel bohacže mi řam.
Daj, šo žiwi we wěrije
Šsmny w cžahny t wěčnořci;
Pomhaj, šo cžer Tvoju džemy,
S hnady Twój raj herbujemy.

Řesu, Twój ja řawořtanu
W žiwjenju a we řmjerczi,
Šsobu psches doľ řmjercže cžahnu

A mojej wěčnej domiřnje;
Řój, budž, wořtaň pola mje,
Wjecřor mój pschež bliže dže,
Dopjeliň řwoje řlubny řwjate,
Nam wschėm w Twójim řlowje date.

Knježe, Tvoje t njejuřpicže
Šwjeřeli mje wutrobnje,
S Tobu moje domořhicže,
Třošhta poľne, šbožne je!
W řmjerczi mje t Šsebi wřmi,
Šsmil šo na mni, pomhaj mi,
Šo twój wěrnny řtaw bych wořtaľ,
S hnady šbožnořcž w njeju dořtaľ. J. W.

Mjes Žutrami a Šswjatkami.

Mjes Žutrami a Šswjatkami je „wyřoki“, wyřkazy cžah žyrkwje a žyrkwineho ľeta. Šsu toľa Žutry řařo řawnyřkaľe: „Tón Knjes je řtaný! Tón Knjes je řawěřcže řtaný!“ S dořbrym prawom meřeshe tehodla tež hapreje tuto wyřkaze řlowo jako heřlo.

50 dnjow to je mjes Žutrami a řwjatkami. Nėmje řlowo „Přingsten“ to tež wupraja; wono pořhadža s greķkeho řlowa řa 50. Šchěřcž njeđzelow řmėny mjes tutymaj řwjeđženjomaj řwjeřciz. Wone maja řacžanje mjena, podobnje řaž njeđzeľe pořtneho cžaha. Tute mjena njeřku pať nėkajke řwėtne; wone pořhadžeja s Božeho Řiřma; řu wřate se špočatkow bibliřkich wotđzelow, kotrež meřchnik w řtarej žyrkwi cžitajše.

Quasi modogeniti pschilamnje šo t 2. řtawej 1. Řetra. Tam řeka w 2. řhtucžny: „Pořadajče to rořumne cžiřte mľoto řlowa Božeho jako nėtk narodžene džecžatka, šo byřheče wy wot njeho pschibjerali.“

Misericordias Domini řložuje šo na 89. řialm: „Ja džu řpěwacž wo Knjesowej hnady wěčnje.“

Žubilate pořhadža se 66. řialma: „Wyřkajče Bohu wřhitke řraje!“

Cantate pořaže cže do 98. řialma: „Špěwajče tomu Knjesej nowy řerluřch, pschetož wón cžini džiwny.“

Rogate dopomni cže na řana 16, 24: Prořchcže a wy budžecže bracž.“ Ale mjeno tuteje njeđzeľe drje nima tu řwojeho řaľořka ale drje w tym, šo řo na tutej njeđzeľi řtawachu — a we wřšelakich řrajinach hiřheče řtawaja — rogationes, t. r. modlitwy, dobroprořhenja, kotrež ratarjo, wjeřnjenjo cžinja pať cžahajo wokolo řwojich honow abo mjes řwojimi honami pať meřo nutnořcže nėhdže mjes řwojimi honami abo tež wořebite nutnořcže o Božich domach. Rogate, potajkim džehnjeřha njeđzeľa je tať prawje a žyle wořebje njeđzeľa ratarjow, wjeřnjanow — ale njeđzeľa, kotraž njecha nėkať „pschecžinjena“ byč, nė, kotraž dže byč řwječžena s modlitwami, s proštwami. A njeje nasch cžah řtajki, řiz nam dopraji: „Modlcže řo! Prořchcže!“? Še. Tuž pať cžimny tež tať!

Exaudi, njeđzeľa do Šswjatkow řložuje šo po řtarym duchownym řerluřchu.

Šdnž řwėru se řwojich řpěwacřkich řpruři abo intonazije w Božich řluřbach řobuřpěwacřch, wěřch, šo řu řapruři 50 hacž 55 po tutnyh řtaryh naľořkach řestajane. S wulkich meřtow, tať tež s Drjeđžan řnyřchimy pschezo řařo, šo řu Bože domny njeđzeľu řaž njeđzeľu a tehorunja pschi wořebitnyh Božich řluřbach poľne nutnyh, tať šo dnyřba hiřheče řtacz. Maja nashe meřtna w Božim domje njeđzeľu řaž njeđzeľu řwojeho

kemšerija a hwoju kemšerku abo žarujia tam wošamocžene? Hdyž wone žarujia, žarujia tež druhy hišcže, — čži prjedow- nazy, kotkiž šu na tutnyh městnach něhdny Bože słowo hšyščeli a Bohu hšlužili, nětk paž w duchownym raju Bohu hšlužia.

Blidowe paczerje.

W čžašu wužywa a hadženja je tak prawje škladnošč, hšebi ras rospomnicž, šhto to š twojimi blidowymi paczerje- mi je.

Bo powšchitkownym nashonjenju je tak, so pola najwja- zy ludow nashčeje semje nadehdžesč, so hšo čžlowješkoj wino- waczji čžujia, hšo do wužiwanja poščicženych darow někaž na Boha dopomnicž, hšo jemu někaž džačowacz, někaž modlicž. Tak na pšch. Čžornuchojo žanu jėdž njejėdža, hšiba so něščto Boham wopruja. Indianojo a Esibirojo čžihnu přeni luš jėdže do wohnja, so bychu tak žohnowanje bohow ša šbytkne wudobyl. Rhinea nicžo nješė, hšiba so je přjedy jėdž na domjazny woltaž stajil, ju tak bohám poščiczejo. Pohanjio ku- pow Sandwich sanjeku do jėdže hšwalbnny spėw. Rubijzy spė- waja do jėdže a po jėdži modlitwy. Madagazy hšo hluboko klonja, hdyž wot blida du a šrowja tak duchow. Lappoje kleskaša do rukow a wolaja: „Dobry božo, budž hšwaleny ša tutu jėdž!“ Mohamedanojo hšo ženje k jėdži nješydnu, hšiba so praša: „W mjenje najhnadnišcheho a najšmilnišcheho boha!“

Westfalške njedželike kopjeno pšchispomni k tomu: „Kšchescžijenjo šu jenicžke wuwšaczje š tuteje powšchitkowneje regule; telko š nich nima ša nušne, blidowe paczerje špė- wacz...!“

Masch hšnadž hišcže něščto k tomu pšchispomnicž?

Do wošadow.

Čži, kotkiž nětkle daloko po kraju puczujia a hšo ša nabežne prašchenja šajimujia, powjedaja nam, so ludžo bóle kemšchi kšodža, so šu Bože domny polne, haj pšchepjelnjene. Móže tón, kiž nětkle pšches našche wošady pšchidže, tež to prajicž? So je w pošlednich 20 lėtach kemšchilhodženje wošlabnylo, to wėmy wšchitzy; to džje je wošebje ščoržba našchich staršchich kemšcherjow. Ale wono njeje tak, so jenož mies mlodymi kemšcherjo pobrachujia. Tež mies staršchimi a starými wošad- nými pobrachujia kemšcherjo. Pocžina to nětk šažo hinaž a lėpje byčž? Wošebje wo městach a wulkich městach hšo praji, so tam wjaz a wjaz ludži kemšchi kšodži. Na wulke města wjeknjian hušto došč tak někaž š boča hlada, hdyž hšo wo po- božnosčži rėčži. So nieby š tym š farišejom pšchesjene byl! Njeje našch čžaž hišcže w naš na wšy telko šahorjenja a lu- boščje abo hdyž niz to, telko naščožaneho pytanja a modle- nja šbudžil, so njemóžemy hinaž hacž so dyršimny kemšchi hieč w šhromadžijnje kšchescžijanow a so dyršimny doma hšami abo š domjaznymi Bibliju čžitacz a w Bibliji pytačž? Esmy my tak „konservationi“ w hšwojim šwucženym nabožnym wašč- nju š tutnyh pošlednich 20 lėt, so mėnimy, so nješmėmy a so njetriebamy hšo pšchemenicž? So hšo tola njebychmy hšami šjebali! So njebychmy to š liwšosčju samėnili a š lėnjosčju hšwojeho stareho čžlowjeka a se hšamoprawdosčju! So nje- bychmy hšo, přjedy hacž hšo dohladamy, mies tymi widželi, kiž škomdža kwaš, došelž škomdžichu čžaž! A hdyž šhto mėni, so jemu trieba njeje, hušto kemšchi hieč, — šhto to po prawom rėka, to wucžit kšodžny hšam se hšobu a š Bibliju! — haj, spi dha tajki w našchim tak budžazym čžašu, so wón njewė, so dyršbi wón wšchėch druhich dla kemšchi hieč a ša Bože słowo a ša wėru wušnawacz a hšwėdčicž, niz, so by wėra wėra woštała a žyrkej žyrkej a hšo žyrkej dale twariša, ně tnyh

čžlowjekow dla, toho luda dla — a hšebje hšameho dla. Wėra a žyrkej, šažošenej na Jesom Khrnjta kšchizowaneho a stanje- neho, woštanjetej a Biblija, Bože słowo, woštanje — ale čžlowješkoj njewoštanu we wėrie a w šjednocženštwje š Bo- hom pšches Jesuša Khrnjtuša a tak niz w Božim žohnowa- nju a tak niz we wėrnym šbožu, kotrež tón ma, kiž šbožnosčž ma. —

Mohlo hšo hišcže mnoho k tomu prajicž. Tola njech je džjenja došč! Esnadž něchtón š čžitarjow a š čžitaczow něščto k tomu napiša. — Wšcho tajke ma hšo redaktorej pšchi- pšklacz.

So našcha ewangelska krajna žyrkej šchita a džerži we wšchėj hšwėrie drohe herbštwow reformazije a so šteji na šažošku ewangelija a we wėrie do Jesom Khrnjta kšchizowaneho a sta- njeneho, to njetrieba drje hšo wjazny prajicž, byrnjež hšyž tón a tamny něščto wušajicž. Ale my mamy tola wšchitzy hšwo- ju Bibliju a móžemy hšo hšami wobhonicž. Nam wšchitkim šo tola Jesuž Khrnjtuž prajil: „Wobhonicze hšo w Bšimje, pšche- tož Wam hšo šda, so macze tu wėczne žiwjenje we nim, a to hšame je, kiž wo mni hšwėdčži!“ A my wėmy, so mamy tuž žyžu Bibliju wšacz; Jesuž Khrnjtuž džje š tutym słowom mė- ni Starý Testament, a praji wo Starým Testamencze, so wón wo nim, wo Jesom Khrnjcže hšwėdčži. Š tym je ša naš rošku- džene wšcho mudrowanje a wadženje wo nim. To tež hšjo teho- dia, došelž bė to „Bože Bšimjo“, došelž bė ta „Biblija“, kotruž Šbožni wužiwašche, Starý Testament našcheje Biblije. Kaž mohli a hšyžli my te knihi, kotrež Jesuž jako „Bože Bšimjo“ triebašche, na boš položicž, šaczihnyčž?

A tomu tu něščto, šhtož runje tak duzy namašachmy:

Dščezj mješesched pšched hšobu staru hšwšibnu Bibliju. Bė žyle šaproschena. Wón wobrocžesche kopjeno a kopjeno. Dolho ničtón nicžo njeprajesche. Nadobo paž riekny hšólz: „Nješku dha Biblija te knihi wo lubym Bošu, macze?“

„Wėšo, lube džėczjo!“

Džėczjo bė šamššlene, ščoncžnje šnapšchecžiw: „My dyr- bjeli lubemu Bohu jeho knihi šažo dacž, my je tola njewu- žiwamy!“

A runje tak hišcže něščto k tomu, šhtož bu wo kemšchi- kšodženju prajene:

„Ša wėm džje hšjo wšchitko, šhtož šarač přėduje, riekny něchtón wušmėšchejo k druhemu, kiž kemšchi džėšche!“

„Ša wėm tež, wotmolwi tutón, „kak hšlėb hšlodži, dyršju pa: jón pšchego šažo jėščž!“

Žyrkej a štat.

Młodžina a njedžela. Ša młodžinu a jeje hšlužbu — ŠS — pšchidže nowe ša žyžu Nėnišku placžaze šarjadowanje. A tomu hšo wošewja, so budže po wošewjenju, kotrež je wjednik nėniškeje młodžiny k šalonje 1. dezembra 1936 wo- šjewil, njedželu čžaž ša kemšchilhod daty.

Do džėla! „Ša hšyž tež tak rad hšobu džėlacž we woša- dže, w žyrkwi, hdyž je tola tak rošhudny čžaž!“ tak myšli, to praji tak něotry nětkle. Tuž paž tež do džėla! To njetrie- ba žana wšlbna rėčž byčž, š kotrež wuštipiš. Še tu tak na došč škladnosčžow, hšobu džėlacž. My triebamy žiwe woša- dy, wošady, kotrež šu tu staru a šajnje nowu wėru do Je- som Khrnjta kšchizowaneho a stanjeneho žiwe a to tež wob- hšwėdčjeja se słowom, žiwjenjom, šadžerženjom. So tu tajke wošady hšu, ša to je wjele džėla trėbne a je wšchudžom džėlo nušne: tak w žyrkwinyh kšorje, w Božich hšlužbach ša džėcži, mies šnatymi — so š nimi rėčžič w žyrkwinyh a wošad- nych prašchenjach, so njejažnosčje, kajkež šu wošebje nětkle naštaše, rosjašnjesh, so pošlednje šamėry wšchitkich tnyh

wšhelafich hibanjow, kotrej njejsu pschezo wuprajene, wot-
krywajich, so pscheproschujesich do šhromadzišnow a wuhotowa-
njow, so wabich do Božich službow a k zyrkwinstim šwjedze-
njam, so posicizujesich nabožne a wožadne łopjena, kotrej
dyrbjate runje nětke w kóždej šwójbje bycz a tak zyle wěscze
tež najsche šerbste nabožne łopjena runje nětke w kóždej
šerbstej šwójbje; a tež to služba do tajkeho šobudžeka, so šo
rosmolwjesich s druhimi wo nabožnych prajšenjach, so šo s ni-
mi k Bibliji šydnjesich, so s nimi do Bibliškich hodžinow džesich,
so tam, hdžez žane bibliške hodžiny njejsu, šo wo tajke posta-
rajich. A něšto njech njeje sabyte: so šo modlišich, so dobro-
prošhenje czinišich ja jenctliwych a ja wšchěch šhromadze. —
Cžin to. Ty bórny pytnjesich, kajke šnutstowne špokojenje.

Se Šserbow a s dalofa.

Bože špicze směje poboczne Gustav-Adolfske towarištwo
šwój lětny šwjedžen w Poršicjach. Popoldnju w 2 hodž. bu-
dže šerbste šwjedženste kemšhenje. Rnjes šarač Bóž-Bude-
štecžanski směje tu přédowanje. 1/4 hodž. budže němške kem-
šhenje. Šarač dr. theol. Ziegenšpeč s Karlowych Warow
směje šwjedženste přédowanje a rosprawu wo ewangeliškej
zyrkwi w Czěštokšlowaškej. Lubi ewangelišny Šserbja šu na
šwjedžen wutrobnje pscheproscheni. Poršicžanška wožadna
naš lubje wita.

W Drježdžanach běchu wot 12. hacž do 14. haprleje dny
Šnutstowneho mišionistwa. Na hłownej šhromadžišnje po-
da wšchšchi zyrkwiny rada Wendelin rosprawu wo škutkowa-
nju Šnutstowneho mišionistwa w lěcze 1936; tuta rosprawa
rosjajni tak prawje nadawi a škut Šnutstowneho mišion-
istwa a pokaja, kak wobšchěrne a nusne jeho džělo je. Jeho
domy a wštawny, kotrychž licžba šo njeje pomjenšchila, wo
tym šwědcza; něotre buchu šamo powjetšchene. Haj, ja šta-
rnych ludži, kotrychž bywa wjaz a wjaz w ludu, pobrachuja do-
mny, we kotrychž bychu wukhow a wotpocžink namašali. Ša
šastaranje wohroženych, kaž wopiwžow, je šo wjele czinišo.
Wošebje je pak Šnutstowne mišionistwo se wšhelafimi wu-
hotowanjami, rosuwčowanjami a pschědnoschkami mjes lu-
dom a na lud w šchescžijanškim šmyšle škutkowašo; pšichi tym
wuži wošebje tež šwoje „mišionistwo pošawnow“. Šwjeke-
laze je, so runje tež mužšy tute wuhotowanja wopytowachu.
Wšchitko, šchtož rosprawa šjewi, pošaze, kak je Šnutstowne
mišionistwo wobdžělene pšichi nowotwarje zylkeho luda. Wo
tym šwědczešche tež hłowny pschědnosch: „Šamotwjenje
zyrkwe ja pschichodnu generaziju.“ Tuton mješesche šarač dr.
Lilje. Wón wušběhny mjes druhim, so je runje we mlodž-
nje bēdženje wo wěrnju, prawu nabožinu a so ma zyrkej runje
nětke šwoje nadawki dopjelnjecz; wona ma se wšchěj šhut-
nosczu štacž ja šakrament šwjateje šchčezenyžny a ma se wšchěj
šwěru na šo wšacz šamotwjenje ja wušchčzene džěcži.
Šchwórtu kašni ma zyrkej pschipowědacž štaršchim a džěczom.
Dr. Lilje škōncži: „Wny čzemny našchemu ludej pomhacz, je-
mu služo, na jeho mloděj generaziju.“ Šswjedženška Boža
šlužba bē w domje; přédowal je prof. D. dr. Doerne, kotryž
bē do šwojeho pschěšydenja na Lipsčžanšku universitu, wjed-
niš přédarškeho šeminara w Lückendorfje pola Žitawy. Ša
tekst bē šebi wušwolil Žap. šf. 18, 9—10. — Wšichi škladnosczji
pšichnjekemy hišchcže dalšcheho. Wobšchěrne džělo tutych
dnjow njeje wobmješowane byšo na to, šchtož tu wošewich-
mny.

S Magdeburga. Tu šwjeczimny jubilej, kotryž naš šo-

bu dopomina na reformaziju, na Luthera. Našcha „šurrenda“
— našchi zyrkwinyžny špěwarjo — šwjeczji 500lětny jubilej
šwojeho wobštacža. Wšchod 500 lětami bu šaložena a 1497
škluschesche do jeje špěwarjow tež Martin Luther.

Mišionistwo a radio. Neudettelsawške mišionistwo je
dowolnoscz dostalo, so šmē na šupje Nowa Guinea twarič
dwaj šczelafaj. Awštrališke šnježestwo je tutej dwē radio-
wej štaziji pschiswoliko.

W Italškej. Němske ewangeliške wožadny namašajich we
mēštach Benedig, Neapel, Genua, Mailand, Bologna, Flo-
renz, wošebje pak w Romje. W Tirolškej štej dwē: Meran a
Bozen. Tež mēsto Trieste ma němšlu ewangelištu wožadnu.

Bibliški pucžnik.

Možate, 2. meje: Duž tehodla budž wam wědomne, so
to šbože je pohanam pošlane; a woni budža jo šlyšchecz. Žap.
šf. 28, 28. — Žan 16, 23—33. — Psalm 104, 27—35. — Nětke
wjazny šrudni, pohanjo, njebudžcže; hdž wy šcže hłōdni, Je-
šuš waš napaje. Wón šwoje šłowo šjawne czini, wodawa
lubojnje, hdž šmny we winje. K. 302, 3.

Pōndžela, 3. meje: Ješuš džesche k šwojim wučomni-
škam: Kaž mje mój Wōtž poštal je, tak pošczelu tež ja waš.
Žan 20, 21. — K. 220, 1. — Psalm 103. — 1. Šam. 17,
12—25.

Wutera, 4. meje: ... Duž šjewichu jemu, so Ješuš Na-
zarenški nimo dže. Lut. 18, 37. — K. 399, 4. — Žuda 1—25.
— 1. Šam. 17, 26—38.

Šsrijeda, 5. meje: Dža je tež Wōh pohanam pošutu daš,
so bychu šbožni bygli! Žap. šf. 11, 18. — Romšf. 1, 1—17. —
1. Šam. 17, 39—58.

Šchwórtk, Bože špicze, 6. meje: Dži pak k mojim bra-
tram a praj jim: Ja du horje k šwojemu Wōtzej a k Wa-
šchemu Wōtzej, k šwojemu Bohu a k Wašchemu Bohu. Žana
20, 17. — Mark. 16, 14—20. — Psalm 110. — Czehni ša šo-
bu naš štajnje tu, daj ša tobu nam czahnyčž; daj krašnoscz
nam kaž jandželam, daj šbožnje s rowa štanycz. K. 146, 5.

Šiatt, 7. meje: Tehodla džicže na rospucže a prošcže
na kwaš, kohož wy namašacze. Matth. 22, 9. — K. 152, 4.
— Romšf. 1, 18—32. — 1. Šam. 18, 1—16.

Šsobota, 8. meje: Mi je data wšchitka mōž w njebjěšach
a na šemi. Matth. 28, 18. — Romšf. 2, 1—13. — Psalm 42.
— Kralo hnadny, poš tež ke mni, nad žadoicžemi knjež we
mni. K. 370, 6.

Wištowanje:

Lubi „Čzornoboženjo“. To bē njenadžity poštrow, kotryž
nam nadobo pschilecža, podpřižany wot tak walkeje czrjōdy
Šserbow, Šserbowškow, šerbškich šwōjbow, šhromadženych po-
la šerbškeho hošczenzarja na „Mokritzshöhe“. Džafujemy šo
jara a radujemy šo, so šebi tajku towarišchnoscz hajicže, kaž
šo radujemy, so šwěru šwoje šerbške Bože služby šhromadu
šwjeczicže a šwoje šerbške pišmowistwo — tak tež našche lo-
špenko — czitacže, hajicže, podpjeracže. A tuž Wašch wšchit-
šich, tnych lubnych wošobinšyžny šnatych, kaž tnych po wošobje niž
šnatych, wutrobnje štrowimny: „Komhaj Wōh.“ Redaktor.

Rni. 9. w D.: Ša wšcho džaf. Wuziju jo, naprišacže š,
hdž tam něšto wošebite macže. Redaktor.

K. 3. W. w W.-D.: Šišchcže ras džaf! Šo šym pšichi-
krōšchil, je ruma dla. Redaktor.

Ša Graudi dyrbi pōndželu do czilišchcžernje W. w Š. —
Ša Šswjattki: W. we W. — Ša Šswj. Trojizu K. we W.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrne džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbite njeđzelske lopjeno

Satožit 1891 Křtjebjanskij farać dr. theol. a fil. Djedrich Sella.

W Budyščinje

9. meje 1937

Baužen

Njeđzela Graudi.

Zap. štutki 1, 15—26.

Graudi, Knježe, blyšč mój hłóž, hdnj ja wołam; po tym psalmiskim słowje ma naša njeđzela swoje mjeno hižo wot stareho čaža žem. Graudi, i tym žmy hišćeže ras, kaž tydženja i njeđzelskim mjenom Rogate, wjedzeni do raja modlitwy. Modlitwa ma jenož tam smyžł, hdžež žo wobroczi na toho, kiž ma wolu, ju blyščecž a ma móž, ju wublyščecž. Tohodla móže to jenož bncž jedyn móžny, ke kotre-muž móžemy žo modlicž. Njeje sa naš praščenja, so móže to bncž jenož wšehomóžny Bóh. To je tón Bóh, na kotrehož myžłimy, hdnj blyščimy: „Wasche pak tež wložy na hłowje žu wščitke licžene.“ A sažo tam: „A wščať tež ani jedyn wrobl njepadnje na semju bjes waišeho Wótza.“ A modlitwje nježłuscha jenož tón, kiž ju blyšči, ale tež tón, kiž ju wublyšči. Tu pak žhonimy, so je tych wjele, kiž njechadža žo wjazy modlicž, dokelž praja, so Bóh njeje jich modlitwy wublyščal. Hacz nima tajke mēnjenje pschicžinu w tym, so ludžo waschnje modlitwy wopacžnje rožumja? Trjebamy jenož pořačacž na žmjertne padny, hdžež žmjercž žada i tu-toho žiwjenja čłowjekow w najlěpschich lětach. Tam je žo wěćže hušto tež naležnje modliło wo šđerženje žiwjenja, a Bóh njeje tajke modlitwy wublyščal. Ale mamy dha potom prawo, prajicž, so modlitwy wjazy nježbu nusne? Njesabu-džemy, so je waschnje našeho Boha waišnje praweho Wótza, kiž derje wě, šhto ma nam dopjelnicž a kiž wě w swojej mudrošči, hdže je nam wužitne, so mamy hič pod kšičiž a psches domapntanje? Čžemy tola na lónž kóždeje modlitwy pschitajicž 3. próstwu: „Twoja wola žo stań.“ Napořledč dawa wón nam tola wšcho tak, so dyrbymy křwalicž, kať wón wščitko derje wuwjedže. Dženža pak čžemy jeho prošncž, so by tež naš stajil do žohnowanja žwjatkow, na kotrež žo ho-

tujemy, so bychmy w možny žwjateho Ducha žwoje žiwjenje tak wužiwali, so mohli šlónčnje křonowani bncž i tym, šhtož wěćnje traje. Tutón Duch Boži wuhotuj naš i prawym sro-žumjenjom našeho słowa, so by to žame nam wužitne bylo ja našeho žiwjenje. Prajmy: Duch Boži je, kiž čžini naš křma-nych a móžnych do Knjesoweje křlužby.

To, wo čžimž w našchm tefkeže Pětr rěčzi, je žobu to najšrudnišche w stawišnach Žesufowych, so bēšche tón, kiž Žesufu pscheradzi a jeho pschepoda do rukow jeho nješpšecželow, i licžby tych mužow, kotrež bēšche tón Knjes žej wušwolil sa žwojich wucžomnikow, so bychu po jeho do njebies špicžu jeho wucžbu pschpowēdali a jeho kralestwo twarili. Eslyšchimy tu, kajki je byl Žudajšowny kónž, kiž po pōšnacžu žwojeho hřecha njenamaťasche pucž wrōcžo k tomu, kiž pokutneho hřěšnika wrōcžo nještorcži. W žwojim štyšnym sadwēlowa-nju dže wón, wrōcžiwšchi farisejskim dostate pienjesy a wob-wēžny žo, a je drje jako přeni žwoj row namaťak na křwaw-nej roli Sakeldama, kotraž bu kupjena sa 30 křěbornikow. Pjenježna lubošč bē sajata Žudajšowu wutrobu a jeho džē-liška wot Žesufa.

S toho móžemy a čžemy wužycž sa naš žamych. Wēr-nošč Knjesoweho słowa: „Wby nje móžecže Bohu křlužicž a mammonaj“ šjewi žo tež w našchm čžažu. Wono je jene i naj-šrudnišchich našhonjenjow, kotrež dyrbymy pschēzo sažo čži-nicž, so žu ludžo lohzy křlužobnižy mamona, hdnj žu žohno-wani se křwētnym kublom. Wēćže, njeje tak, kaž by kōždy bohaty byl pschecžiwnik Žesufa. Tajkich bohatych je došč, kiž wēdža žwoje kubla wužiwacž k lěpschemu žwojich žobu-čłowjekow, kiž žu w nusy, a čžinja to, dokelž steja w lu-bošči k Žesufej. A tola wostanje placžiwne Knjesowe křutne słowo, so je lōžo, so kamjel psches jehline wucho pschēndže, dylši bohaty do Božeho kralestwa pschindže. Wulki je strach, so toho, kiž widži rošč žwoje samoženje, budže wobkřježecž

myśle, kať by jo pšchezo bóle pšchisporjať, a huťto budže tajťi cźlowjek wabjenny a czejnenny do lóšchtow řwěta. To pať řo njejnjeke ř tym, řchtoť řesuf wuczi. Pšchikadow mamy doścť tajťich, řiť řo bóle a bóle řdalichu wot řnjeřa, wot Bořich řkľuřbow, wot řwjateho wotkařanja, cźim řkladniřche a lóřche bu řich řospodarřke řiwjenje. řudasř řřchariot je nam ř najřróřazym pšchikadow, kať daloto móže pšchicź ř cźlowjekom, řiť řtejeřche řyle blisťko pola řnjeřa a je řo tola dať řwabicź na pucź řrěcha.

Alle řesuf řhze něřhťo druhe; a řať wón pšchi wuřwolenju řwojich wucźomnikow ř nim praji: „Bóicze řa mnu“, kať wabi wón teť řebje na řwój pucź. A njeje řadyn řjes nami cźlowjekami, řotrehoť njeby řhynť řřebacź w řwojim wobřřhěrnym dźele, w řwojich wulkich řnjach. řřchudźom ma mẽřtna, na řotrychź je dźeľa doścť, dźeľa na nařchich duřchach, dźeľa w nařchich domach a řwójbach, na nařchich řobucźlowjekach tu nutřla a wonka w pohaniřtwje. Alle wřřhať, řdnyť to řhzemu, řha řyrbimy řtať na řesufowej řtronje, řha řyrbimy řo dať wjeřcź wot jehow řłowa, řha řyrbimy řwoje wutrobny cźinicź řa wobnydenje jehow řwjateho Duřha. řow w nařřim teřře řetřamy řo ř tajťimi mužemi, řiť řu řahorjeni řa nadawť, řotryť je řesuf na niť položiť. ř řařkej řwjatej řhutnořcźu řtaraja řo wo to, řo by wupřóřdnjene japořřtolřte mẽřtno řařo wobřadźene bylo ř mužom, řiť je řhmany a hotowu řa tuto řařtojniřtwu. řať řu řo tuczi řednaczo řtali w turych řijoch řetach, w řotrychź řu řromadźe byli ř řnjeřom, ř řyle řinajřřimi ludźimi řať řu přjedny byli. řoni řteja řyle pod řaťřiřřcźom toho, řchtoť je řesuf na dnju řwojeho do njebeř řpicźřa ř nim řećřať. A wěmy, kať řu po turych pucźu wulke wěřny dořonjeli, wořebje řdnyť řećřu dořtali řwjateho řwjatřowneho Duřha.

řať řteji něťko ř nami, a kať řteji wořebje ř tobu, řchtoť řuli teť řy? řo je najnuřniřche a najřhutiřche přařřenje. řať řtejiřř ř řesufej a ř jehow řłowu. řow njeje řane řhowanje móřno, a řchtoť řhze tuto rořřudźenje wotpokařacź, řon řměje ř toho řam najwjeřřchu řřřřodu. řuť řapocźi ř pruhowanjom řnydom a řiřře dženřa a njeuotřtorcź tajke pruhowanje na, řať mẽniřř, řkladniřři cźař. řtejiřř woprawdźe w Duřhu towejeho řnjeřa řesom řhryřta?

řdnyť řnježi w tebi řiřře řebicźnořcź, tuta řebicźnořcź, řotrať wřřho mẽri jenoť po tym, řchto budže tebi řa to, řchtoť cźiniřř na towym řobucźlowjeku, řha řiřře njeřtejiřř w tajťim duřhu. — řdnyť mařř w řwojim domje nana abo macź abo něťoho druheho, řa řotrehoť mařř řo řtaracź, dořelź řu řłabi a řtari a nimaju wjařny móř do dźeľa, a řdnyť jim řaneho dobreho řłowcźřa njeuopřejeřř, řdnyť jim řich wobczeřnořcź pšches njeľube waiřniř řiřře czeřřche cźiniřř, řha nimařř tajťeho duřha. — řdnyť řy hotowu, řo na řwojeho řobucźlowjeka pšchilřłodźecź, řle wo nim řećřecź, řa jehow řhribjetom njeuěrnocź wo nim řećřecź, řha nimařř tajťeho duřha řesufoweho. — řdnyť řtejiřř řwojemu bliťřřemu řa jehow domom a řiwilř řo ř njeuřawym řubľom, řdnyť mařř wjeřeľe na tym, jemu řle cźinicź, řha řo řiřře njeřřy dať řařřimnycź wot toho řnjeřa. — řdnyť mandźelřy njeřřu řromadźe řwi w přawej řhescźřjanskej lubořczi, řdneť řu řtariřři řwojim dźećřom pohóřřenje a nařtorť ř řlemu ře řwojim řa dźeřřenjom, řdneť řabudźa dźećři na czeřř, řotryť řu řwojim řtariřřim winoite, řdneť w domjazyřm řjednoczeřřtwje pobrařuje na teť myřli, řotrať přta to ľeřře duřche, tam njeje řesuf řhryřtuř wjedniť.

Alle tam je a řtutřuje Duř Boři, řdneť řteja cźlowjekowjo w teť lubořczi, řotrať bliťřřeho lubuje řako řebje řameho a

řotrať Bořa lubuje wryře wřřeho. řdneť je tajťa lubořcź, tam namaka řo wřřo druhe řamo wot řo; pšchetoť lubořcź wucźini řhescźřjana. řaťi cźlowjek je pať potom teť řhmany a hotowu do řnjeřoweho dźeľa w jehow wulkich řnjach. řa toho njeřřu wopory pšcheczeřře, a tajťi ma teť cźař ř nadawřam, řotreť jemu řon řnjeř dawa.

řóžeřř wot řo přařicź, řo řy tajťi cźlowjek, řo řy řhescźřjany? A dořelź dře nam řóřdemu řiřře to a tamne pobrařuje na tajťim dořonjanyř řhescźřjansřřim řtejiřřcźu, řha přořřymu řiřo dženřa, řo pšchihotuju na blisťke řwjatři, ř řyle wutrobny: řtuoť we mně Bořo, cźiřtu wutrobny a dať mi noweho wěřřeho Duřha. řamjen.

řubej macźeri.

řaczi ľuba, řchťomy něťko řařo řećřeja, řřacźatřa nam řjenišřo řař řahwiřdaja, řože řłoncźřo řteji wryře na njeby, řuba maczi, to wřřo řebi ř wjeřeľu! řuť, macźeřka, budź ř nami dženřa řbořowna! řenoť řebi řłuřřa tuta řwjata njeđžeľa! řuby řóh wot řwojeř mořy řebi dařuje, řebje, maczi, řnadnje řohnuje. řať řmy my, řwoje dźećři, řbořowne! řať řwoja dořtota a lubořcź řeřtuje! A nařř domcźř polny řořoh' řohň'wanja! řo je teť řwoja wulka řařřuřřba! ř cźim, maczi, řebi doścť řo dźařujemy? řy jenoť lubořcź dařicź řebi řamóřem, řebi, řiť řy nařře řtaroře wřře řnajeřř, řať řřłitařř, lubujeřř a řhľeb nam řrajeřř, řiť řy řo modliřř řwěru řa nař ř kladjeřř ruřy řohňowazej na nař! — řřřřudźe řny řwěťřow kať bořacze je; řubořcź wěny najřjeřři nawicź ře ře! řon, maczi, najřjeřři je řwój. řebi řam pšchijeľu! řy řeľnje řon wijařřmy na řriřřku. řa, maczi, řdnyť budu řa wulki a řyľny, A budu, řať nanť, řa cźlowjek řhmany a pilny, ře cźěrnym řa potom řam pōřdu řzi do řóřřa, A řóřřny džen řbudže řzi potom řať njeđžeľa! — řať řwoje, o maczi, je wóćřko dženř bliňřećřate, řať na řrawzy řapki te rořřowe. řuta řich řařnořcź řzi njeřařři řenje! řať wěmy, řo dře řzi je, a to je kať řenje! ř.

řacź.

„řas wotucźiř řa“ — kať pšche něťto ř wulkeho mẽřřa — „wořředź nořy a wuhładať ľubu macź řa blidom řeđřo. řona mẽjeřře řruř dřeřřy na řlinje ľeřo, řotryť dře ře řo ře ř ruľow řnyľ. A wona ře dřeřnyľa; pšche wulka muceřnota ře řu pšchemořřa. řadobo řo pōřřóři, wotuczi a řhije dale. Alle řpar je řyľniřři řať ře je wola. řařo wona dřeřnje, a řařo řo pōřřóři wřři dale řaľa. A to řo řiřře něťotre řařy wopřjetuje. řotom řłoncźnje řo poda, řtany a dźeřře ře řpřořřym řtupom ř řwojemu ľěhwu, řotreť mẽjeřře řromadźe ř dweřmaj dźeřřomaj; my mẽjařřmy dźe jenoť řř řořa řa wóřřom wořřobow.“ —

Dość i naś może runje tajku hnujazu, wutrobu jimazu stawisnu pišacž wo swojej maczeri a jeje njehebicžnej lubosczi sa džeczi! Schtōž i naś starschi je a wscho dorosumi — tōn dženša hnuty dže maczeri a jej swoju luboscž połaže a wobšwēdczi tač, kaž to jej najlubšcho, kaž to ju najbōle swježeli. A schtōž tu lubu maczer wjazy nima, dže, hdnž mōže, k jeje rowej, pschi jōn a ma tam swoje wutrobne a tohodla swjate wopominanje maczerje a maczerneje luboscze a woporniwoscze, maczerneho modlenja a žohnowanja. Džakuje šo Bohu sa tutu macž a pyta ju i wery wōcztom pola jeje a swojeho Sbožnika, ke kotremuž — ale pač tomu schižowane-mu a stanjenemu! Zanemu druhemu a hinaschemu! — je wona šama šwēru wschēdnje pschitadžala i modlitwami, ke kotremuž je wona naś džeczi i modleškej luboscžu wschēdnje pschewodžala, poruczala. Tač wopomina tež tōn swoju maczer, kiž dženša njemōže ani k jeje rowej dōncz a šo jej džakuje, šwjecžo džen maczerje.

A schto mohli my lepšeho wschittim džecžom pschecž hacž to, šo bnschtej jich wōczžy prawje sahe, haj wot młodsčje šem tač widžazej bylej, tač maczerku a jeje luboscž widžalej. Kač šbožowne tajke džeczi a tač džakowne!

Tuž, wy mače a wulke džeczi, woczjinjejcze woczzi a hladajcze! Wy njebudžecze hinal chycž hacž šo swojej maczeri džakowacž dženša, džakowacž wschēdenje i wutrobu, i ertom, i rukomaj, i žylm žiwjenjom w pēknej, pobožnej lubosczi; wy njebudžecze hinal chycž hacž i njej hicž k Sbožnikkej Jesušej Khrystušej a sa nju hicž k tutomu Sbožnikkej, kiž nam, sa naś a nasche dla w lubosczi po woprjuo šjewi šwjatu luboscž Božu.

A hdnž my maczerje tač šo dženša wošebje dopomnimy, dopomnimy šo starscheju dozyla tač a šo jimaj džakujemy sa wschu luboscž, sa wscho dobre, schtōž nam dašhtaj, schtōž nam dawataj — pschede wschēm pač sa to jene, šo naś šałoži-schtaj na tōn jedyn šałožk šbožnosčje a tohodla tež šboža, kotryž je Jesuš Khrystuš, schižowany a štanjeny Sbožnik wschittich cžlowjekow.

Wo maczeri.

„Dobra macž!“ praji Heinrich Versh, pēšnjec dželaczerjow, wo swojej maczeri a pišche dale wo njej: „Wona bē jena i tych milionow cžichich a jednorych maczerjow luda, kotrež špōsnawajo jako schesczijanki šwōj dōnt, i krowu a žiwjenjom žiwjenje dachu tomu šłowu: „Lepje je, njeprawdu cžerpicz dnžli cžinicž!“

Ša maczer.

Walter Flex, kotrehož šebi waža a šhwala jako dobreho špišacžela wojnskeho cžaša, leži w šymnej nozy pschēd grotowej sawēru. Mēšacžk šteji hišcže wyschiche lēša, w kotrymž wētr howri. W myšlach podnurjenu pohladnje na semju. Tam widži selenu rostlinu. Eso k njej schiliwšchi ma tšijawki pschēd šobu. Š myšlemi pschi swojej maczeri je wotšchēžipnje a pošczele je jej i lubymi šłowami wo tutym nōžnym podešdženju, kotrež bē, njech wošrjedž wōjny, tola tač mēra pošne.

Macž a džecžo.

Šilētna Šanka dyrbi pošodnjo špacž a macž ju pošoji do šōžka. Ale Šanka hawroni we šōžku wokoło. Šako to pschēdolho traje, pschindže macž a ju plaznje, šo by ju šmērowala. Šlakajo šo holcžka prasha: „Wijesch mje Ty i luboscze abo sa šhōštanje? To dyrbja puči i luboscze byčž!“

Macž pschihlošuje trošhtujo: „Haj, džecžo, i luboscze sa šhōštanje!“

Tuž šo Šanka šmērowana lehnje a wješola wušnje.

Maczerka.

O maczerka mi luba, droha!
Ty šy nētk pola Boha!
Ja mam tu hišcže drōhowacž
A w semškim tač šo prošowacž!
Šo by tu hišcže pschi naś byla!
Čže trjeba Twojich lubnych cžrijōdka žyla!
Māš nē, to nochzu šebi žadacž,
Čhzu tam, hdnž Ty šy, hladacž!
Wšchaf wutroba tu praji mi,
Šo Ty tam hladajš na naś,
Šso šwēru štarasch sa naś,
Haj, šy tu mjes nami,
Ty jandžel-maczerka,
Naś zunjo trošhtujo,
Šdnž my tu žarujo,
Ty, kiž bē modlečka,
Nētk pschēd Bohom šy
Wšcha pošna šwērnej' modlitwy
Ša naś, kiž my tu na šemi
W lutej tyszneju štarosczi.
O maczerka, njech moja dušcha žaruje,
Kač naś tu Twoja dušcha štražuje!
O maczerka, njech moja dušcha šrosumi,
Šchto nam šo cžinicž šaleži,
Šo nješšebamy šo sa cžaš,
Ani tež wo tōn wēczny kwaš.

Šef. 36, 27.

„Ja čhu swojeho Dušha do waš dacž!“

Tač šteji to nēmszy na tač mjenowanym „šōkty m šchpru-ču.“ A to je to šēšlo, pod kotrež sa mēšaz meju štipichu ewangeliške šjednocženštwā a i nimi w pschesjednosčzi wschittzy Ewangelšzy. To je tač prawje to šłowo sa tutōn mēšaz, we kotrymž šmēmny šwjatki šwjecžicž a w kotrymž dyršimny najnutrišcho prošycž: „O šwjatny Dušo, poš wschaf k nam a bydl we naś i hnadu swojej šam.“ Doprajmy šebi pač tohodla tež a docžtajmy šebi šami w Bibliji, tač žyla 27. šchtucžka rēka: „Ja čhu swojeho Dušha do waš dacž a čhu šcžinicž, šo budžecze w mojih šasnjach šhodžicž a moje prawa džeržecž a po nich cžinicž.“

Še došč a nadošč, schtōž čži tuto šłowo praji, šhutneho a šhōštazeho a šašo tež trošhtowazeho a pošhlnjazeho. Tuž mējmy šo po tym!

Kač cžitajš Bibliju?

Najpriedy wēšo pschindže prashenje: „Cžitajš ty šwoju Bibliju?“ Njedyrbjało dozyla, njedyrbjało pač pschēde-wšchēm nētkle ewangeliškeho schesczijana, ewangeliškeje schesczijanki byčž, kiž njebychu Bibliju cžitali! Ale nētk: Kač cžitajš Bibliju?

Prof. D. Köberle pišche: „Kōždy i naś ma žyle wēšcže šwoje wošebite šłowa a šawy w Bibliji, kotrež wošebje lubuje. Ale to halle je šapocžatk. Na pschēzo nješmēmny šo

ſ tym ſpokojicz, ſo ſebi ſa ſwoje natwarjenje jenož jenottwe džele abo ſtawy wuběramy. My dyrbinmy ſažo nawuknyč, Bibliju w ſwiſku čitacž. Wſchetož jenož tač ſo nam pſcheglad pſches Bože ſjewjenje roſjaſni a pſchegladny ſčžini. My pſchindžemy tač nuts do možnoſcže a zlyt žwět wobſahowazeje dalokoſcže tnyh myſlow Božich ſtawijnow a ſo tač wuſwobodžimy ſe ſtracha, ſwojeje duſche nabožnje hladacž, widžo jenož ſameho ſo. To prěnje njeje, ſo žmy my žami wobſboženi. Ně, wo to dže, ſo Bóh žam ſe ſwojimi ſaměrami ſwój wotryknjeny tónz dozpije, ſo ſo Boža wola na ſemi ſtanje, ſo naſche małe žiwjenje bywa ſapſchijate wot wſcheho wulkeho, ſchtož Bože krajeſtowo dže a je.“

Šchtož tu tač ſ krótka wuprajene, ma wjele prajicž nam, kiž my zlyt Bibliju mamy a teč čitamy. Mamy pſchi tym hladacž najpriedy na to, ſchtož je prajene a ſchtož ſo ſtawa ſa wſchěch a pſchi tym ſo ani ſrudžicž ani nabojecž ani ſo dacž wottraſchicž, hdyž žnadž w tym ſa naž woſobinſzy něſchto czežke abo tola něſchto, ſchtož nam niž po woli. A mamy pntacž a pntacž, čitajo wſcho, njewuwoſtawajo ničžo, doniž njeſſmy tu jenu wobſbožazu wěſtočž namakali: Tón Bóh, kiž je tón jenicžki Bóh a kiž je wſchitkič Bóh, je tola teč mój Bóh, haj mój Wótž a ja jeho džecžo!

Alle ſchtož tu tač ſ krótka prajene, ma wožebje w naſchim čžažu wſchitkim něſchto roſkudne prajicž, hdyž tola jenož njewubjeraja to a tamne ſ Biblije, ně, hdyž tola to a tamne, haj wjele ſacžifkaja, ſchtož w Bibliji, tač wulke džele Stareho Teſtamenta, haj Starý Teſtament zlyt, haj žamo wulke džele Noweho Teſtamenta, a to niž jeno tehodla, dokelež to tamne njeby ničžo powſchitkownje wažneho prajilo, ně tohodla, dokelež ſo to a tamne runje naſchemu čžažej, runje čžlowjeſkam naſcheho čžaža njeſpodoaba. To reka: woni nočzeja, ſo teč čžlowjeſt naſcheho čžaža ſteji pod wulkim žłowom Biblije: „Moje myſle njeſſu naſche myſle, a waſche pucže njeſſu moje pucže, ale tač wjele wyſche njebeje ſu dnyli ſemja, tač ſu teč moje pucže wyſche dnyli waſche a moje myſle wyſche dnyli waſche.“

Alle wono njeſawoſtanye čžlowjeſkam naſcheho čžaža ničžo dale khiba teč tole nawuknyč. — Tohodla: Čžitajmy zlyt Bibliju a čžitajmy ju w ſwiſku a bėžnje a žwěru — a ſ moſlitwu!

Zyrkej a ſtat.

Evangeſto-lutherſka ſaſka krajna zyrkej je porucžila, ſo maja w tutnyh dnjach, wot piatka hač do hrjedny, we wſchěch Božich domach wožebite ſwjatocžnoſcže abo ſhromadžinny byčž. Rěčnikow ſa nje poſtaji a poſcžele krajna zyrkej. We wſchelakič wožadach ſu tute ſhromadžinny hižo byle, w někotrych ſu dženža a ſbytkne wožadny je wuhotuja w pſchichodnyh dnjach. Tuž njech ſo wožadni wſchitzy ſhromadža do tutnyh zyrkwinſkich ſhromadžinnow krajneje zyrkwe, kotraž je byla a je ſchlitacžka a podawačka toho herbſtwa, kotrež nam reformator Luther ſawoſtaji ſe ſwojej reformaziju: čžiſte ewangelij Jeſuſa Khrystuſa, kiſchžowaneho a ſtanjeneho.

ſ Moſtky ſo powě, ſo ſu ſwjaſki bjeſbóžnyh wobſamke, ſ nowej propagandu wuſtupicž. Tač ma ſo wožebity bjeſbóžny film ſhotowicž; ſ tutym džeja měſchnikow a mižionarow wuhanicž. Tutón ma ſo wožebje w kolonijach połaſowacž. ſ tym džeja tam domoródnnyh naſchčjuwacž pſchecž-

wo wyſchnoſcžam. 400 000 rublow ſo ſa tutón film wuda. Nimo toho džeja ſa najſlepſchu knihu, kotraž je pſchecžiwu nabožinje pišana, 25 000 rublow ſapſtacžicž. W Leninoradže džeja nimo toho nowy bjeſbóžny muzej natwaricž. — Widžimy, ſo bjeſbóžni wſcho možne ſapocžnu, nabožinu ſabicž, a ſpoſnajemy, kaſka mój nabožina je w ludu, a byrnjež to jednory ruſſi lud byl.

Se Šerbow a ſ daloka.

We Wóſportu žwjeczi dženža popoždny Ewangelſki Swjaſt Lubijſkeho wokreje ſwój tułětny žwjedžeſ. Prědowacž budže ſarat Čedelmann-Ketlicžanſti; pſchedomſch ſměje ſuperintendent wyſch. zyrkw. rada Žagſch-Lubijſki, pſchedomſch Swjaſta ſa Saſku.

Do Lupoje ſčželemy wutrobne ſbožopſchecž wožadže, ſo ma nětk žama ſažo ſwojeho duſchepaſtrja a tohorunja knjeſej wifarej Hornczerjei, kotryž je tam nětk po wobſtatym přěnim pruhowanju ſwoje přenje ſaſtojniſtowo naſtupil. Wutrobne: Pomhaj Bóh!

Bibliji pucžnik.

Črardi, 9. meje: Budž ſbudliwy a poſnyli to ſbytkne, kotrež dže wumrěčž. Ejew. Jan. 3, 2. — Jan 15, 26—16, 4. — Hebr. 6, 17—20. — Čže pntam, Jeſuſo, ty moje bohatſtowo, hdyž tebe wopytuju, dža ſměrom wotpocžuju a žwěta ſabudu; tač pſchindže žynnoſcž nowa, ſo ſ žwětku twojoh' jtoła ſej žadam ſ wutrobu. Žionſke hložny 340, 7.

Póndžela, 10. meje: Redžubujmy jedny na druheho tač, ſo byčmy ſo wabili ſ luboſcži a ſ dobrým ſlutkam. Hebr. 10, 24. — K. 535, 4. — Pſalm 146. — 1. Sam. 19, 1—12.

Wutora, 11. meje: Nječžiſpicže waſche dowěrjenje precž, kotrež ma wulke ſapſacženje. Hebr. 10, 35. — K. 669, 2. — Romſk. 2, 14—29. — 1. Sam. 20, 1—17.

Črjeda, 12. meje: A ſnjejeſch a maſch ſčžerpliwoſcž a prózujeſche ſo mojeho mjena dla a njeſſy wuſtač. Alle ja mam něſchto napschecžiwu tebi, ſo ſwoju přěniſchu luboſcž žy wopuſchcžik. Ejew. Jan 2, 3. 4. — K. 203, 2. — Romſk. 3, 1—18. — 1. Sam. 21, 1—11.

Šchwórtk, 13. meje: Póčže žem ke mni wſchitzy, kiž wy ſpróžni a wobcžeženi ſcže, ja džu waž woſchewicž. Mat. 11, 28. — K. 699, 3. — Romſk. 3, 19—31. — 1. Sam. 23, 14—28.

Pjatt, 14. meje: Šchtož wy čžinili ſcže jenemu mjeſeſ jimi najmjeſſchimi bratrami, to ſcže wy mi čžinili. Mat. 25, 40. — K. 497. — Romſk. 4, 1—15. — 1. Sam. 24.

Šsobota, 15. meje: Ja džu Wótža prožycž a wón dyrbi wam druheho troſchtarja dacž, ſo by wón pola waž woſtač wěcžnje. Jana 14, 16. — Romſk. 4, 16—25. — Čzech. 36, 22—28. — O Ducho, ſhotuj ſwjatki pſches ſemju daloku, ſmječž jeine twjerde rjadki ſa powěcž Knjeſowu. O pomhaj ſ prawej wucžbje, nam poſnyli duſchu ty, ſo w radoſcži a ſrudžbje wo Knjeju žwědžimy. K. 165, 7.

Wiſtowanje. Kni. L. w D.: Wulki džat. Dóndže runje w prawym čžažu. Tamne woſjewimy bórſy. Redaktor.

ſa Ewjaſki: W. we W. — ſa ſwj. Trojizu: K. we W. — ſa 1. po ſwj. Tr.: H. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbičke njedželŕke kopjeno

Čaložil 1891 Khrjebjanŕŕi čarać dr. theol. a fil. Bjedrić Sella.

W Budyŕchinje

16. meje 1937

Baužen

Čswjatkownička.

Mat. 16, 13—19.

A čwjatkam dopjelni čo Knjeŕowe člubjenje, kotrež je čwójim wučomnikam dać: woni doŕtanu čwjateho Duča. Wo tnych, kiž buchu čwědkoje wulečja čwjateho Duča, člyŕŕimny, so woni njewědzachu, ŕŕto mějachu wo tym džerčec. Wěŕčje je teč hiŕčče dženkŕa pola wjele čłowjekow runje tač, ŕo myŕŕi hodow a jutrow derje roŕumja, ŕo pač se čwjatkami njewědža ničjo praweho ŕapocječ. A tola je tač, ŕo je čwjaty Duch Boži moč, w kotrež budže čwět pŕŕewinjeny. Čswjaty Duch je wŕŕač ta moč, kotraž čže nač pŕŕŕes ewangelijon dowjeŕč k Jeŕuŕe, kiž čže byč naŕŕ ŕbožnik a wumožnik, a je tón Knjeŕ zyrkwe. Tutón čwjaty Duch pewola, roŕčwěčji, roŕčwětki a ŕdjerji teč hiŕčče dženkŕa nač w tej wěrije, w kotrež praŕimny ŕ Pětrom: Ty čy Khrjŕtuŕ, toho žiweho Boha čyn.

To je praŕŕhenje, kotrež čej žada roŕčudjenje, hdnž tu Jeŕuŕ čo praŕŕŕa čwójich wučomnikow: Čŕto praŕa ludžo wote mnje, toho čłowikŕeho čyna, ŕo ja čyn? a hdnž čo zyle wočobinŕny na nič wobroczi a praŕi: Čŕto dha wy praŕičje, ŕo ja čyn? Tuto praŕŕhenje čluŕŕŕa čobu do čwjatkowneho čwiedženja. Pŕŕetož, hdnž rěčimny wo čwjatnym Duchu, tam dže to pŕŕečo teč wo Boha a wo jeho čyna Jeŕom Khrjŕŕta. My tu ŕhonimny, ŕo ču čej čłowikŕojo tamneho čjača wŕŕelake myŕŕle čzinili wo tutym Jeŕuŕu; to prawe wotmočwjenje namaka tu Pětr, hdnž praŕi: „Ty čy Khrjŕtuŕ, toho žiweho Boha čyn.“

Hdnž hladamny do naŕŕŕeho čjača, dha wiđimny, ŕo teč hiŕčče dženkŕa tuto praŕŕhenje ŕa Jeŕuŕom je močne. A hačž runje čo nowocjaŕny čłowjek wobrocza pŕŕečŕiwo ewangeliju toho, kiž, kač čwět mēni, nima wjazy žaneho prawa

w tutym čwěčje poŕtupa, tečniti a maŕŕhiny, čzinimny naŕŕonjenje, ŕo budže ŕičžba tnych pŕŕečo wjeŕŕŕa, kiž čo ŕaběraja ŕ praŕŕhenjom, ŕŕto je tutón Jeŕuŕ. A dha je tačŕŕŕi, kiž tutoho Jeŕuŕa wotpočŕajaja, a tačŕŕŕi, kiž w nim wiđja drje proŕetu, najdoŕpočniŕŕeho pucčpočŕarja, ale tola jenož čłowjekŕa. Ale teč tačŕŕŕi je wjele, kotrež čwět mje- nuje tórnyh, kiž wiđja w Jeŕuŕowym ewangeliju wumožjenje wŕŕŕeho žiwjenja, kiž něŕŕto čjuje wo ŕtutkowanjju čwjateho Duča, kotrehož je Jeŕuŕ člubik a pŕŕŕač jačo troŕŕŕarja, kiž ŕmēje wo nim čwědkŕič. To ču čzi, kiž teč hiŕčče dženkŕa praŕa a wuŕnaja: „Ty čy Khrjŕtuŕ, teho žiweho Boha Čsyn.“ A Jeŕuŕ praŕi k temu: „Čbožny čy ty, Čŕimanje, Jonabowny čyno; pŕŕetož čželo a krej njeje čzi to ŕŕewiko, ale moč Wŕŕŕ w njebyečach.“ My wŕŕač čzemny čej tu zyle jačni byč, ŕo my čami tu ničjo njeŕamožemny; tu je wŕŕŕo jenož dar Boži w mozy čwjateho Duča, a wono je tač, kač praŕi Luther we wukladowanju k 3. artiklej: „Ja wěriju, ŕo ja čam se čwojeho roŕuma abo mozy njemōžu do Jeŕom Khrjŕŕta, čwojeho Knjeŕa, wěričž ani k njemu pŕŕiŕičž.“ Žene pač močemny: my močemny čwoje wutroby wotewričž a temu čwjatemu Duchej dačž k nam nuts čžahnyčž, a my čžemny proŕŕečž: O čwjaty Ducho, pŕj wŕŕač k nam.

Wono nētk njeje tač, kač njebyčimny žanym wiđomnyh čwědkŕenjom njemēli wo ŕtutkowanjju čwjateho Duča. Žom ču runje ŕawimny Khrjŕtuŕoweje zyrkwe ŕtajne žiwe čwědkŕenje wo tačŕim močnym ŕtutkowanjju čwjateho Duča. Če wŕŕŕemi črědkami, kotrež ma čwět, ŕe wŕŕŕej mozu, ŕ pŕŕeŕečžhanjom a ŕe čmjerčju, ŕ wojnami a ŕbēžkami je čo tutón čwět pŕŕečo a pŕŕečo ŕačjo ŕajik pŕŕečŕiwo Khrjŕtuŕŕej a jeho zyrkwi. Njeŕnajemny w čwětnyh ŕawimnach žadym lēŕŕtotk, w kotrymž by čo močta zyrkŕej ŕmērom roŕwiewačž a pŕŕiŕŕo- rječž. A tola je tuta zyrkŕej niž jenož wobŕŕala, ale je teč ŕtajnje roŕŕka. Wēmny, ŕo to njeby žana čłowjekŕa moč doč-

nječ mohla, hdy bychu cži, kotsiz ja nju wustupichu, njedostali pschezo sažo nowu móz a nowu khróbfoscž psches tuteho šwjateho Ducha. Wěmny, so šu wšhitke te wšhelake wulki skutki mišionistwa a bratrowskeje luboscže tuteje zyrkwje saložene na tu móz, kotraž jim pschiidže wot tuteho šwjateho Ducha.

U wěmny tež něšto wo skutkowanju šwjateho Ducha we žiwjenju kóždeho jenotliwego kšesczijana, kiž jenož je swólniwy, so by šo pod jeho wjednistwo stajil. Shtóž je šo we šwojej nušy dał sapschimnycž wot Knjesoweho šłowa: „Wójcže šem te mni wšhitzy, kiž wy spróznj a wobcžeženi šcže, ja chzu waš wofšchewicz“, shtóž je šo w póšnacžu šwojeho hrěcha dał požylnicž je šlubjenjom: „Budžcže troshtni, wasche

hrěchi šu wam wodate“, shtóž je šo w šwojej štyšnosčži, hdžež njewjedžeshe žaneho wonpucža, swěšelicž móhl teho šłowa: „Njebój šo, ja šym cže wumóhl, ja šym cže pschi tvojim mjenje wołal, ty šy mój“ shtóž je w cžemnosčži wumjecža nowu móz doštal w šłowe: „Ja šym to horjestawanje a to žiwjenje, shtóž do mnje wěri, tón budže žiwy, hacž runje wumrje“, tón je něšto šhonil wo šwjatkownym džiwu, na tym je šo šjewilo to skutkowanje šwjateho Ducha.

Sbóžny, kaž Petr je tón, kiž ma tuteho šwjateho Ducha. Tuž prošymy tež my dženša: O šwjaty DUCHO, pój wšchať i nam. Jeho móz dawa nam tu wěru, w kotrejž štejimy i temu Sbóžnikej našch duchow a prajimy: „Ty šy Khrystuš, teho žiweho Boha Esyn.“ Šamjen.

Šwjatkowny šwjedžen.

Šłóž: Našy Knjes wišch šwojich šnaje.

Eso šmil, o DUCHO šwjaty,
Nam wobradž krašny cžaš,
Psches Khrystuša nam daty
Wój, žohnowacž šej naš.
Šaj, pój, Ty kublo žadne,
Lud wobohacžicž šwój.
Měj dželo šwoje radne,
Se Eswojim troshtom pój.

Mny na šemi šmy khdži,
Tež nicžo njewěmny.
To naš najbóle rudži,
Šdyž bjes Tebie tu šmy.
Tuž chzemy prawje prošnyč
Wo Tvoje bohaticžwo;
Móz Tvoja chzyla nošnyč
Naš pschezo šbóžnišcho.

Kaž Ty na japoschtolow
Eso i njebjež wulať šy,
Tak i předarškich tež stolow
Klincž šłóž Twój šchumjazy!
Nam napjelať i wškoloscže
Našy žyly Božu šnowa
U dai, so zyrkej šrosče
Kaž wulki krašny shtom!

Njeh ewangelij bėži
Pschěz' dale po šwěcže!
Njeh hori w kóždej kšėži
Eso woheń luboscže!
O hdžež šu Tvoje dary,
Tam, tam šo radži šyw,
Tam mlody tak kaž štary
Ma dobry šchit a šryw.

Nam šwjatki šbóžne ponjež,
Ty šwětko njebješte,
U i Jesušeť naš donjež,
Kiž šam našy Sbóžnik je.
Twať zyrkej Božu šnowa,
Šej wěru žiwu plodž.
Kladž i njebjež móz do šłowa.
Tak štadko paš a wodž.

J. W.

Roskwěšćenje Šwjateho ducha.

Mjedžany cžišch i mjedžaneho cžišchczoweho kabinetta,
kotroj je mištr E. S. podpišal. (Scherl Bildarchiv.)

Evangeljska mladžina w Minakale.

Bože špicze je ho evangeljska mladžina Budnjškeho wotriješa w Minakale šhadzowata. Škoda bě jenož, so to hamžny džeń bě, na kotrymž naše herbste wožady Gustav-Adolfski zwjedzeń w Poršizach zwjeczachu, ale evangeljska služba mladžiny bě to tak postajika a to njehodžesche ho pschemenicz. — Eserbika Boža služba bě nimo; mjes tym bě ho wulka liczba mladych ludži — běšche to wočoło 150 (popołdnju běšche hišcže wjazny) — šromadžika; woni běchu s ko-ležami a s omnibusom pschijeli, s džela se hužodnych wožadow, s džela s města a tež s horow, tak s Wjasonzy, s Khróstawny, s Budestez a s Korsymja. Woni běchu pschi rjanym wjedrje kražnu jěsbu psches nalěczo měli. Kajki swjebelazy napohlad bě to tola w Božej službje, jako bě telko mladžiny pschitomne, hobu spěwasche a Boha khwalesche a poskhasche na přédowanje wo Khrystužowym s njebjustpiczu a da řebi prajicz, so Khrystuž je s Knjesom zylého řwěta, ale so dyrbi wón tež nad našim žiwjenjom knjezicz, so tež nam řwoje pschikajnje dawa a so řebi wot naš jažne rosřudjenje žada! Zyrkwinski khór porjeńšchi Božu řslužbu se spěwanjom stareho khwalbneho řerlusa „Wulki Božo, khwalbu czi, řylny knjeze řaspěwamy!“ Po řemschach nastaji řo mladžina na pucz s wulkemu hatej a řaspěwa řebi tam pod wjedzenjom knježny Böttgerez s Budnjšhina někotre řerlusche a ludowe řpěwy, wo řebje tež řanony. Mjes tym bě Minakalski hořczenař wo řjed pschihotowař, lotryž da řej potom našcha mladžina derje řlodžicz.

Popołdnju šromadži řo mladžina w Božim domje s pschihotowanjske řhodžinye — Rüsttunde — w kotrej ř farař Franke-Schöradowski wo „prařtarym ředženju pschecziwo Khrystužej“, wotriežny řastupnik mladžiny Uthoff-Budnjsti wo „ředženju mladžiny wo Khrystuža“ a wořadny duchowny wo „ředženju mladžiny pod Khrystužom“ řeczachu. Řerlusche a pschednořchowanja pobožnych řchtuřlow řo wotměnjachu.

Po řwaczinje řo pschi zyrkwi řchesczjianska hra — tak mjenowanu „Laienspiel“ — wot Budnjřich hrajesche. „Pschi wotewřeny řdurjach“ tuta hra řekasche a ma jako wopřichjecze, řak cžert řpytuje, řemscherjow wot řemřikhoda wotdzerřecz; wón to řak cžertowe waschnje je — řara řestnje cžini. Řola ty ř, kotry ř wěra twjerda njeje, řo jemu to poradzi, řola druhich řak niz. Wulki řaczřchcz cžinjescche, jako řo wotewřene řurje řamlnychu a potom wjazny možno njebē, tam řaucz. To zylē cžyřsche pschirunanje bycz: Khrystuž je te řurje (Jan. 10, 9). řrajerjo řwoju wēz derje cžinjachu, tak řo pschitomni s wulkim řajimom pschihladowachu a pschipostřachu.

Potom řo mladžina s wořadu hišcže ras w zyrkwi řeńdze, w kotrej řo nětko řkónczna řwjatocžnoscz wotměwasche. „Mladžina — wořada — řarřhiski dom“ bě řhema teho, wo cžimz řnjes Uthoff něř řeczescche a na řónzu řo wořadny duchowny řłowa řimascche wo tym, řchtož nam wot řajřeho dnja wostanje.

řaj to bě nam wažne pschi tutym řhadzowanju mladžiny řola naš, řo wořada našoni, řo mamy hišcže řmody lud w našej zyrkwi a řo czi řo mpla, řiz praja, řo je řchesczjianska wěra jenož wēz wotemřewajeje generazije. ř my řměmy řez řrosřtne do pschihoda našej zyrkwe řladacz, řdyž wěmy, řo we nej hišcže řmoldžinu mamy, řiz je řebi po řuczu psches řiwjenje do wēcznosczje teho wuřwolika, řiz ma

s Bohom řunu mož a cžescz, řesom řhryřta, řiz je nam řón řucz a ta wěnoscz a to řiwjenje, a ni řtón njepřichidze s Wótzeř, řřiba řšhes njeho.

Se Eserbow a s řalosa.

S Łupoje. řjedželu Rogate, 2. meje, je naš ř nowy řuchowpařtyř, řarřki řikar řorczeř, řwoje řastojństwo we Łupoji řapoczal. řako řo řajwoni, řnježa zyrkwinskeho pschedřtejczeřstwa s nim na řwjatocžne waschnje wot řary do Božeho doma cžehnjechu. řimo teho běšche řuchowny řaser, řłowny řastupnik Łupjanskeje wořady, s Minakala pschishoř, řo by na wobojim řemschenju wořadu postrowiř. řón wuřcita řez řiwjenjebē noweho řuchowneho a pschjeske jemu w mjenje zyrkwinskeho pschedřtejczeřstwa a wořady řšch dobre a Bože řohnowanje řa jeho řastojństwo. ř jeho řiwjenjebē řa njech řo tole řdželi: řnořcht řorczeř je řo w řecze 1909 we Wóřporku narodžil. řón wopřta řamnřschu řudowu řšulu a potom řudnjku řatarřku řšulu; řořdžřšho řakle řastupi do řymnařija w řiřtej. řštudowař je w řübingach, řarlinje a řipřku. řhwilu pscheywasche řez w maczeřnym domje řiakoniřow w řrežřdanach. řswoje řrenje řheolořiste řuhowanje řłoji wón w řipřku. řot řrenjeje meje řa řikara we Łupoji postajeny. řale řdželi wón w řwojim řiwjenjebēchu, řo je wot řecza 1934 řlubjeny s řnježnu řüttleřez s řeidenheima we řürtembergřkej a řo cžze řo řwjatki wořenicz. — řotom mjesche nowy řuchowny řwoje řrenje přédowanje psched našej wořadu wo řal. 6, 2. řón rořestaji, řak ma w prawej wořadze řóžny druheho wobcžejnoscz njescz, řóžny řoha a řwořich řratrow řubowacz, ale řak ma wón potom s teho řez řohaty řobnyř. řořada řutrnje na řłowa řwojeho noweho řuchowpařtyřja řokasche. řupjanski řojawńřki khór woboje řemschenje se řwojim řiřkanjom porjeńřchi. — řařch njedželnik řczele řehla do Łupoje a do Wóřporka wutrobne řbožopřchecza. řoh cžyř řnadnje řohnowacz řłodeju řandželskeju a řeju dom a řeju řkutfowanje řa wořadu a Bože řraleřtwo.

S Minakala podawamy tu pschipóřla wo řebitu rořpřawu wo řjanym řlěcze evangeljskeje mladžiny, na kotry řo dořpořdnja řiz 150 mladych pschishořa a popołdnju hišcže wjazny. ř Minakala mamy s tomu dale wřchřřkim řdželicz, řo tam na řswj. řrojizu, 23. meje, řarař řalinsk-Łasowski popołdnju w 4 řodž. w Božim domje řerbřki řecziz a to „wo prawym řwarjenju zyrkwe řesom řhryřta.“

Do wořadow hišcže řas řokas na to, řo řo po řostajenju řłownej řerbřkej řonferenzy řednory řeschiwř nowych řerbřřich řpěwarřřich řacz do řónza tutoho měřaza meje řa 2 ř. pschedawa. řot 1. řunija řkacziz řako řredawřcha řlacžřna: 3 ř.

Do řodžija je pschishoř na druhe řarřke měřtno řikar řan řalex s řřoch řonow, kotry řo řacz řem s řikarom we Łaju. řšchejemy jemu do noweho řkutfowanja Bože řohnowanje. řulka řodžijřka wořada ma něř řaž po řohkej řhwili řwojeho řuchowpařtyřja řa řwoje druhe řarřke měřtno.

Do řorřiz bě pschepřořřlo řustav-Adolfske řowarřřtwo řudnjřkeho wotrieša na Bože řpicze na řwój řwjedzeń. řē to poprawom j u b i l e j n y ř w j e d z e ņ. řřchetož psched 75 řetami bě řustav-Adolfske řowarřřtwo přeni řrócz w řorřizach řwój řwjedzeń řwjecziřo; řehdy bě tam řarař řrautmann s wořadnym řararřjom. ř 2 řodž. řajwonichu řwony a wořachu řeserbow do řwjedzeńřkeje Božej služby w řjenje wupřřchenym řořim domje, kotruž, řaczřunje bě řak řa ře,

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čserbife njeđželske łopjeno

Čafožil 1891 Křhřebjanřil farań dr. theol. a fil. Wjedriř Sella.

W Budyschinje

23. meje 1937

Bauzen

Čswjata Trojiza.

51. psalm.

W Křhřtuřku je nam wšchomózný Bóh polne křwětko křwojeho byčža a bóřřkeje hnadny a mudrořće spožćil. W starym jafonju, to ma řekacž w čžařach do Křhřtuřka na tajkim křwětku pobrachowawřhe. To na přichlad na wojowanju dla woporow spóřnawamny. Křhřtuř je woporny řběhnył, woprowawřřhi řo řam na drjewje. Profetojo řu řo podarmo přozowali, hđňž čhnyřu Bože řkřžbu bjes řkótnyř woporow řarjadowacž. Wořebje řořea běřhe přchecžiwnił woporow. Tak je teř křal Dawit, kař řo řda, tempłowemu spěwnemu miřhřrej řpěw přchepodał, a to našč 51. psalm, řo by Boži lud w tempłu čžiřtu a woprawdžiřtu Božu řkřžbu křwjećicž mohł a wěđžal w nutřnej modlitwje: „Tebi njelubja řo woporny, ja byřh je čži dał; a řapalne woporny řo tebi njeřpodobaju. Woporny, Božu řpodobne, řu třřhny řuch; třřhny a rořlamany wutrobu njebudžeřh ty, Božo, řazpicž.“ Hacž je řo tajřa modlitwa w tempłu wjele řpěwala? Najřřerje niř, a hđňž ju řanjekřchu, řu na řónzu, zřle přchecžiwno jejnemu řuchej, řařo woporny řa prawe wuřhwalili. Hđňž Jerusalemske murje nartwarjene budža, potom, tak na řónzu čžitamy, budža řo woporny prawdořće Božu řpodobacž, řapalne a zřle woporny, budža wořny na wořtarju woprowacž. Hacž řu murje abo niř, to tola řa woporny ničžo na řebi mēcž njemóže! Woporny řu wopacžne, pohaniřke, hacž řu murje abo niř.

W 51. psalmje řu modleřřke řłowa, łotrež tajki wopor Božu řpodobne, wopor třřhneje wutroby, wofnamjenja: „Stwoř we mni, Božo, čžiřtu wutrobu a dař mi noweho wěřřheho řucha. Njeřacžřřni mje wot řwojeho woblicža a njewřmi řwojeho řwjateho řucha wote mnje. Třořřtuř mje řařo je řwojeje pomořu, a hotowy řuch řđžerž mje!“

To je řamřny řuch kař pola Dawitoweho řyna řalomo-na, kiž Boža niř wo dořhe řiwjenje, ale wo mudru wutrobu přořheřhe. Ale to njeje řana řadna myřł w tamnyř čžařach, ně, řwjate piřmo je teř w Starym řakonju toho polne, řo řo wo wutrobje řecži, najbóle pola řioba, w psalmach a w kniřhach mudrořće. Tuř tola, woporow a druřih řwěđow dla, njeřměny Starý řakon řacžřiwnyčž, kař to něřotři čhđžđa.

Čřtož je wulke a řwjate, to ma móž a wěčřnořć. Tak je řchecžiwniřka wořada řebi najwadžniřřu přřřtwu přřhi křwjećiwju Křhřtuřkoweje wjecžerje niř wot Křhřtuřka, teř niř wot ewangeliřřow abo japořřřřřow wřala, ale ř Dawitoweho psalma! Tak nam řařnje přchěd wocži řtupi, řo Křhřtuř halle je dořonjal, řřtož jeho wóž Dawit njeřamó přchewjeřć: modlitwu w řuchu a prawđže, Božu řkřžbu „bjes woporow“ a tola niř bjes woporow: třřhne, rořlamane wutroby řu Božu řpodobne woporny.

Tajke Bóh njebudže řazpicž! Kař je mohł myřł nartacž, řo Bóh tajke řazpiwa? Přejmy řařnje dořć: Dořelž je woł drohe řkocžo, řibanje, hnucže wutroby pař řo řo řkótach njewoblicži. Hacž něřko nawopał mny pobořni našchego čžařa wjele prawa mamny, tajki wopor zřřheho woła řazpicž? Mny řón řawěřće řacžřiwnyřny. To pař je něřřto řinaiřřhe hacž řazpicž. Čřřto w našřhich wořadach wopruje řa Křhřtuřřowu zřřkeř? Čřřto řebi wulku řřřřodu čřini, hđňž řo zřřřwiniřte dawłi dawaja?

W Dawitowym čžařu běřhe bolořřne a čžeřke, zřly woł woprowacž. To je jenož bohacžł mohł, a jeho wopor móžeřhe řo Božu polnje řpodobacž, hđny by teř nutřna, pokutna wutroba w nim byla, łotraž hřchřa a hřchřownyř řčžřhwłow dla hōřje čžerpjeřhe hacž woprowaneho řkocžecža dla.

To wřřo dnyřbjachmy řebi řčžerpliwje wułožowacž dacž, řo byřmy dořć řařnje řořřumili, řřto to řeka: Bóh rořlamane

nu, tysznu wutrobu njesazpiwa. To ſu wulke hrěchi a ſłóscze, njech na ſjawne pſchiindu abo niz, te wutrobu łamaja a tyszca. A runje wulki hrěchnik ma ſaczuwanje, ſo je ſaſtorczeny, ſazpieny, pola ludzi, to ſo roſumi, ale tež pola Boha Knjeſa. Wulki hrěch zyle ſbožo ſniczi, mandželstwo, dom, ſtrowoſcź, měr, luboſcź. Człowjek je dele ſtajeny, zyle ſniżeny. Kónz je ſ nim a ſ jeho zplym ſbožom, njemóže ſpacź, njewěri, ſo je hnada jemu pſchihilena.

Ale tajkeho Bóh njesazpiwa. Tajki je Bóh! To wěmy w Jeſuſu Khrystuſu. A hdnyž to wěmy, budze naſcha hroſa pſched tajkim woporom doſcź wulka, ſo ſo hrěcha bojimy. Wſchetož po wulkim hrěchu je tola ſemſke ſbožo ſkažene. To je pſchezo ſanicžaze, ſczechwki wulkeje winy czaſ žiwjenja wotpoſucźicź! Bóh dyrbi cziſtu wutrobu a wěſteho ducha dacź, ſo ſo tomu njemóžemy ſminycź.

Śwjedžen Świateje Trojizy.

1. lijt Jana 5, 7: Boža ſwjata Trojiza — najſbóžniſche potajniſtwo ſ wěcnoſcze.

1. O najdziwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcnoſcze potajniſtwo! —
Eſy ſeſtheadžo, — nam jažnoſcź daſo.
Wjeſel, wjeſel ſo, ſcheſcjanſtwo! —
2. O najdziwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcnoſcze potajniſtwo! —
Wótz, Eſyn, Duch ſwjaty — je cźłowſtwu ſnaty.
Wjeſel, wjeſel ſo, ſcheſcjanſtwo! —
3. Hlaj, Wóczež dawa — nam džeczi prawa.
4. Eſyn hrěchnych ſebi — naſ mile debi.
5. Duch Boži ſwjaty — je herbam daty.
6. Tak mamy ſ njeho — my doſtatk wſcheho.
7. O najdziwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcnoſcze potajniſtwo! —
Eſmy džeczi Bože, — nam kczje ſbože!
Wjeſel, wjeſel ſo, ſcheſcjanſtwo! —

J. W.

Ś woſadow do woſadow.

Nětkle wſcho móžne ſklyſhiſch a ſhoniſch. Wjes džiwa to! Naſch czaſ je tola tak polny wſchelaforeho. Tak tež ſklyſhiſch, ſo ſo džiwaja, ſo ſamóža nětkle tež Eſerbja — t. r. někotſi je Eſerbow — pſhecziwo ſwojej krajnej zyrkwi ſtač, Eſerbja, lotſiž maja tola ſhwalbu, ſo ſu ſwojej wyſchnoſczi poddani a ſwěrne, ſwětnej a zyrkwinej. A tuta wyſchnoſcź ſaſkeje krajneje zyrkwe ſteji tola doſpolnje a krucze na ſakladze Biblije a wuſnacžow ewangelſto-lutherſkeje zyrkwe! Kaſ mohło to dozpla w Sakſkej, w kraju Lutheroweje reformazije hinaſ bycź? A ſo wyſchnoſcź naſcheje ſaſkeje krajneje zyrkwe ſwěru ſteji ſ ſtatej — to ſo ſawěſcze haſle njetrjeba ani prajicź. Kaſ mohło to dozpla hinaſ bycź?! Prózowanie zyrkwineje wyſchnoſcze je, ſo woſtanje naſcha ewangelſto-lutherſka krajna zyrke ſałożena na tym jenym a jenicžy wěrnym ſałożku ſcheſczijanſkeje zyrkwe: to je Jeſuſ Khrystuſ ſchizowany a ſtajeny a ta wěra do njeho; a to rěka,

ſo kóždy ſtaw naſcheje krajneje zyrkwe woſtanje ſwěrnny we tej wěrje a w tym wuſnacžu, kotrež wot Boha ſbudženy reformator Luther nam ſnowa da ſ cziſteho ewangelija.

Džiwaſch ſo Ty tež na tym, ſo ſu tež mjes Eſerbami tajzy, kiž móža pſchi tym pſhecziwo krajnej zyrkwi bycź?

Ale tež na dalſhim ſo ſpodžiwaja, na tym, ſo je móžno, ſo Eſerbja — ſažo wěſo jenož někotſi je Eſerbow — ſamóža tak nadobo prajicź: „To póndžemy tam a tam a ſo njedžeržimy wjažy te krajnej zyrkwi!“ — Hdnyž czi to něchtó praji, dyrbiſch ſo džiwajo praſhecź: Haj, ſu dha to Eſerbja? Eſerbja ſu tola tak ſwěrne ſcheſczijenjo, tak ſwěrne ſwojej Bibliji, ſwojej wěrje, ſwojej krajnej zyrkwi, ſwojemu wuſnacžu! A runje tuta je tola ſaſhowana w naſchej ewangelſto-lutherſkej krajnej zyrkwi, a jeje wyſchnoſcź ſteji w nim a runje ſa njo wojuje! Džiwač ſo dyrbiſch, ſo ſamóža tak lohko to tak a podobnje prajicź! Njednyrbja ſwěrne runje we wojowanjach poſaſacź, ſo ſwěrne ſu? Dnyrbja, hdnyž ſwěrne ſu! Njednyrbja kruczi runje w czaſach, w kotrychž po wſchěm ſdacžu wſcho ſhabla, wobſhwědczič, ſo krucze ſteja na wěrnym ſałożku wěry, na Bibliji a na wuſnacžu ſ Jeſuſej Khrystuſej, kiž je naſ ſe ſwojim czerpjenjom a wumrěcžom a ſe ſwojim ſtačom ſ morwch wumohl? Dnyrbja, hdnyž ſu kruczi!

Džiwaſch ſo Ty tež na tym, ſo ſu mjes Eſerbami tajzy, kiž móža tajkeho a podobneho prajicź? —

Ś toho, ſchtož czi tak pſchińdže, mohli hiſcheje to a tamne tu ſtaicź, na pſch. ſo ſo džiwaja na tym, tak tež mjes Eſerbami tam a ſem tajzy ſu, kiž ſu dženža tu, jutſje tam, kiž ſu dženža tak, jutſje hinaſ — we wězach wěry a nabožiny wěſo mēnimy tu jenož! — ale njech je to ſa dženža doſcź, ſo njebhchmy tym, kiž wo tajkim hiſcheje nicžo njepytndhu, abo njeſhoničhu, pſche wjele pſchinjeſli, tak ſo dyrbieli ſo pſchegara džiwač! —

Ja wēm, do koho wěrju! So bhchmy to ſ E. M. Arndtom a Michałom Domaſchlu wědželi a wuſnali ſe ſłowom a ſa djerženjom!

O ſhwalena budź ſkaſa,
Kiž Jeſuſ Khrystuſ je!
Ta hnucź ſo njeje daſa
A ſhablacź njebudže,
Chze ſtač kaſ dejmant Boži
We wſchitkim njewjedrje.
Na nju ſo duſcha ſloža
A twari do ſmjercze.

Ś czaſa ſa czaſ.

Se Stettina piſche ſo něſchto, ſchtož je wulzy ſajimawe ſa naſch czaſ. Njedzelu Rogate pſchepoda w Božej ſklužbie wſchſchi wojeſki ſaraſ ſhaſkla wojeſkeje zyrkwi nowu woſtaſnu bibliju, kotruž je Božemu domej darik polny maſchall von Maſenſen. Do njeje je polny maſchall ſam ſapiſał, ſchtož ſteji 1. Tim. 2, 8: „*T a c h z u , ſ o b y c h u ſ o m u ſ ſ z y t B o h u m o d l i l i n a k ó ž d y m m ě ſ c z e !*“

Ś tym je wón wobnowil to žadanje, kotrež je wón pſched Hitlerſkej młodžinu wuprajik w Naumburgu 15. oktobra 1936: „Hdnyž młodžina njeje ſałożena w ſcheſczijanſtwje, njemóže wona te duſchine mozy dobycź, ſo by mohła to doſkonjecź, ſchtož je němſka młodžina pod brónjemi w ſwětowej wójnje doſonjaſa.“

A ſo polny maſchall von Maſenſen tutu Bibliju ſ tutej Bibliji ſłowom wojeſkeje zyrkwi dari, dopomni naſ

na to, šhtož wón krótko po runje naspomnjonym głowje pschi poſhwjeczenju hoſpody ſa młodzinu w Brüſſowje 1. novembra 1936 wupraji: „Prawy němſki wojak dyrbi tež kſheſczijanſli muž być!“

Sdobom hmy ſ tym, ſhtož wón ſ Biblije do tuteje napiſa, wróćo poſaſani na žadanja, ſ kotrymiž ſo pólny marſhall von Hindenburg ſ bitwiſcžow na domiſnu wobroczi, prajizy něhdže: My ſacžuwamy tu wonka, ſo ſo wy w domiſnje wjazy taſ njemodlicze. Modlicze ſo! My trjebamy woſſko modlerjow! —

Tuž paſ: Niž jeno czi tam w Stettinje ſu mēnjeni! — My wiſchitzy hmy mēnjeni! Tuž cziūmy wiſchitzy ſwēru, ſhtož ſchēdžiwny marſhall po taſ dolhim a bohatym žiwjenju žada — a ſam cziſni: Modlmy ſo! Cziūmy dobroproſchenje ſa wiſcžich, ſa zyly lud a wótzny iraj!

Šchtóž ſo na to dopomni, ſhtož tu piſachmy wo ſwonach we wžy Mackenſen pola Lauenburga, tón wē, ſo je pólny marſhall von Mackenſen ſ tutej Bibliju ſnowa wobſwēdēžil ſwoje krute ſtejniſcžow na ſaſožku kſheſczijanſteje wēry.

Njemolcze ſo, Bóh ſo njeda ſa ſmēch mēcz.

Nēhdy wudyri w nělajſim prufkim mēſtaczku ſtónny mór; a komuž jēd wot padnjeneho ſtotu někaſ do krwē piſchidže, dyrbiſche po někotrych hodžinach wumrēcz. — Ras ſobotu, piſched ſamym ſwójatym wječorom, jēdžeſche někaſki mēſcžan toho ſameho mēſta, kiž bēſche ſaſaſka duſcha, ſ wrotami won, ſo by ſwoje kuche ſyno na bliſtej kuzy domoj braſ. S naſdala ſo hrinajſche a hrožēſche ſ deſcžom. Tuž poſbēhny wón ſyno- we widly k njebežam a rēczēſche piſchi tym Boha hanjaze, ſakraſke głowa, kotrež ſo mi wuprajicž njecha. — „Šhto to bē?“ wón njejabzy k ſwojemu wotrocžkej džeſche, kiž ſo ſobu wjejeſche, a ſetře ſebi ſku muchu ſ woblicza. „Nicžo drje dale njebē!“ wón džeſche, ale ſ cžēžnej wutrobu, dotelž drje cžuje- ſche, ſo je to tajka mucha byſta, kiž bē na ſpadanym ſtocze be- džaſa a kotrejež jēdojte kaſnjenje cžlowjeka mori. Woblicžo jemu ſacžekajſche a nicžo wjazy wo ſebi njewēdžo, wróći ſo po hodžinje domoj do ſwojeho wobydlenja. A naſajtra rano wón morwy ležeſche, jaſo tajki, kotrehož je Boža ſurowa ruſa ſbiſa. —

Cziſtaſ drje ſy, ſo je Voltaire, tamny franžowſki wu- ſmēſchowaſ kſheſczijanſtwa, kotryž bē w cžaſu Bjedriſcha Wulleho žiwny, ras prajil: „Ja mam ſynte, piſchezo ſaſo ſly- ſhecž, ſo je 12 mužy doſahaſo, kſheſczijanſtwa ſaſožicž. Ja cžy doſoſaſacž, ſo jedyſ doſaha, ſo ſaſo powalicž!“ Wjazy hacž 150 lēt je ſo minylo. Voltaire je paſ nam dženſa hi- ſcže tutón dopoſas dołžny a Voltairojo wiſcžich tutnyh 150 lēt ſobu, koſiž ſu ſnajmēnſcha ſ hubu to ſame doſonjeli, ſhtož Voltaire.

Wōſlednje hodžinki franžowſkeho wuſmēſchowarja bēchu piſchicžle. Lēkar bē piſchi nim a tutón wobſwēdēža, ſo je Vol- taire, tutón japoſchtoſ njewēry, ſawoſaſ: „Ja njeſkim ni- cžo ſhiba kur pōžeraſ! Ja ſym ſo wopiſ ſ tutnym kuro, ko- tryž je mi głowu ſawjercžil!“

A lēkarſej džeſche wón: „Wy mi njemōžecze ſ nicžim wjazy pomhacž! Wōſcželcze mi lēkarja ſa bludnyh! Esmil- cze ſo nade mnu! Ja ſym nora! — Njemōžu ſebi bjes ha- niby na to myſlicž!“

Jaſo bē ſpōſnaſ, ſo wiſchitko, ſhtož cžinjeſche ſa poſyl- njenje ſwojich mozow, runje to nawopacžne wuſtutkowa, ſo

ſkabinjeſche, bē jemu ſmjercž piſchezo piſched woczomaj. A jeho duſcha bē wobłudniſa. Tón, kotryž bē ſo hordžil, ſo ſam- lutki to powróczi, ſhtož bēchu czi 12 japoſchtoſo natwarili, bu wot ſeho ſwēdomja cžwilowany a namaſa ſrudneje, ja- loſtneje ſmjercže. Prjedy bē ſmjercž wuſmēſchowaſ, nētkle hrabaſche ſa žiwjenjom a ſadžeſche 100 frankow ſa kōždu mi- nutu, kotraž by jeho žiwjenje podlēſchila. Tón to bē, kotryž bē ſebi prjedy myſliſ, ſo je nade wiſcžem ſ knjeſom; nētkle w taſ ityſknyh hodžinach, wuſnawa tutón muž: „Mi njemōže nicžo wjazy pomhacž, ja ſym ſhubjeny!“

Zachariaſowy ſhwalobny ſerluſch.

ſhwaleny budž Knjes, Bóh iſraelſki, piſchetož je domapnyſaſ a wumohl ſwój lud.

A je nam poſtaſil roh ſboža we domje ſwojeho ſlužobniſa Davita.

Kaž je prajil piſches ert ſwojich ſwójatnyh profetow wot ſpo- cžatka ſwēta:

So by naſ wumohl wot naſchich njepſhecželow a ſ ruſi wiſchitki, kiž naſ hidža;

So by ſmilnoſcž wopoſaſaſ naſchim wótzam a ſpominaſ na ſwój ſwójaty ſlub,

A na piſchibahu, kotruž je piſchibahaſ naſchemu wótzu ſabra- hamej, ſo cžy nam dacž;

So bydmy wumōženi ſ ruſi naſchich njepſhecželow jemu ſlu- žili bjes bojocže ſwoje žiwe dny,

We ſwójatoſczi a prawdoſczi, kotraž je jemu ſpodobna.

A ty džečatko budžeſch profeta Boha najwyſcžeho mjeno- wany, piſchetož pōndžeſch piſched Knjeſom, ſo by jeho pučze piſchihotowaſ,

A pōſnacže ſboža daſ jeho ludu we wodawanju jich hrēchow; Wiſches wutrobnu ſmilnoſcž naſcheho Boha, ſ kotrež je k nam pohladaſo ſhadjenje ſ wyſoſocže,

So by ſwēcziko tym, kiž po cžmje a w ſcžēnu ſmjercže ſedža a naſche nohi wjedł na ſcžežku mēra.

Cžeſcž budž Wótzej a Eſynej a Duſhej Eſwjatemu, kaž byſo je w ipocžatku, nētk a kōždy cžaſ a wot wēcznoſcže hacž do wēcznoſcže. ſamjeſ.

Wopor.

Wopor, to je głowo, kotrež ludžo taſ rad naſožuja, wo- por, to je ſtutk, kotryž cžlowjekojo taſ maſo doſonjeja a wu- ſonjeja. To bē hižo w cžaſu Jeſuſa ſchryſtuſa taſ, to je tež dženſa taſ, tež pola tyh, koſiž ſu ſchryſtuſowny wopor ſebi piſchizwojili a ſo ſcžeſczijenje mjenuja. Wopor huſto něſchto mjenuja, ſhtož ſu cžinili a tola to žadny wopor njeje. —

Wopor, ſhto to je? To roſjaſnja nam ſtawiſna, kotraž nam powēda wo ſmjerczi ſwójateho Adalberta. Tutomu bu to cžeſtne mjeno: „Japoſchtoſ Pruſkeje“ piſchidate, dokełž je mjes pruſkimi jaſo miſjonar ſchryſtuſowny ewangelium piſchi- powēdaſ. Podobnje kaž Bonifazius je tež Adalbert w tajkej ſlužbje Bōžeho kraſteſtwa martraſku ſmjercž pocžerpiſ. Eſy- dom lebiſow jeho piſchekł a wón padže ſ wuſcžeſtrjennymaſ ruſkomaj k ſemi, kaž by ſchizowany byſ. Tutej ruzy paſ bē wuſcžeſtrēł, ſo modlo ſa ſwojich njepiſhecželow a morda- rjow, ſa pohaniſkich pruſkich. Jeho krej cžečēſche na pruſku ſemju, ſ kotrež je dobre žně ſa ſchryſtuſowe kraſteſtvo wu- płodžila.

Nētko ſo powēda, ſo je półſki kral cžył cžēlo Adalberta pola Pruſkich wuſkupicž. Wón poſticzi jim telko ſtota, telkož

by jeho czelo ważyło. Ale njech bę kral tež wulku hromadu flota póhlał, waha ńo njehibasche. Czelo Wdalberta wošta pschi semi ležo. Wotpóhlanzy krala pschipołožiku wscho skoto, kotrej męjadu pschi hebi. Tola tež to niczo njepomhasche, waha ńo njehibny. Skóncznje pschistupi tež stara maczerka, kotra męjesche jenož dwaj pienjezkaj w zylm samoženju. Węd- ma bę jej na wahu položika, ńo waha pschemeni. Skoto wiżasche nętk pschi semi a czelo Wdalberta wiżasche wyńoko.

To pał njebę nętko sažo žana runa waha. Tuž poczina- chu punt flota po puncze i wahi bracz. Waha ńo sažo nje- hibny. Tak bjerjechu dale dele, doniž na wahu jenož hiščeje pienjezkaj khudeje maczerki ležejchtaj. Tu bu waha runa.

Czehodla nętk? Na jennym kaž na druhim boku wahi bę nętk wopor, jenajti a woprawdžitny wopor. —

Schtó je to, schtóž hnadž ty wopor mjenuješ? Mjewa- ži to tež niczo porńo wernemu woporej?

Zyrkej a stat.

„Deutsche Gotterkenntnis“. Runje w tydzenju do Eswjatkow wuidže wojewjenje, ńo je němski a pruski snuts- kowny minister postajil, ńo hibanje, kotrej nętkole w nabož- nym wojowanju Ludendorffez mandželstej nawjedujetaj, wot nětki pod mjenom „Deutsche Gotterkenntnis“ (Haus Ludendorff) do sjednoczeństwow hwetoweho nahlada hlu- scha, kiž dyrbi ńo do hamtskich lisczinow, registrow atd. po ža- danju wobdželenych runje tak sapižacz kaž pola nabožinskih towarstwow abo sjednoczeństwow. Wosnamjenjenje „Deutsche Gotterkenntnis (Haus Ludendorff)“ móže ńo pschikróczicž do „Deutsche Gotterkenntnis (L.)“. — To rěka i druhimi hlo- wami, ńo je tuto hibanje, kotrej i druhimi hōbu na įtronu tnyh hlušcha, kotrej „Deutsche Glaubensbewegung“ mjenuje- my, runje tak pschipošnate w hwojim skutkowanju kaž kšče- sczijanste zyrkwoje. Samēr tutoho hibanja je, kaž bu to psche- zo sažo wuprajene, Němsku wuřwobodžicž wot Khrystuža, t. r. Khrystuža a kščiž wustorkacz i wutrobow a i luda Němskeje.

„Zyrkej bjes swonow“ móžesč prajicž, ale dyrbiš pschi- stajicž: „a tola ńo tam swoni!“ S Franzowskeje ńo psche, ńo tam w męicze Ronbaix Boži dom, w kotrymž njeje žanyh swonow. Ale něsčto druge ńu tam na węži satwarili: tji dalokoręcžaki abo wótsjeręcžaki, kotrej ńu swjasane i apara- tom w kapalzy abo drařtkomorje, na kotrymž ńo hodža gramo- fonowe platy sahracz. Stfóczijch-li na kneřliř, sapoczina zy- ky mechanismus džekacz a i węže hlyšchisch najkrařnišche swu- ki najrjeńšich swonow franzowskich a hollandiskich zyrkwow, kotrej ńu do gramofonowych platow saswonjene, a to tak jařnje, jako by pschi tamnyh Božich domach řtal a jich swony hlyšchal. Zyrkwinsti wyřhnošč, kotraž bę pschi wupruhowa- nju pschitomna, je jara řpokojena i tutym pospytom a drje tajke swonjenje na Božich domach khudnyh wořadow pschi- prawi.

S Zendželsteje. Zyrkej a stat w Zendželstej a jeju wo- řebite řtejniščežo jeneho k druhemu je ńo řjewitko pschi řró- nowanskih hwojatocznoščach, wo kotrychž drje je kóždy něsčto czital abo hlyšchal. Stat a zyrkej wuhotowaschtej tute wul- kotne hwojatocznoščje w pschesjednoščji. S zyrkwju je tam tež trořhu hinař. Je to anglikanski zyrkej, a tuta je w Zendžel- stej statna zyrkej — Staatskirche —. Wona je protestantiska a pohadža tež i cžařa reformatyje, i řta 1534. Wona ma

hwoje wořebite wuřnacze, kotrej ńo bōle reformirřskemu bliži hač lutherřskemu; je w tnyh „39 artiklach“ wuprajene. Ewon- kowne naložki zyrkwje ńu katolřtim podobne wořale, na pschiklad drařta duchownych a biskopow — kaž to tež wobrašy řronowanja potařuja. Arzybiskop i Canterbury je řreni mjes biskopami, je „primas“, kaž ńo to praji a řdobom řreni „peer“ kraleřtwa, to je řreni mjes wōjwodami a hrabjemi a wyřokimi. Wōn řronuje krala a je tež tutu hwojatocznošč pschi- pořlednim řronowanju wutonjař, kaž drje řčeje to na wobraš- řach widželi. Anglikanski zyrkej ma hiřčeje jeneho arzy- biskopa, kiž ńo „arzybiskop i Yorla“ mjenuje a 32 biskopow; i tutnyh ma 26 męřtno we wyřkej komorje kraleřtwa. Tole řrotte roslojenje wo anglikanski zyrkwji trořřku rosjařni, řštož řčeje wo řronowanju jendželřteho krala hlyřweli a cži- tali. Sa anglikanski zyrkej nalořuja ńo tež němske mjena „Episkopalirche“ a „Hochkirche“; to pschistajimy, jeli řo hōže pschi řtkadnoščji tutej mjenje namatače.

Se Eserbow a i daloka.

W E Wōsporku hwojeczeje njedželu Graudi w o r j e h = ne t o w a ř t w o E v a n g e l i ř k e h o S w j a ř k a h w o j i u = řitny hwojedžen. W řētnje wupřhčenym Božim domje bę 1/3 hodžin hwojedženřta Boža řlužba, w kotrej řarař Edel- mann-Ketlicžanski řředowasche, potařuja pschi tym na na- dawki a řlužbu Ewangelřteho Swjařka. W řurli řēlnika řčeje- hrowasche hlowna řhromadžina pod wjedniřtwom wokřeř- neho pschedřny řtud. radny Wallensteina-Lubijřteho. Hlowny pschednořl męjesche pschedřnda řakřteho krajneho řwjařta řam, superintendent wyřhřchi zyrkwiny rada řařř-Lubij- řki. Wōn rosloži, kaž je mēř a kař ma Ewangelřki Swjařt profetiřki hamt w našchim kraju a ludu. Nařtal je wōn we cžařu, jako nuřne bę, ewangelřto-lutherřku wēru a zyrkej wo- řebje řchitacz. A řtal je wōn w tutym wojowanju hač řem, řchitajo ewangelřtu zyrkej psched wřchelakimi njeřřheczelemi. A řtač hōže wōn dale w tutym řchitanju řa zyrkej reforma- zije, njech je wōn mēř a njech wōn ma tež to i profetiřkim hamtom pschesjene, ńo jeho řkutkowanje njeřřchipořnawaja, ńo řřhecziwo njemu řteja. — 50 řt džēla a wojuje nętko Ewan- gelřti Swařt. To je jubilej, to pař je řdobom řhutne napomi- nanje, ńo by ńo jich wjařy a wjařy do rynka jeho wojowa- řnjow řestupalo. — Wōřadny řarař Kanig a pschedřnda wo- řkřeřneho řwjařta tohorunja k řhromadnym poręcžach. řa- řařka Kanigowa-Ketlicžanski a řarař Wolf-Křchřchowřki řwjeřelichu řhromadžinu i hudřbnymi pořkiczenjemi na řla- wēre a na huřlach. — Schtōž ńo řajimuje řa džēlo Ewangel- řteho Swjařta, daj řebi řečaze řopjena dacž, kotrej wōn nętkle w jubilejnym řečje rosřēřja a i kotrymž wōn nętkle k řařupej wabi. Nuřne je jeho řkutkowanje a wojowanje jara w našchim cžařu, hōž je njeřřheczelew našeje ewangelřteje zyrkwje došč wokoło nař. Ewangelřki Swjařt wotewri cži wo- cži řa wscho to, řštož nętkle je a řteji pschecziwo ewangelřto- lutherřteje zyrkwji, a potaže a wucži, řštož cžinič mařch, a cžini řam řwēru, řštož řebi cžař a wobřtejnoščje řadaja, řštož řebi pschecziwnizy wuřadaja.

Wřtowanje. R. J. W. w D.: Dyrbjach wo něsčto psche- mēnicž. Redaktor. — Sa 1. po Eswj. Tr.: H. w B. — Sa 2. po Eswj. Tr.: W. w B. — Sa 3. po Eswj. Tr.: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džęłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwař,
Swěrnyje džęłař
Wřędne dny;
Džęń pak swjaty,
Duři daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čserbifke njedželfke łopjeno

Sałožil 1891 Křrjebjanřil farań dr. theol. a fil. Bjedriř Sella.

W Budyřchinje

30. meje 1937

Baužen

1. njedžela po řtwj. Trojizy.

Łuf. 16, 19—31.

To je žalořtny a pohnuwaty wobras, kiž Knjes nam w tutym sczenju wo bohatym mužu a řhudym Lazaru přched wocři staja. Najpřjedny widžimy wobeju w jeju semřřkim žiwjenju: jeneho w řbožu a bohatřtwje řawidneho, drugeho wobžarujomneho w najřlubřřim hubjenřtwje a tola wobeju žně jedny přři druřim. Nima řo huřto tař woprawdže teř we najřřim čžaju? Njewidžimy teř džęřřa řiřčęže huřto přři hórķej řhudobje břřřčęžate bohatřtwje? Njenamařamy dnyř a dnyř w jenym domje wjeřęłnyř a delka w pinzy abo horķa we řhudobnej řtwiřčny bľędnyř a ře řtarosčęmi wobčęžęnyř? A řbožowni na to njeķedžbuja, runjeř jo widža. Tuř drje řo nęř kotry prařřa: Je teř to Bóh prawdořčę w njebjęřřach? Ale hlej, přjedny hacř řo tař prařřęřř, wotkryje Bóh, řřřtoř přřiř křwawřę wobeju řnutřřowne. Nadoboj widžiřř nęřřo, kař řo woprawdže ř nimař ma, řřřto řa węčřnosčę žimaj wořtanje. Muř, kiž řo nam najpřjedny řda řbožowny a řawidny, řama ruřny we řřřubojej, njeřřřncžnej čřwili a tam w jařřnyř, řbožnyř wyřřřokosčęř widžimy nęřřny tař hubjenęho a wopuřčęžęneho, nęřř přřębohacę wobřbožęneho, do najřřřubojniřřęho řjednocženřtwja přřřijateho. Boža prawdořčę je wořřud wobeju přřęwobrocžika. A kiž bęřřřtaj na řemi jedny drugemu tař bliřřko, řřaj nęřřo přřęř wulķu řřřřřinu džęłenaj, kotruř nje-móže niřřto přřęřrocžicž ani přřęřęřčę. Přřęř řřřřřinu řřřřřimny drje řiřčęže rořřęčřowanje, řpřřajoj móřř twaričę, ale po-darmo: řřřřřina řo niřřny njeřřamķuje; rořřęčřowanje řřřřři jenoř ř tomu, nař, kiž řřny řiřčęže na řemi tu žiwj, řřřřřni je powucžicž. Tuř wopomřřmy: Wulķa řřřřřina tam w o b t w e r d ž e n a, kař řižo na řemi nařřtanje, potom we węčřnosčęř twjerdže řřęři a tohodla nař napomina, tudny řižo řo rořřřřřicž.

Wobřřładaj řębi wobeju čřřřowjekow wot wonķa. Bohaty je wulķe řamožęnje wot řwojeho nana namřęł. Džęłoj w pocže wobřřęřa a řtarosčęř w o wřřędny řřřęb je jemu čžaj řiwje-nja njeřřate. Wón ničoj nje wę, kař řřřřřemu je a řřaj je jenoř jene, ř čřęmuř je řiwny: wuřřiwacř! Toho drugeho řiwjenje pař řęł: tradacř. Wot młodosčę řęm drje je řřřřny břř. Jařo bęřřę řiřčęže řřřowny, řařřřři řębi řwój řřřęb. Ale přři tym nadpadni je jeho řalořřna, njeřřřojna řřřřřčę. Niřřto řo wo njeho njeřřara. Řřřřřoba, řřřř, nahota, bolosčę je jeho nad-padni řřa. A tař čřęřřoj leži we řwojim hubjenřtwje přřęd durjemi bohateho, řřadajoj řo nařřřřicž ř drjebjęncžřami, řo-trež ř bľida bohateho padacřu. — Rařři rořřđęł njes tutymaj wobęmaj. Ale je to ta řřřřřina, kiž džęłi jeneho wot drugeho a řotrař je we węčřnosčęř njeřřřęłęřna? Bohaty kař řřřřny mohlej tam na řamķnej řřřřřnosčęř džęł męčę. Nje je Abraham nęřřny bohaty muř břř? Nę, ř bohatřřwa a ř řřřřřny nje-nařřtanje wulķa řřřřřina, řotrař budže nař tam džęłicž. Bóh wřřřřař nje je tu čřřřowjekow jenařřřř řęřřřř, ale wřřřęłatiř, řo bnyř je řwojim wřřęłatiřim darami jedny drugemu řřřřřili. W tutej myřřli praři Bože řřřřřo: „Bohacři a řřřřři dnyřřa řřřřřę bnyř; řon Knjes je wobeju řřřřřř.“ Teř tuteho řřřřęho Lazara je přřęd durje bohateho muřa pořřo-žřř, řo by jemu prařři: řřaj, to je twój bratr, kiž potřřjeba twojeje lubosčę. Ja řřny tebję tehodla tař bohateho řęřřřř, řo by řřřřřemu a řřřřřęmu móřř ř pomořřřřřom bnyř. Bo-hacři a řřřřři, jedny řa drugeho, to je Boža wola. Bohaty a řřřřny, to njedžęłi nař řa węčřnosčę. řřřřto pař? Rař řo řnutřřřownje mařř ř Bohu, węra, kiž řo wopokaže w lubosčęř a pořřřřřřnosčęř. Ale wo tym tuton bohaty ničoj wjedžęč njedčęřę. Wón njeřřara řo wo Boha a tehodla njeřřara řo teř wo řwojeho bliřřřęho, njemyřřli řęnje na řwoju duřřřu, ale męjeřę řo wřřędny je derje w řřřřřny wjeřęł. Wny pař dnyřřimny řižo nęřřo prařicž: ty džęčoj řřřřřęř! ty pra-

jiš: „Ja ſym bohaty a mam do wole došč a njepotrjebam ničoho a njewěš, so ty ſy hubjeny a žaloſtny a khudny a ſlepy a nahi,“ pſchetož ty ničjiš a ſkónzuješ ſwoju dušcu džeſ a bóle! — Kať zyle hinať pať khudny Lazaruſ.“ Hdny by bohaty móhl wjele dobrego čzinič na druhich, wón, tón khudny njemóže ſwojim ſobuczlowjckam ničjo wjazy byč. Bóh ſ njemu praji: twoje powoľanje je čzerpicž, poſluchacž a mjelčecž. A Lazaruſ čzerpi čzišce a njemorkozy. S Božej pomozu wſchitko ſnjeſny. Knježe, twoja wola ſo ſtaſ. Boha ſo dzeržo pſchewinje tyſchnošč a ſchiž, čzeježi Knješa pſches čzerpijenje a mjelčjenje a woczafuje na džeſ, hdžež budže Bóh jeho žalošč pſchewobrocžicž do radoščje. Glaj, tať naſtanje hižom něť na ſemi mjes wobemaj wulka hľubina, wjele wjetſcha hacž ta, kotraž běšce mjes jeju ſwonkownym woſbudže a byčju. Tutón bohaty wotkhudži pſches wužiwanje, pſchetož wón ſhubi pſchi tym ſwojeho Boha, tón khudny je bohaty pſches tradanje, pſchetož jeho tyſchnošč pſchinježe jemu ſčzerpliwošč a ſčzerpliwošč pſchinježe nadžiju; nadžija pať njeſahanibi. Pſchetož ta lubošč Boža je wulata do jeho wutrobny. Hdny wopomnimy hľubinu, kiž je hižom něť we čzažu mjes wobemaj naſtala, ſo njedžiwamy, ſo widžimy, kať tuta hľubina budže wobtwjerdžena we wěčnoščji.

Wumrjecž a wumrjecž — tožame ſłowo a kať wſchelaťe, ſchtož wobjimuje. My prajimy: O ſmjercž, kať žaloſtna ſy temu, kiž nima žaneje nadžije na wěčnošč — a w ſmjercži, ſbožna ſy tomu, kiž móže prajicž: Khrjſtuſ je moje žiwjenje, ja ſwolu radſcho ſ čžela won hič a domach byč pola teho Knješa. Jaťo ſo ſmjercž bliži khudemu, je wón hotowy: Jeruſalemje, mějto wyſſoťe, ach, byl ja we tebi. Tehoſla wobja jeho ſmjercž kať pſchecžel a jandželjo njeſu jeho dušcu horje. Teho bohateho pať nadpaduje ſmjercž njepſchihotowaneho, žadlawy, ſurowy bery. Čžemna hľubina jeho wobdawa, něhduſche žadoščje jeho čzwiluja a nihdže žaneho wofſchewjenja. — Glaj, tam do čžemnoščje dóridže ſwětlo a wón poſnaje daloko, daloko wot kębje a tola ſjawnje wótza ſwojeho luda a toho, kiž běšce pſched jeho durjemi ležal, wo- beju ſjednoczeneju je ſbožnymi. Wobžaruje ſwoje žiwjenje? Ně, woſtanje, kajkiž běšce. W heli njeje žaneje pokuťy, žaneje wěry, žaneje nadžije. Jenož položenje, wofſkódjenje požada. Ale tež to Boža prawdošč njedowoli. „Ty ſwoje dobre ſy wužiwal w ſwojim žiwjenju.“ Čzaža došč ſy měť, ſchaz, kiž w njebjeſach njechinje, hromadžicž — wſcho je wina, ſo něť ničjo nimaš? Bóh je prawdošč! Lazaruſ je po Božej radže wſchitko to dobre, ſchtož ty ſy wužiwal, parowacž dyrbiť, je ſte, kiž bē tebi ſdalene, ſnjeſť — něť je troſchowany: Bóh po prawdoščji ſaplacž. Knjes čže ſ tym prajicž: mjes ſbožnymi a ſatamanymi njeje ſa pſchichod žaneho ſjednoczenia, žaneho poſluženja ſ luboščje, žaneho wob- kħada. Hľubina je wobtwjerdžena.

Dokelž tuta ſ Božej prawdoščje wobtwjerdžena hľubina ſo ženje njeſamknje, wufnjemy, ſo naž hižom tudny napomi- na ſo roſkudžicž. To čzuje ſamo tón bohaty muž w ſwojej čzwili. Na ſwojič pjecž bratrow ſpominajo proſny, ſo by Lazaruſ ſ nim ſchol a jim wobſwědčik a jich napominať, ſo tež woni njebychu na měſtno čzwile pſchichli. Tón bohaty muž, kiž běšce Bože ſłowo ſazpiwal, měni, ſo budže ſjewje- nie duſcha ſemrěteho wěru namaťacž. Spodžiwnje, kať ſtara tuta pſchiwěra a kať ſo dženka hiſčje tyžazy ſ njej wobe- kħaja? Jenje Bóh duſchow njeſčzele ſ žiwym, ſo by jim ſwoju wolu ſjewiť. Druhi pučž je nam porucžil: „Woni maja Mójſaſa a proſetow; njech tyč ſamnyč poſluchaja.“ Pſches ſaťoi a ſwoje ſlubjenja je w ſtarym teſtamencze ſwoju wo-

lu ſjewiť. A my džecž noweho ſłuba? My mamy wjazy. My mamy Khrjſtuſa a japoſchtowoť. My mamy w Božim piſmje zylu, poſnu, jaſnu Božu radu naſcheje ſbožnoščje, mamy tu wjekeľu powiešč, ſo móže každy hrěſchnik hnadu: a wěčnu ſbožnošč doſtač, kiž wěri do wot Boha poſłaneho Šbožnika. — Tuž wſchať, wy bohacž a khudži tu na ſemi, jow je, ſchtož móže a dyrbi naž ſjednocžicž ſ ſbožnemu ſjedno- čzeſiwu! Čacž ſy bohaty abo khudny, ſa wěčnošč wſchitko wotwižuje wot teho, hacž ſy pſchiwizowal Khrjſtuſej abo niž. Eſy-li khudny, ſpomni, ſo ſy tebi wſchitke kľubla njebjeſke hľubiene, a ſnjeſť ſwoju žalošč ſčzerpliwje. Eſy-li bohaty, wopomni, ſo twoje bohatſtvo njemóže tebi ničjo pomhacž, na- kož jo jeko Boži dar ſlužo bližichemu, triebacž jo tať, ſo by ſ nim bylo Bože kraleſtvo na ſemi twariene. Kať ſo mamy ke Khrjſtuſej a ſ jeho wumoženyč bratram, jenož to roſku- dži, na kotry boť wulleje hľubiny junu pſchidžemy. Pſche- tož wěſtlyž dyrbinny pſched jeho kudny ſtoť ſtupicž, a wón roſdželi čzlowjekow a poſtaji jich ſ prawizy a ſ lěwizy, praji ſ jenyč: „Džicze prjecž wote mnje, wy ſaklecž!“ — a ſ dru- him: „Bóćje ſem, wy požohnowani mojeho Wótza.“ Knjes roſdželi naž tať, kať ſmy ſo tudny roſkudžili. Tuž roſkudž žo, prjedny hacž Knjes čzini to wulle roſdželenje. Šamjeň.

Pod ſchitom Jeſuſa.

Hdny „dobry paſtyř“ wowzy ſwoje ſchita
Eso njemóže jim ničjo ſleho ſtač.
Pucž radoščje to wěrijazyč wſchěch wita
Hdny ſchzedža ſo jemu wodžicž dacž.
Naſch Šbožnik, kiž naž lubo ma,
Na duſchi, na čžele naž derje wobſtara.

Kať ſbožomna je wowzľa, kotraž ſahe
Pſchi Jeſuſu kei paſtwu namať!
Ta paſtyřku joh' ſwěrnu lubošč ſnaje,
A ſwěta lubošč kebi nježada.
Měr duſche, ſbožne wjekeľe
Tej tola niſchón druhi daricž njemóže.

Eſyn Boži ſ njebja pſchidže na ſwět khudny
So ſ hrěchow nuſy wumóhl čzlowjeſtvo.
Kiž ſ nami je wſchu čžežu noſny tudny.
Ma ſčzerpliwošč džē ſ naſchej ſlaboščju.
Šaj kōždu wowzľu woſebje
Naſch ſwěrnny paſtyř ſnaje a ju lubuje,

Je Khrjſtuſowe ſtadlo wohrožene?
Hdny helſki wjeľ tež wuje w bliſkoščji?
Ně, ſchtož we wěrye je ſ nim ſjednocženy,
Ma w jeho ſłowje ſwětlo w čžemnoščji.
Naſch Knjes, kiž ſwět ſam w mozy ma,
Se ſmjertnoť' ſnyſta ſwojim wupomħa.

Hdny tu pſches čžemne doľy pucžiwjemy
A njewidžimy jeho woblicžo,
Eso tola bóle ſ njemu čžiſčjecž čžemy,
So hľyſchimy joh' hľoſ čžim jaňniſcho!
Šchto njepſchecžel tež ſamóže,
Hdny Jeſuſ ſam nad nami ſtražuje!

A wjecžor potom wowzľi wjedža derje,
So ſ paſtyřjom du ſ wotpočžinkej dom.
Tať tež, kiž tudny ſteja w frutej wěrye,
Eſu wěſcži, ſo dom pſchiddu ſ Jeſuſom.
Tam wumožena wowečicžľa,
Pſchi ſwojim Knjeſu ženje wjazy njetrada. S. D.

G czařa sa czař.

Se šańdzonych czařow mamy wjele pěknych powjesczow wo tym, kať ſu křeřcijanki a křeřcijenjo darowali haj woprowali ſa Bože kraleřtvo, njech dawachu a woprowachu ſa ſwój Boži dom, abo ſa ſwontowne a ſnutkowne miřionřtvo, abo ſa Guřtaw Adolffke Towariřtvo abo ſa Bibliřke Towariřtvo abo ſa druge podobne skutki křeřcijanřkeje lubořce. Šhto njeby na piřh. řnyřkaľ, řhtoz řo ras řta na řwjedženju ſa ſwontowne miřionřtvo:

Zedyn ř tnyř, kiř na tutym řwjedženju řeczachu, nařpomni bohateho jendźelřkeho wójwodu, kotryř kózde řeto 20 000 hr. ſa miřionřtvo mjes poharami dawa a řkónči řwoju řecz: „Dolhoz tajřkiř wójwodow mamy, njeje řtraha ſa řkutt miřionřtwa!“ Jako bē řkónčik, pořtany druhi řeczniř a řiekny, řo móže teř nēřhto powjedacz, a powjedatře: Ř mojemu bratrej, kiř bē pokladniř miřionřkeho towariřtwa, přhińdže ras mužřki w jednorej drařce a řiekny, řo dže přhińořk řa miřionřtvo wotedacz. Wón poloři 100 hr. na blido. Mój bratr řo woprařcha, wot kotreho poboczneho towariřtwa by tutón dar byl. Muřřki wotmolwi, řo njeje wot řaneho towariřtwa, ale wot njeho. „Haj řhtó dha řce Wř?“ woprařcha řo mój bratr. „Waldheimřki kořazy pařtyř!“ wotmolwi zuřy a doda, řo řu tute 100 hr. jeho řařluřba tuteho řeta, kotryř dže wón, dokelř ma hewal řa řeřiwjenje, miřionřtvo dacz. Řeczniř řkónči: „Dolhoz tajřkiř kořazyř pařtyřow mamy, njeje řtraha ſa řkutt miřionřtwa!“

A hdyř bē to nēřhto ř darniwořce a woporniwořce mužřkiř, tu nēř w řeřehowaznym nēřhto wo darniwořci a woporniwořci řónřkiř, wo kotryř tola wēmy, řo řo wone wot niřkoho njedadža přhetřeřkiř w darniwořci a woporniwořci.

Na jenej ř miřionřkiř konřerenzow powjedatře řarať tole: Nēřkotre řeta přhiřhadžeřke ře mni dwójzy řa řeto burowka ř wulkim řawřajanyř rucznyř korřom. Řóřdy ras bē w korřbe 5000 řrankow we wřchelaliř pjenjeřach, wulkich ř malnych. A tute 5000 řrankow bē kózdy ras řa miřionřtvo — to drje bēchu tehdy nēřdže 4000 hr. po nēřřkiř pjenjeřach. — „Ale telko njemóžu tola řkoro přhiřimacz!“ řieknyř ř řónřkej. „Šhto budu Wařhi přhiwuřni ř tajřkemu darej prařicř!“ „Ja řym tu řama lutfka!“ wotmolwi wona. „A či přhiwuřni, kotřiř tu nēřdže řu — iřh je jenoř maľo — řu wopřiwřy. Pjenjeřy bychu řim jenoř ř řahubje byľe. Tehodľa dani řa pjenjeřy řařo tomu, kotryř je mi dari!“ Tuta kralowřka darowatřka njewřa niřo řhibu talem poliwiř řa wokřewjenje a wřóři řo řařo do řwojich hór.

Mřy byřmy paľ nařřim džeřczom řřhiwdu řřiniľi, njeř byřmy-li nařpomniľi řaneje ř tnyř řtawřřnow, kotreř nam powjedaja, kať řu w řańdzonych czařu teř džeřci darowale a woprowale.

22. jebruara 1885 wupraři řarať Zaulck w meřce Bremen džeřczom řwojeje njedźelřkeje řhule, řo bychu dopjelniře přořtww, kotryř bē mandźelřka miřionara, kotraž bē do řwojeho řwērowanja ř miřionarom byľa ř wuczeřku njedźelřkeje řhule, wuprařika, mjenujřy, řo by řo řa miřionřku řtaziřu Řeta w Afriřy dariľ řwón. řarať přhiřda, řo paľ řwón nēřdže 120 hr. pľacz. Wón wuhlada přhiř tutym wopřewjenju mjes džeřczimi nařpředny dolhe mjeswocza. Tola jako bē wón — a ř nim druřy — džeřczom trochu puřce poľařali, kať móhľe tute pjenjeřy tola řwjeřcz, bu to hinaľ. Džeřci dořtachu kartki řa řberku. Š tutymi džeřchu wone přhiwuřnyř a řnatym a prořřachu wo dary řa řwón a řřiniřachu to ř wjeřelom a teř řmuřicze. Ša tnyřen bēchu wone — iřh bē 140 — nahromadžile 249 hr. Ša tute bu nahladnje wulki řwón řlaty, nēřdže 1½

řentnarja czeřki. „Şephata“ jemu narieknyřu, a hiřo 31. meje bu wón na dalokej miřionřkej řtaziři Řeta pořwjećzenny. Šhto drje je řo tehdy bóle wjeřelil, čiř tam w Afriřy abo čiř tu w nēřřkej domiřnje?

Cřehodľa nēřk tole ře řańdzonych czařow? Niř tohodľa, řo byřmy wo nje řarowali. Nē, řo byřmy poľařali, řo tu dženřka tajřka darniwořcz teř hiřeřce je — a to, hacřrunje ma tu kózdy telko dawacz a darowacz, — řo řo tu lubořcz ř Bořemu kraleřtww a ř jeho řkuttam lubořce hiřeřce hori we wutrobach křeřcijankow a křeřcijanow, mlodnyř a řtaryř.

Šsnadž řu nēřotři ř nařřich cřitarjow a cřitarřkow řobu řwjećřili njedawno w řhorjelřu řwjedřen Guřtaw Adolffkeho Towariřtwa. Tam řo řjane a wulke, lube a hnuřaje dary přřepodachu. Přhiř tym řo mjes druřim wopřewi, řo bē řónřka 30 hr. dariľa. A kať bē řebi tute nahromadžika. Wot řulija řańdzeneho řeta řem njebē řebi řanyř řaktow wřazy řupowala ř řnēdanju, ale teř řhľeb ředľa. Šhtoř ř tym wulutowa, dari řa tutón řkutt křeřcijanřkeje lubořce.

A wo řřulřřim hólzu řo tam powjedatře, kotryř bē tohorunja na wořebite wawřnje řam řjanyř dar řwjedľ. Wón bē řřradžu ryřowal a wureřowal řjane wēři ř drjewa. Jako meřeřke narodniřy, bēchu hořcjo w řtariřřřim domje. Přřed tutnyř wón nadobo ře řwojimi wudžeřkami wuřtupi a wopřewi, řo dže je nēřk jako na awřřiři přředawacz a řo wuřbyľ dari Guřtaw-Adolffkemu towariřtww. A wón je rořpřředa a wudobny nahladnu licřbu řriwnow.

Tomu a tamnemu je řnate, řo řo na řwjedženju Bořeho řpřicřa, jako řo mlodřina Wudňřřkeho wotřeřa w Mińakale řhromadži, džeľ řaľřeje ewangelleřkeje mlodřiny w Miřhńju řetka, tať teř wjeřřcha licřba hólzow a hólzow ř Lubijřkeho wotřeřa. Tam bē Boži dom kopaty mlodřiny, mužřkeje a řónřkeje a ř nej řeczjeřke řnaty wjedniř ewangelleřkeje mlodřiny, duchowny řtange. Wón napominařke, řo by duřy ř Bořeho domu darowala, haj woprowala; wón jej rořkóři, řo haľle wopřueřeř tehdy, hdyř tohodľa, řhtoř dari, parujeřh a tutón dar cřujeřh. A hľaj, řelko nada mlodřina? 500 hr. A to, hacřtunje bē kózdy ř niř řa řeřbu hacř tam wjeřřhi abo mjeńřřhi pjenjeř pľaczil! W tutym wulkim řřľku a přhiř tutym řjanyř řařřiřeřow pořnyř nařhoniřenju w tutym řtaryř řľawnyř meřce a w krařnyř Bořim domje, dzyřře kózdy ř džařkownořce a ř lubořczu teř nēřhto cřiniř řa Bože kraleřtvo a darowajře a woprowajře.

Njewjeřeli řo čiř to wutroba, hdyř tole řľyřřiřh? A njehori řo čiř to teř wutroba w džařkownořci a lubořci, řobu darowacz, řobu woprowacz řa Bože kraleřtvo? Šřkadowořczow je dořcz na dořcz! Twój Boži dom a twoja wořhada a jeje nadawki, njeřadaju řebi wone niřo wot tebe? A řo jene hiřeřce nařpomniřy! Hewal řmy řa řnutkowne miřionřtvo wořebitu řberku meľi. Řetřka tajřkeje řa njo njebuđže. řeho džeľo wořtanje a je paľ přhiř wřřeh přřemēnjēnjach wulke a wobřřerne. Wono je řkutt křeřcijanow teje lubořce. A řkutt křeřcijanřkeje lubořce řada řebi řařo řkutt křeřcijanřkeje lubořce.

To, řhtoř tute řnyřčři dzyřchu, je: poľařacz na to, řo czařy darow a woporow křeřcijanřkeje lubořce njeřřu niřmo, řo tu křeřcijanřka darniwořcz a woporniwořcz je a řo wořtanje. Křeřcijanřka lubořcz je džeľ tola řiwa ř Božeje lubořce. Tuta paľ wořtanje a tať teř křeřcijanřka lubořcz wořtanje!

¶ Powuczenie.

Bur bē řemřřiř a wuřřřřa přēdowanje wo řeř. 1, 3, hdyř řteji: „Wol řnaje řwojeho řnjēřa a wořol řľob řwojeho řnjēřa, ale řřrael njēřnaje a mój lud njerořumi.“

Domoj pschischedjchi džesche do hródže. Jako chzysche fwojimai wołomaj pizu dacz, lisasche jedyn i njeju ruku fwojeho knjesa; bjes dwěla chzysche so dżakowny wopofasacz sa fwwerne wothladanje. Burej so fyllsy i woczłow wuronichu. „Biblija je werna!“ wón sawola. „Tuto wbohe stworjenje je dżakownishe pscheczimo mi dżyli ja pscheczimo Bohu, wot kotrehož tola wschitke wězy mam. Kak wulki hrěšnik fym ja tola!“

Schtož bě w Božim domje fłyschał, to jeho nětk donawuczi jeho stot. Wón pał je tež donawukny. A niz jeno to! Wón to, schtož bě nawuknył, tež cžinjese. A wón njebē tał tórny mēnicz, so tamne fłowo Biblije jenož israelskemu ludej pfaczi; wón wjedžese, so wono kōždemu ludej, kōždemu cžlowjekej pfaczi.

Zyrkej a stat.

„Kōždy može pomhacz!“ Tole woła NCB do kraja a luda. S cžim pomhacz? NCB wotmolwi: S tym, so poskiczi hospodliwe městno ja džecz, kotremuž je woczerstwjente trěbne.

Nowe Bože domy. Kaž na druhim městnje pišachm, twari so we wjeczornym džele města Chorjelza nowy Boži dom. Dalschi nowy Boži dom naitawa w městnje Halle n. S.; tohorunja twari bayerška wošada Mittenwald nowu zyrkej.

Biblija je fobu najlěpscha brón, pschewinycz bolschewistischo ducha na semi. Ani i brónjemi, ani i jastwom ani i druhimi podobnymi swonkownymi hrědkami jón njepschewinjemy. Tohodla rěka: Bibliju do luda! Bibliju w macjernej rěczi kōždemu do ruki! My wěmy, so mamy so tu pschewschēm dżakowacz Biblijim towarštwam, kotrež so sa rosšchěrjenje Biblije štaraja i tym, so ju tunjo pschedawaja, a i tym, so so wo pscheložki Biblije do wschěch rěczow štaraja. A to cžinja wone fwweru. Nowy postup w tym je, so so pschichotuje cžišchcz zpleje Biblije w rěczi Suaheli, kotraž je fłowna rěcz Rańsheje Afriki. Psched 7 lětami wudachu Nowy Testament w tutej rěczi. Cžišchcz zpleje Biblije je pschewsało derje snate Württembergiske Biblijske towarštwu. Wobdželene fyu pał pschi tutym fłownym džele wschē němiske a tež druhe Biblijske towarštwu. Kak jara fhebi tež swonka Němskeje tuto dželo němiskich mišionarow a wuczenych waža, spōsnajesech i teho, so fyu hižo nětkle i Zendželskeje 2000 tutnych nowych Biblijow škasanych. — Kelko, mēnišch, pfaczi tutón cžišchcz zpleje Biblije? Něhdže 60 000 hr.

Megilo. S tuteho kraja, w kotrymž bě pschi skoro njepschetawazyh politiskich wojowanjach tež wojowanje pscheczimo zyrkwi wudyrilo, so psche, so so poměry polěpschujaja. W městnje Hermosillo, kotrež je fłowne městno stata Ssonora, bu po porucženju gowerněra sažo kathedrala sa Bože fłuzby woczinjena. Ti lěta dołho je była sa nje sacžinjena. Wschē swony pschipowjedachu tutu wješkū powjescz. Woczakujaja tam, so so tež w druhich městach Bože domy sažo sa Bože fłuzby woczinja.

Se Serbow a i dalosa.

S Malešez. Kaž se jafónischo lopjena sakškeje krajneje zyrkwe fhonimy, dže k. farar Mikela lěfka se jastojrštwu hicz. S tym so sažo jere i naschich farskich městnow wupróbni. Samolwjenta so nježadaja; tuž krajna zyrkej jastaranje wošady po wotkhadže k. fararja Mikele po drje hižo postajenym waschnju sriaduje.

Do Kettlitz fyu dženska pscheproschenny na fwyjedžen Swonkowneho mišionštwu, kotryž tam fwyeczi Lubijske pchowne towarštwu. 1/3 hodž. předuje mišionštk inspektor Lehmann i Drieždžan. Wošej fłuzby pschisamkne so w 4 hodž šhromadžijna we „Winowej kiczi.“

W Chorjelzu fyu fwyeczjo Gustav-Abolfski fwyjedžen tež položili jakožny kamjen sa nowu zyrkej. Pschi fwyjatocznošczi wobdželi so wjele ludži, tež jastupještwo železnizarjow. Wjetške fydlišchczo železnizarjow fłuscha mjenujzjy do wošady noweho Božeho domu. Wrotšlawška direkzija je tohodla tež porucžila, so nowy Boži dom sa fwoje nowe pišchzele wot želešnizy wjetšchi pjenjes dostanje. Tuto wosjewjenje šbudži wěšo wješkele a dżakownošcz. Tak iměje Chorjelz bōrny k fwojim dotaknym Božim domam nowy rjany Boži dom.

Krajny fwyjedžen posatowištwu budže w Lipsku wot 12. hacž 14. junija. Jón džeja fwyeczicz pod heškom: „My jawnje wusnacž chzemy!“ Lipsk woczakuje na 1000 dujerjow.

„Džen ewangelstich němiskich mužšich“ wuhotuje so 20. junija w Lutherowym městnje Wittenberg. Jeho sažadne hešlo ma brcz: „Luther a my němizy mužšizy.“ Wot Drieždžan pojedže wošebity cžah.

Biblijski puczniš.

1. njedžela po fwyatej Trojizy, 30. meje: Woni wjedzechu kōždi k brjohej a wopuschczichu wschitko a džechu sa Jesušom. Luk. 5, 11. — Luk. 16, 19—31. — Psalm 78, 1—8. — Dha šbudž so, dušcha, šraduj so, hdnž cžěžno czi je w cžēmnyh dole; wěš Jesuše ty na fłowo, so tał so dže po jeho woli. Budž jako džeczjo scžerpliwa, wscha Bohu Wótzej poddana; we fwojej ruzy dže cze šhowacz, a psches šchiz prawje dohotowacz, so, přjedy hacž so dohladašch, tam psched nim štejo šbōžnošcz majch. Zionšte hložny 473, 9.

Pōndžela, 31. meje: Woni pschidžechu k njemu se wschěch štronow. Mark. 1, 45. — K. 216, 4. — Psalm 107, 1—21. — 2. Sam. 9.

Wutoru, 1. junija: Wón praji: Ja džu twoje mjeno pschipowjedacz fwojim bratram a džu cze šhwalicz w šhromadžijnach. Hebr. 2, 12. — K. 220, 4. — Romšk. 10, 1—11. — 2. Sam. 11, 1—12.

Srjeda, 2. junija: A helste wrota njedyrbja moju zyrkej pschemōž. Matth. 16, 18. — K. 415, 6. — Romšk. 10, 12—21. — 2. Sam. 11, 14—27.

Schtwōrtk, 3. junija: Wschizy pał, kotšiz wěrjachu, šhwalachu Boha a mējachu hnadu pola zyleho luda. Zap. št. 2, 44. 47. — K. 342, 5. — Romšk. 11, 1—12. — 2. Sam. 12, 1—12.

Pjatt, 4. junija: Koho pytače? Jana 18, 7. — K. 372, 5. — Romšk. 11, 13—24. — 2. Sam. 12, 13—25.

Ssobota, 5. junija: Kōždy, kiz prošny, bjerje; a šchtōž pyta, namaka; a šchtōž kłapa, temu budže wotewrjene. Matth. 7, 8. — Romšk. 11, 25—36. — Pschizłowa 9, 1—10. — Tuž džemy a chzemy dženz Wješchnemu špewacz. Daj hnadu a radu, naš wodž kōždy cžah, so pschi wulkim štrasche je dobyče našhe. Budž, Knježe, tebi cžescz! D wušwobodž naš, wušwobodž naš. K. 511, 3.

Wistowanje:

Kni. S. B. w B.: Džak sa pošnyku a wjele dobreho. Red. Sa 2. po Tr.: W. w B. — Sa 3. po Tr.: W. we W. — Sa 4. po Tr.: B. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swó, bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech čí khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čserbiske njedželiske łopjeno

Čafožik 1891 Křhrijebjanfki farań čt. třeol. a fil. Wjedrich Čella.

W Budyščinje

6. junija 1937

Baugen

2. njedžela po štwj. Trojizy.

Sczenje Łutajšy 14, 16—24.

Wo tutym sczenju běšče šo něhdy w Božim domje přědowało. Dwať wojaťaj běšćtaj šo na Božej šlužbje wobdžěliťoj; běšćtaj hižo w čezkich bitwach pobnyłoj a nadžiješćtaj šo, šo budže wojny bórny kónz. Ale lědy běšče šo Boža šlužba škónčyła, šo swoni, dokelž njepšćeczel šo bližěšče. Wojaťaj dyrbješćtaj hnydom šažo do bitwy. Bórny je jedyn š njeju šmjertnje šranjeny; jeho pšćeczel jeho njěke š bitwišćeža. Ale jako widži, kať šes ranjonym šteji, praji jemu: „Bratšje, twoja hodžina je pšćišćla!“ Tamny jemu wotmokwi še šlabym hłohom: „Šaj, bratšje, ale je hišćeže rum tudny!“ To wuprajimšći wudnyča. Tutón njeběšče podarmo wo tutym ewangeliju přědowacž škřšćať!

Ša kóždeho mjes nami placzi hišćeže šłowo: Je hišćeže rum a tudny! Kędž bujmny, šćto čže Jejuš nam še šwojim pšćirunanjom wo wulke; wječeri prajicž. Tši mnyšle šo wušběhuja:

1. ty šy pšćepošćeny;
2. ty nimašć žaneho šamokwjěnia, kótrež by placžaze byłoj;
3. ty škomdžišć šwoje šbožo, hdyž njepšćińdžěšć.

1. Jejuš je na hošćinje. Pšćicžina toho, šo wón na nej šwoje pšćirunanje wo wulkej wječeri powěda, běšče šłowo jěneho š hošći: „Šbóžny je tón, kiž šhlěb je w Božim kraleštwje.“ Šsnano běšče tón šebi myšłil, šo budže ša njeho wěšće, šo džěla šměje na wječelach njebješćho kraleštwja. Na to Jejuš jemu še šwojim pšćirunanjom wotmokwi. Ty mašć žyle prawje, šo je šbóžny, kať ty prajišć, kiž šhlěb je w Božim kraleštwje, ale, tohodla prózuj šo, šo do njeho pšćińdžěšć; ja waš wšćitkišć š tomu pšćepošćuju, jeno šo byšć-

čže moje šłowo pšćijeli. Šladajćeže, šo šo wam njebny šćlo kať tym, kiž šy w pšćirunanju čzi přěni, kiž buču pšćepošćěni, wot kotrychž pak žadny njěje wječeri woptať.

Šaj hdy by kóždy wopomnik, šćto šo jemu w Božim kraleštwje posticžja! Kať pšći hošćinje kóždy došćanje, šćtož jeho špokoji, našćyćenje a wošćewjenje, pokoj a wječele, kať dawa Bóh to nam w nim jenož w najwážnišćim, ša našće dušće. Šćtož šwěť nima, šo by ty šo polnje našćyćil a wošćewil a došćpne wječele měł, to šo tebi dawa w Božim kraleštwje. Tu móžemy še šwojim njebješćim Wóžom we pšćesjenošći być a w jeho lubošći wotpočžowacž a jeho hnydy šo trošćtowacž, kotrežež je našć Boži šyń wěšćy čzińil, hdyž je na šćižy prajil: „Došćjane je!“, a došćjane wšćo, šćtož trjebamy, šo mogli šbóžni być.

W š tomu je něť kóždy pšćepošćěny. Š hošćinam kralow a bohatyh kņješow nima kóždy pšćištup, ale š Božej hošćinje šy wityny, tež hdyž šy šćudy a maťy. Bóh njehłada na wšćobu. Šdyž šo šam njedostojny čžujěšć, njedaj šo pšćes to wotrašćicž, šy jemu runje tajki wityny. Bóh je tu pšćirunany tomu mužej, kiž tež tyšć na dróhach a pšći płotach pšćepošćujuje, tuž wón tež tebe njewupožaje.

Ty šy pšćepošćěny wšćobinšćy a po twojim mjenje, ach hižo kať hušćo a rašćnje. Šižo w šćočaku twojeho žiwjěnia, jako bu ty šćěženy, je Bóh prajil: tuto džěčžo je moje, jeho je njebješće kralešćwo! W twojich džěčžaznyh dnjach bu ty powućženy, napominany, šo šy powoľany, Bože džěčžo a herba być. Potom: kať něšćotre přědowanje šy šćišćať, kať hušćo je Bože šłowo š tebi rěčžalo! Njeje tebi prajil pšćežžo a šažo: „Wono je na čžaju, šo by šo twojemu Bohu dať!?“ W dale: wšćitke wšćebite wjedžěnia w twojim žiwjěniu — wšćo, šćtož šy wječelého abo šćudneho našćoniť — njěšću wone tebe šobu pšćepošćyće: pój, wšćitko je hošćowe!? Pój, ty šćudny, tu mašć trošćta došćč! Pój, ty šćróž-

ny a wobczężeny, tu masch wošchemjenje! Bój, se swojimi starošcemi a bėdženjemi, a se swojei bojošču: pola Boha je měr! Haj, šhto mohł prajicž, so njeje pšheproščeny? — Njepraji tebi kōžda njeđzela, njepšhwołaju tebi štajnje swo-ny: pój, wšhitko je hotowe? Ty by pšheproščeny.

2. Chzesch pał so samotwicz kaž czi w našchim pšhiru-nanju, kiž so prėni pšheproščeni?

Haj, Jesuž njeda žanemu samotwjenju płacžicž, pšhe-tož to so wurėcže, woni njehadža. Woni njejšu njenadžizy pšheproščeni, tohodla mōžachu wšhitko sarjadowacž; hđžej je wola, tam je pucž; polo mōžesche so drubi džen wobhla-dacž a woły drubi džen so spytacž. Młody mandželstki mōže-šche swoju mandželstku soču pšhiwješč — ale woni sazpicu hoščizinu, njemėjachu to so hōdno, tam hič a pšhecželniwe pšheproščenje pšhijecž.

Pytašch ty žebi nėłajšeho samotwjenja? Tvoje wšchėdne dželto, twoje starošcze, twoje powołanje, twoje kubła, twój dom, twoja žwójba! A tola tebe nicžo njemōže dzeržecž, hđžej jenož chzesch! A njejšu tebi tola wšhitke twoje semške kubła a tež nadawli wot Boha date? A hđžej je tebi wjele dał a porucžil, je wón žnadž žam na tym wina, so ty nje-pšhiwješč abo kaž prajišch: pšhincž njemōžesche? To je tola njemōžna wėž! Bōh žebi napishecžiwu njeskutkuje, a tał tež twoje semške powołanje njemōže napishecžiwu itacž twoje-mu njebejšemu, jeli chzesch wėrijazy ischescžizjan bycz! Cziń po pšhikałni twojeho Sbožnika: pytačje najprjedy Bože ira-lestwo a jeho prawdošč, a to šhonišč: wam budže to wšhit-ko pšhidate. Ale hđžej chzesch to wobrocžicž a pytač najprje-dy semške, potom budže czi njemōžno, k Božej wjecžeri pšhincž; twoja wutroba budže wot semškeho bóle a bóle pšhe-wšata a njesmėjesch wjazy došč radoščje, njebejške kubła pytač, a tał budžesch je woptacž. Hđžej Bōh cze sažo a jažo pšheproščuje, budžesch pšhezo nowych pšhiczinow pytač, so by so samotwil a je tež namakasch. Nė, hđny by wopravdže nėščto bylo, šhtož by czi sadžewalo, budž wėšty, Bōh žam by tute sadžewli woštronil, pšchetož jemu na tym sałeži, so by ty pšhischol. Hđžej je šprawna wola, tam je pšhezo pucž.

Młody cžlowjek, kotrehož so jałtwa pušchžili, dže k pšhefupzej, so by so pola njeho pšhijitajil. Pšhefupz wob-hlada žebi wšhitke pižma a so wobhoni, šhto je młody cžlo-wjek hacž dotal w swojim žiwjenju dołonjal. Na to so pra-scha: „Hđže dha isze pošlednje 3 lėta byl, dołež wo nich so we wašchich pižmach nicžo njepraji. Młodženž bėšche hižo šchepotanjom na tuto praščenje cžakał. Wōn wotmołwi: „W jałtwe!“ Pšhefupz dale: „Cžehodla so waš pošklo-itali?“ Młodženž: „Dla jebanjtwa.“ Pšhefupz: „Kał mōže-cže žebi swažicž, mje proščje, so bych waš pšhijitajil, hđny to tež hiščje wšcho pšhidacze a prajicze?“ Młodženž: „Du-chowny w jałtwe je mje kručze napominał, so bych pšhezo pšhi wėrnosčzi woštal a ja žym jemu to žlubil.“ Pšhefupz: „Scže wy duchownemu tež žlubil, so budžecže w pšhichodže pšhezo žwėrnny a šprawny?“ „Haj“, wotmołwi młodženž. Na to pšhefupz młodženža š ruku wita a praji: „Ja waš pšhijitaju. Scže swoje prėnje žlubjenje dzerželi, budžecže tež druge dzeržecž!“

Haj, budž šprawny pšhecžiwu žebi a Bohu a dži, hđny Bōh cze pšheproščuje, ty njebudžesch nicžo šhubicž, ale mō-žesch wšcho dohycž.

3. Šhtōž pał njepšhincž, hđny Bōh jeho pšheproščuje, škomdži swoje sbožo, swoju sbōžnosč.

We swojim pšhirunanju Jesuž sazpicarjow pšhepro-ščjenja wusamkne wot wjecžerje; woni ju njewoptaja. A to-

mu so njetriebamy dživacž; woni so nachžychu na wjecžer-wobdželicž a tež njejšu prajili, so bychu poškžišcho so žnadž-wobdželicž chžpli.

Ale chžemy so prashecž, cžehodla drje njejšu chžpli na wjecžer hič. Jesuž myšli, pšhi tych, kiž so prėni pšheprošče-ni, na wodžerjow israelskeho luda. Ale czi Bože pšheprošče-nje njebėchu rosumili; czi žebi myšlachu, so Bohu se swon-łownym žlužichu a njewopomnichu, so so Bohu spodobu tōn, kiž so jeho š žylei wutrobu boji, jeho lubuje, jeho pyta; woni bėchu hejšlerjo, jich šnutstowne žiwjene bėšche hina-šche hacž swontowne, haj bėchu mėnjenja, so tajkeje hnadneje hoščizny potrebni njebėchu, mėjachu so žamych so bohatch-wo swojei duchownej hordosčzi a žamoprawdosčzi, ale niž so hřěšnikow, hladachu jenož na swoje swontowne dobre počžinki.

Njeje jich pał wjele tajlich tež mjes nami? Njeje jich wjele, kotrymž je to š nastorkom, so maja so jačo hřěšnicžny wusnacž, kotrymž žiwjenje tež tu njeje Boži dar je wšchėm, šchož semja dawa? Kał ložny pšhirunamy so š druhimi, a to wupadnje swjetšaha tał, so ma so cžlowjek so lėpscheho, a tał dže nimo, hđny so Boža hnada poščicža.

Ale to wšhitko rosuminy wožebje, hđny wopomnimy, kał je so Jesuž pšhecžiwu farijejškei pobožnosčzi bėdžil; ale my mamy so šhutnje hladacž, so njebychmy so žami jačo farijejšny namakali a tał swoju sbōžnosč škomdžili, kotraž je dar Boži w Křhřtužu a nicžo drugeho.

Ale so mōže so sbōžnosč škomdžicž, mōže hiščje dru-žeje pšhicziny mēc. Kelto jich tola je, kiž sbōžnosč pytaju jačo hnadny dar Boži w Křhřtužu, ale kotrychž je žwėt tał žlepil, so Jesužej njedadža swojemu knjesej bycz, niž se škei wolu, ale žebi myšlo, so je k tomu jutšje tež cžaka. Tał so minje jedyn džen kaž drubi a jene lėto kaž druge, a kaž je štaršchemu pšhezo cžejšcho, nėščto noweho pšhiwutnyč abo so na nėščto noweho sałožicž, tał tež płacžil to so šnutstow-ne žiwjenje. Chžy-li my tola pšhezo trochu dale myšlicž hacž štejimy! W njebejškim kralestwje pał njebudže ruma so tych, kiž Bože pšheproščenje tu njejšu pšhijeli w Křhřtužu Je-sužu. Bōh so njeda so žmėch mēc. W Křhřtužu je Bože kralestwo so pšhinješlo na semju, a šhtōž to namala, imjeje so wėcznje, „šhtōž pał so tu škomdži, je njewopta“.

Wono je na cžaku! Jesuž tebe pšheproščuje, a ničto njewė, kał dołho tu budže. Jesuž wobtwjerdžuje naž we wėrje, so nješhablamy, wón naž wuhotuje š lubosčju, kotraž njepšhestawa, wón dawa nam nadžiju, kotraž nješabanibi. Njekomdž so, hiščje je rum tudny! Šwėrnny a šprawny budže pomhane. Sbožny je tōn, kiž šhlėb je w Božim kra-lestwje. Šamjeń.

H. w. P.

Reformaziški jubilej.

Mėscze Freiberg a Wolfenstein štej na Šwuj. Trojizu žwjecžiloj 400lėtny jubilej reformazije, t. r. 400 lėt je so minylo, so Lutherowy pšhecžel Špalatin tam wistazisše wo-pižmo pšhecžita, š kotrymž bu sawjedjenje reformazije šwė-scjene.

Šwjatocnosč wuhotowachu w Freibergškim domje. Š žyleje krajiny, kotraž pšhed 400 lėtami pod wójwodom Heinrichom štejesche, šhromadžichu so w Freibergu duchowni a wožadni šastupjerjo; š nimi šjednocžichu so šastupjerjo wyšchnosčow, mėšta a wójšta a wožadni, wožwjecžicž tutōn so žyłu tamnu krajinu wažny džen a podawł. W žwjedžen-škej Božej žlužbje rėčjesche Drježdžanski šuperintendent Žicker. Krašne Šilbermannowe piščjele hrajesche šantor Eger. Šwjedženške přėdowanje mėjesche šuperintendent

von Kirchbach a to s tak mjenowaneje „tulpoweje kletki“, kotruž lětdžejatki dolho wužiwali nješku. Božu službu skónczi hwyedžejške Le deum, pschi kotrymž posawny pistachu. Wonej wopytachu hny mału wustajenzu dopomnješkow na reformaziju. Mjes druhim běchu tam listy, kotrež je Luther ham pišal, a sapis'i, kotrež je Melancthon czinik.

Dobre tak, so ho runje nětke tajke sjawne wopominanja reformazije stawaju!

Njenadžite setkanje.

Bě hwyata, luba njeđzela!

Ja džěch pschi sahrodkach tak samyhljena.

Wo hařach rjanoh' pšchedměšta,

Wot žanej hary njemylena.

Esřekach wonjaty powětr mlodeho nalěcja.

Rjen e mi kofaki hwiřdachu,

Kwětki a sijakki icžejachu,

Mnyřliczka bě pak mi do dala cžeknyła.

„Gladaj, sahrodka je piřana,

Piřana je sažo luba domišna!“

Spěwašče ja plotom male ptacžatko.

A ja tom' ptacžatkej srojumich,

A plotej bliže pšchistupich.

Tu hnychach postrow mi lubny: „Pomhaj Bóh!“

„Bě to hnadž wothlób s domišny,

Kiž ke mni ho sabludžil do zušny?

To praj mi, ty ptacžatko na sčtomje!

Je nalěczo mje strowiko?“ —

A hdyž nět roshadowach ho,

Mi herbsti duchowpastyr' blisko bě.

Pšchi nim tež hnywaza džowczicžka,

Kaž se sahrodki wšata rōžicžka.

A hišcže Eserbowka s Lužizny,

Hdžez statok mój je macžerny.

Eserbške strowjenja klincžachu,

Eserbške synki synczachu.

Kak wutroba bě hruta mi,

So njeđzela mje tak pšchekwapi.

„W božemje!“ hej prajachmy,

Hdyž ho na to džělachmy. —

„Kajke njenadžite setkanje!“

Ptacžik s hařki na mnje shladuje.

L.

Sa Bohom ho prascheja.

W Drježdžanach rěcžesche 21. meje D. Stange s Kassel-Wilhelmshöhe, wjednik ewangelskeje mužškeje młodžiny Němškeje, wo: „Ewangelij mjes Wšikej a Europu“. Naspomntwšchi setkanje s Gandhijom, s tutym drje nět skoro wšchěm snatym indiskim wjednikom, rostoži rěcznik, kak tež w Indiskej hnywaja roshudne cžahy stawišnow, roshudne cžahy praschena po Božy a Khrystušk. To bėdženje wo tute praschjenja bėšče tež to najwadžnišče pschi setkanju Křheszczijanskeje mužškeje młodžiny w Indiskej, ke kotremuž bėchu ho tam shromadžili sastupjerjo se 40 nazionow, mjes nimi tež wón ham. — Dalschi sastupjer němškeje Křheszczijanskeje młodžiny bė ni mo druhich farar Le Coeur, kotryž w Indiskej cžezto sčhori a hišcže njeje zyle wothhorik.

Indiska, tutón hobeski a džiwny kraj, steji se hwojimi ludami pšched roshudženjom: Bolschewismus abo Khrystušk. Sčto je Khrystušk? a sčto dže Khrystušk? tute praschjenja

hu tam žiwe a hu žiwe po zylej semi. Se strachom a se sčhodu je sa Indisku kaž dozyla sa ranšche kraje liberalismus sařdženeho lěstotka, kajkiž wón ho jewješče we wjecžornych krajach a ho sšewi tež w tym, so džychu cžlowjehojo hny s knješom na Božim hłowje a Božej woli, kiž ho w nim sšewješče. — Wón tež w Indiskej sčhódnje dalestutkuje! — Dalschi strach sa Indiju, kotraž je kraj nabožinow, je to, so ho nabožiny směščeja. Tu maja pšchedewšchěm wšchitzny, kiž s Němškeje, s kraja reformazije pšchitadžeja, wošebiteho samolwjenja. Wošebite a wulke nashonjenje móžesč pak tam pschi wšchěm pšchezo sažo cžinicž: Khrystušk je tam pšchitomny a jewi ho tam woprawdže a wošebje.

S wulkim sajimom pošluchachu wšchitzny na to, sčtož mēješče rěcznik wo tutym sšědže, wo jeho wadžnych praschjenjach a wo wšchelakich nashonjenjach prajicž. A tebe tež wěšče hižo sajimuje, hdyž hnyšchich, so ho sastupjerjo Křheszczijanskeje młodžiny se wšchěch kónczin semje — s 40 narodow — shromadžuja w sa nař tak dalokej Indiji. A to ho stawa we cžahu, w kotrymž bojašliwi mēnja, so bórny póndu Křheszczijanstwu na pšchewodjenje, a hdyž niž Křheszczijanstwu, tola Křheszczijanskej młodžinyje. Ale, „Křheszczijanska młodžina“, to je „wuczomnik, kiž njewumrje“ a „Křheszczijanska zyrkej“, „Khrystuškowa zyrkej“ je ta, kotruž tež helšte wrota njepšchewinu.

Zyrkej a stat.

Žarowanje je sbudžil nješchšchany nješkutk, kotryž hu bolschewilojo Sčpaniškeje sčuczili. Lětarije nadpadžesčtaj němšku wójnsku kódz „Deutschland“ s bombami a moriščtaj — po pošlednich powěsčach — 24 muži s wobřadki a staniščtaj 82. Mjes morwyni je, kaž ho nam praji, tež jedny s Budnyšhina. A nastřóženje dže se žarowanjom. Kak to móžno? A to praschenje: Sčto sechže s toho hnyč? Němške kódzje hu nadpadnikam křlostaze wotmošwojenje dale. Je s tym tuta šrudna, krawna naležnosč wothnyta abo wuwije ho dale? Mny žarujemy wo krawne wopory tutoho nadpada a želimy hčebu se sawostajenyymi A my ho s Bohu modlimy, so džyř hnadnje wotwobrocžicž wšchu dalschu šrudžbu a sčtitacž wóžny kraj a lud a sčtitacž našče wóško na morju a w powěšje a na semi — a mēr šđeržecž na semi.

Šěšba do Wittenberga budže 20. junija. Mjed ho kóžny, kiž ho sa nju sajimuje, pola hwojeho fararja sa nje wobhoni. Tak pšchihódnjeje sčladnosčje bórny sažo njebudže.

Jubilejum kaž sa našah cžah. 250 lět je ho minyło, so Wulki kurwjerch franzowškim ewangelskim cžěkanjam w Magdeburgu wukhow a hnylišcžo pošćiczi. Hugenottojo, kaž tutyh hwyěrych Ewangelškich, kóřkiž hwojeje wěry dla franzowšku domišnu wopušcžichu, mjenujemy, sšednocžichu ho w nowej domišnje do wošebiteje wořadny; tuta ma džěhnyšchi džěh hišcže 213 stawow.

Se Eserbow a s daloka.

W Ketlicach hwyecžesche Lubiške poboczne miřionške towarštwo njeđzela 30. meje hwoj tulětny hwyedžej. Wopokdnju 1/3 hodžin bė hwyedžejška Boža služba w Božim domje, kotryž je jako wošebity a w tutej hwojej wošebitosčzi rjanu Boži dom snaty a kotryž bėchu rjenje se selenymi pletwami a kwětkami pšchili. Sswjedžejški předar bė miřionški inspektor Lehmann-Drježdžanski. Wón bė dopokdnja tež hižo Božu službu sa džěczi mēl a tutym powjedał se hwojeho miřionškeho skutkowanja w Indiskej. Se hwojim předowanjom sažo ho wón na Jesuškowu miřionšku pšchitasnju, kotraž drje je to hłowu Biblije, kotrež ho najhnyšchšch načožuje

a ho i nami najhuczijscho setka — hižo pschi kšeczenizy; — weso Knjesowa modlitwa je słowo a modlitwa žama sažo. Dokelž je Jezus Khrystus mižioniste skutkowanie pschifasał, to hodla my sa mižionistwo skutkujemy, tehodla njemožemy my ho tutoho skutkowanja woštajicz. Jezus da nam dželo; my mamy tuž tuto dželo činicž. Šhtož je pshecziwo zyrkwi, tón je weso tež pshecziwo mižionistwu. — Ale nawopak rěka tež: šhtož je pshecziwo mižionistwu, tón je tež pshecziwo zyrkwi. Pšchetož Khrystusowa zyrkej je ta, kiž ma Khrystu-žowu pschifasnju mižionistwa. Jezus Khrystus rjeknje: Džicze! Wuczcze! Kšeczicze! T. r. wón kaže! Jezus Khrystus njeda nam to do dobreje wole, wón njeprošy naž wo to, ně, wón kaže! Šhtož nětk i teho sa naž šbywa, je: pač my činimy po jeho pschifasni pač niz; t. r. sa naž šbywa pač skutk pošklušnosće pač wina njepošklušnosće. Tole njech šbudži njeměr w naž, njeměr, hačž žmy my pošklušni Jezusowej pschifasni a hačž žmy my pošklušni wuczomnizy Jezusowi. Nasch nadawł je a woštanje: mižionistwo, t. r. předomacž to ewangelion. A tohodla dyrbi kóždy kšeczicijan byčž tež mižionisti kšeczicijan a kóžda kšeczicijanska wošada tež mižionistka wošada! — Zyrkwiny khor pod nawjedowanjom kantora Mentzera wudebi šwjedženstej wošadže Božu službu i rjanym posticzenjom. Po Božej službje džechu kemšerjo do Winoweje kicže na žorlu, kotraž ho sa šhromadžisnu rjenje wupjelni. Tu rěčeshtaj farač Pfaltz-Lubijiski a wošadny farač Kanig, witajo šhromadženy a rosprawjejo. Potom scžehowasche wulzy šajimazy pschednoscht šwjedžensteho předarja wo kšeczicijanstej zyrkwi w Indistkej; je džě wón tam dlějši čaš po wojnje jako mižionar skutkował. Jeho słowa naž jimachu i tym, šhtož nam i Indistkeje wupowjedachu, a i tym, kač to wupowjedachu, a wone naž jimachu i tym, šhtož i indisteho zyrkwinskeho žiwjenja powjedachu, a i tym, šhtož sa nasche zyrkwinske žiwjenje powjedachu. To bě něšto, šhtož by kóždy kšeczicijanski dyrbi, njech je psheczel mižionistwa, njech niz, njech je sa zyrkej, njech pshecziwo zyrkwi. Že nož něšto tu: Tam praja, so to hubjeny wopyt Božeje služby, hdyž je tam 50 proz. wšech wošadnych kemšerjo, t. r. po ložja wšech wošadnych. 60 proz., hač 70 proz., 80 proz. dyrbi tam porjadnje kemšerjo byčž. Šwěršch žebi i tutym pschirunowacž nasche Bože služby, naschu šwěru k Božim službam? A pschi tym dyrbišch wopomnicž, so w Indistkej njedžela njeje njedžela — ale dželawy dženi. Pola naž je njedžela tola njedžela; so ju wošadni scžinja dželawy dženi, to je jich wěž; to je šnamjo jich šwěry a lubosče k Bohu a Jezusowej Khrystusowej, to je tež šnamjo jich čžesčowanja, i kotrymž čžesčujuja šwojich přjedownikow, kofšž žu w lubosčzi a šwěrje njedželu šwjeczili Bohu — a žebi, hač žebi. W Indistkej je wulki džěl wobndleštwa hiščeje njekšeczicijanski. Póhanjo žu tam pobožni; njehašbuja ho šwojeje wěry a šwojich pschibohow; nošča šnamjo šwojeho pschiboha šjawnje na čžole. Kač wobiteja to kšeczicijenjo naschich krajow psched tutymi, hdyž tola tu tajzy žu, kiž ho hanibuja, ho jako kšeczicijenjo wušnacž a pokasacž. Albo boja ho woni, njewěrja žebi woni to? — kač je i tym na psch. Tam pschinježy wěrjazy pohan šwoju „modlešku mattu“ abo šwój modleški tepich“ na psch. šobu do khorownje. A tam jón wón wupšchetreže w kóždej sa modlenje postajenej hodžinje a ho na nim klecžo modli, wšcho jene, hačž to drusy khor widža abo hačž lěkač pschirudže abo šmilna kotra. To jeho njemyšli. Pšchirunaj k tomu špěwarške a Bibliju a pschepytuj šwój wa-

čžož, i kotrymž — hdyž dyrbišch — do khorownje džesč, abo i kotrymž na wopyt jědžesč abo hewał něhdže! Namatašch woboje w nim. Pobožny indiski pohan w šwojim wacžofu šwój „modleški tepich“ namata, a niz jeno to, wón jón wšchědnje trjeba, njech w khorowni, njech na wopncze njech na pucžowanju. — Tola i tym i wulzy šajimaweje rosprawy sa dženža došč! Džakni ho po rosžohnowacžnych słowach šararja Edelmanna rošendžechmy. Kollekta bě něšto psches 100 hriwnow wunješba.

Šoleczo žu hižo sažo dlějši čaš pola naž. Džeczi, kotrež i druhich krajnow k nam pošla KSW. Tak možemy hólzow a holzy i Gdanskeje pola naž witacž. A runje tak žmėdža džeczi i nascheje Łužizy do druhich tóncžin Kėmskeje. Wiewelmy žu toho a starajmy žu sa to, so je to možno.

Bibliški pucžnik.

2. njedžela po šwi. Trojizy, 6. junija: Želi so wy to wuczenje psheczečpicže, dha žo wam Bóh podawa jako džecžom; pschetož hdyž je žyn, kotrehož by nan njepowucžil? Šebr. 12, 7. — Łuř. 14, 16—24. — Žer. 7, 25—28. — Š tym derje štej, kiž na Bóha kač džecžo štajnje twari; njech čžert joh, hrěch, šmjercž wobdawa, njech na njeho šwět šwari, i nim derje šteji šawěšče, hdyž Bóh Knjes jeho pshecžel je. K. 709, 1.

Póndžela, 7. junija: Wšmicže na žo mój pschah a wunkicze wote mnje, dokelž ja čžicheje myšle žym a i wutrobu pokorny; dha budžecže wotpocžinč namatačž sa šwoje dušche. Mat. 11, 29. — K. 371, 7. — Romš. 12, 1—12. — 2. Šam. 15, 1—15.

Wutora, 8. junija: A hlaj, šrijedža štoła a šchyrjoch šwěrjatow a šrijedža štaršich štejesche jehno, jako by šabite bylo. Šjew. Žana 5, 6. — K. 78, 2. — Romš. 12, 13—21. — 2. Šam. 15, 16—30.

Šrijeda, 9. junija: Jezus rjeknje: Wy šcže moji pshecželjo, hdyž čžinicže, šhtož ja wam pschifasuju. Žana 15, 14. — K. 252, 1. — Romš. 13, 1—7. — 2. Šam. 16, 1—14.

Šchwtórtk, 10. junija: Pošklušče sažo wižaze ruki a wuštate kolena a čžinče rune štopy i waišimi nohami, so by to, šhtož krome je, žo njepodušunulo, ale wjele bóle wuštrawjene bylo. Šebr. 12, 12. 13. — K. 391, 1. — Romš. 13, 8—14. — 2. Šam. 18, 1—18.

Pjatt, 11. junija: Wuczomnizy wubudžichu Jezusa a džachu: Knježe, pomhaj nam; my kónž wošmjemy. A wón džesche k nim: Šhto žo tač jara bojicže, wy małowěrní? Tuž štany wón a wohrošy wětram a morju; dha wšchitko wocžichny. Mat. 8, 25. 26. — K. 672, 3. — Romš. 14, 1—9. — 2. Šam. 18, 19—33.

Šsobota, 12. junija: A tón Knjes žo wobroczi a pohlada na Pětra. A Pětr pšakasche žakožnje duzy won. Łuř. 22, 61. 62. — Romš. 14, 10—23. — Žes. 12. — Šbóžny je, kiž i prawej wěru wšchědnje džě do hědženja, kiž hrěch dele kóčži šwěru, šly šwět krucže šazpiwa; šhtož kšichž šmošy i Khrystu-žom, honi prawje sa mērom. Žesu, mřejemy-li i tobu, do njebež tež džemy šobu. K. 439, 4.

Wištowanje: Kni. L. w D.: Tu škóncžnje — dokelž njebež přjedny škladnosče a ruma. Šsym něšto pschetworil — dokelž sa njedžeske kopjeno.

Redaktor.

Sa 2. po Tr.: Š. w P. — Sa 3. po Tr.: W. we W. — Sa 4. po Tr.: B. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ce
Swó;bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naboj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Niech ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech cí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiŕke njeđžełske łopjeno

Čaložił 1891 Křrjebjanŕŕi farať dr. theol. a fil. Bjedriř Sella.

W Budyřinje

13. junija 1937

Bauzen

3. njeđžela po řwój. Trojizy.

Žap. ŕtutki 4, 8—22.

U njeje w žanym druhim ta řbóžnosć; tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date čłowjekam, w kotrymž my mohli řbóžni być.

Hdnyž je Jeřuř prajił k řwojim wučomnikam: a budžeće hidženi wot kóždeho mojeho mjena dla, a hdnyž woni to drje tehdom hiřće njeřbu žyle rořumili, tu w našim řlowje řo nam powěda, kať bórny řo na nimi tuto řłowo dopielni. Nicžo druge njeřtaj Pětr a Jan řawinowałoj, hać řo řtaj na řhorym, kiž běře řhromy wot naroda řem, dořonjałoj řtutk lubořće a řtaj jeho řtroweho čžinikoj w mjenje Jeřom Křryřta, kotrehož běchu židža řtónzowali, kiž pak běře je řwojim horjeřtaćom řjewił tu móž, kotraž nětko w nimaj řtutkuje. Dla tutoho řtutka, a dokeľ ludej přědowařtař wot tujim Jeřuřu, dachu jeju wyřhiři meřniřny a řaddužeřny do jařtwa čžinnyć, a nětko řtejeřtař přeřed wyřkořej radu, řo byřtař řo řamłowikoj. Hidženje pšhecžiwu Jeřuřej traje tež dale po jeho řmjerczi. Čhto mohł lićzić wyřittkiř tny nje-pšhecželow, kiž řu wojowali pšhecžiwu Jeřuřej. Šnajemy ře řtawišnow wójny, kotrež řu 7, 10 hař řamo 30 lěť traťe; wojowanje pšhecžiwu Jeřuřej traje lěťnyřazy.

Nětko řo wěřće njemožemy pohanam džiwacž, hdnyž řo řtajeja pšhecžiwu Jeřuřej a pšhecžiwu jeho wučbje. Pšhec-tož to, řhtož wón řej řada, je wřhať řa niř něřto njewu-řlyřřhane; woni dnyřja tať wjele toho wotpořořicž, řhtož je řim lube a řpodobne, a to, řhtož řo wot niř řada, je řa niř něřto žyle noweho, tať řo móžemy rořumicž, řo řo wřcho w niř pšhecžiwu tutomu Jeřuřej řpjecžuje. Ale toho dnyřbi-my řo woprawdže džiwacž, řo řo taťke nje-pšhecželřtowo pšhecžo řařo tež tam pořběhuje, hdžež je jeho mjeno řnate hižo pšhes lěřtotti a lěťnyřazy. Ale wono tu je, a dženyřa dnyřbja mili-

iony řhěřčžijanow řhonicž wěrnosć Kņješoweho řłowa: a budžeće hidženi wot kóždeho mojeho mjena dla.

Pšhecžo řařo řo prarřhamy: Čhto dha je tutón Jeřuř čžinik a řěčal, řo řo taťke hidženje pšhecžiwu njemu řběhnyje? Je dha wón nať čłowjekow hidžił, abo je wón něřto wučził, řhtož by mohł nam řhřkodžicž? Wbo njeje wjele bóle jeho žyle řtutkowanje njeřene wot teje lubořće, kotraž řo horje-řjerje po kóždym, kiž je w nuřy čžela a wořebje duřke? Njeje wón tón, wot kotrymž prořeta Jeřajaj wěřčži: Nalemjenu řčžinu njebudže wón dolemicž a řehliwy řužoh njebudže wón wuhajnyć? Wón je tón, kiž wita a wabi: Póřće řem ře mni wřhitzy, kiž wy řpřořni a wobčeženi řče, ja dhu wař wokřewicž. U njelicžomna ja lićžba tny, kiž řu řmėli taťke wokřewjenje řhonicž.

Ale wřhať jene namařamy pola tuteho Jeřuřa, a ř teho móžemy rořumicž to hidženje řwěta pšhecžiwu njemu: wón je tón muž teje wěrnosće, teje wěrnosće, kotraž dže hać na dnjo. U w tutej jeho wěrnosći řteji čłowjek nětk pšhed Jeřuřom jaťo řłaby hřěřnik, kiž je řhubjenny a řatamany. U nětk džeme wěrní być: komu ř nať hordnyř, řamopawnyř čłowjekow řo to řpodoba, hdnyž řo nam praji, řo naře řiwje-nje a wřcho naře čžinjenje řteji pod mozu hřěřa? — Ale nětk wřhať njeje to Jeřuřowa wola, řo by nať ř tutej řwojeje wěrnosću dzył čžwilowacž. Wěřće, njeměrne dže wón ř tym čžinicž naře wutrobny; wón dže nať ř tym wabicž, řo byřmy wonpucž a pomoz pntali w taťkej nuřy, a wón nam pořařa pucž a pomoz, wón, kiž praji k hřěřnikoj to trořřtowaže a po-řylnyže řłowo: Budž trořřtny; twoje hřěři řu tebi wodate. Nětk klinčzi tež nam, řhtož tu Pětr praji: U njeje w žanym druhim ta řbóžnosć, tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date tym čłowjekam, w kotrymž my mohli řbóžni być.

Hdnyž pať to wěny, dha tež njeřamny wokřabnyć w řho-đženju ř nim a řa nim. Wutrobu wokřewjaje je to, řhtož

tu widžimy na Pětru a na Janu, a šhtož křšćimny s jeju kłowow. Mózna wyhoła rada chze jima sakašacž, so nje-
byschtaj wjazn přědowaloj a kweđczenje dawaloj wo Jesužu.
Šhto je to do rjaneho wotmolwjenja s jeju erta: Esudžcže
wy kami, hač pšched Bohom je prawe, so bnyhmoy mój waž
bóle počuchałoj, hdyž-li Boha. A hišcže dženka je to pšči-
křušćnosć kóždeho křesczijana, so ho njemóžemy teho wošta-
jicž, so njebnyhmny kweđczenje dawali wo našej wěrje do
Jesom Khrysta.

Pětr a Jan staj křoblosć a wjekełoscž k tajtemu kweđ-
czenju dostałoj s teje wěstołcže, so běšče jima ta šbóžnosć ru-
lowana w jeju Knjesu Jesužu Khrystužu. W nim staj wo-
naj a s nimaj čzi druhy wěrjazn potom křwój skutk dale wjedli
se žohnowanjom.

Tež dženka je taž, so je to přenje, so dyrbymy Jesuža pó-
snacž a pšchisacž jako teho, w kotrymž je ta šbóžnosć. Šhtož
teho ma, ja teho šhubi wšcho druhe křwoju wažnosć. Sa taj-
teho woštanje to wulke praschenje žiwjenja: Kaž budže moja
dušcha wumóžena a šbóžna? — Šhtož pak tak steji k křwoje-
mu Knjesej, tón ho tež wjazn njeboji hidženja a njepšcheczel-
stwa křwěta; tajki woštanje křwěrnny křwojemu Šbóžnikaj, a kóž-
dy džen je jemu krocžel bližšcho k temu kónzej, ke kotremuž
křwata. To šu najšbóžownišchi čłowjekoj, polni wjekełoscže
a křoblosće, hotowi k šobuwowowanju sa Bože kralestwo, do
kotrehož Jesuž ham naš woła se křwojim křutnym kłowom:
Šhtož njeje sa mnje, tón je pšchecžiwio mi, a šhtož šobu nje-
hromadžuje, tón rošpypuje.

Bóle, hdyž-li hewał mamny w našim čžažu počajacž
s žylym křwojim šadzerženjom a se křwojim kweđczenjom, so
chzemny wustupicž sa Jesuža, a to niz jenož jeho dla, so by je-
ho čžescž pšchisporjena byla, ale wošebje tež tych dla, kiž steja
s boła abo šu w štrasche, so ho šhubja wot praweho pucža, kiž
k šbóžnosći wjedže. A niz napokledł naše dla, so by Knjes
junu njedyrbjal wo naš prajicž: Ja waž nihdy nješylym pó-
snał; ale so by nam placžiko jeho wjekele kłowo: Ty šu na
małym křwěrnny byl, ja chzu tebe na wjele postajicž: Dži nuts
k twojeho Knjesa wjekełoscž! A to daj nam Bóh! Šamjen.

Nalětny šwajtkowny čžaž.

Hłóž: Sso Bože džeczi wjekełcže.

Kaž rjane, kražne nalěcžo
Nam šažo póžtal je naš Bóh,
Hdyž šnowa šaž' wšcho wožiwja,
Sso šeleni wšcha kražina!

Bjes šlěcža nahe šhtomy wšchě
W šymy šu kaž šemrěte,
Pak w čžažu rjanoh' nalěcža
Sso w noweje pšchi šelenja.

Nětk štwórba šaž je rjany twar,
Wot Boha šemja rjany dar,
So šwjekełika, žiwika
By čłowštwio, wšhitke štworjenja.

K nam ptacžki šo šaž' wróczeja,
Kiž w našymje naš wopušcžeja,
Sso s nami takle wjekele
A kražnje Bohu špěwaja!

Wot šemje šhtowroncžk wjekele
Sso k njeby horje pošbėhne,
Nam křlusch křwój tak šaspěwa,
So doły, hory šaklincža!

Nětk pola, šufi, šahroda
Ssu kaž najrjenšcha šahrodka!
Wšcho roscže, kčžej, plób chze nješcž,
So wšhitko jěđž, — Bóh pak měł čžescž!

Se žitom pola wobšynte,
Kaž steja mlóadne, šrostliwe,
Kaž wupšchena, křwětkojta
Je šemja wšcha tu wot Boha!

Hdyž tale šemja šachodna
Sso takle rjana šwobleka,
Kaž hačle wjele rjenšche
Je Štworicžela byđjenje!

Tuž šraduj šo, wšcho čłowjestwo!
Křwal Boha, Knjesa Wěcžneho!
Kiž sa tebe a twoje dla
Wšchom' roscž, kčžecž, šrawicž, naroscž da!

Budž, Štworicželo, Tebi čžescž!
Daj šemi dale plódy nješcž,
So wšhitke Twoje štworjenja
Sso wjekełike žiwjenja!

J. W.

1600 lět.

1600 lět, to njemóže něšhto se křesczijanskich štwišnow
Němšteje byčž a tež njeje. Ale 1600 lět je šo 22. meje miny-
lo, so wumrě Konstantin Wulki, přeni křěžor romškeho křěžor-
štwia, kotryž šo ke křesczijanskej wěrje wušna. Wokřjedž
pšchihotow na wójnu pšchecžiwio Persam wotwoła jeho
šmjercž. W měscze Šelšupolis w Bithymškej bě jemu
špóšnacže pšchisčlo, so drje šo kónž žiwjenja bliži a wón šo
pšchihotowasche na křeczenju. Haj, hačle tam a hačle šeta
po tym, so bě wón křesczijanski wěru jako wěru štata pšchi-
póšnał, hotowasche šo wón, se šwjatej křeczenju šo žyle ke
křesczijanskej žyrkwi wušnacž. A to šo šta w Nikomedškej.
Tam wuščeczi jeho na šmjertnym ložu bškop Šužebius Ni-
komediški a tam křěžor pošledni džej šwjatkow wumrě 22.
meje 337.

Žyrkwine štwišny šu tutomu křěžorej, kotryž hišcže
ras wšchě možn hobrškeho romškeho křěžorštwia šjednoczi, wje-
le čžescže a škwalby pšchizpikě, jemu tež to čžescžaze pšchimje-
no „Wulki“ dale. A Konstantin je tež wjele wažneho ša štat
a žyrkej wušonjał. Wón bě tón pošledni wulki křěžor rom-
škeho móžnarštwia do nawala Germanow, kotremuž wono
podleža.

Ale pšchi tym dyrbi šo wušnacž, so štwišny wo tutym
křěžoru tež to a tamne wjedža powjedacž, šhtož wobras tute-
ho wječha tak rjany a blyščezazn njewoštaji, kaž šu někotři
se štwišnarjow šon molowali. Ale to je wěšte, pšchi wšchěch
brachach, kotrejž wón mějesche, je wón wulki mjes wječhami
tamneho čžaža, kotryž bě w křwojim žylym položewju čžeczi
čžaž a pošny wojowanjow a bėđzenjow.

Najwušnamnišche, haj něšhto nještšchane ša žyle stare
štwišny bě jeho tak mjenowany: edikt toleranzny — Toleranz-
edikt —, kotryž wón hižo 313, hdyž šo hišcže s Licinijom do-
móžnarštwia dželešche, w Milanu wuda; s tutym bu postajene,
so ma křesczijanštwio se štarym pohansčtwom rune prawo.
S tym šhubi pohanska wěra šwoje dotalne prawo nabožina
štata byčž, a křesczijanska wěra doby šwoje přenje pšchipóšna-
cže w štacže.

Konstantinowe mjeno je dale njerosdžělnje šjednocžene
s přenjej wulkej žyrkwinskej šhromadžišnu žykeho křesczijan-
štwia. To je tón tak mjenowany přeni oekumeniški škoncil we

měšcze Nicaea w lěcze 325. Na nim dosta t. mj. Nicaeniske wuśnacze ſwoju płaćiwosć.

W Konſtantinownych poſtajeňach a w Konſtantinownym czaſu ſu ſałoſki zplěho dalſheho roſwicza kſheſczijanſkeje zyrkwje w tym, ſhtož ſtat a zyrkej naſtupa. A teſz dalſhe roſwicze ſtata ma w Konſtantinownych poſtajeňach ſwoje pſchcziňy, woſebje w tej, ſo Konſtntin ſwoju reſidenzu ſ Roma pſchepołoži do rańſheje Europry a tam druge a nowe hłowne měſto natwari, Konſtantinowe měſto: Konſtantinopol. Runje tole bu ſobu ſ pſchcziňu kaſ ſa roſpadnjenje kſhežorſtwa do wječzorneho móznařtwa ſe ſtarym hłownym měſtom Romom a do rańſheho móznařtwa ſ nowym hłownym měſtom Konſtantinopolom tať ſa roſdželenje katolſkeje zyrkwje do romſto-katolſkeje pod wjedniřtwom romſkeho biſkopa, kotryž ſo bamž mjenowaſhe, a do grichiſto-katolſkeje zyrkwje pod wjedniřtwom konſtantinopolitaňſkeho biſkopa.

Lěto 337 ſkónczi potajkim waſny a ſcžehwřow poſny czaſ tuteho přenjeho kſheſczijanſkeho kſhežora, kotryž bě ſam ſ knjeřom 324 hać 337 a w tutym czaſu teſz nowe dokladne ſarjadowanje kſhežorſtwa pſchewjedže a ſkónczi. Mjenujemy jenož ſchřni mjena, te mjena tych 4 hłownych poddželow kſhežorſtwa, ſo bychmy poľaſali tutu wulkomóz Rom: Orient abo rańſhe kraje w Aſije; Illyricum, to ſu něhdže balkaňſke kraje — Italia, ke kotrejž ſluſchachu kupy a poľnózna Afrika — Gallia, to je Franowka, Špniſka, Britaniſka a poboczne kraje. Niž jeno, ſo ſo ſažo lěſtřotki runaja, pomina naſ, ſo tuteho kſhežora a jeho roſkudneho czaſa dopomnicž, ně teſz zřly naſ czaſ pomina, roſpominacž, ſhto maja ſařdžene 2000 lěť na ſebi a w ſebi a w nich woſebje doba tuteho přenjeho kſheſczijanſkeho kſhežora.

Chžemy tu hnydom pſchidacž — runje ſa naſch czaſ — ſo po tutym kſhežoru hiſheće ras pſchidže jedyn, kotrychž chžyſhe wſcho to, ſhtož Konſtantin Wulki a po nim jeho ſynojo ſałožichu a ſpěchowachu, ſažo powróćicž, kſheſczijanſku wěru ſnicžicž a stare pohanſtwa a jeho pſchibohow ſažo t. rj. na thřon řadžicž: Julian, kotremuž ſu ſtawiſny pſchmjeno Apoſtata dať, to řeka: wotpadniť. Jeho czaſ bě tehodla teſz křotki wotměřeny; 361—363 ſu lěťa jeho knježerſtwa. Sa-woſtajene je, ſo je wón na řmjercž ſranjeny na bitwiſchcu le-žo ſawoľať: „Dha wſchať řy Ty tola dobyť, Ty Galileiſki!“

Miſionſki jubilej.

W pſchichodnym měřazu — 9. julija — řwjeczi naſhe eiangelſke miſionſtwa woſebitty jubilej. Budže tomu 200 lěť, ſo přeni ewangelſki miſionar na afrikanſku ſemju ſtupi. A wón pſchidže ſ Lužicy, Herrnhuta. Georg Schmidt bě jeho mjeno.

Tutón džen chžedža tam w Afřicy hódnje wopomnicž, a to w miſionſkej ſtagiji tuteho přenjeho afrikanſkeho miſionara, w Gnadentalu w Rapprovinzy. A tam, hđžež je něhdy miſionarowy dom ſtať, chžedža pomniť pořwjecžicž.

Tutón jubilej naſ ſažo ras na to dopomni, řelko miſionſkeho džeľa je naſcha Lužica řobu wukonjaťa, woſebje pſches Hernhutſkich, ale pať teſz ſ bohатыmi miſionſkimi darami a woporami, kotrež ſu ſ lužiſkich wořadow pſchihadžaťe.

ſfoje pohľadanje.

Pobožneho muža řo praſchachu, kať pſchidže, ſo je pſchi wſchěm njeřbožu žiwjenja pſchezo ſwoju cziňu myſľ a ra-dosć řebi řdžeržal. Wón wotmoľwi: „To ſ toho pſchidže, ſo ja řwojeje woczi derje na ředžbu bjerje; pſchetož wſchitřo ſte pſchidže pſches myſľe do wutrobny, ale teſz to dobre.“ A jaťo

řo jeho dale praſchachu, kať wón to cžini, praji wón: „Řóžde ranje, přjedny hać do řwojeho powoľanja a mjes ludži du, ředžbliwje řwojeje woczi na řfoje ſřožu: Najpřjedny poſběhnu jej ſ njebjeřam a řo na to dopomnu, ſo je moje najwaňiſhe powoľanje a wotřřnjeny řónž mojeho žiwjenja a mo-jeho wotmňřlenja tam hořkach. S druge ſřožu jej na ſemju a wopomnju, kať maľo ruma řřebam, ſo bych jónu mój row w njej namaťal. S řhecza hľadm woľolo řo a wobhľaduju řebi hřomadu tych, kotrymž řo hiſheće hórje dže hać mť. Na tole waſchne řo wſheje řtudobny troſchřuju a řym ſe řwe-ťom a ſ cžłowjekami ſpoľojny w Bořny.“

Šcho řlyſchich ſe Šſowjetruſſeje?

W nowinach Šſowjetruſſeje piſhe řo w tuřhwilu řažo ras řelko wo zyrkwinej politižy, ſo řo džiwaſch. A teſz na tym, ſhtož řo piſhe, řo džiwaſch — abo teſz niž; mjenujzy tehdy řo na tym, ſhtož řo piſhe, njeđžiwaſch, hdyž wěſch, ſo je kſheſczijanſka wěra žiwa móz a ſo je ta zyrkej, w kotrejž je kſheſczijanſka wěra, teſz žiwa móz. Nowiny tam mjenujzy pſchidaja, ſo je zyrkej hiſheće „žiwa“ a ſo runje něřkle teſz mjes jeny m dželom mľodžiny wliwa dobywa. Nowiny „Prawda“ mēnja, ſo ma na to poľaſacž, ſo nabožny cžłowjeť njeje mi a tebi ničo njeřpſchecžel Šſowjetwňřňoſcže a ſo Stalinowa wuſtawa řwobodu ſa nabožne žiwjenje řarukuje. Wone teſz warnuja, ſ namožu pſchecžiwu zyrkwu poſťupowacž. Teſz njeje pſchihódne, Bože domy ſacžinjecž. Nabožna móz řplni řo ſ tym cžim bóle, a wojowanje pſchecžiwu nabožinje bywa cžim cžeſſhe.

Šaj, kať wſchať je wſchudžom po zřlej řemi; Kſheſczijanſka zyrkej njeje wot cžłowjekow, wona je Kņieřowa! Tohodla pať teſz cžłowjekojo ju njeřpſchewinu! Šaj ani hele wřota zyrkej Kņieřowu njeřpſchewinu!

Bjes wuſpěcha.

Bolſchewiſki czařopiř „Antireligoſniť“ woſjewja wſhe-lakeho, ſhtož je řajimawe ſa ruſki lud a řdobom ſa wſchě druge. Chžyjo nochžyjo dnyři wón pſchidacž, ſo řu wſchě poſpřny, na-božne žiwjenje w ruſkim ludu řaduřycž, bjes praweho wuſpě-cha woſtaťe. Pſchi wſhej ſtatistižy řěczi to, ſhtož řo w žiwje-nju luda jewi, ſa to, ſo nabožne žiwjenje we ludu pſchibywa. Tať dnyři czařopiř wuſnacž, ſo řu řo w někotrnych krajinach bjesbóžne řjednocženſtwa řłoro zple řhubiľe. Nawopať řo po-wě, ſo řu tam naſtaťe zyrkwiniſke řhory, do kotrychž woſebje teſz mľodži ſaſťupuja. Mjedžiwajo wſchěch řakařow řu na poľkupje Křim mjes Mēmzami wucžerjo, kottſiž w řchuli „nabožnu propagandu“ cžři-nja. Tam a řem ſpřtują wořadny, nowe zyrkwje twarić, abo zyrkwje, ſ kotrychž běchu towařſtwownje řčiniľi, ſažo ſa to wužiwać, ſa cžož buchu ras natwarjene. Po řakonju je teſz móžno, nowe Bože domy twarić a stare Bože domy ſažo ſa Bože řľužbny wužiwać. W žiwjenju je pať to potom hi-nať. Šdyž wořadny taiťe něſchto ſpřtują, namaťaja tať wulke řadžewři, ſo njeje řłoro móžno, je pſchewinycž. Šdyž piřma wo to řapodaja, maja wumēnjenja dopjelnicž, kotrež řu ľedma dopjelnicž. Šłowne wumēnjenje je, ſo řo pſchecžiwu namjetej, Boži dom ſažo ſa Bože řľužbny wužiwać abo nowy Boži dom twarić, proteſť bejſbóžnych njeřběhne. Ni mo toho řo řada, ſo řu twarjenja w dořřym porjedže. Teſz dnyři Bo-ži dom ſnajmjeňſcha wjaž hać řilometer wot řchule řdaleny być.

Mēnimy, ſo řu to wuſnacž, kotrež wſchitřim podawaju mnoho, ſhtož ma řo roſmňřlicž. A hdyž řo njemřlimy, je dřiē tať, ſo tuto nabožne hibanje řplniſhe hać jo tutón cza-

hopiſh wopiſhujie. Pſchetož hdyž tuczi taſ ſaſakli bjeſebóžni hi-žo telko wojewjeja, je ſa tutymy wojewjenjemi wjazy pytač. Njech wſchitzy, kiž pſchecziwo wěrje dožyla a pſchecziwo ſche-ſczianſkej wěrje woſebje ſteja, — a tam w Ruſkej dže to wo ſcheſczijanſku wěru! — ſpóſnaja, ſo podarmo ſo próžuja, ſo podleža, ſo Chryſtuſowa zyrkej tola dobywa!

Zyrkej a ſtat.

Dar wjednika a kanzlera. Njedzeli 30. meje, poſhwje-czichu w Dortmund-Löttringhauſenje nowu zyrkej, kotruž Chryſtuſowu mjenuja. Zej dari wjednik a kanzler Adolf Hitler dwaj ſlěbornej ſwěcziſkaj; kóždy ma pjecz rukow a taſ pjecz ſwěczkow.

Zyrkwinſki ſwontowny hamt je najwyrſchjemu roſtajo-warzej němſkeho kóžſtwa po bolschewiſkim nadpadže na pan-zerowanu kóž „Deutschland“ ſczěhowazy telegramm póžłal: „Zyła němſka ewangelſka wukrajna diaſpora wě ſo ſ němſkim ludom pſches jene w roſhorjenju dla bolschewiſkeho nadpa-da na panzerowu kóž „Deutschland“ a we žarowanju wo padnjennyh“. Hłowny admiral Raeder wupraji ſwój džaſ a póžłal telegramm: Wam a němſkej ewangelſkej wukrajnej diaſporje ſo džaſuju, ſdobom w mjenje wojnſkeho kóžſtwa ſa ſobuſačucze, kotrež Wn po četwjennym nadpadže na pan-zerowanu kóž „Deutschland“ wuprajiſhczje.“ — Esmy dyr-bjeli ſhonicž, ſo ſu ſ czežkoſranjennyh někotſi ſemrěli, taſ, ſo je ſebi nadpad žadał 30 woporow ſmjercze. Eſedmjo běchu taſ czežko ſranjeni, ſo jim njebě wjazy pomhač. Wjednik a kanzler je porucził, ſo maja ſo tuczi padnjeni w Němſkej po-ſchowacž.

Ś **Westfaleńſkeje** ſo piſche, ſo je tam „Ewangelſka žónſka pomoz“ — „Ewangelſche Frauenhilfe“, w Saſkej je to „Chriſtlicher Frauendienst“ — w poſlednich 4 lětach ſroſtka wot 10 000 ſobuſtawow na 170 000! To je hobriſke roſwicze a ſnamjo ſa to, ſo ewangelſke žónſke jenož njechadža po mje-nje ſcheſczijanſki a woſadne bycz, ale ſo chzeja tež ſjawnje a ſprawnje ſobu ſtutkowacž a ſo wuſnawacž.

Miſionſki ſtan ſtejeſche Ioni pſchi olympiſkich hrach nje-daloſo ſportowanſhczja a je byl jara wopytany wot wukraj-nnyh a tukrajnyh. Lětka ſu jón ſažo na rańſchim kónzu Barlina ſtajili. Pſchi přenjej ſwjatocžnoſczi bě ſo 2000 ſhromadžilo a ſtan bě poſny. To je lětka — runje kaž ſań-džene lěto ſnamjo ſa to, ſo je pytanje a praſchenje w ludu a ſo ſo ani njehańbujia ani njeboja na tajkich wuhotowanjach w poſnej ſjawnoſczi wobdželicž a pſchedewſchěm, ſo njeſbu liwzy. Woni maja wolu a pſchirudu. Wulke pſchirunanje wo wulkej wjeczeri je naž runje haſle na to dopomniło, ſo to tež móže cziſcze hinaſ bycz a tež cziſcze hinaſ bycz a tež cziſcze hinaſ je, ſo njeſchirudu, runjež ſu pſcheproſcheni. Wo-ni, kiž hewał ſo hordža: „Hdžež je wola, tam je pucž!“ Ś tym ſjawnje praja, ſo tu wola njeje — hacžrunje ſo ſcheſczijenjo mjenuja. A kaſ ſebi Chryſtuſ wſchě ſamołwe-nja waži, to dopraji wón runje w tutym pſchirunanju. Wu-rěcze ſu to a wurěcze ſ wurěczam. A žadym ſ nich jeho wje-czerje njewopta. Haj, tuto pſchirunanje, na kotrež bě tež we naſchym kopieńku nutrnoſč 2. njeđzele po ſwój. Trojizy ſało-žena, ſtaja kóždeho a kóždu pſched to kħutne poſlednje roſku-djenje wo ſbóžnoſczi a wo ſbožu. A my ſmy wſchitzy pod tutym pſchirunanjom a pod tutym roſkudženjom. Sħto ſmy my: wurěczowarjo abo wuſnawarjo, wurěczowatki abo wuſnawatki?

Se Eserbow a ſ dalofa.

Ś **Herrnhucze** wuhotuja ſwój tulětny miſionſki ſwje-džen 20. junija. Tutón ſwjedžen ma lětka něſħto wuſnam-neho. 200 lět je ſo lětka minyło, ſo Bratrowſka gmejna ſwoje miſionſke džeło w Afrizy ſapocža. Miſionar Jurij Schmidt bu tehdy jaſo přeni wupóžłany. Herrnhut wocža-luje wjele hoſczi ſ kužiſkich woſadow.

Do Wittenberga pojedže, kaž bě tu hižo woſejwjene, 20. junija ſ Dreježďan woſebity czaſ. Sħtož chze wot ſem ſobu iěcz, doſtanje na želeſnizy potuńſchemu iěſbu hacž do Dreje-ďzan. Iěſba je woſebje ſa mužſkich myſlena, kotſiž w Luthe-rowym měſcje woſebity wulki ſjawny wuſtup wuhotuja, tola móžeja tež žony ſ tutym czaſom ſobujecž. Tež ſ Lipſka po-jědže woſebity czaſ. Samolwjenja maja ſo paſ hnydom ſtač a ſħtož ſo na ſwojeho ſararja wobroczi, tam wſħo dat-ſħe a pſchihódone ſhoni. Sa taſ tunju płačziſnu, kaž ſo tu poſticzi, pojedžeſch lědy hdy ſažo do Wittenberga.

Bibliſki pucžnik.

3. njeđzela po ſwjatej Trojizy, 13. junija: Tute měſto njepotrjeba ſlónza ani měřaza, ſo byſħtej w nim ſwěcziłej; pſchetož ta kražnoſč Boža roſſwěczi to ſame, a jeho ſwěža je to jehno. Eſewj. Jana 21, 23. — Luč. 15, 1—10. — 1. Mójj. 1, 26. 27. — Póž, Jeſu, naſħa jažnoſč, a wjedž naž je ſwěta, aħ, daj nam ſwoju kražnoſč, nam wotamku nje-bješa. K. 7, 10.

Póndžela, 14. junija: Chryſtuſ je ſo j u n u ſjewił pſches ĩam ſwój wopor ſ ſaħubjenju hřeħa. Hebr. 9, 26. — K. 439, 4. — Pſalm 84. — 2. Sam. 22, 1—25.

Wutora, 15. junija: Tehodla njeſtarajcze ſo wo juſſi-ſħi džen; pſchetož juſſiſħi džen budže ſo wo to ſwoje ſtaracž. Doſč je, ſo ma kóždy džen ſwoju wobcžežnoſč. Matth. 6, 34. — K. 321, 2. — Romſk. 15, 1—13. — 2. Sam. 22, 26—51.

Esrjeda, 16. junija: Eſbóžni ſcže wy, kiž wy tudy pła-ſħacze; pſchetož wy budžecze ſo ſmjercž. Luč. 6, 21. — K. 697, 7. — Romſk. 15, 14—21. — 2. Sam. 24, 1—10.

Sħtwórtk, 17. junija: Sħtož pola cžłowjekow je nje-móžne, to je pola Boha móžne. Luč. 18, 27. — K. 297, 8. — Romſk. 15, 22—33. — 2. Sam. 24, 11—25.

Pjatk, 18. junija: Sħtož ma, temu budže date, ſo wón doſč ſmėje; ſħtož paſ nima, wot teho budže tež to wſħte, ſħtož wón ma. Matth. 13, 12. — K. 494, 1. — Romſk. 16, 1—16. — 1. Kron 29, 1—13.

Eſobota, 19. junija: Woni ſu pſches wěru kraſeſtwa pſchewinyli, prawdoſč cžinili, ſlub doſtali, lawam klamy ſa-tykali, ſu ſo móžni ſcžinili ſe ſlaboſcze, ſu poſtylnjeni we wójnje, ſu zuſnyh wójſka ſaħnali. Hebr. 11, 34. — Romſk. 16, 17—27. — Jeſ. 65, 17—19. 24. 25. — Daj móž, hdžež žana wjazy njeſ', daj móž ſo cžeło ſkludžu; hdyž cžert mi napſche-čziwo ſtej', daj móž, ſo jeho budžu; hdyž leſtny ſwět mje ſa-wjeječ nět' a chze ſo na mnje ſlobicž, daj w žwjenju a we wumrjecžu mi móž, jón dele pobicž. K. 478, 6.

Wiſtowanje:

Kni. E. w D. a I. J. W. w D.: Waju pſchipožłany pſchir-đžeſħtej nadobo. Wutrobny džaſ a wjele dobreho. Redaktor.

Sa 4. po Tr.: B. . . . r w B. — Sa 5. po Tr.: Sħ: we B. — Sa 6. po Tr.: K. w B.

Porjedženka: Tydžeńſħi kěrluſħ „Pod ſħtitom Jeſuſħa“ bě nam póžłaka S. B. (niž J. B.).

Sy-li spěwał,
Pilnje džéłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džélaš
Wšédne dny;
Džén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čserbiske njedželiske łopjeno

Čatožit 1891 Čhrjebjanffl farat dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyščinje

20. junija 1937

Baužen

4. njedžela po śwj. Trojizy.

2. Kor. 4, 13—18.

Tohodla njewořłabnjemy, to drje je hłowne wopřichjećze abo najwažnišči dnypł dženknišeho japoschtolšeho napominanja na naš. Njedyrbjeli řebi my tajšeho muža i tajšej radu abo i tajšim pšchikładom wyřoko wažić, njedyrbjeli ł njemu řtupicž w duchu a jeho prořnyč: Lubny mužo Boži, budž prořhenny, praj nam, kať řy to dořonjał, řo njewořłabnjesh? Pšchetož nam řo niz jenož w řwonkownym wřchědnym řiwjenj, ale wořebje tež w řnutsšnym řtawu, řo bywamy řpróžni, řłabi. řacž je na tym dželo wina, kotřej čžinišmy, a to runje tať ř ruku kať ř hłowu? Wěščze. Ale bywamy tež ř druhich pšchicžinow řłabi. ře to řnutsšowna řłaboscž. řswjaty Pawoł wo wěrije řečži, a kať lohžy řmy runje tu řpróžni a řłabi! Wbo wón wo tynšnosčžach řečži, a wěmy, kať te naš ł řemi dele řłóčža! řšto ma nętotřžkuli čžłowjeť na řłabymaj ramjenjomaj a na duřhi druhdy njeshč! W tola řwjaty japoschtol pšchi tym wořtawu: Niz wořłabnyčž! W řo byřmy tež my to dořonjeli! Wěřo, nam lubny předar praji, řami ře řwojey možu to njemóžecž, tu dyrbi řo drugi řa wař řtawacž, a tón čže to tež lubje čžinicž.

ře nož niz wo řłabnyčž!

Njetřebamy to, dořelž 1. mamy duřa wěry, 2. Boža móž naš w řłaboscži řylni, a 3. Boža řtawnosčž naš w tynšnosčžach trowřtuje.

Wěry, tohodla řečžu, řwjaty japoschtol praji. W přjedawřchich čžajřach, jaťo wón hiřčecž njeř Anješowny wučžobnik a pšchecžel, ale jeho řurowny njepřchecžel, njeby wón wěščze tať prajicž mořł. řterje budžišče wón tehdy dyrbjal řez: Dořelž do Anješa njewěry, ale jeho pšchescžeham, hđžežkuli móžu, tohodla řečžu a džekam. W přjedawřchich čžajřach řěřche potajřim pšchecžiwjenje pšchecžiwu Anješej ř pšchicžinu

jeho řečženja a čžinjenja. Mohli tež tať prajicž: Nękajti duř jeho tehdy tež čžerjesche, ale řšto bę to do duřa? W kať řa-łoknje dyrbi to byčž, hđņž tajki duř nad čžłowjeťom řnježi! ře řadny hubjenny dořelž, hđņž čžłowjeť řwojeho najłěpřšeho pšchecžela a dořocžerja njeshnaje, ale wjele hōrje dyrbi byčž to, hđņž čžłowjeť kať řaklepjenny řo jemu pšchecžiwja, jeho rani, ř nim wojuje. řak wón ř tym wořebje řam řwoju duřku řřhoduje! ř teho njemóže nicžo druge řřiba řepřšane řiwjenje najtawacž. řjes džiwa, řo mamy telko njeshožownyř ludži. Wřřřlu pšchi řebi na řtawřej, kotřajž čžyřłoj rad řwoje džecžo řbožowne widžecž a řhmane řa Bořa a čžłowjeťow, wjeřele řebi a junu řtrónu řtawřej. řšto řěřhtaj napominaloj a prořnyčłoj, ale džecžo druge towarřstwo pntajře a tam řndajře, hđžež wuřmęwřy řndaja. řuž řěřche tež řple jeho řiwjenje po tym, dořelž řny duř, duř njewěry, řo wodžesche. W kať w tutym padže, tať je w řtaw a tynřajřch druhich. Dořelž ludžo njewěry a tohodla řečža a čžinja, mamy tole njewuprajomne hubjenřtwo wřřhđžom. Mohli wořłabnyčž. W mnořy řu řłabi, řpróžni, řmjerčžřpróžni, dořelž řebi praji, řo tu nicžo wjazy njepomřa. W tajki duř njewěry tež druhich njewěryřch čžini, jich potajřim řłabi. W řo by ř naš řtawne drugi duř, duř wěry, řylny a řylnjazy duř, řečžať! Wot teje hđžinki řem, w kotřejž bę Anješ Pawoł pšchewinył, řo wořen wěry w nim hōrjesche, a tuž řo wón ř druhimi wřřna: Njemóžemy řo wřřak toho wořtajicž, řo njebyřmy řečželi, řštož řmy widželi a řřyřcheli. řuž wón tež njewuřtawajo džekajře a duřche řa Anješa dořywasche. Nętko wón wjazy řpróžny njeř a řłaby, runjež byřu řo jemu řmjeli kať w řthenje, hđžež wo řbudženym řnjeshu předowajře, abo řbęžł čžinili kať w řřesu, abo jeho řamjenjowali kať w řyřtre. řswjaty Pawoł njeř jenicžki, řiž wořłabny. řak řu řuthera nadřehowali, řo by řo řwojey řwjajřteje wěry wřřak! řak Bóh, řo byřmy w dženkniřchich čžajřu

prawje wjele tajkich ludži měli, kotřiž wěrja a tohodla rěča. So by duch wěry naš sapschimnył, duch Knjesowy, kiž radu pschibadza tam, hdžež jeho proscha! Wěrju, a tohodla rěču!

Nasch swontowny cźlowjeł ƚo stasj. To dyrbjesche i mnohimi druhimi ƚwajatj Pawoł nashonicz, wón, kiž ƚwój toł w czele nošhesche, bė potajkim na nekajse waschnje khory, hwbjenny cźlowjeł. A i pschibėrazymy lėtami teŹ tale czełna ƚlabošč pschibėrasche. Sčto ma to na ƚebi, to ƚo jenoŹ praschej ƚam a praschej ƚo wožebje khorych na jich loŹach. A pschitym sa lubeho japoschtola dzeło njewotėbjerasche, ale pschibėrasche. Wschak je nam powėdal, kať jeho nadbėhowachu, a kať ƚo starasche sa wschitke woŹady, wón, kiž mjejesche ludy sa Knjesa JesuŹa dobnwacz. Wėmy wschitzy, sčto ƚo stawa, hdŹ bywa dzeło wjazy a wjazy a tola moŹy wotėbėraja. Kať tehdy stonamy a sdychujemy! NjebudŹische ƚwajatj Pawoł w tajkich ƚwojich wobštejnoszczach moŹł a dyrbjał sdychowacz: Njemozu dale, je mi pschewjele a pscheczeŹlo? To pať wón njecžini. Njech ƚo swontowny cźlowjeł stasj, snutskowny ƚo wote dnja do dnja wobnowja. Se spodŹiwanejom budžemy dyrbjecz prajicz: Sčto bė to do muŹa, kať bė tón w ƚwojich tynchnoszczach sesrawil! O so bychmy ƚo jemu teŹ w tym runali, wožebje dženŹa, hdžež ƚo nam tola hubjenje došč cžini a dze! So bychmy wožebje my sčhesčžijenjo jemu podobni byli, i lėtami niz njespołojniŹhi, niz na to a tamne skorŹazy, ale wjeŹeli a dŹakowni ludŹo, cźlowjełojo i blyščezatymaj wocłomaj a khwalazymaj hubomaj! Kať ƚo to stanje? Snutskowny cźlowjeł ƚo wobnowja, ƚwajatj Pawoł rjeknje. Potajkim je sčhesčžijan po prawym dwoje bycze. Pod swontownym cźlowjełom, i kotrymž wón semi pschibłuscha, ƚo snutskowny khowa, kiž je BoŹu spodobny, doleł je po BoŹy stworjenny. JesuŹ rjeknje, so je to cźlowjeł, kiž je ƚo i nowa narodŹil, kiž ma tohodla w ƚebi studžen BoŹeje miozy a je i tym wožebje khmany sa Knjesowu ƚlužbu, runjeŹ bylo jeho czełlo ƚlabe a sprōzne. Snate ƚłowo praji, so BoŹ wožebje radu i rostamanym gratom dzeł. TuŹ nje woŹlabiće, wy brachni a hubieni! TuŹ pať teŹ wy, kiž sčze dženŹa hiščze strowi, na to jenoŹ njehladajcze a sa to jenoŹ ƚo nještaraicze, sčtoŹ ƚo dženŹa wožebje stawa, so by swontowna, czełna strowoscz woŹala, jako by wot teje wscho sboŹo wotwiŹowalo! Wobaj cźlowjełaj, swontowny a snutskowny, chzetaj hladanaj bycz! HdŹ ƚo hinjenju swontowneho cźlowjełka sadŹewacz njehodŹi, cžim bóle hajmy snutskowneho, cžim bóle wotewrejmy wrota sčerofo, so by ƚo BoŹa mōz do naš wuliwala a pola naš bylo kať pola ƚwajateho Pawoła: HdŹ ƚym ƚłaby, ƚym mōzny psches toho, kiž mje poŹylnja, to je psches KhrystuŹa!

Nascha Źaloscz dokonja wėcznu a psches mėru wulku kraŹnoscz, to je poŹlednja pschicžina ƚwj. japoschtola, so nje wustawa. Žiwjenje drje je pucžowanje, tola žane ƚo wulhdžowanje i wjeŹelu abo so bychmy ƚo stroweho, cžisťeho powėtra naŹrėbali. Wjele bóle je to pucžowanje na wyschinu. Ksčhesčžijenjo chzedŹa a dyrbja wyŹofo won. Tajke pucžowanje njeje žana malicžkoscz. Tu ƚo huŹto pót i czoła lije. A pucze tu teŹ njeŹku pschezo lubosne, hladke a rune, so bychu pucžowarjej khōd polōŹowale. Mnohi cźlowjeł dyrbi tu wjele wustacz, mnohi teŹ to a tamne leŹo woŹtaji, doleł bėsche jemu pscheczeŹke, mnohi ƚamo ranow došč skōncžnje ƚobu domoj njeŹe. Kelko sdychowanjow ƚo tu ƚlyŹhi, nēchtōŹkułi sdychuje: O ƚmjercz, hdy se ƚwojim spanjom mje pschidŹesch woŹschewicz? A sčtoŹ je tať psche wschu mėru Źrudne: nēchtōŹkułi njecha wjazy dale! Sčto pať psche tule ƚłabošč a sprōznoscz pomha? Sčladowanje na wyschinu, na rjany wot-

tyŹnjenny kōnz! Junu, junu dyrbi to, sčtoŹ naš tynŹhi, ƚwój kōnz dostacz! SčtoŹ pať tōnle kōnz njesnaje, dyrbi Źrudny, sprōzny hōsč na semi woŹtacz. Tomu pať, kiž jōn snaje, je cžaj semiskeje tynchnosczje a Źalosczje pschekhōdny, je kať schula sa wėcznoscz a sboŹnoscz, so ma mucžny drohōwar pschezo wjazy Źadanja po njeje a je pschezo khmaŹischi sa nju. Ale teŹ tu dyrbi BoŹi Duch woczi wotewrjecz a naš wodŹicz, so by wėrno bylo: Wojumy, pschewinjeť steji na stromje; dobcza radošč po bitwach ƚo sčoni! JenoŹ Duch BoŹi nam Źaruczja: Psches nōz i ƚwėtku, psches kŹiŹ te ironje! Tohodla hiščcze juntrōcz: JenoŹ niz woŹłabnycz! Hamjeť. M. w B.

Žana sčhczenika.

Isajas 40, 5.

HłōŹ: NjebudŹ sparna moja duscha.
DženŹa sať džen ƚwajatoŹ Žana!
Ksčhesčženjo ƚo sčromadŹa
Na kėchowach, hdžež ƚo žana
Sswėta radošč njenamka. —
Tu je cžiche bydlenje
Czełow, kiž ƚu semrėte,
Tu nētk w mėrie wotpoczujja —
Jutrow ranje wocžatujja!

Kėchow tu je, tola BoŹa,
Tu ƚo czełla khowaja
Do semje, so na dnju sboŹa
Junu wjeŹle stawaja.
Tehdy saudze ƚmjercze nōz;
BoŹa ƚwajata wschehomōz
SbudŹi i rowow sať wschė ludy,
Kiž ƚu prjedy byle tudy.

A potucze naš dženŹa wola
Prėdarja hłōŹ w puščžinjje,
Mōzne, wōtre ƚu joh' ƚłowa,
Płaczja ludžom na semi!
Knjes dze. ƚwoje huno mjescz!
Wėcznje Žeho je wscha cžescz!
Nochze nasche sahubjenje,
Ale i njemu wobroczenje!

O so bychmy dopōŹnali
BoŹu luboscz wōtzowŹku,
Žeho ƚłowu poŹłuchali
W ƚwojim semskim žiwjenju.
Luboscz i bliŹŹchom' hajili,
Žim w jich nuŹy pomhali
Tať, kať my to samōžemy; —
Sčto wė, hdy se ƚwėta džemy? —

Ssmjercz nam njem'Źe wjazy sčłodŹicz;
My we BoŹich rukach ƚmy!
BoŹi Duch chŹyl do naš płodŹicz
Wschō, sčtoŹ wėcznje trjebamy.
S Khrysta křwė, i Žoh' prawdosczje
Mamy wėczne žiwjenje!
JesuŹowi woŹtanjemy,
S nim do BoŹoh' raja džemy!

BoŹo Wōtcze, sčzel nam ƚwoju
Snadnu pomoz njebjesku,
Twōj lud wėrijazy njech Twōju
Sčoni hnadu w KhrystuŹu!

ninach. Tute pjenjesej chzedza wuzicz sa sałoženje wošebiteho fonda sa nowe pišcizele.

Se Serbotu a s daloka.

Se wšow. Po wulkej šmudžazej horzocze pšchindže šobotu, 12. junija, a potom w nozy k njedželi wošlódnijenje s nje-wjedrami a s deščezemi. Ale wono pšchindže na naše wšy a jich hona jara wšchelalo. Esu jich došč wšow, kotrej džakne a wjekele wušnawaja: „Šnadnišo a milišo njemóžeshe profšewjenje pšchincž, njeh tež njewjedra jo pšchewo-džachu!“ A njedaloko tutych wšow šu druhe, na kotrej šo w nozy deščezit lijeshe, kidašhe pšchi blyštanju a hrimanju. Tam šu pucze a pola czerpke, pšchi wšchém lecžu pať mje-nje abo dozpla niz žita. Bě džě pšchi wšchém njewjedrie cžicho. Tež tu a tam dnri Bože njewjedro, wošebje wołoko Budy-šajina, w Delnjej Rinje šo šlomjana fajma wotpali a we Wownjowje bróžen. Tajlich šchodow pať, kajkež s druhich krajinow šdželuja, njeje nastalo. Bohu budž džak! Šchto šu cžłowjekojo pšched a pod tajkimi šjewjenjemi pšchirody? Tež w 20. lěstotku nicžo wjazn hačž w prjedawšich lěstotkach! To šašo po kajkej nozy a kajkej šobocze dyrbišhe tola kóždy šchesczjanški ratar njedželu s wošadu w Božim domje Božu šlužbu šwjeczicž. Hačž šu ratarjo tute „šwjate dyrbičč“ šacžuli a cžinili, wo tym šu Bože domy šwědcžile a šwójbne domy. My Ewangelšy štejmy w tutym měžazu pod bibliškim šłowom: „Knježe, šchto chješch Ty, jo bych cžinik?“ Kaž w horzocze a šlónčžnych pruhach tak pšchindže w mišym, wo-šchewjazym deščeziku a runje tak w šliwch, w blyšch, w hrimanju k nam wšchittim bóšše pohnuwanje, wabjenje, nu-šowanje, tuto praščenje šebi štajicž we šwědomju, we wutrobje haj s ertom, a šo prašhecž: „Knježe, šchto chješch Ty, šo bych ja cžinik? Haj, Knježe, šchto chješch Ty s tutym wšchém, šchtož šo štawa, šo bych ja cžinik?“ A šdobom by wu-šlyšchal a šrosumik tež to wotmošwjenje! „Dyrbišch šo Boha boicž a jeho lubowacž! Dyrbišch šo modlicž a džakowacž! Dyrbišch šo modlicž a prošncž a dobroprošncž! Dyrbišch wě-ricž a šo Bohu dowěricž!“ A hdnž ratarjo nětk w běhu ty-žjenja šhonja wšcho, tak je to šobotu a w nozy k njedželi bylo, pšchindu dženkša s nowa a jich wjazn šwjeczicž Bohu w jeho domje njedželu, šo džakuj, prošho, dobroprošho. Ratarjo wědža šo tola tak šwjajani a šroščeni s pšchirodu a pōdu a šo toho šhwala. Woni šu tohodla tež se štworicželom pšchirody a pōdy tak šjednocieni a wo tym šwědcža s tym, šo jemu šlužja tež njedželu w jeho domje a w šwojim domje. Šnajmjeišcha to wšchudžom tam tak je, hdnž šchesczjanški ratar w šchesczjanškej wěrje šnje a žněje po štarym pobož-nyh hešle: Špěwaj a dželaj!“ a je šwojej šwójbu w šwojim štatoku šo šprawnje a pobožnje živi, cžinjo hešle a šłowo Biblije: „Ja a mój dom, my chžemy tomu Knješej šlužicž!“ Šo by Bóh tón Knjes namatal we wšchěch štatokach našchich wšow wšchěch tak cžinjo, njeh wón pšchindže se šlónčžnym wjedrom njeh s deščezom a s njewjedrom!

S Wóšporta. Jako šobotu, 12. junija, w nozy njewjedra po Lužicy cžahachu, dnri blyš do našeho Božeho domu a do šary. We wobemaj domomaj našta šchłoda, wošebje w šarje w študowanškej štwje, hdnž šo šapali. Tola šo poradž, woheť hnydom šhašhecž. Macžinjena šchłoda w žyrtwi a w šarje je wobšcherna; ju wotštronicž, budže šebi wjetšchich šřědkow žadacž. Deščezit je w našej bližšej wošolinje, na

pšch. k Lubijej mile pšchichol a njeje šchłodowanjom nastalo; něšchto dale, k Rodezam a k Běkej Šorje, šu deščezje šyl-nišche byle, haj, je šo lašo.

S Lubija. Dotatny došladowat ewangelškeje młodžiny Lubiškeho wotrieža, Šorit Thimmeler, je šwoje tudomne šajtošnstwo wopušcžit a je duž do Šuhóšłowjanškej. Wón bu do Šuhóšłowjanškeje powołany, šo by tam pšchewšat do-šladowatštwu a wjedništwu ewangelškeje młodžiny w ewan-gelško-šchesczjanškej žyrtwi Augšburgiškeho wušnacža Šuhó-šłowjanškeho kraleštwu. Wón bě hižo 1933 hačž 1935 w po-dobnym džěle w Božniškej. Do noweho šajtošnstwa je jeho powołalo Guštar-Adolšše towarištwu w pšchewšenošči s wu-krainym hamtom Němškeje ewangelškeje žyrtwje.

„Bethel“. Šchto njebn něšchto wědžal wo Bethelu, tu-tyh měščje lubošče w Němškej? Wono šwjeczji lětkša jubilej 70lětneho wobštacža. Š maleho burškeho kublešchka, kotrej tehdy kupichu, ščžinichu wothładarnju ša epileptišch. W běhu lětdžepatkow šroščje s tuteho maleho šapocžatka hobrški wu-šlaw, žyle měšto, w kotrymž je dženkša 57 wothładarnjom. Šónž junija chzedža tutón jubilej šwjeczicž. Ša njón wu-štworja tež wuštajenju, kotraž ma pokašacž wobšchěrne štu-towanje Bodelšwinghoweho džěla.

Bibliški pučžnik.

4. njedžela po šwjatej Trojicy, 20. junija: Šešuš wot-molwi: Še-li šo teho dla mje pytače, dha wotšajče tyh na pošoj. Šana 18, 8. — Luk. 6, 36—42. — Šalm 112, 5—7. — Woprawdže wšchitto moje dla šy wotšal ty, ach, cžehodla šym ja tak njedžatomny, šo twoju luboščž šapomnju, na mo-ju šbóžnoščž njemyšlu? Ach, tak šym njeduchowny! Šionške šłokž 66, 3.

Pōdžela, 21. junija: Šchtož pšchewinje, temu šo žana šchłoda štacž njebudže wot druheje šmjercze. Šewj. Šan 2, 11. — K. 428, 1. — Šebr. 1. — 1. Kron. 29, 1—19.

Wutora, 22. junija: W nozy pať džěšhe Knjes we wi-ženju k Pawolej: Nicžo šo njeboj, ale rěčž a njemjelčž. Ššchetož ja šym s tobu a nišchto šo nješmē šwadžicž, šo by tebi ške cžinik. Šap. šk. 18, 9. 10. — K. 428, 11. — Šebr. 2, 1—8. — 1. Kron. 29, 20—28.

Srejšda, 23. junija: Duž džěšhe Šešuš k Pětrej: Tykú twój mjecž na šwoje měšto; pšchetož šchtož mjecž wošmje, tón dyrbi pšches mjecž kónž wšacž. Matth. 26, 52. — K. 191, 2. — Šebr. 2, 9—18. — 1. Kral. 3, 1—15.

Šchtwórk, 24. junija: Teho dla dyrbičze wy došonjeni byčž runje jako tež wašch Wótž w nješječach došonjany je. Matth. 5, 48. — K. 478, 6. — Šebr. 3, 1—11. — 1. Kral. 5, 1—12.

Piatt, 25. junija: Džeržmy to pōšnacže nadžije a nje-motajmy šo; pšchetož šwěrnny je tón, kiž je šlubik. Šebr. 10, 23. — K. 165, 3. — Šebr. 3, 12—19. — 1. Kral. 8, 1—14.

Sšobota, 26. junija: Šomornik pať po šwojej dróšy s wješefoščju cžehnješhe. Šap. šk. 8, 39. — Šebr. 4, 1—13. — Šrudn. šerl. 3, 22—32. — Šchto je, kiž šrudne pšacže? Ša pšlacžž njemóžu, mi wutroba wšcha štacže, šo jara wješelu. Mi šlónžo, kiž mje šhřeje, je Šešuš Šhryštuš šam; hdnž wón šo na mnje šmēje, ja mam, šchtož požadam. K. 428, 12.

Šištowanje.

Šřědowanje ša 4. njedž. po šwj. Tr. dōndže pšchepōšdže. Ša 5. po Tr. Šch. w B. — Ša 6. po Tr. K. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swó,bny statok,
A twój sw jatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njeđzelske kopjeno

Safožit 1891 Křtjebjanstl farań dr. theol. a fil. Djedrich Sella.

W Budyschinje

27. junija 1937

Baužen

5. njeđzela po šwj. Trojizy.

Łuk. 5, 1—11: „Jesuz naš powoła.“

„Njeh ty spěwaš, swěrnje džěłaš wšědne dny; džeń pak swjaty, duški daty, wotpočń ty!“ tak strowi naš kóždu njeđzelu naš luby „Bomhaj Bóh“; a hdyž šmy wšědny džeń pilnje šo prózowali, chzemy njeđzelu, na Božim dnju, Bože šwjate šlowo w jeho šwjatnižy šlyšecž. Njeje to ja naš wšitkich šamo wot šo šrošumlive? Ale tola šnano šo prašchamy: Čžehodla trjebamy dozyla Bože šlowo ja naše wšědne džělo? Njeje to něšto šwjate, něšto žyłe hinajšče hacž naše prózowanja na wšědny dnju. Šcho móže nam Bože šlowo a přědowanje wo Božim kralestwje pomhacž, hdyž wošebje w našim čžaku hušto tak podarmo a bjes wšitkeho wušpěcha džělamy? A nawopak: Šcho móžemy njeđzelu tam, w Božim domje, přěd Jesuzowymaj woczomaj namacž, kiž šmy tola tak wobčeženi š našimi štaroščemi a w našej nušy?

Ale hlejče, šcho naš Bože šlowo, šwjaty ewangelij, wučži: Jesuz pšhındže š nam, wón pšhındže š tebi a še mni šřjedž do našeho wšědneho džěla, kaž je wón tehdom pšhishol š rybakam pódla Genezarethškeho jěsora. Šcho šo potom štanje, hdyž tón Knjes pšhındže? Naš ewangelij wotmołwi: Jesuz chze nam pokasacž, kaš Bóh, móžny Knjes, naše džělo kaž dozyla naše žyłe žiwjenje wodži. Wot Božeho šwjateho žohnowanja šmy wšitžy, kóžny w šwojim powołańju, wotwišni. A dale: Jesuz šam dawa nam wšitkim nowe powołańje; Jesuz woła naš š šwojej šlužbje.

„Wješ šo nad šlubinu a pšhestřějče šwoje šřyče š šojenju“, š tutymi šlowami Jesuz Pětra napomina, do jeho šódže šrupiški. Žyłe njewoczalany pšehod pola Jesuža wot šwojeho přědowanja Božeho šlowa pšhi Genezarethškim jěsorje š šemštemu wšědnemu džělu. Jesuz chze nam š tym

špóšnacž dacž: „Na Boha šo špušćecž mamy, hdyž na njeho pohladamy, wón naš pšhe wšcho žohnuje. Šchož šo Bohu šwěru podda, tomu nještanje šo ščłoda, a je bjes wškej štarošče.“ Tohodla je naš Knjes čžlowjekow pšhezo tam pytal a šetkal, hdyž džělachy a šo prózowachy, a je jich napominal, šo bnyhu šwěru šwoje wšědne džělo čžinili, a je jich pšhi tym požohnowal; pšchetož Jesuz měješče Božu wótzowšku wolu: Šchož je Bóh Knjes štworił, to dnyrimy wješele wužiwacž jako šwěrní hospodarjo a Boži šlužobnižy w jeho wnižy; dopomije šo na Lutherowe jašne wukładowanje přěnjeho artikla: Ja wěřju, šo je mje Bóh štworił še wšěmi štworjenjami, mi čžělo a dušchu, woczji, wuški a wšitke štawy, rošom a wšitke myšle dał a hišćje šdžerži... ša čžož wšitko šmy ja winojty, jemu šlužicž a jeho požiwacž. Tohodla prošmy: Naš wšědny šhlěb daj nam džěńša, a prošmy š tym šdobom, šo by nam Bóh daricžel a štworicžel njebješow a šemje tež naše džělo žohnowal. A hdyž šmilny Bóh š nam šłabym a wbohim praji: čžitče šemju poddanu a knježče na rybch w morju a na ptakach pod njebješami jako šnamjo š mojej podobnošči, njemóžemy ničjo druge čžinicž hacž nutrne prošycž: „Daj šwěru čžinicž mi, šchož šo mi čžinicž šlušča, šchož moje džělo je a žada twoja dušča.“ Šaj, Bóh je wopradowže š knješom nad žylym našim džělanjom. Tohodla ma wón móž nam tež šažo wšacž, šchož je nam daril. To dnyrbješče Pětr našhonicž: „Mištrje, šmy šo žylicžku nóz prózowali a nješmy ničjo nałojili.“ — „Šmy šo žylicžku nóz prózowali a nješmy ničjo nałojili“, njemóžemy tutu šłóřžbu pšhezo šažo na žylym šwěcže we wšitkich řěčach a šěštokach a pola wšitkich ludži šlyšecž. Bóh Knjes dawa a šdžerži žyłe džělo, ale da naš tež, hdyž šo wot njeho wotžušbnjemy, šwój šwjaty hněw šhonicž, šo jeho prošmy: Nješkójtaj mje šurowje, pšhepušćž Božo šylny, njeptacž mi po šažlužbje, ale budž

steho wubjerka. Jarač Bachmann i Essena, dowěrnit pojav-
nowy chórow w Němskej, rěčeske wo „powěsći w kěrlusku
zřtkwje“. Hěšło posawnowych chórow rěka „Khwalcže Knjela
i posawnami“. Tich najwysšscha a najšwjeczišchi nadawt je,
wěcžnu powěsć wo Božej hnadže a prawdže i instrumentami
do hěta wołacž. Wo tyhaz dujerjow w Němskej ma jako wje-
žolu službu, khwalbnj kěrluski spěwacž a pschpowědacž. Du-
chowny Klenner-Drježdžanski, wjednik jakskeho mižionstwa
i posawnami, w krótkich słowach wo swojim džešle hwědč-
sše, kotrej njedha nicžo dale bycž hacž pschpowědanje ewan-
gelija. Wón dopomni na 80lětneho „generala posawnistow“,
dr. Kuhlowa w Bethelu, kiž hacž do swojeje wyškeje starobny
i wulkej nješebicziwošču swoju službu po słowje čini, kiž je
hebi sa swoje džešle wuřwolil: „Ja chžu khwalicž skutki Bože“. Posawnowe chory chzedža dženka čzřjoda hědžerjow bycž, kiž
je swojim kěrluskom wěru poħnlja. Tudy je kruč ludoweie
zřtkwje. Młodzi čzłowjetojo se wschittich stawow luda chzedža
je swojimi instrumentami sa Khrystuša hwědčicž. Tak rjez
wobkručenje tutych słowow hěške wježoše postrowjenje po-
sawnow: „Ja ho čzi, Božo, džačuju sa wschitku dobrotu“ a
dobhwarški kěrluski: „Knjela khwal, duscha“.

Wjecžorna hudžba hě na naměštnje, hdžež ho Lipsčanski
wullowiki abo maša wotměwa. Wulka čzřjoda ludži hěške
dopokas sa to, so hěške služba posawnow w Lipsku swoje
pschpšnacže namatała. Tež tudy chzřchu piškane kěrluske
Boži ewangelij pschpowědacž. Mōžne wušnacže hě, jako na
kōnzu hwjedžeškeho dnja čzřjoda jenohlōhnje sanježe řobu
kěrluski „Njech Bohu džačuje řo wutroba wschěch ludži“. —
Luther je nēhdy hudžbu hebi tak khwalil: „Musika je rjany
luboħny dar Boži. Nicžo na semi mōžniške njeje, řrudnych
wjeřolnych, tnschennyh troichitnych čzřnicž, dnžli hudžba“. — To
hěške tež to, schtož řmy my na dnju posawnistow w Lipsku
docžakali.

Po řek. L. w M.

Š Bibliju.

Wo Bibliju dže, pschecžimo Bibliji řu a hjes Biblije řu!
Wjes Biblije řu — tež kšesecžijenjo! Abo řy řy i Bibliju,
mōj kšesecžijano, moja kšesecžijanka? řdyž „haj!“ prajiš,
dřrbijch to dopokajacž i tym, řo řnajmjenscha juntrōcž i njej nut-
nosč majch wob tydžeň. Š Bibliju! to rěka pak w poħnym
řmyřku: řžeň kaž řžeň i Bibliju! A řdyž nēšcho wořebite, njech
čzřke, njech wjeřole, njech řrudžaze, pschindže, řařo i Bibliju,
byřnjež řu tōň řžeň řižo wjazy řrōcž w rukomaj řeň!

Šklawny wunamakar parnika abo lokomotivy, dr. Wil-
helm Schmidt, řapocža a řkōnczi řōždy řžeň i Bibliju. Nicžo a
nichťon jeho w tym njesamyl. W njej namaka wōň řwědkow
wěrnosčže, wěrnosč řammu. A wěrnosč hě jemu to, schtož naj-
wysšsše. „řdyž řo mi wěrnosč bliži,“ by wōň řekł, „řkonju
ja řo na řōždy pad!“

„ . . . tak řo mōj dom poħny budže.“

Řaž dořlowo a pschillad ř wullemu pschirunanju, kotrej je
řeřuř Khrystuř powjedal wo wulkej wjecžori — řuf. 14, 16—
24 — a kotrej hě 2. njedželu po Šwj. Trojizy tekłt, řdu řo
nam bycž, schtož řunje w „Sächs. Kirchenblatt“ čzo. 25 čzřtach-
ny. Wřy řo tu řajimy, řo by řōždy moħł pschirunowacž, řospo-
minacž a je wscheho mudrosč čzřpacž řa řiwjenje.

Wo řndiškej tam piške mižionški inspektor Lehmann, kotřž
njedawno na mižionškim řwjedženju w řetlizach řředowasche a
pschednoschawasche. řndiška je džiwny kraj, a ma wjele džiw-
neho w pschirōdže, mjes twarjenjemi, mjes ludžimi. Wořebity
řtaw řu tam ludžo, kotřchž „Paria“ mjenuja, tyh, „kotřchž řo

njeřměch dōtknyč, i kotřmiz njeřměch bycž! Wōni řu řwonka
hinduškich „řastow“, abo „worřchtow“ a tak rjez řastoreženi. 60
milionow tutych ludži chže nētko je řwjajša řinduška, t. r.
řtareho řndiškeho pōħařstwa, wuštipicž a řo drugej wěře pschi-
řamknyč, a to toħodla, dokelž řu w řandžennyh řěštwokach a hacž
řem telko njedobrehu, řleho, pocžerřpili. Nētk prōžuja řo řastupje-
řjo wschěch mōžnych nabořinow a tež kšesecžijanřtwa, řim dōpo-
řajacž, řo je řich wěra ta, kotřž dřrbjeli pschirōřacž, tak na psch.
řudhitiřizy mnicħojo, řindōjo, řohamedanojo, řschainonowi,
řndiška řekta, kotřž řwojeho řalořerja řschaina čzřecžuje a na
psch. řane mjažo njeje, — kšesecžijenjo a dřubj. řo, schtož wjed-
nizy tutych 60 milionow na to wotmōwjeja, řajimuje.

řohamedanam řnapřecžiwja, řo njemōžeja pschirōřicž, řo
řich mandželřke řawōdžete wokoło řhodža a řo dřrbja je do woře-
bitych řumow, kotrej tam „řenana“ mjenuja, řawěracž. — řin-
řam praja wōni: „Do pschřhadada mižionarow njeje řo řadny
čzřłowjek wo nař řteral! Čzřa řořč byřščeže řeňli! —

W řužnowjecžornej řndiji, tak řo powjeda, je 2½ miliona
tutych ludži na tym, ře kšesecžijanřkej zřtkwje pschirōřicž.“ W
wulkich řhromadžijnach wobřamkny tam 9 džeřatow, kšesecžij-
anřku wěru pschijecž. řōħanojo wjedža a čzřuja, řo je řo mi-
řionřtvo nad řhudymi a řazpitymi řwulřlo, prjedy hacž hewal
nichťon nuřu wuhłada; řo by nichťon řschiweho porřta řčřinil,
nuř wotpomhacž, wo tym řalle rěče njeje.

Wřy řořumimy, řo pschřblizowanje a pschřřup tutych mili-
jonow mlōdym kšesecžijanřkim zřtkwjam řndiškeje njewupraj-
nje wulke nadawł pschirōřje — a tež řtrachi, řdyž řo wschō nje-
řōdži řa řajki pschirōřacž a řarjadowacž. řdyž řdže,
řkacži řa řndišku a řich mlōde zřtkwje bibliřke řlowo: wjele
džela a malo dželacžerjow. — řole wschō řospominajo řpōřna-
řech, řo majch řpōřecž a dobrořpōřecž, řo njepřchindže řa najch

Š Lutheroweho řuba.

W Lutherowym měščje Wittenbergu řu řōňřke řōňřkeho
řowarřtwa — mř prajimy řola nař nētkole: kšesecžianřka řōň-
řka řlužba — řědžerřatki dořho řberale řōdže Lutheroweho
řuba a je řadžate a řchťomili řlōdžite, je řwěru a řpřōřni-
wje řładajo. Nēhđže 2 metraj wyřke řu je pschewawale, a
řchťož wušřtwowachu, dawachu řustaw-řdolřřtemu řowarř-
řtwu. Wušřřł bu řa wořebite nadawł tuteho řowarřtwa na-
řōženn, tak wořebje řa ři řwōny řa nēřřku ewangelřku zřřkej
w řomje, kotřž řu 1922 pōřwjecžena.

Š pschewawanjow tutych mlōdnyh Lutherowych řubow
řu Wittenbergřke řōny je řwojim dořładowarřjom, řararřom
řerrmannom, řědžerřatki dořho ewangelřke dželo w řo-
přōřenju řwěru pōdřerale. řa to řo řim řustaw-řdolřřke
řowarřtvo džakuje. — Š tuteho řřtkowanja řpōřnawamy, řak
wschelare pucže řu, duřy po kotřchž mōžesč pomhacž —
řdňž chzesč. řdňž chzesč, — řaj w tym řčři wschō. řdžež
je wola, tam je tež pucž! tak řo řusto praji. řo řkacži řež
tu! řdže pak je wola řa řajke řřtkowanje? řam, řdžež je
lubořč ř řeřuřej Khrystuřej.

Šnutřlowne mižionřtvo.

Šřnyřich řdž a řdž mēnenje, řo je dželo řnutřlowneho
mižionřtwa wo wjele pomjeřřchene pōd nowymi wobřejno-
řčemi. Ale řiwjenje řajkež je, čzi praji, řo tomu tak njeje.
Wřo řu nēkotre džela a nadawł řo pomjeřřchile, řak na psch.
řastaranje pōřřebnyh ř ředžu, řa to pak je dřubdže džela
wjazy.

řa wulkej řłownej řonferenzy řeudettelsausřkeho wu-
řtawu diakonřřow wōřjewi řektor wuštawu, řo je řo pōřno

sanđženemu lětej licžba kotrow, kotrež na pruhu sastupja, wo wjele powjetschika; tež licžba bratrow abo diaconow pschiběra.

Šlowny wustaw diaconisow Bethania w Berlinje je šwoju rosprawy wo sanđženym lěcže wosjewil. S njeje šebi wuczitaich. So muštom nima telko diaconisow, kelkož šebi w měšcže a w kraju žadaju; někotre štažije diaconisow šu dyrbjeli šamo špusšcžicž, šo bychu ša druge wjetšje džěla došč diaconisow měli, — ša džěla, kotrež maja šo wukonjecž w Berlin-Vichterfeldže, Magdeburgu, Stendalu a druhdže. Wo šebje šebi diaconisow a jich štuklowanje žadaju ša šozialne ša štaraiške štuklowanje ša šhornych a šhorownje.

Tute krótkle rosprawy maja nam runje nětkole wjele pražicž wo džěle a ša džělo šnutštowneho mižionštwa; wone čžinja nam wješele, džakowni dale šobu ša njo štuklowacž.

Zyrkej a stat.

Wotkasanje. Šustizny rada, kotrež w Šhorjelzu wumrě, wotkasa w šwojim testamencže 17 900 hr. ša zyrkwiniške naležnosćže. Tute pienješy budu nětk š dowolnosćžu ministrija ša zyrkwine naležnosćže tak nakožecž, šo š nich pschipomoz doštawaju potrebne šyrotny šchlesyškich šararjow a podpjeru ša študij šynojo šchlesyškich šararjow, kotřiz bohošłowštwo abo prawa študuja.

„Němški ewangelški tydžen“ budže lětka w Drježdžanach a to wot 27. julija hač do 21. augusta. W šřjedžišcžu Božich šřubow a jednanjow budže štač „Šhryštuš“. To pokaza čži hešto jenotliwych wuhotowanjow, kaž na psch. „Šhryštuš, kral wěrnosćže,“ — „Šhryštuš Šbóžnik hrěšnikow“ atd.

Š **Rušeje** je pschischla powěšč, šo bu Moskowski patriarch, metropolit Krutitzki w Šibirškej ššonzowany. Jeho běchu do Šibirškeje wuhnali. Čžadž jeho wuhnanštwa bě nimo, ale šnata ŠPI jemu njedowoli, šo domoj wróčžicž a šažo šaštojnštwo šaštawacž! Doštawšchi tamnu powěšč wo jeho ššonzowanju, šu šo pola šowjetškorušeje wjšhnosćže ša nim wobhonili a tu powěšč doštali, šo je „wumrě“.

W **Londonje** čžyachu někotre Bože domy, kotrež w šřjedžišcžu šteja, šwottorhačž a na šwonštownych štronach města šažo natwaricž, a to tohodla, došelž tam w šřjedžišcžu abo zentrumje nětko štoro jenož wobšhodny a wikowanške domy a podobneho šteja. Tola pschecžiwu tomu protestowachu dorajšnje měšcžjanške wjšhnosćže a wjele kemšcherjow. Čžehodla? Šich wjele wuži pschestawku honjazežo a hanjazežo džěla a žiwjenja ša to, w Božich domach šo do čžicheje nutrnosćže šanóricž.

Še Šserbotw a š daloka.

W **Drježdžanach** maja dženkša Šserbojo šažo šwoju šeršku njedžělu. Šaracž Božž-Budeštecžanški šměje w Šchizžnej šřkwi šředowanje a špowjedž. A po Božimaj šřubowmaj šešdu šo Šserbojo po šwucženym wašchnju w Šanskim dworje.

Na **Jana**. Nječ tež my we lužiškich wošadach nimamy wašchnjo, rowy šemrětych š kwětkami pschicž, kaž to w druhich krajinach čžinja, tak daloko šmy drje wšchudžom w našchich wošadach, šo w tutych dnjach a na Jana na šemrětych špominamy. A tak šmy šobu wopominali tež tamnych 31 kóžže „Deutschland“, kotřiz tak nahlu šmjerčž namalachu ša wóžny kraj. A to šmy čžim nutrníšcho čžinili, wuššchawšchi, šo bychmy dyrbjeli tych

padnjonych wjele wjaz wopominacž, hđž by šo po woli rušich a šchpaniškich bolschewikow štalo. 15. a 18. junija šu woni šchtyri torpedy wuššělili na němški šchizž „Leipzig“, kotrež tam w Ššřjedžnym morju šřubow čžini. Wšchě šchtyri šu kóž miššnyše. Wono njeje paš jeno kóž „Leipzig“ je šwojej wobšhadku w štrašče bšla, ně — tež mēr europiškich ludow. Šchto dženkša 21. junija — te šchtyri tam šražowaze namóšške mozy, nješ nimi Němška, pschecžiwu bolschewikam wucžinja, njewěmy. Ale něšchto druge paš wěmy: Wšchizžy, kiž šu špravni w šwojej šchecžijanškej wěrje, modla šo wšchědnje nutrnje, šo čžyšł Bóh Šnjes šchitacž wóžny kraj a lud pschew wóžnu a hnadnje špožčič, šo by mēr woštal nješ ludami.

Nowe Bože domy. Tydženik „Evang. Deutschland“ wšewja kěžnje powješcže pod napišnom: „Kirchen erstehen neu“. W pošelbnim čžišle tam na psch. čžitajch, šo ma šo twaricž nowa zyrkej w měšcže Wittenberge; jeje mjeno ma byčž Martin-Luthera-zyrkej. A nowe zyrkwe šu natwarili w městach Bruchsal, Sondershausen a Köln-Brück. W šřenimaj natwarichu š došbom nowej šarje a tehorunja nowu šaru w Klein-Dscherslebenje.

Bibliški pučžnik.

5. njedžela po šřwatej Trojizy, 27. junija: Špominaječe na šřenšche dny, w kotrychž wy, rošškwěšteni, šče šnoššli wulke bėdženje ščepjenja. Šebr. 10, 32. — Luk. 5, 1—11. — Ššalm 34, 12—23. — Nam šřwěrnny šy, o Šbóžniko! Ty kralo, možny rječerjo! Nam tvoje šřwětko roššajni tu čžěmnu ščežžku we hnadži. Ššches žolmy wšchitkej šřudoby, pschew čžěmne ščežžki pušcžiny naš pschewodž š šbóžnom' pošoju a š nješbještemu krašštwu! Šionške h'ošy, 362, 1. 13.

Pěndžela, 28. junija: Šchtož pschewinje, budže wšchitko herboracž; a ja budu jeho Bóh, a wón budže mój šyn. Ššewj. Šana 21, 7. — Š. 312, 1. — Ššalm 87. — 1. Ššal. 8, 22—32.

Wutora, 29. junija: Šchtož nana abo macžer bóle lubuje dšžli mje, tón njeje mje hódny. A šchtož šyna abo džowku bóle lubuje dšžli mje, tón njeje mje hódny. Matth. 10, 37. — Š. 332, 1. — Šebr. 4, 14—14, 14. — 1. Ššal. 8, 33—43.

Šřřjeda, 30. junija: Wiy paš nješšmy wot tych, kiž wotšupja a šatamani budža; ale wot tych, kiž wěrja a dušchu wumoža. Šebr. 10, 39. — Š. 708, 5. — Šebr. 6, 1—10. — 1. Ššal. 8, 44—53.

Šchtwórtk, 1. julija: Šđž wy ludžom jich hrěchi wodacže, dša budže wam wašch nješbješki wóž tež wodacž. Nješbudžecželi wy paš ludžom jich hrěchi wodacž, dša wam tež nješbudže wašch Wóž wašche hrěchi wodacž. Matth. 6, 14. 15. — Š. 477, 2. — Šebr. 6, 11—20. — 1. Ššal. 8, 54—66.

Ššat, 2. julija: Wón šam, tón Wóčez, lubuje waš, došelž wy nje lubowali a wěrili šče, šo ja wot Boha wušchot šym. Šana 16, 27. — Š. 394, 6. Šebr. 7, 1—7. 22—28. — 1. Ššal. 9, 1—9.

Ššobota, 3. julija: Došelž my doštanjemy krašštwu, kotrež hnutte nješbudže, dša mamy hnadu, pschew kotrež my Bohu šřužimy po jeho špodobanju, š počžiwosćžu a š bojosćžu. Šebr. 12, 28. — Šebr. 8. — Ššalm 1. — Bóh Šnjes čže šam tu pomšhačž nam w Šhryštušowym njenje. Šchtož, Božo, čži šo do-wěri, tón nješahinje ženje. Š. 676, 8.

Šřřštwowanje.

Ša 6. po Ššwj. Troj.: Š. w Š. — Ša 7. po Ššwj. Troj.: Š. w Šr. — Ša 8. a 10. po Ššwj. Troj. poštaji Šnjes pschewšřyda f. M. w Š.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swó,bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naboj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiŕke njedželske łopjeno

Galožil 1891 Křrjebjanstl farat dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

4. julija 1937

Baužen

6. njedžela po šwj. Trojizy.

Sczenje Esowj. Mattheja 5, 20—26.

Kajki šy šwojemu Bohu prawy? Nasch Krijes a Šbóžnik na tole praščenje w zylým 5. stawje našeho sczenja wotmolwi. Wón pšchi tym praji, so pišmawučeni a farišejšy se wškej šwojej prózu wěcznu šbóžnosć njedozpija. Dyrbišch lěpšchu prawdosć pšched Bohom měcz. Ju šesna-jesh, hdyž na Jesužowe wukładowanje pjateje kasnje pošlu-chašch.

Se šajtarškeho běchu šlyšcheli: „Ty njedyrbišch moricz! Šchtož pak mori, je šudženja hódny.“ To džě bě prawje pra-jene. Jeno bychu wučerjo šwojich wučomnikow do hlubi-ny Božich myšlow wjesć dyrbjeli. To njeczinjachu. Lud bě rucze š kasnju hotowy: Morjerja pšched šudnika! Druhe-ho pak 5. kasnja njewobškorži, kóždy druhi šteji pšched wěcz-nyš šudnikom prawy.

Šmy nětt my dženzha w prawym rosumjenju dale? Nasch Šbóžnik je jašne šlowa rěczal: „Ja pak praju wam.“ Wěcže je jeho dr. Marcžin Luther prawje rosumil, hdyž pi-šche: „Měnišch, so Bóh jeno wo pjašči rěcz, hdyž praji: „Ty njedyrbišch moricz!“ Šchto rěka „ty“? Niz jeno twoja ruka, twoja noha, twój jašnyk abo někajki druhi staw; ale wšchitko, šchtož šy na cžele a na dušchi, kajkižkuli staw mašch, na tajke wašchnje móžesh moricz. Je-li š ruku, š jašnykom, š wutrobu; je-li š wóczłomaj, š kotrymajž na bratra hněwny hladašch, abo š wuchomaj, so njehašch š nimaj pošluhač, — to wšchit-ko rěka: ty šy morik. Pšchetož tu je wutroba a wšcho, šchtož je na tebi, takle šmyšlene, so džeshch šwojeho bratra hižo morweho měcz.“

A twój Šbóžnik praji: Niz haŕle potom, hdyž morišch, ale hdyž šo na šwojeho bratra hněwašch, šy šudženja hódny;

a hdyž šwojeho bratra cžertej špodawašch, šam do hele šlu-šhesch a šy helškeho wohenja hódny.

Do hlubokeje dušche pšchima tón Krijes. Tam nutskach dyrbi šo Boža wola šakorjenicz, šo by cžišta wutroba cžištej hubje a cžištej ruzy šczinika. Potom haŕle šy Krijesowu kasnju dopjelnik kaž našch Šbóžnik to chze. Pšchipowěšchene njekmėdža plodny bycz kaž worjeshi na hodownym šchtomje, ale roščjene a šeziwjene wot nutska.

A daloko šaha. Šlej, twój Šbóžnik napomina: „Budž na měcže dobry šwojemu pšcheczniwitej, dokež ty hišchže š nim po pucžu šy, šo by cže něhdže pšcheczniwik njepodaš šudnikej, a šudnik cže njepodaš bėrzej, kiz by cže do jašwa cžišnyš. Šawěrnje ja praju cži: Ty njebudžesh tam wuicz, hač pošlednju šcherpattu šaplacžišch.“

Rosumišch Jesužowe pšchirunanje? My wšchitzy šmy š našchimi bratrami, tež š našchimi pšcheczniwikami, po pucžu š wěcznemu šudženju. A někajki křócz hižo šmy šwojeho pšcheczniwika pšched Boži šudny štol wokali. Njeje tebi do myšlow pšchischko, šo budže nam se šamej měru měrjene, š ko-štrejž šmy my měřili? My móžemy hušto tak njeshjednanliwi bycz, hdyž šo nam je šchidwa štala. A hdyž nam našch pšhe-čziwnik ruku š měrej pošliczi, jeho wotpošasamy a pošasamy jeho na teho, kiz budže junu šudnik mjes nami. Junu šuro-we naše prawo šami šapšchimnjemy, na kotrymž šmy šami bratřej napšcheczjwo wobštali. Tuž wšmi šebi dženknišchi džěń, kotryž tebi Bóh hišchže dawa; jutšje je šnano pošdže.

Šdyž ty šwój dar na woštar wopruešch a tam šo dopom-nišch, šo twój bratr něšchto pšcheczjwo tebi ma: džha woštaj tam šwój dar pšched woštarjom a dži a šjednaj šo přjedy se šwojim bratrom, a potom pšchidž a wopruej šwój dar.“ Tu šašo nam našch Šbóžnik wo lubošči předuje, wo lubošči pšcheczjwo temu, kiz je naž šchidwžik. Šteji šle šlowo hně-wa a šwara mjes tobu a twójim bratrom, njeh dobre

řloweřko luby a mĕrny mŕst twari mjes rořtorjennymaj wutrobomaj. Teř to řluscha ke kařni: „Ty njednyřbiř moricř!“ Přchetoř hida a řwada řerie na duřchi kař morjaty jĕd. To řluscha ř prawdořci, kotrař přched Bohom plaćzi, haj to je jeje křona: lubořć, kotrař je po japořtoliřki řlowach řćerřpna a dobroćiwa, a njeda řo rořhnĕwacř a na řle nje-myřli, ale wřcho přchecřerpi a niřdy njewupanje, — ta lubořć, kotrař wot Golgatha řem nam řwĕćzi, řdřeř řo řeřuř hiřće na řřiřu řa řwojich přchecřiwnikom modli: „Wŕće, wodaj řim; přchetoř woni njewĕřa, řcho ćřinja. Daloko řaha prawdořć, kotrař přched Bohom plaćzi.

A wyřola je tajka prawdořć. řeřuř ju řtaji wyře řianych Bořich řluřbow a wyře darow lubořće. „řdyň ř wol-tarjei řtupiř — —, wořtaj tam řwoj dar a dři a řjednaj řo přiedny ře řwojim bratrom.“ Tak to hiřće niřtŕ ludeř prařil njeřĕ, řo nĕřcho přches Bořu řluřbu a wopor dře. Ale řeřuřowe řlowo je wĕrne a řluboko řařŕene. Niřdy njemŕřemy řo ř Bohu přřibliřowacř, dolhoř je wutroba ř hidu napjelniĕna. Pŕtnjeř řnano nĕřko, ćřehodla řy tu a tam tak njeřpořjny ř Bořeho domu a tak njeřořhnowanŕ wot wŕtarja řařo domoj přřiřchŕ: dořelř řĕře ře w Bořim domje ale niř pola Boha byř. řamjei.

Dřakujće řo tomu řnjesej!

Eřo dřakuj Bohu, moja duřcha,
Řiř řnjese je na wřchom řtworjenu!
řaj, jeho ćřeřćiř řo ćři řluscha!
řoh' řhwal řa wřřitku dobrořu!
O hlaj, řak lubořć wŕřowřřa
Ćře na wřchĕch pućřach wobdawa!

Řjeř' to twŕj řnjese, řiř ćřilŕeřć tebi,
Řiř mořy ř dřeřu řpořći ćři?
Ćřlŕidř niřćo njem'ře dacř řam řebi,
Wřcho Bořa řmilnořć wobradři.
Tuř wopomŕ, řak wřchomŕřny ćře
řow řařtara a řohnuje.

Wřaz pař joh' lubořć dořonřařa
ře, jako řĕřmy w pořlecřu,
řdyň řwojoh' luboh' řsyna dařa
ře řa nař řreřřnych ř woporu,
Tak řo nĕřk we řwĕ řeřuřa
Řĕř řbŕřny duřcha namařa.

O njednyřbi nař Bořa řnada, —
To řchĕřćiřenjo wopomŕmy,
Řiř na nař kař na dřećři hlada,
řdyň řo my jemu podamy —
Teř ř dřeřej řnucř? řoh' lubořć wřcha
ře w řhryřtuřu nam řewjĕna.

řt řŕřny njĕř Ćře, Bořo, řhwal,
řy řŕřko wřĕeje lubořće!
Řjeř teř Ćři wopor dřeřa pař
Přchĕř lubořć w mojej wutrobje!
Ćřzu řeřje řhwalicř ře řlowom
A ćřeřćiř ř wřřym řiwjenjom.

Dŕniř njĕřmĕm jŕnu ř iandřeřemi,
Přches, Bořo, řwoje řmilĕne
Ćře řhwalicř tam w řerusalemi,
řdřeř ř wocřomaj ř'du widřeć Ćře.
A tam we řwojim řraleřtwje
Ćři řluřćiř pořny radořće.

S. B.

Mŕst přches řlubinu.

Přřipomnjenje: Dořachmy wřchĕře dopiřy, ko-treř nam pořřa řjednocřenřtwŕ „Evangelische Ver-sicherungszentrale“, kotreř je teř w nařřich wořadach řnate. řawĕřćuje wono tola teř řa pař řmjercře a podpjera tak řawŕřajennych. řjes dopiřami řĕ teř jeho kopieřko „Die Vorsorge“. ř tuteho tu řtajiřy řćřehowazeho. —

„Takle! Nĕřko jenoř hiřće wupřofane ćřiřte gardiny do wŕknŕ, kotreř řo tak řhřćeřa!“ — řak řchĕpta řebi man-dřeřka, kotrař přři nalĕřnim řjedřenju byďlenja piřnje dřeřa. řřlŕnřo řwĕćzi do byďlenja, wřřitko je řařne a ćřiřte w tu-tym mařym byďlenju; hořpořa je dře na řŕřu wulřeho na-lĕřneho ćřiřćenja; jeř radořć nad tym ř woblicřa hlada. „Nĕřko njĕř jenoř domoj přřiřdře!“ řak řebi myřli. „Wĕře-ra je řo hiřće wobořwal, dořelř řo jemu tu njĕchawře lubicř!“

A wŕn přřiřdře domoj. A wŕn řo teř jara dřiwařche. „Řak řjenje je tu tola pola nař!“ řjekny. A nĕřko řluscha wřřitko nam! řadny dol wřazy! Wřcho dopřacřene!“

To pař řĕ teř ćřeřa hŕla! Řŕřny mĕřaz řelko a řelko wot mřdy wŕplacřowacř řa řjanu nadobu! Řjane pař ĕřyřřtaji tola wřcho mĕćř! A dřeřko mĕjeřřtaji.

„Ale nĕřk pař ĕřemŕj řebi teř nĕřcho řa to popřchĕř!“ řjekny mandřeřřti wjeřŕŕy. „řy řy řo tute dny teř řak dřećř dyřbjařa! řuř, pořdřemŕj do řina! řhwataj, řo řy hotowa!“

A řak tam ředřitaj w řinje, we wulřim řumje, kotryň je řacřemniřny. Nadobu řo řawĕřřk rořdřĕli a přched přřihla-dowarjemi řiewi řo nadobu woblicře řŕnřře, kotrař na niř řhladuje. řanje je, jako by wona řama hŕla tuta řŕnřka, kotrař wjeřŕŕa a řbořowna hlada na řwoj mařy dom, w ko-trymř po wřřĕm řdacřu řbořo řame byďli. „Ale, ale potom přřiřdře to řařŕřne! řchĕpotali řy přřihladowarjo řobu ř tamnej mlŕdej řŕnřřej, kotreř mandřeřřřeho do domu přři-njeřu: awto řĕ jeho přchĕřĕř. Řak řo jeje řbořo tola řemi! — A dale tam widřa, řak řo řŕnřka ryćřeřřny přches řiwjenje řĕdři a řlŕnřne dořudře...“

řana njemŕře dowobarać řyřřam. řuřy domoj řŕŕi řo řrucře na řuku mandřeřřřeho. Dřakŕwnořć je w nej, řo ma jeho hiřće řiwĕho, řo ř nim řromadře domach namařa pĕřne, ćřiřte byďleřćko, w kotryř dřeřći ćřiřte řpařřtej. řola teř muř ř ćřicha a do myřlow řanŕřenŕ. řaj, řtanje řo, řo řo wŕ řtwje wobhladujo řařo a řařo ř řlowu řřhaře.

ře njedřelu popořdnju. Přĕni řŕŕĕř mŕře řana řařo blido přched řhlŕdnřzu řryćř. řan je přchĕřo piřnje w řařřodře dře-řak; wjeře je řiřo wořnyte a nĕřcho řiřo řjenje rořće. Dřeřći řebi řrařřatej. Přches pŕŕ řtrowja řuřŕŕa; woni dyřbja řařtupicř a řřalku řŕeřa řobu pić. „řo dře je, jako hŕřće nĕřařři řwjedřen řwjećřili?“ prařa řo řuřŕod.

„Nŕ haj, to wřĕař je, dořelř je řhĕřka nĕřko dořřotowje-na a řo řmy řwoju nadobu dořařlacřili...“ „A řo mamŕ řwoj dom a řwoje dřećři a ... řo!“ řana přřimny přři tu-tych řlowach řa muřowu řuku.

„řaj“, dořa řan, „mŕj widřařmŕj řilm. řa dyřbju řebi přchĕřo řařo myřlicř: „řdy by řo tebi řak řeřřo...“

řana řblĕdnje. „řmĕrom, řmĕrom, řano! řajřeho nje-řmĕřh řakle wuprařicř!“ řo dře je, jako by ĕřyř njĕřboře přřiwabicř a wořud wuřadacř! Ale řy řy dře řiwŕ! řa-nořzu řebi na niřćo dře řmyřlicř!“

řan wjeřře ř řlowu: „řa řraři řebi myřlicř a řim-do wocřow hladać, njereřa, wořud wuřadacř. řĕře řa-

wopak! Mójesz dha njesbožo wotehnacž, hdyž cziniš, jako by ślepny był a ślyła wo tym njeręczišch?“

Hanje ſu ſlyly bliſko. Ssuzgodžina woſmie jeje ruku a ju maſta. „Wy njejmecze taſ niemerna bycz! Nichto tola njewę, ſchto na njeho czaſa. Wy możemy ſebi jeno pſhecž, ſo by, by-li na naſ taſte horjo pſchiſchło, nam taſta mōz data była, jo ſnjescž. Ale ſwonkowneje nuſy dla mōže tola kōždy ſo kuſt do prędku ſtaracž. To czinimy my hižo dołho...“

„Wy mēnicze: lutowacz? To je czežko, hdyž to jenož pſchezo ſa to, ſchtož najnuſniſche, dožaha!“

„Ale, Wy ſcže ſebi tola teſ tutu rjanu nadobu naſutowali!“

„Nō haj, to ſmy kōždy mēpaz nēſchto ſaplacžili! Tak to džeſche!“

„By-li paſ nadobo nuſa pſchiſchła, by to ſlę ſa Waſz było! Ale, taſ by było, hdyž byſchcže Wy džel teho, ſchtož ſebi hacž ſem taſ wulutowaſchcže, ſa pſchedhladniwe ſajtaranje — „Vorsorge“ — nałožili, kotrež by Wam potom k pozny było, hdyž by Waſz nētaſte njesbože podeſchło?“

(Pſchichodnje dale.)

Ś Lutherom!

W roſbudnym czaſu ſmy a ſchto pſchichod pſchinježe, to njewemy nihtō. Tōrny tōn, kiž bjes wēſteho dže do tuteho czaſa. Schto paſ tu je wēſteho? Nicžo ſemſte wēſte njeje, teſ człowjekoto niz! „Jedyn twjerdy hrōd je naſch Bōh ſam, brōn dobra, ſlylna ſtała!“ Tuž Bōha mēj, ſ Bohom budž, ſ Bohom dži, ſ nim ſawajany, ſjednocženy w tej jenej wulkei wērie, kotraž je wērne žiwjenje ſ Bohom, w kotrymž wſchēdnje ſ nim ręczišch — ſo modliſch, — wſchēdnje ſo a wſcho do jeho rukow daſch a ſ jeho rukow wſchitko bjerjeſch.

Luther je nam ſam pſchiklad ſa taſte ſchecžijanſke žiwjenje wēry. A taſ nēkotry poſas a pohōn je wōn nam dał. Wſmi tu jedyn ſ niſch a mēj ſo po nim! Ty pōndžeſch dobrzy pucž dale.

Luther praji: „To je a to je mjenowacz wulka kraſnoſcž a ſwoboda, ſo my ſmemy ſtroſchtnje a ſhroble ſo k Bōhu modlicž a ſo dyrbi wſchitko wēſcže wuſlyſchane bycz, hdyž my do teho teſ jeha a jeha ſłowo ſlyſchimy a pſchi nim woſtanjemy. Woſtań ty krucže pſchi Bōžim ſłowje; taſ woſtanje Bōh krucže pſchi twojei modlitwie!“

Krótki to pucžnik žiwjenja, kotryž je nam Luther ſ poſlednim ſłowom tuteho jeha powucžjenja a wuſnacž a dał. „Woſtań ty krucže pſchi Bōžim ſłowje; taſ woſtanje Bōh krucže pſchi twojei modlitwie!“ Ale wōn tebe dowjedže pſches zyle žiwjenje, byrnjež wyſoko, pſchindže na 80 lēt a hiſchcže wyſchſche; haj wōn tebe dowjedže do węcžnoſcže nuts, — do teje węcžnoſcže nuts, w kotrež w njebieſkim ſwētle wohladaſch wſchē pucže Bōže a hinaſ njemōžeſch hacž ſo poſlaſnycz a wuſnawacz: „Mōj Knježe a mōj Bōžo!“ a ſhwalicz a czeſcžicz Bōha Wjerſchneho.

Amos 9, 6.

Niz jeno te ſłowa tuteje 6. ſchtuczki, kotrež ſu ſa heſko julija wuſwolene ſa wſchēch Ewangeliſch, ſtajimy ſebi jako pucžnik kōždeho lubeho dnja, kotryž ſmemy w mēpazu juliju ſ Bōžej pomožu ſapocžecž, nē teſ ſytkny ryncžk: „Wōn woła mōrſku wodu a wulinje ju na ſemju.“ Haj ſhromadnje rosmſhlyjmy, rospominajmy a pſchindžmy na cziſte ſ tym, ſchtož tu ſteji: „Wōn je, kiž ſ wōj hrōd w njebieſchach twari a ſwoju hēt u na ſemi ſa kōžci; wōn woła mōrſku wodu a wulinje ju na ſemju; jemu rēkaju Knjes!“

Dajmy ſebi pſchi tym wot Luthera pomhacž, kiž ras pſchi tutej ſchtuczcy rjelny: „Hdyž ſo maſe džečno praſchecž: „Lube, kaſteho Bōha maſch? Schto wēſch wo nim?“ by wono dyrbjało mōz wotmoſwicž: „To je mōj Bōh: k prēnjemu tōn Wōtž, kotryž je njebieſka a ſemju ſtworił. Nimo tuteho jenicžkeho nimam nicžo ſa bōha; pſchetōž hewaſ nikoho njeje, kiž by moł njebieſka a ſemju ſtworicž!“

A hdyž by džečno hižo dyrbjało taſ wotmoſwicž, wjele ſkērie dorocženy! Tuž budž ty, njech ſy dorocženy, njech džečno, na kōnzu tuteho mēpaza tōn, kiž je kōnz tuteho mēpaza taſ dalō, ſo ſ wutrobu, ſ rtom, ſ zyſnym žiwjenjom, njemyleny wot nikoho a nicžeho, wuſnawa: „Mōj Bōh je tōn Wōtž, kiž njebo a ſemju ſtwori, ſchtož bych ſa bōha mēł, doſelž nikoho njeje, ſchtož by moł njebo a ſemju ſtworicž!“ a tōn, kiž pſchi taſkim wuſnacžju woſtawa, njech pſchindže ſchtož pſchindže, a tōn kiž tutomu Bōhu a Wōtžej ſłuži we wutrobje, w Bōžim domje, w ſwojim domje.

Tajki mōže potom ſ mērom cžahnycz ſwoju drōhu do pſchichoda, do czaſa — do węcžnoſcže!

Morwa žiwa je.

Mienujzy ſchecžijanſka zyrkej w Ssowjetſkej Ruſkei. Suſto doſcž ſu prajili, ſo je morwa, a hlaj, wona je žiwa.

Se Ssowjetſkoruſkeje pſchikhadža na pſch. powēſcž: „Do Bōžich ſlužbow w ſaſaſanych nakhwilnych Bōžich domach dałokich pſchedmēſtow pſchikhadžeja profeſoroſo, burjo, wumēkžy, ſtudentojo a džečni... Powſchitkownje dopomina cže nabožne žiwjenje w nēcžkiſchej Ruſkei na prēnje lēſtotki ſchecžijanſtwa.

Bē w jutrnei nozy. Bjesbōžni pſchimiſowarjo korjet-wyſchnoſcže chzychu ſ cžrjōdu wojaſow Bōžu ſlužbu kaſpēcz a ſemſcherjow roſſchēricž. Tola hlaj! Wōjazy njerocžēricchu nutrych, nē, cžrjōnychu ſelby prjecž a ſwjecžachu Bōžu ſlužbu ſobu a ſpēwachu ſ nutrymi kērluſche. — Suſto doſcž doſtanje tam na jenicžkim dnju 50, 60 džečni ſwjata ſchcže-nizu. Stanje ſo, ſo dželaczerjo, kotrymž je pſchikaſane, Bōži dom potorchacz, zyłu nōz pſchi rozpaanſchach w modlitwie woſtanu.“

Tute ſłowa ſ liſta, kotryž nēchtō piſaſche, kiž hiſchcže w Ruſkei pſchebhwa, dopoſaſa kōždemu, ſo je ſchecžijanſka zyrkej pſchi wſchēch pſchecžēhanjach a hroſnoſcžach w ruſkim ludu taſ hluboko ſakorjenjena a ſo wona w horju pſchibhwa, haj, ſo wona je mōz, ſ kotrež ma kōždy licžicž, mōz, pſchecziwo kotrež nihtō njeſchōſtany njewojuje a njepoſtupuje.

Tamne jutrowne podēndjenje je ſdobom poſas, ſchto maja wērijazy ſchecžijenjo wſchēch czaſow a krajow cžinicž. W njemylenej ſwērie a luboſcži Bōhu ſlužicž w Bōžich ſlužbach a wērnje a ſprawnje ſo modlicž; do teho ſlyſcha, ſwēru a porjadnje kē miſchi kchodžicž a runje taſ k Bōžemu bliđu, a runje taſ paſ doma domjazu nutroſcž mēcz a pa-czerje ſpēwacz.

Ssamo wot ſo ſo wē, ſo w žiwjenju njedželu a wſchēdnny džen wērny a ſprawny ſchecžijan, wērna a ſprawna ſchecžijanſka ſy. —

Zyrkej a ſtat.

Snutſkowne miſionſtwa ma teſ woſebite ſchule ſa žōnſke, w kotrychž ſo tute pſchihotuja ſa ſaſtojniſtwa taſ mjenowaných „ludowych wohladaſkow“ — Volkſpflegerinnen. — Pſchi tułētnych powołaſkiſch wubēdžowanjach — Berufswettkämpfe — dobuchu ſchtyri žōnſke ſ tutyſch ſchulow Snutſkowneho miſionſtwa dobycže ſa ſwoju župu a to ſa Danzig, Kiel, Hannover a Nürnberg.

Sa děczi kódznikow. W Hornjej Schlesyjskej běchu njedostatki a nusa sa děczi kódznikow, kotrež do schule khodža, do-
telž staj tola starškej nastajnje dužy po puczu, snajmjeišča, do-
kchož rěka dowoli kódzam jědžicž. Tutej nusy je nětk Snu-
towne mišionstwo wotpomhało. Wono je tam pschi Adol-
f-Hitlerowym kanalu pschprawiko dom sa tajke děczi. Jena
diakonissa a jena dohladowarka sa děczi wjedzetej dom, w
kotrymž šu městna sa 35 děczi. Tute móža tak porjadnje do
schule khodžicž. Němška wyschnošč dawa pschpomož, a tak
je móžno, šo tam děczi sa tuni pjenes pschewytk namařaju.
Sa pschprawjenje domu šu šo prezident wyschnoščje, džěto
wa fronta a krajna rada s radu a skutkom šobu starali.

Se Eserbow a s dalofa.

Do Katojd šcejemy wutrobne šbožopschecža. Čžitachmy
tola w našich „Eserbiskich Nominach“, šo je k. stud. theol.
Melika šwoje přenje pruhowanje w Lipsku wobštal. Tak
maja naške šerbsto-němške wořady šašo nowu nadžiju, šo
budže móžno, šo šmėja wšch šwojeho duschepastyrja.

S Drježdjan. W tudomnej Křichžnej zyrkwi wotmě šo
njedzela 27. junija po lětdžekattkovej tradiziji šerbsta Boža
šlužba; a to 355. Šo šo tež dženknišchi džět tam w našich
wótzow rěči přěduje, mamy šo krajnej zyrkwi džatowacž,
šchtož s džaknej wutrobu pschpóšnowamy. Tón krócž mějše
šlužbu k. farař Bóžž s Budeštez, kiž naž se šwojim přědo-
wanjom šweřeli. Zyrkej bě poměrnje derje wopytana, wšch
bě tu hermanf. K Božemu blidu tón krócž šizeczi spowěd-
nych džěšche; hewak je na 70 hacž 90 bylo. — Mějmy šo po
namolwjenju našich duchownych wjednikow a wobřho-
wajmy našchu pschwišćošč k naškej zyrkwi, kiž tež nam
Eserbam po požadanju šluži kaž to kaseň kšchecžijanow žada.
Šlužbu porjeišchi zyrkwinski khór a šnaty mlodny organista
Colum. — Wo kemschenju šo wořadni wutrobne witachu,
běchu tež kemscherjo šamo s Barlina a Žitawy pschijěli, to
bě wjeřole šašowidženje! F. S. S.

Do Wittenberga na šjěd mužškich běchmy tež tu psche-
prořchowali. Kelto je jich tam s našich wořadow bylo, njeje
nam šnate. Me 4000 mužškich šo tam se wšchěch kóncžin
Němškeje šendže. Žich wustup bě mózne wušnacže k ewangel-
skej zyrkwi a k wjednikaj a k wótznemu krajej. Wobžarowacž
je, hdyž pschezo šašo našchi wořadni tajke jim posticžene
škladnoščje njewužiwaja. Dwojeho bychu tola wořebje
s teho měli: pošplnjenje a wošchewjenje sa šwoje šnuts-
towne žiwjenje a sawjeřelenje a nowe šaczisčče s noweho,
s nješnateho, šchtož widža a šlyšča. A tak nělotry je, hdyž šo
tola ras rošbudži, na tajkim abo podobnym wuhotowanju
wobdžělicž, wobžarowak, šo to přjedny hižo njeje čžinik. Pod
tak pschihódnymi wuměnjajimi, kaž tajke wuhotowanja po-
šćicžjeja, wořebje tež, šchtož wudawki nastupa, njeje tež jenot-
liwemu, hdyž šam abo se šwojibu jědže, móžno, telko wohla-
dacž a mēcž.

S wukraja. W mječze Nizza, kotrež w Frantzowskej pschi
Šsrijednosenskim morju leži a kotrež je po žylnm šwěcže
šnate, wuhotowachu „šwjedžen drařtow“ abo šnadž lěpie:
„šwjedžen šdrascžnych“ — Trachtenfest —, pschetož čži, kiž
běchu tam w šwojej ródnej drařče, jón tola šwjecžachu. Na
tutón šwjedžen bě šjednocženstwo Kdž tež šastupjerjow
s Bayerškej, se Šsmólnych hór a s Čžorneho lěša pošćalo,
kotiž tam řjane narodne drařty Němškeje pošćowachu. Tam

w mječze Nizza je nětko tež němška ewangelska wořada. Tuta
pscheprořy hořči s němškeje domišny kemšchi. Tuczi tež pschi-
džechu a někotři s nich džěchu tež šobu k Božemu blidu.
Wšchitzy s nich nješku drje tež ewangelszy byli. — Šsnadž
by něchtóžkuli tutu powěšč tak pschpóđla čžital. Wona paš
ma wjele w šebi; wořebje wona wobkrucža to, šchtož s wjele
kóncžin šemje šlyšchimy, — na psch. je Žužnokšlowjanškej, do
kotrež je nětko dowěrnik mlodžiny Lubijškeho wořeřa
šchol, šo by tam wjedništwo ewangelskej mlodžiny pschewšak,
— mjenužy, šo we wukraju pschede wšchem ewangelska wěra
do žylka wježe, w žylku šathowa, tak šo šo Němžy njeros-
broja a nješhubja do zuseho luda, šabynšchi narodnoščje. A
w tutej ewangelskej wěře šteja tam we wukraju tuczi Něm-
žy šwěru a krucže k ewangelskej zyrkwi a k šwojemu Bo-
žemu domej. A w tajkej šwěrije a wěrije šu pschětrali naj-
čžějšche čžazy a nadběhi, njech pschindžechu s šoka, s kajkehož-
kuli to čžyžu a šu pschezo s nowa možy nabyli, dale džělacž
a šo prózowacž, hušto došč tež w krajinach, kotrež niž tak
plóđne abo w kotrychž je tón a tamny njedostatk sa šašpóle-
nje. W šwojim Božim domje, w šwojej ewangelskej wořa-
dže, w šhromadnym ewangelskim žiwjenju pyta a namařa
Němž we wukraju něščto s domišny, haj džel domišny, a ša-
řhowa šebi s lubošču a se šwěru k wěrije a zyrkwi šwěrna
lubošč k narodnoščji a domišnje.

Bibliški pucžnik.

6. njedzela po šwjatej Trojizy, 4. julija: My wěrimy,
šo psches hnadu Knješa Jesom Křyřta šbóžni budžemy. Žap.
šl. 15, 11. Matth. 5, 20—26. — 1. Móžj. 4, 3—13. — Šchtož
Žesufa tu šnaje, s nim štowaršchenny je, tón jara derje traje
a w žanej nusy njej; tón ma, šchtož žadacž móže, šei jeho
wutroba; wón ma to wěrne šbože, haj, šbóžnošč bjes kónža.
— Zionške hložy 344, 11.

Šbóndzela, 5. junija: Šo by naž wumohš wot našich
njepšchecželow a s ruki wšchitkich, kiž naž hidža. Łuf. 1, 71.
K. 365, 4. — Šebr. 9, 1—14. — 1. Kral 10, 1—13.

Wutora, 6. julija: Čži šu pschijšchi s wulkeje tyščnoščje
a šu šwoje drařty wumyli a je wuběli w jehnjecžowej
krwi. Šjewj. Žana 7, 14. — K. 802, 3. — Šebr. 9, 15—28. —
1. Kral 11, 6—13.

Šsrijeda, 7. julija: Šntajče a wy budžecže namařacž.
Matth. 7, 7. — K. 367, 4. — Šebr. 10, 1—18. — 1. Kral
11, 29—43.

Šchwórtk, 8. julija: Šchtož mje lubuje, tón budže wot
mojeho Wótza lubowany a ja budu jeho lubowacž a šo jemu
šjewicž. Žana 14, 21. — K. 610, 2. — Šebr. 10, 19—39. —
1. Kral 12, 1—17.

Šiatt, 9. julija: Dženša je šo tutomu domu šbože dořtašo.
Łuf. 19, 9. — K. 438, 6. — Šebr. 11, 1—12. — 1. Kral 12,
22—33.

Šsobota, 10. julija: Šbóžni šu čži šrudni; pschetož woni
budža trošchtowani. Matth. 5, 4. — Šebr. 11, 13—27. Šdyž
je šněh došč dele padaš, pschindže ščžna čžopłota. Tak b'dže
duřcha wjeřoka, hdyž je čžłowjek přjedny tradaš. Na šwěcže
wšcho šahinje, Boža lubošč wořtanje. K. 314, 11.

Šiřtowanje.

K. Š. w D. a k. Ž. W. w D.: Dořtachmy a šo džakujemy.
redaktor.

Sa 7. po Tr.: K. w Šr. — Sa 8. po Tr.: pošćaji k. š. M.
w B. — Sa 9. p. Tr.: L. w M.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatosk
Zradny e.

Za staw spróny
Na soj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Gserbiske njedželske lopjeno

Safožit 1891 Khrjebjanški farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

11. julija 1937

Bauzen

7. njedžela po štwj. Trojizy.

Mark. 8, 1—9.

Nažycenje luda, tych štyri tyžaz, se žydom pokrutami a trochu rybiczkami je jedyn wot tych najwjetšich džiwow. To šo pschetrjedicž njehodži. My drje s žyła njednrbjeli rěčecž wo wulkich a malnych džiwach. Njesku wschitke wulke? Wustrowjenje hluchoněmeho, žlepeho, jachtneho, wužadneho abo khromeho, kotryž bě 38 lět khory pschi hacže Bethesda ležal. Wjetšchi džiw žnadž šo nam ša bncž šbudjenje Jairuhoweje džowčicžki abo Lazara. Ale njeje tež našch džiw wulki? Tež my čłowjekojso možemy žydom pokrutow a trochu rybiczkow mjes štyri tyžaz čłowjekow rosdželicž, ale njeje možno, šo jich s tym nažycimy a hišcže wjele njenje, šo šo žydom korbow šbntnych kruschkow našbėra. To može jenož Knjes.

Tak šo dženska na jakožku teksta prašchamy: Šdže khlėba wošmjemy, šo bncmy jich nažycili?

1. Tón Knjes pruhuje našchu wėru a luboscž.
2. Šsmny-li pruhowanje wobštali, šjewi nam šwoju mōz a krašnosć.

1. Nan naměšacžneho hōlza džesche k Jesužej: „Možesč něšchto, dha žmil šo nad nami a pomhaj nam.“ To je rěč čłowjekow. Tak tež dženska hišcže rěča. Jesuž pak džesche k njemu: „Šdy by ty mohł wėricž; wschitke wėzy šu možne tomu, kiž wėri.“ Čłowjekojso proscha Knjesa w czežkich padach, hdyž šu na kōnzu šwojeje mozy, wo pomoz. Dha teho Knjesa tak riez pruhuja. Pschinješu k njemu jachtneho, a dokełž ludži dla k njemu pschinčž njemōza, šalešu na kšechu a pušcžca khoreho, kiž na ložu leži, dele psched teho Knjesa. A nětko dyrbi jeho Jesuž wustrowicž, jeli šo to može. Wbo jeho k Lazaruhowemu rowu, najlěpscheho pschecžela wjedu, a nětko dyrbi jeho s rowa šawolacž a žiweho šcžinicž, jeli šo

to može. Tak šu rojeńkojo pschego jažo na Jesužowej mozy, džiwcy čžinicž, dwėlowali. A šu ras džiw, kotrež je Knjes čžinił, widželi, dha šo hnydom dwėl šbėže a prašchachu šo, hacž šmėje mōz, hišcže jedyn štuff čžinicž, hacž budže hišcže wjetšchi štuff dokonjecž mōz. Pschetož to tola njebėsche pschewėdčenje wschitkich, kotrež wužadny mēšesche, kiž ša Knjesom wolasche, jako tón s hory dele krocžesche: „Knježe, ažešch ty, dha možesč mje wucžiscžicž.“ To bě wuwšacže. Tón šo šhubi mjes dwėlowazymy. Widžimy, šo šo čłowjekojso pschego ša dopjelniženjom prašchaja. Niz jenož teho Knjesa šu tak žudžili, ale tež žami šo mēřja s tutej mēru. W tym nastupanju šu pschego čži žami woštali. Tež dženska njesku hinaschi. Š wotkel Jesuž mōz wošmje? Čžehodla njesadwėluje? Čžehodla ženje njepraji: To njemōžu. Šlada k njebiežam. Pošbėhuje šwojej woczi tym horam, wot kotrychž jemu pomoz pschinđže. Dže po mōz k šwojemu Wōtzej w njebiežach. Je tak žylny, šo može hory pschewadžicž, dokełž je w šjednocženštwje je šwojim Wōtzom w njebiežach. Njeknje: Wōtče, ja šo čži džakuju, šo šy mje wužkšchak, tola wėm, šo mje kōždy cžaz wužkšchisch, ale luda dla, kiž wokoło šteji, praju ja, šo bncmy wėřili, šo šy mje pōkšal. Wot Wōtza šebi pomoz wuprošy, a wot luda žada wėru a luboscž. Jako jich wėru widžesche, džesche k jachtnemu: „Mōj žyno, tvoje hřechi šu tebi wodate.“ Jesuž je wėru pytal a husto tež namakal. Wobšebje wulku wėru je pola pohanow namakal, pola hejtmana s Kapernauma a šananejskej žōnskej. Jesuž pruhuje wėru a luboscž čłowjekow. Tak tež w pušcžinje. Kak mōžesche šo tu wupucž namacž? Šsydom pokrutow a trochu rybiczkow mjes štyri tyžaz čłowjekow. Kak mōžachu šo čži nažycicž? A w pušcžinje žana mōžnota khlėb dostacž. Dyrbjachu s tym dožahacž, šchtož mēřachu. Dha mēřachu hłōdni polni wėry a luboscže na Jesuža hladacž. Mēřachu tola džiwpcžinjerja we šwojej šřjedšinje. Šemu bėšche wšcho

Twać, o moja duscha, twać na Boha!
Bohu wscha cześcź kłuscha; naź wschěch saštara!
Tu na kwěcze kmy my zusbniży,
W kwojim Knješu sboźnje dom hieź jedźimy;
Njech naź, o Knjeże, psches cźemny doł
Twoja hnada wjedže do njebiešow!

Twać, o moja duscha, twać na Boha!
Bohu wscha cześcź kłuscha; naź wschěch saštara!
Pomoz Boža pomha s hubjenstwa.
Bóh je źórko sboža! hrěchi wodawa.
Sso kmił, o Knjeże, nad nami Ty
Daj nam hnady wjele, Ty kwěrnny by! J. W.

Móšt psches hłubinu.

(Skłóncznje.)

„Wy mēnicze — nēkajke sawěšćenje?“

„Haj, to ja mēnju. A to kłowo: „pschedhladnive saštaranje“ — „Vorjorge“ — namalacze tež w jeho mjenje. A tutomu kmy pschistupili, prjedy hačž so našy přeni hólz narodži. „Ja štarom so sa hebie a naju džěcžo, dołhož budu žiwy“, je mój muž prajit. „Ale, dyrby-li wumrěcž, chzu waž tež wobštaranjch mēcž, hewat njemohł ani dnja po-koja mēcž!“ Ja njeběch s woprědka tał prawje sa to — njech je pschinoschł tež niški. Ale potom kym wěz spōsnała a kym mužej jara džakowna, so bē mudrišchi dužli ja. Mój móžemoj bjes štaroscze bycž; pschetož, by-li tež njesbože pschischo, mój kmoj cžinikoj, schtož móžachmoj, a wot džěcži by bylo naj-czejšche wotwobrocžene.“

Jan a Hana štaj samyšlenaj pschipošluchakoj. „Nó, to njetriebał po prawom do sawěšćenja, to mohł tež lutowacž.“

„Ale byšcže to tež wopradowže cžinik a zyle kwěru, tež hdyž to ras czežko je, dale lutowacž? Njebyšcže to, hdyž ras nēšcho wošebiteho pschidže, so škerje nalutowaneho pschimal? A potom njeby tu skłóncznje ničžo bylo, hdyž by njesbože pschischo! — Ale hišcže nēšcho druhe je pschi tym! Lutowacž — to traje tola jara dołho! Sawěšćenja pał wuplacži zply pjenes tež, hdyž hišcže tał dołho sawěšćenj njeišcže, a njebyšcže telko nalutowacž mohł, keltkož nētko doštanjecže. To džē runje je to, schtož naź šmērjuje s myšlu so kmy wukhowani: my wěmy, našcha sawěšćenja so ja naź štara!“

„Nanko, hladaj, schto kym namakał! Natwarju hebi s teho mašchinu!“ Radoscžiwny pschiběhnje Turk — a Mačka s nim. Matej nēlotre koleška w rukomaj.

„Tajki je tón hólz!“ rjeknje Jan, hebi nēšcho wědžo na kwojeho hólza. „Wušchitny! W nim teži technika! Ja dam jeho nēšcho wuknyč!“

„Haj, haj, a šajupcže kaž ja do sawěšćenje „Evangelišche Vorjorge“! Cžim bóle šcže hebi potom wěšty, so dyrbjało-li so wam nēšcho šwadžicž, hólz njetrieba s wucžby tohodla, dołelž dyrbi maczeri pomhacž nēšcho šašlužicž.“

Hana štanje a mačka džěcži, kotrejž so džiwatej, so ma macž kplsoitej wócžy. „Haj, Jano, kušod ma prawo! Hdyž kmoj samohłoj wotplacženje sa nadobu šwjescž, samóžemoj tež pschinoschł sa sawěšćenje wulutowacž. Wón džē njeje tež dawno tał wulki kaž wotplacženja bēchu!“

„Ja hebi myšlu, so mašch ty prawo“, šnapšecžiwij jej mandželski. „Mi je kaž kamjeń s wutrobny! Wcžera bē mi, jało by so sawěschł rostorchnył a nam pošasał hłubinu, pschi kotrejž kromje bēchmy šahli, jeje njeptynyšchi. „Hdyž by to wobmyšlik, njeby so ženje woženit“, myšlach hebi. A dženkša widžu móšt psches tutu hłubinu! Njedyrbjeli so tež

my k tomu mēcž, so je tutón móšt tež sa naź tu?! Ja budu hałle zyle wježoły sažo, hdyž budu tole šradowane mēcž!“

Hana pschimny jeho ruku, šchepajso: „Ty by tola tón najlěpschi!“

Do žnjow.

Dzewjaty džen lipa kće,
Žnježy, kožu klepajcže!

Tał špěwa Handrij Sejer — a tał nētko sažo je! A hačž runje bēchu njewjedra nad honami a hačžrunje šliwki so liychu, so nam tola hona a žně wukhowane, — hnadnje wukhowane, wukhowane hačžrunje jich došcž kamo mjes rata-rjemi — haj kamo mjes ratarjemi! — njeje pptało wukhowarja, njeje so modliło wo wukhowanje k wukhowarjej k Bohu štworicželej!

„Džakujcže so tomu Knješej, pschetož wón je dobrocžiwny!“ to dyrbi hižo, prjedy hačž kožu saštajimy, našche wu-šnacže a cžinjenje bycž. Wón je dobrocžiwny, wón, našch Bóh, tón jenicžti Bóh, wón ma dołhocžakanje, a wón ma tuto dołhocžakanje we kwojej woli kaž wschitko druhe — a wón jo skłónczi po kwojej woli, wón, kiž so njeda sa kmech mēcž! Še jich došcž, kotsiž to wopak šrosumja, — dołelž to chzedža wopak šrosumicž; woni mēnja, so so njetriebaja wo Boha a jeho wolu štaracž, dołelž so Bóh ani wo nič ani wo jich žně a hona nještara. A woni šrosumja to tež wopak; to je wopak, hebi tał myšlicž, hebi k woli a šmērowanju, dołelž hebi na Boha njemyšlachu, njechachu myšlicž. Bóh wjedže wscho a šapschimnje wschudže — po kwojej Božej woli, w kwojim cžaku. A wón so njeda sa kmech mēcž, ani wot tnyč, kiž hebi tał na njeho njemyšla ani wot tnyč, kiž jeho šaby-waja, ani wot tnyč, kiž jeho s tróna na njeby a na semi mēnja wotšadžicž móž. Wēda, hdyž je jeho dołhocžakanja tónž!

Tohodla pntajmy jeho s džakowanjom a s próstwami we wěrje a kwěrnje a s dobroproščenjom — haj a s dobroproščenjom tnyč dla a sa tnyč, kiž so njemodla.

Blidowe paczerje.

Hdy budu našche kwójby, našche kšescžijanške kwójby jažo wschě tał daloko, so špěwaju blidowe paczerje, — blidowe paczerje, kotrejž njemóža w kšescžijanškej kwójbye pobrachowacž, hdyž wona rnyš kšescžijanška je a dołhož wona rnyš kšescžijanška je? Hdyž niž prjedy, tola potom, hdyž je pschichod wschě k tomu nušuje se wschěm, schtož pschinježy. To pał potom njeje ničžo wošebje šhwalobne: „Der Not ge-horchend, nicht dem eigenem Triebe!“ je Nēmž šwucžene pra-jicž. Cžehodla dha niž blidowe paczerje špěwacž s pohnu-wanja kšescžijanškeje wutrobny, kšescžijanškeje luboscže?

Hdyž bēch jało džěcžo domach wołoko pschipołdnja dužy psches wjež, wužyšchach hušto s burškeho doma šhromadne blidowe paczerje špěwacž a kym je tam ras abo dwójzy kam šobu špěwał. Bur, burowka, džowka a wschitzy cželadni je štejo špěwachu, tež, hdyž by na žnjach najnušnišcho bylo. Nje-sapomnju to. Dopomnju so toho, dołelž w našchim cžaku tajkeho njenamakam, šnajmjeńšcha škladnosče njenamakam, ras s zplym domom blidowy paczer šobu špěwč. Napišcheli pał schto našchemu njedželškemu šopjenkej na tute ryncžki, so je to wašchnje, nē žiwjenje w jich wjele kwójbach a we jich wjele wšach, njebudže so jeno našche šopjenko wješelicž, ale jich wjele, wjele, kiž to šprawnje mēnja s kšescžijanškej kwójby a s kšescžijanškim ratarjom a s zplym wóžnym kra-jom a jeho žnjemi a s domoškowanjom tutnyč žnjow, a bu-

dže to s dobom dobry a nufny pohot sa tych, kiž so hišćeže dlíja, tež sažo blidowe paczerje spěwacž. Čžehodla dlíja, to nochzemny radšho pschepntowacž; pschetož wono woſtanie pschi wšchém pschecziwjenju a wurěčžowanju a ſamoſtwjenju tola tał: žana kšeczižianka žwójba hjes blidowych paczerjow!

100lětny jubilej.

Tutón žwojeczi w tutych dnjach ſjednocženstwo ſa ſchit ſwěrjator — Tierſchutzverein — w Němſkej. Pšched 100 lětami naſta w Němſkej, w Stuttgarcže, prěnje ſwěrjata ſchitaze towařstwo. A tute ſažoži ſarač. Hižo do lěta 1837 bě žo Stuttgariſki ſarač Dann wo lěpſche ſwěrjator próžował a ſa to je žłowom a pižmom wuſtupował. Pola wobhydłěſtwa pał njenamaka wjele ſwólniwoſcže ſa žwoje dobre wotpohladny. Po jeho žmjerca, 19. měrza 1837, próžowaſche žo pscheczel ſemrěteho, Stuttgariſki ſarač Albert Knapp, w tutej myžli dale. Žemu žo poradži, 17. junija 1837 w Stuttgarcže ſažoži prěnje towařstwo pschecziwo krjudowanju ſkota a ſwěrjator. Wot tam wuſpšchetrě žo tuto próžowanje pišes žyfu Württembergſku. W lěcže 1839 naſta ſwonka Württembergſkeje prěnje tajke towařstwo, mjenujžy tu w Sakskej, w Drježdžanach. W tutym lěcže bu ſchit ſkocžator a ſwěrjator tež do polizajſheho křoſtanſheho ſakonja Württembergſkeje pschijaty.

W tutym wažnym a ſpomožnym praſchenju ſtaj potajkim dwaj Württembergſkeje duchownaj pučžpschihotowarjeje bykoj — kaž žu to duchowni a dožyla kšeczižianka žyrkej we wjele, žara wjele poſtupach pučžpschihotowarjeje byli, ſchtož njech je pschi tutej ſkladnoſcži ſažo ras pražene — a to runje nětkole pražene.

Žyrkej a ſtat.

Nowaj wuſajaj je wudał němſki miniſter ſa žyrkwine naležnoſcže. Žedyn rjaduje ſinanžne naležnoſcže a je ſjednori. Druhi poſtaja noweho wo pschihotowanju ſa žyrkwinu wólbu; po nim je ſaſaſane, Bože domy ſa wólbne ſhromadžišny wužiwačž, ſjawne wuhotowanja ſa pschihotowanje wólby wotmėwacž a wólbne lětaki pschihotowacž a roſſchěrjeć. To plačži hačž ž woſjewjenju wólbneho termina; potom žo drobniſheho a daſſheho wo tym poſtaji a woſjewi.

Mižionstwo a kommunismus. Kommuniſtiſta internazionala abo „Komintern“, kaž ž krotka rěka, je wšchě kommuniſtiſke partaje, kotrež maja barbojnych mjes žobuſtawami, namoſwžala, ſo bychu ſ wótrej propagandu pschecziwo kšeczižianſkemu mižionſtwu wuſtupiſke. Tutu propagandu dyržba barbojczy žami wjeſcž, ſo by cžim wjažy wuſpěcha mēka. Mjes druhim dyržba wožowacž ž tej parolu: „Křyſtuſ njecžini waž žytnych ale markſismus!“

Žyrkej w Eſowjetruſkej. Eſowjetruſka je žebi ſa ſamēr kšecžich 5 lět ſtažika mjes druhim tež tole: Wšchě kłóſchtrny, žyrkwije, moſcheje, kotrež žu ſtarſche hačž 100 lět, dyržba žo potorhačž. Čžehodla? „Doſelž žu ſtrach ſa lud!“ Ečžehwł tuteho poſtajenja je, ſo dyržba žo, doſelž žich twar wjažy wěſtny a dobry doſcž njeje, wótſtronicz 2900 Božich domow, 63 kłóſchtrow, 27 ſynagogow a 19 moſchejow. Tež ſynagogi dyržba žo wottorhačž, t. r. tał daložo pschihilnoſcž ž židam, kotraž žo hewał jewi, njedožaha, ſo bychu žich ſynagogi wukhowali. Pšhecziwo nabožinje! Pšhecziwo Bohu! Bjes Boha je hežlo. — Me woni žu žwoje ſlicžbowanje hjes Boha cžinili!

Se Eſerbow a ſ daloža.

Žnjowny cžah. Sažnykija a ſažnykowacž chžedža! Kał nažtróžaje to, hdyž to nětkole runje dyržba cžitacž wo hróſbnych njemjedrach, kotrež w Bayeriſkej ſaſhadžachu: trupny ležachu tam metr (!) wyžofo na polach! A ſchtož trupny njeſbichu, ſnicžichu ſliwki! — tał rěkažu roſprawn wo tutych njewjedrach, kotrež wožebje Delnju Bayeriſku domapntachu, ale pał tež dožyla južnu Němſku. Me je to jenož nažtróžaje? Kicžo wjažy? Mėnimy, ſo je to tež pohonjowaze, ſo to honi, nuſuje — ž Bohu, ž modlenju a ž Božemu žłowu w žwójbnym domje a w Božim domje. Abo niž? Šchto mėniſch? Abo — a to je roſžudniſhe! — ſchto cžiniſch ty? Modliſch žo — modliſch žo wſchėdnje, njech je njedžela abo džekawny džek? Modliſch žo do džela a po džele a pschi džele? Modliſch žo, hdyž wſchėdny khlėb hjerjeſch a hdyž žy jón wužiwał? Modl žo a dži po Božej ſcžezžy — cžin žwėru ſchtož ty cžinicž maſch — modl žo a ſažnyki!

Bibliſki pučžniſ.

7. njedžela po žwjatej Trojicy, 11. julija: Glaj, hėta Boža pola cžłowjekow; a wón budže pschi nich bydlicž, a woni budža jeho lud, a Bóh žam ž nimi budže žich Bóh. Ejewj. Jana 21, 3. — Mark 8, 1—9. — Pſalm 85, 8—14. — To bėſche kražnoſcž, ſchtož w duachu widžach ja! Ty žam žy jažnoſcž; wſchaf mój je twoja wſcha. So hdyž je twój trón kražny, žydlicz žmėl bych a wėcžnje tam ž tebu bydlicz. K. 733, 2.

Póndžela, 12. julija: Pšchetož ž teho, ſo wón cžerpil je a je ſpytany, može wón tež pomhačž tym, koſkiž ſpytani budža. Hebr. 2, 18. — K. 79, 4. — Hebr. 11, 28—40.

Wutora, 13. julija: Pawoł rjeknje: Ža žym hotowy, niž jeno ſo bychu mje ſwajajali, ale tež, ſo bychu wumrjek w Jeruſalemje mjena dla Knjeſa Jeſuſa. Žažo wón žo pał njeda narěcžecž, bėchmy my ſpokojom a džachu: Wola Knjeſowa žo ſtañ. Žap. ſt. 21, 13. 14. — K. 700, 1. — Hebr. 12, 1—13. — 1. Kral 13, 11—24.

Esrjeda, 14. julija. A žlonik ſtejo naždala njehaſche tež žwojej wocži ž njebežkam poſbėhnyčž, ale dyri na žwoju wutrobu a džeſche: Bežo, budž mi hrėſchniſkej hnadny! Luč. 18, 13. — K. 405, 1. — Hebr. 12, 14—29. — 1. Kral 13, 25—34.

Šchwórtk, 15. julija: Nichtó njemóže dwėmaj knjeſomaj žlužicz, žhíba wón budže jeneho hidžicz a drugeho luhowacž, abo budže žo ž jenemu džeržecž a drugeho ſažpiwacž. Wny njemóžecže Bohu žlužicz a mamonej. Matth. 6, 24. — K. 239, 4. — Hebr. 13, 1—14. — 1. Kral 14, 1—18.

Piatt, 16. julija: Bóh je nam wjele dobreho cžinik. Žap. ſtu. 14, 17. — K. 606, 5. — Hebr. 13, 15—25. — 1. Kral. 16, 29—17, 7.

Eſobota, 17. julija: Njebjo a ſemja ſaždžetaž, ale moje žłowa njeſađu. Matth. 24, 35. — Jona 1. — Jeſ. 23, 16—29. — Nam žłowo dyržba woſtajicz a žaneho džaka doſtacz. Bóh chže naž ž Duchom wobdaricz, w bitwje piſht naž woſtacz. K. 191, 4.

Žiſtowanje. Ea 8. a 10. po žwj. Troj. poſtaji knjeſ pschėdžnyda konferenzy. — Ea 9. po žwj. Troj. L. w M.

Sy-li spěwał,
Pilmje dźěłať,
Strowja ce
Swóbnj statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Nacoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbske njeđzelske łopjeno

Sałožiti 1891 Křrjebjanstf farať dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

18. julija 1937

Bauzen

8. njeđzela po śwj. Trojizy.

Scjenje śwj. Mattheja 7, 15—23.

Taflow a snamjenjow, kotrej nam praja, so někaŕki strach hrosnj, bywa wěcže na semi wjaznj a wjaznj. S toho widžimy, so njeje naše dženžniške žiwjenje w tym a tamnym drje pornjo přjednj spodobniške, we wšěm jednoriške a lóžiške. Ale mamy tak rjez tež jara stare tašle, kotrej nam praja, so tež přjednj njeje čłowške žiwjenje bjes strachow byŕo. Dženža je nam žamo našej Knjes Křrjstus tajtu postajit, so by naš na strach ledžbnjch čžinil. S toho spósnawamy, so řo wón njeđa mylicž, so bē wón řebi pšichi wšěm wjeřelu na rjanoscžach tuteje našeje semje, na ptačach pod njebjom a na lalijach na polu na swawjazym žicže, stajnje wědomj, kať wšchudžom strachi kačaja, so tu cžeńje řu a wóřty, haj žamo lawnj. A tak wón tež řwojim wučžomnikam wocži wotewřeške, so bychu tute strachi pšinali. **S l a d a j - c ž e ř o , w ó n d ž e n ř a p r a j i , w o p a c ž n j c h p r o ř e t o w !** Wopomńcže, kať woni řu, kať ičh spósnawacže.

W stawisnach ludži a ludow je drje stajnje byŕo tajkich, kotřiž bychu mohli profetojo řekacž. Woni řwojemu cžajej nowe řměry połasowachu, řamo nowe pucže do pšichoda tak rjez rubachu, woni w řhwilach narodneho njeřboža a spara a njemožy lud řbudžowachu a ř řtutkam pohonjowachu. Wj w Sařskej haťle njeđawno na tajkeho muža spominachmj. Někotřnjžkuli ř nař je drje tež tajkeho profetu měť, řiž je jemu pomhať, řritiške cžajnj pšěčtracž. Bóh je tajkich ludži řkať a řcžele ičh řiřcže dženža, pšchetož našej Bóh řecži a nje-mjelcži. A kať wjele jařniřcho widžimy tajkich profetow wuřtupowacž w stawisnach Božeho kraleřtwa! To bēchu mužojo, kotřiž bēchu wot Boha dar a nadawť dořtali, so bychu řo wutrobny luda dótkaťi warnujo, napominajo, trořčtujo, pořnjnjejo, ale tež hrožo. To bēchu potajřim prawi profetojo, řa

kotřnjž by dnrbjak lud a cžaj jenož džakownj bycž, kotřnjž by wón dnrbjak najpřjednj prawje řnacž. Pšchetož našej lud a cžaj drje powřchittkownje tak jara wjele njewē wo řwojicž narodnjch a nabočnjch budžerjach. Haj, hđnj bychmj ičh dořcž řnali, njebychmj drje tak lohžnj wopacžnjm profetam pořklučali. Pšchetož wěrnjo bohuzel je, so je a bē dořcž wopacžnjch profetow. Hđžežkuli a hđnjžkuli prawi profetojo wuřtupichu, bēchu tam tež bōřnj wopacžni. Stare řhonjenje dže je: Hđžež je řwětko, tam je tež řcžin, abo: Hđžež Bóh žyřkej řtaji, tam natwari cžert pōđla kapalku. To řu stari profetojo nařhonili, pšchewěřchēm řesuš řam, to je našej Luther nařhonil, a džen-řa woprawdže njeje řinať, ani powřchittkownje řa lud a cžaj, ani řa jenotliwego. Tuž wřchittkim pčacži: **řladajcže řo! Tež wopacžni profetojo maja řwōj pšchiwit.** Pšchetož woni wēdža řwoju wēž wuwjeřcž a ludži řleplicž. Džecži řwēta řu řamo druđny mudřiřke hač džečži řwētkla, praji řesuš řam. Wopacžni profetojo maja tež po prawom lohke džeŕo; pšchetož řlupnjch a njerořumnjch je pšchezo dořcž, řwēť cžje řjebanj bycž, pšchizłowo praji, a woni mōža řahodnje pořtupowacž, mōža ludžom po řubje řecžecž, řchtož prawi profetojo řwjetřcha njemōža; pšchetož tucži dnrbjaj wěrnoscž a prawdu pšchipowēdacž, tež druđny řkořcž a řwaricž, a to řo powřchittkownje njerořumi a řo mjenje řiřcže lubi. Woni, tak řesuš ičh řnjuje, we wowcžej drařcže pšchitřhadžeja, derje mēnjajnj, ř řubojnjm řlořkom, dženža bychmj prajili: řympathiznj, wōni wřcho mōžne řjane lubja, řamo njebjēřa na semi. Kať dnrbjak to wōřebje našej lud se řańđženjch cžajow wēđžecž, a niž jenož žnjnj lud, ale tež jenotliwj čłowjek. Hđnj bychu woni wřchitžnj pořtanecž cžili a mohli, kotřiž řu wot wopacžnjch profetow domapřtani, wobřchudženi, řjebani, kať wulka by ičh licžba byŕa! Maťo dořcž ř nař by byŕo wuwřatnjch, a někotřnjžkuli by měť řrudne wēžnj powēdacž. Pšchepōđže řo ičh dořladachmj, spōřnawřchj, so bēchmj torčazym wjeřkam

do pasorow pšchisli. Wopacžni profetojo šu štajnje strašni. Tuž: Gladajče šo jich!

Alle šhto pomha škónčnje wšho na fedžbu branje, jeliso jich njespšnawamy. Wopacžni profetojo dyrbja tola rjany, spodobnu draštu wobleczeni bncž, dyrbja rjane, hladke šlowa trjebacž a šo powšchitkownje po lubošnym wašdnju šwončnom mččž, šo bychu šwoje wopory doštali; pšchetož hewał by jich kóždy lepje spšnal. Jesuž wě, šo šo tele spšnawanje taž jednorje njecžini. Kaž hušto, taž wošebje tu naš wóčžto lohto jeba a myli, a hinał tola njeje: Čžlowjek widži, šchtož je pšhed woczomaj. Tohodla wón nam druhú radu dawa: Na jich plodach dyrbicže jich pšnacž. Na plodach, niz na wušpěchach, wón praji. Pšchetož wušpěchom maja bohuzel wopacžni profetojo doščž a nadoščž. Hačž je čžlowjek wopravdže dobry abo hačž šo wón jenož tajki bncž šdawa, to š jeho škutkow wukhadža, abo po prawym niz š jeho jenotliwych škutkow — čžehodla a tał njemohł tež ras škutk wopacžneho profety dobry bncž —, ale š jeho žyłego bncža šnuskowneho, kotrež šo w mnohich jeho škutfach jewja. Plody tež čžaka trjebaja, wušpěchi niz pšchezo. Te móža tež ša wołomił bncž. Pola plodow ma šo na korjen džiwacž: Móže tež šchto kicže šberacž wot čžerinjow abo figi wot wóštow? To džě runje bč a je wulkotnoščž Božeho štworjenja, šo bč a je wšchitto štworjene šwojeho runja (1. Mójs. 1, 21 a dr.). Tohodla tež pał šo dženkša hiščče wšchitto po tymle šakonju ma, tež šchtož plody na šchtomje wěry nastupa. Šchtož njeje š korjenja šjednocženstwa š Bohom wukhadžalo a naroštko, njeje prawy plód, ale hušto jenož pošdacžny, hdyž tež druhdy, šnajmjenšcha na woczki, žyłe rjany. Božodžěščoweho šchtomu plody šu tež rjane, ale š korjenja tutoho šchtomu wone nješju naroštko. Dobry šchtom njemóže šle plody pšchinješčž a šhitiš niz dobre. A hiščče jene praji Knjes: Niz wšchitžy, kotšžž ke mni rjeknu: Knježe, Knježe, do njebještho kralestwa pšchindu, ale čži, kotšžž wolu čžinja mojeho Wótža w njebješach. To džě je jara šle, šo tež wopacžni profetojo Knjesowe mjeno hušto trjebaja, šo šo tał šdawa, jačo bychu jara pobožni byli. A woni šu šamo druhdy džekawi ša Bože kralestwo po šdacžu. To šu čži, kotšžž móža šo na wjele škutkow powołačž, a tola bčchu a šu wopacžni profetojo, dofelž š tym jenož šašlepuja. Wóh Knjes pał njedha jenož Knjes rěkačž, ale š Knjesom bncž, a to runje we wšchědnym našim žiwjenju. Někajki čžlowjek je ras prajik, šo ma šo čžlowjek po tym pošudžowacž, kajki je doma mjes šwojimi, tam hdyž jeho drušy ludžo njewidža.

Šladajče šo wopacžnych profetow, to bč napominanje, kotrež šo nam dženkša šta. Nadžijomnje je šo nam tał wažne ščžinišo, šo na njo nješabudžemy. Šo šo pał njeby tał šdalo, jačo bychmy jenož na druhich myšlili, kotšžž tał a hinał wliw na naš wukonjeja, njedh je tež runje tał šhutne napominanje pšchitajene: Budžmy my prawi profetojo, prawi pšchipo-wědarjo wulkich a hnadnych škutkow našeho Boha; pšchetož to drje nadžijomnje wěmy, šo mamy tež my šwój wliw na druhich. Na šchitku njeprawu šlužbu, njedh šo štawa wot kotrehožkuli, junu šurowe šudženje pšndže: Džicže precž wote mnje wšchitžy, wy ščštnizy! Tuž hiščče junkróčž: Šladajče šo wopacžnych profetow! Šamjen.

Šsuche morjo.

Ja pšhed nim štejad a hladach na kolebaze žolmicžki. Wone šo pšchikofebachu š napšchecžiwneje štrony hačž ke mni, šo mje dótkachu a mje šchwikachu. Podarmo pał ša šódžicžku hladach, kiž šnano š tamneje štrony pšchijedže. Widžach hibot, jenož luty hibot! Šanurich šo do morjoweje šlubiny hačž na

dno. Tež tu hibota žiwjenje! Drobni wobnydlerjo morja bčhachu nušnje tam a šem a wšchelakobarbne kwětki wšche a niže je žolmicžkami w rythmie ke mni šo kiwkachu: „Šladaj, kał derje šmy žiwe bjese wšcheje štarošče! Kał wšchelako kčžemy! Naš šaštaracž nam daruje wšho, šchtož trjebamy! Daj šo tež ty wot njeho wješčž, potom čži nicžeho njepobračuje!“ —

Žolmicžki mje dale šchwikachu, a hdyž na šo pohladnych, bčh šucha. Žolmicžki njemacžachu! Bčchu tola lute wušpěke štwjelža! Š tyšaz a šašo tyšaz štwjelzow morjo wobšteješche, na hórku trochu šwišuju. Tał jo žyłe pšchewidžach a šačžuwach, kał š tutoho kolebanja mčr na mnje šapa. Ša hladach a hladach. Moja myšlicžka pał džěšche wošebity pucž: pšches brunu rolu! Š njeje šuwachu šo bancžiki, a dašche šo š nim pšchidružiču. Š bancžikow šuwachu šo štwjelža, potom klošy! Š tutych šašo čžepotaze kčženicžka a ščónčnje te mucžnate šornjatka! Kajke to hobriše džěko, natwaricž wšchě tute štwjelža! A to šo štawa bjese wšcheho ropota a bjese wšcheje hary! Ani pišnjenja nješššchimy! To je to špodžiwne!

Ja dóndžech hačž ke kónzej pšchěničneho šahona. Tucžne a pošne bčchu klošy! Tu bč dobra rola! Tucžny pał bč tež njerjad, kiž mjes klošami roščješche. W njewušnyjnych roščkach roščješche jenož luta wušpěka trawa. Myšlach na lubu domišnu, na rune čžište šahony roščki tam, rune wušnypane. A rune šóžicžki, kiž pšches pola wjedu! Tam luboščž pomha, luboščž, to naišnylnišche a najwjetšche! Tudy drje je luboščž pobrachowala, tu je najenč džekal bjes šajima! Lužizu mješnuja šahrodku, a to wona tež je! Kaž rjadki w šahrodžy šu jeje polka a hona.

Čžoply wěššik pšchinoschowasche mi šlódke wonjenje š wušpěkiš lipow, a ja wobžarowach, šo je wječžor hižo tu. Božu wulku mudroščž w štworbje bčh šašo ras šnowa spšnala. L.

Kotre wušnawaršče pišma ma žyrfej reformazije?

A kotre š nich dyrbičy tež šam čžitacž, šo by wjedžal, wo čžo džě a šo by tež šam šobu rěčecž mohł, hdyž džě wo wušnacže a wo pišma najčeho ewangelškeho wušnacža?

Wušnawaršče pišma lutherške žyrfeje šu šjednocžene we knihach, kotrež mjenujemy „Konfordienbuch“ po němšku. Wone pošhadžeja š lěta 1580. W nich namakajch te tji najštaršche kšchješčijanške wušnacža, mjenujžy: šapochtolške wušnacže, to šu te šši artikle kšchješčijanške wěry, kotrychž tekst je tež tekst artiklow Maleho katechizma; — dale to tał mjenowane Nicænum abo Nicæniške wušnacže, wo kotrynuž njedawno w naštau-ku „1600 lět“ něšchto pišachmy; wono našta na přenjej wulkej šhromadžišnje žyše kšchješčijanške žyrfeje w měščje Nicæa w lěče 325; — to šječže wušnacže je to tał mjenowane Athanášianum abo Athanášjanške wušnacže, kotrež š lěta 451 pošhadža a wošebje wo Šswjatej Trojizy a wo tym, kał bu Wóh čžlowjek, jedna. — Š tutym šjom wušnacžam pšchifaštku šo w našpomnjenych knihach konfordije lutherškeho wušnacža: Wulki a Mały katechizmuž Lutherowy, Confessio Augustana abo Augšburgške wušnacže a jeje Apologija, dale: Schmalkaldiške Artikle a jačo pšchidawł š tomu Melanhtonowy špiž „de potestate et principatu papae“ — to je: wo možy a nadšnještwu bamža — a ščónčnje hiščče „Formula Concordiae, to je formula pšchesjednoščje — š lěta 1577.

Augšburgške wušnacže šteješche pšchezo hižo šnajmjenšcha artifel 1.—21. w pšchidawku němškich špěwarškich a šteji něk tež w nowych šerbškich špěwarškich, š kotrychž je šo w pošlednich měšazach šašo wjazy štow pšchedašo. Tuto wušnacže pšchepodachu

1530 na němiskim hejmje w Augsburgu Lutheršy křezorej; wo-
no je to najwusnamniše mjes lutherškimi wěrywusnaczeji;
wudželali šu jo pšchedewičem Luther, Melanchthon a Jonáš a
Bugenhagen. Melanchthon a Jonáš a tež Spalatin běchu je
kurwjerchom šobu w Augsburgu, mjes tym jo Luther na hrodže
Coburg wošta, dofelž bě klatba wuprajena. 25. junija je tuto
wusnacze křezorej pšchepodał a pšchecžital w němiskej rěči dr.
Křeseczijan Beier; kaczanski wudželł pšchepoda křezorej jakši
kanzler Jurij Brück. Article 1.—21. jednaja wo wažnišchim a
roššbudžazym, artikel 22.—28., kotrež w ipěwarškich njenama-
kajch, wo mjenje wažnym a roššbudnym. Pšchecžiwu tomu napi-
šachu katholicšy wučeni kaž dr. Eck, po křezorowej poručnošči
napšchecžiwne pišmo. Pšchecžiwu tutomu napiša Melanchthon
naspomnjenu Apologiju.

Mjenowane Schmalkaldiske Article jestaja Luther w lěce
1536 we Wittenbergu. Wone šo wošebje wótrje měřja pšche-
cžiwu bamžej a buchu pišane, jako bě bamž wulki konzil, wulku
zřikwinski šromadžinu, do města Mantua w Italskej powołał.

Pošlednje mjenowane pišmo, formula pšchesjednošče, na-
šta po poručnošči kurwjercha Augusta, a měješe roškoru wu-
jednač, kotraž bě po Lutherowej šmjerceji mjes protestantami
wudhřila. Tute pišmo wobnjesuje šdobom tež lutheršku zřikej
pšchecžiwu reformaziskej zřikwi.

Reformirška zřikej ma šwoje wošebite wusnacza. Ša Něm-
šku je najwažniše to, kotrež mjenujemy „Seidelbergski kate-
chizmuš“, kotryž 1563 jestajeshtaj Uršinus a Olevianus po po-
ručnošči pšalziškeho Friedricha III. Nimo tutoho maja jenot-
liwe kraje hiščeže šwoje wošebite wusnacza, tak Schwiza, Fran-
zowiše, Zendželika atd.

Nadžicž je, šo kóždy, kiž šo bóle i tutym jaběra, čžita Lu-
therowej katechizmaj — Mašy katechizmuš tola tak hižo doklad-
dnje šnaješ! — a Augsburgiske wusnacze a Schmalkaldiske ar-
tikle a tež Seidelbergski katechizmuš. Šchtóž tute špišy šam
nima, wobrocž šo na šwojeho šararja, kotryž jemu wěšeje wu-
pomha.

Rospřikachmy to tohodla ras tu, dofelž tola šo nětko wjele
wo tym rěči a pišče a dofelž tajše praščenja, kaž je pišči ipo-
čatku štajichmy, pšchitdu.

Rospominaj!

Šnjowj čžaš — nušny čžaš! Ale tak dyrbi to tola byčž!
Tak čže to ratač tež mēčž! Kač njespokojny wón, hdyž žně
tajše, šo nima wjele džěla, šo nima nušne!

Šnjowj čžaš — nušny čžaš! Ale telko šhwile dyrbiš
mēčž, šo i Bohom rěčiš — t. r. šo modliš, a šo to a tamne
šłowo Biblije a wěry rospominajš. A kažte šłowo čži tu
dženša štajimy. Še to šłowo reformatora Luthera. A hdyž
wono tež krotke je, wopšhija wono tola žyke žiwjenje kře-
šcijana. Šopmjatkuj šebi jo a rospominaj jo. Wona čže tak
lošho šašo njepuščeji, a je tež wonka na polu i tobu. Luther
praji: „Šchtóž je šapocžal, křeseczijan byčž, tón šo nima ša
to, šo křeseczijan je, ale šebi jara žada, šo by był křeseczijan,
a čžim bóle wón pšchiběra a roščje, čžim bóle wón ša tym
šteji, šo by to był, a čžim mjenje šo ša to ma, šo to je!“

Nowe Bože domy.

Kóždu njedželu mohli tu powěščž štajicž, šo šo tež dženša
hiščeže nowe Bože domy twarja, hačž runjež tu tajkich je,
kiž křeseczijanskej zřikwi a jeje Božim domam kónž wěščeža.

Dženša tu tute powěščže: Dofelž štara wješna zřikej
wjazy njedofaha, budže wošada Wittenau pola Barlina no-
wy Boži dom twaricž. — Wošada Nymphenburg w Bajer-
skej je nowy twar Božeho doma šběhala. — Wošada w ros-

próščenju Lauterbach w Čžornym lěšu, kiž je šwoje Bože
šlužby w hoščenzu měla, budže šebi Boži dom twaricž.
Šsrědki ša to pšhinješe wošebity zřikwiny wopor.

Zyřkej a štat.

Nowe Bože domy. Pod tutym napišmom mohli kóždu
njedželu nowe powěščže i Němiskeje wošewjecž. To wšchaf
nochzemy, ale dnyš a dnyš tu tola tajku powěščž štajimy, šo
bychmy tež my tu wědželi, šo Ewangelšy šwěru k šwojej
wěře šteja, šo šebi šwoje Bože domy waža, šo ša nowe Bože
domy daruja, haj wopruja. Tak je wošada Grina pola Šter-
lohna šwój nowy Boži dom — Křyštufowu zřikej — pšche-
wjała. W Pomorškej je wošada Ferdinandshof dobrowólne
dary a wopory šběrała a je nětko telko nahromadžila, šo mó-
že šebi kapaku twaricž.

Šswětanahladny. Kaž je šnate, bu Ludendorffowe šiba-
nje do pšchipóšnatnyh šwětanahladow pšhijate. Ludendorff
je nětko dale postupil a šwojich pšchiwiznikow šjednocžil do
šwjajša: „Bund für deutsche Gotterkenntnis (Ludendorff)“.
Tutón bu 19. junija t. l. w Mnichowje šapišany. W jeho
wuštawkach šteji mjes druhim: „Tuto towarštwu pšhijima
nyh Němžow, kotřž šo wušnawaja k „Deutsche Gotterkennt-
nis (Ludendorff)“, kotrež rěči je špóšnacžow šilosošijškich džě-
low šnjenje dri. Mathilde Ludendorffoweje.

Šugenottojo. Šsmny jich tu šaš a šaš naspomniki. Woni
pšchidžechu i Franzowišeje, ju, šwoju domišnu, šwój wóžny
šraj, wopuščejišči, dofelž w njej nješmēdžachu po šwojej
ewangelškej wěře žiwi byčž. Wulki džěl i nich namala — kaž
tež Šalzburgšy Ewangelšy — nowu domišnu w němškich,
wošebje w pruskich krajach, kotrež i nimi dohnychu dobrych a
šwěrnnyh štacžanow a tak dobrych mozow. Tucž šugenottojo
nješku jenož šwojej ewangelškej wěře, ale tež nabožnym a
narodnym wajšnjam šwojich wóžow a macžerjow šwěrn-
woštali. To šjewi šo na pišy. tež pšchi 250lětnym jubileju,
kotryž hugenottišta wošada Friedrichsdorf w horach Taunus
šwječješe. K tutomu šwjedženjej nješendžechu šo jenož wšče
štawy tuteje wošady, ně, tež mnoho druhich Ewangelškich; wo-
šadnej kšoraž pač wuštipičhtaj w hugenottiškej draščje tam-
nyh šwěrnnyh ewangelškich wučahowarjow. Jubilej pošaja,
šo je hugenottišta wošada šebi wukhowala šwojich wóžow
a macžerjow wěru a šwěru a wajšnja a naložki. Šdobom
šo tam šjewi, šo Ewangelšy tež pšchi tajkich škladnoščach hro-
madu šteja. Ewangelška methodiška wošada pošla šwój kšór
pošawništow na tutón šwjedžen, kotřž w Božim domje, kotryž
bě šebi wošada pěknje wobnowila, a wonka dušachu. A
wulka licžba hoščji i dala a i bliška wobšwēdcži, šo i huge-
nottiškej wošadu w jenej šwěře šteji k ewangelškej wěře.

Mexiko. Tam nješhdla jenož katolšy křeseczijenjo, ale
tež ewangelšy, tam je tež němška ewangelška wošada. Tuta
našta wošolo lěta 1900. Wona je pošledni čžaš byla wjazy
lēt bjes šararja i němiskeje domišny. Nětko pač je Ewangelška
zřikwina rada w Barlinje šararja M. Šhenku tam pošla.
Tutón je 3. julija pšhed wošadu, kotruž je šebi šnowa šro-
madžil, přeni ras přēdował a 4. julija šu tam tutón wažny
podawł i wošebitej šwjedženškej Božej šlužbu džaknje wopo-
minali. Hačž runje tam krajne šakonje to a tamne hačža, je
tola možno bylo, tež w pošlednich čžežkich lětach wošadne
šwiški a wošadne džěla šdžeržecž a špēchowacž.

W Mexiku šwonja šašo šwonj. Štoro šši lěta běchu w
mexikanškim štace Sonora šwonj dyrbiške mjelcžecž. Nětko
šmēdžachu šašo šwój mošasný ert wotewričž a do kraja wo-
šacž. We wulkich prožekšionach čžešnjeshe lud do Božich do-
šmow, kotrež bě wušchmoščž 1934 šawřěla.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naboj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Safožit 1891 Křrjebjanfll farať dr. theol. a fil. Bjedřich Sella.

W Budyschinje

25. julija 1937

Bauzen

9. njedžela po šwj. Trojizy.

Njednrbial Bóh wumóz šwojich wuřwolennych, kiž šo wodnjo a w nozy ł njemu wołaju, a njednrbial ščěrpliwý bncž nad nimi? Ša praju wam: Bóřh wón ič wumóže. Ale hdnž čłowřski šgn pšhińdže, hačž wón tež wěru na šemi namafa? Łuf. 18, 7—8.

Wo to šo našch Kņjes Křrjstuš w tutnych šłowach štara, hačž wón na šemi čłowřekow namafa, kiž wěřja a kiž móžeja šo tehodla modlicž. Tak šo woprašča, hačž wěru na šemi nadeńdže, hdnž wón pšhińdže. Šaj, hdnž wón pšhińdže! Pšhetož to tola wěmy, šo čže našch Kņjes Jeřuš Křrjstuš šašo pšhińcž na šudnym dnju. My šo jenož pšhemało na to dopominamy. To pať njeje — kaž někotři myřla — pódlańřka wucžba křhescžijanřtwa, ale něřhto, šaštož do šrjedžiřčžja naščejje wěry šluřha, kaž tež wuřnajemy: „Ša wěřju do Jeřom Křrjřta . . . , kiž ředži na prawizy Boha wřchomózneho Wótza, wotřal wón pšhińdže, řudžicž žiwnych a morwnych.“ Křhescžijanřtvo móžemy mořtej pšhirunacž, kiž na dwěmaj štokpomaj řteji: přeni móřt je Golgatha, Jeřuřkowa řmjerčž ša nař, druhi móřt je Jeřuřkowny řařopřhiřhad na řudnym dnju; křhescžijenjo řhodža pšhes móřt: řade nič leži Golgatha, pšhed nimi Křrjřtuškowny pšhiřhad. Ale woni njemóžeja do přědka hładacž, dořelž tam wřcho w řurjawje je, tak šo njewědža, hačž je řonž mořta, hačž je druhi štokp, hačž je řudny džěń blisťo abo niž.

W tutnym pšhirunanju šo nam wařnosčž teho wuřakni, šo Křrjřtuš šašo pšhińdže. Na to njęměmy řabncž. My dnrřimy to tež druhim prařicž, wokębjje tež tym, kiž řebi myřla, šo šo křhescžijanřtvo jenož ř dawno řańdženymi wěřami řaběra. Ně, wono tež do přědka hłada. A runje tak kaž wěmy, šo je Jeřuš Křrjřtuš w řańdženocžji pšhiřhol a šo čže wón džęřka pola nař bncž, wěmy tež, šo řašo pšhińdže we

řwojej křařnosčžji, řudžicž žiwnych a morwnych. A tak wón řudži, řařkicž potom čłowřekow nadeńdže. W řtawje praředny praři wón řhutnje, šo tehdom budžetař dwaj na poli pšhi jeřnym a řamym džěle: jedny budže pšhiřjaty, a druhi budže wopuřčžženy, šo budžeteř dwě na jene mlěčž: jena budže pšhiřjata, a druha budže wopuřčžžena.

A ničtón njęmě prařicž: Šašto to mje řtara! To nařtupa čłowřekow tehdomniřchego čřařa! Pšhetož ničtón njewě, hdn Kņjes pšhińdže, wón móže džęřka, řutije pšhińcž, wón móže tež hařle po řto abo tņřaz abo wjařy hačž tņřaz lětach pšhińcž. To drje njeje prařšenje, na kotřej čžemy řudy wotmolwjenje dacž; tak pať šo wopraščamy: Hdnž by wón džęřka pšhiřhol, by wón pola nař prawu wěru namafať? Bęřmy řluřřeli do tamnych wuřwolennych, kiž šo wodnjo a w nozy ł njemu wołaju?

Čřłowa naščeho řekřta praři našch Kņjes Křrjřuš na řonzu pšhirunanja, w kotřymž čže nař wucžicž, kaž řwj. Łufakř řieknje, „kať mamy my šo pšhęřo ł Boku modlicž a nam šo to njednrři wotřudžicž.“

W tutnym pšhirunanju powjeda Jeřuš wo njepřawnym řudniku, kiž šo ani Boha njebojęřche ani čłowřekow njehařbowařche, a wo wudowje, kiž bę podkřčžžena wot pšhęřiwřřka. Dořelž hewať řaneje pomozny ani řady nima, wobrocži šo na řudnika ř přořtwu, šo by jej pomřal. Wón to pať njęčřini. Šalle jako wona pšhęřo řařo ł njemu pšhiřhadža, dořelž je řebi řwojeje dobreje wěřy wěřta, šo nad njeř řmili. To dnrřimy ř tuteho pšhirunanja wuřncž, kať šo modlicž mamy bjes pšhęřtačža. A to čže Jeřuš nam prařicž: Hdnž řiřom tamny njepřawn řudnik, kiž je njęřmilny a hrořny čłowřek, wudowu wuřřřřchi, kiž jeha řtajnje přořny, njednrřbjať wjele bóle „pať tež Bóh wumóz šwojich wuřwolennych, kiž šo wodnjo a w nozy ł njemu wołaju, a njednrřbjať řčęřp-

liwy być nad nimi? Ja praju wam: Bórny wón jich wumóže.“

Kak wažna je tola modlitwa sa kšesćijana! Temu wja-
zy i prawom kšesćijan njerěkaju, kiž so njemodli. W něko-
trych podkopych — w podsemńskich wuhlownych abo druhich ja-
mach — by w prjedawšich czašach kóždu pjatu mjeńščinu
swónczł saklinczał. Hdnž zusy so na tym dźiwachu, hychu
wobydlerjo tamneje krajiny prajili: „To je nam snamjo, so
i našchimi mužemi a žynami a bratrami tam deleka hišćeje
wšchitko derje steji. Ale bėda, hdnž swónczł ras wjazy nie-
saklincža, potom je so w jamach deleka wěćže něšto stało!“
Nascha modlitwa je tež tajki swónczł: hdnž hišćeje saklincža,
je žiwjenje, štrowe žiwjenje w našchej dušchi, ale bėda, hdnž
je ras saklincjenje pšestało!

Pomha drje modlitwa pšeho? Jesuž wotmolwi: Haj.
„Bórny jich wumóže.“ So my hebi myšlimy, so druhdy ni-
cjo njepomha, to na tym leži, so njeišmy so prawje modlili.
Esnano je so nam modljenje hdnž a hdnž woprawdže woju-
džiko, tak so njemóžemy do tych kšushecž, wo kotrychž Jesuž
tudny rěčji: do wuřwolonych, kiž so wodnjo a w nozy i njemu
wołaju. Esnano njewěmy tež pšeho, so tola pšchi modljenju
i najwyschšim žwjatym Bohom rěčimy, tak so nam prawa
nutrnošč, prawa czichošč w dušchi pobrachuje. Wbo našcha
modlitwa měrjesche so pšemało na to, šchtož naž našch Anjes
Khrystuž w žwjatym Wótczenašchu wučži: Tvoja wola so
stati. Runje to móžemy wot Jesuža wuknyć, so w modlitwie
do Božeje wole podacž. Kak prošny w šahrodže Gethsemane?
Niz tak: Wótcže, ty dyrbiš tutón kšelič wote mnje prjecž
wjacž. Ja to tak chzu. Ně, ale wjele bóle na tajke wašnje:
Mój Wótcže, je-li móžno, njech tutón kšelič wote mnje prjecž
dže; ale niz, kaž ja chzu, ale kaž ty chzeš! A runje wo tu-
tej modlitwie steji w liščje Hebrejškim, so bu wona wu-
kšlyšchana, mjenujzy w tutej myšli, so so Boža wola sta, so
Jesuž swolesche do teho, kaž so Bohu ipodoba, so nowu móž
namaka i tuteje modlitwy. Haj, Bóh wukšlyšchi kóždu pra-
wu modlitwu, hdnž so — kaž tamna wudowa i žudnikej —
se žwojei dobrej wězu i njemu pšchibližujemy, tež hdnž wón
to czini zple hinał hacž žmy my hebi myšlili. Ně, wo to so
Jesuž tudny w našchim tekščje doznyła nještara, pšchetož wón
wě, so Bóh na kóždu pad wukšlyšchi — tež hdnž jeho myšle
njejšku našche myšle, a našche pucže njejšku jeho pucže —
ale wo to so Jesuž jara štara, hacž na semi czlowjekojo so,
kiž wěrja a kiž móžeja so tehodla na prawe wašnje modlicž!

Pšchetož wěra je šakad modlitwy; kiž njewěri, njemóže
so tak i Bohu modlicž, kaž to Jesuž wote naž hebi žada.
Wěra je doznyła šakad zpleho kšesćijanškeho žiwjenja. Wě-
ra je šwiř i Bohom, hdnž czlowjek pšeho a wšchudžom we
wšchém wo Boha rodži. Wěra je spušchjenje a twarjenje
na Boha sa cžaš a wěćnošč. Wěru ma tón, kiž Khrystuža
ma, niz so jenož i njemu rěknje „Anježe, Anježe“ a wušna-
je, so je wón Boži žyn, ale tón, kiž ma Khrystuža woprawdže
w dušchi, kiž móže prajicž kaž Pawoł: Ja žym žiwy — niz
pak ja, ale Khrystuž je žiwy we mni. A ja wšchitko móžu
pšches teho, kiž mje pošyni, to je pšches Khrystuža. Haj,
tajki wšchitko móže, tež pšeho dobre płody pšchinješč, pšeho-
tož wěra ma so pšeho dopořasacž se skutkom, haj i žytnym ži-
wjenjom kšesćijana. Tajki móže so potom tež modlicž kaž
wuřwolony Boži.

Haj, wo to so Jesuž štara, hacž wón wěru na semi na-
maka, hdnž wón pšchidže. Ale tvoja štarosč dyrbi być,
hacž wón pšchi tebi wěru nadenidže, hdnž wón dženša i tebi
pšchidže. Šamjen.

Sbóžni so czi, kiž czišteje wutroby so, pšchetož woni budža Boha widžecž.

Nasch lubny Sbóžnik žwědczi tu,
So budu Boha widžicž,
Kiž maja cziřtu wutrobu
A budu šćoščje hidžicž.
Šchtož hlubje hladacž chže,
Pak tola špósnaje,
So je wšchak kóžda wutroba
Pšches hrěch tak jara njecziřta.

Šchto nětko wot naž wotmnye
Wšchě hrosne, hrěščne brudny? —
Esyn Boži, kiž i nam pšchischoł je!
Bu naž dla czlowjek khudny.
A je tam na kšiču,
Se žwojei drohej křwju,
Hdnž je so sa naž woprowač,
Dže wšchitku winu wot naž wšak!

W nim mamy prawoh' lěkarja,
Hdnž pala hrěchow rany.
Wón cziřczi je a wobala!
Haj tón b'dže wukhowann,
Kiž w hrěščnei žalosčji
Eso Khrystej doměri!
Kak šdaleny je wot Boha,
Šchtož wšchědnje hnadu njepnyta!

Šchtož pak we žwojim žiwjenju
Tu sa tym Anjesom žlědži,
Tón we wšchém, šchtož je žiwe tu,
Skutt Stworicžela widži,
Wo Bosny žwědcža tu
Wšchě hwěšdy na nješu,
A wožebje tón czlowjek je
A joh' podobnoščji štworjenn.

We wšchelkich dźiwnych wjedženjach,
My Boha wohladamy
We žwojich czichich hodžinach
Joh' bliřkošč sacžuwamy. —
Tuž podam Bohu tu
Ja žwoju wutrobu!
Tak ja tež wěščje i hnady tam
Wšchu krařnošč Anjesa wohladam. S. B.

Žně.

Jedyn i dženikow pišche:

„We wojowanju wo sežiwjenštu žwobodu — Nahrungs-
mittelfreiheit — našcheho luda maja žně a jich dobry wu-
noschł czim wjetšcheje wažnoščje. Kaž nuřne tež je, sa to dže-
řacž, tak wěšte je tež to druhe: bies Božeho žohnowanja njeje
nicžo! Wěšo: Bóh so njeda nuřowacž, tež i modleřskimi Bo-
žimi kšlužbami niz! Ale my mamy pšchikasnju, so sa našch
wšchědnny kšlěb modlicž, a kšlubjenje, so našche modljenje njeje
podarmo. Šchtož tole móže wěricž, tón je nutrne pšchepro-
řaheny do modleřskich Božich kšlužbow sa žně, wožebje czi,
kottřž so se žwojim džeřkom a se žwojimi štarosčjemi žobu na
žnjach.“

S tutymi žmy dopomnjeni na to, so je so tu a tam wu-
řhowač štarý, pětny nałožč, měćž modleřsku Božu kšlužbu sa

žně pschi spoczatkŭ žnjow, a so řu wořadŭ w pořlednŭch lŕtach tu a tam řnowa řapoczake, řo řhromadřicŭ do tajřkŭch nutrnoscŭow. Sdŕla dŕe wořada pschi tajřkŭch Bořŭch řkluřbach teř řhromadnje ř Bořemu blidu.

Sdŕŭ tajřeho cřitacŭch, pschiŭdu a du cři myřle tajře a ři-
nařhe, řawjeřeli řo cři wutroba a řrudži řo cři wutroba. Ubo njeđŕibi řo cři řrudžicŭ? W nařchŭch wořadach nimamy tajřkŭch wořebitŭch Bořŭch řkluřbow, nimamy pař teř njeđŕelu mjes modlerjemi a modlerřkami wřchŕch tŭch, řiž neřtle jařo řnjenřario a řnjenřarřki w řnjowŭm dŕe řu, a to niž ani njeđŕelu do řnjow ani na njeđŕelach řnjoweho cřařa! U ř Bořemu blidu řicŭ do řnjow abo pschi spoczatkŭ řnjow, to drje řo řtawa řiřchcŕe w neřotrŭch řwŕjbach, ale powřřitřkow-
nje tola niž!

Řladajo na wřcho, mořla cŕe, řaj dŕŕbjařa cŕe řrořa nad-
padnŭcŭ. Řně řu! Řnjecŕ řhŕeja wřchitŕŭ U wjele řnjecŕ a řjane řnjecŕ, ale...! „řchtoř tole moře wŕicŕŭ...“ ři-
nowina piřaka, řař řjedy nařpomnŭchŭ. řcři řchpař w tŭm, řo njeđŕeja wjaŕŭ wŕicŕŭ?

Řně! Řněja! Ule wřchitŕŭ řo myla, mŕnjo, řo řněja řně-
jo na řonach jenoř řito a řchtoř tam nařořtko! Řnějo na řo-
nach, řnějo řewar neřdŕe a neřchto, řchtoř nam řemja dawa abo řchtoř nam nařhe dŕe řo wuřbŭřkuje, řnějemŭ nařtajnje teř řiřchcŕe dŕuře řně, — teř řně, wo řotrŭchŭ je nam řrajene w řBibliji ře řłowami řař: „řchtoř cřłowjeř řŕje, to budŕe wŕn teř řnjecŕ! řchtoř na řwoje cŕe řo řŕje, tŕn budŕe wot cŕe řa řtaženje řnjecŕ. řchtoř pař na duřa řŕje, tŕn budŕe wot duřa řnjecŕ wŕcŕne řiwjenje!“ řaj njeř teř řnějemŭ, řa cřoř řuka a řłowa dŕe řa řchteji, my řnějemŭ přchezo teř tute dŕuře řně, řaj my tute řnějemŭ teř teřdŭ, řdŭŭ wonřach řa-
nŭch řnjow njeje. U tute dŕuře řně dŕŕbja řtaženje přchŭnjeřcŕ a řiwjenje, řař Boře řłowo řraji. Řjedyřbi cŕe to řrořa wob-
jecŕ, řdŭŭ tole rořpominařch, řdŭŭ wŕpominařch nařch cřař, — nařch cřař, t. r. cřłowjeřow a řiř cřinjenje, řchŕeřcŕijanow a řiř řadŕeřenje w nařřim cřařu? U wŕřch dŕa, řchto řteji do řłowa, řotrež tu řjedy 2. řal. 6, 7, 8 řem řtajiřŭmŭ, we řamŕneji 7. řchřucŕŕŭ? „Řjemŭcŕe řo, Wŕh řo njeđa řa řmŕch mŕcŕŭ!“ tam řteji jařo řawŕd ř nařřemu tu podatemu řłoweji wo řŕwje na cŕe řo a wo řŕwje na duřa.

Wŕřłuchajo tutymaj řłowomaj — řal. 6, 7, 8 — mamŭ přchezo neřajře wotmolwjenje, njeř teř niž řane dořpolne a řane pořlednje, na wřchŕ cŕehodla? a cŕehodla?, řotrež nam přchŭdu na řnjach a pschi řnjach nařchŭch řnjow dla. Dořpol-
ne a pořlednje wotmolwjenje na wřchŕ tajře prařřenja řmŕ-
jemŭ řakle, řmŕjemŭ pař wŕcŕe řotom, řdŭŭ nam řeřřadŕa dŕe ř wŕcŕnořcŕe, dŕe ř pořlednŭch řnjow! Tam teř dořnějemŭ řtaženje a řiwjenje, wo řotrŭmž řiř řalatiřřim piřhe! Woboje pař řižo řnějemŭ tu a neřtle nařtajnje! U wŕřchŕe nař řnjenřariořow a řnjenřarřow a wŕřchŕe nařchŭch řnjow je nařtajnje Wŕh tŕn jedŭn, jeničřki Wŕh, wo řotrŭmž tola ře řhromadŭm řeřłom wřchŕch řwangelřřkŭch w řuliju řnowa wuřnjemŭ wuřnawacŕ: „Wŕn je, řiž řwŕj řrŕd w njeřeřach twari a řwoju ře řu na řemi řaloři! Wŕn woła mořřku wođu a wulinje řu na řemju! řemu ře řaju řnjes!“ řutŕn jedŭn Wŕh a řnjes je wŕřchŕe nař, je tola wŕřchŕe nař, řŕŕnjeř cřłowjeřojo 20. řeřřotřa řŕyřali řeho jařo tajřeho dořŕla wot-
řadřicŭ a řapřeř abo řŕyřali, řeho řadřicŭ ř njeřeřře řrŕna do myřle, wole, řpŕřnacŕa, nařřonjenja řwojeřo, t. r. cřłow-
řeřo, řař řu to cřłowjeřojo řjedyřchŭch řeřřotřow teř řŕyř-
towali — podarmo! ř nim, ř tutŕm Bořom je pař wŕřchŕe nař tŕn Wŕh řnjes, řtworŕeřel, wo řotrŭmž ře řu piřane: „Wŕh řo njeđa řa řmŕch mŕcŕŭ!“

Tehodla: „Řjemŭcŕe řo!“ Ře: Modlcŕe řo! Modlcŕe řo w duřu a wŕpawdŕe! Modlcŕe řo řhromadnje! Modl řo, řchŕeřcŕijano, řchŕeřcŕijanka! Modl řo řwŕjba, řomo! Modl řo wořada! řŭ řnjemŭ a řnjemŭ ř tŭm, řchtoř cřinimŭ, a řnjemŭ ř tŭm, řchtoř řkomdŕimŭ!

Řužŭ řřkŭj ř modlenju,

Wŕŕada, dŕeř wŕu!....

řdŭŭ je řrořřwa jeničřka,

ř wŕu wuřpŕwana

Bořu řnjesej řpodobna

Wot njoř wuřřŕřchana,

Řajřa moř, dŕe ř a noř,

řdŭŭ neřř wřchitŕŭ řjenje řrořřa

W Bořim domje.

Rospominaj.

Teř tu řařo řłowo řeřmatorora řuthera! řacŕŕunje je neřtle nuřŭ cřař, je tola runje řa nařch cřař nuřne, tajřeho rořpominačŕ. U niž jeno rořpominačŕ, ne řo mŕcŕ po tŭm! řuther řraji, wuřładŭjo řiř řalatiřřim w řeře 1523:

„řdŭŭ řŭ dořtanjeřch jednotu Duřa a řhřŕřtuřa, njeřřłodži tebi, to, řo njeřŕŭ ř tŭmi přchŕejene, řotřŕ řłowo přchewobrocŕa a řeřřaja a řa řchŕeřŕja jednotu Duřa. řohodla řhŕu řa radřřo, řo niž jeno woni, ale teř řŕŭ řwŕt wot mje wotpadnje a moř njeřpřchŕeřel je, dŕŕli řo řa wot řhřŕřtuřa wotpadnu a řeho řa njeřpřchŕeřela mam, řchtoř řŭ řo řtało řotom, řdŭŭ řŕch řa řo wŕřajŕ řeho jařneřo, řaw-
neřo řłowa a řŕch řo mŕl ř iřch řchŕbawŭm řonam, ř řotrŭmž řhŕeja řhřŕřtuřowe řłowa řnuřowacŕ ř řwojemu mŕnjenju. ři je jeničřki řhřŕřtuř wjele wjeřřchŭ a wjaŕŭ dŕŕli nje-
řomne wjelejednotne řubořcŕe.

ř tuteřo řłowa řutheroweřo a ř teřo, řchtoř nam ewan-
gelji řa řdŕeneje 8. njeđŕe po řwŕ. řrořŕŭ řrajeřhe — řat. 7, 15—23 — mořeřch řebi řa dŕe řa a přchŕod wřacŕ a řra-
řicŕ to:

řacŕŕunje je řchŕeřcŕijanřtwŕo řŭ řa řdŕe řŕŭch 19 řeř-
řotřach pod řa wřchelatorŭmi wŕřchŕnořcŕemi, řnježeřřtwami, řnježeřjemi, je wono tola přchezo wřchudŕom tam wŕřtało wŕne řchŕeřcŕijanřtwŕo, řdŕeř je wono wŕřtało řrucŕe a řŕe přchi řBibliji a řo njeřnuło wot řhřŕřtuřa. U řacŕŕunje řu řchŕeřcŕijanřku řŕeji w tutŕch řeřřotřach řjenowali řa abo řinař, je wona tola wŕřtała řhřŕřtuřowa řŕeji přchezo wřch-
dŕom tam, řdŕeř je řŭ řa řo řena na Boře řłowo, na řhř-
řtuřa. U řa ř budŕe to teř w přchŕhodŕe! řchŕeřcŕijanřtwŕo budŕe teř w přchŕhodŕe přchezo a wřchudŕom wŕne, řrawe řchŕeřcŕijanřtwŕo, řdŭŭ wono řorjeni w řBibliji, w Bořim řł-
wje, njeř budŕe přchŕod tajři abo tajři a njeř budŕe wono w nim pod řnježřtwami, wŕřchŕnořcŕemi, řnježeřjemi tajřimi abo tajřimi, a řchŕeřcŕijanřka řŕeji budŕe teř w přchŕhodŕe wŕna řhřŕřtuřowa řŕeji, řdŭŭ je ře je řa řo řa řu řu řo řłowo, ře řu ř hřŕŕŭ řhřŕřtuř řam, — ře řu ř hřŕŕŭ řwangelijow, njeř řu řjenŭja řa abo řinař! U řohodla wŕřtanjemŭ teř my w přchŕhodŕe řhřŕřtuřowi řchŕeřcŕijenjo, njeř řo přch-
chod tajři abo tajři wutwori, řdŭŭ my řŕmŭ řa řo řeni na Boře řłowo, řdŭŭ my řa řhŕowamŭ a wuřřowamŭ ře řu ř hřŕŕŭ řhřŕřtuřa, řchŕŕŕowaneřo a řtanjeneřo řbořniřa, w řwojeji wutrobje a řo ř njemu wuřnawamŭ ř wutrobu, ře řłowom, ře řłotřom, ř řŕŕŭ řwořim řiwjenjom a řadŕeřenjom! U řa wŕmŭ, řchto je nařch řu ř pŕchŕ nařch cřař a do přchŕhoda, řdŭŭ my řhŕemŭ řuthereřŕŭ, řwangelřŕŭ řŕeř w teji wŕe ře a w teji řwŕe-
řje, wo řotrež řjedy nařpomnjenje řłowa řutherowe řwŕe-
cŕa, a řdŭŭ my řhŕemŭ řŕeř řchŕeřcŕijenjo — cři řhřŕřtuřowi

Křehczijenjo, kiž wobsteja tu a junu pšched Jesuřom Křnřtuřom, — pšched tym Jesuřom Křnřtuřom, kotřnž tam na kónzu řwojeho wulkeho předowanja na horje rjekny kař: „Woni njeřpřihndu wřchitzy, kiž ke mni rjeknu: Knježe, Knježe! do njebjelěneho kraleřtwa, ale cži, kiž wolu cžinja mojejho Wótza w njebjelěch! tak teř: „Sič wjele budže ke mni rjeř na tamnym dnju: Knježe, Knježe, njeřřmy my w twojim mjenje wjele řkutkow cžinili? Tehdy ja jim pōřnaju: Ja wař nihdy njeřřym řesnal. Džicže přiecž wote mnje wřchitzy, wy řlōřtnizy!

To je nam pučznik nětkle a w přchihodže! To je nam pomoz, řylnošć, trořht řa nětkle a řa přchihod! My džě řmy tak a budžemy tak ř tym řjednocženi a duřy, kotřnž řwědcži: „Mi je data wřchitka mōř w njebjelěch a na řemi!“ ř tym, pšched kotřnž řo junu maja řewicž wřchitzy, ř tym, kotřnž tym jenym praji: „Ja wař nihdy njeřřym řesnal!“ tym druřim pař: Ow ty řwěrnny, ty řwěrna! wy běřřcže mi w mařym řwěrn! Ja džu wař na wjele pořtajicž! Džicže nuts ř řwojeho Knjeřa wjeřelōřcži!“

Tehodla pař njewořtajimy řo my Křnřtuřoweho jařneho a wřchēm řjawneho řłowa, ale wořtanjemy přchi nim, we nim! A tohodla řo my nimamy řanym řchibawym řonam, ř kotřnž džejā cžłowjełojō Křnřtuřowe řłowa řnuřowacž ř řwojim cžłowřřkim mēnjenjam, hař řnuřowacž Křnřtuřa pod řwoje cžłowřřke mēnjenja!

„Nam řłowo dyrřba wořtajicž
A řanoh' džaka dořtacž!“

Zyrkej a řtat.

řhula. W nowinach a řewāř jednaja nětkle wjele wo řhuli a wo wothłōřowanjach wo řhuli, wo tak mjenowanej „Deutsche Gemeinschaftřhule“. Na řjēřdže řtronjanow we mēřcže Trier je po nowinje „Kōlniřhe Zeitung“ řupan Simon wo tutej řhuli prajiř, řo dyrři wuřtupowacž přchecžiwō wudawanjam, ř kotřnž rořřchērjeja mēnjenje, řo w tutej řhuli — Gemeinschaftřhule — njeje nabořneho rořwucžowanja. Wōn wupraja we wřchēj řjawnořcži, řo je w tutej řhuli — Deutsche Gemeinschaftřhule — nabořne rořwucžowanje, dželene po konřejonach, a řo je jenož we wēřownych rořwucžowanjach — in řachlichen Fāchern — řhromadne rořwucžowanje. ře řza, hdyž njeřwēdomicži řchēřuwarjo praja, řo je to runje nawopař.

Ge řserbow a ř dalōřa.

Duřy přchēs wřy wuhladařch nětkle huřcžiřcho juře woblića, wořebje džēcžaje, tola pař teř muřřke a řōnřke. řořcžo to řu, řořcžo na dowolenzy, na přōřdninach, na wocžērřtwjenju. A je wřchēm mōřnych kōncžin řem přchihndu, ras wot tam, ras řařo wot tam. Dobře to a derje tak! Tuř cžinym wřchitzy, kiž nēřak mōřemy, tutu řłuřžbu řa wōřzny kraj a pořřicžmy „řwobodne mēřtno“ abo teř „wuřwobodžene mēřtno“ w domje a řwōřbjē řa tajřch, kōřřž maja tajřke wocžērřtwjenje a wōřřchewjenje řřebne!

W **řapanřkej** je řo w bēřu pořlednich 10 řet řicžba řchēřcžijanow podwořřla. Wobřejnořcže řu řa řchēřcžijanřtwa přchihōdne. Wořebje řadaju řebi tam řchēřcžijanřke řnihil.

W **řsowjetřuřkej** přōřzujā řo dale wo řnicženje řchēřcžijanřkejē zřřkwoje. Tak řu tam řařanřkeho arřybřřřkopa Cyrilla

do Wřřřkej wuhnali. řowē řo, řo řu w řsowjetřuřkej w řcže 1935 14 000 Wōřich domow a řapalow řawřeli. — We bjesbōřne hibanje řo njeje řpokořřko, kař řmy to teř tu dyrřbjeli řař a řař prajić, jenož w Ruřkej řwoje njeřpřchēřelřtwa přchecžiwō nabořinje wobřwēdcžicž a ř tajřimi řředřkami přchecžiwō njeř řkutkowacž — abo řnadž přchihōdnřřho prajimy: zřchnowacž, — nē teř we wřchēm mōřnych druřich krařach je řo wono přōřzowālo, řo řamēřtnicž a přchecžiwō nabořinje wuřtupowacž. W tulkhwilu ma wono řwoje wořebite bjesbōřne nowinarřtwa hiřcže we řchpaniřkej — řchpaniřka je džě nětkle wořebita wotnoha řsowjetřuřkejē — w řranřowiřkej, řčēřřlořłowāřkej, Belgiřkej, řchwizy, řendželřkej a Amerizy.

Bibliřki pučznik.

9. njeřđela po řwjatej řrojizy, 25. julija: řeho mjeno dyrřbiřch řesuř narjeř; přchetož wōn budže řwōř lud řbōřny řcžinicž wot jich řřchow. Matth. 1, 21. — řuř. 16, 1—9. — 1. Mōřř. 39, 1—5. — Tuř wřchāř daj mi junu dořtacž, řesu, tamnu wjeřelōřcž, daj mi přchi tebi řam wořtacž, potom řmēřu wřchēho dořcž; a řo tebjē wohladam, dopomřaj mi ř njebjelēam. ř. 352, 9.

řōndželu, 26. julija: řa wēm, řchto ty cžinřřch a hđže byđliřch. řewi. řana 2, 13. — ř. 452, 1. — řal. 2, 15—21. — 1. řral 21, 1—14.

řutorā, 27. julija: řjedajcže řo ře wřchēřimi a ř juřřmi wucžbamī wokoło hōnicž. řebr. 13, 2. — ř. 213, 1. — řal. 3, 1—14. 1. řral 21, 15—29.

řsrijeda, 28. julija: Mōř Knjeřowa džēřche wot njeho a wuřtrowi jich. řuř. 5, 17. — ř. 403, 1. — řal. 3, 15—29. — 1. řral 22, 1—14.

řchwōřřk, 29. julija: řrořřtař, řwjaty řuch, kotřehož mōř Wōćčēř pōřřlacž budže w mořim mjenje, tōn řamy budže wař wřchitko nawucžicž a wam řpomnicž wřchitko, řchtož wam prajiř řym. řana 14, 26. — ř. 229, 2. — řal. 4, 1—20. — 1. řral 22, 15—28.

řjatt, 30. julija: Wōh njeje njeprařny, řo by wōn řapomniř wařchēho řkutka a řpřōřneje lubořcže, kotřnž řcže wopōřajali na řeho mjenje, jařo wy řwjatym řłuřejchcže a hiřcže řłuřicže. řebr. 6, 10. — ř. 703, 7. — řal. 5, 1—10. — 1. řral 22, 29—40.

řsobota, 31. julija: řubujcže-li mje, dha teř džeržcže moje přchilāřnje. řana 14, 15. — řal. 5, 11—26. — řer. 7, 1—11. — Derje temu, kiž řo řtara, Wōři řakōn dopjelnicž a řo na nim wulzy jara řadowacž a wjeřelicž! řajřeho Wōh řohnuje ře wřchēm řbořom do wole, kař řo řchtořy derje radža, hdyž řo ř wōdnym řēřam řadža. ř. 242, 2.

řiřtowanje.

řařřim cžitarřkam a cžitarřam: řo Wř cžitacže řopjeřřko, wo to njeřřebamy hařle pōřřcž. Wō to džemy pař Wař pōřřcž, řo byřcže řo druřim cžitali abo dali cžitacž a teř jich namōřwjeli, řo řebi řo řami řkařaja. Tutu přōřřtwu njeřwuprařamy nařche dla, ale wřchēm a wřchēho dla.

řnjeni ř. W. w B.: ře-li řo macže řēřluřch: „řo řeto je teř nětklo řhwatařo“, pōřčelcže nam, pōřřchu, wotpřřř. ře wōn hiřo wōřjewjeny? ředaktor.

řa 10. po řwj. řrojizy: ř. we ř. — řa 11. po řwj. řrojizy: ř. w ř.

Sy-li spēwał,
Pilmje dželať,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naboj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar inérny
Čerstwosc da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh či khmana
Žiwność je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbičke njeđzelske lopjeno

Sałožil 1891 Křrjebjanstl farať dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyščinje

1. augusta 1937

Baužen

10. njeđzela po štwj. Trojizy.

Lut. 19, 41—48.

Nascha dženšnišcha 10. njeđzela po štwjatej Trojizy je džeń dopomnjenja na sahubyenje Jerusalema. W lécze 70 dopjelni šo křutne wěšćenje nascheho Knješa Jesuša, kiž wón pšchi šwojim kralowštim sacžehnejnu do Jerusalema rěčal běše. My wěmy, cžehodla běše Jesuš pšchi wšćem wješelu a wšćanju luda tak šrudny, šo šyly pšcheliwšche. My šlyšimy, kať wón praji: „Kať hušto šym ja džyl twoje džeczi šhromadžič, jaťo pata šhromadžuje šwoje kurjatká pod šchidla, a wy šcže njehali.“ Dokať je Jerusalem šwojeho Šbóžnika sacžiknył, dokať je jeho lubość šazpěl, tohodla budže šanicženy. Tute šłowa nascheho Knješa wolaťa tež nať k potucze. Šdnž dženša do šwěta pohladamy a widžimy, kať maťo našch cžadž na šłowa šwojeho Šbóžnika po šłuchacž čže a kať by jeho najradšcho došpołnje se šwojeho žiwjenj wotštronil, nochže šo nam to šajstšacž? Mjenastanje praščenje w nať: „Može šo šchescžijan dožyla hišćeje wješelicž?“

Wopomimy tohodla dženša, kaťku šmyšleność šebi našch Knješ wot nať žada.

Kšchescžanštwu šo hušto wumjetuje, šo je jena šrudna a cžemna naležność, šo wšćitke wješele šalaže a šo wšćitko cžornišcho widži, hacž woprawdže je. Šchto je k tomu praćicž? Ša šwětnu lošłomnył wšćal w prawym šchescžanštwje žaneho měštna njeje. Tajke šwontowne a šwjeřščne wafšnje cžłowjeka rospróšči, šo Bože šłowo nješaťnył a jeho šašlepi, šo nješpóšnaje, kať woprawdže se šwojim šnutštownym šteji a w šajšim štrašche žył lud šteji. Knješ Jesuš Křrjstuš wuczi nať, šo njebyčmy šo na našče šamšne mozy špušćezeli a našču nadžiju šajeli na šemške twjerdžimy. Žaťo wucžomnižy na wobtwjerdženy Jerusalem špomniču

a wošebje na krašny templ a jedyn š nich prašesche: „Wišćtreje, hlaj, kaťke kamjenje a kaťke tawrienje je to!“ wotšmolwi Jesuš: „Niž kamjeń na kamjenju njebudže wostaženy, šotryž by njebył rostamany.“

Šdžez šu Šbóžnika wotpošali, hđžež žiwy Bóh wjažy šłaka a hród njeje, na kotrehož ludžo twarja, tam tež cžłowške mozy a šchłity njemoža nješbožu šadžewacž, hđny ša nich prošy, a kiž wěđesche, šo na kónžu šwojeho próžowanja na njeho cžaka šmjercž na šchizju. Ale Jesuš nješdašče šo pšchewinycž wot tajkeje žalośče a šrudobny, wón njewróczi šo pšched Jerusalemom, šo by šnajmjeńšcha šwoje žiwjenje šašhowal, hđny běše wšćitka próža podarmo była, ša by Jerusalem špóšnal, šchto šo k šwojemu měrej hodži, ně, wón šo njepoda, ale sacžehnjeshche do Jerusalema a šapocžja rašnje štkowacž. Šaj tutej dwě štawišnje, we wopšćijecžu tať wšćelatej, šłuchatej bliško hromadže, a wucza nať, kať mamy šo tež my šadžeržecž. My tež nješměmy ženje šhrobkość šhubicž, ale pšchezo dale šwěrnje štkowacž ša Bože kraleštwu. Ale kať možemy to došonjecž? Našch Knješ Jesuš Křrjstuš wšćal njeje w šmjercži na šchizju podšlezał, ale je pšches šwoje wumřecze šwět pšchewinyl. Njeje to wulka pšchicžina praweho wješela ša nať. Šdy byčmy šo pšchichoda bojeli, njeby to jenož šnamjo šłabeje wěry było? Šdnž wěrimy a wěmy, šo je Křrjstuš š knješom tu toho šwěta a š knješom wšćele wěčnośče, kať možemy šadwělowacž? Štrach je jenož ša nať wulki, hđny Jesuš Křrjstuš našch Šbóžnik njeje. Še pať wón našch Wumóžnik, šchto mošł nam našču wješelość rubicž abo ššasnyčž? Wono je potajškim nušne, šo tež my špóšnajemy, šchto šo k našchemu měrej hodži, mjenujžy to, šo do šesom Křrjsta wěrimy, šo jeho š žyłej wutrobu lubujemy a šo se wšćem, šchtož mamy, šo jemu dowěrimy. A k tomu, šchtož nam drohe je, šłuchajša wošebje tež našch wóžny kraj. Ženje njeby prawje było,

lotry w fabryzy abo hdzež hewaf džekasche abo tež hewaf w žiwjenju mějesche wěry a kemschikhodženja dla czerpicz wuškmişchowanje, hanjerje, haj pschesczehanje — haj, hdž žebi na tole myšlišch, tať rospominajo Khrystušowe słowa a Lutherowe wuprajenja, žo praschesch: Schtó bē to nětk mudry, wěrnje mudry w šwětke tutoho pschirunanja a tutyh słowow?

A hdž nětko dženža 10. njedzelu po žwj. Trojizy masch s jeje ewangelijemi wo Jerusalemlje a s nimi to, shtož czi stawišny wo Jerusalemlje a hwať powědaju, njemóžesch hinať, hacž žo snowa podnurič do rospominanja a pruhowanja, so njeby nihdy namaťany był mjes — njemudrymi.

Žně.

S wěže dnri 4 hodžin. Ranje žwita. A ranju rańšcha czerwjenina. Kořaf budži wróble a hoľbje. Tu sapocznje s wěže swonicz mały swón. Wón woľa t žnjowej Božej službje. Tu a tam woczini žo wolno. Swón njewoľa podarmo. Pschikhadžeja po kemschazym puczju, spēwarške w rukomaj. Njejšu w njedzelskej drašče, ně, we wschědnjazej. W prijedawšich czařach pschijnješechu žamo grat žobu: kořy, hrabje, žerpy atd. Pschistajachu je t muri Božeho doma a džechu po Božej službje hnudom na polo.

Pišchczele saľincža. Móznje kinczi psches Boži dom ratarjowy modleřski kěrlusch t Bohu, kiž semju žohnuje se sčezedriwej ruku tať bohacze, so my namaťany, shtož potrebamny, a so žo našcha wutroba wjeřeli. Na to pošluchaja wschitzy nutrnje na duchowneho, kotryž rěczi wo džaťowanju Bohu, tomu Knjesej žnjow, a wo tym, so žo mamy lemu dowěricz, žo nadžijejo jeho dalsheje hnadneje pomozny. „So bychmy žně dobre a derje řhowali.“ S tutyh pscheczom wopušcžaja ratarjo žwój Boži dom.

Wonka wita jich jažne řlónzo do rořypolneho rańšheho powětra. Dolho njetraje a wořy klepotaja po njerunnych wjeřnyh puczach. Mařiny pocžinaju wrješkotajo řyz na polu. Motory tam řhumja. Polne řtwjelza žo řhileja, padaja. Žně!

Se řjedžoněmskej krajiny piřchu tole. Je to dodawť t powěscžam wo žnjowej modleřskej hodžinje a Božej službje. Lužiczenjo řu žo řhwalili pobožnosće dla. Pobožnosć je tež druhdže doma. Tam na psch. maja řhwile, wschědny džei rano pschincz do Božeho doma, řwjećicž wořebitu Božu službu ja žně. Maja pola nař wschitzy njedzelu řhwile, řwjećicž njedzelsku Božu službu?

Njesabudžmy žnějo na honach ženje, so cžlowjek, žnějo na honach, žněje pschezo tež druhe žně po tamnym słowje: „Shtož cžlowjek řyje, to cžlowjek žněje! Shtož na řwoje cželo řyje. . . “ A tež to, tať řy wuřywał řymjo a tať nětk žnějesch řlody, je řdobom wuřywanje: ty řyjeřch pať s mōdlitwuu, njech džaka, njech proštwy, pať s liwkořcžu pať s njeawěru, pať s hordošcžu, pať hewaf s nēcžim, pschezo pať řyjeřch, njech cžiniřch, shtož cžiniřch. A po tym tež žnějesch. A potym tež žnějemy.

So bychmy tola tole wopomnili wschitzy!

Nowe Bože domy.

We Wilhelmschorstu pola Barlina řu pošwjećili nowu zyrkej, kotraž řo řdobom jať wořadna sala wužiwa. Tohorunja pošwjećiču w Eichenawje w Bayerškej zyrkej sa młōdžinu s domom sa młōdžinu. Boži dom je tať twarieny, so řo hodži woľtať řacžinicz a kletka řapowěřnyč a tať řo rum sa řhromadžišny pschihotowacž. — Na kromje měřta Wismar

tawria kapaku řa wořadu Wismar-Dargetzow, kotraž je tam nastala. Wořada Ruřey w řakškej provinczy řo hotuje, řwój Boži dom řbēhacž. So bu w Šchorjelzu řaľožny kamjeň řa Boži dom položeny, řmy hižo wořjewili.

Mimo toho řo nastajnje wjele na Božich domach wobnowja abo pschetwarjuje; tať w řańdžennym lěcže w Durinskkej 32 Božich domow wobnowiču. Dolež je pschetriebanje toho, shtož řo řa twary trjeba, wobmjesowane, řložuja řo twarzy po řym; tať twarja na psch. w měscze Halle Bož dom bjes želeřa. Driewo řa řo wscho wobkneži.

Evangelšzy mužjo.

Wo řjědže ewangelřkich mužřkich w Lutherowym měscze Wittenbergu piřche nadrobniřcho měřacžnik „Mann und Kirche“. S jeho rosprawow řtajimny tu dženzja řlubjenje, kotrež bu tam we Wittenbergu 20. junija prařene:

„Ja džu řo řhutnje prózowacž, řebi řwoje řiwjenje wutwaricž w pošluschnosći t Božemu řlowu, řaž je řapřane w řwjatym piřmie;

Ja džu ewangelřkej zyrkwi řwěrnny wostacž a jej řlužicž s wuřnacžom a se řkuttom, wořebje s pschikladnym kemschikhodženjom a s horliwym řobuřkuttowanjom we wořadnym řiwjenju;

Ja džu we řwojej řwójbje, w řastojnstwje a powoľanju depjelnejcž řwoje nadawki dobrnych pocžinkow a řwoje řozialne winowatořcže se wschěmi mozami jať řřhesčizjanřki řwójbnny nan a jať cžestny němřki muž;

Ja džu jať řnutkownje řaľoženy ewangelřki řřhesčizjan řwojemu ludej a řwojemu řtatej s řubľom a se řiwjenjom řa wořowanje a řluženje t řuzny byč, t o d o p o m h a j m i B ó h !“

S džatownosću a se řahorjenořcžu řu se wschěch mōžnych kōncžin, tať na psch. s Hornjeje Šhleřškeje rosprawy wo tutyh řjědže piřali czi, kiž tam řobu bēchu a kiž w jenej myřli je 4000 mužimi se wschelariřch kōncžin Němřkeje tute řlubjenje řlubichu.

Nje pať to řlubjenje wschěch, kiž džedza řsprawni a wěrnni řwojej ewangelřkej wěry a zyrkwi a řwojemu ludej a wōtznemu krajej a řtatej řlužicž? Je! Ty jo potajřim tež dopjelnejřch!

Zyrkej a řtat.

Bjesbōžni. Woni maja řwojeho přenřeho „cžestneho wojeřškeho bjesbōžneho“ — němřki czařopiř mjenuje jeho „Ehrenmilitär-Gottlosen“ — A to je wōjnřki miniřter Sso-wjetruskeje Klim Woroschilow. Žemu řo tuta wuřnamna „cžescž“ dosta dla jeho řařľužbow we wořowanju pscheczivo nabožnemu wliwej we wōjšku. Wo nim a wo jeho młōdřim bratru piřachmy hižo; tutōn je řo rosřudžil, byč řřhesčizjanřki duchownny. Wobaj řtaj, kōždy po řwojim, řnamjo luda Sso-wjetruskeje — a niz jenož tuteje. — S Roma řo piřche, řo řu kommunistojo w Šchpaniřkej něhdže 13 400 duchownnych morili. W Šchpaniřkej je něhdže 23 897 domow řa Bože řlužby — Božich domow, kapakow atd. — S nič řu bjesbōžni něhdže 17 400 řnicžili.

Generalšuperintendent D. Zöllner wumřěl. Wořřjedž tať řhutneho czařa řa zyrkwiřke řibanje a řjadowanje je wumřěl tōn muž, kiž je byť pošľedni wjedniř ewangelřkeje zyrkwe w Němřkej, bywajo řłowa jeje wubjerka, kiž pschēd

krótkim wróćzo stupi. Hacz runjež wyžoło psches 70 lět, bě tola tuto wulzy wažne sastojnstwo na šo wšak. 77 lět starý je nětk w měsće Düsseldorf wumrěl, hdžež bě na wotpocžinku žiwý. Jeho žiwjenje je bylo ewangelskej zyrkwi a jeje skutkam lubošće wěnowane, a wón je byl na wšhelakich městnach mjes přenimi jeje sastupjerjemi. Narodžil je šo wón 1860 w měsće Minden, hdžež bě jeho nan sastojník na železnicy. Po studijach bě wón s fararjom w Barmenje a w Kaiserswerthu; 1897—1905 bě tam pscheditejczej šwětasnateho wustawa diakonijow. 1905 bu generalsuperintendenta Westfalsteje. 1930 džěšče na wotpocžink; 1935 powola jeho minister ša zyrkwine naležnosće ša wjednika zyrkwineho wubjerka. Tež po tym, šo bě wubjerk wróćzo stupil, je D. Zöllner wustupował a rěčal ša pschesjednosć mjes Ewangelstimi. Tež swonka Němskeje bě jeho mjeno derje snate; je wón tola wošebje tež skutkował ša ewangelske wošady we wukraju, wošebje w Amrize, a ša tak mjenowane oekumeniske džělo křesćijanistikich zyrkwjow, wo kotrymž šo runje nětkle wjele pišče, dokelž šu šo cži, kiž w tutym džěle steja, we Sendzelskej sešchli. Tuto džělo ma tón saměr, wujednacž a do šhromadneho džěla sapschijecž wšch křesćijaniske zyrkwje semje. — W zyrkwi diakonijow na Fronbergu w Kaiserswerthu, kotraž bu pod jeho dohladom twarjena, jako wón we wustawje diakonijow skutkowašče, běchu 19. julija pokhowanške šwjatocžnosće ša tutoho wujnamneho muža ewangelsteje zyrkwje w Němskej.

Dr. Simons je wumrěl. Na njeho drje šo wšchitzy hiščeje dopomniny, hdnyž špominamy na cžaky cžerwjennyh wyschnosćow po revoluziji. Wón škoži najwyschšče šudniške sastojnstwo Němskeje — bě prezident Němskeho šudništwa we Lipsku —, šo by š tymž protestował pschecziwo wšhelakim poštajenjam tehdomniškeje němškeje wyschnosće. S nim wumrě špawny muž a wěrný křesćijan. Wón bě tež šobu pschi jednanjach wo měr a bě generalkommišar němškeje delegacije. 21. junija 1919 žadajšče pak šebi puščejenje še šlužby dla podpisanja Versailleskeho wučinjenja. 1922 bu pak jemu našpominjene wažne šudniške sastojnstwo w Lipsku dowěrjene. Wón skutkowašče tež šobu na wšhelakich džělach ewangelsteje zyrkwje. 75 lět starý je wón nětko 14. julija wumrěl. Š jeho 70. narodninam bu jemu špožčženy hodlerjow šchit Němske. Dweju wujnamneju mužow šhubichmy tak my Ewangelizy w šaidžženy mēšazu juliju; wobaj mēšchtaj to jene psches jene, šo běšchtaj šwěrnaj a njebojastiwaj we šwojeje wěrje a šwojeje wěry dla, a dale tež to, šo běšchtaj wobaj šwěrnaj prózowarjeje wo ewangeliske němške wošady we wukraju a wo tak mjenowane oekumeniske džělo křesćijanistikich zyrkwjow zyljeje semje.

Se Šerbow a š daloka.

Amos 9, 6. Š tuteje schucžki Biblije bě wšate hežlo ša mēšaz julij: „Wón je, kiž šwój hród w njebežkach twari a šwoju heću na šemi šaloži; jemu rěkaju Knjes.“ Šsobota 24. julija naš dopomni, šo nješmēmny šbytkny ryncžł tuteje schucžki wuwostajicž, ale jón nanajnutrniško rospominacž a šo po nim mēčž, mjenujzy w tutej 6. schucžzy hiščeje šteji: „Wón woła móštku wodu a wulinje ju na šemju.“ Šaj drje po zylje Łuzizy šo pod njewjedrami wulinny woda na hona, wšy a mēšta — na žně. A bšyški, kotrež tež tu a tam dři-

žu, pschewodžachu šylne deschče. Wjetičeje šchodny drje tu we Łuzizy njenasta. Druhđe, w Drježdžanach a wokolo Drježdžan a Pirny, je pak wjele šchodny nastalo. Šak nje-možni a mali šmy my cžłowješkoje tola pod tajkim šjewjenjom! Šmy tu, kaž bšchtej nam ruzy wuputanej bylejl! Njedrbymy my to tohodla — a dozyla — cži byčž, kiž š Bohom šu w heče, kotruž na šemi šaloži, njech tutu heću widžič w zylm Božim štworjenju, njech ju widžič we Šhryštušowej zyrkwi tu na šemi! Dyrbymy! Šdnyž pak my to šmy, šmy my wšchědny džěš na honach we šwojim džěle, njedželu pak w Božim domje w Božej šlužbje, a šmy my džěš kaž džěš š modlitwu pschěd šwojim Bohom. Šny ty to?

We Wukrajinje je nastalo a wuwilo šo ewangeliske hišbanje. Šmy na njo tež tu hižo špominali. A šo je wono štrowe a mózne, š toho špšnwamny, šo wono šo šylni a roščje, runjež je tam šadžewłow a pschecžiwjenja doščž. 25 ewangelisko-lutheristikich wošadow je tam nastalo. Šim šluži 12 duchownych. 6 daschich wošadow šo tam hiščeje w tutym lěčje šaloži. Šoždu druhu njedželu ma šožda wošada šwoju porjadnu Božu šlužbu. Njedželške šhule a bibliške šhodžiny šu tam tež šarjadowane. — Wukrajinu šnaje jich wjele š našchich półnošchěrych. Tohodla budu tute powješčje jich wěščje šajimowacž.

Bibliški pučžnik.

10. njedžela po šwi. Trojizy, 1. augusta: Šgrippa pak džěšče š Pawolej: Mało je trjeba, dha by mje narěčal, šo bych křesćijan byl. Šap. šk. 26, 28. — Łuk. 19, 41—48. — Šrudn. šerlušy Šer. 3, 37—44. — Tuž tohodla, wny cžłowiske džěčži, tu wěčžnosć tola wopomnicže, a š cžajom tudny na tym šwěčži, hdžež hiščeje šhwila hnady je, we šylkach cžitcže pokutu: Šoh šmili šo na hrěšniku. (Šětr Młónt, Zionške šlošy 504, 12).

Póndžela, 2. aug.: Ša we nich a ty we mni, šo bychu doškonjani byli na jene. Šana 17, 23. — Š. 434, 7. — Šal. 6, 1—8. — 2. Šraf. 1.

Šutera, 3. aug.: Wón štorka móžnyh še štołow a pošbēhuje ponižnyh. Łuk. 1, 52. — Š. 325, 7. — Šal. 6, 9—18. — 2. Šraf. 2, 1—14.

Šsrjeda, 4. aug.: Dowěš šo, šyno, twoje hrěchi šu tebi wodate. Šat. 9, 2. — Š. 416, 1. — Šf. 1, 15—23. — 2. Šraf. 2, 15—25.

Šchtwortk, 5. aug.: Šchtoha chžešch, šo bych tebi cžinil? Łuk. 18, 41. — Š. 478, 6. — Šf. 1, 15—23. — 2. Šraf. 4, 1—17.

Šiatk, 6. aug.: Šaj, Šnježe, Šožo wšchěhomóžny, twoje šudny šu wěrne a prawe. Šjew. Šana 16, 7. — Š. 790, 7. — Šf. 2, 1—10. — 1. Šraf. 4, 18—31.

Šsobota, 7. aug.: Woni pak woštachu wobštajni we wučbje japoštołow a w gmejnistwje a we šamanju šhlěba a w proštwje. Šap. šk. 2, 42. — Šf. 2, 11—22. — Šaniel 9, 15—18. — Šokaž šo, Šionje, šo šokaž nam, dokelž šbratrow luboščž traje; šokaž, šchto tón cžini šam, kiž kaž njewještu cže šnaje. Šionje, psches twoje torhošchčžo šokaž šo. Š. 203, 6.

Šištowanje. Ša 11. po Šr.: Š. w Š. — Ša 12. po Šr.: Š. we Š.

Sy-li spēwał,
Pilnje džęłať,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny ie.

Za staw sprócný
Naoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Priez spar měrny
Čerstwosc da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džęłať
Wšędne dny;
Dzeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čserbife njedželske łopjeno

Čatožil 1891 Čhrijebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyščinje

8. augusta 1937

Baužen

11. njedžela po řtwj. Trojizy.

Čč. Łuf. 18, 9—14.

Čřchesczřijan njemóže bjes modlitwy byč. Wěmny, řo ř Božeje ruki wřhitko bjerjemny, wjeřele řaž řrudobu, řbožo řaž nješbožo, řiwjenje řaž řmjercz; řať nimamy řaneho praweho řiwjenja bjes teho, řo wutroba ř Bohom poręczi. Njeh rano řo na řwoje džęło hotujemy abo wječřor řpróznj po prózach dnja a čzeřach řo ř měrej podawamy, njeh řtejimy přhed wážnymi wotdžęlenjemi řwojeho řiwjenja abo we řwojim wřčędnym řiwjenju, přchezo mamy my řacziřchč, my řřebamy Boha, řiž nam řohnuje našch wonthód a nutsřhód, řiž nař řchřita a wobarnuje přhedewřchęm řřym, řiž nam pomha ř wřchemu dobremu — my řyrbimny řo modlicz.

Čarisejski w našřim řčenju ma tute řaczuče węcze řež. řemu je řwřjata naležnosć, wřcho dopjelnicz, řchtož řemu řo přchřtaže a řrjódł přche w řakonju a wot jeho řjednocęńřtwa, wón ma řwoje węcze modlejske řodžiny, a wón ma řo řwęcru ř řwojemu porjadej, wón dopjelnja řwoju přchřřkřschnosć. A tola řemu něřchto pobrachuje: to je řprawnosć.

řinať řloniř; wón nima řadny porjad; wón njehodži do řempla, dokeľ ma ř temu přchřřkřschnosć, jeho řnuje wjele bóle wutroba. Wón něřchto pŕta, pŕta řpokojenje; wón čzuje: ja řmęm řo modlicz, a tohodla čze wón řo modlicz. Čarisejski wóřtanje přchi řebi, řloniř dohnydže Boha a Božu řnadu a nowe řiwjenje.

řohladařimny tehodla na tuteju mužow a řať řo modlitaj.

řola řarisejskeho wđđimny řamoprawdořčz; wón njeye řprawny, řemu pobrachuje lubořč, wón njenamafa řboža.

řola řlonika wđđimny ponižnosć; wón řo řaje řwojřch řřchow, wón prořny węcřimny wo řnadu, wón řłubi řo nowemu řiwjenju.

1. řarisejski njeye řprawny. A někotřym pŕaji řesuř řwoje přchřřnanje, řiž řami wjele do řo džerřachu, řať bychu pŕawi byli a druhřř řa ničžo měřachu; to đrje njehřu řarisejszy byli, ale řajzy, řiž na řesuřa pŕřchřachu, ale přchęziwo druhim řo řať řadžerřachu, řo bę řpŕsnacz, řo řesuřa doťal njebęchu řrořumili a do řwojeje wutrobny přchřřeli. řim pokasuje řesuř řarisejskeho w jeho modlitwje.

Wle njeye đha řarisejski řprawny? řjeczřini řwęcru, řchtož ma čřinicz? Čchto čzemy řebi wřazy wot njeho řadacz? Wón řo Bohu džakuje řa wřcho, řchto ma a řchtož je; wón řo džakuje, řo je Bóh jeho řwarnowať přhed řłořčřemi, wón wŕpŕuje řwŕj džęřatť wot wřcheho, řchtož ma, potajřim wřazy řacz řo dořwřla řadacřhe, a węcze njeye ani pjenjeřřka mjenje đať; wón čze Bohu řpodobne řiwjenje wjeřč a pŕčzi řo tohodla đwŕjzy řa řyđžen; wón řež na řwoje čřęłne řiwjenje dořč đerje ředžbuje. Čchto nočzřł wot tutoho muža wutřnyč? Čchto njemęľ řebi pŕajicz: řđny byč ja jenož něřchto řaťjeje pobožnosćje měľ! Woprawdže, řemu je jeho pobožnosć woporow řódna.

Řak je možno, řo řesuř jeho njehřwali? My byčimny řyle wopak řudžili, byčimny-li řebi myřłili, řo řesuř nočzřł řaťje řřutki měčř abo řo by řaťje řadžerřenje wotpokajať. Wle řchto đha ma řesuř přchęziwo njemu? Č řaťkej měru wón měri?

řesuř řłada na wutrobu! Wřcho, řchtož čřłowjeľ čřini, řo by řo Bohu řpodobať, ma se řprawneje wutrobny wřchřadžęč. Wřcho, řchtož čřłowjeľ Bohu đawa, njeye přhed Bohom řódne, đnyž čřłowjeľ njeha řwoju wutrobu řobu đacz. řola řarisejskeho je wřcho řwonřne, čřłowječřne, řebicřne. To řjewi nam jeho modlitwa. řesuř pŕaji w přchřřnanju, řo je řo řam přchi řebi modliť, řaj možemy řłoro pŕajicz, řo je řo ř řebi modliť. Wón řo řam řhwali a wřřbęhuje, wón čze Boha đopomnicz, řať đušřny je, řo řo to tola njebny řabyło. Bóh ma tola přchřřkřschnosć, řemu wřcho řapřaczicz, řchtož

cżini; wón ma ło sa praweho, wón njewopomina, so je wscho Boži dar a so cżlowjek łam wot ńebje nicžo njeje.

Chzemy-li sprawni być, dyrbymy wschał pschidac, so ma fariisejski po prawom tola wjele wuczomnikow; tak rady pschiruna ło cżlowjek i druhimi a potom ńebje myšli, so je łam tola hišcze ńescho lepschi; a namaka-li jeneho, i kotrymž ło njemóže runac, pyta ńescho na druhim, so móhł ło łam samolwic. Haj njeje w naž wschittich kruch tajteho fariisejskeho, so Bohu ńescho woprujemy a pschi tym hnydom i tym liczym, so by Bóh nam saplaczil. Wot Boha mamy wscho, a wón chze męcz naschu wutrobu. Dajmy ło psches Jesuža tohodla warnowac, so njebychmy byli kaž fariisejski.

Tam pobrachowasche dale tež lubosc. Esamoprawy fariisejski njepobehnje ło jenož powšchittownje nad druhich, wón wońebje tež se sazpiczom hlada na zlonika. To cżini tón muž, kotryž dżekatk dawa wot wscheho, sctož ma a tak tež khudym poslužuje. Esnano je w templu pschi modlitwie tež na swoju dobrocziwosc myšli, a tola tak njelubje pschecziwo zlonikej! Ale njeje to pschezo tak — a móže to dozpla hinał być? So tón, kiž ło łam posbchuje, druhich sazpowa? Sctož łam na ńebi jenož dobre widzi, widzi na druhim jenož ńe. A kohož sctož sazpowa, toho njelubuje. Esamoprawy njetrjeba sa ńebje — kaž ńebi myšli — žaneho wodacza, tak tež druhim njewodawa. Sa ńebje žada wón mřda, drusy maja khlostanje wocakac. Luther praji ras: hdyž tajki — fariisejski — widzi, tak drugi pschecziwo Bohu ło pschecziwi, wón ńebi na to njemyšli, so by jemu pomhał a k Božej hnadze dowjedł; wón nima žaneho kmilenja w swojej wutrobje i hubjenstwom khudeho hrěchnika, haj wón ma to sa ńescho zple prawe, so tajki w swojim sahubjenju a satamanstwje wostanje.

Sdyž chzemy Jesužowi wuczomnizy być, chzemy ło dac warnowac! Kał njerunych scżini ras tajke njelube waschnje naschemu Sbožnikew, kotryž tola zlonikow a hrěchnikow pschirunuje. Ta ruša, praji ras jedyn pobožny spišowaczel, kotraž na swoju wutrobu dnri, njebije druhich, tón ert, kotryž sdyhuje nad swojim hubjenstwom, njerēczi řurowje i bližschim. Sdyž je hordosc, njeje lubosc. Ale lubosc je sctonja dopielnjenje.

Fariisejski njenamaka žaneho sboža. Zlonikej da Jesuž sa praweho do swojeho domu hič psched fariisejskim. Kohož pał Jesuž sa praweho ma, tón je prawy, a Boža hnada je, kiž cżlowjeka praweho cżini psches wodacze hrěchow. Sctož chze ło łam praweho cżinic, wostanje njeprawy, sctož ło łam pownjahuje, budže ponizeny. Tajki, kajkiž je do templa sctoh, dže fariisejski sašo i templa, bjes kóždeho žohnowanja. Bóh jemu wutrobu njeje wjekeu scżinił, wón njeje bohastwo Božej hnadny pytal a jo tež njeje namakał, wón wěrt do swojich skutkow a do swojeje pobožnosće ale niz do hnadneho Wótza.

S wjekełosczu czehnje komornik i Muriskeje po swojej dróhy, wón je w Khrystu řu swojeho Wótza namakał, wón njehlada na to, sctož je a sctož na semi ma, wón ma Boha, to je jeho sbože.

Stareho muža, — bē psches 90 lēt, — bē ło ras ńescho wopraschał, hacž Anjesa Jesuža lubuje. Wón wotmolwi, ło pscheczelnije posbmělujo: „Haj, ja jeho lubuju, ale ja móžu hišcze lepscheho prajic.“ Druhi snapschecziwi: „Móžesč hišcze lepscheho hacž Jesuža lubowac? Sctoh móhlo to drje być.“ S pschekrařnjnym woblicom jemu itary praji: „Jesuž mje lubuje. Tuta lubosc je najkrařnische na Božej kmilnosći!“

Bóh je mój hnadny Wótz, Jesuž lubuje mje, to wěsčje wjedžec a na to ło spuschec, cżini wutrobu sbožowu. Tajke sbože ło fariisejskemu w templu njeje dostało. Itah wschał, kiž duchownje khudzi řu, khwali Jesuž sbožnyh.

2. Pohladajmy tehodla na zlonika, pola njeho widzimy poniznosć.

Bjes dwēla je Jesuž i dobrym wotpohladom wobaj wbrašaj jednoczil do swojeho pschirunanja: fariisejski je hordy, kiž łam wjele do ło dżeršesche a na druhich, wońebje na zlonika, se sazpiczom hladasche. Sinašchi je zlonik. Wón je sprawny, widzi, w kajkim hubjenstwje je a ło wuřnawa, so je hrěchnik. Kaž Zachus w Jerichu psched Jesužom ło wuřnaje, so je tak ńekotrehu sjebał — a i wěšym prawom řu Jerusalemszy zlonikow a hrěchnikow ńebi jenak wařili —, tak tež Jesuž zlonika w naschim pschirunanju njepofasuje jako muža, kiž je lepschi byl hacž drusy zlonizy a kotryž njeby runje, tak ludzi wujebał kaž jeho towaršchojo. Wěsčje je tón tež swoje sašojnitwo sa swoje lepsche njewuřitnje wuřawał, bjes teho, so by řwedomnje jeho ńekak wobczewoalo. S lořkim je swoje pschestupjenja cżinił, njehladajo na prawdu a řwěru. Ale řkónčnje řwedomnje wotuczi. Se jeho cżwilowalo a cżwilowalo a njeje jemu dalo k mērej pschic. Wón njemóže wjazny czežu wotbuc, kotraž na nim leži: moje žiwjenje a Boža wola stej ńebi napschecziwo, ja njewēm, hdyž mēł ło wukhowac. A kaž řhubjeny řyn w zuřbje a wenuřy, ńebi žaneje rady wjazny wedomny, ło rosřudži: ja chzu postanyc a k swojemu nanej hič a k njemu rjez: ja řyn řhrěšil w njeju a psched tobu, a njeřym dale hōdny, so byh twōj řyn njenowaný byl, tak ło rosřudži řkónčnje zlonik: ja chzu do templa hič a swojich hrěchow ło wuřnac a wo Božu hnadu prošyc — wón ło kaje swojich hrěchow. Wón stej nařdala — w kuciku, ńebi njeřwaži ani swojej woczi k njebjeřkam posbchync; wón njerēczi łam pschi ńebi abo k ńebi w modlitwie, ale wobroczi ło na Boha.

S tajkim smyřlenjom řupamy w swojich modlitwach psched Boha, řwjateho a praweho, psched kotrymž nasche hrěchi a řabosće řu a wořtanu cžorne blat: na drasže nascheho řnutskneho řwjenja, kotrež my řeb: ženje njemóžemy wotřronic. Psched Bohom je wšctōn hrěch njeprawda, niz jenož czeřke pschestupjenja. Chzemy-li ło prawje řpōnac, pohladajmy na Jesuža, a budžemy lořny widžec, tak i nami stej, sctoh nam pobrachuje, sctoh naž wot Wótza dželi. Fariisejski w swojej řamoprawdosći řabudže, so je rubjeřnik tež, kiž hidzi, kiž ło pschikōdža, kiž njewodawa; so je mandželstwōlamač hižo, kiž ma ře požadosće, we swojej wutrobje. Ma wón prawo, tak zlonika sazpēc? Tajny hordži, haj lořkořmyřleni cżlowjekōjo, kiž hrěchi widža pola drugeho, ale niz řami na ńebi, dyrbja ło wot Jana japosctohla dac powuczić: „Je-li so prajimy, so žaneho hrěcha nimamy, řawjedžemy ło řami a prawda w naž njeje“. Njehladajmy na druhich cżlowjekow, ale kaž zlonik na Boha i wutrobu, kotraž ło swojich hrěchow kaje!

Potom budžemy tež mōž i wēriwej wutrobu wo Božu hnadu prošyc kaž zlonik. Tōn by móhł tež druge wēzy psched Boha pschinjec, řwoje řtarosće sa dom a řwōřbu a powořanje. Ale to wschitto jemu njeje wařne dosć pornjo temu jenemu, sctoh nuřne je. Wón chze mēč Božu hnadu, jeje chze ło mōž troschtowac. Bohu pał je wscho mōžno, jenož jene niz: pomoz pyřazu, rosbitu wutrobu wotpofasac. Tež Jesuž praji: teho, kiž ke mni pschidže, ja won njewuřtorcžu. Runjež wjele řhrěšili, wschał Bóh ma wjazny hnadny; wón pomha mōznje we řrudžbje, hdyž njewēm řej rady

— tak spěwa Luther: Sčtož řo řam ponřžuje, budže powyřchenn. Wořa hnada pořběhuje pař a powyřřhuje, přchetož wona poľařuje Wořu krařnořř.

Kař krařnje je Jeřuř w přřirunanju ř mařo řlowami nam rořetajař, wo čřim řo jedna, a řřto dyrbi nařřa přřenja naleřnořř byčř tež w modlitwje! Keľko je nam tola ř něřo trymř řlowami prařř a kař rořumlive je wřřřitko! Nočřžyli to wřřař we wřřědnym řiwjenju přřezo řařo řabřčř, řo byřhmř řo ře řwojeř wěru woprawdže na řwojeřo Wōřza řařlořili a najpřjedř jene, řřtož nuřne je, pyřali; wřřřo druře budže nam přřhidate. Potom tež njebudžemř řlombdžičř pořblednje, řřtož Jeřuř nam je řlonřkom poľařa a ř čřemuž čřze tež nař dowjeřčř: řlonřř řo řlubi ř nowemu řiwjenju. Jeřuř prařř wo nim, řo džeřře řa praweřo do řwojeřo domu. Wōn řo njeje řpořojřř, řo je přřes Wořu hnadu řwōj řřěř wotbřř, ale je řprawny dořčř, we řwojim řiwjenju řo řařo wobhnadžemř wupolařačř. Přřes wodacže je dobřř tež nowu mōz a radořčř řa nowe řiwjenje: wono řo poľaře řařo prawe, řřtož Luther prařř: řdžeř je wodacže řřěřřow, tam je tež řiwjenje a řbōřnořř.

Wřřědnje trjebamř tajku mōz a radořčř řa řwoje řiwjenje. A kař čřělnje woczeřřtwjenř řřawamř rano, tař njeř po řařřřeř modlitwje tež wřřědnje řřawa nowř čřlowjeř, řřř by w prawdořčřř a čřřřtořčřř přřed Wořom řiwř byř. Komuž je Jeřuř wutrobu přřewřnyř, a dobřř kař řapōřřtořej Pawōlej, řōn budže řwōlnřwř, řřowa wobředžbowacř, řōtrež je Pawōľ Romřřim piřař (12. řřaw 9. a 10. řř.). Ľubořčř njebudž řařřřna. řřdžčř ře a džeřřčř řo ř dobřremu. Bratrřřa ľubořčř mjes wami budž wutrobnā. ř čřeřčř řo mjes řōbu wobřřadžeřčř. řamjeř.

ř čřařa řa čřař.

řsmř duřř ř řřdženja, řōtrř mējeřře nam teľko prařřičř — řnyřom řřo ře řwojeř njeđželu. Bē wona tola 10. njeđžela po řwř. Trojřř! A jeje woľanje, řōtrež tam přřed řeruřalemom wuľlincžā ř Jeřuřoweřo erta, nje mōže do nařřeřo čřařa wōtrje dořčř řlincžecř a nje mōžemř mř nutřni dořčř řřřřečř a čřřicř: „řa řřm čřřř — wř řčře nječali!“

A 10. njeđžela po řwřatej Trojřř bē řdobom 1. auguřta! řřto njeby řo to dopomňř řēta 1914 a wřřeřo, řřtož bē we řčřěřwřř tuteřo dnja? Přřenje depeřře wuľkeje wōjny přřřřlecžřřu do wřř! „Wuľkeje wōjny“ řnadž tehdy tež řřo prařařmř, tola nřř tehōdla, řo dyrbjeřře 4 řēta a dēře tracž. Ľē, runje na wopař mēnjāřmř: pōľnořřēri řo nam bōřř řařo wrōčřa! Ľle kař řřle řřnař bu wřřřo! Po doľřřř, doľřřř řēřař řo řařle wrōčřřřu — abo tež nřř! Ľje wrōčřřřu řo nam, řēne wjāřř! Wořřařřu na poli čřeřčře, řwēřni řačř do řmjeřčře! —

A 2. auguřta! Dopomňjenje na wuľku wōjnu řřednocžř řo nam na tutym dnju woľoľ jeneřo ř wuľřř wuľkeje wōjny, woľoľ pōľneřo mařřřalla řřndenburga. řřto ř nař njeby to čřřř řōbu byčř mjes řřřami, řōtrež na tutym dnju řřečřařř ř hōbřřřemř řannenbergřřemř pōľnřřteř, řdžeř jeřo řeřřře čřēľo wotpocžuje w řemi, řa řōtrř je wōn ře řwēřřmř mř wōjwarjemř řřař řwēřř řačř do řmjeřčře? řeřo pōřřa Woř wōřřnemř krařej, řo by ř hōbřřřeřo řrawneřo bēđženja wuľřowane a řdžeřřane byľo to, řřtož bu wuľřowane a řdžeřřane řa to, řo by řo mōřlo na tutřř podľōžřař řařo řwaricřř nowe. A řdžř na řřndenburga řpominamř řařo na řřeřa přřed wōjňřřřmř njeřřřečřeľemř, njeřřřombdžřmř, na njeřo tež řpominacř řařo na řřeřa přřed pōřblednim njeřře-

čřeľom, přřed řmjeřčřu. řřto njeby řo pōhnuty dopomňř na to, řřtož řo tam w řpaňřřej řřřwē řřndenburga řřa přřed 3 řēřami, řařo řo tutōn, řōtre mōž bē Woř tař dořře a tař řōhnowane řiwjenje řpōřčřř, řōtowařře, wuľčř ř tuteje čřařnořčře! Nařřř čřřarřo a nařře čřřarřř řu dže to tu we řōpjenřu nadřobně čřřarčř mōřli, njeřř tež to wjeľe nowřnow a čřařpōřřow řwojim čřřarřam a čřřarřřam řapowē. Ľečřeře tam ře řwojim řnjeřom w njeřeřař, čřřarře tam řřowa Ľoweřo řaľonja, wo řōtrřmřř wōn, řōn řřēđřřwř, mařřřaľ řřeřř, řo mōže je dawno ř řřowř. A potom: „Ľeľř prařčře přřečřeľnřř řmjeřčř, — „řřeund řein“ — řo řmē do řřřwř řařřpōřčřř!“ Ľřeľ na řrawnym řřřwřřečřu — řřeľ přřed pōřblednim njeřřečřeľom, přřed řmjeřčřu, — ale řřeřečřřřřřř řřeľ! řōľe trojře jeňoř trjebařř wopominacř, a mařř teľko, řřtož je rořřudne řa nař čřař, řa wřřē čřařř, řa wēčřnořčř, — mařř teľko, ř čřeřoř čřř přřřřdže wjeľe řōhnowanja, řdžř řo řwēřu ř tomu mařř, řa nařř čřař, řa wřřōn čřař, řa wēčřnořčř! A nēřřto daľře řo řamo wot řo ř tomu přřřdřřř, nēřřto, řřtož nēľře wřřřudřom woľoľ nař: řně! řně a řnjowe wjeľo, řně a řnjowe džeľo, řně a řř čřař wot řřwōw řem, — řřto wřřřo njeprařř to! Ľbo nřmamř mř přřř wřřēř džeľe teľko řřwřle, na to řpominacř, to rořpominacř, řař řřř to tež wjeľe nřma řřwřle, přřed Wořom we řwojim domje a w Wořřm domje we modlitwāř na to řpominacř? řsmř tež mř řřo nařřřani wot noweje wuľčřř, řōtraž pař řana nowa njeje, ale řara řřara, řdžř wuľčřř, řo njeje řadřř Woř wřřřřeře nař a řwonka nař, ale řo ma řōždy řwojeřo Wořa řam po řwojim w řeřř řpōľnacř? řuta wuľčřba je řřarřřa řačř řřeřečřřřřřřř. Ľbo řmř tež mř řřo podľeľeľi wľeweř řřř, řōřřř tu řřo bēčřu, přředř řačř bu čřřowjeľam wjeľoľa řōdewna powjeřčř přřřpōwjeľana, a řōřřř tu řřřčře řu a řwoje řēťřřaře řřare mudrowanje čřřřa wo tym, řo do řaneřo Wořa njewēřja, doľeľ tu nje mōže řadřř Woř byčř. Dyrbřmř to řařle prařčř, řo řřř tež 20. řēřřōťřřř a jeřo mudřōřčř nje wōbārnuje přřed řřm, řo wonř do řamřřneřo řatamanřřwa přřřřřř, w řōtrřmř řřo přřed řēťřřařōmaj řřř runje tař po čřřowřřu mudrowāřř přředřřadřřř bēčřu: „řřřř řřeľnu w řwojeř wutrořje: Woř njeje!“ Wōbārnōwacř dyrbřmř pař mř řo, řo njebyřmř naľařeni byľi, a wōbārnōwacř dyrbřmř mř řřř, řōřřř řu nam tař abo řřnař do wēřřeni, řōřřř řu ř nami duřř, řo njebyřu řo naľařčř daľi a tař řřaňři řeřř wēčřnořčř a řiwjenje, řbōřnořčř a řbōřo! Wōbārnōwacř dyrbřmř řo a druřřř, — doľeľ wřdžřmř řařřřř, řōřřř řo nje wōbārnōwāřřu, řōřřř na přř. mōz a wōľu řřubřřu, řemřřř řřōđřčř, řwřate wōľřařanje řwječřčř. Ľbo řēřa řnadž pōľa teřo a řamneřo: „Wōľu řa dře mam, ale řa njeřřmē, abo řa řeřř njeřwēřřu?“ Wōbārnōwacř dyrbřmř řo a druřřř, doľeľ wřdžřmř řařřř, řřř tež řřřeľ a wēřu řřubřřu.

Ľle, řdže řmř přřřřřř ře řwojim rořpominanřom? řřōro bēčřmř prařřř: „řdže řmř řo řaľľudžřř!“ Ľle to by wopař byľo! řaľľudžř řo jeňoř řōn, řōtrř řo njeđā nawābřčř, rořpominacř wřřř, řřtož je a přřřřdže, ale rořpominacř wřřř, řpomināřo na Wořa.

A njeř dženřa, řdžř mamř toľe řa njeđželu piřačř, tutōn řřdžeř řařle řēdy řapocžanř, nēřřto je toľa přřřřřřř: řař wjeľe, wjeľe ř nař nuřuje, tař rořpominacř do řnjoweřo džeľa. Kař čřřř toľa tutōn řřdžeř byčř w řnjowřm džeľe na řōnāř, řōtrež je Woř řwārnōwāř a řōhnōwāř! Ľle deřčře přřřřdžeřřu, řřřne deřčře a nje wjeľe! Kař pōmřna nař řo, rořpominacř řřřřř, řřtož řřeřř piřane: „řař doľřo řačř budže řemřa řřačř, njeđřřř přřeřřačř řřw a řně, mjeřřřnenje

a czopłota, léczo a sýma, dzeń a nóz“, a ǰo dowéricz tomu, kiz to nam prajicé ǰa, tomu, wo kotrymz ǰmy móhli zylý mészaz julij wufnycz: „Wón je tón, kiz ǰwój hród w njebjehach twari a ǰwoju hétu na semy safozi; wón woła móistku wodu a wulinje ju na semju; jemu rékaja Rnjes!“ Haj wopominacz a ǰo dowéricz — a ǰo modlicz w ǰwjatej bojosci dyrbimy k Bohu, wo kotrymz niz jeno Eswiate Piżmo ǰwédczi, ale wo kotrymz léta a žné ǰwédcza: „Hdyž Ty jim dawajš, šbéraju wone, hdyž Ty ǰwoju ruku wotewriš, budza wone s dobrým našyczene! Hdyž Ty ǰwoje wobliczo potajiš, štróz ǰo; hdyž Ty jich dych přecz wojmješ, šahinu a ǰo do procha šažo pšchewobrocza.“

Tuž tola chzemy my wšchitzy bycz czi, kiz jenož njerospominaja ně, kiz chzeja tež bycz czinjerjo wšcheho teho, šchtož to heǰto tuteho mészaza augusta praji: „Wo to ǰo ja prózju, šo bych měš ǰwédomnje bjes poroka pšhed Bohom a pšhed ludzimi wšchudžom! — Zap. šf. 24, 16.

Mižionštvo.

Kak škutkuja druhe ludy ja mižionštvo? Schwiza, tuž tón wšchém derje snaty mały kraj, wošrjedz Eucopy, ma 300 ewangelskich mižionarow w mižionškim džéle. Hdyž tutu licžbu, hladajo na wulkoscz wobndleštwa, pšchirunujesč s Němskeje, je to šti krócž telko, telkož ma ewangelške wobndleštwa Němskeje mižionarow. 193 nahromadžichu Ewangelszy Schwizy škoro 2 000 000 frankow, to je w pšcherěšku 0,84 franka na hłowu, a to w němskim džélu Schwizy 0,74 fr. a w franžowskim džéle 1,22 fr. na hłowu.

Nowe Bože domy.

W Klausbergu, w Hornjej Schlesyjskej dotwarjeja nowy Boži dom. Šacž ǰem dyrbjachu ša ewangelške Bože ǰlužby druhe rumnosczje, tak šchulštu šitwu, wužiwać. — W Bawdenskim rospróšchenju chze wošada Oppenau hišchje w tuzym lécze šapocžecz, ǰebi twaricz Boži dom; tam pšchihadža kóžde léto wjele hošczi, wošebje tež ewangelskich, na woczestwjenje.

Zyrkej a štat.

Patriarch, t. r. najwyššichy duchowny šerbisłeje orthodorneje zyrkwje, Barnabaš je wumřel.

Bjesbóžni njedaja ǰebi a druhim méra. W Eswjetruskej ǰo wošebje na univeršitach hotuja ša dalsche wojowanje pšcheczijo nabožinje, wošebje, wě ǰo, pšcheczijo šchesczijanštwu. Tohorunja chzeja zylý kopizu knihow a knižkow w tutej myšli rosšchěricz. — Něšchto wošebite je ǰebi wumyšlila šhromadžina, kotruž bjesbóžni w měsčje Saratow powoładu; wona wobšamny, Khrystuša pomjenowacz ša „Eswjetštatneho njepšcheczela czížko 1.“

Še Šerbow a š daloka.

Š **Hodžija** doštamny powješč, šo š. wškar Palet w tutnych dnjach Hodžijšku wošadu šažo wopuschczi. Wón ma hacž na dalsche šaštaracz wošadu Großharthau, kotraž je bjes dušchepaštyrja. Nadžijamy ǰo, šo ǰo našymu šažo do našchich wošadow wróczi a pšchejemy jemu ša škutkowanie w nowej wošadze Bože žohnowanie.

W **Ruskej** dyrbi kóždy 18lětny hólz, kotryž chze pšchijaty bycz do šwjajka „Modnych kommunistow“, podpšchacz wobkru-

czenie: „Ša rostorhnu wšchě šwjajki, kotrež mie s mojim naznom wježu.“ — Šo dyrbi wón wšchě šwjajki, kotrež bychu je-žo s zyrkwju wšajale, hižo rostorhnyjene mész, šo dyrbi wón ǰo zyrkwi a Bohu wotrzez, ǰo w Eswjetruskej šamo wot ǰo rosumi.

W **Wrošławju** šteja najwjetšche pišchczele abo byrgle zyljeje semje, a to we hobrškim twarjenju, kotrež „Jahrhunderthalle“ mjenuja. Wone maja nimale 17 000 pišchczelow.

W **Ruskej** ǰu w přenim pollécze 1937 šawřeli 612 zyrkwinskich domow po, — kaž to tak prawje „šowjetruszy“ réka, — „pšcheczjo wobndleštwa“. To je tak czíšcze bolschewištyžny, wěž tak šwjertnycz, šo móžeja prajicz: „wobndleštwa ǰebi to pšchjeje!“ Š tutnych wšchelakorych domow ǰlušča 402 rusko-orthodoxnym, 81 katolškim, 60 mohamedanskim, 55 židam a te šbytkne rosčžela ǰo na druhe wěruwšnacza. —

Biblišfi pučnik.

11. njedžela po ǰwjatej Trojizy, 8. augusta: Čžohož wutroba polna je, to dže pšches ert. Matth. 12, 34. — Luk. 18, 9—14. — Pšalm 32. — Ša chzu šhwalicz šuttki Bože, chzu ǰo Bohu džakowacz; jeho dobrotu šchto móže na ǰwěcze wšchě wopowj'dacz? Nicžo wopravdže hacž luboscz pola Boha a njenam'šam, ǰwěru wón mi pomša šam, hdyž ja pyštam bójšlu mudrosč. Na ǰwěcze wšcho šahinje, Boža luboscz woštanje. R. 314, 1.

Bóndžela, 9. augusta: Rnježe: ty wěšch wšchitke wězy, ty wěšch, šo ja cze lubuju. Jana 21, 17. — R. 437, 1. — Čf. 3, 1—12. — 2. Kral. 4, 31—44.

Wutora, 10. augusta: ... Štaš a dži do mészta; tam budže czi powjedžene, šchto ty czinicz dyrbišch. Zap. šf. 9, 6. — R. 473, 5. — Čf. 3, 13—21. — 2. Kral. 5, 1—14.

Šsrijeda, 11. augusta: Rnježe, budžesč ty na tón cžak šažo pošajicz Izraelske kraleštvo? Zap. šf. 1, 6. — R. 502, 3. — Čf. 4, 1—16. — 2. Kral. 5, 15—27.

Šchtwórtk, 12. augusta: Jesuž džesche k woješštemu hejtmanej: Dži, tebi ǰo štaš, kaž wěrik šy. Matth. 8, 13. — R. 342, 3. — Čf. 4, 17—32. — 2. Kral. 6, 1—14.

Pjatt, 13. augusta: Eswjaty Wótčje, šdžerž tyč pšches ǰwoje mjeno, kotrychž ty mi daš šy, šo bychu jene byli runje jako my. Jana 17, 11. — R. 204, 5. — Čf. 5, 1—14. — Pšalm 33.

Šsobota, 14. augusta: Tvoje je to kraleštvo a ta móž a ta cžesč hacž do wěcznosczje. Šamješ. Matth. 6, 13. — Čf. 5, 15—33. — Žej. 29, 18—21. — To, šamješ, wěščje wěru je! Nječ wěra móžna woštanje, šo na tym njedwěljemy, šchtož wot tebe nětk prošchachmy; na tvoje šłowo wješele my rjekšmy šamješ wutrobnje. R. 509, 9.

Wištowanie.

Rnši. Š. W. w B.: Wutrobný džak ša wšchu prózu a ša dodawš. Wužijemy jón wěščje.

R. d. Š. P. w Š.: Džak ša nadróbnu powješč. Pšchejemy Bože žohnowanie, ǰo nadžijejo wróczenja. Redaktor.

Ša 12. po šwj. Trojizy: W. we W. — Ša 13. po šwj. Trojizy: R. w W. — Ša 14. po šwj. Trojizy: Šch. w B.

Sy-li spěwał,
Pilmje džěłał,
Strowja će
Swó.bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočů ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Ziwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Čserbiske njedželske łopjeno

Sałožič 1891 Křtrjebjanskij farać dr. ljeol. a fil. Wjedrič Sella.

W Budyščinje

15. augusta 1937

Bauzen

12. njedžela po štwj. Trojizy.

Matk. 7, 31—37.

Wo hluchoněmym je w našim kłowje rěč. Tajki čłowjek saczuje kwoju khorosć jako wulke njesbožo. Wón ham a jeho kwojbnj spytaja wěcze wšho, kak by šo tajkemu khoremu wustrowjenje abo tola polóženje pschijnjesć móhło. To tež tu kłyschimy. Tón Knjes pak je hotowny, hluchoněmemu wušchi wotewrić a roswjasać swjast jeho jasńka. Estnšchimy tu: „Kak tón Knjes pomha.“

Našich tekst je i pschikladom ja to, kak tón Knjes pomha a kak wón dospolnje pomha. Kiž, kaž by wón w tajkich padach pschezo pomhać a wšchudjom, ale pschintěz kmemy i kóždej nulu k njemu, a pytać dyrbinmy jeho. A hdyž wón tež kóždy ras njepomha čělnje, dha wón tola tym kwojim dawawa móž k noščenju. Tak jeho tu pytaja: Dofelž šo khoru njemóže ham ke Knjesej nanatać, dowjedu jeho druhy k njemu, a prošha jeho wo pomoc.

Jow móžemy hižom něšto waknyć. Tež my móžemy druhich k temu Knjesej dowjesć. Tych je wšhat wjele, kiž njewjedža a njenamajaja puć ke Knjesej, dofelž ničjo wjazny njewjedža wo Jesuku, kiž dže być tón dobry lékař a móže a dže pomhać tym, kiž šu khorj na dušchi. Jow ma kóždy, kiž Jesuka snaje, pschikłuschnosć, šo by šo ja tajkich čłowjekow starać; a njeh je to tež čěžko, dha to naš njedyrbi wotdžeržecć, kak bychmy jich napominali, šo bychu Jesuka pytalj a šo na njeho wobrocžili. A hdyž je našha wutroba polna lubosće, hdyž mamy šmilnosć a je nam žel tych našich bratrow a šotrow, kiž hiščeže khodža w čěmnosći, dofelž šu jich woczi džeržane, tak šo pomocnika njewidža, dha njedyrbjalo nam čěžko być, tajkim k bołu štać a jich kěžbliwnych čěnič na teho, kiž je tež dla nich pschischoł, šo by jich šbóžnych čěnił. My tola njechamy šo šmėrowacć

i tym, šo prajimy: Esym dha ja kwojeho bratra wajhtać? Šchtóž šo pak boji napominazeho kłowa, tón njeh šnajmjeńšha tak pomha, šo by i dobrym a bjesporočnym žiwjenjom psched šwětom šwědčjenje dawal, wo mozy a wo wofšchewjenju našheje wěry. A wutrajni a wobštajni džemy być we kwojej modlitwje ša kwojich bližšich, kotrychž widzimy šdalenyh wot teho Knjesa. Šusto je tajka modlitwa hiščeže ta jenicžka móžnosć, někoho porucžić temu wulkemu pomocnikow Jesukej. — Wjele šo dženska rěči a pišhe wo wjednistwje. Kjeńšhe a šbóžnišhe wjednistwo njeje žane, hacć to, šo bychmy wjednikowo byli k Jesukej.

A tu widzimy, kak je Jesuk hotowny a šwólniwy k pomocny. Wón wustrowi khoroho. Wěmy, šo to njeje Knjesowu nadawć, šo by naš wuhojil wot čělnych khorosćow, ale šo je wón lékař našich dušchow. A jow je wón najwštolnišchi lékař. A hdyž wón dušhe lěkuje, dha wón to tež hiščeže dženska rad tak čěni, kaž tu: Wón wosmje naš wošebje a wjedže naš do čěichoty. Wón wšhat tež ham džěšhe rady do čěichoty, hdyž džyšhe šo dacć šnowa pošlynicž i wyšoka wot teho Wótza, kaž jeho widzimy w puschinje abo na wyšokej horje w modlitwje. My wšhat wšchitzy šhonimy, kak budžemy psches njemėr džělaweho dnja a psches šwět wotčěhnjeni wot teho najnušnišheho. Šdyž džemy i Knjesom hromadže być, dha trjebamy čěichoty. Tu pytať tež ty, šo by ty kłyschal, šhto ma twój Knjes i tobu rěčecć. Wono leži pschezo žohnowanje w tym.

Alle tež tón Knjes ham wě derje naš wošebje wšacć, a to wošebje w čžach, hdyž wón naš wjedže pod kšichž. Tu ma šo wošebje mjenowacć khorosć. Wěcze, khorosć je pschezo domachpytanje, na kotrymž čěžko čěpimy. Wjele je tych, kiž šo tu njechadža špokojicć. Alle Knjes wě, šhto je k našchemu lěpschemu. A tehodla je tež wopacžne, hdyž šo w tajkich čžach prashamy w njescžerpliwosći: Čžehodla?

Wiele bóle chzemy ǰo prašhecǰ: Šhto ma Knjes so mnu priódl? Šhto chze wón we mni sapocǰecǰ? A hdyǰ potom sapocǰnjemy na hlóǰ Knjesowy poǰluchacǰ, dha móǰa runje tajke cǰaǰny nam bycǰ i wulkim ǰohnowanjom. A hdyǰ ǰo jemu podamy i polnym dowěrjenjom, dha dokonja potom tón Knjes na naǰ tón wulki dǰiw wuhojenja na našich dušach. Pšchetóǰ w tajkich cǰaǰach, w kotrych wón naǰ wošnje woǰebje, wotewri wón nam wocǰi, so pošnajemy, šhto to je i našei khoroscǰu, hacǰ stejimy we wólnošcǰi abo w štaroscǰach abo w hidǰenju abo we kǰach abo w lóhkomǰbl- noscǰi abo w njepóǰcǰiwoscǰi; ale wón nam to niǰ jenoǰ poka- sa, ale praji teǰ, so chze nam i teho pomhacǰ k štrowoscǰi.

Dha paǰ teǰ njechamy ǰo jemu napshecǰiwó stajecǰ, ale hdyǰ wón teǰ nam praji ǰwoje Šefata, dha chzemy jemu na to wotmolwjecǰ i wjeǰelny mšescǰijanštwom. Še paǰ temu taǰ pola naǰ, dha budǰe teǰ taǰ, kaǰ je tu prajene wo wustro- wjenym: So wón rěcǰeše prawje. To chze prajicǰ: Šhtóǰ je na ǰebi šhonik wuǰwobodǰnu, wodawazu, poǰyljazu, wobnowjazu móǰ Jesuǰowu, tón njemóǰe hinaǰ, hacǰ so wón prawje rěcǰi, to je, so wǰu dawa Bohu kǰwalbu a cǰescǰ a dǰaǰ sa to, šhtóǰ wón taǰ bohacǰe na naǰ cǰini pšes ǰwojeho Šsyna Jesuǰa Kǰrystuǰa. — Šhtóǰ je jako hrěšny cǰlo- wjeǰ wopravdǰe meǰ štkanje i tym Knjesom, šhtóǰ je jeho pomoz šhonik, tón wšchaǰ hinaǰ njemóǰe, teho ǰiwjenje dyr- bi bycǰ jene stajne ǰwědcenje sa njeho, a to budǰe cǰlowjeǰ, kotrehoǰ dušcha woštanje samkǰjena sa to šte, sa to, šhtóǰ wot delkad pšhidǰe, a budǰe wotewriena sa to, šhtóǰ wot Boha je. So bychmy tajny byli, to chzemy ǰej dǰenǰa pšchede- wšacǰ a k temu spoǰcǰ nam ǰwoju pomoz Jesuǰ Kǰrystuǰ, tón Knjes! Šamjen.

W nozy k Jesuǰej!

W nozy cǰeǰkǰich špytowanjom,
W cǰeǰpjenju, a w štyǰnošcǰi,
Šdǰeǰ ǰo cǰlow'k do dwělowanjow
Šara loǰny šabludǰi,
Chzemy kǰwatacǰ k Jesuǰej,
Kǰ ǰam Bóh, je wolik ǰej
Kǰšizǰ, so by po Wótǰa radǰe
Šatamanym pomhaǰ k hnadǰe.

Na wšchě praščenja dǰe móǰe
Jesuǰ ǰam nam wotmolwicǰ.
Wón, kǰ šnaje myǰle Boǰe,
Wě naǰ prawje powucǰicǰ.
Pšchi nim trošcht a moǰny tu
Namaǰamy w ǰiwjenju.
Wón nam hnadnu ruku štkicǰi,
Šsmǰ-li poraǰeni, šbicǰi.

W Pǰšmje Šswjatym, tam my mamy
Šswětko na pucǰ k njeǰejǰam!
Šdǰeǰ my prawje wohladamy
Boǰu luboscǰ k hrěšnikam.
Chzemy njecǰ a kǰhodǰicǰ tu,
Kaǰ Bóh šechǰe, i cǰiǰoscǰu.
Šhtóǰ je k wěcǰnom' šboǰu sa naǰ,
To wón dopušcǰi jow na naǰ.

Dǰaǰ budǰ Bohu! W ǰmǰertnej nozy
Dušcha woǰrjedǰ cǰěǰnošcǰe,
Móǰe dowěrǰicǰ ǰo moǰny

Jeho wěcǰnej luboscǰe.

Jesuǰ, kǰ je wumóǰl naǰ,

A ǰiwjenju teǰ šbudǰi šaǰ

Šboǰnemu tam w Boǰim raju

Wšchěch, kǰ tu joh' lubo maju.

S. B.

Dwejo pšhidǰešchtaj.

Dopomnišch drje ǰo pšchi tutymaj ǰłowomaj: „Dwejo pšhidǰešchtaj“ hnydom na tekst 11. njedǰele po ǰwj. Trojizy. Dwejo pšhidǰešchtaj pšched Boǰe woblicǰo, šariseǰ a ǰlonik. Mnoho ǰo hodǰi k tutomu wulkemu, kǰutnemu pšchirunanju prajicǰ a je ǰo prajiko, teǰ mnoho pšhidǰadow.

Niǰ jako pšhidǰad, ale tola jako dobry a pšchihódnǰ do- dawǰ a došnyǰ i cǰaǰa sa cǰaǰ budǰ tu dǰenǰa pod tutym na- piǰmom stajene dwojake, a to cǰim bóle, dofelǰ naǰ dopomi- na přenje dny tutoho měǰaza augusta, kotreǰ měǰachu nam telko prajicǰ:

Jako bě po bitwje pola Tannenberg, bě njedǰelu přeni pucǰ pólneho maršalla Hindenburga, so dǰešche do Boǰeho domu. Wón ǰam pišche we ǰwojej kniǰy „Erinnerungen aus meinem Leben“ wo tutym kemschitǰodǰe: „W našim na- wym hlownym kwarterje w Ošchtynje pšhidǰešch do Boǰeho domu w bliškošcǰi štareho hroda rycǰeškeho rjada, jako bě Boǰa ǰluzǰba. Jako ǰo duchowny ščoncǰazu modlitwu modle- šche, pošlatǰnychu ǰo wšchitzy pšchitomni mlóǰǰi wojazy a šta- ri krajni wobornizy, šacǰuwajo hluboko to wulke, šhtóǰ bě- chu našhonili . . .“

Mjes ǰwojimi pólnošchěrymi klecǰešche teǰ pólny mar- šall Hindenburg. —

Druǰi podawǰ woła naǰ na wjeczorne bitwišchǰa, pšched twjerdǰšinu Verdun. Mlódnǰ pólnošchěry dobrowólny pišche:

„To bě ǰaloštnje! To bě Verdun! — Wšche naǰ wuja- chu němške granaty. „Šišchǰe 5 mjeišchinow, potom —!“ šchepny podwǰyšǰ. Šaj potom wuššocǰimy i hrjebje, mjetacǰ ǰncǰaze granaty do ǰiwnyh cǰělow. A hdyǰ mamy šboǰo, šmē- jemy sa 10 mjeišchinow tamle to franǰowske šteǰišchǰo! Tu, wrješlot a wucǰe! Kǰšiki! Našchi minymjetarjo ščeleja pšche krotko! Šadyn dǰiw! My dǰe tola jenoǰ někotre metry wot njepšhecǰela šdalenǰ leǰimy! — „Šišchǰe 3 mjeišchi- ny!“ Ach šhto, mjeišchiny? Wěcǰnošcǰ to ǰu! — Tu ššocǰi ke mni do mojeje kǰowanǰi mlódnǰ podwǰyšǰ! Šlócǰi ǰo k hli- njanej ščǰenje! Šsmjertna blědniwošcǰ pšchitǰywa jeho wo- blicǰo pod worǰlowym klobukom! Naštróǰenje je w jeho wo- cǰomaj! Wón rěcǰi, jakoǰe, ǰypa ǰłowa! Ša ǰo poǰmēwǰuju. „Šmērom, towaršcho!“ rǰeknu — mēno, so je jeho šapschijale ǰo teǰ hewaǰ jewǰaze naštróǰenje pšched krawnym rošǰudǰe- njom bitwy, — „To dǰe nimo!“ — Tu rěcǰi wón ǰaǰnišcho. Někto šrošumǰam teǰ jeho ǰłowa šepje! Šhto wón chze? — Š hrošu šchepotajo powěda wón mi, mi mlódemu pólnošchě- remu dobrowólnišej, so je wón mandǰelštwó šamaǰ . . . Pod wucǰom granatow a minow, pod ǰncǰenjóm ǰelešnyh šchē- šłow a kuškow powěda mi tutón cǰlowjeǰ, kaǰ je wón ǰwoju ǰonu jebaǰ . . . Pomakǰu šapschijam to ǰaloštnje: Tutoho ma Bóh sa šchiju! A taǰ wotucǰa wšchě jeho štare hrěchi! Chǰnyo nochǰyjo dyrbi wón je wušnawacǰ, jedyn po druhim! — Ša ǰym šatorhǰjenǰ. Ničǰo njeprajo poǰlucham na tuto špowē- danje. —

Wošanje w hrjebi: „Wón!“ My poššocǰimy po rěblach won do rǰazajeje bitwy . . . Mlodeho podwǰyšǰka wǰazy nje- wohladach. Ale wot tamneho wošomika někto wēm, kaǰ to na poǰlednim ǰudǰnym dnju budǰe! —

Haj, tež tu pschindžeshtaj dwejo psched Bože wobliczo! Tón jedyn, dofelž hinaŋ njemóžesche, wěrjo do Boha, bywajo s nim sjednoczeny w dowěrje, lubosći, nadžiji, šwěrie: pólny marschall. Tón tamny pschindže, tež dofelž hinaŋ njemóžesche, trašchenn, nusowany wot hrošy a ityška šwědomja a wumrěcža: młodny podwyschł. Wobaj psched Božim wobliczom, ale kajfej! —

Móžesj šmėrom pokracczowacž: Wschitzy psched Božim wobliczom, ale kajzy! A wschitzy pod Božim šudženjom! Wschitzy!

Psched 100 lětami.

W auguścje lěta 1837 dyrbjachu Evangelizy we wšy Zillertal w Alpach šwoju domišnu wopušćicž — šwojeje wěry dla. Pruski kral Wilhelm IV. pschipołaja jim nowu domišnu w Erdmannsdorfe w Rrkonošach (Riesengebirge).

To je krótka powěšč. Ale w njej je wjele wobsamtnjene, wjele nadobneho, wulkeho, šwěrneho, ale pak tež wjele šrudoby, nješnješliwošće, njepšcheczelstwa. A potom: tuta powěšč a tuto wopominanje toho, šhtož praji, šłuscha runje do našeho cžaša.

Šhtož šo tam psched 100 lětami šta, je něhdže to, šhtož šo něhdže 250 lět prjedy šta w Salzburgskim. — W Tirolskej šbudži psched 100 lětami špowědanje do wušchow mjes katolskimi wožadnymi njespokojnošč, haj pschecziwjenje. Čžujachu šo s tym jako pod pschedporučnikami abo „formindami“. Někotre šwójby šo roššudžichu, š evangelškej zyrkwi pschestupicž. Kěžor Franz šłubi jim, džiwajo na kěžora Josefowy edikt toleranzny, šo čže jich čžerpicž, t. r. šo móžej po šwojej wěrje žiwi byčž. Ale to nočžyňchu tirolške krajne štawy; proteštowachu pschecziwo tomu. W lěcže 1834 štajichu Zillertalškich Proteštantow psched to roššudženje: pak šo wrócžicž do katolskeje zyrkwe pak wupucžowacž do Ssedmohórškeje. Proteštantjo wobrocžichu šo na pruskeho krala Wilhelma IV., kotryž jim da 1837 na šwoje kubla do Erdmannsdorfa pschicž. 399 wošobow šo tam pschekydlu a tam s kralowej pomozu nowy Zillertal šaloži.

Tole škrótko. Šhtož je w Rrkonošach byl, je šnadž tutu wješ žam wopytał. W něcžičim cžašu je šo pak někotry pod tajkimi a tajkimi wobštejnoscžemi a pschicžinami pruhowacž měł, hacž jemu evangelij a šchesczijanška wěra móž šbožnoščje a šbožo abo něšyto druge dawataj. Tu ma psched šobu 100lětnu wješ jako žiwy pomnik tajkich, kiž w šwěrie š evangelškej wěrje wopušćicžichu žamo wóžny kraj a domišnu, a to, hacž runje běchu šo š evangelškej wěrje hagle krótko prjedy pschedobylu.

Kořp.

Kořp — Schwan — je šnamjo, kotrež tež na zyrkwinych wěžach namašaj, pola naš we Lužicy drje niž, tola pak na psch. w Ranskkej Friesškej a w Hollandškej. A tam šažo na evangelškich Božich domach. Šdobom šo kořp wužiwa jako šnamjo ša Luthera.

Kak mamy to šrofumicž? Wožebje dwoje šo š tomu praji. Čži jeni pytaja šwisłi s šužom, čžičim martrarijom, kotrehož němšłi kěžor 1415 w Konštanžu špalicž da, runjež bě jemu s kěžorškim šłowom šwobodny pucž rułowal. Kořp je šnamjo šuža — a tak šažo Luthera, w kotrymž šo to dopjelni, šhtož šuž šapocža. šuž bě pjecža tež praji: „Ša šo nadžijam š Bohu, šo wón po mni šwěrnishich wojowarjow dnžli nětkle šu, pošćel, kotřiž njekničomnošč antihryšta

šepje na šwětko pschinješu.“ W Lutherowym cžašu prajachu, šo je šuž praji: „Dženša palicže „hužo“, ale s mojego popjela nastanje kořp, kotrehož njebudžecže móž pjěž.“ Štym mēnjachu, šo je šuž wěšćenje na Lutherowy pschicžhad wuprajit, kotryž bě nětko dopielnjeny. Žyle wěščje je tole s šłownym nastorkom był, šo je kořp šnamjo Luthera a šo šo tohodla na evangelškich Božich domach pošajuje abo tež na šyglach evangelškich wožadow.

Druhy pytaja a namašaja pošhad tutoho wušchnja we pracžach. Kořp bě šwiaty ptač, tak na psch. ptač šłoncžneho boha pola Gridow, tola pak tež pola nordiškich ludow. Mēnja, šo je wón tutym byl ptač a šnamjo nalěcža a šłónža. Tež je wón byl pschewodžazy ptač šemrěnych, kotřiž šu dužy do raja šemrěnych. Pola Indow pschewodža kořp šemrěnych š bohu Brahmanej. Šato bu ludam šhryštuš jako Knjes šwětko, jako šłónžo šjewjenn, šu — tak praji — tež ša šhryštušowe šnamjo kořpja ščinili. Šižo 1280 pošajuje dupa na kupje Bornholm kořpja, kiž džěcžo šesuža na šwojim šhribecže nješe. A rycžer Lohengrin, kotryž ma kořpja pschicžebi, pšacži tola tež jako poškol šbožnoščje. — Tole je šajtarškeho cžaša je drje s přėnim nastorkom był, šo bu kořp dožyla šnamjo w šchesczijanškej zyrkwi, a to prjedy našpomnjenje, šhtož šo wo šužu a Lutheru powěda, bu s pschicžinu, šo je kořp tež šnamjo Luthera a evangelškich Božich domow.

Wschelake mēnjenja.

W Hornjej šchlesyškej šu w Cosel-šafenu pošwjećili dom ša džěcži šódžnikow na Wódrje a šu jemu narjekli „Grenzland“. Wo nim šo praji, šo ma tutón dom byčž niž jenož mēštno šchesczijanškeho žiwjenja šchesczijanškeje wěry, ale tež twjerdžišna němškeho ludštwu.

Tu šo tole wušběhnje: šchesczijanška wěra a němške ludštwu štej, šjednoczenej, šylna twjerdžišna — kaž to we wšchěch šłoncžinach šemje němške evangelške wožadny pošajuja, na psch. w Južnej šslowašskej, w Južnej šmerizy.

Kak to, šo šo na druhim šolu wušběhuje, šo němške ludštwu a šchesczijanška wěra nješłuchatej do žyłka, haj, šo je šchesczijanška wěra škaženje němškeho ludštwu a luda?

Malu džělacžerjow a tola šo wulke džělo wufonja.

A to s Božej pomozu. Mjenužy pola šherrnhuštkeje bratrowskeje gmejny! Wona licži do šwojich štawow jenož někotrych džělacžerjow, ale kelko wulkeho, žohnowanheo džěla wufonja wona na polu Knjesoweho mižijonštwu! Na jejnych mižijonškich polach ma wona 146 061 šchecžennych wožadnych. Tam šhodži do 620 šchulow 51 926 džěcži. Mimo tutych wšchědných šchulow šu tam njedželške šchule, kotrež šo ša 23 180 džěcži štaraja. A do 9 wyšchich šchulow šhodži tam 270 džěcži. šłownych mižijonškich štazijow ma Bratrowska gmejna 140 a pobocžnych 671. Na tutych štazijach škutkuje 205 domoródných mižijonškich džělacžerjow a 2613 pošmožnikow.

Žyrfej a štat.

Nowe pošpny. Šdžěž šo nowe pošpny čžinja, tam wušnawaja, šo šo prjedawšche njejšku poradžile. Šdnž nětko še šsowjetruškeje powěščje pschicžhadžej, šo šo tam nowe nadběhi pschecziwo nabožinjne a wěrje pschicžhotuja, reka to, šo šo nowe pošpny čžinja, wěru a nabožinu pschewinyčž, šnicžicž. To pak reka, šo dołalne pošpny — a tute běchu móžne, šraw-

ne — njejšu dozpečje, šhtož durbjachu dozpečj: wutupicj wěru, nabožinu. A tola bėchu ſo tute poſpnyty czinile ſ wupruhowanymi ſtarymi brėdkami kaſ ſ nowymi, kotrej wuſpėcha lubjachu, na pſch. ſaſtarſke a moderne krjudowanje a czwilowanje. — Tak ſu we Wukrajinje ſajeli 15 duchownych a jenneho biſkopa; jich winuja, ſo ſu ſpytali ſtaroruſku zyrkej ſnowa ſbudzicj, ſo bychu ſałoſžili organizaciju, kotraž je pſhecziwo Eſowjetruſkeje. Podobnje ſu w druhich kőnczinach Ruſkeje tohorunja duchownych wobſkorželi a k ſmierczi ſaſudžili. We jonym ſe ſtarych kloſtrow ſu ſchulu ſałoſžili, kotraž ma bjesbőžnych wojowarjow pſhecziwo kſheſczijanſtwu wuwuczowacz. Dale tam nowu protyku pſchihotuja. Sapoczatk lėta ma po tutej w oktobrje bycz; — w oktobru ſapoczja ſo ſowjetſke mőznaſtvo. — Tuta protyka ma wſcho dopomnjecze na kſheſczijanſtvo wutupicj. Prėni džen tndženja — nje dżela — rėka: „Stalin“, poſledni džen — ſobota — „Lenin“.

Španiſka. Španiſzy katolſzy duchowni a biſkopja ſu wupőſkali na wſchėch katolſkich biſkopow piſmo. W tutym piſchu woni, ſo je ſnutſkowa wojna w Španiſkej hač dotal ſnicžika 20 000 zyrkwjow. W ſapucžennych wokrjeſach ſu ſ duchownych 40 proz. morili, w nėkotrych ſamo 80 proz.; a nėhdže 300 000 druhich człowjekow je wėry dla ſwoje žiwjenje ſhubilo.

Japanſka. Wo njej klyſchich nėtkle wjele. Wojuja tola ſažo hižo ras w krawnych bitwach pſhecziwo Chineſam. We Japanſkej je wjazy lutherſkich woſadow — ſohnowane plodny ſwėrneho miſionſkeho dżela. Kaſ na druhich miſionſkich polach, na pſch. w Indijej, jemi ſo teſ w Japanſkej klyne prőzowanie wo njewotwiſnoſcz; t. r. mlode miſionſke woſady chzedža ſamoſtatnu zyrkej wutworicj, kiž by njewotwiſna byla wot miſionſtwa, kaſ na pſch. to nėtko tamulſka zyrkej w Indijej je. Wječ ſ lutherſkich woſadow je tam hižo njewotwiſnych wot miſionſkich ſjednocženſtwow, kiž ſu je ſałoſžile a ſo ſa nje ſtarale; 13 dalſchich woſadow chze hač do lėta 1940 teſ tak daloko bycz; 13 woſadow trjeba jenož hiſchėze pſchipomoz miſionſtwa ſa dołhodny ſwojich duchownych. Zyla mała lutherſka zyrkej w Japanſkej ma nėhdže 4500 duſchow. Wona ma 63 njedželſkich ſchulow ſ 3300 dżecžimi a prėdaſki ſeminar ſa ſwojich duchownych; w tutym ſo naſtajnje 20 bohoſłowow na ſarſke ſaſtojnſtvo pſchihotuje. Tež wſchelaſke ſtutki luboſczje je ſebi tuta mloda a mała zyrkej hižo wutworila, tak ſaſtaranje ſyrotow je ſyrotownju. A pola naſ mėnja nėkoti, ſo je na czajku, ſtaru, hižo tak dołho ſkutkowazu lutherſku zyrkej wotſtronicj!

Iſlam njeje ſabyt, ſchtož je ſwojim wėriwym jeho ſałožer a profeta Mohamed ſaſchczėpiſ: wėru Iſlama roſpſchėſtrėwacz do wſchėch kőnczin! Wőn to drje njemőže wjazy tak czinicj kaſ nėhdny, hdnž mohamedanſzy ſ mjecžom a ſ wohnjom wupſchėſtrėwachu nowu wėru — jeje ſapoczatk ſtaji ſo do lėta 622 do Rhr. — w Aſijej, Afrizy, Europje, w Europje wot dweju bokow, wot Gibraltara ſem a wot Konſtantinopla ſem, njech ſo teſ tutoho ſtareho waſhnja hiſchėze njemőže zyle wotajicj, woſebje w Aſijej niz, po bėle modernych pučjach ſpytuje wőn paſ tola dozpečj, ſo ſo jeho wėra roſſchėrja — teſ w Europje. Tak ſo na pſch. w nėkotrych hlownych mėſtach europſkich krajow moſchėje — mohamedanſke Bože

domy — twarja. Licžba jeho nowinow a czajopijow je ſo w bėhu tutoho lėtſtotka jara powjetſhika; je ſchtyri trėcz tak wulka kaſ wołoło lėta 1900. — Wo roſſchėrjenju tuteje nabožiny na ſemi praja nam drobniſchego ſežėhowaze licžby: W Europje bydli 22 400 000 Mohamedanow, w Aſijej 154 100 000, w Afrizy 53 800 000, w Amerizy 100 tyſaz, w Awſtralijej a na kupach — w Dzeaniſkej — 29 700 000; wſcho dohormady je to 260 100 000.

Se Eserbow a ſ daloka.

Swony. W mėſcze Nordhausenu bė wuſtajeſza. Wona mėjeſhe pokaſacz, kaſ ma ſo ſ waſnymi tworami a macžina-ami lutowacz. Na njej pokaſowachu teſ ſwőn ſ aluminija. Jeho hſbž bė poſny, rjany.

Ruina. We Lužizy mamy wſchelaſke ruiny abo roſpandanſki nėhduſchich twarjenjow, njech hrodow, njech Božich domow, njech hiſchėze druhich. Pola Muſatowa ſu roſpandanſki zyrkwie, kotraž wot lėta 1735 ſem wjazy ſa Bože ſlužby ſlužila njeje. Wona poſhadža ſe 14. lėtſtotka Na njej nėtkle porjedjeja a twarja. Wona ma ſo jako twarſki pomnik ſa wchod wuſchowacz.

Bibliſki pučnik.

12. njedžela po ſwj. Troizy, 15. auguſta: Mėr tomu domej! Luſ. 10, 5. — Marſ. 7, 31—37. — 1. Kral. 19, 7—13. — We ſwojim mėrje wodžicj chyz ty mje po hnadže, tak dołho kaſ mam khdzicj we tutej ſlaboſczi. Hdžež twoji ſhromadžuja ſo k ſwjatym jandželam, cži wylſchiche halleluja ja ſ nimi ſaſpėwam. R. 109, 10.

Pőndžela, 16. aug.: Khrjſtuſ je wſchitkim, koſiž jemu poſluſchni ſu, pomhal k wėcznej ſbőžnoſczi. Hebr. 5, 9. — R. 685, 9. — Eſ. 6, 1—9. — 2. Kral. 6, 15—23.

Wutora, 17. aug.: Šchto mėniſch, ſo ſ toho dżecžja budže? Luſ. 1, 66. — R. 36, 8. — Eſ. 6, 10—24. — 2. Kral. 6, 24—33.

Eſrieda, 18. aug.: Prjėdſ ſtajenu nadžiju mamy jako wėſtu a twjerdu kőtwiſu naſchėje duſche. Hebr. 6, 19. — R. 124, 1. — Žil. 1, 1—11. — 2. Kral. 7, 1—11.

Šchtwėrtk, 19. aug.: Mjech morwi ſwojich morwnych hrjebaju; ale ty dži a poſchpowėdaj kraleſtvo Bože. Luſ. 9, 60. — R. 484, 3. — Žil. 1, 12—20. — 2. Kral. 7, 12—20.

Pjatt, 20. aug.: Khrjſtuſ je ſyn na ſwojim domje; kotrehož dom ſmy, jeli ſo my jeno to dowėrjenje a tu kſwalbu nadžije hač do kőnza twjerdže ſaſchowamy. Hebr. 3, 6. — R. 348, 6. — Žil. 1, 21—30. — 2. Kral. 17, 1—18.

Eſobota, 21. aug.: Jeſuſ džeſche k ſwojim wuczomnikam: Žnė ſu wulke, ale mało je dželaczeryow. Proſchėze paſ Knjeſa žnjow, ſo by wőn dželaczeryow do ſwojich žnjow pőſlaſ. Mat. 9, 38. — Žil. 2, 1—13. — Sach. 7, 4—10. — Eſjel wulke byly ſwėdkow ſłowa a japoſchtoſkeho jim duha daj. Eſlyſch kőzdoh', kiž ſo k tebi woła, do czerta kraleſtwa ſo dobnwaj, a ſwojoh' kraleſtwa czecž roſſchėrjejej nėtk bėry po wichej ſemi ſchėrofej. R. 216, 4.

Wiſtowanje. Sa 13. po ſwj. Tr.: R. we W. — Sa 14. po ſwj. Tr.: Šch. w B. — Sa 15. po ſwj. Tr.: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Nacój mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ci khmana
Ziwnosc je,
Ziwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njedželske lopjeno

Safotit 1891 Khrjebjanstfi farat dr. theol. a fil. Djedrich Sella.

W Budyschinje

22. augusta 1937

Bauzen

13. njedžela po swj. Trojizy.

Łuť. 10, 36—37: „Kotry dha mjes tymi tšjomi sda ho tebi, so je bližšchi był tomu, kiž bě mjes rubježnikow padnył? Wón pak džěsše: Tón, kiž je žmilnosć na nim wopokasał. Tuž džěsše Jezus k njemu: Dži a čjiti tež tohorunja!“

Wěšće běšče to farisejski — sadducejszy mjenujzy do wěčnego žiwjenja njwěrjachu —, kiž ho našeho Knjesa prašcha: „Mijchtrje, šhto mam čjinić, so bych wěčne žiwjenje herbował?“ To je tola najwažnišče praščenje mjes wschitkimi druhimi praščenjemi, to jedne, šhtoz je nusne; to je našče žwjate powołanje tu na žwěče, ho sa žwoju wěčna šbóžnosć staracz. Ale tajke praščenje ma wuicć se sprawneje wutrobn, kotraž woprawdže s bojošču a se rženjom žwoju šbóžnosć pyta. Pola pižmawučzeneho tutoho teksta žlychisch pał wěstu hordosć ho k lincžec: wón chze žebi žam pšes žwoje škutkowanje něšto warbowacz, wón žam wscho wjele lěpje wě a chze Šbóžnika jenož s tajkim praščenjom špytowacz. Ale naš Šbóžnik wotmołwi s tutym kražnym pšhirunanjom, tak so jeho špytował a praščeć prawu lěžiju doštanje. Tutoho pižmawučzeneho pokaže naš Knjes na šakoi: „Kač čjitaš w šakonju?“ Wón doštanje wotmołwu: „Dyrbiš Boha, žwojeho Knjesa, lubowacz s žylej žwojej wutrobu, s žylej žwojej dušchu, s žylej mozu a se wschej myšlu, a žwojeho bližšeho jako žam ho!“ Tak je potajkim puč tutomu pižmawučzenemu šnaty; nětko ma po nim lchodžic: Čjiti to, a budžeš žiwny! Wón pak chžišče ho žam prawy čjinić a štaji nowe praščenje: Šhto je mój bližšchi?

Ma to jemu naš Knjes našče pšhirunanje powěda, tutu parlu wschitkich bibliškich štawišnow. Čłowjek džěsše wot Jerusalema po štrajšnym puču, nimo škalojtych hłubnow, w kotrychž ho rubježnizy žhowachu, dele do městaczka Jericha. Jeho mjeno ani jeho wěrywusnacze njeje Knjes

nam ho bu mjenował, ani prajit, do kotreho luda žlyšchěje. Wón padže mjes rubježnikow; na pol morwy woštanje bjes pomozy pšchi puču ležo. Tu čžehnjetaj dwejo po žamžnym puču, najprjedy měšnik a potom lewita, wobaj štaj wěšće w templu žwoju měšniku službu wobštaraloj a ho nětko do domišny wróčeshtaj. Wobaj widžitaj jeho w krwi ležo; pał ho rubježnikow božitaj, pał nočzetaj ho pola mrějazeho nječjisteju čjinić; wobaj džetaj nimo šranjeneho.

Kelko nusy, kotraž pšchi našim puču leži! Kelko bjes žmilneho myšljenja, kotrež nimo njeje džě! Šhto štara tebje tamny žusy čłowjek? abo drugi myšli: žym mjehčeje wutroby a njemožu krawne rany widžec; ščezji ho boji. Ale pšchezo tola něšto ho k linczi s tamneho štareho praščenja: žym dha ja bratra wajchtač? abo: šhto je mój bližšchi?

Nuša pohanow na pšhiklad woła k njebiešam, ale wschu woporniwosć lemi tole myšljenje: nimamy dha pola naš w domišnje došč nusow, kotrež žu nam bliže? Wbo tam ma ho nowa žyrkej twaricž; je jara nusne, so ho sa to woprue; ale ty prajiš: najprjedy čžělo, potom dušcha! Wbo ma ho na pšhiklad šberacz sa šjavne nusy našeho luda; ty njechach ho wobdželicž ho wurěčžo, so maš žam w žwojej žwójbje došč starosćow. Tak žej wscho jara derje pšemyšlujo nje pšhikladžesč k pravemu wuškutkowanju w kšesčjianskej lubosći. Napožledku tebi pšchi wschēm praščenju: šhto je mój bližšchi? jenož tamna žebicžna wěrnosć žwětnje mudrosće šbytkna woštanje: kóžny je žebi žam najbližšchi!

Naš Šbóžnik, kotrehož runje prjedy šamaritszy njebēchu do žwojich domow ani witali ani pšhijeli, postaji tu runje šamaritskeho sa šnamjo žwjateje žmilnosće. Kažka to lubosć! Žadne mjeno ho tu njemjenuje, wón je wulki nješnaty na žwěče; ale w njebiešach je jeho mjeno napřhane, a kšesčjianska žyrkej jeho nješabudže, hdyž ho w škutkach lu-

bošče žmili nad vschitimi, kiž nekajseje pomogy potrebaja. Esmilny samaritiski ho njeje najpriedy napraschowal: s kajseho luda by ty? abo kajseje wern? kak rekasch? ale won bjes praschenja pomha, hdzež nusy nadehdže. Rshesczijanska lubošč žmili ho žamo na hranjenym njepshечjelom; jej došaha, so je druhi cželo a frej kaž my, cžlowjeť wot Božeje hnadny wotwižny kaž ja.

Na praschenje pižmawučženeho wotmolwi našy Knjes sašo s praschenjom: „Kotry mjes tymi tšjomi šda ho tebi, so je bližšchi byl temu, kiž bē mjes rubježnikow padnył?“ Na to doštanje wotmolwu: „Tón, kiž je žmilnošč na nim wopokasal!“ Pižmawučženy ho woprascha: „Schtó je mi najbližšchi?“ Jesuž pak wotmolwi: „Njeprašchej ho wjele, ale pomhaj! Njecžin hej štarošče: schtó je mi bližšchi, ale hdzež nusy nadehdžeš, tam pschimaj; runje tuteho potřebneho je tebi Bóh nětk jako twojeho bližšcheho póžtal!“

Kelko lubošče tutón samaritiski wopokasuje! Wjele žlowow won pschi tym njeje cžinił; ale jeho žyła wožoba žobu pomha: Wóčžo, wutroba a ruka! Wón pomha žam; Wón pomha na mješče; Wón pomha s woprowanjom žwojich darow, žwojich mozow a žwojeho cžaha!

Tak dži a cžin tež teje runošče! Ale wopruij niz jenož něščto wot žwojich pjenjes, ale wopruij něščto žwojeje wutroby žobu a kladž lubošč do žwojeho škutkowanja!

Šnajesch, luby cžitarjo, luba cžitarča, wopravodžiteho samaritškeho, kiž je s njebeš pschischoł, so by ho na hrěščny mi cžlowjekami žmilil? Jenož schtóž je wot njeho žmilnošč nashonil, móže sašo žmilnošč druhim wopokasowacz!

Lubošč, ja ho poddam cži,

Twój džu wostacz wobštajnje. Šamjeń.

Schmalkalden.

W tutnyh dnjach, wot 21. hacž 28. augusta žwjećzi město Schmalkalden — njedaloko města Kassel s něhdže 10 000 wobdlerjemi 400lětny jubilej tnyh po nim pomjenowanych „Schmalkaldenskich artiklow“. Do tutnyh artiklow šapoloži Luther po namotwjenju kurwiercha šakladne wučžby ewangelskeje žyrkwe; wone dyrbjachu byčž podložk ja jednanja „Schmalkaldenskeho Šwajška.“

Šmēja tam škulške žwatorčnosče, žwjedženšku Božu žlužbu, wschelake žwjedženške pschednoschli, žwjedženšku wštajenžu dopomnjeńkow na reformaziju, tohorunja tam žwjedženšku hru, tak mjenowanu Lutherdrama „Propheten“, pschedštaja, a na hažach a na torhoščezach špěwa kurrenda. W Božim domje wuhotuja wulki konzeri a po hažach a městach pocžehnje žwjedženški cžah. Nimo toho wotmēja tam šapoczatk septembra tak mjenowanu „šutk ewangelskich mužskich žwój tulětny šjěd.“

Napomnjene artikle napiša Luther kónž lěta 1536 we Wittenbergu; tutón rukopiš kšowa ho hiščeje nětkle w Heidelbergu. W februaru 1537 jednachu na to ewangelske štanu w Schmalkaldenu wo tym, hacž porudu na konzil, kotryž bē bamž do italskeho města Mantua wupišal. Tam, to bē šwopředka wotpohlad, džynchu tute artikle jako žwoje ewangelsko-lutherske wušnacže pschedpoložičž. W nim je Luther ho kšetro wótrje pschecžiwu bamžej wuprajil a runje tak wótrje luthersku wučžbu wo žwjatym wotkasanju rošestajal. Ale Ewangelžny ho rošžudžichu, so na konzil njepóudu.

Najpomnjeny „Schmalkaldenski Šwajšk“ bēchu Ewangelžny pak hižo 1531 ščžinili, jako ho po Augsburgškim šejmje — 1530 — w Němškej nowe rošhadžowanje dla ewangelskeho wernwušnacža šapoczja. S tym dozpiču, so kšěžor šahodni-

šcho wuštopowasche a 1532 w Nürnbergu s Ewangelštimi mērščžini; won jim pschiswoli, so pschi žwojej wěrje wóstanu a po njej žwoje Bože žlužby wuhotuja, doniž njeby žyrkwinški konzil abo němški šejm noweho wo tym postajil.

Tak šrosumimy, so město Schmalkalden, hdžž je tola we tajkej mērje „město reformazije“, wscho cžini, so by jubilej hódnje žwjećžilo.

Film a radio.

Film a radio, — kajkež hiščeje nimamy, kajkež byšhtaj pak s wulkim wužitkom bylej.

Ty žnadž šnapšchecžiwisch, so mamy runje doščž radija a filmow. Tola žlyšch! Měnimy radio a film, kotryž by s wulkim žohnowanjom byl ša wschěch tehodla, dofelž — naštróženje roššcherja, niz šawješelenje. Wón by s pošnym prawom žobulicženy byl do tak mjenowanych „powučžazych filmow a radijow“.

Potajkim: wono by nusne a dobre a špomožne bylo, so bychu ho někotři s aparatami ša filmny a radijo njedželu dopodnja na pučž podali po městach a po wšach a tam se žwojimi aparatami šlojili wscho, šštož je tam takle njedželu dopodnja widžecž a žlyšchecž. Tole mělo ho potom pschi pschihódnej škladnosčzi wšny abo wožadže poščicžicž w hodžinžny, kotraž by ho wožebje ša to pschihotowacz mēla. Widžecž a žlyšchecž by bylo žyle wěščže wjele rjaneho, pěkneho — ale tež hinascheho.

Schtó mēnišch, schto by ho pschi tajkich pschedštajenjach šjewilo? Žyle wěščže wschelakeho, mjes tutym wschelakim pak žyle wěščže naštróženje a hanibowanje. Abó niz? By na pschiklad widžal a žlyšchal: Šwonny šwonja s wěže. Pschi žyrkwi wješu žriedža psches naměšino a mjes kemscherjemi mužžny w drasčeje, w kajkež žobotu wječžor dželacz šastachu, s konjemi wós žlowy. W bližkim štatoku da ho na to žyła cžrjódka do džela, s wosa mjetacz a dale do bróžnje. S žyrkwe klicžki kērlušch k temu:

Dženž, dušče, wo.poczžucže.

W Bocy žwojesele.

To je našy žwjatny dženi.

Wot Boha puštaje ty!

Dženž žlužče Jesušež

Kaž džecž s bojoščžu!

Wón ša to s hnadu dže

Mēcž we naš žospodu. —

Abó něščto druhe:

Wo kemschazych ščježkach šhwataju pošledni kemscherjo do Božeho domu, s kotrehož wěže hižo šwonny wólaja. Na polu, nimo kotrehož džeja, brincžki koša psches žito. Žiwnoščžecž tam žyčže na kemschenjach a ša nim wotebēraja. S erta kemscherjow wužlyšchisch: „... a tola nješžmy žebi rjenišchi cžaj ša žně móhli pschecž!“

Radio a film byšhtej cži poščicžilož ščžehowaze:

W cžišchinje honow šady wšny njedželu dopodnja. Wobras a cžišchina wschudžom a to škutkuje kaž woczčerstwjeršje na tebe. Tola nadobo, schto to? Šsu dha cžžšlojo tu něhdže na twarje? Šamor kšlepa a kšlepa se wšny won do cžišchinu, do njedžele — ale pak tola tež do wšny, do domow, do wušchow. —

Njedželu rano na dworje burškeho kubla. Burež wotokta praji žlužomnej: „Kšhwataj kušł, hewak škomdžišch!“ — „Šaj, wschak haj!“ žlyšchisch a widžisch, kak ša, kotraž ša praji, ho žmēja, kak do komory dže a tam ho hotuje a hotuje. Škónčžnje pschindže dele. „Nješžny dha ty dawno dužny

kemšči? — Šo wowka prascha, kiž mējesche dženša domach wo-
stacž. „Ně, njemōžach docžinicž,“ „Nětk je pšchepōdže!“ —
„Wakwasche!“ wotmolwi wowka. Tola holzu widžišch hižo
duzy do kōlnje. Wucžehnje kōlo a wujēdže na stronu, —
hdžež Boži dom nješteji. —

Njedzelu rano w burškej ištwe. „Sana, pōndžetaj wōj
kemšči?“ Šo pšchichodna macž prascha. „Ně, Jan je prajik,
šo jenož hišchje kemšči kłodži, dokelž to tať mōda!“

A hišchje nēšchto, šchtož bñšchtaj radijo a film cži wo-
spjetowaloj se žiwjenja wšy njedzelu dopōdnja: Kħēže, do-
my, dwory. Nēhdže s jeneho s bydlenjow kłincži nēkajk
ħwētny konzert. Pšchi jeho synkach powēšcha žōnška schatn,
kotrej wješele w powēšnje bñmahuja. „Kħorhoje!“ A pōdla
kōlnje kała mužiki drjemo. —

Wo ištweje! Bur a nan leži šwajō na lēhanžy, wšchē-
dnjazn. Burōwka a macž ħedži, wšchēdnjazn pšchi wōtnje a
plata. Čzeledž dunda po komorach a po dworje.

S tym chzemy dženša sa naš film a radio saštajicž.
Njech je tajka hodžinka „wospjetowanja“ nimo! Nimo pať
niž rospominanje! — Wēmy, šo šo ħnydom praji, šo by tež
wjele, wjele druheho dyrbjalo widžecž a bñšchecž bñčž. Wē-
šo, je tež! Ale wjele s toho, šchtož je s pohōršchom a nastor-
kom a šchtož ħnadž ty mēnišch, njemōžemoj ani ty ani ja wot-
stronicž. Šchtož pať tu bē bñšchecž a widžecž, mōže kōždy
jenotliwy ħam wotstronicž, pšchemēnicž. A to je šobu to,
šchtož je najwāžnišche! Pōbrachuje jenož, šo to jenotliwy
chže a cžini.

A wāžne je dale, šo špōšnajesch, šo je pať žytny dom pať
žyła wješ šobu na tym wina, šo šo tajkeho abo tajkeho štawa
njedzelu dopōdnja. Dom, ħwōjba, wješ je šobu štražowat
ħwojeje njedzele, ħwojeho dobreho waschñja! To je tať byto,
to dženša hišchje tať je! Ĥacž šo tutōn ħamt wukonja, je
druha wēž. Ĥacž šo nētkle s druhej mēru mēri a s druhej
wahu wāži Ĥacž nēhdy, šo pšchi tym połaže. —

To šu tajke myšlicžki wboheje njedzele dla. Wōsmjesech
je mi ja ško? Abō nē, prajicž: wboheje njedzele dla, je drje
wopaf; dyrbišch drje prajicž: „wobohich cžlowjekow dla“, abo
tola: „cžlowjekow dla!“ Čžehodla „cžlowjekow dla?“ šo
praschesch. Nō, Ĥlaj! Bōh tōn Kñjes da cžlowjekam kōždy
ħedmy džen sa džen dušche a sa wōpocžinč cžela; tole wob-
krucža cži tež wēdomnošcž, tamne praji wēra. Hdžež to nje-
wobkēdžbujn, tam cžinja pšchecžiwō štrōwocže dušche a cžela
a maja to prjedy abo pōdžišch droho šaplacžicž.

7 tucžnych a 7 ħuchich lēt.

Nētkle wōkolo žnjow rosmñšlujesch ħebi wšchēlateho, tež,
šchtož by ħñšchal abo cžital wo ħuchich a plōdných lētach.
To dopomni šo hižo tež tōn, kiž njeje tať jara w Bibliji do-
ma, na biblišku štwišnu wo Josephu a jeho škutkowanju wē
Egiptowskej, wōħebje tež na to, šchtož šo powjeda wo tam-
nych ħuchich a 7 tucžnych lētach. Sa tnych, kiž maja pšchēzo
nēšchto na Bibliji wštajicž, wōħebje na Starým Testamen-
cže, je to nētk njeľube namalanje, kotrej je namkať šnajer
Egiptowskej, Selim Hassan. Na podnoštku drje wšchēm
s wobrasow šnateje poštawy „Sphinz“ pšchi pñramidach pola
Gišch nadešdže wōn pišmo, w kotrymž je rēcž wo lētach dro-
hotn a Ĥloda. 7 lēt pōšpochi wuwōšta powōdženje kraja s wo-
du, kotruž rēka Nil wulawasche. Šlōd a Ĥhoroscže nastawa-
chu s teho. Wucženz mēni, šo je tuto pišmo pišane do lēta
1700 do Kħr. n. Wħaranojo pōdžišchich narodow šu pišma
runje našpomnjeneho cžaša šnicžili; tehodla Ĥacž Ĥem ničžo
tať njenamakachu. — Šsnadž šo hišchje dalscheho namaka.

Tež w Gricħisfej.

Šchto? Nēšchto, šchtož je podobne prōzowanju, kotrej chže
ludej Nēmškej sbožo pšchijnječž s tym, šo wēru starých Ger-
manow ludej šažo da. W Gricħisfej šo mjenujžy nēkotři prō-
žuja, štaru wēru Gricħiskej a jeje starých pšchibohow šažo
wožiwicž a tutōn kult šawjescž. Nēkotrych s tnych, kiž tam sa
to wustupuja, šu tam nētk pšchēd žyrkwinski Ĥud štajili.

Šchto je Julian Apostata, tutōn wotpadnik na Ĥħēzor-
škim trōnje, dyrbjal cžezko šranjeny wušnacž: „Tuž wšchal
šy Ty tola dobnl, Ty Galilejski!“ — Tež tam kaž wšchudžom
placži Kħrñta šlōwo: „Mi je data wšchitka mōž w njebje-
ħach a na šemi!“

Nowe Bože domy.

Hdnž tam a tam Bože domy ničja, šwješela bñšchecž,
šo tu a tu nowe Bože domy twarja. K tym hižo Ĥuščišcho
podatym powjescžam wo tym, šo šo tež nētkle w Nēmškej no-
we Bože domy twarja, pšchidawamy dženša tute:

W Unterachingu w Bānerškej položichu šažōžny kamjeñ
sa nowy Boži dom. — Runje tať šažōžichu ħebi 15. augusta
we wōħadže Karolinenhorst pola Šchcžecžina nowy Boži
dom. — W Obergünzburgu — Allgäu — dotwarichu šwon-
kowny twar noweho Božeho doma. — Wōħada Walbalges-
heim pola Kreuznach chže hišchje lētkā ħwōj dotalny Boži
dom, kotruž bu 1790 pōħwjecženy s nowym na druhim mēšt-
nje natwarjomnym šamēnicž, dokelž je s Ĥōrniškim dželom tať
cžerpil, šo dyrbjachu jōn šawrēcž.

A tola!

Šo Pōšnjanskich dopiħach je najmlōdšchi bratr Ĥowjet-
ruskeho wōjnškeho ministra a najwyschšeho rostāšowarja
Worōšchilowa se Ĥowjetruskeho wōjška wustupil a wōšjewil,
šo chže duchowny bñčž. W liščje na šwojeho bratra pišche
tutōn Serge Worōšchilow, šo „mōže po jeho mēnjenju jenož
šchescžijanstwo to dacž, šchtož je kommunistuž Ĥacž Ĥem sa-
powjedžil.“ A dale praji wōn, šo dyrbitej šo wyschnošcž a
partaja noweje wustawy Ĥhutnje džeržecž a je pšchescžehanje-
mi wērijaznych šastacž.

Wēšo prōzuje šo Ĥowjetški mōznať Worōšchilow se wšchēj
mozu, šwojeho bratra wōtdžeržecž wot tuteje kroczele, kotraž
žytny Ĥowjetišm trjedhi kaž piščž mjes wocži. A šo šo wo
tym rēcži, šo tuteho šmužiteho mlōdšcheho Worōšchilowa sa-
jeja a do wuhnanšwa pōščjelu, nišoho nješchewwapi, kiž
wē, tať nētkle tam w Šsowjetruskej šaħhadžeja s kōždym, kiž
šo nēkať pišnje pšchecžiwō Ĥowjetišmej, Ĥaj s tať nēkotrym,
kotruž šo ani njeje pišnyl pšchecžiwō Ĥowjetišmej a jeho mōž-
narjam.

Ĥaj w Ruskej Ĥowjetišm a tajke jeho šaħhadjenje! A
tola tam šchescžijanska žyrkej! A tola tam tajžy šmužicži
wušnawarjo šchescžijanstwa! Šesuš Kħrñtuž je prajil, šo
jeho žyrkej tež Ĥelšte wrota nješchewinu! A Šsowjetrusku
mjenuje jich doščž nētkle „helu“, njech wšchal drušy tež nēšchto
rēcža wo Ĥowjetruskim „paradišu!“

Žyrkej a štat.

Sa šakštu krajnu žyrkej bu s Barlina 9. augusta wōšje-
wjene: Wukas: Šsobuštawy krajnožyrkwinskeho wubjerka
evangeliško-lutherškej krajneje žyrkwe Šakškej wōlam ja
s tutym s jich šaštojnštwā. — Wjedništwō krajnožyrkwinskeho
ħamta pšchepōdawam wyschšchemu žyrkwinu radže Kłošche.
— Pšchēdžnda finanžneho wōtdželenja a wjednik krajnožyrk-
winskeho Ĥamta mataj nadawť, wukonjecž pšchihšchmošcže

a nadawki krajnozryfkwinškeho hamta, kelkož je to ja wobdźělanje běžnych dźelow nusne. — Němski a pruski minister sa zryfkwine naležnosće. Sasťupuju: Dr. Muš.

W Herbertingenu we Württembergskej bě 1935 semjerjenje Boži dom, kotraž bě w barok twarjeny, čezto wobškodžiko. Tutón šu nětk i pomozu dara, kotraž bě wjednik a kanzler Adolf Hitler daril, snowa natwarili.

Njedzela. 14. njedzela po Eswj. Trojizy, 29. augusta, budu po zplej Němskej methodistiske wošady — tež Budynčin ma tajfu, — spominacž na wažnosć, njedzela šwjecizy a na zohnowanje, kotraž pohadza i tajkeho šwjecizjenja njedzela. Tajke wopominanje drje je powšchittownje nusne. Nětkle po žnjach, kotraž je runje nam we Łužizy Bóh tón Knjes tač bohate a rjane dač, je dobre a spomožne, rozpominacž, hacž je nusa honila toho, so njedzela dźelašče. Wjedro spožči nam Bóh tola tajke, so njebě nusa, so šo njedzela dźelašče. Wšcho druhe — nimo wjedra — pak bě kóždeho jenotliweho wěž, a tač tež wotšwjecizjenje njedzela i dźelom.

Wošebity džen Snutskowneho Mišionstwa budže njedzela 26. septembra. Bože šlužby budža na njo a jeho spomožne skutkowanja, kotraž je telko dobrego wuskutkowało a kotraž je dženša pschezo hišće jenat jara nusne, njedž tež pod druhimi wobštejnoscžemi, spominacž. Tuž njedž tež wšchudžom hylne wošady tute Bože šlužby šobušwjecza a šo šobušstupaja do tnych, kiž i nim šobuškutkja w šchesczijanškej lubošči!

Biblija w Italskej. Po pošlednich rosprawach je Britiske biblistke towaštwu w Italskej rosšchěrilo 2901 Biblijow, 6190 Nowych Satonjow a 131 149 druhich dźelow Biblije, wšcho hromadže potajim 140 246 křuchow.

Se Šerbow a š daloka.

Žně šu we Łužizy drje nimale wšchudžom i Božej pomozu rjane domoj dokhowane. To wješeli šo wutroba a šo dźakuje Bohu, wušnawajo i tydženšchim ewangelijom: „Bóh je wšchitto derje činił!“ Haj dodajmy směrom: „Bóž je wšchitto hnadnje činił, wón, Bóh tón wšchedomóžny.“ Pšchetož čži čłowjekojo, kotřiž šu psched jewjenjemi wjedra tač njemóžni, nješbu jemu hušto došč ani próštwy ani dźata popšcheli, haj šamo tež niž Bohu Boži džen, njedzela, wostažili. — A žně šu rjane! Žně šu dobre! šlyšchich praiciz A to šwešela tež šašo wutrobu, šo šo to šjawnje wupraji. Še tola tač, šo wjele huščišcho šlyšchich njespoškojnosć rěčecž a morlotacž a šapřewacž, šo žně šu dobre a rjane byle; na psch. šta šo to šandžene lěto wošebje tač. — A žně šu runje pola naš we Łužizy rjane, a žnježarjo šu měli wošebje tu rjane wjedro, mjes tym šo i druhich kóncžin šlyšchich hinašče powješčje! To wabi a nusuje snowa, šo šo nutrnje dźakujejch. Tuž dźakujmy šo pak tež Bohu i wutrobu, i ruku, še žiwjenjom! A dźakujmy šo jemu w jeho domje a we šwojim domje! A wopokažmy šjawnje a špawnje tutón dźak w zplym šwojim šadzerženju nětkle, hdyž šo telko hiba pschecziwo jeho zrykwi, pschecziwo jeho šłowu, pschecziwo tej wěry, w kotrejž wušnawamy, šo Bóh, tón wulki šwjaty, wšchedomóžny Bóh, je naš Wótž, psches Jesom Křyšt, našeho šchizowaneho a štanjeneho Šbóžnika! A to čžimny w lubošči a šwěrje i Bohu a w naštróženju a w bošošči! Čžehodla w naštróženju a w bošošči? Tohodla, dokelž tón, kiž

ma woezi widžecž a wušchi šlyšchecž, widži a šlyšchi, šo šady wšcheho hibanja a wurěčžowanja wery a zrykwy dla a šady wšchich hibanjow pschecziwo zrykwi šteji antiskřyt a šo wješeli tnych žnjow, kotraž wón směje, wón, kiž je w tutym padže wón tač mjenowany „šmějazy šeczi.“ A čžehodla šo wón šměje? Wěščje šobu tehodla, šo šu šchesczijenjo jedyn pschecziwo druhemu! A wěščje tež tehodla, dokelž widži, tač šlyšchesczijanow šo daja tač pěknje a pošlušchnje kolebacž na šowach teje šlowošče, kotraž wón džen a džen wulka mjeschesczijanow. Ale wono šo tež šda, šo do tuteje šlowošče šajědže wšchor. Wón budže štrachny, jara štrachny, ale to dobre budže i nim, šo wón šbudži, wožiw, — šhiba šo budže hižo pschepošdže.

Wošada Zug-Vangenrinne pošwjeczi 11. po Eswj. Trojizy šwoj nowy wošadny dom a i nim šwoju nowu kapalu. 40 lět dołho bě jeje žedženje po tym, mječž hódne měštno Božich šlyšchow. Nětk je dopjeljene. 12. junija 1936 běchu twar wobšamkli a kónž augusta šapocželi; 13. oktobra šu šbėhali a nětk pošwjecžili. A wulka wošada je še šwjedženškej wošadu, kotraž je še šdželow druhich wošadow naštač, šobušwjecžili.

Bibliški pučžniš.

13. njedzela po šwjatej Trojizy. 22. augusta: Šospodač džejše: Šchto šteicze wy tudy zplicžki džen próšni? Džicze tež wy tam na winizu. Matth. 20, 6. 7. — Mark. 7, 31—37. — 1. Kral 19, 7—13. — Powołany, pošadany i trónej jehnjecza čžu ja běhacž. Čžecacž, lěhacž wulke štrachi ma. Šchtož šo komdži, njeběha, njepšchindže do dohycza. Radošč, běda tu na šwěcže woštat i daloka. K 496, 2.

Póndzela, 23. augusta: . . . tej Knjes wutrobu wotewri, šo wona na to ledžbowasche, šchtož wot Pawola bu rěčane. Zap. šf. 16, 14. — K. 480, 2. — Šil. 2, 14—30. — 2. Kron. 29, 1—11. 15—20.

Wutora, 24. augusta: Wulke a džiwne šu twoje skutki, Knježe, Božo wšchedomóžny; prawe a wěrne šu twoje pučž! Šjewj. Jana 15, 3. — K. 606, 5. — Šil. 3, 1—11. — 2. Kron. 30, 1—20.

Šerjeda, 25. augusta: Šesuž džejše i hřěšchizny: Šej je wjele hřěchow špuschčžene, dža je wona wjele lubowala; komuž pak mało špuschčžene budže, tón mało lubuje. Luk. 7, 47. — K. 407, 9. — Šil. 3, 12—21. — 2. Kral. 18, 13—25.

Šchwórt, 26. augusta: Šlaj, ja pschindu bórny; džerž, šchtož ty maš, šo by ničto njewšal twoju křonu. Šjewj. Jana 3, 11. — K. 492, 7. — Šil. 4, 1—9. — 2. Kral. 18, 26—37.

Šiatt, 27. augusta: Teho dla praju ja wam: Wšchitto, šchtož wy prošncže we waschej modlitwje, wěcže jeno, šo wy to šame doštacž budžecže; wone šo wam budže štacž. Mark. 11, 24. — K. 499, 3. Šil. 4, 10—23. — 2. Kral 19, 1—19.

Šsobota, 28. augusta: Šesuž džejše i mlodženzej: Čžejch-li byčž dokonjany, dži, pschedaj, šchtož ty šamóšch, a rosdač to šame šhudym ludžom, dža šmějesh šchaz w njebješach; a pschindž a poš ja mnu! Matth. 19, 21. — Kol. 1, 1—14. — Ššalm 50, 14—23. — Šdyž Šesuž čžehnje čže, běž ša nim wješele! Šchtož Šesuž dawa čži, wot njeho i džakom wšmi! (Zionške šłohy 330b, 1).

Šištowanje: Ša 14. po Trojizy: Šch. w B. — Ša 15. po Trojizy: W. w B. — Ša 16. po Trojizy: Š. we W.Š.